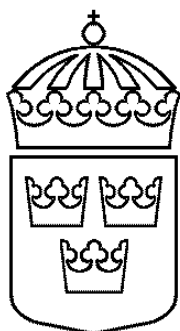

Regeringens proposition 2005/06:1

Budgetpropositionen för 2006

Förslag till statsbudget för 2006, finansplan, skattefrågor och
tilläggsbudget m.m.

Regeringens proposition 2005/06:1

Budgetpropositionen för 2006

Regeringen överlämnar denna proposition till riksdagen.

Stockholm den 12 september 2005

Göran Persson

Pär Nuder
(Finansdepartementet)

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen lämnar regeringen sitt förslag till statsbudget för 2006 och föreslår att riksdagen beräknar inkomster och beslutar om utgifter för staten i enlighet med de specifikationer som fogats till förslaget. Vidare presenteras förslag till riktlinjer för den ekonomiska politiken, förslag till budgetpolitiska mål och förslag till hur utgifterna 2006 skall fördelas på utgiftsområden.

Regeringen lämnar också förslag till åtgärder på skatteområdet.

Regeringen presenterar vidare en prognos för statsbudgeten för 2005 samt föreslår ändrade anslag på tilläggsbudget för 2005.

I bilaga 1 redovisas specifikation av statsbudgetens anslag och inkomsttitlar för 2006. I bilaga 2 redovisas en bedömning av den internationella och svenska ekonomins utveckling t.o.m. 2008.

Förslag till statsbudget för 2006

Utgifter

Tusental kronor

Utgiftsområde 1	Rikets styrelse	8 244 204
Utgiftsområde 2	Samhällsekonomi och finansförvaltning	11 808 870
Utgiftsområde 3	Skatt, tull och exekution	9 222 029
Utgiftsområde 4	Rättsväsendet	29 022 913
Utgiftsområde 5	Internationell samverkan	1 358 949
Utgiftsområde 6	Försvar samt beredskap mot sårbarhet	43 433 124
Utgiftsområde 7	Internationellt bistånd	26 058 663
Utgiftsområde 8	Invandrare och flyktingar	6 981 155
Utgiftsområde 9	Hälsovård, sjukvård och social omsorg	41 614 573
Utgiftsområde 10	Ekonomisk trygghet vid sjukdom och handikapp	129 590 962
Utgiftsområde 11	Ekonomisk trygghet vid ålderdom	45 299 000
Utgiftsområde 12	Ekonomisk trygghet för familjer och barn	61 460 291
Utgiftsområde 13	Arbetsmarknad	70 229 969
Utgiftsområde 14	Arbetsliv	1 224 138
Utgiftsområde 15	Studiestöd	22 130 455
Utgiftsområde 16	Utbildning och universitetsforskning	47 113 274
Utgiftsområde 17	Kultur, medier, trossamfund och fritid	9 582 406
Utgiftsområde 18	Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande	9 548 841
Utgiftsområde 19	Regional utveckling	3 332 913
Utgiftsområde 20	Allmän miljö- och naturvård	4 556 166
Utgiftsområde 21	Energi	1 721 950
Utgiftsområde 22	Kommunikationer	31 534 968
Utgiftsområde 23	Jord- och skogsbruk, fiske med anslutande näringar	16 398 229
Utgiftsområde 24	Näringsliv	4 199 220
Utgiftsområde 25	Allmänna bidrag till kommuner	60 160 910
Utgiftsområde 26	Statsskuldsräntor m.m.	43 170 000
Utgiftsområde 27	Avgiften till Europeiska gemenskapen	28 066 000
Summa utgiftsområden		767 064 172
Minskning av anslagsbehållningar		1 263 687
Summa utgifter		768 327 859
Myndigheters m.fl. in- och utlåning i Riksgäldskontoret, netto		14 760 000
Kassamässig korrigerering		0
Summa		783 087 859

Inkomster

Tusental kronor

Inkomsttyp 1000	Skatter m.m.	678 539 693
Inkomsttyp 2000	Inkomster av statens verksamhet	30 953 747
Inkomsttyp 3000	Inkomster av försåld egendom	15 000 000
Inkomsttyp 4000	Återbetalning av lån	2 138 894
Inkomsttyp 5000	Kalkylmässiga inkomster	7 074 400
Inkomsttyp 6000	Bidrag m.m. från EU	12 845 094
Summa inkomster		746 551 828

Beräknat lånebehov	36 536 031
Summa	783 087 859

Innehållsförteckning

1	Finansplan – Riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken....	19
1.1	Sverige i arbete	19
1.2	Det ekonomiska läget	20
1.3	Starka offentliga finanser.....	24
1.4	Lägre arbetslöshet och högre sysselsättning	26
1.5	Ny samlad strategi mot ohälsan – arbetslinjen i fokus	31
1.6	Ökad rättvisa och välfärd.....	33
1.7	Skatter.....	41
1.8	Mer välfärd för varje skattekrona.....	43
1.9	Investera i kommande generationers miljö	45
2	Förslag till riksdagsbeslut	51
3	Lagförslag.....	59
3.1	Förslag till lag om ändring i lagen (1947:529) om allmänna barnbidrag	59
3.2	Förslag till lag om ändring i lagen (1986:378) om förlängt barnbidrag.....	61
3.3	Förslag till lag om fastighetsskatt avseende vissa elproduktionsenheter vid 2007–2011 års taxeringar	62
3.4	Förslag till lag om kreditering på skattekonto av stöd för investering i konvertering från direktverkande elvärme i bostadshus	63
3.5	Förslag till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229)	64
3.6	Förslag till lag om ändring i lagen (1972:266) om skatt på annonser och reklam	68
3.7	Förslag till lag om ändring i lagen (1984:1052) om statlig fastighetsskatt	69
3.8	Förslag till lag om ändring i fordonsskattelagen (1988:327).....	71
3.9	Förslag till lag om ändring i lagen (1991:586) om särskild inkomstskatt för utomlands bosatta.....	73
3.10	Förslag till lag om ändring i lagen (1994:1563) om tobaksskatt.....	75
3.11	Förslag till lag om ändring i lagen (1994:1776) om skatt på energi	76
3.12	Förslag till lag om ändring i lagen (1994:1920) om allmän löneavgift	83
3.13	Förslag till lag om ändring i lagen (1995:1667) om skatt på naturgrus.....	84
3.14	Förslag till lag om ändring i lagen (1996:1512) om dubbelbeskattningsavtal mellan de nordiska länderna.....	85
3.15	Förslag till lag om ändring i lagen (1999:673) om skatt på avfall	86

3.16	Förslag till lag om ändring i lagen (2000:466) om skatt på termisk effekt i kärnkraftsreaktorer	87
3.17	Förslag till lag om ändring i socialavgiftslagen (2000:980)	88
3.18	Lag om ändring i lagen (2001:906) om skattereduktion för fastighetsskatt	90
4	Budgetpolitiska mål samt statens och den offentliga sektorns finanser.....	93
4.1	Inledning	93
4.2	Budgetpolitiska mål.....	93
4.2.1	Utgiftstak för staten.....	95
4.2.2	Utgiftsramar för 2006.....	96
4.2.3	Beräkning av den offentliga sektorns utgifter	97
4.2.4	Överskott i offentliga sektorns finanser	98
4.3	Utgifts- och inkomstförändringar.....	100
4.4	Statsbudgetens utveckling.....	106
4.4.1	Statsbudgetens inkomster	106
4.4.2	Statsbudgetens utgifter.....	107
4.4.3	Statsbudgetens saldo, statens finansiella sparande och statskulden.....	109
4.5	Kommunsektorns finanser.....	113
4.6	Ålderspensionssystemet.....	113
4.7	Den offentliga sektorns finanser	115
5	Skattefrågor	119
5.1	Inledning	119
5.2	Skatter på förvärvsinkomster.....	120
5.2.1	Full kompensation för allmän pensionsavgift.....	120
5.2.2	Inkomstskatteförändringar som en del av grön skatteväxling.....	121
5.2.3	Sänkta löneskatter för enmansföretag som anställer.....	123
5.2.4	Uppräkning av skiktgränser för statlig inkomstskatt på förvärvsinkomster inför inkomståret 2006	124
5.2.5	Avdraget för resor till och från arbetet och i tjänsten.....	124
5.2.6	Reducerat förmånsvärde för miljövänliga bilar	125
5.2.7	Förändrade nivåer för socialavgifter	125
5.2.8	Förhöjt grundavdrag till fysiska personer i stödområde A.....	126
5.2.9	Beskattningen av lånedatorer	127
5.2.10	Beskattningen av sjömän i det nordiska skatteavtalet	128
5.3	Kapital- och egendomsskattefrågor.....	128
5.3.1	Begränsningsregeln för fastighetsskatt	128
5.3.2	Höjd fastighetsskatt på vattenkraftverk.....	130
5.3.3	3:12-beskattningen	130
5.3.4	Ny utredning om beskattning av stiftelser	131
5.4	Företagsskattefrågor.....	131
5.4.1	Genomförande av ändringar i fusionsdirektivet	131
5.4.2	Skattereduktion för stormfälld skog	131
5.5	Energi- och miljöbeskattning	132
5.5.1	Grön skatteväxling och andra miljö- och energipolitiska styrmedel.....	132
5.5.1.1	Fordonsskatten på lätta bussar och lätta lastbilar.....	133
5.5.1.2	Höjd kärnkraftsskatt	133
5.5.1.3	Höjd naturgrusskatt	134

5.5.1.4	Höjd avfallsskatt	134
5.5.1.5	Skatt på flygresor	135
5.5.1.6	Höjd skatt på el för el-, gas-, värme- och vattenförsörjning, m.m.	135
5.5.1.7	Höjd energiskatt på el.....	136
5.5.1.8	Skattesatsuppräknig av energiskatten på el efter prisutvecklingen (indexering)	137
5.5.1.9	Beskattning av avfall som förbränns	137
5.5.2	Koldioxidskatten i den handlande sektorn.....	138
5.5.3	Näringslivets energibeskattnig, m.m.	140
5.5.3.1	Den fortsatta reformeringen av näringslivets energibeskattnig.....	140
5.5.3.2	Fortsatt anpassning till energiskattedirektivet.....	141
5.5.3.3	Energiskatten på el i norra Sverige.....	141
5.5.3.4	Ändringar av reglerna för uppörd av energiskatten på el	142
5.5.3.5	Energiskatteavdraget för vindkraft	143
5.5.3.6	Koldioxidskatteuttaget för kalk- och cementbranschen	143
5.5.4	Trängselskatt	143
5.5.5	Miljöinriktad fordonsskatteomläggning för tunga motorfordon.....	144
5.5.6	Miljöinriktad fordonsskatteomläggning för lätta fordon m.m.....	144
5.5.7	Skattelättnader för dieslbilar med låga partikelutsläpp	145
5.5.8	Diesel i arbetsfordon i stormfälld skog	146
5.5.9	Alternativa drivmedel i framtiden	146
5.6	Övriga punktskattefrågor	147
5.6.1	Tilläggs-skatt på vissa alkoholdrycker	147
5.6.2	Tobaksbeskattnigen.....	148
5.6.3	Sänkt reklamskatt.....	149
5.7	Mervärdesskattefrågor	149
5.8	Skattefusk	150
5.9	Folkbokföring	150
5.10	Kreditering av skattekonto.....	151
5.10.1	Investeringsstöd för konvertering från direktverkande elvärme i bostadshus	151
5.10.2	Investeringsstöd för konvertering från oljeuppvärmning i bostadshus	151
5.10.3	Forskning och utveckling i företagssektorn stimuleras	151
5.11	Skatter och administrativ börda för företagen	151
5.12	Offentligfinansiella effekter	153
6	Inkomster.....	159
6.1	Sammanfattning	159
6.2	Statsbudgetens inkomstsida – en ny struktur	161
6.2.1	Problem med nuvarande redovisning	161
6.2.2	Nya redovisningsprinciper	162
6.2.3	Konsekvenser av förslaget	163
6.2.4	Närmare beskrivning av förslaget	163
6.2.5	Ändrad redovisning av inkomstitlar	164
6.3	Förutsättningar för prognosen.....	165
6.3.1	Makroekonomiska förutsättningar	165

6.3.2	Sammanfattning av ändrade skatteregler 1999–2008.....	165
6.3.3	Osäkerheter i prognoserna.....	166
6.4	Offentliga sektorns skatteintäkter och statsbudgetens inkomster	168
6.4.1	Skatt på arbete.....	168
6.4.2	Skatt på kapital.....	171
6.4.3	Skatt på konsumtion och insatsvaror	175
6.4.4	Restförda och övriga skatter	179
6.4.5	Tillkommande inkomster.....	179
6.4.6	Avräkningar	179
6.4.7	Periodiseringar.....	180
6.4.8	Övriga inkomster.....	180
6.5	Uppföljning.....	181
6.5.1	Jämförelse med prognosen i 2005 års ekonomiska vårproposition.....	181
6.5.2	Uppföljning av statsbudgetens inkomster 2005.....	182
6.6	Skattekvoten	184
7	Utgifter, lån och bemyndiganden	189
7.1	Inledning	189
7.2	Makroekonomiska förutsättningar.....	189
7.3	Uppföljning av statsbudgetens utgifter 2005.....	191
7.3.1	Takbegränsade utgifter 2005.....	191
7.4	Utgifterna fram till och med 2008 och förändringar jämfört med 2005 års ekonomiska vårproposition	197
7.4.1	Utgifter per utgiftsområde.....	197
7.4.2	Nya föreslagna och aviserade reformer och besparingar för perioden 2006–2008.....	201
7.4.3	Övriga utgiftsförändringar jämfört med 2005 års ekonomiska vårproposition.....	218
7.5	Finansiering av anläggningstillgångar och rörelsekapital	221
7.5.1	Låneramar för 2006.....	221
7.5.2	Räntekontokrediter för 2006	223
7.5.3	Sjunde AP-fonden	224
7.5.4	Övrig utlåning från Riksgäldskontoret	225
7.6	Statliga garantier	226
7.7	Beställningsbemyndiganden.....	227
7.8	Bemyndigande för ramanslag.....	228
7.9	Pris- och löneomräkning.....	229
8	Tilläggsbudget	233
8.1	Förslag till tilläggsbudget för 2005.....	233
8.2	Tilläggsbudget per utgiftsområde.....	233
8.2.1	Utgiftsområde 2 Samhällsekonomi och finansförvaltning	233
8.2.2	Utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution	234
8.2.3	Utgiftsområde 4 Rättsväsendet	234
8.2.4	Utgiftsområde 5 Internationell samverkan.....	235
8.2.5	Utgiftsområde 6 Försvar samt beredskap mot sårbarhet.....	236
8.2.6	Utgiftsområde 7 Internationellt bistånd	236
8.2.7	Utgiftsområde 8 Invandrare och flyktingar.....	236
8.2.8	Utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg.....	237

8.2.9	Utgiftsområde 10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och handikapp	238
8.2.10	Utgiftsområde 12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn.....	238
8.2.11	Utgiftsområde 13 Arbetsmarknad.....	239
8.2.12	Utgiftsområde 15 Studiestöd	239
8.2.13	Utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning.....	240
8.2.14	Utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid.....	242
8.2.15	Utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård	242
8.2.16	Utgiftsområde 22 Kommunikationer	243
8.2.17	Utgiftsområde 23 Jord- och skogsbruk, fiske med anslutande näringar.....	244
8.2.18	Utgiftsområde 24 Näringsliv.....	245
8.2.19	Utgiftsområde 25 Allmänna bidrag till kommuner	247
9	Revision, kontroll och ekonomisk styrning	251
9.1	Inledning.....	251
9.2	Årlig revision.....	251
9.2.1	Revisionsberättelser med invändning	252
9.2.2	Granskning av årsredovisningen för staten	252
9.3	Effektivitetsrevision.....	252
9.4	Riksrevisionens årliga rapport.....	255
9.5	Den statliga internrevisionen	257
9.6	Utvecklingen av den ekonomiska styrningen i staten	258

*Bilagor**Bilaga 1**Specifikation av statsbudgetens utgifter och inkomster 2006**Bilaga 2**Svensk ekonomi**Bilaga 3**Avstämning av målet om en halvering av antalet socialbidragsberoende mellan åren 1999 och 2004**Bilaga 4**Fördelningen av ekonomiska resurser mellan kvinnor och män*

Utdrag ur protokoll vid regeringsammanträde den 12 september 2005

Tabellförteckning

Utgifter	4
Inkomster	5
1.1 BNP-tillväxt, KPI och arbetslöshet.....	20
1.2 Försörjningsbalans	20
1.3 Bidrag till BNP-tillväxt	21
1.4 Nyckeltal.....	21
1.5 Sysselsättning, arbetslöshet, löne- och produktivitet-utveckling	23
1.6 Kommunsektorns finanser	23
1.7 Vissa statliga bidrag till kommunsektorn jämfört med 2004.....	23
1.8 Finansiellt sparande i EU	24
1.9 Offentliga finanser	25
1.10 Regeringens sysselsättningspaket.....	26
1.11 Satsningar på rättvisa och trygghet 2003–2006	33
1.12 Satsningar på bättre asylmottagande och ökad integration	38
1.13 Exempel begränsningsregeln	42
1.14 Gröna nyckeltal.....	47
2.1 Specifikation av ändrade ramar för utgiftsområden samt ändrade och nya anslag 2005.....	54
4.1 Fastställda utgiftstak och utfall 2000–2004	94
4.2 Den offentliga sektorns finansiella sparande	94
4.3 Av riksdagen beslutade årsvisa budgetpolitiska mål.....	94
4.4 Prognos för den offentliga sektorns finansiella sparande samt budgeteringsmarginalen.....	94
4.5 Tekniska justeringar av utgiftstaket för staten	95
4.6 Utgiftstak för staten 2004–2008.....	96
4.7 Utgiftsramar 2006	97
4.8 Tak för den offentliga sektorns utgifter 2004–2007.....	98
4.9 Finansiellt sparande i offentlig sektor	99
4.10 Nu föreslagna och aviserade utgifts- och inkomstförändringar.....	100
4.11 Budgeteffekter i förhållande till föregående år av tidigare beslutade och aviserade samt nu föreslagna utgifts- och inkomstförändringar.....	103
Fortsättning av 4.11 Budgeteffekter i förhållande till föregående år av tidigare beslutade och aviserade samt nu föreslagna utgifts- och inkomstförändringar	104
Fortsättning av 4.11 Budgeteffekter i förhållande till föregående år av tidigare beslutade och aviserade samt nu föreslagna utgifts- och inkomstförändringar	105
4.12 Statsbudgetens inkomster 2004–2008.....	106
4.13 Statsbudgetens utgifter 2004–2008	107
4.14 Förändring av takbegränsade utgifter jämfört med föregående år.....	108
4.15 Korrigering av statsbudgetens saldo 2002–2004.....	109
4.16 Statsbudgetens saldo 2004–2008	110

4.17 Statsbudgetens saldo och statens finansiella sparande	111
4.18 Statsbudgetens saldo samt justering för större engångseffekter	112
4.19 Statsskuldens förändring 2004-2008.....	112
4.20 Kommunsektorns finanser.....	113
4.21 Ålderspensionssystemet.....	114
4.22 Den offentliga sektorns finanser	115
4.23 Förändringen av den offentliga sektorns finansiella sparande.....	116
5.1 Skiktgränser och brytpunkter för uttag av statlig skatt på förfärvsinkomster för åren 2005 och 2006	121
5.2 Kompensationen för allmänna pensionsavgifter samt för hela reformen	121
5.3 Marginalskatt vid olika inkomster för oförändrad, full respektive ingen kompensation för allmänna pensionsavgifter	121
5.4 Grundavdrag år 2006	123
5.5 Grundavdrag år 2006	123
5.6 Socialavgifter 2006 enligt regeringens förslag.....	126
5.7 Höjda energi- och miljöskatter inom ramen för grön skatteväxling 2006.....	132
5.8 Uppmätt administrativ börd för olika skatteområden	153
5.9 Budgeteffekter av åtgärder på skatteområdet m.m. Bruttoeffekter, periodiserade nettoeffekter för offentlig sektor år 2006–2008, varaktiga effekter för offentlig sektor samt kassamässiga effekter för statsbudgeten ...	156
6.1 Totala skatteintäkter, offentliga sektorns inkomster och statsbudgetens inkomster	159
6.2 Offentliga sektorns skatter enligt nationalräkenskaperna	160
6.3 Fysiska och juridiska personer inkomstskatter enligt nuvarande och föreslagen redovisning	162
6.4 Antaganden och förändringar jämfört med 2005 års ekonomiska vårproposition	165
6.5 Regeländringar, bruttoeffekter i förhållande till föregående år	167
6.6 Skattepliktiga inkomster	169
6.7 Kommunernas skatteunderlag	169
6.8 Kommunal skatt, faktisk och underliggande utveckling.....	169
6.9 Statlig inkomstskatt.....	170
6.10 Skattereduktioner	170
6.11 Offentliga sektorns skatteintäkter och statsbudgetens inkomster	172
6.12 Skatt på energi.....	177
6.13 Underliggande utveckling av energi- och koldioxidskatt	178
6.14 Stöd som ges via krediteringar på skattekonto	179
6.15 Uppbördsförskjutningar	180
6.16 Betalningsförskjutningar	180
6.17 Övriga inkomster.....	180
6.18 Aktuell prognos jämfört med 2005 års ekonomiska vårproposition samt aktuell prognos för 2005 jämfört med statsbudget (SB)	183
6.19 Skattekvoten 2002, förändring av skattekvoten 1990–2002 samt skattepliktiga transfereringars inverkan på skattekvoten för ett urval OECD-länder	184
6.20 Skattekvot	185
7.1 Makroekonomiska förutsättningar.....	190
7.2 Statsbudgetens utgifter 2005.....	191
7.3 Takbegränsade utgifter 2005	191
7.4 Beräknad förändring av anslagsbehållningar 2005	195
7.5 Utgifter 2005.....	196

7.6 Utgifter per utgiftsområde 2004–2008	198
7.7 Förändring av utgiftsramar 2006 och 2007 jämfört med 2005 års ekonomiska vårproposition	200
7.8 Förändring av takbegränsade utgifter jämfört med 2005 års ekonomiska vårproposition	201
7.9 Reformen inom utgiftsområde 13 Arbetsmarknad 2006–2008.....	208
7.10 Nu föreslagna och aviserade utgiftsförändringar	216
Fortsättning på 7.10 Nu föreslagna och aviserade utgiftsförändringar	217
7.11 Volymer 2004–2008	220
7.12 Låneram för 2006.....	222
7.13 Investeringslån och låneramar 2000–2005	222
7.14 Räntekontokreditram för 2006.....	223
7.15 Övriga kreditramar 2006.....	225
7.16 Anslag vars ändamål 2006 omfattar garantiverksamhet	226
7.17 Sammanfattande redovisning av beställningsbemyndiganden avseende 2006	228
7.18 Pris- och löneomräkning för 2006.....	230
8.1 Ökning av anslag för grundutbildning.....	241

Diagramförteckning

1.1 Real BNI per capita 1995-2004	21
1.2 Reallöneutveckling.....	22
1.3 Bostadsräntor	22
1.4 Den offentliga sektorns nettoförmögenhet	24
1.5 Utgiftstak	25
1.6 Sysselsättning 2004.....	26
1.7 Antal 1-3-placeringar i Lissabonstrategin 2005	27
1.8 Antal sjukpenningdagar.....	31
1.9 Antal personer i behov av socialbidrag.....	33
1.10 Antal extremt fattiga i världen	39
1.11 Planerat bistånd som andel av BNI 2006.....	40
1.12 Total marginalsattesänkning av egenavgiftskompensationen 2000-2006.....	41
1.13 Skattesänkning till följd av höjt grundavdrag	41
4.1 Statsskuld i miljarder kronor och som andel av BNP 1990-2008	112
5.1 Grundavdraget enligt gällande regler (streckad linje) samt enligt förslaget (heldragen linje) beräknat utifrån 2006 års prisbasbelopp, kronor.	122
6.1 Löner i privat och offentlig sektor	168
6.2 Sjukpenning och arbetslöshetsersättning.....	169
6.3 Intäkts- och utgiftsräntor samt kapitalvinster som andel av BNP	171
6.4 Kapitalvinster	171
6.5 Inkomstskatt företag.....	174
6.6 Företagens inkomstskatt som andel av BNP	174
6.7 Fastighetsskatt uppdelad efter fastighetslag.....	175
6.8 Förmögenhetsskatt.....	175
6.9 Mervärdesskatt uppdelad på sektorer 2004.....	176
6.10 Utveckling av intäkter från mervärdesskatt uppdelad efter sektorer	176
6.11 Konsumtion av olika tobakslag.....	176
6.12 Alkoholskatt per produktslag	177
6.13 Privatinförsel av sprit.....	177
6.14 Skatt på energi.....	178
7.1 Utgiftsprognos för 2005 jämfört med statsbudgeten för 2005.....	192
7.2 Myndigheternas investeringslån juni 1993–juni 2005	222

1

Finansplan

Riktlinjer för den ekonomiska politiken
och budgetpolitiken

1 Finansplan

Riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken

1.1 Sverige i arbete

Den svenska ekonomin utvecklas väl. Sverige har under de senaste tio åren haft en tillväxt som har varit högre än genomsnittet i EU och OECD. Samtidigt har levnadsstandarden, mätt som real bruttonationalinkomst per capita, ökat lika snabbt som i Förenta staterna. Sedan 1994 har också sysselsättningen stigit med 290 000 personer. Men det räcker inte. Arbetslösheten är fortfarande för hög.

Förra årets starka exportledda tillväxt väntas nu gå över i en inhemskt driven tillväxt, med stora investeringar och ökad privat konsumtion. För att driva på denna gynnsamma utveckling lanserar regeringen kraftfulla satsningar i syfte att bekämpa arbetslösheten, höja sysselsättningen och öka tillväxten.

Regeringens sysselsättningspaket innehåller förslag om bättre villkor för företagen, fler jobb för ökad kvalitet i offentlig sektor, arbeten till arbetslösa högskoleutbildade och omfattande satsningar på utbildning. Totalt får 55 000 personer del av sysselsättningspaketet. Därtill får 17 500 fler personer möjlighet att studera vid landets högskolor. Regeringens mål är att den öppna arbetslösheten ska pressas tillbaka till 4 procent och sysselsättningen öka till 80 procent. På lång sikt är målet full sysselsättning.

Sverige förändras och möter nya utmaningar. Hållbar utveckling är ett övergripande mål för regeringens politik. Globaliseringen gör att den internationella konkurrensen hårdnar, och svenska företag möter ständigt allt tuffare villkor.

Den demografiska utvecklingen påverkar stora delar av världen. Att allt fler får leva ett

längre och friskare liv är en fantastisk framgång, men det för också med sig nya krav på välfärden. Människors rörlighet ökar, både inom och över nationsgränserna. Global uppvärmning och klimatförändringar ställer kampen mot miljöförstöring i ett nytt ljus. Stormar, skyfall och värmeböljor – solidariteten måste sträckas ut över nations- och generationsgränser.

De globala förändringarna skapar nya möjligheter, men också nya utmaningar.

När klyftorna ökar i världen anslås en procent av bruttonationalinkomsten till bistånd så att fler människor och länder kan lyfta sig ur fattigdom och nya marknader växa.

När konkurrensen om kompetens och kunskap hårdnar mellan länder satsas stora resurser på hela utbildningssystemet – från förskola och grundskola, till högskola och forskning.

När miljön hotas driver Sverige på ännu hårdare för ett starkare internationellt miljö-samarbete och fortsätter den gröna omställningen av Sverige.

När befolkningsutvecklingen ställer nya krav får barnfamiljerna bättre villkor, en ny nationell utvecklingsplan för äldreomsorgen börjar förberedas och nya kliv tas för att göra Sverige jämställt.

När otryggheten ökar på arbetsmarknaden tas krafttag för att bekämpa arbetslösheten och öka tryggheten.

Den svenska välfärdsmodellen är framgångsrik. Internationella undersökningar bekräftar det gång på gång: Sverige klarar den pågående samhällsomvandlingen väl. När förutsättningar förändras ska den svenska välfärdsmodellen utvecklas – inte avvecklas.

1.2 Det ekonomiska läget

Fortsatt stark global tillväxt

Under 2004 uppgick tillväxten i världsekonomin till cirka 5 procent, vilket är den högsta tillväxten på nära 30 år. Den internationella konjunkturen går nu in i en lugnare fas. Tillväxten väntas bli drygt 4 procent både 2005 och 2006.

I Förenta staterna drivs tillväxten av den inhemska efterfrågan. Hushållens konsumtion stimuleras av en gynnsam utveckling på arbetsmarknaden. Företagens goda finansiella ställning, ett stigande kapacitetsutnyttjande och låga räntor bidrar till en kraftig investerings-tillväxt. Även i Japan är det inhemska faktorer som driver på den ekonomiska utvecklingen.

Tabell 1.1 BNP-tillväxt, KPI och arbetslöshet

Procent

	2004	2005	2006
Bruttonationalprodukt (BNP)			
Världen	4,9	4,1	4,1
Världsmarknadstillväxt ¹	9,2	5,7	7,4
Förenta staterna	4,2	3,6	3,4
Japan	2,6	1,8	1,7
Euroområdet	2,1	1,3	1,8
Storbritannien	3,2	1,9	2,3
Norge	2,9	3,1	2,9
Danmark	2,4	2,3	2,2
Finland	3,6	2,2	2,7
Konsumentpriser (KPI)			
Förenta staterna	2,7	2,9	2,5
Euroområdet	2,1	2,0	1,9
Japan	0,0	-0,3	0,3
Arbetslöshet			
Förenta staterna	5,5	5,1	4,9
Euroområdet	8,9	8,9	8,7
Japan	4,7	4,4	4,3

¹ Världsmarknadstillväxten mäter efterfrågan som de svenska exportföretagen möter.

Källor: Nationella källor, Eurostat och Finansdepartementet.

I euroområdet finns det tecken på att ekonomin förbättras. Under sommaren 2005 har industrikonjunkturen stärkts något och läget på arbetsmarknaden ljusnat. I kombination med låga realräntor och en god vinstutveckling i företagssektorn väntas detta bidra till en något starkare tillväxt 2006. Den inhemska konsumtionen utvecklas dock fortfarande svagt.

I Storbritannien och i de nordiska länderna förväntas tillväxten vara god nästa år tack vare en stark inhemska efterfrågan.

Oljepriset har fortsatt att stiga under 2005. Skulle oljepriset ligga kvar på dagens höga nivåer eller stiga ytterligare kommer det att påverka den globala tillväxten negativt, men effekterna är svåra att uppskatta. Oljeberoendet har sjunkit påtagligt i industriländerna under de senaste trettio åren. Oljeprisutvecklingen och kraftiga växelkursförändringar bedöms vara de främsta osäkerhetsfaktorerna för världsekonomin framöver.

Svensk utveckling åter stark

Förra årets starka exportledda tillväxt väntas nu gå över i en inhemska driven tillväxt. Låga räntor och en god lönsamhet i industrin bidrar till en fortsatt stark investeringstillväxt. Hushållens konsumtion väntas fortsätta att öka till följd av låga räntor, en god förmögenhetsställning, en stark inkomstutveckling och en starkare arbetsmarknad.

Tabell 1.2 Försörjningsbalans

Procentuell förändring

	2004	2005	2006
Hushållens konsumtionsutgifter	1,8	2,0	3,0
Offentliga konsumtionsutgifter	0,3	0,0	1,8
Statliga	-0,3	-0,5	1,9
Kommunala	0,5	0,2	1,8
Fasta bruttoinvesteringar	5,5	7,9	5,0
Lagerinvesteringar ¹	-0,3	0,1	0,0
Export	10,5	4,2	6,1
Import	6,9	4,8	6,7
BNP, faktisk	3,6	2,4	3,1
BNP, kalenderkorrigerad²	3,1	2,4	3,4

¹ Bidrag till BNP-tillväxten, procentenheter.

² Att den faktiska BNP-tillväxten 2004 var högre än den underliggande, kalenderkorrigerade BNP-tillväxten beror på att detta år innehöll fler vardagar än 2003.

Att den beräknade faktiska BNP-tillväxten 2006 är lägre än den underliggande beror på att detta år innehåller färre vardagar än 2005.

Källor: Statistiska centralbyrån och Finansdepartementet.

Den svaga kommunala tillväxten väntas ta ordentlig fart under 2006, bland annat till följd av betydande statliga satsningar på kommunsektorn.

Tillväxten beräknas uppgå till 2,4 procent 2005 och 3,1 procent 2006. I slutet av 2006 bedöms det fortfarande finnas lediga resurser i den svenska ekonomin, vilket innebär att den kan fortsätta att växa i god takt de närmast

följande åren. I förhållande till bedömningen i 2005 års ekonomiska vårproposition revideras tillväxtprognosen ned 2005 och upp 2006.

Tabell 1.3 Bidrag till BNP-tillväxt

Procentenheter

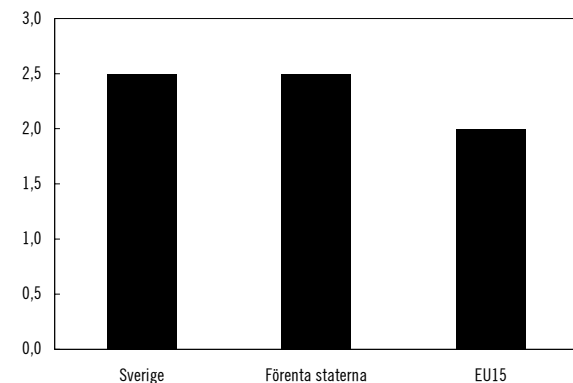
	2004	2005	2006
Hushållens konsumtionsutgifter	0,9	1,0	1,4
Offentliga konsumtionsutgifter	0,1	0,0	0,5
Fasta bruttoinvesteringar	0,9	1,3	0,8
Lagerinvesteringar	-0,3	0,1	0,0
Netto utrikeshandel	2,0	0,1	0,3
BNP	3,6	2,4	3,1

Källor: Statistiska centralbyrån och Finansdepartementet.

Sverige har under de senaste tio åren haft en tillväxt som varit högre än genomsnittet i EU och OECD. Sverige har också lägre inflation, högre sysselsättning, lägre arbetslöshet och lägre räntor än EU som helhet. Sveriges reala bruttonationalinkomst (BNI) per capita har ökat snabbare än de ursprungliga femton EU-ländernas och i samma takt som i Förenta staterna.

Diagram 1.1 Real BNI per capita 1995-2004

Genomsnittlig årlig förändring i procent

Källa: Konjunkturinstitutet.

Stabila priser

Låg inflation är en förutsättning för god tillväxt och full sysselsättning. Riksdagen har lagt fast att den övergripande uppgiften för penningpolitiken är prisstabilitet. Riksbanken bedriver på denna grund penningpolitiken självständigt. Riksbanken definierar prisstabilitet som att ökningen av konsumentprisindex ska begränsas till 2 procent per år med en tolerans på 1 procentenhet uppåt och nedåt. Regeringen

stödjer penningpolitikens inriktning och står bakom inflationsmålet.

Riksdagens finansutskott beslutade våren 2005 att göra en fördjupad utvärdering av Riksbankens penningpolitik mot bakgrund av att inflationsmålet har varit i kraft i tio år. Regeringen välkomnar denna utvärdering.

Inflationen har under 2004 och 2005 dämpats av en hög produktivitetstillväxt, måttliga löneökningar, en svag inhemsk konsumtion och en ökad konkurrens. Till detta kommer att importpriserna, exklusive energi, har fallit sedan 2003. Inflationen väntas förbli låg under 2005 för att stiga gradvis 2006, då efterfrågan och resursutnyttjandet i svensk ekonomi stärks och priset på importerade varor dämpas.

Tabell 1.4 Nyckeltal

Procentuell förändring om inte annat anges

	2004	2005	2006
KPI ¹	0,4	0,3	1,5
Timplön	3,3	3,3	3,4
Öppen arbetslöshet ^{2,3}	5,9	5,9	4,8
Arbetsmarknadspolitiska program ²	2,4	2,7	3,6
Antal sysselsatta	-0,5	0,1	1,3
Real disponibel inkomst	1,5	2,9	2,5
Hushållens nettosparkvot, nivå ⁴	4,5	5,4	4,9
Bytesbalans ⁴	8,3	7,5	7,8
Tysk ränta, 10-årig statsobligation ¹	4,1	3,5	4,0
Svensk ränta, 10-årig statsobligation ¹	4,4	3,5	4,0
TCW-index ¹	126,0	126,8	125,4

¹ Årsgenomsnitt.

² Procent av arbetskraften.

³ Siffrorna avser Statistiska centralbyråns arbetskraftsundersökning efter omläggningen av statistiken.

⁴ Exklusive sparande i avtalspensioner.

⁵ Procent av BNP.

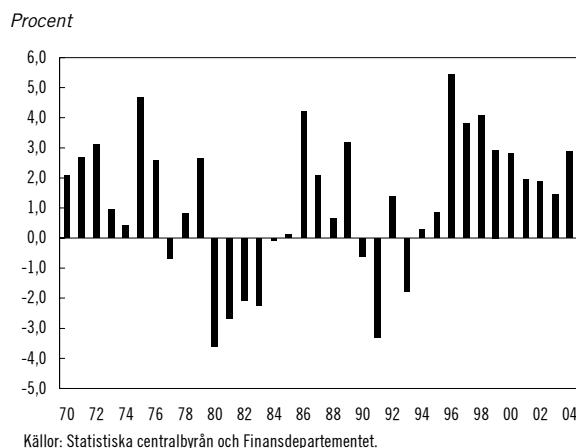
Källor: Statistiska centralbyrån, Arbetsmarknadsstyrelsen, Riksbanken och Finansdepartementet.

Riksbanken har under 2004 och 2005 främst baserat penningpolitiken på en bedömning av utvecklingen av det underliggande inflationsmålet UND1X på upp till två års sikt. UND1X är ett inflationsmått där de direkta effekterna av förändrade räntor, skatter och subventioner exkluderas. Under 2004 var den genomsnittliga förändringen i UND1X 0,8 procent. Under 2005 väntas den genomsnittliga förändringen bli 0,7 procent, för att under 2006 stiga till 1,4 procent.

En väl fungerande lönebildning möjliggör lägre arbetslöshet, högre sysselsättning och växande produktion. Arbetsmarknadens parter har under de senaste åren tagit ett betydande

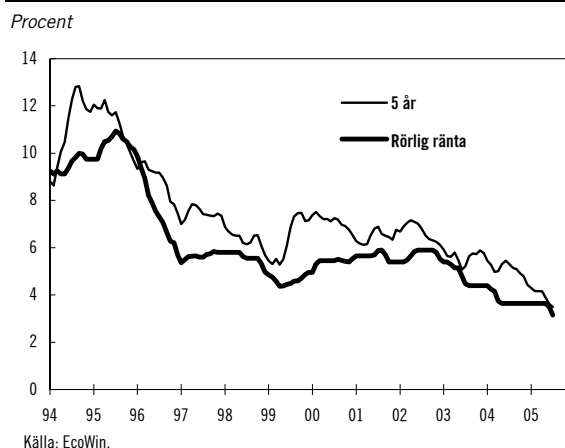
ansvar. Sedan mitten av 1990-talet har den nominella löneökningstakten varit ungefär hälften så hög som under 1980-talet, samtidigt som reallöneutvecklingen har varit betydligt bättre. I näringslivet har reallönerna ökat med i genomsnitt 2,8 procent per år mellan 1995 och 2004. Under samma period har reallönerna ökat med 2,6 procent i kommunerna, 3,2 procent i landstingen och 2,9 procent i staten.

Diagram 1.2 Reallöneutveckling

Under de senaste tio åren har Sverige gått igenom en rad strukturella och institutionella förändringar. Regeringen har därför gett Konjunkturinstitutet i uppdrag att utreda hur den potentiella produktiviteten i ekonomin kommer att utvecklas. Konjunkturinstitutet bedömer att den potentiella produktivitet-utvecklingen uppgår till i genomsnitt 2,2 procent per år från 2005 till och med 2015.

Diagram 1.3 Bostadsräntor

Under 2005 har marknadsräntorna i euroområdet fortsatt ner. I Förenta staterna, där centralbanken fortsätter att höja styrräntan, har kortare marknadsräntor stigit samtidigt som

räntorna med de längsta löptiderna har fallit något.

I Sverige sänkte Riksbanken styrräntan med 0,5 procentenheter till 1,5 procent i juni 2005. Räntesänkningen har bidragit till att de rörliga boräntorna har fortsatt att falla från redan låga nivåer.

Sedan årsskiftet har kronan försvagats mot flera andra valutor, däribland euron och dollarn, bland annat på grund av de låga svenska räntorna. På sikt väntas de stora överskotten i bytesbalansen leda till att kronan stärks.

Arbetslösheten väntas minska

Under 2004 utvecklades arbetsmarknaden negativt. Antalet sysselsatta och antalet arbetade timmar minskade. Utvecklingen var fortsatt svag under det första kvartalet 2005.

Det finns flera orsaker till denna utveckling. Produktivitetstillväxten i industrin har varit hög, samtidigt som utvecklingen av den privata konsumtionen har varit återhållsam och kommunsektorn har konsoliderat sin ekonomi.

Under det andra kvartalet 2005 började antalet arbetade timmar öka. Samtidigt fortsatte antalet nyanmälda lediga platser att stiga och antalet varsel att minska.

Den ökande inhemska efterfrågan under 2005 och 2006 väntas leda till en ökad efterfrågan på arbetskraft inom den privata sektorn. Kommunsektorns förbättrade finanser och regeringens sysselsättningspaket möjliggör en positiv utveckling i den offentliga sektorn.

Sammantaget väntas sysselsättningen öka med 0,1 procent 2005 och 1,3 procent 2006, och den öppna arbetslösheten minska till 4,8 procent 2006.

Under 2005 har Statistiska centralbyråns arbetskraftsundersökning genomgått en större omläggning. Arbetslöshetsbegreppet har omdefinierats och undersökningsmetoderna förändrats. Detta medför att arbetslöshetsstaten har stigit – utan att den reella arbetslösheten har påverkats. En öppen arbetslöshet på 4,5 procent motsvarar uppskattningsvis cirka 4,0 procent enligt den tidigare definitionen.

Tabell 1.5 Sysselsättning, arbetslöshet, löne- och produktivitetsexveckling

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Antal sysselsatta ¹	3 940	3 999	3 976	3 934	3 979	4 082	4 172	4 252	4 258	4 247	4 226	4 230	4 283
Näringslivet ¹	2 650	2 711	2 713	2 711	2 739	2 822	2 908	2 990	2 980	2 958	2 942	-	-
Offentliga myndigheter ¹	1 290	1 287	1 263	1 223	1 240	1 260	1 264	1 262	1 278	1 288	1 284	-	-
Reguljär sysselsättningsgrad ²	74,5	75,1	75,0	74,2	74,9	76,2	77,5	78,5	78,3	77,9	77,2	76,6	76,6
Öppen arbetslöshet ³	8,4	8,1	8,4	8,4	6,9	6,0	5,0	4,4	4,4	5,3	5,9	5,9	4,8
Konjunkturberoende arbetsmarknadspolitiska program ³	5,4	4,6	4,7	4,5	4,1	3,3	2,6	2,5	2,6	2,1	2,4	2,7	3,6
Timlön ⁴	2,4	3,3	6,0	4,5	3,8	3,4	3,7	4,4	4,1	3,4	3,3	3,3	3,4
Produktivitetsexveckling i näringslivet ⁴	3,2	3,6	1,9	5,2	2,0	2,6	3,6	0,1	4,4	4,0	3,4	2,2	2,6

Anmärkning: Utfallet för antalet sysselsatta och öppet arbetslösa skiljer sig mot Statistiska centralbyråns nuvarande publicerade utfall. I tabellen ovan har siffrorna justerats till följd av AKU-omläggningen. Det innebär ca 13 000 fler sysselsatta per år samtidigt som den öppna arbetslösheten är uppjusterad med 0,4 procentenheter för hela utfallsperioden.

¹ Tusental personer.

² Reguljärt sysselsatta i åldern 20–64 i procent av befolkningen i den åldersgruppen.

³ I procent av arbetskraften.

⁴ Årlig procentuell förändring.

Källor: Statistiska centralbyrån, Arbetsmarknadsstyrelsen, Medlingsinstitutet och Finansdepartementet.

En starkare ekonomi i kommunsektorn

En sund ekonomi i kommunsektorn är avgörande för välfärden. Under de senaste åren har det ekonomiska resultatet i kommunsektorn förbättrats, även om många kommuner fortfarande visar negativa resultat.

Tabell 1.6 Kommunsektorns finanser

Miljarder kronor om inte annat anges

	2004	2005	2006	2007	2008
Inkomster	593	628	657	686	714
Skatter och statsbidrag	510	544	569	594	617
Övriga inkomster	83	85	88	92	97
Utgifter	592	618	649	678	706
Konsumtion	509	527	557	585	609
Volymförändring %	0,5	0,2	1,8	1,0	0,3
Övriga utgifter	82	91	92	94	96
Finansiellt sparande	2	10	8	8	8
Procent av BNP	0,1	0,4	0,3	0,3	0,3
Resultat före extraordinära poster	2	9	9	8	8

Anmärkning: Statsbidrag och skatter redovisas tillsammans eftersom effekten av reformer som påverkar skatteunderlaget neutraliseras genom justeringar av statsbidragen.

Källor: Statistiska centralbyrån och Finansdepartementet.

Regeringen föreslår i denna proposition ett sysselsättningspaket som bland annat syftar till att höja kvaliteten i offentlig sektor. Regeringen föreslår även en riktad satsning till landstingen i syfte att minska sjukfrånvaron. Dessa förslag,

tillsammans med en stark underliggande ekonomisk utveckling, väntas bidra till en ökad sysselsättning i kommuner och landsting.

Regeringen bedömer att kommunsektorn som helhet kommer att fortsätta att visa goda resultat 2006. För att skapa långsiktiga planeringsförutsättningar för kommuner och landsting och höja kvaliteten i välfärden föreslår regeringen redan i denna proposition att statsbidragen höjs med 1 miljard kronor 2007 och 6 miljarder kronor 2008.

Tabell 1.7 Vissa statliga bidrag till kommunsektorn jämfört med 2004

Miljoner kronor, periodiserade belopp

	2005	2006
Generella bidrag och sysselsättningsstöd	8 000	10 075
varav vårdgaranti	700	500
Personalförstärkning förskola	1 000	2 000
Personalförstärkning skola ¹	1 000	1 500
Miljöinvesteringar i offentliga lokaler	1 000	500
Utbildning av personal i äldreomsorgen och sjukvården (Kompetensstegen)	450	300
Stöd till missbrukarvård och psykiatri m.m.	660	410
Anhörigstöd för omsorg av äldre ²		110
Plusjobb		3 400
Utbildningsvikariat i vård och omsorg		1 250
Totalt	12 110	19 545

¹ Satsningen på personalförstärkning i skolan uppgår till 5 miljarder kronor läsåret 05/06 i förhållande till nivån läsåret 01/02.

² Det totala anhörigstödet uppgår till 125 miljoner kronor. Se tabell 1.11.

Källa: Finansdepartementet.

1.3 Starka offentliga finanser

Sunda offentliga finanser är en förutsättning för uthållig tillväxt och stabil välfärd. Genom överskott i goda tider förhindras nedskärningar i sämre tider, då välfärden behövs som mest. Sunda offentliga finanser är även en rättvisefråga mot kommande generationer.

Regeringen har två övergripande budgetpolitiska mål: överskottsmålet för de offentliga finanserna och utgiftstaket för staten.

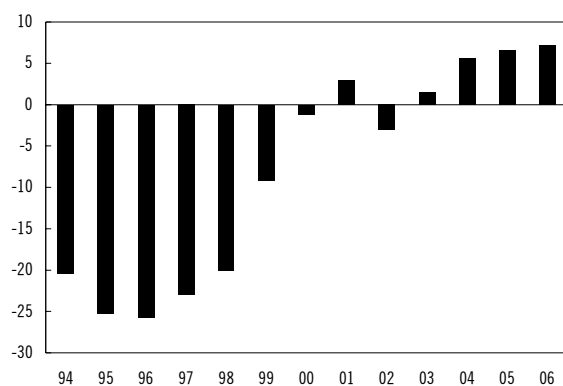
Överskott i de offentliga finanserna

Sedan överskottsmålet i de offentliga finanserna infördes år 2000 har den offentliga sektorns nettoskuld vänts till en nettoförmögenhet.

Överskottsmålet innebär att de offentliga finanserna ska visa ett överskott på 2 procent av bruttonationalprodukten (BNP) i genomsnitt över en konjunkturcykel. Överskottsmålet skapar en buffert för att möta den demografiska utvecklingens påfrestningar på de offentliga välfärdssystemen. Det skapar också en betryggande marginal till gränsen på 3 procent av BNP i underskott i EU:s stabilitets- och tillväxtpakt.

Diagram 1.4 Den offentliga sektorns nettoförmögenhet

Procent av BNP

Källor: Statistiska centralbyrån och Finansdepartementet.

Den offentliga sektorn består av staten, kommunsektorn och det allmänna pensionsystemet. Överskotten i de offentliga finanserna har medfört att statsskulden har minskat som andel av BNP samtidigt som stora tillgångar har byggts upp i pensionssystemet.

Utifrån det övergripande överskottsmålet anger regeringen varje år ett preciserat över-

skottsmål för nästkommande budgetår. Målet bestäms med hänsyn till resursutnyttjandet i ekonomin. Ett lägre finansiellt sparande i lågkonjunktur bidrar till att mildra konjunktursvackor och ett högre sparande i högkonjunktur dämpar risken för överhettning.

För 2005 är överskottsmålet satt till minst 0,5 procent av BNP. Trots att tillväxten förväntas bli lägre än när målet föreslogs bedöms överskottet bli väsentligt högre, 1,4 procent. Detta beror bland annat på lägre statsskulsräntor, högre bolagsskatter och ett bättre ekonomiskt resultat i kommunsektorn.

Tabell 1.8 Finansiellt sparande i EU

Procent av BNP

	2004	2005	2006
Belgien	0,1	-0,2	-0,6
Danmark	2,8	2,1	2,2
Finland	2,1	1,7	1,6
Frankrike	-3,7	-3,0	-3,4
Grekland	-6,1	-4,5	-4,4
Irland	1,3	-0,6	-0,6
Italien	-3,0	-3,6	-4,6
Luxemburg	-1,1	-1,5	-1,9
Nederländerna	-2,5	-2,0	-1,6
Portugal	-2,9	-4,9	-4,7
Spanien	-0,3	0,0	0,1
Storbritannien	-3,2	-3,0	-2,7
Sverige	1,0	1,4	0,7
Tyskland	-3,7	-3,3	-2,8
Österrike	-1,3	-2,0	-1,7
Totalt EU15	-2,6	-2,5	-2,5
Totalt EU25	-2,6	-2,6	-2,5

Anmärkning: För Sverige redovisas regeringens prognos för 2005 och 2006. För övriga länder redovisas EU-kommissionens prognos.
Källor: EU-kommissionen och Finansdepartementet.

Sedan överskottsmålet infördes år 2000 och fram till och med 2005 har den offentliga sektorns sparande i genomsnitt uppgått till 1,6 procent av BNP. Samtidigt har perioden i huvudsak präglats av lågkonjunktur på arbetsmarknaden.

År 2005 bedöms det strukturella sparandet uppgå till cirka 2 procent av BNP. Detta är en indikation på att de offentliga finanserna utvecklas i enlighet med målet. För 2006 föreslår regeringen att överskottsmålet ska sättas till minst 0,5 procent av BNP.

Tabell 1.9 Offentliga finanser

Procent av BNP

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Utgiftskvot	67,7	64,7	62,6	60,5	58,2	57,7	54,7	54,2	55,7	55,9	54,5	54,5	54,2
Inkomstkvot	58,4	57,7	59,8	59,5	60,1	60,1	59,7	56,8	55,2	55,8	55,6	55,9	54,9
Skattekvot inkl. EU	49,5	49,5	52,0	52,5	53,1	53,8	53,9	51,8	50,1	50,8	50,6	50,7	49,9
Finansiellt sparande	-9,3	-6,9	-2,8	-1,0	1,9	2,3	5,0	2,6	-0,5	-0,1	1,0	1,4	0,7
Nettoskuld	20,4	25,3	25,7	23,0	20,0	9,1	1,2	-3,0	3,1	-1,5	-5,2	-6,1	-6,8
Konsoliderad bruttoskuld	73,9	73,7	73,5	72,0	69,4	62,7	52,8	54,3	52,4	52,0	51,1	50,7	49,2

Källa: Finansdepartementet.

Regeringens sysselsättningspaket kommer att innebära att de offentliga finanserna försämrats tillfälligt under 2006. Men om inga åtgärder vidtas är risken stor att arbetslösheten skulle permanentas på en hög nivå. Det skulle leda till sämre offentliga finanser på sikt. När arbetslösheten har pressats tillbaka ska det finansiella sparandet i offentlig sektor återigen öka. Målet om 2 procents överskott över en konjunkturcykel ligger fast.

År 1997 beslutade EU:s statistikorgan Eurostat att det nya svenska pensionssystemet i sin helhet skulle klassificeras som offentliga finanser. Nu har Eurostat ändrat sitt beslut. Från och med 2007 räknas inte premiepensions-systemet in i det offentliga sparandet. Regeringen återkommer med förslag till hur förändringen ska hanteras.

Utgiftstaken klaras

År 1997 infördes ett system med utgiftstak för staten. Utgiftstaken förhindrar att tillfälligt högre inkomster används för att finansiera varaktigt högre utgifter. Sedan systemet infördes har utgiftstaken klarats samtliga år och bidragit till att Sverige har starka offentliga finanser.

Regeringen föreslår i budgetpropositionen att utgiftstaket för 2007 ska uppgå till 949 miljarder kronor. Förslag om utgiftstakets nivå för 2008 kommer att lämnas i budgetpropositionen för 2007. Regeringens bedömning är att den ekonomiska utvecklingen medger ett utgiftstak på 982 miljarder kronor för 2008.

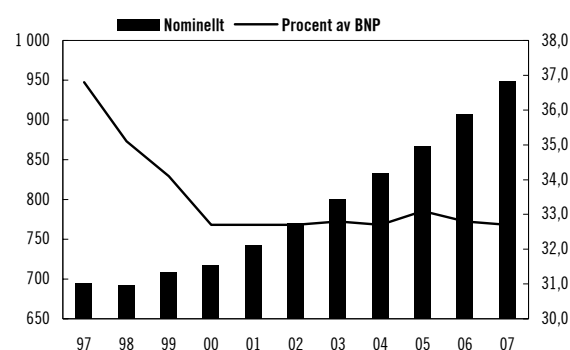
I budgetpropositionen för 2005 aviserade regeringen att den övervägde att införa en särskild sysselsättningsmarginal. Regeringen

bedömer dock att de möjligheter som finns att bedriva en aktiv finanspolitik inom ramen för dagens finanspolitiska regelverk måste utvärderas närmare innan en särskild sysselsättningsmarginal kan föreslås. Det sysselsättningspaket som nu presenteras visar att det finns möjligheter att bedriva en expansiv politik i ett läge som präglas av hög arbetslöshet utan att utgiftstaket äventyras.

Diagram 1.5 Utgiftstak

Miljarder kronor

Procent av BNP

Anmärkning: För att skapa jämförbarhet över tid har utgiftstaken korrigerats för tekniska förändringar.

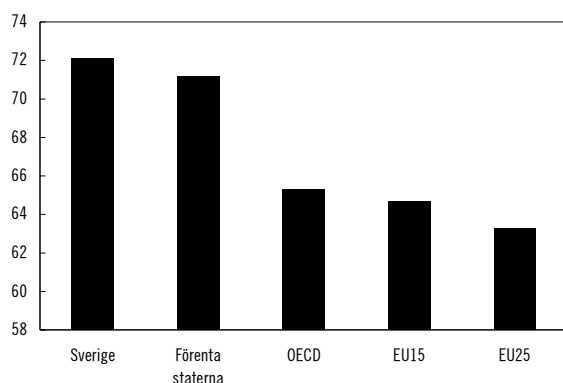
Källa: Finansdepartementet.

1.4 Lägre arbetslöshet och högre sysselsättning

Jämfört med EU och OECD som helhet har Sverige en väl fungerande arbetsmarknad. Sysselsättningen är högre och arbetslösheten lägre. Men trots detta är alldeles för många människor i Sverige utan arbete. Under 2005 beräknas den öppna arbetslösheten uppgå till 5,9 procent enligt Statistiska centralbyråns nya definition.

Diagram 1.6 Sysselsättning 2004

Procent av befolkningen, 15-64 år

Källor: Eurostat och OECD Employment Outlook.

Efter de senaste årens negativa utveckling på arbetsmarknaden har arbetslösheten stigit. Dessutom har långtidsarbetslösheten ökat. År 2004 hade cirka 35 000 personer varit arbetslösa i mer än ett år, varav 21 000 män och 14 000 kvinnor. Om de inte snart får möjlighet till arbete, studier eller praktik är risken stor att de permanent slås ut från arbetsmarknaden.

Regeringen tar därför krafttag för att bekämpa arbetslösheten och höja sysselsättningen i årets budgetproposition. Målet är att pressa tillbaka den öppna arbetslösheten till 4 procent och höja den reguljära sysselsättningen till 80 procent. På sikt är målet full sysselsättning.

Sysselsättningspaketet för tillväxt

Regeringen lanserar i denna budgetproposition ett sysselsättningspaket som kommer att ge 55 000 personer möjlighet till arbete, praktik eller utbildning. Sysselsättningspaketet är inriktat mot både privat och offentlig sektor.

Sysselsättningspaketet är utformat för att ha effekt på såväl kort som lång sikt. Det syftar till att öka efterfrågan på och utbudet av arbetskraft,

förbättra matchningen mellan lediga jobb och arbetssökande och höja kvaliteten i offentlig sektor. De olika delarna av paketet kompletterar varandra och genomförs samtidigt. Erfarenheter från Danmark och Nederländerna visar att detta upplägg leder till goda resultat.

Arbetsutbudet ökar på sikt genom att arbetskraftens kompetensnivå höjs och genom att personer som varit utan arbete länge får in en fot på arbetsmarknaden. Efterfrågan på arbetskraft ökar genom bland annat lägre kostnader vid nyanställning i soloföretag och fler anställda i offentlig sektor. Undanträngnings-effekternas skadliga verkningar undviks i största möjliga mån genom att en betydande del av insatserna riktas till dem som står längst ifrån arbetsmarknaden.

Förutsättningarna för att tillfälligt stimulera ekonomin är goda. Det finns omfattande lediga resurser, inflationstrycket är lågt och lönebildningen fungerar väl. Därutöver visar bytesbalansen rekordhöga överskott och de offentliga finanserna är sunda.

Tabell 1.10 Regeringens sysselsättningspaket

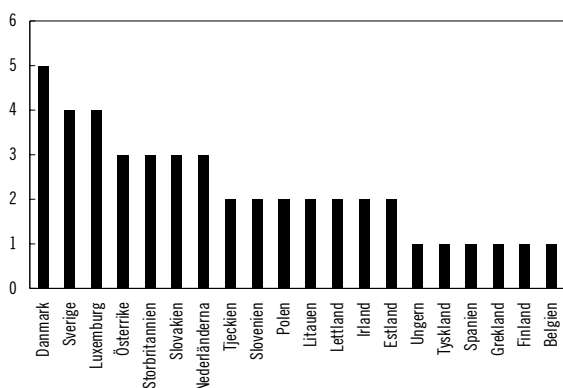
Plusjobb	20 000
Praktikplatser	13 000
Utbildningsvikariat i vård och omsorg	10 000
Arbete och praktik till högskoleutbildade	7 500
Lärlingsplatser	3 000
Kvalificerad yrkesutbildning	1 000
Arbetsmarknadsutbildning	500
Totalt	55 000

Fler jobb i näringslivet

Sveriges konkurrenskraft är god. EU-kommissionen placerar Sverige på första plats när de jämför innovationsklimatet inom EU. Sverige når toppplaceringar år efter år när EU:s tillväxtstrategi, Lissabonstrategin, utvärderas.

Konkurrensen från omvärlden blir allt intensivare. Sedan 1970 har den totala handeln med varor och tjänster i relation till världens samlade BNP mer än fördubblats, från 12 till 27 procent.

Diagram 1.7 Antal 1-3-placeringar i Lissabonstrategin 2005

Källa. Eurostat.

För att stärka svensk konkurrenskraft och få fler och växande företag föreslår regeringen flera åtgärder.

- *Strategiska utvecklingsprogram för svensk industri.* Sverige är ett av världens främsta länder för kunskapsintensiv industriproduktion. För att stärka Sveriges goda utgångsläge har regeringen tillsammans med näringsliv och fackliga organisationer påbörjat ett arbete med att ta fram strategier för sex svenska nyckelbranscher: skog och trä, metallurgi, fordon, läkemedel och bioteknik samt IT/telekom. Dessa branscher bidrar till över 80 procent av näringslivets satsningar på forskning och utveckling. Dessutom ger de över 560 miljarder kronor i exportinkomster och omkring 600 000 direkta arbetstillfällen i Sverige. Därutöver arbetar regeringens strategigrupp för flyg- och rymdindustri med genomförandet av den strategi som tagits fram för denna sektor. Satsningen på programmen omfattar för statens del totalt 1 miljard kronor mellan 2006 och 2010.
- *Forskning i små och medelstora företag.* Regeringen föreslår ett nytt stöd på 100 miljoner kronor 2006 för att stödja forskning och utveckling i de små och medelstora företagen. Från 2007 ges detta stöd i form av nedsatt skatt. För detta ändamål avsätts en ram på 200 miljoner kronor från 2007 och framåt. Totalt uppgår satsningarna till 900 miljoner kronor mellan 2006 till 2010.
- *Satsning på industriella utvecklingscentra.* Regeringen föreslår att Nutek tilldelas 20 miljoner kronor per år 2006 till 2008 för att stödja industriella utvecklingscentra (IUC).
- *Kvinnligt företagande uppmuntras.* En särskild satsning på kvinnligt företagande görs inom ramen för regionala resurscentra (RRC). År 2006 avsätts 15 miljoner kronor för detta ändamål.
- *Sänkt arbetsgivaravgift för soloföretag som anställer.* Nära hälften av landets 100 000 soloföretag uppger att de skulle vilja anställa åtminstone en medarbetare. För att uppmuntra detta föreslår regeringen en temporär sänkning av arbetsgivaravgiften för den första anställningen som en företagare gör. Arbetsgivaravgifterna sänks till 10,21 procent.
- *Enklare skatteregler för fåmansbolag.* Från den 1 januari 2006 fullföljs reformeringen av skattereglerna för fåmansbolag, de så kallade 3:12-reglerna. När reformen har fått full verkan kommer skatten att ha sänkts med totalt 1 miljard kronor.
- *Nya broar till arbetslivet.* Många arbetslösa har svårt att komma in eller tillbaka till arbetsmarknaden. För att underlätta inträdet utökas de ordinarie arbetsmarknadsprogrammen med 13 000 platser.
- *Minskad administration.* Regeringen påbörjade hösten 2004 ett omfattande arbete med minska företagets administrativa börda. Närmare 300 åtgärder håller på att genomföras.
- *Stärkta exportfrämjande insatser för mindre företag.* Exportrådet har under 2005 fått i uppdrag att genomföra särskilda satsningar för att främja småföretags exportmöjligheter på växande marknader. Särskilda exportfrämjare inrättas i varje län och utrikesförvaltningen förstärks med ett 30-tal nya främjandetjänster på ambassader och generalkonsulat.

- *Tryggare som företagare.* Regeringen ska se över företagarnas villkor och sociala förmåner.
- *Ökad satsning på miljöteknik.* För att öka svensk miljöteknikexport har Exportrådet samlat omkring 700 svenska företag i nätverket SwedenTech. Därutöver har Sveriges Miljöteknikråd inrättats. Forskningsanslagen till hållbar utveckling ökar under de närmsta åren med 210 miljoner kronor.
- *Ökad turism.* Sverige är attraktivt för besökare. Besöksnäringen växer upp i hela landet. Ändå kan Sverige bli bättre på att konkurrera med andra länder och locka fler människor att turista i Sverige. Regeringen kommer under året att se över möjligheterna för erfarenhetsutbyte, samordning och utveckling av branschen.
- *Aktiv offentlig upphandling.* Den offentliga konsumtionen svarar för en betydande del av all konsumtion i Sverige och en stor del av all offentlig konsumtion upphandlas. Den offentliga upphandlingen har betydelse för utvecklingen av nya produkter och innovationer, inte minst när det gäller miljöomställningen av Sverige. Samspelet mellan offentlig och privat sektor har haft stor betydelse för Sveriges utveckling till en modern välfärdsstat. Det är viktigt att främja att denna möjlighet utnyttjas även i framtiden.
- *Statliga bolag som bidrar till innovationer.* Den statliga bolagssektorn svarar för en inte obetydlig del av svensk ekonomi. Bolagens beslut om allt från investeringar till produktutveckling påverkar utvecklingen av Sverige. Flertalet av de statliga bolagen verkar på affärsmässiga grunder och måste ta hänsyn till de villkor som följer av detta. Men det hindrar inte att även dessa statliga bolag driver på utvecklingen och omställningen av Sverige. Regeringen är övertygad om att de statliga bolagen i ökad omfattning kan bidra till innovationer och omställningen av Sverige.
- *Avskaffad koldioxidskatt för industrin som handlar med utsläppsrätter.* I budgetpropositionen föreslås att koldioxidskatten avskaffas helt för de företag inom industrin som handlar med utsläppsrätter. Skatten slopas även för den högeffektiva kraft-

värmen och sänks för övriga anläggningar i energisektorn inom handelssystemet med 13 öre per kilo koldioxid.

Kvalitetslyft i offentlig sektor

I den offentliga sektorn finns det många sysslor som inte utförs. Samtidigt går många människor utan arbete. Det är ett slöseri med resurser.

Regeringen föreslår insatser för att höja kvaliteten i offentlig sektor och ge människor som står utanför arbetsmarknaden möjlighet att få arbete inom vård, omsorg och andra offentligt finansierade verksamheter.

- *Plusjobb för stärkt välfärd.* För att höja kvaliteten i offentligt finansierad verksamhet inrättas 20 000 plusjobb. En stor del av dessa kommer att tillfalla vården, skolan och omsorgen. Anställningarna ska användas för att utföra kvalitetshöjande arbetsuppgifter som inte utförs idag. Plusjobben syftar även till att stärka de arbetslösas möjligheter att få ett stadigvarande arbete. Plusjobben riktar sig till dem som varit arbetslösa i mer än två år. Personer i plusjobb ska erbjudas avtalsenlig lön. Arbetsgivarna får en subvention på 100 procent av lönekostnaden upp till 1 000 kronor per dag.
- *Stärkt kompetens inom vård och omsorg.* Många som jobbar i sjukvården och omsorgen om äldre saknar rätt utbildning. För att samtidigt höja deras utbildningsnivå och ge fler arbetslösa jobb vill regeringen införa 10 000 utbildningsvikariat. Studier visar att sannolikheten att få ett reguljärt arbete ökar efter avslutat utbildningsvikariat.
- *Ökade statsbidrag till kommuner och landsting.* För att skapa långsiktiga planeringsförutsättningar för kommuner och landsting samt höja kvaliteten inom vård, skola och omsorg föreslår regeringen att de generella statsbidragen ska höjas med 1 miljard kronor 2007 och 6 miljarder kronor 2008.

Jobb åt högskoleutbildade

I den senaste lågkonjunktorens spår har antalet arbetslösa med högskoleutbildning ökat. Risken är stor att många människor inte får chansen att tillämpa sina kunskaper på arbetsmarknaden. Regeringen föreslår ett flertal åtgärder för att minska arbetslösheten bland högskoleutbildade.

- *Praktikplatser i småföretag.* Regeringen avser att ge Arbetsmarknadsverket i uppdrag att upprätta ett samarbete mellan arbetsförmedlingen och bemanningsföretag eller liknande så att 4 000 arbetslösa högskoleutbildade kan få praktik, främst inom små företag.
- *Generationsväxling i statliga myndigheter.* Många statliga myndigheter närmar sig en period av omfattande generationsväxling. Regeringen satsar därför 360 miljoner kronor per år under 2006 och 2007 för att tidigarelägga anställningar av upp till 1 000 personer. Vidare inrättas 100 nya notarieplatser vid domstolarna under två år. Länsstyrelsernas verksamhet förstärks med 100 personer för ökad tillsyn. Ett nytt traineeprogram för att attrahera kompetent arbetskraft skapas hos länsstyrelserna, vilket ger 210 personer anställning.
- *Bättre kontroll av skattefusk.* Skattekontrollen förbättras. Under 2006 och 2007 får Skatteverket möjlighet att anställa 420 personer för att göra en unik insats mot skattefusk.
- *Bättre kvalitet och ökad kontroll.* Försäkringskassan och Arbetsmarknadsverket får under 2006 och 2007 resurser för att anställa 300 respektive 500 personer för att höja kvaliteten och öka kontrollen.
- *Ökade resurser till gränskontroll.* Tullverket tilldelas resurser för att anställa ytterligare 50 personer för att bland annat förbättra gränskontrollen för att bekämpa den illegala införseln av narkotika, alkohol och tobak.
- *Värna den svenska kulturskatten.* Landets museisamlingar är eftersatta och behöver tas om hand. Under 2006 och 2007 inrättas 600 arbeten för att registrera, restaurera och konservera museisamlingarna. Statens fastighetsverk får möjlighet att anställa ytterligare 50 personer.

- *Ökad mångfald i staten.* Personer med utländsk bakgrund är underrepresenterade i statliga myndigheter. Den högre praktiska förvaltningsutbildningen för invandrare med högskoleutbildning utökas därför med 120 platser under 2006.

Arbete åt ungdomar

Många ungdomar saknar arbete. Regeringen vill ta krafttag för att bekämpa ungdomsarbetslösheten.

- *Lärlingsplatser för ungdomar.* 3 000 lärlingsplatser för arbetslösa mellan 20 och 24 år som saknar fullständig gymnasieutbildning inrättas. Arbetsmarknadsutbildning på arbetsplatsen kombineras med studier i kärnämnen och yrkesspecifika ämnen.
- *Fortsatt anställningsstöd för långtidsarbetslösa ungdomar.* Arbetsförmedlingen ska även under 2006 kunna använda det allmänna anställningsstödet redan från 6 månaders arbetslöshet för 20- till 24-åringar.
- *Förstärkt stöd till feriearbete.* Regeringen utökar under 2006 de statliga medlen till feriearbeten åt gymnasieungdomar som har svårt att ordna sådana arbeten på egen hand.
- *Nationell koordinator.* En nationell koordinator ska tillsammans med arbetsmarknadens parter kartlägga metoder som påskyndar ungas etablering på arbetsmarknaden.

Ökad kunskap, kompetens och kreativitet

Sverige ska hävda sig i den tilltagande internationella konkurrensen genom ökad kunskap, kompetens och kreativitet. Sedan mitten av 1990-talet har utbildningsväsendet stärkts på flera sätt.

Sedan 1994 har andelen elever som går en treårig gymnasieutbildning fördubblats från 40 till 84 procent, antalet studenter på högskolan har ökat med mer än 140 000 och antalet magisterexamina femfaldigats från 2 000 till mer än 10 000 per år. Regeringen vill fortsätta att investera i kunskap.

- *Fler högskoleplatser.* Högskolan byggs ut med sammanlagt cirka 17 500 platser till och med 2007. Cirka 3 500 platser till-

- kommer under hösten 2005, cirka 12 500 under 2006 och drygt 1 500 under 2007. Behov av utbildning inom bristyrken beaktas särskilt.
- *Kvalitetssatsning på högskolan.* Den svenska högskolan håller hög internationell kvalitet, men den behöver höjas ytterligare för att Sverige ska klara konkurrensen med omvärlden. Därför ökar regeringen anslagen till den högre utbildningen med drygt 130 miljoner kronor från 2006 och ytterligare 135 miljoner kronor från och med 2007.
 - *Fler platser i kvalificerad yrkesutbildning.* De kvalificerade yrkesutbildningarna utökas tillfälligt med 1 000 platser hösten 2005 och ytterligare 1 000 platser våren 2006.
 - *Äldre får bättre möjligheter att studera.* Den 1 juli 2006 förbättras möjligheterna att finansiera sina studier med studiestöd för studerande över 40 år. Den övre åldersgränsen för rätt till studiemedel och rekryteringsbidrag höjs från 50 till 54 år.
 - *Storsatsning på forskning.* Sverige är ett av de länder i världen som satsar mest på forskning och utveckling i relation till ekonomins storlek. För att stärka Sveriges position ytterligare föreslår regeringen att anslagen till energiforskning ska öka med 270 miljoner kronor 2006 respektive 2007 och ytterligare 100 miljoner 2008. Sedan tidigare ökar anslagen till forskning med drygt 2,3 miljarder kronor mellan 2005 och 2008.
 - *Fler lärare i skolan.* Grund- och gymnasieskolan står inför stora pensionsavgångar. Nya lärare behöver utbildas. Ytterligare 300 platser anordnas vid lärarhögskolorna med start vårterminen 2006 för att vidareutbilda högskoleutbildade till lärare.
 - *Utbildning i bristyrken.* Under 2006 inrättas en särskild arbetsmarknadsutbildning om 500 platser med inriktning på behandlingsarbete i kriminalvård, behandlingshem och skola. Tre lärosäten ges i uppdrag att ta fram förkortade vidareutbildningar till förskollärare och sjuksköterskor till våren 2006.

Förbättrad matchning

Utvärderingar visar att en kombination av stöd och kontroll är en effektiv metod för att hjälpa arbetslösa att få arbete. Därför ska matchningen på arbetsmarknaden förbättras och kontrollen i försäkringssystemen göras enhetlig över landet.

- *Tidig hjälp till potentiellt långtidsarbetslösa.* Regeringen avser att ge Institutet för arbetsmarknadspolitisk utvärdering i uppdrag att i samråd med Arbetsmarknadsverket utveckla verktyg åt arbetsförmedlingarna för att tidigt identifiera arbetslösa som riskerar att fastna i långtidsarbetslöshet. Verktygen ska bidra till att rätt personer får åtgärder vid rätt tidpunkt.
- *Enhetlig tillämpning av regelverket.* Många arbetsförmedlare upplever obehag då det kan bli frågan om att lämna rapport till arbetslöshetskassan när en arbetssökande avvisar ett arbete. Mot denna bakgrund kommer Arbetsmarknadsverket under 2006 att inom några län utarbeta och pröva en ny modell där ansvaret för att ifrågasätta arbetslöshetsersättningen flyttas till en central funktion inom arbetsförmedlingen. Enligt regeringen bör detta bidra till en enhetligare tillämpning av regelverket och därmed öka rättssäkerheten för den enskilde.

Ökat internationellt samarbete

Arbetet med att öka tillväxten kräver internationellt samarbete. I Lissabon år 2000 slog EU:s medlemsstater fast att EU skulle bli världens mest dynamiska och konkurrenskraftiga kunskapsbaserade ekonomi till år 2010. Strategin omfattar konkreta åtgärder på en rad områden; ekonomiska reformer, forskning och utveckling, sysselsättning, social sammanhållning och miljö. EU-kommissionen bedömer att om tillväxtstrategin genomförs fullt ut kommer 6 miljoner nya jobb att skapas.

I mars 2005 utvärderades Lissabonstrategin i halvtid. Ett resultat var att medlemsländerna kom överens om att varje land ska skriva en nationell handlingsplan där man beskriver vilka åtgärder som kommer att vidtas under de närmaste tre åren. Handlingsplanen ska fokusera på de specifika utmaningar som varje land möter.

Regeringen kommer att presentera sin nationella handlingsplan för riksdagen i mitten av oktober.

Globaliseringen ställer ökade krav på människor och samhälle. För att klara förändringarna måste människor få hjälp att gå från gamla till nya förutsättningar. Det handlar om att skapa sociala bryggor i form av utbildning, kommunikationer, arbetsmarknadsåtgärder och försäkringssystem som möjliggör omskolning, pendling eller flytt till orter där det finns arbete.

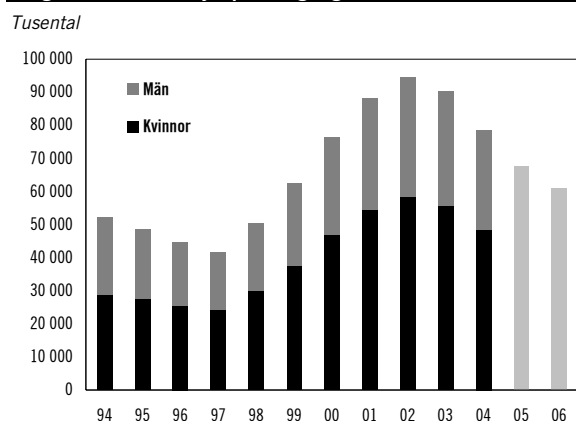
Varje tid ställer nya krav på hur de sociala bryggorna ska utformas. I dagens globala värld ställs länder i ökad utsträckning inför likartade utmaningar och det finns ökade behov av att lära av varandra.

Sverige och Storbritannien har initierat ett gemensamt projekt för att studera vilka utmaningar på det ekonomiska och sociala området de båda länderna står inför som en följd av globaliseringen och vilka lösningar som finns.

1.5 Ny samlad strategi mot ohälsan – arbetslinjen i fokus

Under de senaste åren har regeringen vidtagit en rad åtgärder för att bekämpa ohälsan i arbetslivet. Då orsakerna till sjukfrånvaron är många och komplexa har arbetet bedrivits brett. I budgetpropositionen för 2002 presenterade regeringen ett 11-punktsprogram för ökad hälsa och i december 2003 gavs en avsiktsförklaring för ökad hälsa i arbetslivet. Stora delar av dessa program är genomförda.

Diagram 1.8 Antal sjukpenningdagar

Sjukskrivningsprocessen har förbättrats. Försäkringskassan, länsarbetsnämnder, landsting och kommuner har fått möjlighet till finansiell

samordning inom rehabiliteringsområdet. En ny sammanhållen statlig myndighet, Försäkringskassan, har bildats. Arbetsgivarna har getts ökade ekonomiska drivkrafter att minska sjukfrånvaron. Arbetsmiljöverkets tillsynsverksamhet har förstärkts.

Dessa åtgärder har gett resultat. Sedan 2002 har sjukskrivningar kortare än ett år minskat med en fjärdedel och sedan slutet av 2003 minskar även de långa sjukskrivningarna. Det finns goda förutsättningar att nå regeringens mål om att frånvaron från arbetslivet på grund av sjukskrivningar ska halveras 2008 i förhållande till 2002, samtidigt som antalet nybeviljade sjuk- och aktivitetsersättningar ska minska.

Försäkringskassan har översatt regeringens mål till ett ohälsotal. Det fångar den frånvaro som ersätts med sjukpenning, rehabiliteringspenning och sjuk- och aktivitetsersättning. Försäkringskassans mål är att ohälsotalet ska minska till i genomsnitt 37 dagar per person och år från dagens nivå på 42 dagar. Regeringen kommer att följa utvecklingen av ohälsotalet noggrant.

Regeringen presenterar i denna proposition nya åtgärder mot ohälsan med arbetslinjen i fokus. Arbetsförmågan hos sjuka och funktionshindrade med nedsatt arbetsförmåga ska tas tillvara och sjukförsäkringen ska fungera som en bro tillbaka till arbetslivet.

Strategin omfattar alla som på grund av sjukdom eller funktionshinder har svag anknytning till arbetslivet.

1. En miljard kronor till minskad ohälsa

- För att öka hälso- och sjukvårdens medverkan i att förbättra sjukskrivningsprocessen och minska ohälsan inom respektive län avsätts 1 miljard kronor per år mellan 2007 och 2009.

2. Förebyggande insatser på arbetsplatsen

- Företagshälsovården är viktig för att minska ohälsan. Regeringen vill höja kvaliteten på den och kommer att medverka till att stärka grundutbildningen inom området.
- Regeringen vill i samråd med arbetsmarknadens parter ta reda på hur de i ökad utsträckning kan medverka till att minska sjukfrånvaron.

3. Bättre sjukskrivningsprocess

- Sjukskrivningsprocessen ska vara rättssäker och enhetlig, utgå ifrån en individuell prövning, stå på stabil medicinsk grund och ta tillvara eventuell arbetsförmåga. Redan tidigare har utbildningen i försäkringsmedicin för läkare förstärkts. Berörda myndigheter får i uppdrag att utforma förslag till hur processen kan förbättras ytterligare.

4. Fler broar tillbaka till arbetslivet

- En del sjukskrivna kan inte återvända till sin gamla arbetsplats. Regeringen utvidgar nu Arbetsmarknadsverkets uppdrag så att personer med kvarvarande arbetsförmåga som behöver byta arbetsgivare i princip ska kunna få samma stöd och hjälp som andra arbetssökande utan att behöva säga upp sin anställning.
- Möjligheterna att kombinera deltidssjukskrivning med studier utökas. Försäkringskassan har fått i uppdrag att utreda vilka regelförändringar som krävs för att det ska vara möjligt. Uppdraget ska redovisas senhösten 2005.
- Personer som har uppburit sjuk- eller aktivitetsersättning i minst ett år får rätt att ha sin ersättning vilande under två års studier och eventuellt bostadstillägg kan bibehållas under vilandeperioden

5. Ett pilotprojekt för långtidssjuka.

- Försäkringskassan och Arbetsmarknadsverket får i uppdrag att i ett särskilt geografiskt område genomföra ett pilotprojekt där alla sjukfall som har pågått i mer än två år och de som uppstår tidsbegränsad aktivitets- eller sjukersättning går igenom. Det handlar om att bedöma arbetsförmåga, om den enskilde har fått den rehabilitering som behövs samt att rätt ersättning lämnas. Allas arbetsförmåga ska tas tillvara.

6. Fler jobb möjligheter för arbetshandikappade

- Taket i lönebidraget höjdes från 13 700 kronor till 15 200 kronor i månaden den 1 juli 2005. Nu föreslår regeringen att taket ska höjas ytterligare, till 16 700 kronor i månaden från den 1 januari 2007. Syftet är att skapa fler jobb möjligheter för arbetshandikappade i näringsliv, offentlig

sektor och i den sociala ekonomin. Dessutom ska merkostnadsersättningen till Samhall ersättas av ett individbaserat stöd som utgår från de anställdas arbetsförmåga.

- För att bredda utbudet av arbetsgivare och öka möjligheten till anställning på hemorten ska fler aktörer än Samhall få möjlighet att erbjuda arbete till funktionshindrade med nedsatt arbetsförmåga genom nya utvecklings- och trygghetsanställningar.
- Arbetsmarknadsstyrelsen får ett huvudansvar för samtliga insatser för funktionshindrade med nedsatt arbetsförmåga. De får i uppdrag att sluta avtal med Samhall och ansvara för uppföljning och jämförelser av resultat och effektivitet av arbetshandikappinsatser. Dessutom ska arbetsförmågan hos anställda i Samhall och personer med lönebidrag prövas för att säkerställa att rätt personer får rätt åtgärder.

7. Höjt tak i sjukförsäkringen

- För att förbättra den ekonomiska tryggheten för sjukskrivna och stärka den generella välfärden höjs taket i sjukförsäkringen från 24 800 till 33 100 kronor i månaden den 1 juli 2006.

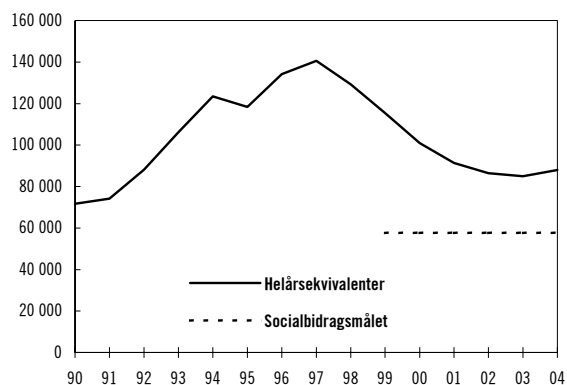
1.6 Ökad rättvisa och välfärd

Människors livsvillkor skiljer sig åt. Vissa föds till knappa förhållanden där föräldrarna får vrida och vända på varje krona. Andra föds i familjer där resurser, kontakter och rika valmöjligheter är en självklarhet. Den stora skiljelinjen går mellan dem som har och dem som saknar arbete.

Sverige är ett av de länder i världen som har högst välstånd och bäst levnadsstandard enligt FN:s Human Development Report. Sverige tillhör också den grupp av länder som har lägst andel hushåll med svag ekonomi. Den svenska välfärdsmodellen är en viktig förklaring till att de ekonomiska klyftorna är förhållandevis små.

Hushållens ekonomiska standard ökade med 23 procent mellan 1994 och 2003. Mest gynnsam har utvecklingen varit för sammanboende med barn, vars disponibla inkomst justerad för försörjningsbörda har ökat med 27 procent. Trenden mot ökade inkomstklyftor har brutits och inkomstspredningen minskar nu för tredje året i rad. Samtidigt kvarstår många orättvisor.

Diagram 1.9 Antal personer i behov av socialbidrag

Källa: Statistiska centralbyrån.

Regeringen har satt upp målet att behovet av socialbidrag ska halveras från 1999 års nivå. Mellan 1999 och 2003 minskade behovet av ekonomiskt bistånd med 26 procent. Under 2002 och 2003 avtog minskningstakten och under 2004 ökade det något. Den svaga situationen på arbetsmarknaden är den främsta orsaken. För 2005 ser utvecklingen ut att bli något ljusare. Kostnaderna för socialbidrag har minskat med 2 procent under det första halvåret. I bilaga 3 till denna proposition görs en grundlig redovisning av hur behovet av socialbidrag har utvecklats över tid.

De enskilt viktigaste åtgärderna för att nå socialbidragsmålet är att bekämpa arbetslösheten

och öka sysselsättningen. Regeringen föreslår därför ytterligare insatser för att få fler i arbete (se avsnitt 1.4).

Regeringen har också tillsatt en utredning med uppdrag att föreslå åtgärder som underlättar övergången från ekonomiskt bistånd till arbete och att stärka samhällets insatser för de mest utsatta grupperna. Utredningen ska lämna förslag som stärker de ekonomiska drivkrafterna för arbete och förtydligar och förbättrar ansvarsfördelningen mellan stat och kommun.

För att öka rättvisan i Sverige måste välfärden utvecklas. Under mandatperioden har regeringen gjort en rad satsningar för att förbättra hushållens ekonomi, öka rättvisan och stärka tryggheten. År 2006 fortsätter satsningarna.

Tabell 1.11 Satsningar på rättvisa och trygghet 2003–2006

Miljoner kronor	2003	2004	2005	2006
Höjt barnbidrag			525	2 100
Förbättrat flerbarnstillägg			275	1 100
Höjd grundnivå i föräldraförsäkringen	100	200	200	200
Höjt tak i föräldrapenningen				560
Höjd ersättning för lägstånivå-dagar i föräldraförsäkringen				9
Utvidgad tillfällig föräldrapenning vid vård av svårt sjuka barn			9	9
Ökad studiehjälp till gymnasiestuderande	300	300	300	300
Barntillägg till studerande				450
Förbättrat studiestöd för äldre				100
Höjt bostadsbidrag				200
Ökat underhållsstöd				360
Allmän förskola	1 200	1 200	1 200	1 200
6 000 fler anställda i förskolan			1 000	2 000
15 000 fler anställda i skolan ¹	1 000	2 000	3 000	3 500
Vårdgaranti i sjukvården			700	500
Höjt tak i sjukförsäkringen				800
Satsning på psykiatri			500	200
Höjt bostadstillägg för pensionärer		200		320
Förlängd omställningspension			9	57
Anhörigstöd för omsorg av äldre			25	125
Satsning på rättsväsendet	450	1 600	2 100	3 281
Satsning på missbrukarvården			150	200
Fri entré på statliga museer		18	96	96
Investeringsbidrag till bostäder	600	600	600	600

Anmärkning: Beloppen motsvarar nivåhöjningar i jämförelse med 2002.

¹ Satsningen på personalförstärkning i skolan uppgår till 5 miljarder kronor läsåret 05/06 i förhållande till nivån läsåret 01/02.

Bättre villkor för barnen

Barnen och barnfamiljerna drabbades hårdare än andra grupper av den ekonomiska krisen under 1990-talet. Redan under den förra mandatperioden genomfördes därför omfattande satsningar på barnen.

Inför innevarande mandatperiod utlovade regeringen en rad nya satsningar som nu levereras.

I oktober 2005 höjs barnbidraget och flerbarnstillägget med 100 kronor per barn och månad. Första utbetalningen görs retroaktivt i december. Dessutom införs ett nytt flerbarnstillägg på 100 kronor för det andra barnet. Satsningen innebär 300 kronor mer i månaden för en tvåbarnsfamilj och 500 kronor mer i månaden för en trebarnsfamilj.

Under 2006 genomförs flera satsningar på barn i ekonomiskt utsatta familjer. Underhållsstödet höjs med 100 kronor per barn och månad. Bostadsbidraget till barnfamiljer ökar, vilket innebär mellan 100 och 150 kronor i månaden för flertalet barnfamiljer som får bostadsbidrag. Dessutom införs ett nytt barntillägg inom studiemedelssystemet som ger heltidsstuderande med ett barn 480 kronor extra per fyra veckorsperiod. Motsvarande belopp för två barn är 784 kronor och 944 kronor för tre barn. Barntillägget införs även för vuxenstuderande med rekryteringsbidrag. Totalt uppgår dessa satsningar till 1 miljard kronor.

För att ytterligare förbättra möjligheterna att kombinera arbets- och familjeliv har en utredning tillsatts som ska lämna förslag till hur skillnaderna i uttag av föräldrapenning mellan barnets föräldrar ska minskas.

Den 1 juli 2006 höjs taket i föräldrapenningen, från 24 800 till 33 100 kronor i månaden. Samtidigt höjs ersättningen i de så kallade lägstanivådagarna, från 60 till 180 kronor per dag.

En kunskapsskola för alla

Regeringen vidtar en rad insatser för att förbättra utbildningsväsendet, från förskola till högskola.

Mellan 2005 och 2007 kommer 6 000 fler förskollärare, barnskötare och annan personal att nyanställas i förskolan. Mellan 2001 och 2006 anställs 15 000 fler lärare och andra specialister i grund- och gymnasieskolan, vilket motsvarar en

ökad personaltäthet med 10 procent. Samtidigt genomförs ett samlat kvalitetsprogram för skolan. Alla skolor ska kvalitetsgranskas och den nationella uppföljningen stärkas. Från och med 2006 införs individuella utvecklingsplaner för alla elever från årskurs ett i grundskolan och ytterligare insatser görs för att stärka baskunskaperna, främst i matematik och läsning.

Ett program i elva punkter genomförs för en bättre gymnasieskola. En gymnasieexamen införs, kursbetyg ersätts av ämnesbetyg och historia blir ett nytt kärnämne. Kvaliteten på det individuella programmet ökar genom att eleverna ges rätt till utbildning på heltid från den 1 juli 2006. Kommunerna kompenseras för detta genom att det generella statsbidraget samtidigt ökar med 450 miljoner kronor årligen.

Kvaliteten på de yrkesförberedande programmen i gymnasieskolan höjs. För att öka samarbetet med arbetslivet införs ett nytt gymnasiearbete 2007, som knyts till den nya gymnasieexamen. Vid samma tidpunkt skapas även möjligheter för en ny modern lärlingsutbildning, med samma innehåll som de yrkesförberedande programmen men där utbildningen förläggs till arbetslivet.

Alla skolor ska vara bra skolor. För att förbättra undervisningen i de skolor som verkar i utsatta områden satsar regeringen 70 respektive 155 miljoner kronor 2006 och 2007.

En särskild satsning för vidareutbildning av obehöriga yrkeslärare i skolan har påbörjats. Höstterminen 2005 inrättades 500 platser. Ytterligare 500 platser ska erbjudas vårterminen 2006. Satsningen är främst inriktad mot att öka rekryteringen av yrkeslärare i gymnasieskolan.

Satsningar på kulturen

Ett dynamiskt kulturliv är viktigt för hela samhället. Regeringen föreslår en rad satsningar för att stärka kulturen i denna proposition. Den fria scenkonsten får ökat stöd. Dansen likaså. Dessutom satsar regeringen mer på Teateralliansen. Med ett nytt filmavtal skapas förutsättningar för en ny stark femårsperiod för svensk filmproduktion.

Landets museisamlingar är eftersatta och behöver tas om hand. Under 2006 och 2007 inrättas 600 arbeten för att registrera, restaurera och konservera statens museisamlingar. Statens fastighetsverk får också möjlighet att anställa

ytterligare 50 personer med ansvar att vårda de statliga kulturfastigheterna.

Kultursektorn tillförs därutöver 55 miljoner kronor från och med 2006 för ökade pensionspremiekostnader vid de statligt stödda teater-, dans-, och musikinstitutionerna.

Ökad trygghet för äldre

Alla ska ha rätt till en trygg och värdig ålderdom. Regeringen avser att utveckla en nationell utvecklingsplan för äldreomsorgen. Äldreomsorgen ska utvecklas så att både de som får omsorgen och deras anhöriga kan känna tillit till den.

Många anhöriga, särskilt kvinnor, svarar för en betydande del av omsorgen om våra äldre. I denna proposition föreslår regeringen att anhörigstödet ökas med 100 miljoner kronor från 2006, varav 75 miljoner kronor för fortsatt utveckling av stödet i kommunerna, 20 miljoner kronor till samverkan med frivilligorganisationer och 5 miljoner kronor till pensionärs- och anhörigorganisationer.

För att förbättra för de allra sämst ställda pensionärerna, ofta kvinnor, höjs taket i bostadstillägget till pensionärer till 4 850 kronor i månaden från den 1 januari 2006. En pensionär med en hyra över det nya taket får ett tillägg med drygt 1 800 kronor om året.

Vidare genomförs under 2006 och 2007 en stor satsning på att höja personalens kompetens i äldreomsorgen genom att de erbjuds vidareutbildning samtidigt som arbetslösa får möjlighet att arbeta. Satsningen genomförs inom ramen för regeringens sysselsättningspaket.

Regeringen har under senare år genomfört fler åtgärder för att förbättra villkoren för de äldre. Kommuner och landsting har tillförts resurser för att höja kvaliteten i äldreomsorgen och sjukvården, och tillsynen inom äldreomsorgen har förstärkts. Ett nytt äldreförsörjningsstöd har införts, bostadstillägget för pensionärer har höjts och perioden för omställningspension har förlängts.

Under 2005 inleddes Kompetensstegen, en flerårig nationell satsning för att stödja kvalitets- och kompetensutvecklingsarbetet inom vård av och omsorg om äldre. Satsningen uppgår till drygt 1 miljard kronor mellan 2005 och 2007.

Satsningar på sjukvård och tandvård

Svensk hälso- och sjukvård håller hög kvalitet. Trots detta finns det brister. För att förbättra sjukvården genomförs flera satsningar under de närmaste åren. Alla ska kunna lita på att hälso- och sjukvården är bra den dag man behöver den.

Den 1 november 2005 införs en nationell vårdgaranti i sjukvården. Ingen ska behöva vänta mer än 3 månader från beslut till planerad behandling. Dessutom genomförs en särskild satsning på psykiatrin och omsorgen om personer med psykiska funktionshinder.

Den 1 januari 2005 höjdes det generella sysselsättningsstödet till kommuner och landsting till 7,5 miljarder kronor för att fler ska kunna anställas i både vården och omsorgen.

För att stärka beredskapen vid nationella och internationella infektionsutbrott avsätts 10 miljoner kronor per år från 2006 till och med 2008.

Mot bakgrund av att många enskilda fortfarande drabbas av höga tandvårdskostnader avser regeringen under 2006 att utforma en tandvårdsreform med inriktningen att säkra en god tandhälsa och ett skydd mot höga tandvårdskostnader. Genomförandet påbörjas 2007.

Trygghet i vardagen

Synen på trygghet och säkerhet har förändrats. Det är inte längre en militär invasion som upplevs som det största hotet. Istället uppmärksammas grov organiserad brottslighet och brott som drabbar människor i vardagen. Kvinnor fortsätter att utsättas för hot och våld.

Under 2005 fortsatte satsningarna för att förstärka säkerheten och tryggheten i samhället. I samband med omställningen av det militära försvaret frigörs resurser för skydd mot de hot som finns i människors vardag. Under 2005 överförs 600 miljoner kronor, 2006 1,5 miljarder kronor och 2007 sammantaget 3 miljarder kronor.

Satsningen möjliggör särskilda insatser i skolan och för barn och ungdomar i riskmiljöer, åtgärder mot alkohol- och narkotikamissbruk, kamp mot terrorism och organiserad brottslighet och en kraftfull förstärkning av rättsväsendet som bland annat leder till att 4 000 nya poliser kan utbildas och anställas.

Nu fortsätter satsningarna. Regeringen föreslår att kriminalvården tillförs 400 miljoner kronor för att fortsätta platsutbyggnaden samt i övrigt utveckla verksamheten i fråga om säkerhet, behandling och sysselsättning. Dessutom föreslås att 100 nya notarieplatser inrättas vid domstolarna under 2006 och 2007.

Regeringen avser att presentera en nationell handlingsplan mot handel med kvinnor och barn för sexuella ändamål.

Stödet till våldsutsatta kvinnor och deras barn stärks genom en särskild satsning som bland annat innebär att landets kvinnojourer får ökat stöd för sin verksamhet. Den särskilda kunskap som finns om utsattheten hos flickor och kvinnor med utländsk bakgrund ska tas tillvara. Rikskvinnocentrum ombildas den 1 januari 2006 till ett nationellt kunskapscentrum. För att förebygga mäns våld mot kvinnor ska program för våldsutövande män utvärderas och spridas. Därutöver har regeringen tillsatt en utredning för att se över socialtjänstens stöd till våldsutsatta kvinnor.

En satsning på missbrukarvården och de mest utsatta missbrukarna bidrar också till att förebygga brott, prostitution och hemlöshet. Regeringens missbruksvårdssatsning fortsätter, liksom insatserna för att motverka hemlösheten. 210 miljoner kronor avsätts 2006 och 360 miljoner kronor 2007.

Ett jämställt Sverige

Sverige har kommit långt när det gäller jämställdhet, men Sverige är fortfarande inte jämställt. Kvinnor har generellt sämre arbetsvillkor och lägre lön än män och når i mindre utsträckning ledande befattningar. Jämställdheten måste öka i familjelivet, på arbetsmarknaden och i samhället i stort.

Lönediskrimineringen av kvinnor är olaglig och ska bekämpas. Regeringen presenterar en nationell handlingsplan mot könsdiskriminerande löneskillnader under hösten 2005. Utgångspunkten är att arbetsmarknadens parter har ansvar för lönebildningen. Ansatsen kommer att vara bred och omfatta de områden som direkt eller indirekt påverkar individens lön. Förutom jämställdhetslagen handlar det exempelvis om anställningsformer, inflytande, kompetensutveckling och fördelningen av obetalt och betalt

arbete, till exempel fördelningen av ledighet inom föräldraförsäkringen.

Arbetet med handlingsplanen sker i dialog med arbetsmarknadens parter, Jämställdhetsombudsmannen, Medlingsinstitutet, Statistiska centralbyrån och Konjunkturinstitutet – de aktörer som har verktyg och kunskap för att motverka och ta bort könsdiskriminerande löneskillnader. Den långsiktiga ambitionen är att all könsdiskriminering på arbetsmarknaden ska upphöra.

Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet har i sin överenskommelse för samverkan, det så kallade 121-punktsprogrammet som ingicks den 4 oktober 2002, uttryckt behovet av att se över lönerna i den offentliga sektorn på följande sätt:

”Lönenivån är alltför låg på flera håll i den offentliga sektorn. Lönenivån i kvinnodominerade yrken behöver höjas. De samverkande partierna finner det angeläget att det skapas ekonomiskt utrymme för att minska löneskillnaderna. För att klara detta och för att anställa fler kommer kommuner och landsting att ges ökade resurser för de kommande åren. Det är viktigt att arbetsmarknadens parter använder utrymmet för att höja lönerna i kvinnodominerade yrken. Arbetsgivare i kommuner och landsting har ett särskilt ansvar för att höja lönerna i kvinnodominerade yrken. Detta måste ske inom ramen för en sund lönebildning.”

Regeringens bedömning är att kommunsektorn behöver tillföras ytterligare resurser för de närmaste åren, (se avsnitt 3,2). Överläggningar kommer att ske med Sveriges Kommuner och Landsting i god tid inför nästkommande avtalsförhandlingar för att klargöra förutsättningarna för att bland annat minska lönegapet mellan kvinnor och män.

Många kvinnor arbetar deltid, ofta ofrivilligt. Enligt arbetskraftsundersökningen har andelen kvinnor som arbetar heltid ökat från 59 procent 1994 till 65 procent 2004. Men det är inte tillräckligt. Att bekämpa ofrivillig deltid är en viktig del i arbetet med att öka antalet arbetade timmar. Regeringen har tillsatt en utredning för att stärka rätten till heltid.

Den nyligen presenterade jämställdhetspolitiska utredningen konstaterar att utvecklingen sedan 1990-talets början visar på ökad jämställdhet i flera avseenden. Bland annat har kvinnors position på arbetsmarknaden stärkts. Samtidigt är samhället fortfarande ojämnt på

flera områden och utredningen föreslår nya mål och en ny organisation på jämställdhetsområdet. Betänkandet har nyligen remitterats. Regeringen avser att lämna en proposition om den framtida jämställdhetspolitiken under 2006. Regeringen kommer även att presentera ett nytt stöd för kvinnors organisering inom kort.

För att ytterligare stärka jämställdhetsarbetet tilldelas Jämställdhetsombudsmannen ökade resurser från och med 2006.

Ett integrerat Sverige

Sverige är ett av de länder i Europa som har störst andel invånare med utländsk bakgrund. Här bor människor från nästan 200 olika länder med värdefull kunskap i främmande språk och om andra kulturer. Det är en stor tillgång.

Arbete är en nyckel till integration. Sedan 1994 har sysselsättningen för utrikes födda som har varit i Sverige i mindre än fem år ökat från 28 till 40 procent. Samtidigt har arbetslösheten i denna grupp minskat från 14 till 11 procent. Men skillnaderna är fortfarande stora. Sysselsättningen bland utrikes födda uppgick 2004 till 61 procent, 58 procent för kvinnor och 64 procent för män. Skulle sysselsättningen vara lika hög bland utrikes födda som bland inrikes födda skulle cirka 130 000 fler personer arbeta.

För att förbättra integrationen har regeringen genomfört ett flertal åtgärder. En ny diskrimineringslagstiftning har tagits fram och en satsning på antidiskrimineringsbyråer genomförts. Satsningar har gjorts på kompletterande utbildning och validering av utländsk yrkeskompetens. Arbetsförmedlingen har förstärkts för att främja integration. Myndigheten för skolutveckling har arbetat särskilt med att utveckla skolor i utsatta bostadsområden. En avsiktsförklaring om insatser för bättre integration har träffats mellan regeringen och företrädare för de centrala organisationerna på arbetsmarknaden.

Detta är en början. Men det behövs mer. Sysselsättningen bland utrikes födda ska öka och närma sig den för hela befolkningen.

- *Bättre introduktion och snabbare etablering.* Regeringen avser att under våren 2006 presentera en proposition med förslag som förbättrar svenskundervisningen och gör det lättare för nyanlända att få arbete. Arbetsmarknadsverket ska ges ett tydligare

ansvar för tidiga arbetslivsinriktade aktiviteter under introduktionsperioden. Undervisningen i svenska ska bättre anpassas till den nyanländes förutsättningar och kunna pågå parallellt med arbete eller praktik. Regeringen föreslår att alla ska erbjudas minst 15 undervisningstimmar i veckan i svenska. Validering av utländsk utbildning och yrkeserfarenhet ska underlättas. För detta avsätts 3 miljoner kronor till Valideringsdelegationen. En särskild översyn pågår i syfte att examina inom pedagogiska yrken och vårddyrken från länder utanför EU/EES ska kunna godkännas snabbare.

- *Ökad integration på arbetsmarknaden.* Det krävs särskilda insatser för dem som har varit arbetslösa länge. Plusjobben i regeringens sysselsättningspaket skapar nya möjligheter. Detta gäller även den utökning av anställningsstöden som regeringen aviserade i vårpropositionen. Regeringen följer noga de åtaganden som har gjorts i avsiktsförklaringen mellan regeringen, Sveriges Kommuner och Landsting och arbetstagarnas organisationer. Arbetsförmedlingarnas uppdrag att erbjuda prova-på-platser måste komma fler utrikes födda till del. Särskilda medel ska även fortsättningsvis avsättas till arbetsplatsintroduktion för att stärka ställningen på arbetsmarknaden för dem som har utländsk bakgrund.
- *Bekämpa diskriminering.* Det finns skillnader på arbetsmarknaden mellan inrikes födda och utrikes födda som inte kan förklaras av utbildningsnivå eller yrkeserfarenhet. Diskrimineringen måste bekämpas. Regeringen föreslår en ökning av anslaget till ombudsmannen mot etnisk diskriminering och antidiskrimineringsbyråer.
- *Insatser för stärkt samverkan.* En effektiv introduktion förutsätter samverkan på såväl lokal som regional nivå. Länsstyrelserna får därför i uppdrag att tillsammans med Integrationsverket kartlägga vilka samverkansformer som finns samt att komma med förslag på hur samverkan mellan bland annat kommuner, arbetsförmedling, försäkringskassa och arbetsgivare kan utvecklas.

- *Staten som förebild.* Staten ska vara en förebild när det gäller mångfald och insatser mot diskriminering. Därför har Statens kvalitets- och kompetensråd fått i uppdrag att ta fram ett förslag till hur mångfaldsarbetet i de statliga myndigheterna kan stödjas och utvecklas i samråd med ombudsmannen mot etnisk diskriminering. Samordningsansvaret i respektive län/region tilldelas berörd länsstyrelse. Den nya förvaltningspolitiska myndigheten som regeringen avser att inrätta den 1 januari 2006 ges ett övergripande ansvar. I denna proposition föreslås även en ökad satsning på den högre praktiska förvaltningsutbildningen för invandrare med högskoleutbildning.

Regeringen avser att återkomma i 2006 års ekonomiska vårproposition med en samlad strategi för hur integrationspolitiken ytterligare ska kunna stärkas. Strategin kommer bland annat att omfatta följande områden: grund- och gymnasieskola, vuxenutbildning, validering, arbetsmarknad, diskriminering och försörjningsstöd.

Tabell 1.12 Satsningar på bättre asylmottagande och ökad integration

Miljoner kronor

	2006	2007	2008
Asyl och migration			
Asylsökandes sjukvård	75	75	75
Boende för ensamkommande barn	5	5	5
Mottagandeverksamhet	43	52	60
Kommunernas sociala insatser för asylsökande barn	50	50	50
Tidigare asylsökande barns skolgång	50	50	50
Integration			
Ombudsmannen mot etnisk diskriminering	6,5	3,5	3,5
Antidiskrimineringsbyråer	3	3	3
Ökad mångfald i staten	5	5	
Samverkan för snabbare etablering	20	20	
Tjejjourer	2		
Arbetsplatsintroduktion	148		
Validering av utländsk högskoleutbildning	3	3	

Ett välkommande Sverige

Människor som behöver asyl bär ofta på svåra erfarenheter. De har tvingats till uppbrott från sina hem, nära och kära. Sverige måste ge dessa

människor ett bra mottagande och en rättssäker asylbedömning.

Asylsökande barn har fått rätt till fullvärdig skolgång och sjuk- och tandvård. Förföljelse på grund av kön eller sexuell läggning har blivit grund för flyktingsstatus.

Nu går arbetet vidare med att förbättra mottagandet av asylsökande. Sjukvården för asylsökande stärks med 75 miljoner kronor från 2006. Kommunerna får 50 miljoner kronor från 2006 för att genomföra sociala insatser för asylsökande barnfamiljer.

Migrationsverkets anslag ökar med 43 miljoner kronor 2006, 52 miljoner kronor 2007 och 60 miljoner kronor 2008 för att öka kvaliteten i mottagandet av asylsökande.

Ett tillgängligt Sverige

Personer med funktionshinder ska ha samma rättigheter och skyldigheter som andra medborgare. Därför är arbetet med att förbättra tillgängligheten och att bekämpa diskriminering prioriterat.

En myndighet med särskilt uppdrag kopplat till den nationella handlingsplanen för handikappolitiken inrättas genom en omstrukturering av befintliga myndigheter. Myndigheten ska svara för samordning och stödja och stimulera olika aktörer att beakta de handikappolitiska målen i sin verksamhet.

Regeringen föreslår även att Handikappombudsmannen får ökade resurser. En skrivelse om handikappolitikens utveckling kommer att presenteras 2006.

Trygga konsumenter

Hushållens konsumtion ökar och konsumtionsmönstren förändras. En allt mer komplex marknad tillsammans med en snabb teknisk utveckling ställer höga krav på konsumenternas kunskap och medvetenhet. Regeringen kommer att lägga fram en proposition med åtgärder för att öka konsumenternas trygghet. Den hållbara konsumtionen prioriteras.

Fler bostäder

I tillväxtregionerna är bostadsbristen stor. Särskilt stor är bristen på lägenheter med rimliga hyror. Regeringen har därför satsat på att stimulera bostadsbyggandet i tillväxtregioner och områden med bostadsbrist. Nu tar bostadsbyggandet fart. Målet om minst 30 000 nya bostäder per år kommer att överträffas. Till och med 2006 får de som bygger mindre och medelstora hyresrätter och studentbostäder med rimliga kostnader en investeringsstimulans som motsvarar en sänkning av byggmomsen från 25 till 6 procent. Dessutom fortsätter den statliga satsningen på investeringsbidrag till hyresrätter i områden med bostadsbrist till och med 2006.

För att tillmötesgå behoven av bostäder är det angeläget att byggandet fortsätter att öka. Det gäller särskilt hyresrätter. Regeringen avser att under 2006 ta fram ett långsiktigt hållbart bostadsfinansieringssystem. Dessutom är behovet av ombyggnad, upprustning och tillgänglighetsanpassning stort, inte minst i miljonprogramsområdena.

Bostäder måste förmedlas på jämlika och rättvisa villkor. Inom Regeringskansliet pågår ett arbete för att förtydliga kommunernas ansvar för bostadsförsörjningen och se till att alla regioner har en organisation för att hjälpa den som söker bostad.

Bygg- och fastighetssektorn svarar för en stor del av våra gemensamma resurser. Bostäder, byggnader och anläggningar har en lång livslängd och kräver energi för drift samt resurser för underhåll och reparation. Samtidigt svarar byggsektorn för en stor del av allt avfall. Människan och miljön ska stå i centrum för planering, byggande och förvaltning av bostäder.

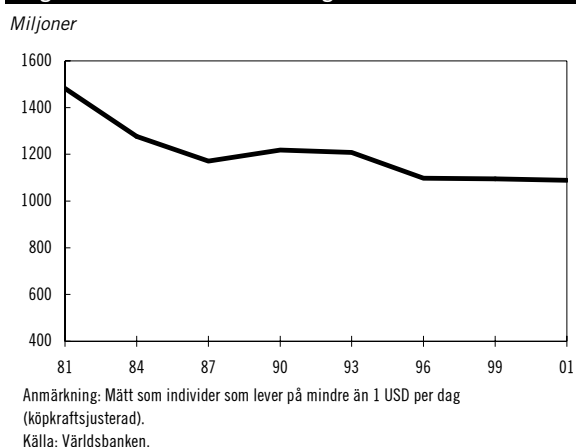
Rättvis globalisering

Den goda utvecklingen i världsekonomin de senaste åren har bidragit till att minska fattigdomen. Många länder har tagit steget från underutveckling till utveckling. I synnerhet har stora delar av Asien lyft sig ur extrem fattigdom. Med nuvarande tillväxttrender bedömer Världsbanken att den extrema fattigdomen i världen som helhet kan halveras mellan 1990 och 2015.

Men klyftorna mellan och inom rika och fattiga länder är fortfarande mycket stora. Över en miljard människor lever i extrem fattigdom. Situationen i delar av Afrika är särskilt allvarlig.

För fem år sedan fastslogs FN:s millennieutvecklingsmål som syftar till att skapa en mer rättvis och hållbar värld till 2015. För att nå dem krävs insatser från både utvecklingsländerna och de rika länderna. Utvecklingsländerna måste föra en sund ekonomisk politik som främjar tillväxt, makroekonomisk stabilitet och social utveckling samt en fattigdomsbekämpande fördelningspolitik. De måste också respektera demokrati, mänskliga rättigheter och jämställdhet. Industrieländerna måste i sin tur stödja utvecklingsländernas ansträngningar och bidra med ökat bistånd och rättvisare handel. FN och Världsbanken bedömer att det krävs närmare en fördubbling av de globala biståndsflödena för att målen ska nås. Biståndsinsatserna behöver samtidigt bli mer effektiva.

Diagram 1.10 Antal extremt fattiga i världen

Under den senaste tiden har frågan om global utveckling hamnat högt upp på den internationella dagordningen. Institutioner, frivilligorganisationer och enskilda runt om i världen

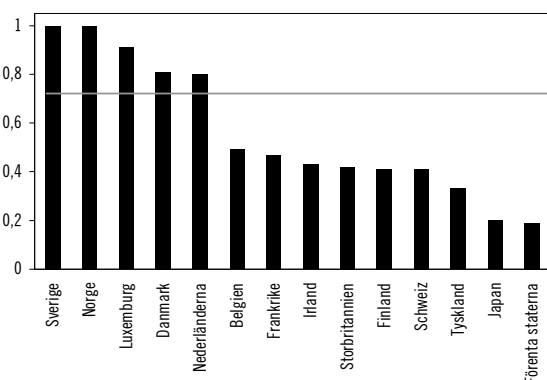
har visat sitt stöd för att utrota fattigdomen. Målsättningarna om ökade globala bistandsflöden måste nu realiseras. Sverige tar sitt ansvar och är ett av endast fem länder som lever upp till FN:s rekommendation om att avsätta minst 0,7 procent av bruttonationalinkomsten (BNI) till internationellt utvecklings-samarbete.

År 2006 kommer Sverige att anslå 1 procent av BNI till bistånd.

Regeringen är starkt pådrivande för att fler länder ska leva upp till FN:s rekommendation och ser mycket positivt på att EU-länderna nyligen har kommit överens om ett nytt gemensamt mål för EU:s och medlemsländernas bistandsnivåer. Det nya målet, som är ett delmål på väg mot 0,7-procentmålet, är att EU som helhet ska nå en bistandsnivå på 0,56 procent av BNI senast 2010.

Diagram 1.11 Planerat bistånd som andel av BNI 2006

Procent

Anmärkning: Simuleringar baserat på åtaganden.

Källa: OECD-DAC.

Sverige har även gett sitt stöd till inrättandet av en internationell finansieringsmekanism som genom upplåning på kapitalmarknaderna, med garantier om framtida bistandsökningar som säkerhet, ska bidra till snabbt ökade bistandsflöden. Mekanismen är avsedd för länder som ännu inte uppnått 0,7-procentmålet.

Det internationella initiativet för skuldavskrivning, Heavily Indebted Poor Countries (HIPC), har bidragit till att väsentligt minska skuldbördan för fattiga och högt skuldsatta länder. När skulderna har minskat har länderna kunnat satsa mer på hälsa, sjukvård och utbildning. Skuldbördorna i vissa fattiga länder är dock fortfarande ett hinder för ekonomisk och social utveckling. Ytterligare insatser för att minska de fattiga ländernas skuldbörda är nödvändiga.

De stora industriländerna inom G8 har kommit överens om ett förslag som ska ge länder som genomgått HIPC-initiativet fullständiga avskrivningar av sina lån från Internationella valutafonden, Världsbanken och Afrikanska utvecklingsbanken. Sverige välkomnar detta initiativ och deltar aktivt i dess utformning och med att säkerställa dess finansiering.

Ökad internationell handel på rättvisa villkor är avgörande för att lyfta människor ur fattigdom. Regeringen driver på för att EU:s handels- och jordbrukspolitik ska bli mer utvecklingsfrämjande och för att Världshandelsorganisationens ministermöte i Hong Kong i december 2005 ska resultera i konkreta steg mot ett mer öppet och rättvist handelspolitiskt regelverk.

Sverige stödjer även insatser för att stärka utvecklingsländernas kapacitet på handelsområdet, så att de fullt ut kan dra nytta av fördelarna av en öppnare handel.

1.7 Skatter

Regeringen vill se ett Sverige där klyftorna minskar och där alla människor ges goda möjligheter till ett tryggt liv. Därför behövs rättvisa skatter. Skatterna betalar vår gemensamma välfärd och omfördelar från dem som har till dem som saknar.

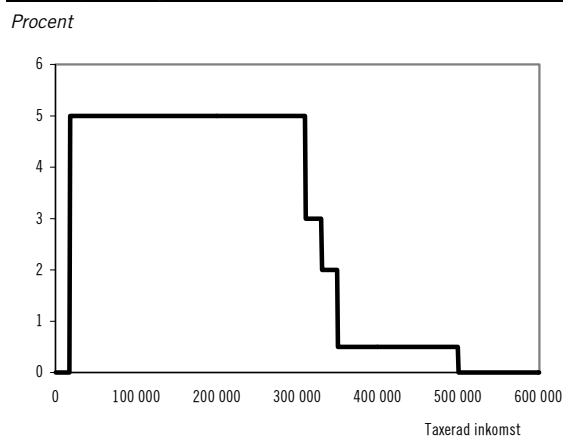
Globaliseringen ställer Sverige inför nya utmaningar. Ett skatteuttag på dagens nivå är möjligt men kräver att skattesystemet värnas genom breda skattebaser. Fortsatt goda villkor ska gälla för investeringar i Sverige.

Sedan skattereformen 1990/91 har en rad stora förändringar skett, både i samhället i stort och i skattesystemet. En översyn av skattesystemet kommer därför att påbörjas under 2006.

Kompensationen för egenavgifterna fullföljs

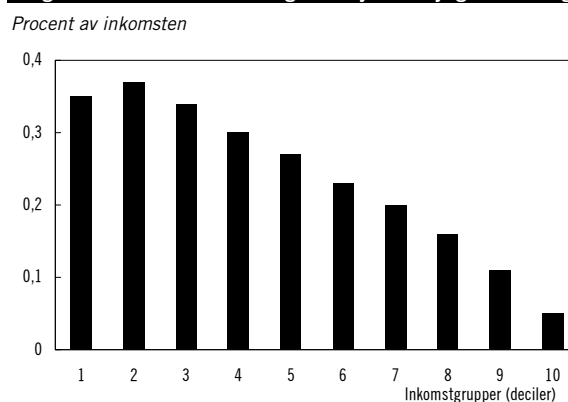
I denna budgetproposition föreslår regeringen att det sista steget ska tas i kompensationen för egenavgifterna som infördes under 1990-talets budgetsanering. Att fullfölja denna reform är mycket angeläget. Budgetsaneringens egenavgifter drabbade låg- och medelinkomsttagare relativt hårt och höjde marginalskatterna. Kostnaden för att genomföra det sista steget i reformen uppgår till nästan 7 miljarder kronor. I snitt beräknas skatten sjunka med cirka 110 kronor per månad och löntagare. Reformen som helhet har sedan den påbörjades 2000 sänkt det genomsnittliga skatteuttaget med drygt 900 kronor i månaden.

Diagram 1.12 Total marginalskattesänkning av egenavgiftskompensationen 2000-2006

Dessutom höjs grundavdraget som en del av den gröna skatteväxlingen. Det sänker inkomstskatten med ytterligare 2,5 miljarder kronor 2006.

Diagram 1.13 Skattesänkning till följd av höjt grundavdrag

Bättre villkor för företagen

För att förbättra villkoren för småföretagarna föreslår regeringen flera åtgärder.

Den 1 januari 2006 fullföljs reformeringen av skattereglerna för fåmansbolag, de så kallade 3:12-reglerna. När reformen har fått full verkan kommer skatten att ha sänkts med totalt 1 miljard kronor.

Idag finns det cirka 100 000 soloföretagare i Sverige. Det är viktigt att de kan och vågar anställa. Regeringen föreslår en tillfällig sänkning av arbetsgivaravgiften för de soloföretagare som anställer. Arbetsgivaravgifterna sänks till 10,21 procent under 2006 och 2007.

För att stimulera ökad forskning och utveckling i näringslivet avsätter regeringen en ram för skattenedsättning på 200 miljoner kronor från 2007 och framåt.

Inom EU infördes den 1 januari 2005 ett system för handel med utsläppsrätter. I budgetpropositionen föreslås att koldioxidskatten avskaffas helt för de företag inom industrin som handlar med utsläppsrätter. Skatten slopas även för den högeffektiva kraftvärmen och sänks för övriga anläggningar i energisektorn inom handelssystemet med 13 öre per kilo koldioxid.

Enkla och tydliga skatteregler underlättar för både företag och privatpersoner. Regeringen har som mål att den administrativa bördan för företagen ska reduceras med 20 procent på skatteområdet till år 2010.

Begränsad fastighetsskatt

Sedan den 1 januari 2001 tillämpas den så kallade begränsningsregeln för fastighetsskatt. Avsikten är att fastighetsskatten inte ska utgöra en oproportionellt stor andel av hushållens utgifter.

Sedan begränsningsregeln infördes har taxeringsvärdena stigit på många håll i landet. Nästa år väntas taxeringsvärdena öka med i genomsnitt omkring 23 procent.

Regeringen föreslår därför att begränsningsregeln ändras så att fastighetsskatten maximalt ska kunna uppgå till fyra procent av hushållets inkomst – mot tidigare fem procent. Förslaget gäller den fastighetsskatt som utgår på taxeringsvärden upp till 3 miljoner kronor för permanentbostäder.

Förändringen innebär till exempel att ett pensionärspår med två inkomster, 12 000 respektive 13 000 kronor i månaden, och som bor i ett småhus som är taxerat till 2 miljoner kronor får sin fastighetsskatt sänkt med 3 000 kronor om året (se exempel nedan). Statens inkomster från fastighetsskatten minskar med 225 miljoner kronor 2006, 250 miljoner kronor 2007 och 300 miljoner kronor 2008 till följd av förändringarna.

Tabell 1.13 Exempel begränsningsregeln

Kronor om året

Hushållsinkomst	300 000
Taxeringsvärde (TV), småhus	2 000 000
Fastighetsskatt, utan begränsningsregel (1 procent av TV)	20 000
Fastighetsskatt med begränsningsregel på 5 procent av hushållsinkomst	15 000
Fastighetsskatt med begränsningsregel på 4 procent av hushållsinkomst	12 000
Skillnad	3 000

Ett steg mot avskaffad reklamskatt

Regeringen har tidigare aviserat att reklamskatten ska avskaffas. Beskattningen av reklamtrycksaker har redan upphört. Det finns nu utrymme för att gå vidare. Skatten på annonser i allmänna nyhetstidningar sänks från 4 till 3 procent och reklamskatten i övrigt från 11 till 8 procent. Samtidigt höjs gränsen för när skatt måste betalas från 12 till 50 miljoner kronor. Sammantaget leder detta till att färre

dagstidningar måste betala reklamskatt, och att skatten sänks för dem som betalar reklamskatt. Totalt uppgår skattesänkningen till drygt 300 miljoner kronor.

Ökat alkoholförebyggande arbete

Regeringen föreslår att en tilläggsskatt införs på alkohol för att finansiera det alkoholförebyggande arbetet. Totalt föreslås en ökning av anslaget till det alkohol- och narkotikaförebyggande arbetet med 185 miljoner kronor 2006 och 2007. Dessutom får Tullverket resurser för att anställa 50 personer bland annat för att förbättra gränskontrollen för att bekämpa den illegala införseln av narkotika, alkohol och tobak.

Regeringen föreslår också att minimipunktskatten på cigaretter höjs från 90 till 100 procent och att skatten på rökta tobak ökar från 630 till 770 kronor per kilo den 1 januari 2006.

Höjt milavdrag

För att mildra effekterna av det höga bensinpriset höjs milavdraget för bilresor från 17 till 18 kronor per mil för resor till och från arbetet samt för resor i tjänsten.

1.8 Mer välfärd för varje skattekrona

För att klara välfärdens finansiering i framtiden när andelen äldre stiger och efterfrågan på välfärdstjänster ökar är den främsta strategin att minska arbetslösheten och öka sysselsättningen. Men det krävs också en god hushållning med de gemensamma resurserna, så att varje satsad skattekrona kan användas så effektivt som möjligt. Det handlar om att bekämpa fusk i skatte- och förmånssystem och att öka produktiviteten i den offentliga sektorn.

Bekämpa skatte- och förmånsfusk

Skattefusk och svartarbete leder till snedvriden konkurrens och riskerar att undergräva legitimiteten för den svenska välfärdsmodellen. I 2005 års ekonomiska vårproposition lanserade regeringen ett brett program mot skatte- och förmånsfusk. Arbetet går nu vidare:

- *Stärkt skattekontroll.* Skatteverket tillförs resurser för att anställa 420 personer för att öka kontrollen av skattefusk. Särskilda insatser ska göras för att öka kontrollen ibland annat byggbranschen och motverka skatteplanering över gränserna.
- *Typgodkända kassaregister.* 2004 års skattekontrollutredning har föreslagit att näringsidkare i kontantbranscherna ska använda ett certifierat kassaregister, att Skatteverket ska ha rätt att göra oanmälda besök för att kontrollera dessa register och att skattebrottsenheterna ska få utökade befogenheter. Beredning pågår i frågorna.
- *Entreprenadavdrag och omvänd moms-skyldighet.* I vissa branscher förekommer det fusk med moms och arbetsgivaravgifter. En särskild arbetsgrupp i Finansdepartementet har utrett frågan om entreprenadavdrag och omvänd moms-skyldighet i byggbranschen. Frågorna bereds i Regeringskansliet.
- *Bättre kontroll av F-skatt.* F-skattesystemets funktion har stor betydelse för att motverka skattefusk. Kontrollen av dem som fått F-skatt och inte redovisar några intäkter kan bli bättre. Skatteverket har därför föreslagit att ett system med tidsbegränsad F-skatt ska införas. Regeringen ser nu över alternativa förslag

till att förbättra kontrollen av F-skatten. Tidsbegränsad F-skatt är ett av de förslag som övervägs närmare.

- *Attityder och kunskaper.* Regeringen avser att intensifiera arbetet med att påverka attityder och kunskaper på dessa områden, i nära dialog med arbetsgivar- och löntagarorganisationer.

Regeringen fortsätter även arbetet mot fusk med förmåner och bidrag:

- *Reformering av den straffrättsliga regleringen.* Regeringen har tillkallat en särskild utredare för att överväga särskilda brottsbestämmelser för oegentligheter med förmåner och bidrag. Utredaren ska särskilt undersöka behovet av att utvidga det straffbara området genom en kriminalisering av grov oaktsamhet.
- *Bestämmelserna för återkrav ses över.* En arbetsgrupp inom Regeringskansliet ser över reglerna om återbetalningsskyldighet då någon på felaktiga grunder fått ersättning eller bidrag.
- *Delegation mot oegentligheter och felaktigheter med förmåner.* För att följa myndigheternas insatser, främja samverkan, sprida erfarenheter, utarbeta mätmetoder och föreslå mål för att minska oegentligheter har det inrättats en särskild delegation.
- *Uppdrag till Statskontoret.* Statskontoret har fått i uppdrag att utvärdera det existerande informationsutbytet mellan Försäkringskassan, arbetslöshetskassorna och Centrala studiestödsnämnden.
- *Utökad informationsutbyte.* Regeringen har nyligen tillkallat en utredare med uppgift att utvidga det existerande informationsutbytet till fler myndigheter. Utredaren ska bland annat se över om kommunernas socialtjänst bör få tillgång till uppgifter från vissa myndigheter och om Skatteverket i högre utsträckning ska lämna ut uppgifter till andra myndigheter. Utredaren ska även analysera om och under vilka förutsättningar myndigheter bör vara skyldiga att på eget initiativ underrätta andra myndigheter vid misstanke om fusk.

- *Ökade resurser till kontrollverksamheten.* Försäkringskassan och Arbetsmarknadsstyrelsen tilldelas resurser för att anställa vardera 300 personer för att bland annat förstärka arbetet med att förebygga och minska förekomsten av fel och oegentligheter i trygghetssystemen.
- *Åtgärder inom den ekonomiska styrningen.* Regeringen avser att stärka myndigheternas incitament att förebygga och upptäcka fusk och fel. Det mest kostnadseffektiva är i många fall att genomföra nödvändiga kontroller redan innan beslut fattas om utbetalning. Även den fortlöpande kontrollen ska stärkas, till exempel på arbetsplatser där svartarbete misstänks förekomma. Regeringen har därför initierat en översyn av relevanta styrdokument.
- *Skärpta krav på kommittéer.* Kommittéer som tar fram förslag som leder till utbetalningar av stöd eller bidrag ska säkerställa att risken för felaktigt nyttjande minimeras och att de uppgifter som ligger till grund för utbetalningarna kan kontrolleras. Detta innebär bland annat att kommittéer måste ta fram sådana förslag till informationsutbyte som är nödvändiga samt redogöra för förslagets konsekvenser ur ett kontrollperspektiv. Detsamma ska gälla förslag som tas fram inom Regeringskansliet.
- *Behov av ökad tillsyn prioriteras.* Socialförsäkringarna omfattar cirka 400 miljarder kronor årligen, vilket motsvarar en sjättedel av BNP. Administrationen medför en stor mängd utbetalningsbeslut och utbetalningar. Det finns därför anledning att ytterligare prioritera tillsynen.

I syfte att stärka regeringens arbete för en modernisering och förnyelse av statsförvaltningen inrättas en ny förvaltningspolitisk myndighet. I den nya myndigheten samlas strategiska funktioner som tidigare legat på ett flertal myndigheter, varvid antalet myndigheter minskar. En central uppgift för den nya myndigheten är att driva utvecklingen mot ett bättre utnyttjande av kunskap, teknik och nya arbetsformer.

Regeringen har tidigare gett Ansvarskommittén i uppdrag att se över strukturen och uppgiftsfördelningen i hela samhällsorganisationen.

Öka produktiviteten i offentlig sektor

Utvecklingen av ny teknik skapar nya möjligheter till ökad produktivitet och bättre service. Staten ska bidra till utvecklingen genom att effektivisera sin egen verksamhet. Regeringen kommer att ta initiativ till ett nytt produktivetsprojekt vars uppgift är att analysera hur framtidens välfärd kan finansieras och presentera förslag på hur produktiviteten inom den offentliga sektorn ska öka.

1.9 Investera i kommande generationers miljö

Hållbar utveckling är ett övergripande mål för regeringens politik. Alla beslut ska utformas så att de beaktar ekonomiska, sociala och miljömässiga konsekvenser. Arbetet med hållbar utveckling bygger på insikten om att tillväxt och välfärd bara kan upprätthållas om investeringar sker i de gemensamma resurser som utgör grunden för samhällsekonomin

Med hjälp av ny teknik, byggande, samhällsplanering och en aktiv energi-, konsument- och miljöpolitik vill regeringen förverkliga idén om det gröna folkhemmet. Som föregångsland kan Sverige både nå framgångar på exportmarknaderna och stödja en global hållbar utveckling.

Naturresurser, människors hälsa och kompetens, infrastruktur och kulturmiljö utgör basen för hållbar utveckling.

Ett Råd för hållbar utveckling för ökat samarbete och erfarenhetsutbyte mellan lokala och regionala aktörer, näringsliv och organisationer har inrättats. Staten ska vara ett föredöme i arbetet med hållbar utveckling.

EU:s miljö- och landsbygdsprogram utnyttjas och bidrar till en ekonomiskt, ekologiskt och socialt hållbar utveckling i hela landet.

Offensiv miljöpolitik

Miljöpolitiken är en viktig del av regeringens politik för hållbar utveckling. Det övergripande målet är att till nästa generation lämna över ett samhälle där de stora miljöproblemen är lösta och människors livsmiljö och folkhälsa har stärkts.

Basen för miljöpolitiken är de 15 nationella miljö kvalitetsmålen som regeringen presenterade 2001. Genom dessa har det miljöpolitiska arbetet fått en systematik, en långsiktighet och en regional och lokal spridning som är unik i internationell jämförelse.

I miljömålspropositionen 2005 gjordes en första utvärdering av arbetet med att nå målen. I samband med denna utvärdering presenterades nya delmål och åtgärder för att säkerställa att det långsiktiga målet för miljöpolitiken uppnås. I propositionen föreslogs också ett 16:e miljö kvalitetsmål om biologiskt mångfald. Nu föreslås att miljömålsarbetet förstärks med

150 miljoner kronor 2007 och 200 miljoner kronor 2008.

En av de största utmaningarna på miljöområdet är klimatfrågan. En stor majoritet av forskarsamhället är enig om att utsläppen av växthusgaser redan har lett till temperaturförändringar. Industriländerna bär en stor del av det historiska ansvaret för den stigande halten av växthusgaser i luften och svarar för drygt hälften av dagens utsläpp.

Sverige har satt upp målet att minska utsläppen av växthusgaser med 4 procent mellan 1990 och 2008–2012. En proposition om den fortsatta klimatpolitiken presenteras hösten 2005. Sveriges energipolitik ska skapa förutsättningar för en hållbar energianvändning och en kostnadseffektiv energiförsörjning med låg inverkan på hälsa, miljö och klimat.

En annan stor utmaning är att värna artrikedomen i naturen. Människan är i behov av en god natur- och kulturmiljö med en rik biologisk mångfald som grund för hälsa, livskvalitet och välfärd.

En miljard för bättre miljö

För att ställa om Sverige i hållbar riktning presenteras i denna proposition en rad satsningar på en bättre miljö. Satsningarna överstiger totalt 1 miljard kronor per år.

Användningen av förnybara energikällor och en effektivare energianvändning stimuleras genom att resurserna till energiforskning ökar med 270 miljoner kronor 2006 respektive 2007 och 370 miljoner kronor 2008. Därutöver utreds jordbrukets roll som bioenergi producent.

Satsningarna på vindkraft fortsätter. Pilotstödet för vindkraft förlängs med fem år med start 2008. Stödet uppgår till 70 miljoner kronor per år. Dessutom kommer regeringen att anmäla till EU-kommissionen att Sverige avser att bibehålla miljöbonusen för havsbaserad vindkraft i 20 år.

De statliga investeringsprogrammen med stöd till klimatinvesteringar (KLIMP) förstärks med 200 miljoner kronor 2006, 320 miljoner kronor 2007 respektive 2008.

Växt- och djurlivets artrikedom värnas genom att anslagen till biologisk mångfald höjs med 120 miljoner 2006, 100 miljoner kronor 2007 och 100 miljoner kronor 2008.

Därutöver inrättas nya ekonomiska stimulanser för dem som vill gå över från direktverkande el och oljeuppvärmning till mer miljövänliga energikällor, genom nya ROT-avdrag. Det handlar om skattelättnader på totalt 400 miljoner kronor per år under en femårsperiod.

Grön skatteväxling m.m.

För en ekologiskt hållbar utveckling spelar den gröna skatteväxlingen en central roll. Sedan 2001 har en strategi för grön skatteväxling successivt realiserats. Miljörelaterade skatter har höjts samtidigt som skatterna på arbete har sänkts. Den gröna skatteväxlingen har lett till att individer och företag i större utsträckning uppmärksammas på kostnaderna för miljöpåverkan i sina konsumtions- och investeringsbeslut.

Den gröna skatteväxlingen fortsätter:

- Fordonsskatten för lätta bussar och lätta lastbilar höjs med 60 procent.
- Effektskatten på kärnkraft höjs med 85 procent.
- Elskatten för hushåll och service ökar med 0,6 öre per kilowattimme.
- En ny skatt på flygbiljetter införs i syfte att låta flyget bära en större del av sina miljökostnader. Skatten kommer igenomsnitt att uppgå till mellan 50 och 100 kronor per flygbiljett.
- Skatten på naturgrus höjs med 30 procent.
- Skatten på deponi av avfall ökar med 65 kronor per ton och en ny avfallsförbränningskatt införs.
- Som ett led i anpassningen till nya EU-regler tas de reducerade skattesatserna för el, gas, värme och vatten bort.

Dessa skattehöjningar uppgår till totalt 3,6 miljarder kronor. Samtidigt genomförs skattesänkningar på motsvarande belopp. Inkomstskatten sänks med 2,5 miljarder kronor, framför allt för låg- och medelinkomsttagare genom att grundavdraget höjs. Soloföretagare som anställer får lägre arbetsgivaravgift.

Därutöver innehåller budgetpropositionen en rad andra förslag på skatteområdet för att stärka miljön som inte ingår i den gröna skatteväxlingen.

Koldioxidneutrala drivmedel bör även efter 2008 ges konkurrenskraftiga skattevillkor. En särskild utredare kommer att tillkallas för att analysera och lämna förslag på hur alternativa drivmedel långsiktigt kan främjas.

Fordonsskatten för lätta fordon läggs om till att vara koldioxidbaserad. En ny förenklad och moderniserad lagstiftning för fordonsbeskattningen införs under 2006.

Bättre havsmiljö

En förbättrad miljösituation i haven är en förutsättning för biologisk mångfald, men även för näringar som fiske och turism. Allvarliga miljöproblem och ett överutnyttjande av havens resurser hotar de långsiktiga förutsättningarna för fiske, sysselsättning och friluftsliv.

Situationen i Östersjön är ytterst oroande. Regeringen har sommaren 2005 presenterat en nationell strategi för havsmiljön. Regeringen har även presenterat nationella åtgärder för att förbättra havsmiljön i miljömålspropositionen våren 2005. Sverige arbetar för att etablera en stark marin strategi inom EU.

Stöd till återplantering efter stormen Gudrun

Stormen i södra Sverige 2005 orsakade stora skador. Regeringen föreslår att anslagen till återplantering av stormfälld skog ska uppgå till 150 miljoner kronor per år från 2006 till och med 2008.

Gröna nyckeltal

Sedan 1999 års ekonomiska vårproposition redovisas gröna nyckeltal som ett komplement till de ekonomiska nyckeltalen. Syftet är att spegla den nationella utvecklingen på miljöområdet på ett enkelt och informativt sätt.

Variationerna i nyckeltalen mellan enstaka år är ofta ett resultat av väderleks- och konjunkturvariationer. Över längre tidsperioder ger dock gröna nyckeltal en indikation om utvecklingen på miljöområdet.

Den totala energianvändningen fortsätter att öka. Över tiden sker dock en successivt minskad energianvändning i relation till ekonomins storlek.

Tabell 1.14 Gröna nyckeltal

<i>Energianvändning (TWh respektive Wh/kr)</i>					
	1980	1990	2000	2002	2004
Total slutlig användning ¹	436	442	470	490	498
Energiintensitet ²	300	245	214	217	209
<i>Utsläpp till luft (tusental ton)³</i>					
	1980 ⁴	1990	2000	2002	2003
Klimatpåverkan⁵					
Växthusgaser	n.a.	75 829	74 086	75 291	77 754
exkl. bunkring	n.a.	72 210	67 283	69 484	70 554
Koldioxid	82 438	59 841	59 124	60 548	63 083
exkl. bunkring	n.a.	56 278	52 427	54 832	55 995
Försurning					
Svaveldioxid	508	146	112	104	125
exkl. bunkring	n.a.	112	49	50	51
Kväveoxider	448	367	329	300	327
exkl. bunkring	n.a.	315	219	208	204
<i>Belastning på haven (tusental ton)</i>					
	1980	1990	2000	2002	2003
Övergödning					
Fosfor	4,7	3,5	4,7	2,8	1,9
Kväve	115,5	104,9	146,6	131,9	72,5
<i>Påverkan på luftkvalitet (mikrogram per kubikmeter)⁶</i>					
	1992/93	1996/97	2000/01	2002/03	2003/04
Kvävedioxid	19	18	15	16	16
Sot	7	5	6	5	6
Bensen	6	3	2	2	1

¹Total energianvändning exklusive energiomvandlingsförluster i kärnkraftverk.

²Energiintensiteten mäts som total energianvändning i relation till BNP i 2000 års referenspriser.

³Ej normalårsjusterade siffror.

⁴Framräknad enligt äldre metodik och därför ej direkt jämförbar med siffror för 1990 och senare.

⁵Sänkor är inte inkluderade. Måtten uttrycks i koldioxidequivaler.

⁶Vinterhalvårsmedelvärden i tätortsluft.

Källor: Statens energimyndighet, Naturvårdsverket, Statistiska centralbyrån, Sveriges lantbruksuniversitet och IVL Svenska miljöinstitutet AB.

Sverige har lyckats minska utsläppen av växthusgaser jämfört med 1990 års nivå och en god grund har därmed lagts för att uppfylla

Kyotoprotokollets målsättning på detta område. Sverige är det land bland de 15 tidigare EU-medlemmarna som har lägst utsläpp av växthusgaser mätt i ton per person samt i relation till bruttonationalprodukten (BNP).

De svenska utsläppen av koldioxid, den volymmässigt största växthusgasen, kan skifta betydligt från år till år. Det hänger till stor del samman med tillgången på vattenkraft och variationer i energianvändningen. Utsläppen exklusive utsläpp från internationell luft- och sjöfart, så kallad bunkring, har dock varit stabil sedan 1990.

Sedan 1980 har de svenska utsläppen av svaveldioxid minskat kraftigt. Till stor del är detta ett resultat av ökad användning av olja med låg svavelhalt och ny reningsteknik. Exklusive utsläpp från internationell luft- och sjöfart har utsläppen av svaveldioxid mer än väl halverats sedan 1990. De svenska utsläppen av kväveoxider fortsätter också att minska, främst på grund av förbättrade förbrännings- och reningstekniker inom transportsektorn.

Halterna av kväve och fosfor i flodmynningar utgör en indikator på näringstillförseln till haven. De årliga nyckeltalen som rör övergödning varierar kraftigt beroende på väderlek, vilket gör jämförelser med utvalda basår vanskliga. Sett över ett längre perspektiv avtar emellertid den totala belastningen.

De flesta luftföroreningarna i svenska tätorter minskade markant från 1980-talet och fram till slutet av 1990-talet. De senaste fem åren har dock trenden planats ut. Väderleksförhållanden kan vara en orsak tillsammans med andra faktorer som ökade transporter och energianvändning. Tack vare katalytisk avgasrening och minskad bensenhalt i bensen har stadsluftens genomsnittliga bensenhalt sjunkit sedan början av 1990-talet.

2

Förslag till riksdagsbeslut

2 Förslag till riksdagsbeslut

Regeringen föreslår att riksdagen

vad gäller den ekonomiska politiken och förslag till statsbudget för 2006

1. godkänner de riktlinjer för den ekonomiska politiken som regeringen föreslår (kapitel 1),
2. fastställer utgiftstaket för staten inklusive ålderspensionssystemet vid sidan av statsbudgeten till 949 miljarder kronor för 2007 (avsnitt 4.2.1),
3. beslutar om fördelning av utgifter på utgiftsområden för 2006 i enlighet med vad regeringen föreslår (avsnitt 4.2.2 tabell 4.7),
4. godkänner beräkningen av förändringen av anslagsbehållningar för 2006 (avsnitt 4.2.2 tabell 4.7),
5. godkänner beräkningen av utgifterna för ålderspensionssystemet vid sidan av statsbudgeten för 2006 (avsnitt 4.2.2 tabell 4.7),
6. godkänner beräkningen av taket för den offentliga sektorns utgifter för 2006 och 2007 (avsnitt 4.2.3),
7. fastställer målet för 2006 för det finansiella sparandet i den offentliga sektorn till minst 0,5 procent av bruttonationalprodukten (avsnitt 4.2.4),
8. bemyndigar regeringen att under 2006 ta upp lån enligt lagen (1988:1387) om statens upplåning och skuldförvaltning (avsnitt 4.4.3),
9. godkänner beräkningen av myndigheters m.fl. in- och utlåning i Riksgäldskontoret för 2006 (avsnitt 4.4.3 tabell 4.16),
10. godkänner beräkningen av den kassamässiga korrigeringen för 2006 (avsnitt 4.4.3 tabell 4.16),
11. godkänner att inkomster av skatter redovisas enligt de nya principer som regeringen föreslår (avsnitt 6.2.2),
12. godkänner beräkningen av statsbudgetens inkomster för 2006 (avsnitt 6.4 och bilaga 1 avsnitt 2),
13. godkänner den preliminära fördelningen av utgifter på utgiftsområden för 2007 och 2008 som riktlinje för regeringens budgetarbete (avsnitt 7.4.1 tabell 7.6),
14. bemyndigar regeringen att för 2006 besluta om lån i Riksgäldskontoret för investeringar i anläggningstillgångar som används i statens verksamhet intill ett belopp av 28 000 000 000 kronor (avsnitt 7.5.1),
15. bemyndigar regeringen att för 2006 besluta om krediter för myndigheters räntekonton i Riksgäldskontoret intill ett belopp av 19 200 000 000 kronor (avsnitt 7.5.2),
16. bemyndigar regeringen att för 2006 för Sjunde AP-fondens verksamhet dels besluta om lån i Riksgäldskontoret för investeringar i anläggningstillgångar som används i verksamheten intill ett belopp av 5 000 000 kronor, dels besluta om kredit på räntekonto i Riksgäldskontoret intill ett belopp av 200 000 000 kronor (avsnitt 7.5.3),
17. bemyndigar regeringen att under 2006, med de begränsningar som följer av 6 § andra stycket lagen (1996:1059) om statsbudgeten,

besluta att ett ramanslag, med undantag för anslag anvisade för förvaltningsändamål, får överskridas om ett riksdagsbeslut om anslag på tilläggsbudget inte hinner inväntas samt om överskridandet ryms inom utgiftstaket för staten (avsnitt 7.8),

vad gäller tilläggsbudget för 2005

18. antar regeringen förslag till lag om ändring i lagen (1947:529) om allmänna barnbidrag (avsnitt 3.1 och 8.2.10),
19. antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1986:378) om förlängt barnbidrag (avsnitt 3.2 och 8.2.10),
20. bemyndigar regeringen att under 2005 för det under utgiftsområde 2 Samhällsekonomi och finansförvaltning uppförda ramanslaget 90:2 *Försök med trängselskatt i Stockholm* ingå avtal om ersättning för kostnader för försöket med trängselskatt m.m. som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför utgifter på högst 2 210 000 000 kronor under 2006 och 2007 (avsnitt 8.2.1),
21. bemyndigar regeringen att under 2005 för det under utgiftsområde 15 Studiestöd uppförda ramanslaget 25:6 *Bidrag till vissa studiesociala ändamål* beställa produktion av studielitteratur som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför utgifter på högst 5 000 000 kronor efter 2005 (avsnitt 8.2.12),
22. bemyndigar regeringen att under 2005 för det under utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning uppförda ramanslaget 25:78 *Högskoleverket* besluta om ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför utgifter på högst 8 000 000 kronor under 2006 (avsnitt 8.2.13),
23. bemyndigar regeringen att under 2005 för det under utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård uppförda ramanslaget 34:9 *Statens strålskyddsinstitut* ingå ekonomiska förpliktelser i samband med strålskyddsforskning som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför utgifter på högst 20 000 000 kronor under perioden 2006-2009 (avsnitt 8.2.15),
24. bemyndigar regeringen att under 2005 för det under utgiftsområde 22 Kommunikationer uppförda ramanslaget 36:4 *Banverket: Banhållning och sektorsutgifter* ingå ekonomiska förpliktelser som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför utgifter på högst 25 000 000 000 kronor efter 2005 (avsnitt 8.2.16),
25. godkänner vad regeringen föreslår i fråga om ändrade ekonomiska mål för Sjöfartsverket (avsnitt 8.2.16),
26. bemyndigar regeringen att under 2005 för det under utgiftsområde 23 Jord- och skogsbruk, fiske med anslutande näringar uppförda ramanslaget 43:5 *Arealersättning och djurbidrag m.m.* besluta om stöd som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför utgifter på högst 6 228 500 000 kronor under 2006 (avsnitt 8.2.17),
27. bemyndigar regeringen att under 2005 för det under utgiftsområde 23 Jord- och skogsbruk, fiske med anslutande näringar uppförda ramanslaget 43:6 *Intervention och exportbidrag för jordbruksprodukter* besluta om stöd som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför utgifter på högst 350 000 000 kronor under 2006 och högst 10 000 000 kronor 2007 (avsnitt 8.2.17),
28. bemyndigar regeringen att under 2005 för det under utgiftsområde 23 Jord- och skogsbruk, fiske med anslutande näringar uppförda ramanslaget 44:1 *Åtgärder för landsbygdens miljö och struktur* besluta om stöd som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför utgifter på högst 1 919 000 000 kronor under 2006, högst 346 500 000 kronor under 2007, högst 254 500 000 kronor under 2008, högst 250 000 000 under 2009 och högst 130 000 000 därefter (avsnitt 8.2.17),
29. bemyndigar regeringen att under 2005 för det under utgiftsområde 23 Jord- och skogsbruk, fiske med anslutande näringar uppförda ramanslaget 44:2 *Från EG-budgeten finansierade åtgärder för landsbygdens miljö och struktur* besluta om stöd som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför utgifter på högst 1 684 793 000 kronor under 2006, högst 478 496 000 kronor under 2007, högst 313 711 000 kronor under 2008, högst 260 000 000 under 2009 och högst 150 000 000 därefter (avsnitt 8.2.17),
30. godkänner vad regeringen föreslår i fråga om nedskrivning av fordran rörande kommunkontosystemet (avsnitt 8.2.19),

31. godkänner ändrade ramar för utgiftsområden samt anvisar ändrade och nya anslag enligt specifikation i tabell 2.1,
vad gäller skattefrågor
32. antar regeringens förslag till lag om fastighetsskatt avseende vissa elproduktionsenheter vid 2007-2011 års taxeringar (avsnitt 3.3 och 5.3.2),
33. antar regeringens förslag till lag om kreditering på skattekonto av stöd för investering i konvertering från direktverkande elvärme i bostadshus (avsnitt 3.4 och 5.10.1),
34. antar regeringens förslag till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229) (avsnitt 3.5, 5.2.1, 5.2.2, 5.2.4, 5.2.5 och 5.2.6),
35. antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1972:266) om skatt på annonser och reklam (avsnitt 3.6 och 5.6.2),
36. antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1984:1052) om statlig fastighetsskatt (avsnitt 3.7 och 5.3.2),
37. antar regeringens förslag till lag om ändring i fordonsskattelagen (1988:327) (avsnitt 3.8 och 5.5.1.1),
38. antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1991:586) om särskild inkomstskatt för utomlands bosatta (avsnitt 3.9 och 5.2.2),
39. antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1994:1563) om tobaksskatt (avsnitt 3.10 och 5.6.2),
40. antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1994:1776) om skatt på energi (avsnitt 3.11, 5.5.1.6, 5.5.1.7, 5.5.1.8, 5.5.2 och 5.5.3.5),
41. antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1994:1920) om allmän löneavgift (avsnitt 3.12 och 5.2.7),
42. antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1995:1667) om skatt på naturgrus (avsnitt 3.13 och 5.5.1.3),
43. antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1996:1512) om dubbelbeskattningsavtal mellan de nordiska länderna (avsnitt 3.14 och 5.2.10),
44. antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1999:673) om skatt på avfall (avsnitt 3.15 och 5.5.1.4),
45. antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2000:466) om skatt på termisk effekt i kärnkraftsreaktorer (avsnitt 3.16 och 5.5.1.2),
46. antar regeringens förslag till lag om ändring i socialavgiftslagen (2000:980) (avsnitt 3.17 och 5.2.7),
47. antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2001:906) om skattereduktion för fastighetsskatt (avsnitt 3.18 och 5.3.1).

Tabell 2.1 Specifikation av ändrade ramar för utgiftsområden samt ändrade och nya anslag 2005

Tusental kronor

Utgiftsområde	Anslagsnummer	Belopp enligt statsbudget 2005	Förändring av ram/ anslag	Ny ram/ Ny anslagsnivå
2	Samhällsekonomi och finansförvaltning	11 403 113	-147 163	11 255 950
	1:12 Statliga kompetensöverföringsjobb (nytt anslag)	0	10 000	10 000
	90:2 Försök med trängselskatt i Stockholm	1 690 000	-157 163	1 532 837
3	Skatt, tull och exekution	8 803 944	1 631	8 805 575
	3:1 Skatteverket	5 928 079	-38 369	5 889 710
	3:2 Kronofogdemyndigheterna	1 520 943	40 000	1 560 943
4	Rättsväsendet	27 471 946	490 000	27 961 946
	4:5 Domstolsväsendet m.m.	4 221 980	10 000	4 231 980
	4:6 Kriminalvården	4 990 693	400 000	5 390 693
	4:11 Ersättning för skador på grund av brott	83 978	15 000	98 978
	4:12 Rättshjälpkostnader m.m.	1 026 532	55 000	1 081 532
	4:13 Kostnader för vissa skaderegleringar m.m.	21 291	10 000	31 291
5	Internationell samverkan	1 389 582	-10 000	1 379 582
	5:1 Bidrag till vissa internationella organisationer	884 450	-12 800	871 650
	5:3 Nordiskt samarbete	21 122	2 800	23 922
6	Försvar samt beredskap mot sårbarhet	44 047 806	7 500	44 055 306
	6:2 Materiel, anläggningar samt forskning och teknikutveckling	17 391 059	7 500	17 398 559
7	Internationellt bistånd	22 217 678	0	22 217 678
	8:1 Biståndsverksamhet	21 532 194	15 551	21 547 745
	8:4 Folke Bernadotteakademin	25 000	-5 551	19 449
	8:7 Institutet för utvärdering av internationellt utvecklingssamarbete	10 000	-10 000	0
8	Invandrare och flyktingar	7 022 493	188 000	7 210 493
	12:2 Mottagande av asylsökande	3 311 162	172 000	3 483 162
	12:5 Offentligt biträde i utlänningsärenden	187 027	16 000	203 027
9	Hälsovård, sjukvård och social omsorg	39 885 025	48 500	39 933 525
	13:8 Sjukvård i internationella förhållanden	325 235	25 000	350 235
	16:4 Bidrag till viss verksamhet för personer med funktionshinder	82 394	3 500	85 894
	16:7 Bilstöd till handikappade	321 000	20 000	341 000
10	Ekonomisk trygghet vid sjukdom och handikapp	129 719 914	92 500	129 812 414
	19:6 Försäkringskassan	7 188 250	92 500	7 280 750
12	Ekonomisk trygghet för familjer och barn	56 356 834	800 000	57 156 834
	21:1 Allmänna barnbidrag	20 842 000	800 000	21 642 000
13	Arbetsmarknad	69 463 416	-303 585	69 159 831
	22:3 Köp av arbetsmarknadsutbildning och övriga kostnader	4 690 191	-3 585	4 686 606
	22:11 Bidrag till lönegarantiersättning	1 396 653	-300 000	1 096 653
15	Studiestöd	20 795 976	51 960	20 847 936
	25:2 Studiemedel m.m.	10 203 168	51 960	10 255 128

Tusental kronor

Utgiftsområde	Anslagsnummer	Belopp enligt statsbudget 2005	Förändring av ram/ anslag	Ny ram/ Ny anslagsnivå
16	Utbildning och universitetsforskning	43 887 389	125 125	44 012 514
	25:24 Lunds universitet: Grundutbildning	1 465 988	11 200	1 477 188
	25:26 Göteborgs universitet: Grundutbildning	1 418 138	21 606	1 439 744
	25:28 Stockholms universitet: Grundutbildning	902 304	14 350	916 654
	25:32 Linköpings universitet: Grundutbildning	1 100 417	16 100	1 116 517
	25:34 Karolinska institutet: Grundutbildning	550 091	7 437	557 528
	25:42 Växjö universitet: Grundutbildning	378 673	7 707	386 380
	25:44 Örebro universitet: Grundutbildning	523 689	7 350	531 039
	25:50 Malmö högskola: Grundutbildning	669 147	11 900	681 047
	25:52 Högskolan i Kalmar: Grundutbildning	372 573	10 500	383 073
	25:58 Högskolan i Borås: Grundutbildning	327 411	6 650	334 061
	25:64 Högskolan i Skövde: Grundutbildning	246 204	1 050	247 254
	25:70 Lärarhögskolan i Stockholm: Grundutbildning	397 793	3 675	401 468
	25:74 Enskilda utbildningsanordnare på högskoleområdet m.m.	2 006 836	5 600	2 012 436
	25:82 Internationella programkontoret för utbildningsområdet	43 514	2 600	46 114
	25:85 Utvecklingsarbete inom Utbildningsdepartementets område m.m.	11 787	-2 600	9 187
17	Kultur, medier, trossamfund och fritid	8 960 630	109 797	9 070 427
	25:1 Bidrag till folkbildningen	2 635 231	1 428	2 636 659
	28:2 Bidrag till allmän kulturverksamhet, utveckling samt internationellt kulturutbyte och samarbete	197 991	110 000	307 991
	28:39 Stöd till trossamfund	50 750	-1 631	49 119
22	Kommunikationer	31 478 492	174 177	31 652 669
	36:2 Våghållning och statsbidrag	16 541 522	174 177	16 715 699
24	Näringsliv	3 911 377	-24 514	3 886 863
	38:2 Näringslivsutveckling m.m.	275 562	-27 514	248 048
	38:10 Upprätthållande av nationell metrologi m.m.	27 586	700	28 286
	38:14 Rymdverksamhet	791 871	7 500	799 371
	38:17 Konkurrensforskning	6 646	-1 500	5 146
	38:19 Kostnader för omstrukturering och genomlysning av statligt ägda företag m.m.	25 000	-1 700	23 300
	39:1 Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll: Myndighetsverksamhet	20 070	1 000	21 070
	39:3 Exportfrämjande verksamhet	319 956	-3 000	316 956
Summa anslagsförändring på tilläggsbudget			1 603 928	

3

Lagförslag

3 Lagförslag

Regeringen har följande förslag till lagtext.

3.1 Förslag till lag om ändring i lagen (1947:529) om allmänna barnbidrag

Härigenom föreskrivs att 1 och 2 a §§ lagen (1947:529) om allmänna barnbidrag skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §¹

För barn, som är bosatt i Sverige, skall av allmänna medel såsom bidrag till barnets uppehälle och uppfostran lämnas allmänt barnbidrag med 11 400 kronor om året i enlighet med vad nedan närmare stadgas.

För barn, som är bosatt i Sverige, skall av allmänna medel såsom bidrag till barnets uppehälle och uppfostran lämnas allmänt barnbidrag med 12 600 kronor om året i enlighet med vad nedan närmare stadgas.

2a §²

Flerbarnstillägg lämnas om någon uppbär allmänt barnbidrag för tre eller flera barn. Vid tillämpning av denna paragraf beaktas inte barn som avses i 4 § tredje stycket eller 7 §.

Flerbarnstillägg lämnas med

1. 3 048 kronor om året för det *tredje* barnet,
2. 9 120 kronor om året för det *fyärde* barnet,
3. 11 400 kronor om året för det

Flerbarnstillägg lämnas om någon uppbär allmänt barnbidrag för två eller flera barn. Vid tillämpning av denna paragraf beaktas inte barn som avses i 4 § tredje stycket eller 7 §.

Flerbarnstillägg lämnas med

1. 1 200 kronor om året för det *andra* barnet,
2. 4 248 kronor om året för det *tredje* barnet,
3. 10 320 kronor om året för det

¹ Senaste lydelse 2000:1395.

² Senaste lydelse 2004:799.

femte barnet och *varje ytterligare*
barn.

fjärde barnet,
4. 12 600 kronor om året för det
femte barnet och *varje ytterligare*
barn.

Vid beräkningen av flerbarnstillägget skall de barn för vilka någon uppbär allmänt barnbidrag räknas samman med de barn för vilka någon annan uppbär allmänt barnbidrag om dessa barnbidragsmottagare stadigvarande sammanbor och är eller har varit gifta med varandra eller har eller har haft barn gemensamt.

Den som önskar uppbära flerbarnstillägg med stöd av tredje stycket skall anmäla detta till Försäkringskassan.

Om inte annat föreskrivs skall bestämmelserna om allmänt barnbidrag i denna lag eller i andra lagar eller författningar tillämpas på flerbarnstillägg.

1. Denna lag träder i kraft den 5 december 2005 och tillämpas på allmänt barnbidrag och flerbarnstillägg som lämnas för tid efter utgången av år 2005.

2. Äldre bestämmelser tillämpas fortfarande på allmänt barnbidrag och flerbarnstillägg för tid före utgången av år 2005 om inte annat följer av 3 och 4.

3. För månaderna oktober–december 2005 lämnas ytterligare allmänt barnbidrag med 100 kronor per månad och barn.

4. För månaderna oktober–december 2005 lämnas flerbarnstillägg med 100 kronor per månad för det andra barnet, med 354 kronor per månad för det tredje barnet, med 860 kronor per månad för det fjärde barnet samt med 1 050 kronor per månad för det femte barnet och varje ytterligare barn. Har för en eller flera av dessa månader flerbarnstillägg lämnats enligt äldre bestämmelser, skall vid en senare utbetalning av flerbarnstillägg enligt denna punkt, avräknas vad som för aktuell månad redan har lämnats i flerbarnstillägg.

3.2 Förslag till lag om ändring i lagen (1986:378) om förlängt barnbidrag

Härigenom föreskrivs att 1 § lagen (1986:378) om förlängt barnbidrag skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

<i>Nuvarande lydelse</i>	<i>Föreslagen lydelse</i>
<p>En elev i grundskolan har rätt till förlängt barnbidrag av allmänna medel med 950 kronor i månaden från och med kvartalet efter det under vilket eleven fyllt 16 år. Detsamma gäller elever som deltar i motsvarande utbildning i same-skolan, en riksinternatskola eller en sådan fristående skola som avses i 9 kap. 1 eller 2 § skollagen (1985:1100).</p>	<p>1 §¹ En elev i grundskolan har rätt till förlängt barnbidrag av allmänna medel med 1 050 kronor i månaden från och med kvartalet efter det under vilket eleven fyllt 16 år. Detsamma gäller elever som deltar i motsvarande utbildning i same-skolan, en riksinternatskola eller en sådan fristående skola som avses i 9 kap. 1 eller 2 § skollagen (1985:1100).</p>

1. Denna lag träder i kraft den 5 december 2005 och tillämpas på förlängt barnbidrag som lämnas för tid efter utgången av år 2005.

2. Äldre bestämmelser tillämpas fortfarande på förlängt barnbidrag för tid före utgången av år 2005 om inte annat följer av 3.

3. För månaderna oktober–december 2005 lämnas förlängt barnbidrag med ytterligare 100 kronor per månad.

¹ Senaste lydelse 2000:1396.

3.3 Förslag till lag om fastighetsskatt avseende vissa elproduktionsenheter vid 2007–2011 års taxeringar

Härigenom föreskrivs följande.

1 § Vid beräkning av fastighetsskatt vid 2007–2011 års taxeringar avseende sådan elproduktionsenhet som utgörs av taxeringsenhet med vattenkraftverk skall, i stället för vad som anges i 3 § första stycket i lagen (1984:1052) om statlig fastighetsskatt, fastighetsskatten för varje beskattningsår utgöras av 1,7 % av taxeringsvärdet.

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2006 och tillämpas första gången vid 2007 års taxering.

2. Har beskattningsåret påbörjats före ikraftträdandet tillämpas äldre regler för den del av beskattningsåret som infaller före ikraftträdandet.

3.4 Förslag till lag om kreditering på skattekonto av stöd för investering i konvertering från direktverkande elvärme i bostadshus

Härigenom föreskrivs följande.

1 § Stöd för investeringar i konvertering från direktverkande elvärme som har beslutats av länsstyrelsen eller Boverket och som avser stödberättigande åtgärder som har påbörjats och slutförts under perioden 1 januari 2006–31 december 2010 får tillgodoföras byggnadsägaren genom kreditering på sådant skattekonto som har upprättats för denne enligt 3 kap. 5 § skattebetalningslagen (1997:483).

2 § Regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer får meddela närmare föreskrifter om det stöd som enligt 1 § får krediteras skattekonto.

Denna lag träder i kraft den dag regeringen bestämmer.

3.5 Förslag till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229)

Härigenom föreskrivs i fråga om inkomstskattelagen (1999:1229) dels att 1 kap. 5 §, 12 kap. 5 och 27 §§, 16 kap. 27 §, 61 kap. 19 a §, 63 kap. 3 § samt 65 kap. 5 och 10 §§ skall ha följande lydelse, dels att punkt 3 i övergångsbestämmelserna till lagen (2001:1175) om ändring i nämnda lag skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

5 §¹

Fysiska personers skatt på förvärvsinkomster skall beräknas på den beskattningsbara förvärvsinkomsten. Denna skall beräknas på följande sätt.

Summan av överskott i inkomstlagen tjänst och näringsverksamhet minskas med allmänna avdrag. Det återstående beloppet avrundas nedåt till helt hundratal kronor och är den taxerade förvärvsinkomsten.

Från den taxerade förvärvsinkomsten dras 12,5 procent av sådana avgifter enligt lagen (1994:1744) om allmän pensionsavgift som avser beskattningsåret, avrundat uppåt till helt hundratal kronor, samt grundavdrag och sjöinkomstavgifter. Avdragen skall göras i nu nämnd ordning. Det återstående beloppet är den beskattningsbara förvärvsinkomsten.

Från den taxerade förvärvsinkomsten dras grundavdrag och sjöinkomstavgifter. Avdragen skall göras i nu nämnd ordning. Det återstående beloppet är den beskattningsbara förvärvsinkomsten.

12 kap.

5 §²

Utgifter för tjänsteresor med egen bil skall dras av med 1 krona och 70 öre för varje kilometer.

Om en skattskyldig använder sin förmånsbil för tjänsteresor och betalar samtliga utgifter för drivmedel som är förenade med resorna, skall utgifter för dieselolja dras av med 60 öre för varje kilometer och utgifter för annat drivmedel med 90 öre för varje kilometer.

Utgifter för tjänsteresor med egen bil skall dras av med 1 krona och 80 öre för varje kilometer.

27 §³

Utgifter för arbetsresor med egen bil skall dras av om avståndet mellan bostaden och arbetsplatsen är minst fem kilometer och det klart framgår att den skattskyldige genom att använda egen bil i stället för allmänna transportmedel regelmässigt gör en tidsvinst på sammanlagt minst två timmar.

Utgifter för arbetsresor med egen bil skall också dras av om bilen används i tjänsten minst 160 dagar under året. Om den används i tjänsten minst 60

¹ Senaste lydelse 2004:1055.

² Senaste lydelse 2004:1055.

³ Senaste lydelse 2004:1055.

dagar under året, skall utgifterna dras av för alla de dagar som bilen använts i tjänsten. Att bilen används i tjänsten beaktas dock bara om körsträckan är minst 300 mil per år.

Avdrag skall göras med 1 krona och 70 öre för varje kilometer. Avdrag skall göras med 1 krona och 80 öre för varje kilometer.

Utgifter för väg-, bro- och färjeavgifter skall också dras av.

16 kap.

27 §⁴

Utgifter för resor som en näringsidkare gör med egen bil i näringsverksamheten skall dras av med 1 krona och 70 öre för varje kilometer. Detta gäller dock inte om bilen är en tillgång i näringsverksamheten.

Utgifter för resor som en näringsidkare gör med egen bil i näringsverksamheten skall dras av med 1 krona och 80 öre för varje kilometer. Detta gäller dock inte om bilen är en tillgång i näringsverksamheten.

Om en sådan delägare i ett svenskt handelsbolag som skall uttagsbeskattas för bilförmån från bolaget använder bilen för resor i näringsverksamheten och betalar samtliga utgifter för drivmedel som är förenade med resorna, skall utgifter för dieselolja dras av med 60 öre för varje kilometer och utgifter för annat drivmedel med 90 öre för varje kilometer.

61 kap.

19 a §⁵

Om en bil är utrustad med teknik för drift helt eller delvis med elektricitet eller med andra mer miljöanpassade drivmedel än bensin och dieselolja och bilens nybilspris därför är högre än nybilspriset för närmast jämförbara bil utan sådan teknik, skall förmånsvärdet justeras nedåt till en nivå som motsvarar förmånsvärdet för den jämförbara bilen.

I stället för vad som sägs i första stycket om storleken på justeringen av förmånsvärdet skall detta värde justeras nedåt till en nivå som motsvarar

1. 60 procent av förmånsvärdet för den jämförbara bilen om bilen är utrustad med teknik för drift med elektricitet, eller

1. 60 procent av förmånsvärdet för den jämförbara bilen om bilen är utrustad med teknik för drift med elektricitet *eller med annan gas än gasol*, eller

2. 80 procent av förmånsvärdet för den jämförbara bilen om bilen är utrustad med teknik för drift med alkohol *eller med annan gas än gasol*.

2. 80 procent av förmånsvärdet för den jämförbara bilen om bilen är utrustad med teknik för drift med alkohol.

En justering av förmånsvärdet nedåt får göras enligt andra stycket 1 med högst 16 000 kronor och enligt andra stycket 2 med högst 8 000 kronor för helt år i förhållande till den jämförbara bilen.

⁴ Senaste lydelse 2004:1055.

⁵ Senaste lydelse 2001:1175.

*Nuvarande lydelse***63 kap.****3 §⁶**

För dem som är obegränsat skattskyldiga under hela beskattningsåret eller begränsat skattskyldiga uppgår grundavdraget till följande belopp.

<u>Taxerad förvärvsinkomst</u>	<u>Grundavdrag</u>
överstiger inte 1,185 prisbasbelopp	0,423 prisbasbelopp
överstiger 1,185 men inte 2,72 prisbasbelopp	0,423 prisbasbelopp ökat med 20 procent av det belopp med vilket den taxerade förvärvsinkomsten överstiger 1,185 prisbasbelopp
överstiger 2,72 men inte 3,11 prisbasbelopp	0,73 prisbasbelopp
överstiger 3,11 men inte 7,48 prisbasbelopp	0,73 prisbasbelopp minskat med 10 procent av det belopp med vilket den taxerade förvärvsinkomsten överstiger 3,11 prisbasbelopp
överstiger 7,48 prisbasbelopp	0,293 prisbasbelopp

*Föreslagen lydelse***3 §**

För dem som är obegränsat skattskyldiga under hela beskattningsåret eller begränsat skattskyldiga uppgår grundavdraget till följande belopp.

<u>Taxerad förvärvsinkomst</u>	<u>Grundavdrag</u>
överstiger inte 0,99 prisbasbelopp	0,423 prisbasbelopp
överstiger 0,99 men inte 2,72 prisbasbelopp	0,423 prisbasbelopp ökat med 20 procent av det belopp med vilket den taxerade förvärvsinkomsten överstiger 0,99 prisbasbelopp
överstiger 2,72 men inte 3,11 prisbasbelopp	0,77 prisbasbelopp
överstiger 3,11 men inte 7,88 prisbasbelopp	0,77 prisbasbelopp minskat med 10 procent av det belopp med vilket den taxerade förvärvsinkomsten överstiger 3,11 prisbasbelopp

⁶ Senaste lydelse 2004:1139.

överstiger 7,88 prisbasbelopp

0,293 prisbasbelopp

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

65 kap.

5 §⁷

För fysiska personer är den statliga inkomstskatten på beskattningsbara förvärvsinkomster

– 20 procent av den del av den beskattningsbara förvärvsinkomsten som överstiger en nedre skiktgräns, och

– 5 procent av den del av den beskattningsbara förvärvsinkomsten som överstiger en övre skiktgräns.

Skiktgränserna bestäms med utgångspunkt i en nedre skiktgräns på 298 600 kronor vid 2006 års taxering och en övre skiktgräns på 450 500 kronor vid 2006 års taxering.

Skiktgränserna bestäms med utgångspunkt i en nedre skiktgräns på 306 000 kronor vid 2007 års taxering och en övre skiktgräns på 460 600 kronor vid 2007 års taxering.

Vid de därpå följande taxeringarna uppgår skiktgränserna till skiktgränserna för det föregående taxeringsåret multiplicerade med det jämförelsetal, uttryckt i procent, som anger förhållandet mellan det allmänna prisläget i juni andra året före taxeringsåret och prisläget i juni tredje året före taxeringsåret plus två procentenheter. Skiktgränserna fastställs av regeringen före utgången av andra året före taxeringsåret och avrundas nedåt till helt hundratal kronor.

10 §⁸

Skattereduktion skall göras *med 87,5 procent av* allmän pensionsavgift enligt lagen (1994:1744) om allmän pensionsavgift som avser beskattningsåret. *Skattereduktionen skall avrundas nedåt till helt hundratal kronor.*

Skattereduktion skall göras *för* allmän pensionsavgift enligt lagen (1994:1744) om allmän pensionsavgift som avser beskattningsåret.

Övergångsbestämmelser till (2001:1175)

3.⁹ Bestämmelserna i 61 kap. 19 a § andra och tredje styckena tillämpas till och med 2009 års taxering.

3. Bestämmelserna i 61 kap. 19 a § andra och tredje styckena tillämpas till och med 2012 års taxering.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2006 och tillämpas första gången vid 2007 års taxering. Äldre föreskrifter i 65 kap. 5 § tillämpas dock såvitt avser skiktgränserna vid 2007 års taxering i fråga om skattskyldig i vilken det ingår förvärvskälla som gett överskott och för vilken beskattningsåret börjat före utgången av 2005.

⁷ Senaste lydelse 2004:1055.

⁸ Senaste lydelse 2004:1055.

⁹ Senaste lydelse 2004:1139.

3.6 Förslag till lag om ändring i lagen (1972:266) om skatt på annonser och reklam

Härigenom föreskrivs att 12 och 24 §§ lagen (1972:266) om skatt på annonser och reklam skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

12 §¹

Skatten *utgår* för annons i allmän nyhetstidning med 4 procent av beskattningsvärdet och annars med 11 procent av beskattningsvärdet.

Skatten för annons i allmän nyhetstidning *tas ut* med 3 procent av beskattningsvärdet och annars med 8 procent av beskattningsvärdet.

24 §²

Till skattskyldig, som redovisat reklamskatt för annonser i självständig periodisk publikation, som har karaktär av dagspress, populärpress eller fackpress, återbetalar beskattningsmyndigheten så stor del av den erlagda skatten för ett beskattningsår som svarar mot en skattepliktig omsättning om, såvitt gäller dagspress, högst 12 miljoner kronor för helt år och, såvitt gäller annan press, högst 6 miljoner kronor för helt år. Återbetalningen sker efter utgången av varje halvt beskattningsår. För första halvåret av ett beskattningsår får återbetalat belopp ej överstiga skatten på en omsättning om hälften av de nämnda beloppen. Är ett beskattningsår längre eller kortare än tolv månader skall de angivna gränserna räknas upp eller ned i motsvarande mån.

Till skattskyldig, som redovisat reklamskatt för annonser i självständig periodisk publikation, som har karaktär av dagspress, populärpress eller fackpress, återbetalar beskattningsmyndigheten så stor del av den erlagda skatten för ett beskattningsår som svarar mot en skattepliktig omsättning om, såvitt gäller dagspress, högst 50 miljoner kronor för helt år och, såvitt gäller annan press, högst 10 miljoner kronor för helt år. Återbetalningen sker efter utgången av varje halvt beskattningsår. För första halvåret av ett beskattningsår får återbetalat belopp ej överstiga skatten på en omsättning om hälften av de nämnda beloppen. Är ett beskattningsår längre eller kortare än tolv månader skall de angivna gränserna räknas upp eller ned i motsvarande mån.

Föreligger rätt till återbetalning enligt första stycket får beskattningsmyndigheten, om den skattepliktiga omsättningen kan förväntas med säkerhet icke överstiga det högsta belopp för helt år som anges i första stycket, medge befrielse från skyldighet att inbetala reklamskatt.

Om synnerliga skäl föreligger, kan beskattningsmyndigheten återbetala skatt tidigare än som anges i första stycket.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2006. Äldre bestämmelser gäller fortfarande för förhållanden som hänför sig till tiden före ikraftträdandet.

¹ Senaste lydelse 1985:158.

² Senaste lydelse 1993:468.

3.7 Förslag till lag om ändring i lagen (1984:1052) om statlig fastighetsskatt

Härigenom föreskrivs att 3 § lagen (1984:1052) om statlig fastighetsskatt skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 §¹

Fastighetsskatten utgör för varje beskattningsår

a) 1,0 procent av:

taxeringsvärdet eller, om det är lägre, det underlag som avses i 2 a § avseende småhusenhet,

bostadsbyggnadsvärdet och tomtmarksvärdet eller, om det är lägre, det underlag som avses i 2 a § avseende småhus på lantbruksenhet,

75 procent av marknadsvärdet avseende privatbostad i utlandet,

b) 0,5 procent av:

taxeringsvärdet eller, om det är lägre, det underlag som avses i 2 a § avseende hyreshusenhet till den del det avser värderingsenhet för bostäder, värderingsenhet för bostäder under uppförande, värderingsenhet avseende tomtmark som hör till dessa bostäder samt annan värderingsenhet avseende tomtmark som är obebyggd,

c) 1,0 procent av:

taxeringsvärdet avseende hyreshusenhet till den del det avser värderingsenhet för lokaler, värderingsenhet för lokaler under uppförande och värderingsenhet avseende tomtmark som hör till dessa lokaler,

d) 0,5 procent av:

taxeringsvärdet avseende industri-
enhet och elproduktionsenhet.

d) 0,5 procent av:

taxeringsvärdet avseende industri-
enhet och elproduktionsenhet *med undantag för sådan elproduktionsenhet som utgörs av taxeringsenhet med vattenkraftverk,*

e) 1,2 procent av:

taxeringsvärdet avseende sådan elproduktionsenhet som utgörs av taxeringsenhet med vattenkraftverk.

Innehåller byggnaden på en fastighet, som är belägen i Sverige, bostäder och har byggnaden beräknat värdeår som utgör året före det fastighetstaxeringsår som föregått inkomsttaxeringsåret, utgår dock ingen fastighetsskatt på bostadsdelen för det fastighetstaxeringsåret och de fyra följande kalenderåren och halv fastighetsskatt för de därpå följande fem kalenderåren enligt vad som närmare föreskrivs i femte stycket. Detsamma gäller färdigställd eller ombyggd sådan byggnad, för vilken värdeår inte har åsatts vid ny fastighetstaxering, men som skulle ha åsatts ett värdeår motsvarande året före det fastighetstaxeringsår som föregått inkomsttaxeringsåret, om ny fastighetstaxering då hade företagits.

För fastighet, som avses i 2 kap. 13 § inkomstskattelagen (1999:1229), skall fastighetens andel av taxeringsvärdet på annan samfällighet än sådan som avses

¹ Senaste lydelse 2003:1203.

i 6 kap. 6 § första stycket nämnda lag inräknas i underlaget för fastighetsskatten om samfälligheten utgör en särskild taxeringsenhet.

Har byggnad, som är avsedd för användning under hela året, på grund av eldsvåda eller därmed jämförlig händelse inte kunnat utnyttjas under viss tid eller har i sådan byggnad för uthyrning avsedd lägenhet inte kunnat uthyras, får fastighetsskatten nedsättas med hänsyn till den omfattning, vari byggnaden inte kunnat användas eller uthyras. Har så varit fallet under endast kortare tid av beskattningsåret, skall någon nedsättning dock inte ske.

Om fastighetsskatt skall beräknas enligt olika grunder för skilda delar av fastigheten skall underlaget för beräkningen av fastighetsskatten för dessa delar utgöras av den del av värdet som belöper på respektive fastighetsdel. Den nedsättning av fastighetsskatten som föreskrivs i andra stycket skall såvitt avser småhusenhet beräknas på den del av taxeringsvärdet som belöper på värderingsenhet som avser småhuset med tillhörande tomtmark, om tomtmarken ingår i samma taxeringsenhet som småhuset. Detsamma gäller i tillämpliga delar småhus med tillhörande tomtmark på lantbruksenhet. För hyreshusenhet beräknas nedsättningen på den del av taxeringsvärdet som belöper på värderingsenhet som avser bostäder med tillhörande värderingsenhet tomtmark, om tomtmarken ingår i samma taxeringsenhet som hyreshuset.

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2006 och tillämpas första gången vid 2007 års taxering.

2. Har beskattningsåret påbörjats före ikraftträdandet tillämpas äldre regler för den del av beskattningsåret som infaller före ikraftträdandet.

3.8 Förslag till lag om ändring i fordonsskattelagen (1988:327)

Härigenom föreskrivs att bilaga 1 till fordonsskattelagen (1988:327) skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Bilaga 1 till fordonsskattelagen (1988:327)¹ Fordonsskatt

Fordonsslag	Skattevikt, kilogram	Skatt, kronor		
		grundbelopp	tilläggsbelopp för varje helt hundratal kilo- gram över den lägsta vikten i klassen	
C Bussar				
1	Bussar som inte kan drivas med dieselolja	0– 1 600	546	0
		1 601– 3 000	602	56
		3 001– 3 500	1 378	0
		3 501–	984	0
2	Bussar som kan drivas med dieselolja			
	2.1 Bussar med en högsta skattevikt av 3 500 kilogram som kan drivas med dieselolja	0– 1 600	1 008	0
		1 601– 3 000	1 085	77
		3 001– 3 500	2 163	0
D Lastbilar				
1	Lastbil som inte kan drivas med dieselolja	0– 1 600	546	0
		1 601– 3 000	602	56
		3 001– 3 500	1 378	0
		3 501–	984	0
2	Lastbil som kan drivas med dieselolja			
	2.1 Lastbil med en högsta skattevikt av 3 500 kilogram som kan drivas med dieselolja	0– 1 600	1 008	0
		1 601– 3 000	1 085	77
		3 001– 3 500	2 163	0

¹ Senaste lydelse 2004:1036.

*Föreslagen lydelse***Bilaga 1 till fordonsskattelagen (1988:327)****Fordonsskatt**

Fordonslag	Skattevikt, kilogram	Skatt, kronor		
		grundbelopp	tilläggsbelopp för varje helt hundratals kilo- gram över den lägsta vikten i klassen	
<hr/>				
C	Bussar			
1	Bussar som inte kan drivas med diesellojla	0– 1 300	720	0
		1 301– 1 600	771	51
		1 601– 3 000	963	90
		3 001– 3 500	2 205	0
		3 501–	984	0
2	Bussar som kan drivas med diesellojla			
	2.1 Bussar med en högsta skattevikt av 3 500 kilogram som kan drivas med diesellojla	0– 1 600	1 613	0
		1 601– 3 000	1 736	123
		3 001– 3 500	3 461	0
<hr/>				
D	Lastbilar			
1	Lastbil som inte kan drivas med diesellojla	0– 1 300	720	0
		1 301– 1 600	771	51
		1 601– 3 000	963	90
		3 001– 3 500	2 205	0
		3 501–	984	0
2	Lastbil som kan drivas med diesellojla			
	2.1 Lastbil med en högsta skattevikt av 3 500 kilogram som kan drivas med diesellojla	0– 1 600	1 613	0
		1 601– 3 000	1 736	123
		3 001– 3 500	3 461	0

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2006.

3.9 Förslag till lag om ändring i lagen (1991:586) om särskild inkomstskatt för utomlands bosatta

Härigenom föreskrivs att 5 § lagen (1991:586) om särskild inkomstskatt för utomlands bosatta skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

5 §¹

Skattepliktig inkomst enligt denna lag är:

 3. arvode och liknande ersättning som uppburits av någon i egenskap av ledamot eller suppleant i styrelse eller annat liknande organ i svenskt aktiebolag eller annan svensk juridisk person, oavsett var verksamheten utövats;

4. ersättning i form av

– pension, med undantag av barnpension, enligt lagen (1998:674) om inkomstgrundad ålderspension, lagen (1998:702) om garantipension, lagen (2000:461) om efterlevandepension och efterlevandestöd till barn och lagen (2000:462) om införande av lagen (2000:461) om efterlevandepension och efterlevandestöd till barn samt sjukersättning och aktivitetsersättning enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring till den del det totala beloppet av uppburna ersättningar för varje kalendermånad överstiger en tolfedel av 0,67 prisbasbelopp,

– pension, med undantag av barnpension, enligt lagen (1998:674) om inkomstgrundad ålderspension, lagen (1998:702) om garantipension, lagen (2000:461) om efterlevandepension och efterlevandestöd till barn och lagen (2000:462) om införande av lagen (2000:461) om efterlevandepension och efterlevandestöd till barn samt sjukersättning och aktivitetsersättning enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring till den del det totala beloppet av uppburna ersättningar för varje kalendermånad överstiger en tolfedel av 0,77 prisbasbelopp,

– barnpension enligt lagen om efterlevandepension och efterlevandestöd till barn, samt

– annan ersättning enligt lagen om allmän försäkring;

5. pension på grund av anställning eller uppdrag hos svenska staten, svensk kommun eller svenskt landsting;

 Som inkomst enligt första stycket 1–3 anses också förskott på sådan inkomst.

Verksamhet på grund av anställning eller uppdrag i svenskt företag eller vid ett utländskt företags fasta driftställe i Sverige anses utövad här i riket även om den enskilde inom ramen för verksamheten

– gör tjänsteresor utomlands, eller

– utför arbete utomlands i sin bostad under förutsättning att tiden för arbetet där uppgår till högst hälften av den enskildes totala arbetstid i verksamheten under varje tremånadersperiod.

¹ Senaste lydelse 2004:1140.

Skattepliktig inkomst enligt denna lag är dock endast sådan inkomst som skulle ha beskattats hos en obegränsat skattskyldig enligt inkomstskattelagen.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2006 och tillämpas på inkomster som uppbärs efter utgången av år 2005.

3.10 Förslag till lag om ändring i lagen (1994:1563) om tobaksskatt

Härigenom föreskrivs att 2 och 8 §§ lagen (1994:1563) om tobaksskatt skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 §¹

Skatt på cigaretter tas ut med 20 öre per styck och 39,2 procent av detaljhandelspriset. Skatt skall dock lägst tas ut med 90 procent av den sammanlagda skatten på cigaretter i den mest efterfrågade priskategorin. Tillverkaren eller hans representant eller, i fråga om cigaretter som importeras från tredje land, importören skall senast den 31 oktober varje år till Skatteverket lämna uppgifter om försäljningen av cigaretter i de olika priskategorierna för tiden från och med den 1 oktober det föregående året till och med den 30 september det innevarande året. Regeringen fastställer senast den 30 november det innevarande året den mest efterfrågade priskategorin av cigaretter och det skattebelopp som för det nästkommande kalenderåret skall tas ut enligt andra meningen.

Skatt på cigaretter tas ut med 20 öre per styck och 39,2 procent av detaljhandelspriset. Skatt skall dock lägst tas ut med 100 procent av den sammanlagda skatten på cigaretter i den mest efterfrågade priskategorin (*minimipunktskatt*). Tillverkaren eller hans representant eller, i fråga om cigaretter som importeras från tredje land, importören skall senast den 31 oktober varje år till Skatteverket lämna uppgifter om försäljningen av cigaretter i de olika priskategorierna för tiden från och med den 1 oktober det föregående året till och med den 30 september det innevarande året. Regeringen fastställer senast den 30 november det innevarande året den mest efterfrågade priskategorin av cigaretter och det skattebelopp som för det nästkommande kalenderåret skall tas ut enligt andra meningen. *För år 2006 skall dock minimipunktskatten fastställas till 98 öre per cigarett.*

Cigaretter med en längd, exklusive filter eller munstycke, som överstiger 9 centimeter men inte 18 centimeter anses som två cigaretter. Är cigarettens längre anses varje påbörjad ytterligare längd av 9 centimeter som en cigarett.

8 §²

Skatt på cigarrer och cigariller tas ut med 56 öre per styck. Skatt på röktoak tas ut med 630 kronor per kilogram.

Skatt på cigarrer och cigariller tas ut med 56 öre per styck. Skatt på röktoak tas ut med 770 kronor per kilogram.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2006. Äldre bestämmelser gäller fortfarande för förhållanden som hänför sig till tiden före ikraftträdandet.

¹ Senaste lydelse 2003:709.

² Senaste lydelse 1997:443.

3.11 Förslag till lag om ändring i lagen (1994:1776) om skatt på energi

Härigenom föreskrivs att 6 a kap. 1 § och 11 kap. 2, 3 och 10 §§ lagen (1994:1776) om skatt på energi skall ha följande lydelse,

Nuvarande lydelse

6 a kap.

1 §¹

Bränsle som används för nedan angivna ändamål, i förekommande fall med undantag för vissa bränsleslag, skall helt eller delvis befrias från skatt enligt följande, om inte annat anges.

Ändamål	Bränsle som inte ger befrielse	Befrielse från energiskatt	Befrielse från koldioxid-skatt	Befrielse från svavelskatt
1. Förbrukning för annat ändamål än motordrift eller uppvärmning eller i en process där bränslet i allt väsentligt används för annat ändamål än motordrift eller uppvärmning		100 procent	100 procent	100 procent
2. Förbrukning i tåg eller annat spårbundet färdmedel	Bensin, bränsle som avses i 2 kap. 1 § första stycket 3 b	100 procent	100 procent	100 procent
3. Förbrukning i skepp, när skeppet inte används för privat ändamål	Bensin, bränsle som avses i 2 kap. 1 § första stycket 3 b	100 procent	100 procent	100 procent
4. Förbrukning i båt för vilken medgivande enligt 2 kap. 9 § eller fartygstillstånd enligt fiskelagen (1993:787) meddelats, när båten inte används för privat ändamål	Bensin, bränsle som avses i 2 kap. 1 § första stycket 3 b	100 procent	100 procent	100 procent
5. Förbrukning i				
a) luftfartyg, när luftfartyget inte används för privat ändamål	Annan bensin än flygbensin (KN-nr 2710 00 26)	100 procent	100 procent	100 procent
b) luftfartyg, när luftfartyget används för privat ändamål eller i	Andra bränslen än flygbensin och flygfotogen (KN-	100 procent	100 procent	100 procent

¹ Senaste lydelse 2004:1038.

Ändamål	Bränsle som inte ger befrielse	Befrielse från energiskatt	Befrielse från koldioxid-skatt	Befrielse från svavelskatt
luftfartygsmotorer i provbädd eller i liknande anordning	nr 2710 00 51)			
6. Förbrukning vid framställning av mineralolja-produkter, kolbränslen, petroleumkoks eller andra produkter för vilka skatteplikt har inträtt för tillverkaren		100 procent	100 procent	100 procent
7. Förbrukning vid framställning av skattepliktig elektrisk kraft, med de begränsningar som följer av 3 §	Bränsle som avses i 2 kap. 1 § första stycket 3 b	100 procent	100 procent	–
8. Om skattebefrielse inte följer av tidigare punkter, förbrukning i metallurgiska processer	Andra bränslen än kolbränslen och petroleumkoks	100 procent	100 procent	–
9. Om skattebefrielse inte följer av tidigare punkter, förbrukning för annat ändamål än drift av motor-drivna fordon vid tillverkningsprocessen i industriell verksamhet	Bensin, råttallolja, bränsle som avses i 2 kap. 1 § första stycket 3 b	100 procent	79 procent	–
10. Om skattebefrielse inte följer av tidigare punkter, förbrukning för annat ändamål än drift av motor-drivna fordon vid yrkesmässig växthusodling	Bensin, råttallolja, bränsle som avses i 2 kap. 1 § första stycket 3 b	100 procent	79 procent	–
11. Om skattebefrielse inte följer av tidigare punkter, förbrukning för annat ändamål än drift av motor-drivna fordon i yrkesmässig jordbruks-, skogsbruks- eller vattenbruksverksamhet	Bensin, råttallolja, bränsle som avses i 2 kap. 1 § första stycket 3 b	100 procent	79 procent	–
12. Om skattebefrielse inte följer av tidigare punkter, förbrukning i sodapannor, lutpannor, metallurgiska processer eller i processer för framställning av andra mineraliska ämnen än metaller		–	–	100 procent

Ändamål	Bränsle som inte ger befrielse	Befrielse från energiskatt	Befrielse från koldioxid- skatt	Befrielse från svavelskatt
13. Förbrukning vid tillverkningsprocessen i gruvindustriell verksamhet för drift av andra motordrivna fordon än personbilar, lastbilar och bussar	Andra bränslen än bränsle som avses i 2 kap. 1 § första stycket 3 b	100 procent	79 procent	–
14. Förbrukning i yrkesmässig jordbruks-, skogsbruks- eller vattenbruksverksamhet för drift av andra motordrivna fordon än personbilar, lastbilar och bussar	Andra bränslen än bränsle som avses i 2 kap. 1 § första stycket 3 b	–	77 procent	–

Föreslagen lydelse

6 a kap.

1 §

Bränsle som används för nedan angivna ändamål, i förekommande fall med undantag för vissa bränsleslag, skall helt eller delvis befrias från skatt enligt följande, om inte annat anges.

Ändamål	Bränsle som inte ger befrielse	Befrielse från energiskatt	Befrielse från koldioxid- skatt	Befrielse från svavelskatt
1. Förbrukning för annat ändamål än motordrift eller uppvärmning eller i en process där bränslet i allt väsentligt används för annat ändamål än motordrift eller uppvärmning		100 procent	100 procent	100 procent
2. Förbrukning i tåg eller annat spårbundet färdmedel	Bensin, bränsle som avses i 2 kap. 1 § första stycket 3 b	100 procent	100 procent	100 procent
3. Förbrukning i skepp, när skeppet inte används för privat ändamål	Bensin, bränsle som avses i 2 kap. 1 § första stycket 3 b	100 procent	100 procent	100 procent
4. Förbrukning i båt för vilken medgivande enligt 2 kap. 9 § eller fartygstillstånd enligt fiskelagen (1993:787) meddelats, när båten inte används för privat ändamål	Bensin, bränsle som avses i 2 kap. 1 § första stycket 3 b	100 procent	100 procent	100 procent

Ändamål	Bränsle som inte ger befrielse	Befrielse från energiskatt	Befrielse från koldioxid-skatt	Befrielse från svavelskatt
5. Förbrukning i				
a) luftfartyg, när luftfartyget inte används för privat ändamål	Annan bensin än flygbensin (KN-nr 2710 00 26)	100 procent	100 procent	100 procent
b) luftfartyg, när luftfartyget används för privat ändamål eller i luftfartygs-motorer i provbädd eller i liknande anordning	Andra bränslen än flygbensin och flygfotogen (KN-nr 2710 00 51)	100 procent	100 procent	100 procent
6. Förbrukning vid framställning av mineralolja-produkter, kolbränslen, petroleumkoks eller andra produkter för vilka skatteplikt har inträtt för tillverkaren		100 procent	100 procent	100 procent
7. Förbrukning vid framställning av skattepliktig elektrisk kraft, med de begränsningar som följer av 3 §	Bränsle som avses i 2 kap. 1 § första stycket 3 b	100 procent	100 procent	–
8. Om skattebefrielse inte följer av tidigare punkter, förbrukning i metallurgiska processer	Andra bränslen än kolbränslen och petroleumkoks	100 procent	100 procent	–
9. Om skattebefrielse inte följer av tidigare punkter, förbrukning för annat ändamål än drift av motordrivna fordon vid tillverkningsprocessen i industriell verksamhet	Bensin, råttallolja, bränsle som avses i 2 kap. 1 § första stycket 3 b	100 procent	79 procent	–
10. Om skattebefrielse inte följer av tidigare punkter, förbrukning för annat ändamål än drift av motordrivna fordon vid yrkesmässig växthusodling	Bensin, råttallolja, bränsle som avses i 2 kap. 1 § första stycket 3 b	100 procent	79 procent	–
11. Om skattebefrielse inte följer av tidigare punkter, förbrukning för annat ändamål än drift av motordrivna fordon i yrkesmässig jordbruks-, skogsbruks- eller vattenbruksverksamhet	Bensin, råttallolja, bränsle som avses i 2 kap. 1 § första stycket 3 b	100 procent	79 procent	–
12. Om skattebefrielse inte följer av tidigare punkter,		–	–	100 procent

Ändamål	Bränsle som inte ger befrielse	Befrielse från energiskatt	Befrielse från koldioxid-skatt	Befrielse från svavelskatt
förbrukning i sodapannor, lutpannor, metallurgiska processer eller i processer för framställning av andra mineraliska ämnen än metaller				
13. Förbrukning vid tillverkningsprocessen i gruvindustriell verksamhet för drift av andra motordrivna fordon än personbilar, lastbilar och bussar	Andra bränslen än bränsle som avses i 2 kap. 1 § första stycket 3 b	100 procent	79 procent	–
14. Förbrukning i yrkesmässig jordbruks-, skogsbruks- eller vattenbruksverksamhet för drift av andra motordrivna fordon än personbilar, lastbilar och bussar	Andra bränslen än bränsle som avses i 2 kap. 1 § första stycket 3 b	–	77 procent	–
15. Om skattebefrielse inte följer av 1, 6 eller 8, förbrukning vid tillverkningsprocessen i industriell verksamhet i en anläggning, för vilken utsläppsrätter tilldelats enligt lagen (2004:1199) om handel med utsläppsrätter	Bensin, råttallolja, bränsle som avses i 2 kap. 1 § första stycket 3 b	–	21 procent	–
16. Förbrukning vid samtidig produktion av värme och skattepliktig elektrisk kraft i en kraftvärmeanläggning, för vilken utsläppsrätter tilldelats enligt lagen (2004:1199) om handel med utsläppsrätter, för den proportionella del av bränslet som använts för framställning av värme i en sådan anläggning som har en elverkningsgrad på minst 38 procent och en total verkningsgrad på minst 89 procent	Bensin, råttallolja, bränsle som avses i 2 kap. 1 § första stycket 3 b	–	21 procent	–
17. Förbrukning i annan anläggning än som avses i 15 eller 16 för vilken utsläppsrätter tilldelats enligt lagen (2004:1199) om handel med utsläppsrätter	Bensin, råttallolja, bränsle som avses i 2 kap. 1 § första stycket 3 b	–	14 procent	–

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse***11 kap.****2 §**

Elektrisk kraft är inte skattepliktig om den

1. framställts i Sverige i ett vindkraftverk av en producent som inte yrkesmässigt levererar elektrisk kraft,

2. i annat fall framställts i Sverige av en producent som förfogar över en installerad generatoreffekt av mindre än 100 kilowatt och som inte yrkesmässigt levererar elektrisk kraft,

3. till lägre effekt än 50 kilowatt utan ersättning levererats av en producent eller en leverantör till en förbrukare som inte står i intressegemenskap med producenten eller leverantören,

4. framställts och förbrukats på fartyg eller annat transportmedel,

5. förbrukats för framställning eller leverans av elektrisk kraft, eller

5. förbrukats för framställning av elektrisk kraft, eller

6. framställts i ett reservkraftsaggregat.

3 §²

Energiskatten utgör

1. 0,5 öre per kilowattimme för elektrisk kraft som förbrukas i industriell verksamhet i tillverkningsprocessen eller vid yrkesmässig växthusodling,

2. 19,4 öre per kilowattimme för annan elektrisk kraft än som avses under 1 och som förbrukas i kommuner som anges i 4 §,

2. 20,1 öre per kilowattimme för annan elektrisk kraft än som avses under 1 och som förbrukas i kommuner som anges i 4 §, och

3. 21,5 öre per kilowattimme för elektrisk kraft som förbrukas för el-, gas-, värme- eller vattenförsörjning i andra kommuner än de som anges i 4 §, och

4. 25,4 öre per kilowattimme för elektrisk kraft som förbrukas i övriga fall.

3. 26,1 öre per kilowattimme för elektrisk kraft som förbrukas i övriga fall.

För elektrisk kraft som under tiden den 1 november–den 31 mars förbrukas i elektriska pannor som ingår i en elpanneanläggning vars installerade effekt överstiger 2 megawatt, utgör dock energiskatten

1. 21,8 öre per kilowattimme vid förbrukning i kommuner som anges i 4 § för annat ändamål än industriell verksamhet i tillverkningsprocessen eller yrkesmässig växthusodling, och

2. 25,4 öre per kilowattimme vid förbrukning för el-, gas-, värme- eller vattenförsörjning i andra kommuner

² Senaste lydelse 2004:1038.

än de som anges i 4 §.

För kalenderåret 2006 och efterföljande kalenderår skall de i första och andra styckena angivna skattebeloppen räknas om på det sätt som i fråga om skatt på bränslen anges i 2 kap. 10 §. Belopp som anges i tiondels ören skall dock avrundas till hela tiondels ören.

För kalenderåret 2007 och efterföljande kalenderår skall de i första stycket angivna skattebeloppen räknas om på det sätt som i fråga om skatt på bränslen anges i 2 kap. 10 §. Belopp som anges i tiondels ören skall dock avrundas till hela tiondels ören.

10 §³

Avdrag får göras även för energiskatt och koldioxidskatt på bränsle som förbrukats på ett sätt som ger rätt till skattebefrielse enligt 6 a kap. 1 § 7 och 3 och 4 §§.

Avdrag enligt första stycket får göras endast i den mån avdrag inte gjorts enligt 7 kap. 1 § första stycket 4 i fall som avses i 6 a kap. 1 § 7 eller 3 eller 4 §.

Den som yrkesmässigt levererar elektrisk kraft som i Sverige framställts i ett vindkraftverk får göra avdrag med ett belopp som svarar mot 16 öre per kilowattimme om kraftverket är placerat på havsbotten eller på Vänerns botten. För annan placering får avdrag göras motsvarande 9 öre per kilowattimme. Avdragsrätten upphör dock när den sammanlagda elproduktionen i vindkraftverket uppgår till 20 000 kilowattimmar per installerad kilowatt enligt elgeneratorns märkeffekt.

Avdrag får göras även för energiskatt och koldioxidskatt på bränsle som förbrukats på ett sätt som ger rätt till skattebefrielse enligt 6 a kap. 1 § 7, 16 och 17 samt 3 och 4 §§.

Avdrag enligt första stycket får göras endast i den mån avdrag inte gjorts enligt 7 kap. 1 § första stycket 4 i fall som avses i 6 a kap. 1 § 7, 16 eller 17 samt 3 eller 4 §.

Den som yrkesmässigt levererar elektrisk kraft som i Sverige framställts i ett vindkraftverk får göra avdrag med ett belopp som svarar mot 15 öre per kilowattimme om kraftverket är placerat på havsbotten eller på Vänerns botten. För annan placering får avdrag göras motsvarande 6,5 öre per kilowattimme. Avdragsrätten upphör dock när den sammanlagda elproduktionen i vindkraftverket uppgår till 20 000 kilowattimmar per installerad kilowatt enligt elgeneratorns märkeffekt.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2006. Äldre bestämmelser gäller fortfarande i fråga om förhållanden som hänför sig till tiden före ikraftträdandet.

³ Senaste lydelse 2004:1038.

3.12 Förslag till lag om ändring i lagen (1994:1920) om allmän löneavgift

Härigenom föreskrivs att 3 § lagen (1994:1920) om allmän löneavgift skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

<p>Allmän löneavgift tas ut med 3,07 procent av underlaget och tillfaller staten.</p>	<p>3 §¹</p>	<p>Allmän löneavgift tas ut med 4,58 procent av underlaget och tillfaller staten.</p>
---	------------------------	---

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2006.
 2. De nya bestämmelserna tillämpas på lön eller annan ersättning enligt 1 § som betalas ut från och med den 1 januari 2006.
 3. De nya bestämmelserna tillämpas också på inkomst enligt 2 § som uppbärs från och med den 1 januari 2006. Omfattar beskattningsåret tid såväl före som efter utgången av år 2005 skall, om den avgiftsskyldige inte visar annat, så stor del av beskattningsårets inkomst anses hänförlig till tiden efter utgången av år 2005 som svarar mot förhållandet mellan den del av beskattningsåret som infaller under denna tid och hela beskattningsåret.

¹ Senaste lydelse 2004:1057.

3.13 Förslag till lag om ändring i lagen (1995:1667) om skatt på naturgrus

Härigenom föreslås att 3 § lagen (1995:1667) om skatt på naturgrus skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 §¹

Skatten tas ut med 10 kronor per ton naturgrus.

Skatten tas ut med 13 kronor per ton naturgrus.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2006. Äldre bestämmelser gäller fortfarande i fråga om förhållanden som hänför sig till tiden före ikraftträdandet.

¹ Senaste lydelse 2002:999.

3.14 Förslag till lag om ändring i lagen (1996:1512) om dubbelbeskattningsavtal mellan de nordiska länderna

Härigenom föreskrivs att punkt 4 i övergångsbestämmelserna till lagen (1996:1512) om dubbelbeskattningsavtal mellan de nordiska länderna skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

4.¹ Bestämmelsen i artikel 31 punkt 3 i avtalet skall också tillämpas vid 2002–2006 års taxeringar. Vid 1999–2006 års taxeringar skall artikel 26 punkt 2 i avtalet inte gälla i fall då artikel 31 punkt 3 i avtalet tillämpas.

Vad som föreskrivs i första stycket skall, oberoende av bestämmelserna i bilaga 2 till denna lag, också gälla för inkomst som person med hemvist i Sverige uppbär för arbete ombord på danskt skepp i internationell färjetrafik mellan Sverige och Danmark om

- skeppet är registrerat i det danska internationella skeppsregistret (DIS),
- arbetsgivaren har hemvist i Danmark, och
- personen var anställd ombord på ett danskt skepp någon gång under januari månad år 2001.

Föreslagen lydelse

4. Bestämmelsen i artikel 31 punkt 3 i avtalet skall också tillämpas vid 2002–2007 års taxeringar. Vid 1999–2007 års taxeringar skall artikel 26 punkt 2 i avtalet inte gälla i fall då artikel 31 punkt 3 i avtalet tillämpas.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2006.

¹ Senaste lydelse 2004:1053.

3.15 Förslag till lag om ändring i lagen (1999:673) om skatt på avfall

Härigenom föreskrivs att 4 § lagen (1999:673) om skatt på avfall skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

	4 § ¹	
Avfallsskatt skall betalas med		Avfallsskatt skall betalas med
370 kronor per ton avfall.		435 kronor per ton avfall.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2006. Äldre bestämmelser gäller fortfarande i fråga om förhållanden som hänför sig till tiden före ikraftträdandet.

¹ Senaste lydelse 2002:998.

3.16 Förslag till lag om ändring i lagen (2000:466) om skatt på termisk effekt i kärnkraftsreaktorer

Härigenom föreskrivs att 2 och 5 §§ lagen (2000:466) om skatt på termisk effekt i kärnkraftsreaktorer skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 §

Skatt skall betalas för varje kalendermånad som tillstånd finns att inneha och driva en kärnkraftsreaktor. Om driftstillståndet har löpt ut eller återkallats före slutet på en kalendermånad, upphör skattskyldigheten vid denna tidpunkt.

Skatten utgör för varje kalendermånad 5 514 kronor per megawatt av den högsta tillåtna termiska effekten i kärnkraftsreaktorn. Om den högsta tillåtna termiska effekten inte har fastställts, får beskattningsmyndigheten beräkna effekten efter jämförelse med reaktorer för vilka sådan effekt har fastställts.

Skatten utgör för varje kalendermånad 10 200 kronor per megawatt av den högsta tillåtna termiska effekten i kärnkraftsreaktorn. Om den högsta tillåtna termiska effekten inte har fastställts, får beskattningsmyndigheten beräkna effekten efter jämförelse med reaktorer för vilka sådan effekt har fastställts.

5 §

Om en kärnkraftsreaktor har varit ur drift under en sammanhängande period av mer än 90 kalenderdygn, får avdrag med 181 kronor per megawatt av den termiska effekten göras för det antal kalenderdygn som överstiger 90.

Om en kärnkraftsreaktor har varit ur drift under en sammanhängande period av mer än 90 kalenderdygn, får avdrag med 335 kronor per megawatt av den termiska effekten göras för det antal kalenderdygn som överstiger 90.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2006. Äldre bestämmelser gäller fortfarande i fråga om förhållanden som hänför sig till tiden före ikraftträdandet.

3.17 Förslag till lag om ändring i socialavgiftslagen (2000:980)

Härigenom föreskrivs att 2 kap. 26 § och 3 kap. 13 § socialavgiftslagen (2000:980) skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

2 kap.

26 §¹

Arbetsgivaravgifterna är 29,39 procent av avgiftsunderlaget och utgörs av

1. sjukförsäkringsavgift	10,15 %
2. föräldraförsäkringsavgift	2,20 %
3. ålderspensionsavgift	10,21 %
4. efterlevandepensionsavgift	1,70 %
5. arbetsmarknadsavgift	4,45 %
6. arbetsskadeavgift	0,68 %

Föreslagen lydelse

26 §

Arbetsgivaravgifterna är 27,88 procent av avgiftsunderlaget och utgörs av

1. sjukförsäkringsavgift	8,64 %
2. föräldraförsäkringsavgift	2,20 %
3. ålderspensionsavgift	10,21 %
4. efterlevandepensionsavgift	1,70 %
5. arbetsmarknadsavgift	4,45 %
6. arbetsskadeavgift	0,68 %

Nuvarande lydelse

3 kap.

13 §²

Egenavgifterna är 27,82 procent av avgiftsunderlaget och utgörs av

1. sjukförsäkringsavgift	11,12 %
2. föräldraförsäkringsavgift	2,20 %
3. ålderspensionsavgift	10,21 %
4. efterlevandepensionsavgift	1,70 %
5. arbetsmarknadsavgift	1,91 %
6. arbetsskadeavgift	0,68 %

¹ Senaste lydelse 2004:1244.

² Senaste lydelse 2004:1056.

*Föreslagen lydelse***13 §**

Egenavgifterna är 26,31 procent av avgiftsunderlaget och utgörs av

1. sjukförsäkringsavgift	9,61 %
2. föräldraförsäkringsavgift	2,20 %
3. ålderspensionsavgift	10,21 %
4. efterlevandepensionsavgift	1,70 %
5. arbetsmarknadsavgift	1,91 %
6. arbetsskadeavgift	0,68 %

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2006.
 2. De nya bestämmelserna i 2 kap. 26 § tillämpas på ersättning som betalas ut från och med den 1 januari 2006.
 3. De nya bestämmelserna i 3 kap. 13 § tillämpas på inkomst som uppbärs från och med den 1 januari 2006. Omfattar beskattningsåret tid såväl före som efter utgången av år 2005 skall, om den avgiftsskyldige inte visar annat, så stor del av beskattningsårets inkomst anses hänförlig till tiden efter utgången av år 2005 som svarar mot förhållandet mellan den del av beskattningsåret som infaller under denna tid och hela beskattningsåret.

3.18 Lag om ändring i lagen (2001:906) om skattereduktion för fastighetsskatt

Härigenom föreskrivs att 11 § lagen (2001:906) om skattereduktion för fastighetsskatt skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

11 §

Spärrbeloppet är *fem* procent av summan av Spärrbeloppet är *fyra* procent av summan av

1. den skattskyldiges beskattningsbara förvärvsinkomst enligt 1 kap. 5 § inkomstskattelagen (1999:1229),

2. den skattskyldiges överskott i inkomstslaget kapital enligt 1 kap. 6 § inkomstskattelagen och

3. 15 procent av den skattskyldiges beskattningsbara förmögenhet beräknad enligt 19 § lagen (1997:323) om statlig förmögenhetsskatt och minskad med reduktionsfastighetens taxeringsvärde till den del det inte överstiger 3 000 000 kronor.

Om det finns flera medlemmar i den skattskyldiges hushåll eller om reduktionsfastigheten ägs av flera delägare som ingår i samma hushåll, skall spärrbeloppet fastställas gemensamt för dem.

Spärrbeloppet får inte fastställas till ett lägre belopp än 2 800 kronor.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2006 och tillämpas första gången vid 2007 års taxering.

4

Budgetpolitiska mål samt statens och den offentliga sektorns finanser

4 Budgetpolitiska mål samt statens och den offentliga sektorns finanser

4.1 Inledning

I detta kapitel redovisas de av riksdagen beslutade budgetpolitiska målen för åren 2004–2006. I kapitlet redovisas även regeringens förslag till mål för den offentliga sektorns finansiella sparande 2006, samt regeringens förslag till utgiftstak för 2007 och bedömning av utgiftstak för 2008. Vidare lämnas förslag till fördelning av utgifter på utgiftsområden för 2006 samt förslag till tak för den offentliga sektorns utgifter. Därefter redovisas förslag till nya beslut samt tidigare fattade beslut med budgetära konsekvenser.

En översiktlig redogörelse lämnas även för statens, kommunsektorns och ålderspensions-systemets finanser. Beräkningarna för 2007 och 2008 baseras på gällande regler och konsekvensberäkningar av beslutade, föreslagna eller aviserade åtgärder. Beräkningar för de delar av statsbudgeten som varken klassificeras som inkomster eller utgifter (exempelvis myndigheters in- och utlåning i Riksgäldskontoret) redovisas också i detta kapitel. En detaljerad redovisning av statsbudgetens inkomster och utgifter återfinns i kapitel 6 respektive 7.

4.2 Budgetpolitiska mål

Budgetpolitiken är sedan 1997 inriktad på två övergripande och fleråriga mål, dels utgiftstaket för staten, dels den offentliga sektorns finansiella sparande (saldomålet). De budgetpolitiska mål

som riksdagen har beslutat ligger fast. Det betyder att:

1. de takbegränsade utgifterna skall rymmas inom beslutade utgiftstak för staten,
2. den offentliga sektorns finansiella sparande skall uppgå till 2 procent av bruttonationalprodukten (BNP) igenomsnitt över en konjunkturcykel.

Riksdagen har sedan 1996 i regel tre år i förväg fastställt ett utgiftstak för staten, vilket sätter en övre gräns för statens utgifter. Till följd av att regeringen ville utreda huruvida den potentiella BNP-tillväxten i Sverige förändrats under senare år redovisades i budgetpropositionen för 2005 endast ett beräkningstekniskt utgiftstak för 2007. I denna proposition föreslår regeringen ett utgiftstak för 2007. Vidare gör regeringen en bedömning av utgiftstakets nivå för 2008. Förslaget och bedömningen redovisas i avsnitt 4.2.1.

Regeringen har sedan 1996 även lämnat förslag till en beräkning av taket för den offentliga sektorns utgifter för de tre kommande budgetåren i budgetpropositionen. Regeringen lämnar förslag om beräkning av taket för den offentliga sektorns utgifter för 2006–2007 i avsnitt 4.2.3.

I avsnitt 4.2.4 finns även förslag om mål för det offentliga sparandet för 2006. Det övergripande överskottsmalet på 2 procent av BNP över en konjunkturcykel ligger fast.

Utgiftstaket för staten är ett viktigt budgetpolitiskt åtagande för riksdagen och regeringen, och främjar trovärdigheten i den ekonomiska politiken. Utgiftstaken kan bland annat för-

hindra att tillfälligt högre inkomster används för att finansiera varaktigt högre utgifter. Utgiftstaket för staten tydliggör även behovet av prioriteringar mellan utgiftsområden, och förebygger en utveckling där skatteuttaget måste höjas till följd av bristfällig utgiftskontroll. Genom utgiftstaken stärks omvärldens tilltro till den svenska budgetpolitiken.

Utgiftstaket har klarats samtliga år sedan det infördes. I tabell 4.1 redovisas fastställda utgiftstak för åren 2000–2004 och utfallet för de takbegränsade utgifterna.

Tabell 4.1 Fastställda utgiftstak och utfall 2000–2004

Miljarder kronor

	2000	2001	2002	2003	2004
Utgiftstak för staten	765,0	791,0	812,0	822,0	858,0
Takbegränsade utgifter (utfall)	760,0	786,3	811,6	819,1	855,6
Budgeringsmarginal	5,0	4,7	0,4	2,9	2,4

Riksdagen har beslutat att överskottet i de offentliga finanserna skall uppgå till i genomsnitt 2 procent per år över en konjunkturcykel. Den demografiska utvecklingen kommer att leda till ökade resurskrav inom den offentliga sektorn, främst efter 2010. Ett överskott på 2 procent av BNP ökar den offentliga nettoförmögenheten. Detta förbättrar möjligheterna att möta de ökade krav på resurser som följer av den åldrande befolkningen, med en rimlig fördelning av skatter och förmåner mellan generationer.

Tabell 4.2 Den offentliga sektorns finansiella sparande

Procent av BNP

	2000	2001	2002	2003	2004
Den offentliga sektorns finansiella sparande (utfall)	5,0	2,6	-0,5	-0,1	1,0
Årsvisa mål för den offentliga sektorns finansiella sparande	2,0	2,5	2,0	2,0	0,5
Skillnad	3,0	0,1	-2,5	-2,1	0,5

Riksdagen fastställer årligen mål för den offentliga sektorns finansiella sparande. Dessa mål överträffades både 2000 och 2001. En förklaring till det gynnsamma utfallet var att skatteintäkterna blev större än vad som antogs när målen beslutades. Åren 2002 och 2003 blev utfallet lägre än de av riksdagen fastställda målen. Avvikelserna förklaras till stor del av en svag

konjunkturutveckling. Enligt det preliminära utfallet i nationalräkenskaperna klarades målet för 2004. Beräknat från och med 2000 uppgår det genomsnittliga överskottet i de offentliga finanserna till 1,6 procent av BNP.

Erfarenheterna av de övergripande budgetpolitiska målen är goda. Under perioden 1997–2004 har utrymme skapats för utgiftsreformer och skattesänkningar samtidigt som den offentliga sektorns nettoskuld har minskat.

De av riksdagen fastställda utgiftstaken för staten och årsvisa målen för den offentliga sektorns finansiella sparande för åren 2005–2006 redovisas i tabell 4.3.

Tabell 4.3 Av riksdagen beslutade årsvisa budgetpolitiska mål

	2005	2006
Utgiftstak för staten, miljarder kronor	870	907
Finansiellt sparande i offentlig sektor, procent av BNP	0,5	

Budgeringsmarginalerna har under senare år varit små. För 2005 beräknas budgeringsmarginalen uppgå till 1,6 miljarder kronor. Det är samtidigt viktigt att påpeka att prognosen för budgeringsmarginalen är osäker. Om de takbegränsade utgifterna riskerar att överstiga utgiftstaket kommer regeringen att vidta utgiftsbegränsande åtgärder.

Tabell 4.4 Prognos för den offentliga sektorns finansiella sparande samt budgeringsmarginalen

	2005	2006	2007	2008
Finansiellt sparande i offentlig sektor, procent av BNP ¹	1,4	0,7	1,1	1,6
Budgeringsmarginal, miljarder kronor ²	1,6	2,2	11,9	17,9

¹ Inklusive sparande i premiepensionssystemet.

² Budgeringsmarginalen för 2007 baseras på det i denna proposition föreslagna utgiftstaket på 949 miljarder kronor. Budgeringsmarginalen för 2008 är beräknad utifrån regeringens bedömning av utgiftstakets nivå (982 miljarder kronor).

Den offentliga sektorns finansiella sparande beräknas bli 1,4 procent av BNP 2005, det vill säga väsentligt högre än det av riksdagen fastställda målet om ett överskott på 0,5 procent. Vid beräkningen har hänsyn tagits till de förslag till beslut om utgifter och inkomster som läggs fram i denna proposition, och till de aviserade utgifts- och inkomstförändringar som presenteras. I tabell 4.4 redovisas det beräknade över-

skottet i de offentliga finanserna och budgeteringsmarginalen för respektive år.

4.2.1 Utgiftstak för staten

Utgiftstak för staten 2006

Nivån på utgiftstaket för respektive år beslutas normalt tre år i förväg. Betydande förändringar i förutsättningarna efter att ett utgiftstak fastställts kan föranleda tekniska justeringar av utgiftstaket. Tekniska justeringar av utgiftstaket kan bland annat motiveras av förändringar som inte har någon effekt på de konsoliderade utgifterna för den offentliga sektorn, men som ändå påverkar storleken på de takbegränsade utgifterna. Tekniska justeringar syftar till att utgiftstaket skall utgöra en lika stram begränsning för de offentliga utgifterna efter justeringen som före de förändringar som föranleder justeringen.

De tekniska justeringar som motiverar en förändring av det av riksdagen fastslagna utgiftstaket för staten för 2006 framgår av tabell 4.5.

Tabell 4.5 Tekniska justeringar av utgiftstaket för staten

Miljarder kronor

	2006
Nuvarande utgiftstak för staten	907
Utjämningsbidrag för LSS-kostnader	0,17
Höjt grundavdrag i skatteväxling	2,50
Kompensation för allmän pensionsavgift	-3,06
Summa tekniska justeringar	-0,39
Summa tekniska justeringar (avrundat)	0

Beräkningen av omslutningen i det kommunala kostnadsutjämningsystemet för verksamhet enligt lagen (1993:287) om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) är 0,17 miljarder kronor högre än motsvarande beräkning i budgetpropositionen för 2005. Eftersom ökningen av de takbegränsade utgifterna motsvaras av en lika stor prognostiserad ökning av kommunernas avgifter till staten innebär förändringen inte någon försämring av den offentliga sektorns finansiella sparande. Denna förändring motiverar således en höjning av utgiftstaket med 0,17 miljarder kronor. Motsvarande tekniska justeringar har gjorts tidigare i samband med att omslutningen i utjämningsystemet förändrats.

Regeringen föreslår också att grundavdraget höjs från och med 2006. För att neutralisera effekterna på det kommunala skatteunderlaget höjs samtidigt statsbidragen till kommuner och landsting med 2,50 miljarder kronor per år från och med 2006 (se kapitel 5). Grundavdragshöjningen motiverar att utgiftstaket höjs med 2,50 miljarder kronor.

Regeringen föreslår i denna proposition att det sista steget i kompensationen för allmän pensionsavgift, som presenterades i budgetpropositionen för 2000, genomförs från och med 2006 (se kapitel 5). Reformen innebär att skattereduktionen för allmän pensionsavgift höjs från 87,5 till 100 procent av pensionsavgifterna från och med 2006. Den nuvarande avdragsrätten för allmän pensionsavgift på 12,5 procent av avgiften avskaffas samtidigt. Detta beräknas öka kommunernas skatteintäkter med 3,06 miljarder kronor 2006. Regeringen föreslår därför att statsbidragen till kommuner och landsting sänks med motsvarande belopp från och med 2006, vilket motiverar en sänkning av utgiftstaket med 3,06 miljarder kronor.

Sammantaget motiverar dessa förändringar att utgiftstaket för 2006 sänks med 0,39 miljarder kronor. I enlighet med tidigare praxis avrundas den tekniska justeringen dock till hela miljarder kronor. Detta innebär att utgiftstaket förblir oförändrat i förhållande till det av riksdagen fastställda utgiftstaket för 2006.

Utgiftstak för staten 2007

Regeringens förslag: För 2007 fastställs utgiftstaket för staten inklusive ålderspensionssystemet vid sidan av statsbudgeten till 949 miljarder kronor.

Skälen för regeringens förslag: I budgetpropositionen för 2005 presenterade regeringen ett beräkningstekniskt utgiftstak för 2007. Denna beräkning baserades på att utgiftstakets andel av potentiell BNP skulle vara oförändrad mellan 2006 och 2007. I budgetpropositionen för 2005 antogs att nominell tillväxt för potentiell BNP uppgick till 4,0 procent. Samtidigt meddelade regeringen att en utredning om huruvida institutionella förändringar under det senaste decenniet hade lett till förändringar i ekonomins potentiella produktionsförmåga skulle genom-

föras. Bland annat baserat på den utredning som gjorts av Konjunkturinstitutet har regeringen reviderat upp sin bedömning av nominell potentiell BNP-tillväxt till 4,6 procent 2007. Upprevideringen av prognosen för nominell potentiell BNP-tillväxt med 0,6 procentenheter leder till att utgiftstaket för 2007 ökar med 6 miljarder kronor i förhållande till det beräkningstekniska utgiftstaket för 2007 som presenterade i budgetpropositionen för 2005.

I budgetpropositionen för 2005 anförde regeringen att ytterligare ett skäl till att avvakta med att föreslå ett utgiftstak för 2007 var att en så kallad sysselsättningsmarginal övervägdes. Det är för närvarande inte aktuellt att införa en sysselsättningsmarginal under utgiftstaket. I denna proposition föreslår regeringen ett antal sysselsättningsstimulerande åtgärder på budgetens inkomstsida. Innan regeringen slutgiltigt tar ställning till ett införande av en sysselsättningsmarginal bör den aktiva konjunkturspolitiska finanspolitik som bedrivs med skatteutgifter och andra åtgärder på budgetens inkomstsida utvärderas.

Utgiftstak för staten 2008

Regeringens bedömning: För 2008 bör utgiftstaket för staten inklusive ålderspensions-systemet vid sidan av statsbudgeten uppgå till 982 miljarder kronor.

Skälen för regeringens bedömning: Ett utgiftstak på 982 miljarder kronor 2008 utgör enligt regeringens bedömning en väl avvägd nivå för det samhällsekonomiska utrymmet för statliga utgifter för 2008. Regeringen återkommer med förslag till utgiftstak för 2008 i budgetpropositionen för 2007.

Tabell 4.6 Utgiftstak för staten 2004–2008

	2004	2005	2006	2007	2008
Utgiftstak för staten, miljarder kronor	858	870	907	949	982 ¹
Utgiftstak för staten, korrigerat för tekniska justeringar, miljarder kronor	836	870	907	949	982 ¹
Årlig förändring	33	34	37	42	33

¹ Regeringens bedömning av utgiftstak för 2008.

4.2.2 Utgiftsramar för 2006

Regeringens förslag: Utgifterna för 2006 fördelas på utgiftsområden enligt tabell 4.7.

Beräkningen av förändring av anslagsbehållningar under 2006 enligt tabell 4.7 godkänns.

Beräkningen av utgifter för ålderspensions-systemet vid sidan av statsbudgeten för 2006 enligt tabell 4.7 godkänns.

Skälen för regeringens förslag: I enlighet med bestämmelsen i budgetlagen skall förslaget till statsbudget innehålla en fördelning av anslagen på ramar för utgiftsområden. Regeringens förslag till utgiftsramar för 2006 redovisas i tabell 4.7. I bilaga 1 redovisas regeringens budgetförslag för 2006 fördelat på anslag inom respektive utgiftsområde. För en närmare redovisning av beräkningarna av utgiftsramarna för 2006, och av förslaget om preliminär fördelning av utgifterna per utgiftsområde för 2007 och 2008, hänvisas till kapitel 7.

Tabell 4.7 Utgiftsramar 2006

Tusental kronor

Utgiftsområde	Utgiftsram 2006
1 Rikets styrelse	8 244 204
2 Samhällsekonomi och finansförvaltning	11 808 870
3 Skatt, tull och exekution	9 222 029
4 Rättsväsendet	29 022 913
5 Internationell samverkan	1 358 949
6 Försvar samt beredskap mot sårbarhet	43 433 124
7 Internationellt bistånd	26 058 663
8 Invandrare och flyktingar	6 981 155
9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg	41 614 573
10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och handikapp	129 590 962
11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom	45 299 000
12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn	61 460 291
13 Arbetsmarknad	70 229 969
14 Arbetsliv	1 224 138
15 Studiestöd	22 130 455
16 Utbildning och universitetsforskning	47 113 274
17 Kultur, medier, trossamfund och fritid	9 582 406
18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande	9 548 841
19 Regional utveckling	3 332 913
20 Allmän miljö- och naturvård	4 556 166
21 Energi	1 721 950
22 Kommunikationer	31 534 968
23 Jord- och skogsbruk, fiske med anslutande näringar	16 398 229
24 Näringsliv	4 199 220
25 Allmänna bidrag till kommuner	60 160 910
26 Statsskuldräntor m.m.	43 170 000
27 Avgiften till Europeiska gemenskapen	28 066 000
Minskning av anslagsbehållningar	1 263 687
Summa utgiftsområden¹	768 327 859
Summa utgiftsområden exkl. statsskuldräntor	725 199 359
Ålderspensionssystemet vid sidan av statsbudgeten	179 584 000
Takbegränsade utgifter	904 783 359
Budgeteringsmarginal	2 216 641
Utgiftstak för staten	907 000 000

¹ Inklusivt minskning av anslagsbehållningar.

4.2.3 Beräkning av den offentliga sektorns utgifter

Regeringens förslag: Taket för den offentliga sektorns utgifter beräknas till 1 387 miljarder kronor 2006 och 1 446 miljarder kronor 2007.

Skälen för regeringens förslag: I tabell 4.8 redovisas beräkningen av taket för den offentliga sektorns utgifter. Principen om kommunalt självstyre innebär att kommuner och landsting själva fattar beslut om sina utgifter. Riksdagen fastställer därför inte ett tak för den offentliga sektorns utgifter utan godkänner endast en beräkning. Nivån på taket för den offentliga sektorns utgifter är på sikt avgörande för skatteuttaget.

Taket för den offentliga sektorns utgifter utgörs av utgiftstaket för staten samt beräknade utgifter i kommunsektorn. Räntor på statskulden ingår därmed inte i beräkningen. Eliminering görs även för interna transaktioner mellan staten och kommunsektorn och mellan staten och ålderspensionssystemet. Den största delen av de interna transaktionerna utgörs av generella och riktade statsbidrag till kommunsektorn samt av statliga ålderspensionsavgifter.

Riksdagen godkände senast en motsvarande beräkning av taket för den offentliga sektorns utgifter efter förslag i budgetpropositionen för 2005.

I jämförelse med beräkningen i budgetpropositionen för 2005 har beräkningen av taket för den offentliga sektorns utgifter reviderats ned med 6 miljarder kronor för 2005 och med 2 miljarder kronor för 2006. För 2007 har den redovisade beräkningen reviderats upp med 7 miljarder kronor. Revideringarna avser framför allt kommunal konsumtion, som väntas bli lägre 2005 och 2006 än vad som antogs i budgetpropositionen för 2005. För 2007 beror upp-revideringen på att det nu föreslagna utgiftstaket för 2007 är högre än den tidigare redovisade beräkningstekniska nivån (se avsnitt 4.2.1) och att den kommunala konsumtionen väntas bli högre.

Regeringen redovisar i denna proposition endast en bedömning av utgiftstaket för staten för 2008. Regeringen avser att återkomma med förslag till utgiftstak för staten för 2008 i budgetpropositionen för 2007. Med anledning av att något utgiftstak för staten för 2008 inte föreslås i denna proposition, föreslår regeringen inte heller någon beräkning av taket för den offentliga sektorns utgifter för 2008.

Som andel av BNP beräknas taken för den offentliga sektorns utgifter minska kontinuerligt mellan 2005 och 2007, bland annat till följd av att BNP-tillväxten under denna period bedöms bli högre än den potentiella BNP-tillväxten.

Tabell 4.8 Tak för den offentliga sektorns utgifter 2004–2007

Miljarder kronor

	2004	2005	2006	2007
Utgiftstak för staten	858	870	907	949
Kommunsektorn	591	591	620	649
Interna transaktioner	-167	-137	-140	-152
Tak för den offentliga sektorns utgifter	1 281	1 324	1 387	1 446
<i>Procent av BNP</i>	<i>50,3</i>	<i>50,5</i>	<i>50,1</i>	<i>49,8</i>

Anm.: Beloppen är avrundade och överensstämmer därför ej alltid med summan.

4.2.4 Överskott i offentliga sektorns finanser

Regeringens förslag: Den offentliga sektorns finansiella sparande skall uppgå till minst 0,5 procent av BNP 2006.

Skälen till regeringens förslag: Sunda offentliga finanser är en förutsättning för uthållig tillväxt. Sedan 2000 gäller ett överskottsmål för de offentliga finanserna på 2 procent av BNP i genomsnitt över en konjunkturcykel. Ett överskott på 2 procent innebär att statsskulden kan minska som andel av BNP samtidigt som tillgångar byggs upp i form av fonder inom det allmänna pensionssystemet. Därigenom skapas buffertar för att möta de framtida demografiska påfrestningarna på de offentliga välfärdssystemen och för att säkerställa finansieringen med en rimlig fördelning av skatter och förmåner mellan generationer. Ett överskott på 2 procent ger dessutom en betryggande marginal

till underskottsgränsen på 3 procent av BNP i EU:s stabilitets- och tillväxtpakt.

De offentliga finanserna påverkas av konjunkturläget. I en nedåtgående konjunktur minskar överskottet. Skattebaserna och därmed de offentliga inkomsterna utvecklas svagt. De offentliga utgifterna blir högre genom ökade kostnader för arbetslösheten. En försvagning av de offentliga finanserna innebär samtidigt att lågkonjunktorens negativa effekter på hushållens inkomster dämpas. Efterfrågan på varor och tjänster kan hållas uppe. Det omvända gäller i en högkonjunktur. Det finns således automatiskt verkande faktorer i den offentliga ekonomin som bidrar till att dämpa konjunktursvängningarna och stabilisera den ekonomiska utvecklingen.

Genom att justera den offentliga sektorns sparande för konjunkturläget kan ett underliggande, strukturellt, sparande beräknas. Det strukturella sparandet utgör en indikator på läget i förhållande till det övergripande målet. Det strukturella överskottet bör därför normalt ligga nära 2 procent av BNP, men kan understiga 2 procent om finanspolitiska stimulanser sätts in i en lågkonjunktur som stöd för penningpolitiken. I en högkonjunktur kan det strukturella överskottet behöva överstiga 2 procent för att motverka överhettning av ekonomin. Det bör understrykas att såväl bedömningen av konjunkturläget som beräkningen av strukturellt sparande är behäftade med stor osäkerhet.

I 2003 års ekonomiska vårproposition angav regeringen att ett preciserat mål för överskottet bör föreslås för nästkommande budgetår. Regeringen anförde också att det preciserade målet skall bestämmas med hänsyn till såväl konjunkturläget som läget i förhållande till det övergripande överskottsmålet. Vid utvärderingen av målet under löpande budgetår skall eventuella revideringar av konjunkturprognosen jämfört med beslutstillfället beaktas.

I budgetpropositionen för 2005 föreslog regeringen att målet för det finansiella sparandet i den offentliga sektorn 2005 skulle fastställas till minst 0,5 procent av BNP, vilket också beslutades av riksdagen. I propositionen angavs vidare att målet skulle omprövas mot bakgrund av den framtida konjunktursituationen.

Överskottet bedöms nu bli väsentligt högre än målet 2005 trots att BNP-tillväxten bedöms bli lägre än när målet föreslogs. Den starkare utvecklingen beror bl.a. på en svag utgiftsökning i kommunsektorn, vilket påverkar BNP-tillväxten negativt men de offentliga finanserna positivt. Därutöver påverkas det finansiella sparandet positivt av lägre marknadsräntor och ökade intäkter av bolagsskatter. Det finns mot den bakgrunden ingen anledning att ompröva det tidigare fastställda målet. Eftersom det faktiska sparandet förväntas uppgå till 1,4 procent bedöms överskottsmålet för 2005 klaras.

Resursutnyttjandet i ekonomin, mätt som BNP-gap, bedöms uppgå till ca 1 procent 2005. Det strukturella sparandet beräknas därmed till ca 2 procent av BNP, vilket är i linje med riktmärket för det övergripande överskottsmålet. Den expansiva inriktningen av finanspolitiken

2006, som syftar till att minska arbetslösheten och öka sysselsättningen, innebär att överskottet i de offentliga finanserna beräknas minska till 0,7 procent av BNP. För att inte äventyra det övergripande målet bör överskottet inte tillåtas understiga 0,5 procent av BNP. Därmed lämnas en viss marginal för osäkerhet i prognoserna.

För 2007 och 2008 redovisas i bilaga 2, Svensk ekonomi, en kalkyl som innebär att resursutnyttjandet ökar så att BNP-gapet sluts 2007.

Framskrivningen av de offentliga finanserna 2007 och 2008 bygger på beslutade och aviserade åtgärder (se avsnitt 4.3). Kalkylen innebär att överskottet i de samlade offentliga finanserna förstärks till 1,6 procent av BNP 2008. Det innebär en förstärkning med 0,2 procentenheter från 2005. Under perioden 2000–2008 uppgår det genomsnittliga överskottet till 1,4 procent av BNP.

Tabell 4.9 Finansiellt sparande i offentlig sektor

Procent av BNP, om inget annat anges

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Finansiellt sparande, miljarder kronor	110	59	-12	-2	26	37	22	32	50
Finansiellt sparande	5,0	2,6	-0,5	-0,1	1,0	1,4	0,7	1,1	1,6
Justering för konjunkturläge m.m.	-0,9	0,6	1,0	1,1	0,8	0,7	0,3	0,0	0,0
Strukturellt sparande	4,1	3,1	0,4	1,0	1,8	2,1	1,0	1,1	1,6
Finansiellt sparande, genomsnitt från 2000	5,0	3,8	2,4	1,8	1,6	1,6	1,5	1,4	1,4
<i>Produktionsgap, procent</i>	0,6	-0,8	-1,4	-1,6	-1,1	-1,0	-0,4	0,0	0,0

Källor: Statistiska centralbyrån och Finansdepartementet.

4.3 Utgifts- och inkomstförändringar

De senaste åren har en rad reformer beslutats eller föreslagits för åren 2006–2008. I denna proposition föreslås ytterligare utgifts- och inkomstförändringar. Ett flertal av de nu presenterade åtgärderna syftar till att minska arbetslösheten och öka sysselsättningen. Åtgärderna återfinns såväl på statsbudgetens utgifts- som inkomstsida.

I detta avsnitt redovisas översiktligt budgeteffekterna dels av de reformer som föreslås eller aviseras i denna proposition, dels av de reformer och finansieringar som tidigare beslutats eller aviserats.

Nu föreslagna utgifts- och inkomstförändringar

I tabell 4.10 redovisas översiktligt de sammantagna effekterna för de offentliga finanserna och de takbegränsade utgifterna av nu föreslagna eller aviserade utgifts- och inkomstförändringar i förhållande till den politik och det regelverk som 2005 års ekonomiska vårproposition baserades på. En mer detaljerad beskrivning av de nya inkomst- och utgiftsförslagen återfinns i kapitel 5 och i avsnitt 7.4.2.

Till följd av nya utgiftsreformer beräknas de takbegränsade utgifterna öka med nära 13 miljarder kronor 2006, med cirka 15 miljarder kronor 2007 och med drygt 16 miljarder kronor 2008 i förhållande till beräkningen i 2005 års ekonomiska vårproposition. Bland förslagen till

reformer 2006 och 2007 finns framför allt åtgärder inriktade på att minska arbetslösheten och öka sysselsättningen. Åtgärderna på sysselsättningsområdet är tvååriga. Därutöver finns förslag till ökade resurser inom högskolan som möjliggör fler högskoleplatser och höjd utbildningskvalitet. Från och med 1 juli 2006 föreslår regeringen också en höjning av taket i sjukförsäkringen. Mot bakgrund av kommunsektorns finansiella läge samt behovet av kommunala tjänster beräknas utgifterna i de generella statsbidragen höjas med 1 miljard kronor 2007 och med 6 miljarder kronor 2008 utöver vad som tidigare aviserats.

På statsbudgetens inkomstsida föreslår regeringen bland annat stöd för så kallade plusjobb och utbildningsvikariat under perioden 2006–2008 som en del av satsningarna för att minska arbetslösheten. I tabell 4.10 redovisas dessa åtgärder bland skatteutgifterna. Regeringen föreslår också att sista steget i kompensationen för den allmänna pensionsavgiften genomförs nästa år. Inkomstförsvagningen för det sista steget beräknas till nära 7 miljarder kronor.

Regeringen föreslår också att den så kallade gröna skatteväxlingen nästa år skall uppgå till 3,6 miljarder kronor. Skatten höjs bland annat på flygbiljetter, el och avfallsförbränning, och detta växlas mot höjt grundavdrag i inkomstbeskattningen. Regeringen föreslår vidare en sänkning av arbetsgivaravgiften för de ensamföretagare som anställer.

Tabell 4.10 Nu föreslagna och aviserade utgifts- och inkomstförändringar

Förändring av offentliga finanser och effekter på takbegränsade utgifter i förhållande till 2005 års ekonomiska vårproposition.

Miljoner kronor	2006	2007	2008	Permanenta effekter
Utgiftsförändringar				
Summa reformer ¹	12 867	15 029	16 168	12 379
Summa utgiftsminskningar	-77	-17	-18	-18
Summa ökning av takbegränsade utgifter	12 790	15 013	16 151	12 361
Inkomstförändringar				
Skatter	4 610	4 670	3 620	3 520
Skatteutgifter ²	5 482	6 960	3 156	200
Summa inkomstreformer, brutto (periodiserade effekter)	10 092	11 630	6 776	3 720
Indirekta effekter av inkomstreformer	925	1 250	1 260	1 720
Summa inkomstreformer, netto (periodiserade effekter)	11 017	12 880	8 036	5 440
Nettoförsvagning av den offentliga sektorns finanser	23 807	27 893	24 187	17 801

¹ Inkluderar även utgifterna för arbetsmarknadsåtgärder som i tabell 7.8 klassificeras som utgifter till följd av övriga makroekonomiska förändringar.

² Inkluderar inkomsteffekten av plusjobben och utbildningsvikariatet m m.

De nu föreslagna eller aviserade åtgärderna på statsbudgetens utgifts- och inkomstsida medför, allt annat lika, att den offentliga sektorns finanser försvagas med 23,8 miljarder kronor 2006. För 2007 och 2008 beräknas den sammantagna belastningen på de offentliga finanserna av de föreslagna åtgärderna uppgå till 27,9 respektive 24,2 miljarder kronor.

Trots de kraftfulla åtgärder som regeringen föreslår i denna proposition förstärks det offentlig-finansiella sparandet något nästa år i förhållande till beräkningen i 2005 års ekonomiska vårproposition. År 2007 är det offentliga sparandet oförändrat i förhållandet till beräkningen i den ekonomiska vårpropositionen. Detta beror dels på att utgifterna för ohälsan har reviderats ned, dels på att statsbudgetens inkomster har reviderats upp i förhållande till den ekonomiska vårpropositionen.

Förändringar jämfört med föregående år

I tabell 4.11 redovisas de samlade budgeteffekterna i förhållande till föregående år av större beslutade, nu föreslagna eller tidigare aviserade reformer samt finansieringen av dessa. Tabellen visar på en övergripande nivå regeringens prioriteringar fram till och med 2008.

Reformerna i tabellen avser både statsbudgetens utgifts- och inkomstsida. Därutöver sker förändringar av budgetens inkomster och utgifter till följd av bland annat den makroekonomiska utvecklingen, pris- och löneomräkning m.m. Dessa förändringar redovisas i kapitel 6 och i avsnitt 7.4.

Regeringen föreslår eller aviserar stora utgiftsreformer för perioden 2006–2008. Satsningarna görs framför allt på kommunsektorn, men betydande resursförstärkningar tillförs också rättsväsendet, den ekonomiska tryggheten, familjepolitiken, biståndet samt utbildning och forskning.

Sammantaget beräknas de takbegränsade utgifterna 2008 öka med cirka 39 miljarder kronor i förhållande till 2005 till följd av utgiftsreformer. Under perioden 2005–2008 minskar också utgifterna med totalt cirka 4 miljarder kronor till följd av besparingar, finansiering av utgiftsreformer och avslutande av vissa temporära program. Merparten av besparingarna genomförs inom försvaret. De offentliga finanserna försvagas därmed sammantaget med nära 35 miljarder kronor under perioden 2005–

2008 till följd av aktiva beslut på statsbudgetens utgiftssida.

Utgiftsområde 4 Rättsväsendet förstärks för att bland annat öka antalet poliser och häktes- och fängelseplatser inom kriminalvården. Ramen för utgiftsområdet beräknas öka med 1,8 miljarder kronor 2008 i förhållande till ramen för innevarande år.

Regeringens mål är att 1 procent av bruttonationalinkomsten skall anslås till bistånd 2006. Utgiftsområde 7 Internationellt bistånd beräknas därför sammantaget öka med cirka 3,3 miljarder kronor nästa år i förhållande till ramen innevarande år.

Ramen för utgiftsområde 10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och handikapp ökas med nära 3 miljarder kronor fram till och med 2008. Taket i sjukpenningen föreslås att höjas 1 juli nästa år, vilket sammantaget medför ökade utgifter på nära 2 miljarder kronor fram till 2008. Ett nytt statsbidrag till landstingen på högst 1 miljard kronor införs 2007 för att stärka landstingens arbete med att minska sjukskrivningarna.

Med nu aviserade reformer inom familjepolitiken beräknas ramen för utgiftsområde 12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn öka med cirka 4,5 miljarder kronor fram till och med 2008. Barnbidraget liksom flerbarnstillägget höjs redan från 1 oktober 2005. Därutöver har regeringen tidigare aviserat en höjning av taket i föräldrapenningen från 1 juli 2006.

Ramen för utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning beräknas öka med cirka 4,2 miljarder kronor mellan 2005 och 2008. Med de föreslagna och aviserade tillskotten inom området skapas utrymme för personalförstärkningar inom skolan och förskolan, fler högskoleplatser, ökad kvalitet, och en satsning på forskning och forskarutbildning.

Resurstillskotten till utgiftsområde 25 Allmänna bidrag till kommuner uppgår till drygt 15 miljarder kronor 2008 i förhållande till 2005. Sju miljarder kronor av denna höjning beror på att sysselsättningsstödet avskaffas 2007. I stället höjs statsbidragen med 7 miljarder kronor. Netto blir tillskottet till kommunsektorn cirka 8 miljarder kronor. Därmed möjliggörs en stark kommunal ekonomi, vilket bidrar till en ökad sysselsättning i kommuner och landsting.

De beslutade eller nu föreslagna åtgärderna på statsbudgetens inkomstsida innebär en försvagning av den offentliga sektorns finanser med

cirka 6,5 miljarder kronor mellan 2005 och 2006. Den största inkomstförsvagningen utgörs av att kompensationen för allmän pensionsavgift fullföljs nästa år. Åren 2007 och 2008 stärks de offentliga finanserna till följd av förändringarna på statsbudgetens inkomstsida. Det beror på att många av stöden på budgetens inkomstsida är temporära och gradvis upphör fram till och med 2008. Detta gäller exempelvis för de av regeringens nu föreslagna åtgärderna för att minska arbetslösheten, och de tillfälliga sysselsättningsstöden till kommunsektorn som upphör 2007.

De offentliga finanserna försvagas sammantaget med cirka 29 miljarder kronor mellan 2005

och 2008 till följd av aktiva beslut på statsbudgetens utgifts- och inkomstsida. Den diskretionära politiken i statsbudgeten är alltså expansiv under perioden. År 2006 innebär de föreslagna eller aviserade åtgärderna en försvagning av de offentliga finanserna med cirka 27 miljarder kronor eller 1,0 procent av BNP. För 2007 uppgår försvagningen till motsvarande 0,2 procent av BNP.

Den nu föreslagna expansiva finanspolitiken för att minska arbetslösheten bidrar till en temporär minskning av det offentlig-finansiella sparandet nästa år. Åren 2007 och 2008 förstärks det offentliga sparandet successivt och beräknas uppgå till 1,6 procent av BNP i slutet av perioden.

Tabell 4.11 Budgeteffekter i förhållande till föregående år av tidigare beslutade och aviserade samt nu föreslagna utgifts- och inkomstförändringar

Budgeteffekt i förhållande till föregående år. Fullständigt periodiserad redovisning för skatter. Minustecken innebär utgiftsbesparingar eller att temporära program upphör eller minskar i omfattning.

Miljarder kronor	2006	2007	2008
Utgiftsreformer			
UO 1 Rikets styrelse	0,30	-0,26	0,00
UO 2 Samhällsekonomi och finansförvaltning	0,15	-0,44	-1,29
UO 3 Skatt, tull och exekution	0,28	-0,01	-0,25
UO 4 Rättsväsendet	0,60	1,22	-0,04
UO 5 Internationell samverkan	-0,04	0,00	0,00
UO 6 Försvar samt beredskap mot sårbarhet	0,02	0,04	0,01
UO 7 Internationellt bistånd	3,30	0,17	0,16
UO 8 Invandrare och flyktingar	0,62	0,12	-0,10
UO 9 Hälso- och sjukvård samt social omsorg	-0,42	-0,07	-0,19
UO 10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och handikapp	1,57	1,68	-0,50
UO 11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom	0,17	0,01	0,00
UO 12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn	3,33	0,82	0,46
UO 13 Arbetsmarknad	0,69	0,57	-0,23
UO 14 Arbetsliv	0,02	-0,04	0,01
UO 15 Studiestöd	0,85	0,22	-0,04
UO 16 Utbildning och universitetsforskning	3,30	0,32	0,55
UO 17 Kultur	0,39	0,13	-0,27
UO 18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande	0,28	-0,61	-0,13
UO 19 Regional utveckling	0,10	-0,06	-0,02
UO 20 Allmän miljö- och naturvård	0,64	0,11	0,07
UO 21 Energi	0,37	0,00	0,07
UO 22 Kommunikationer	-0,20	2,47	0,33
Lånefinansierade infrastrukturinvesteringar	1,36	0,15	-1,67
UO 23 Jord- och skogsbruk	1,77	-0,02	0,10
UO 24 Näringsliv	0,27	-0,26	0,32
UO 25 Allmänna bidrag till kommuner	2,63	7,73	5,00
Summa utgiftsreformer inkl. lånefinansierade	22,35	13,96	2,35
Finansiering m. m.			
UO 6 Försvar samt beredskap mot sårbarhet	-0,80	-1,52	0,00
Övrigt	-1,35	-0,01	-0,26
Summa finansiering på UO	-1,19	-1,53	-0,26
Summa finansiering m.m.	-2,15	-1,53	-0,26
Utgiftsreformer inkl. finansiering m.m.	20,20	12,43	2,09

Fortsättning av tabell 4.11 Budgeteffekter i förhållande till föregående år av tidigare beslutade och aviserade samt nu föreslagna utgifts- och inkomstförändringar
Budgeteffekt i förhållande till föregående år. Fullständigt periodiserad redovisning för skatter. Minustecken innebär att skatteinkomsterna ökar.

Miljarder kronor	2006	2007	2008
Inkomstreformer			
<i>Skatt på arbete</i>			
Kompensation för allmän pensionsavgift	6,63	0,00	0,00
Höjt grundavdrag	2,50	0,00	0,00
Följdändring av höjt grundavdrag för utomlands bosatta (SINK)	0,06	0,00	0,00
Höjt milavdrag arbetsresor	0,26	0,00	0,00
Begränsad uppräknings skiktgränser	-0,81	0,00	0,00
<i>Skattereduktioner</i>			
ROT-avdrag bostadshus	-1,40	0,00	0,00
Stormen skattereduktion	-1,20	-0,40	0,00
<i>Socialavgifter</i>			
Tillfälligt sänkt arbetsgivaravgift, 2006–2007	1,10	-0,20	-0,90
<i>Skatt på kapital och företag</i>			
Fortsatt reformering av 3:12 reglerna	0,03	0,00	0,00
Ändrade regler periodiseringsfond, brutto	-0,30	-0,30	0,00
Höjd fastighetsskatt, vattenkraftverk	-1,43	0,00	0,00
Justering av begränsningsregeln för fastighetsskatt	0,23	0,02	0,05
<i>Skatt på konsumtionsvaror och insatsvaror</i>			
Stormen dieselskatt	0,00	-0,13	0,00
Höjd tobaksskatt	-0,30	0,00	0,00
Nedsatt reklamskatt	0,30	0,00	0,00
Slopad CO2-skatt i industrin och nedsättning 13 öre/kg i energisektorn	1,05	0,00	0,00
Höjd skatt naturgrus	-0,06	0,00	0,00
Höjd skatt på avfall som deponeras	-0,10	0,00	0,00
Höjd fordonsskatt lätta lastbilar och lätta bussar	-0,32	0,00	0,00
Höjd kärnkraftsskatt	-1,39	0,00	0,00
Avtrappad miljöbonus vindkraftverk	-0,02	0,00	0,00
Höjd energiskatt på el för hushålls- och servicesektorerna	-0,43	0,00	0,00
Höjd skatt på el-, gas-, värme- och vattenförsörjning	-0,24	0,00	0,00
Höjd skatt på vissa alkoholdrycker	-0,23	0,00	0,00
Sänkt skatt på dieseldrivna bilar med lägre partikelutsläpp	0,11	0,00	0,00
Skatt på avfall som förbränns	-0,82	0,00	0,00
Skatt på flygresor	-1,44	0,00	0,00
Miljöinriktad fordonsskatteomläggning	-0,07	0,00	0,00
<i>Övriga skatter på konsumtion och insatsvaror</i>			
Skattelättnad för vissa byggtjänster, brutto	0,30	0,00	0,00
Trängselskatt	-0,53	0,53	0,00
Skatt på färd över Svinesundsbron	-0,04	0,00	0,00
<i>Nedsättningar/Kreditering på skattekonto</i>			
Tillfälligt sysselsättningsstöd till kommuner och landsting, brutto	-0,50	-7,00	0,00
Utbildning personal vård- och äldreomsorg	-0,15	0,00	0,00
Anställningsstöd, långtidsarbetslösa, brutto	0,65	-0,80	0,00
Bredband, kommuner	-0,50	-0,30	0,00

Fortsättning av tabell 4.11 Budgeteffekter i förhållande till föregående år av tidigare beslutade och aviserade samt nu föreslagna utgifts- och inkomstförändringar

Budgeteffekt i förhållande till föregående år. Fullständigt periodiserad redovisning för skatter. Minustecken innebär att skatteinkomsterna ökar.

Miljarder kronor	2006	2007	2008
Skattestimulans miljöinvesteringar offentliga lokaler	-0,63	-0,64	0,00
Skattestimulans källsortering	-0,20	-0,10	0,00
Plusjobb	3,83	1,28	-2,56
Utbildningsvikariat	1,25	0,00	-1,25
Konverteringstöd direktverkande el	0,30	0,00	0,00
Konverteringstöd oljeuppvärmning	0,10	0,00	0,00
FOU i små och medelstora företag		0,20	0,00
Summa inkomstreformer, brutto	5,59	-7,84	-4,65
Summa Indirekta effekter av inkomstreformer	0,93	0,32	0,01
Summa inkomstreformer, netto	6,52	-7,52	-4,64
Utgifts- och inkomstreformer inklusive finansiering	26,72	4,91	-2,55

4.4 Statsbudgetens utveckling

4.4.1 Statsbudgetens inkomster

Regeringen föreslår i denna proposition en ny struktur och nya redovisningsprinciper för statsbudgetens inkomstsida. Den nya strukturen för redovisningen av inkomsterna innehåller två delar. Den första delen redovisar skatteintäkter, dvs. periodiserade skatter. Redovisningen är uppdelad på *Skatt på arbete*, *Skatt på kapital*, *Skatt på konsumtion och insatsvaror* samt *Restfördä och övriga skatter*. Summan av dessa skatter utgör de totala skatteintäkterna, som satta i relation till BNP är lika med skattekvoten. Från de totala skatteintäkterna görs avdrag för de skatter som tillhör Europeiska Unionen (EU). Det kvarstående beloppet är den offentliga sektorns skatteintäkter som utgör större delen av intäkterna vid beräkning av finansiellt sparande. Den offentliga sektorns skatteintäkter särredovisas därefter på kommunsektorn, ålderspensionssystemet och staten.

Den andra delen av redovisningen visar de justeringsposter som behövs för att få skatterna kassamässigt redovisade. Justeringsposterna redovisas under följande inkomsthuvudgrupper: *Tillkommande skatter*, *Avräkningar* och *Periodiseringar*.

För att få överensstämmelse med nationalräkenskapernas definition av skatter respektive övriga inkomster har en del inkomster som hittills redovisats under *Inkomster av statens verksamhet* flyttas till *Skatter m.m.*

Totalt omfattar flyttningen ca 6 miljarder kronor. En detaljerad beskrivning av förslaget finns i 6.2.

Statens skatteintäkter beräknas under prognosperioden 2006-2008 i genomsnitt öka med 4,3 procent per år eller sammantaget för hela perioden med 96 miljarder kronor. Skillnaden mellan skatteintäkterna och skatteinkomsterna, dvs. tillkommande inkomster, avräkningar och periodiseringar, är negativ och ökar under perioden med 6 miljarder kronor. Detta innebär att statsbudgetens skatteinkomster beräknas öka med 90 miljarder kronor under prognosperioden eller i genomsnitt med 4,3 procent per år.

Tabell 4.12 Statsbudgetens inkomster 2004–2008

Miljarder kronor och procent av BNP

Miljarder kronor	Utfall	Prognos			
	2004	2005	2006	2007	2008
Skatteintäkter	704,0	717,9	742,5	777,5	813,4
<i>Tillkommande inkomster</i>	34,6	11,2	12,7	13,3	14,1
EU-skatter	7,8	7,9	8,4	9,0	9,6
Kommunala utjämningsavgifter	26,7	1,5	1,8	1,8	1,8
Särskild sjukförs.avg	0,0	1,8	2,5	2,5	2,7
<i>Avräkningar</i>	-64,0	-65,0	-75,8	-70,2	-68,1
Intäkter som förs till fonder	-1,9	-1,9	-1,9	-1,9	-1,9
Avräknad moms statliga myndigheter	-20,7	-20,0	-20,8	-21,3	-21,9
Kompensation för moms kommuner	-32,5	-33,2	-34,6	-35,9	-37,4
Stöd via krediteringar på skattekonto	-7,7	-15,8	-18,5	-11,1	-7,0
Kompetenssparande	-1,2	6,0	0,0	0,0	0,0
<i>Periodiseringar</i>	-31,8	-3,0	-0,9	-1,5	-8,6
Uppbördsförskjutningar	-22,5	-2,5	-8,0	-6,0	-7,0
Betalningsförskjutningar	-9,3	-0,2	7,3	4,7	-1,4
Kommuner	-9,0	1,3	5,2	4,6	0,0
ÅP-systemet	-0,1	-0,7	1,9	0,7	0,7
Företag och hushåll	0,4	-0,2	0,8	-0,1	-2,1
Kyrkosamfund	-0,6	-0,4	-0,6	-0,6	0,0
<i>Anstånd</i>	0,0	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2
Skatteinkomster	642,8	661,1	678,5	719,0	750,8
Övriga inkomster	51,6	56,8	68,0	66,6	64,2
Totala inkomster	694,4	717,9	746,6	785,7	815,0

Procent av BNP

Skatteintäkter	27,7	27,4	26,9	26,8	26,8
Skatteinkomster	25,3	25,2	24,5	24,8	24,7
Övriga inkomster	2,0	2,2	2,5	2,3	2,1
Totala inkomster	27,3	27,4	27,0	27,1	26,8

Differens mot 2005 års ekonomiska vårproposition i miljarder kronor

Skatteintäkter	7,6	8,7	2,7	5,4
Skatteinkomster	0,0	11,5	-8,1	7,4
Övriga inkomster	0,0	-13,9	-1,0	-0,6
Totala inkomster	0,0	-2,4	-9,2	6,8

Anm.: Beloppen är avrundade och överensstämmer därför inte alltid med summan. Statsbudgetens inkomster är för samtliga år redovisade enligt den nya redovisningsprincipen.

Jämfört med beräkningen till 2005 års ekonomiska vårproposition har statens skatteintäkter reviderats upp 2006 medan skatteinkomsterna har reviderats ner. Nedjusteringen av skatteinkomsterna förklaras framför allt av att uppbördsförskjutningar påverkar inkomster negativt 2006. För 2007 har både intäkterna och inkomsterna reviderats upp. Revideringarna jämfört med den ekonomiska vårpropositionen finns redovisade i 6.5, där även uppföljningen av statsbudgetens inkomster för budgetåret 2005 finns redovisad.

Övriga inkomster har reviderats ner för 2005 främst till följd av lägre inkomster av försäld egendom. Dessutom belastas *Övriga inkomster av statens verksamhet* med 5,6 miljarder kronor. Beloppet ska reglera underskottet på konton för kommunmoms avseende tiden före 2003 jämte räntekostnader.

4.4.2 Statsbudgetens utgifter

Statsbudgetens utgiftssida indelas i 27 utgiftsområden, minskning av anslagsbehållningar¹, myndigheters m.fl. in- och utlåning i Riksgäldskontoret samt kassamässig korrigering (inklusive överföring från AP-fonden).

Statsbudgetens utgifter exklusive statsskuldsräntor beräknas öka med 74 miljarder kronor under perioden 2004–2008. Med hänsyn tagen till tekniska förändringar, främst i form av en förändrad redovisning av det kommunala utjämningsystemet som infördes 2005, ökar statsbudgetens utgifter, exklusive räntor, med 100 miljarder kronor under perioden, eller med i genomsnitt 25 miljarder kronor per år. Rensat för effekten av de tekniska justeringarna minskar utgifterna exklusive räntor i relation till BNP med 1,1 procentenheter under perioden.

Utgifterna för statsskuldsräntor beräknas variera kraftigt under perioden 2004–2008, vilket till större delen beror på kursvinster och kursförluster vid byten av obligationer, samt på valutakursvinster och valutakursförluster.

De totala utgifterna, inklusive statsskuldsräntor, för statsbudgetens samtliga 27 utgifts-

områden beräknas öka med 72 miljarder kronor mellan 2004 och 2008.

Tabell 4.13 Statsbudgetens utgifter 2004–2008

Miljarder kronor och procent av BNP

	Utfall 2004	Prognos 2005	2006	2007	2008
Utgifter exkl. statsskuldsräntor ¹	688,0	696,4	725,2	747,7	761,5
<i>Procent av BNP</i>	27,0	26,6	26,2	25,7	25,1
Statsskuldsräntor	52,7	35,1	43,1	43,4	51,3
<i>Procent av BNP</i>	2,1	1,3	1,6	1,5	1,7
Statsbudgetens utgifter	740,7	731,5	768,3	791,1	812,8
<i>Procent av BNP</i>	29,1	27,9	27,8	27,2	26,7
Ålderspensionssystemet vid sidan av statsbudgeten	167,6	172,1	179,6	189,4	202,6
<i>Procent av BNP</i>	6,6	6,6	6,5	6,5	6,7
Takbegränsade utgifter²	855,6	868,4	904,8	937,1	964,1
Budgeteringsmarginal	2,4	1,6	2,2	11,9	17,9
Utgiftstak	858	870	907	949	982 ³

¹ Inklusive förbrukning av anslagsbehållningar och utnyttjande av anslagskredit.

² Statsbudgetens utgifter (exklusive statsskuldsräntor) och ålderspensionssystemet vid sidan av statsbudgeten.

³ Regeringens bedömning av utgiftstak för 2008.

Takbegränsade utgifter 2004–2008

De utgifter som omfattas av utgiftstaket för staten består dels av statsbudgetens utgifter exklusive statsskuldsräntor, dels av utgifter för ålderspensionssystemet vid sidan av statsbudgeten. I tabell 4.13 redovisas de takbegränsade utgifterna för perioden 2004–2008.

Ålderspensionssystemets utgifter beräknas öka med 35 miljarder kronor under perioden 2004–2008 till följd av ett ökat antal pensionärer med inkomstgrundad pension samt högre inkomstindex och medelersättning. Tillsammans med ökningen av statsbudgetens primära utgifter (74 miljarder kronor) beräknas de takbegränsade utgifterna därmed öka med 109 miljarder kronor 2004–2008.

Med hänsyn tagen till tekniska förändringar på cirka 26 miljarder kronor som har föranlett justeringar av utgiftstaket beräknas de takbegränsade utgifterna öka med 135 miljarder kronor mellan 2004 och 2008. I relation till BNP beräknas de för tekniska förändringar justerade takbegränsade utgifterna minska med 1,2 procentenheter under perioden. De takbegränsade utgifterna ökar i genomsnitt med 34 miljarder kronor per år under beräkningsperioden när tekniska förändringar beaktats.

¹ Skillnaden mellan förbrukade anslagsmedel och anvisade anslagsmedel återspeglas i det budgeterade beloppet för posten Minskning av anslagsbehållningar.

I tabell 4.14 redovisas de huvudsakliga faktorerna bakom förändringen av de takbegränsade utgifterna.

Pris- och löneomräkning av anslag för förvaltnings- och investeringsändamål ökar utgifterna med mellan 2 och 4 miljarder kronor per år. Omräkningen för ett visst år baseras på pris- och löneutvecklingen två år tidigare. Den relativt låga pris- och löneuppräknings för 2005 och 2006 förklaras av en hög produktivitetsutveckling tillsammans med en låg lönekostnadsutveckling åren dessförinnan.

Övriga makroekonomiska förändringar utgörs av makroekonomiska effekter på statsbudgetens utgifter, såsom effekter av högre prisbasbelopp, inkomstindex, timlön, bruttonationalinkomst och förändrad arbetslöshet. De takbegränsade utgifterna beräknas öka med i genomsnitt 11 miljarder kronor per år 2004–2008 till följd av makroekonomiska förändringar. En stor del av denna ökning förklaras av att pensionerna är indexerade. De inkomstgrundade pensionerna följer inkomstindex, som i huvudsak följer den genomsnittliga löneutvecklingen. Garantipen-

sionerna följer konsumentprisindex genom prisbasbeloppet. Den relativt sett låga utgiftseffekten av makroekonomiska förändringar under perioden 2005–2007 beror på den låga förväntade pris- och löneutvecklingen under perioden 2004–2006. År 2008 ökar utgifterna till följd av makroekonomiska effekter med 15 miljarder kronor, vilket är en normal utgiftsökning när inflation och timlöner anpassas till Riksbankens inflationsmål.

Beslutade och aviserade reformer beräknas öka utgifterna med 61 miljarder kronor mellan 2004 och 2008.

Beslutade och aviserade besparingar samt utfasningar av tidsbegränsade program beräknas bidra till en minskning av utgifterna med 6 miljarder kronor under perioden. De enskilda reformernas och besparingarnas budgeteffekter redovisas i avsnitt 4.3.

Utgiftsförändringar under rubriken Övrigt förklaras till stor del av volymförändringar inom olika transfereringssystem och av beräknad förbrukning av anslagsbehållningar för förvaltningsanslag.

Tabell 4.14 Förändring av takbegränsade utgifter jämfört med föregående år

Miljarder kronor

Förändring	2005	2006	2007	2008	2004–2008
Utgiftstak	12	37	42	33 ¹	121
Takbegränsade utgifter	13	36	32	27	109
Tekniska förändringar ²	26				26
Takbegränsade utgifter justerade för tekniska förändringar	39	36	32	27	135
<i>Förklaras av:</i>					
Pris- och löneomräkning	2	3	4	4	13
Övriga makroekonomiska förändringar	11	9	8	15	43
Reformer ³	22	21	14	4	61
Besparingar och utfasningar av program	-2	-2	-2	0	-6
Övrigt (volym, förändring av anslagsbehållningar m.m.)	6	5	8	4	24

Anm.: Beloppen är avrundade och överensstämmer därför inte alltid med summan.

¹ Förändringen baseras på regeringens bedömning av utgiftstaket för 2008.

² Tekniska förändringar som har föranlett eller föreslås föranleda justeringar av utgiftstaket samt en redovisningsförändring av stödet till kommunerna.

³ Exklusive lånefinansierade investeringar.

4.4.3 Statsbudgetens saldo, statens finansiella sparande och statsskulden

Regeringens förslag: Regeringen bemyndigas att under 2006 ta upp lån enligt lagen (1988:1387) om statens upplåning och skuldförvaltning.

Beräkningen av myndigheters m.fl. in- och utlåning i Riksgäldskontoret för 2006 enligt tabell 4.16 godkänns.

Beräkningen av den kassamässiga korrigeringen för 2006, inklusive överföringen av AP-fondens bostadsobligationer, enligt tabell 4.16 godkänns.

Statsbudgetens saldo

Enligt lagen (1996:1059) om statsbudgeten skall statsbudgeten omfatta alla inkomster och utgifter samt andra betalningar som påverkar statens lånebehov. Ett budgetunderskott innebär att ett lika stort lånebehov uppstår och att statsskulden ökar. Ett budgetöverskott innebär där- emot att lånebehovet är negativt (positivt saldo) och att statsskulden minskar.

För åren 2002–2004 har utfallet för statsbudgetens saldo korrigerats jämfört med vad som tidigare redovisats (se tabell 4.15). Korrigeringen beror på att Riksgäldskontoret (RGK) vid beräkningen av statsbudgetens saldo har gjort en felaktig redovisning av vissa statliga betalningar under perioden november 2002 till april 2005. Orsaken till detta är att RGK i november 2002 lade om betalningsrutinerna för vissa statliga betalningar i syfte att skapa större kostnadseffektivitet. Betalningar som inte skulle ingå i statsbudgetens saldo kom dock efter omläggningen felaktigt att ingå. När RGK räknat fram lånebehovet har en justering för dessa betalningar gjorts på ett sätt som inneburit att det lånebehov som redovisats har varit högre än de verkliga utfallen 2002 och 2004. För 2003 innebar felet i stället en mindre nedjustering av det verkliga lånebehovet. Felet upptäcktes under våren 2005 och det tidigare felaktiga saldot har korrigerats.

Tabell 4.15 Korrigering av statsbudgetens saldo 2002–2004

Miljarder kronor	2002	2003	2004
Tidigare redovisat utfall av statsbudgetens saldo	1,2	-46,4	-53,3
Korrigerig	2,3	-0,2	2,8
Statbudgetens saldo	3,5	-46,6	-50,5

För 2005 prognostiseras ett lånebehov på 28,4 miljarder kronor (se tabell 4.16). Det är en minskning med 10,4 miljarder kronor jämfört med prognosen i 2005 års ekonomiska vårproposition. Den största förklaringsfaktorn till saldotsförbättringen jämfört med den ekonomiska vårpropositionen är att RGK:s nettoutlåning har minskat (se även Riksgäldskontorets nettoutlåning nedan). Därutöver finns även förändringar på utgifts- och inkomstsidan. På utgifts- sidan har en nedrevidering av utgiftsprognosen för 2005 framför allt skett inom utgiftsområde 10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och handikapp. Den största utgiftsökningen jämfört med beräkningen i vårpropositionen finns inom utgiftsområde 13 Arbetsmarknad och avser utgifter för arbetslöshet. Den största förändringen på inkomstsidan avser juridiska personers inkomstskatt, som har ökat jämfört med tidigare prognos, samt inkomster av försäld egendom som har minskat.

För 2006 beräknas lånebehovet till 36,5 miljarder kronor, vilket är 6,3 miljarder kronor högre än prognosen i den ekonomiska vårpropositionen. För åren 2007 har det prognostiserade lånebehovet reviderats ned med 3,1 miljarder kronor och lånebehovet förväntas bli 22,5 miljarder kronor. I beräkningarna antas att inkomster av försäld egendom uppgår till 15,0 miljarder kronor per år under perioden 2006–2008.

För att statsbudgetens saldo skall överensstämma med statens lånebehov redovisas även RGK:s nettoutlåning och en kassamässig korrigering på statsbudgeten.

Riksgäldskontorets nettoutlåning

RGK:s nettoutlåning utgörs av förändringen av kontorets ut- och inlåning till myndigheter, affärsverk, vissa statliga bolag och fonder. De största delposterna utgörs av förändringar av myndigheternas räntekontobehållningar, in- och utbetalningar av premiepensionsmedel samt

Centrala studiestödsnämndens (CSN) netto-upplåning för finansiering av studielån.

Inbetalningar av premiepensionsmedel place-
ras i RGK. Efter två år utbetalas dessa medel
inklusive ränta till Premiepensionsmyndigheten
(PPM). Under perioden 2005–2008 beräknas de
årliga inbetalningarna successivt öka från cirka
25 till drygt 28 miljarder kronor.

RGK:s nettoutlåning till CSN beräknas uppgå
till 8,0 miljarder kronor i år och drygt 8 miljarder
kronor årligen under perioden 2006–2008.
Finansiering av infrastruktursatsningar kommer
att innebära en nettoutlåning 2006–2008 på
mellan 5–7 miljarder kronor per år. Utlåningen
sker till framför allt Banverket, Botniabanan AB
och Vägverket.

En större förändring i nettoutlåningen jämfört
med beräkningen i 2005 års ekonomiska vår-
proposition kan hänföras till de lån som upptogs
av de statliga bolagen Stockholmsleder AB och
Göteborgs Trafikleder AB för att finansiera de så
kallade storstadspaketet och som skall införlivas
med Riksgäldskontorets ordinarie skuld-
förvaltning. I vårpropositionen beräknades att
hela summan skulle tas över redan 2005. Nu
beräknas i stället en del av beloppet införlivas i
den ordinarie skuldförvaltningen först efter
2005. Påverkan på lånebehovet från denna
transaktion enligt en ny beräkning blir 6,8

miljarder kronor 2005, 1,5 miljarder kronor 2007
och 1,3 miljarder kronor 2008. En nedrevidering
av innevarande års lånebehov, jämfört med den
beräkning som gjordes i den ekonomiska
vårpropositionen, har således gjorts med anled-
ning av detta. En ytterligare minskning av
nettoutlåningen med 5,6 miljarder kronor har
gjorts 2005 i jämförelse med beräkningen i
vårpropositionen. Anledningen är att den så
kallade kommunkontoskulden skall regleras före
årsskiftet. Detta får dock ingen effekt på
lånebehovet eftersom motsvarande belopp även
påverkar budgetens inkomstsida.

Kassamässig korrigerig och överföring från AP- fonden

En kassamässig korrigerig kan uppstå om betal-
ningen respektive anslagsavräkningen sker olika
budgetår. Det kan också förekomma transak-
tioner över statsverkets checkräkning som inte
har sin motsvarighet på anslag eller inkomstitlar
eller vice versa.

För 2005 beräknas en kassamässig korrigerig
med -1,9 miljarder kronor till följd av att bo-
stadsobligationer, som överförts från AP-fonden
till statsbudgeten, förfaller till betalning. För
åren 2006–2008 antas den kassamässiga korri-
geringen uppgå till noll kronor.

Tabell 4.16 Statsbudgetens saldo 2004–2008

Miljarder kronor

	2004	2005	2006	2007	2008
Inkomster	694,4	717,9	746,6	785,7	815,0
Utgifter exkl. statsskuld räntor¹	688,0	696,4	725,2	747,7	761,5
Statsskuld räntor m.m.²	52,7	35,1	43,1	43,4	51,3
Riksgäldskontorets nettoutlåning	10,3	16,7	14,8	17,0	13,8
varav In-/utlåning från myndigheter (räntekonto) ³	-3,3	0,0	0,0	0,0	0,0
Inbetalning av premiepensionsmedel inkl. ränta	-21,4	-24,9	-25,8	-27,0	-28,4
Utbetalning av premiepensionsmedel	22,2	23,2	24,0	25,4	26,4
CSN, studielån	8,4	8,0	8,1	8,1	8,1
Infrastrukturinvesteringar	5,2	4,6	6,8	6,5	5,3
Omfinansiering av infrastrukturlån ⁴		6,8		1,5	1,3
Individuellt kompetenssparande	-1,2	6,0			
Reglering, konton för kommunmoms		-5,6			
Övrigt, netto	0,4	-1,4	1,7	2,5	1,1
Kassamässig korrigerig⁵	-6,1	-1,9	0,0	0,0	0,0
Statsbudgetens saldo	-50,5	-28,4	-36,5	-22,5	-11,6

Anm.: Beloppen är avrundade och överensstämmer därför inte alltid med summan.

¹ Inklusive minskning av anslagsbehållningar.

² Avser utgifterna under utgiftsområde 26 Statsskuld räntor m.m.

³ Normalt görs inga prognoser på in-/utlåning från myndigheter (räntekonto) utan här redovisas endast utfallet.

⁴ Avser lån från Stockholmsleder AB och Göteborgs Trafikleder AB.

⁵ Varav senareläggning av EU-avgift -2,5 mdkr 2004 samt överföring från AP-fonden -4,0 mdkr 2004 och -1,9 mdkr 2005.

Statsbudgetens saldo och statens finansiella sparande

Statsbudgetens saldo omfattar alla transaktioner som påverkar statens lånebehov och därmed statsskulden. Det finansiella sparandet definieras av ett internationellt regelverk för nationalräkenskaper (ENS-95) och utgörs av nettot av transaktioner som påverkar statens finansiella förmögenhet. Värdeförändringar påverkar inte det finansiella sparandet.

Dessa skillnader innebär att förändringar av statsbudgetens saldo inte nödvändigtvis leder till en motsvarande förändring av statens finansiella sparande. Ett exempel på en transaktion som påverkar statsbudgetens saldo, men inte statens finansiella sparande, är försäljning av statligt aktieinnehav. En sådan försäljning förbättrar statsbudgetens saldo, medan statens finansiella sparande förblir oförändrat eftersom statens förmögenhet inte förändras av att en typ av finansiell tillgång (värdepapper) byts mot en annan (likvida medel).

Förutom denna principiella skillnad avviker redovisningen i statsbudgeten i flera avseenden från redovisningen i nationalräkenskaperna. Budgetsaldot redovisas kassamässigt medan nationalräkenskaperna tillämpar periodiserad redovisning. Denna skillnad påverkar framför allt redovisningen av skatter och ränteutgifter.

I tabell 4.17 redovisas de viktigaste skillnaderna mellan statsbudgetens saldo och statens finansiella sparande. En permanent skillnad mellan statsbudgetens saldo och statens finansiella sparande utgörs av CSN:s årliga nettouplåning i Riksgäldskontoret för finansiering av studielån. Denna utlåning belastar statsbudgetens saldo med cirka 8 miljarder kronor per år under prognosperioden, medan statens finansiella sparande inte påverkas eftersom varje nytt lån motsvaras av en lika stor fordran.

Försäljningen av aktier förstärker budgetsaldot med 6,5 miljarder kronor i år och för 2006–2008 antas aktieförsäljningar på 15,0 miljarder kronor per år. I posten övrigt i tabell 4.17 ingår de lån som Riksgäldskontoret gradvis kommer att ta över under åren 2005–2015 från de statliga bolagen Stockholmsleder AB och Göteborgs Trafikleder AB. Prognosen i den ekonomiska vårpropositionen utgick i från att lånen skulle tas över i sin helhet under 2005.

Tabell 4.17 Statsbudgetens saldo och statens finansiella sparande

Miljarder kronor

	2004	2005	2006	2007	2008
Statsbudgetens saldo	-50,5	-28,4	-36,5	-22,5	-11,6
Effekt av överföring från AP-fonden ¹	-4,0	-1,9	0,0	0,0	0,0
CSN studielån	8,4	8,0	8,1	8,1	8,1
Amortering gamla studielån (t.o.m. 1988)	-2,4	-2,2	-2,1	-2,0	-1,9
Försäljning av aktier m.m.	-0,1	-6,5	-15,0	-15,0	-15,0
Periodisering av räntor	15,7	-3,1	2,9	-2,1	0,9
Periodisering av skatter	22,4	3,1	0,9	1,6	8,6
Periodisering av EU-bidrag	-2,3	0,2	0,7	0,4	0,0
Övrigt	-10,5	6,7	0,3	2,4	1,6
Finansiellt sparande i staten	-23,4	-24,2	-40,8	-29,1	-9,3
<i>Procent av BNP</i>	<i>-0,9</i>	<i>-0,9</i>	<i>-1,5</i>	<i>-1,0</i>	<i>-0,3</i>

Anm.: Beloppen är avrundade och överensstämmer därför inte alltid med summan.

¹ Överföringen som skedde 2001 bestod av stats- och bostadsobligationer. Statsobligationerna skrevs av mot statsskulden 2001. Bostadsobligationerna påverkar däremot lånebehovet under 2004 och 2005, vilket framgår av tabellen.

Av tabell 4.17 framgår att statens finansiella sparande 2005 och 2006 förväntas uppvisa ett underskott på 24,2 respektive 40,8 miljarder kronor. År 2007 minskar underskottet i statens finansiella sparande till 29,1 miljarder kronor. Överskottet i de offentliga finanserna uppkommer i stället främst i ålderspensionssystemet vid sidan av statsbudgeten (se tabell 4.20). Detta är en konsekvens av att ålderspensionsreformen omfördelar det offentliga sparandet från staten till ålderspensionssystemet.

Statsbudgetens saldo justerat för större engångseffekter

Av tabell 4.18 framgår att det för större extraordinära inkomster och utgifter justerade budgetsaldot för 2006–2008 uppvisar ett större underskott än det faktiska budgetsaldot. Det beror främst på de försäljningsinkomster som antas under perioden. Från och med 2007 förväntas det justerade budgetsaldot förbättras. Större engångseffekter under perioden 2005–2008 som förstärker statsbudgetens saldo uppgår sammantaget till ca 44 miljarder kronor.

Tabell 4.18 Statsbudgetens saldo samt justering för större engångseffekter

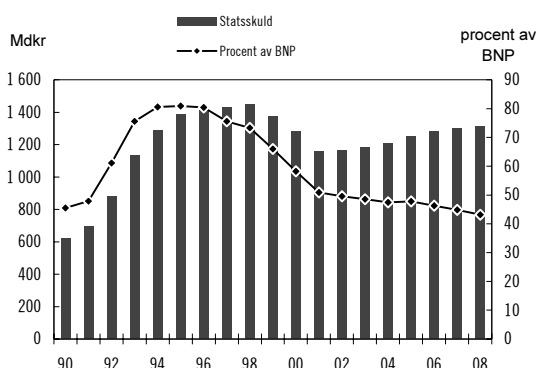
Miljarder kronor					
	2004	2005	2006	2007	2008
Statsbudgetens saldo	-50,5	-28,4	-36,5	-22,5	-11,6
Större engångseffekter	5,7	1,6	15,0	13,5	13,7
Varav					
Försäljning av statligt aktieinnehav	0,1	6,5	15,0	15,0	15,0
Överföring från AP-fonden ¹	4,0	1,9			
Överföring från ålderspensionssystemet	1,6				
Omfinansiering av infrastrukturlån	0,0	-6,8	0,0	-1,5	-1,3
Statsbudgetens saldo justerat för större engångseffekter	-56,2	-30,0	-51,5	-36,0	-25,3

Anm.: Beloppen är avrundade och överensstämmer därför inte alltid med summan.

¹ Överföringen som skedde 2001 bestod av stats- och bostadsobligationer. Statsobligationerna skrevs av mot statsskulden 2001. Bostadsobligationerna påverkar däremot lånebehovet under 2004 och 2005, vilket framgår av tabellen.

Statsskulden

Statsskulden¹ uppkommer genom statens upplåning för att täcka underskott i den löpande verksamheten eller för att finansiera investeringar och kreditgivning. Statsskuldens utveckling bestäms framför allt av statsbudgetens saldo. Skulden påverkas emellertid också av valutakursförändringar eftersom ca en fjärdedel av skulden inklusive skuldskötselåtgärder (derivatinstrument och swappar) är upptagen i utländsk valuta. Denna del av skulden värderas till aktuella valutakurser.

Diagram 4.1 Statsskuld i miljarder kronor och som andel av BNP 1990-2008

¹ I redovisningen av statsskulden används begreppet konsoliderad statsskuld vilket innebär att statliga myndigheters innehav av statspapper räknas bort eller konsolideras.

Som framgår av diagram 4.1 stabiliserades skulden som andel av BNP (skuldkvoten) på en nivå på omkring 80 procent under perioden 1994–1997. Därefter har skuldkvoten minskat och uppgick vid utgången av 2004 till cirka 48 procent av BNP.

Vid utgången av 2005 beräknas statsskulden uppgå till 1 252 miljarder kronor, vilket är en ökning med cirka 44 miljarder kronor jämfört med utgången av 2004. Ökningen beror främst på att statens lånebehov i år beräknas uppgå till 28,4 miljarder kronor, samt på orealiserade värdeförändringar som ökar statsskulden med 18,7 miljarder kronor. En ökning av statliga myndigheters innehav av statspapper påverkar också statsskuldens förändring 2005 (se tabell 4.19).

Ökningen av statsskulden mellan 2005 och 2008 på drygt 59 miljarder kronor beror främst på att statsbudgetens saldo är negativt under beräkningsperioden. Statsskulden beräknas öka till 1 311 miljarder kronor vid utgången av 2008. Som andel av BNP beräknas skulden minska från 47,8 procent vid årsskiftet 2004/05 till cirka 43,1 procent vid slutet av beräkningsperioden.

Tabell 4.19 Statsskuldens förändring 2004-2008

Miljarder kronor					
	2004	2005	2006	2007	2008
Statsbudgetens saldo	-50,5	-28,4	-36,5	-22,5	-11,6
Skulddispositioner mm ¹	-24,7	18,7	-6,4	-1,2	0,0
Okonsoliderad statsskuld²	1 252,5	1 299,6	1 329,7	1 351,1	1 362,7
Eliminering av myndigheters innehav av statspapper	44,3	47,3	48,3	49,3	51,3
Statsskuld vid årets slut³	1 208,2	1 252,3	1 281,4	1 301,8	1 311,4
Procent av BNP	47,5	47,8	46,3	44,8	43,1
Statsskultsförändring⁴	24,6	44,1	29,2	20,3	9,6

Anm.: Beloppen är avrundade och överensstämmer därför inte alltid med summan.

¹ Utgår normalt av orealiserade värdeförändringar på valutaskulden.

² I den okonsoliderade statsskulden ingår statliga myndigheters innehav av statspapper.

³ Här avses konsoliderad statsskuld vilket innebär att statliga myndigheters innehav av statspapper räknats bort.

⁴ Avser statsskultsförändring beräknad på den konsoliderade statsskulden.

4.5 Kommunsektorns finanser

Efter en period med stark konsumtionstillväxt minskade den kommunala konsumtionsvolymen förra året med 0,5 procent i kalenderkorrigerade termer. Fler arbetsdagar 2004 än 2003 innebar att förändringen motsvarar en ökning med 0,5 procent i faktiska termer (se tabell 4.20). Antalet sysselsatta inom den kommunala sektorn minskade med ca 2 000 personer mätt som årsgenomsnitt.¹ Det ekonomiska resultatet före extraordinära poster förstärktes till ett överskott på 2 miljarder kronor.

Trots de stora statliga resurstillskotten i år, främst i form av generellt sysselsättningsstöd, väntas den kommunala konsumtionsvolymen endast öka med 0,2 procent. Ökningen av antalet sysselsatta bedöms uppgå till ca 5 000 personer. Hela denna ökning motsvaras av friårsplatser som beräknas bli 6 000 personer inom den kommunala sektorn. Den återhållsamma konsumtionsutvecklingen förstärker sektorns finanser. Det finansiella sparandet väntas uppgå till ca 10 miljarder kronor och resultatet beräknas bli ca 9 miljarder kronor.

Regeringens nu föreslagna åtgärder för att minska arbetslösheten och öka sysselsättningen, väntas bidra till en uppgång i arbetade timmar och i antal sysselsatta inom den kommunala sektorn under 2006. Konsumtionsvolymen beräknas öka med 2,3 procent i kalenderjusterade termer.² Antalet sysselsatta väntas öka med 27 000 personer.

Även 2007 förväntas de föreslagna sysselsättningsåtgärderna bidra positivt till den kommunala sysselsättningen som då ökar med 10 000 personer. Avtrappningen av sysselsättningsåtgärderna ger 2008 ett negativt bidrag till den kommunala sysselsättningen. Antal sysselsatta minskar med 4 000 personer. Personer i arbete och konsumtionsvolymen ökar dock med 1 000 personer respektive 0,3 procent.

För att skapa långsiktiga planeringsförutsättningar för kommuner och landsting och höja kvaliteten i välfärden föreslår regeringen i denna proposition att statsbidragen höjs med 1 miljard kronor 2007 och 6 miljarder kronor 2008. De

höjda statsbidragen tillsammans med en god utveckling av skatteunderlaget väntas leda till att det finns utrymme för en fortsatt ökning av verksamhetsvolymen med vidmakthållande av ett positivt resultat. Överskotten för 2006–2008 beräknas årligen uppgå till 8–9 miljarder kronor.

Tabell 4.20 Kommunsektorns finanser

Miljarder kronor

	2004	2005	2006	2007	2008
Inkomster	593	628	657	686	714
Skatter och statsbidrag	510	544	569	594	617
<i>procent av BNP</i>	<i>20,0</i>	<i>20,6</i>	<i>20,5</i>	<i>20,4</i>	<i>20,3</i>
Övriga inkomster	83	85	88	92	97
Utgifter	592	618	649	678	706
Konsumtion	509	527	557	585	609
<i>volymförändring %¹</i>	<i>0,5</i>	<i>0,2</i>	<i>1,8</i>	<i>1,0</i>	<i>0,3</i>
Övriga utgifter	82	91	92	94	96
Finansiellt sparande	2	10	8	8	8
<i>procent av BNP</i>	<i>0,1</i>	<i>0,4</i>	<i>0,3</i>	<i>0,3</i>	<i>0,3</i>
Resultat före extraordinära poster	2	9	9	8	8

¹ I kalenderjusterade termer motsvarar detta –0,5 procent 2004 och 2,3 procent 2006.

Källor: Statistiska centralbyrån och Finansdepartementet.

4.6 Ålderspensionssystemet

Ålderspensionssystemet består av en fördelningsdel och en premiereservdel. Under uppbyggnadsfasen av det reformerade pensionssystemet är inkomsterna större än utbetalda pensioner. Därigenom uppstår ett sparande i såväl fördelnings- som i premiereservdelen av pensionssystemet. I fördelningsdelen fungerar AP-fonderna som en buffert. Vid sidan av AP-fonderna sker en förmögenhetsuppbyggnad inom premiepensionssystemet. De medel som sedan 1995 avsätts motsvarar intjänad premiepensionsrätt och placeras först i Riksgäldskontoret (RGK). Under den tillfälliga förvaltningen i RGK ingår avsättningarna i statens sparande och reducerar därmed statsskulden. Sedan 2000 överförs medel motsvarande premiepensionsrätten till Premiepensionsmyndigheten (PPM) andra året efter inkomståret och placeras hos den fondförvaltare som den enskilde själv väljer.

¹ Justerat för avbolagiseringen av bland annat Huddinge sjukhus, minskade antalet sysselsatta med ca 9 000 personer.

² Då antalet arbetsdagar 2006 är färre än 2005 blir den faktiska ökningen av konsumtionsvolymen 1,8 procent.

Tabell 4.21 Ålderspensionssystemet

Miljarder kronor

	2004	2005	2006	2007	2008
Inkomster	216	224	233	243	254
Avgifter	173	178	185	192	200
Premiepensionsmedel	22	23	24	25	26
Räntor, utdelningar m.m.	21	23	25	26	28
Utgifter	168	173	180	190	203
Pensioner	163	169	177	187	200
Övriga utgifter	5	3	3	4	4
Finansiellt sparande	48	52	53	53	50
<i>procent av BNP</i>	<i>1,9</i>	<i>2,0</i>	<i>1,9</i>	<i>1,8</i>	<i>1,7</i>
därav					
AP-fonderna	23	24	23	21	17
PPM	25	28	30	32	34

¹ Med AP-fonderna avses fördelningsdelen och med PPM avses premiepensionsdelen av ålderspensionssystemet.

Anm.: Tabellen är enligt nationalräkenskapernas redovisning och utgifterna avviker något från vad som redovisas under utgiftstaket. Beloppen är avrundade och överensstämmer därför inte alltid med summan.

Källor: Riksgäldskontoret, Statistiska centralbyrån och Finansdepartementet.

År 2004 uppgick det finansiella sparandet i pensionssystemet, dvs. AP-fonderna och PPM, till 48 miljarder kronor eller 1,9 procent av BNP. Därtill ökade placeringstillgångarna i pensionssystemet till följd av värdeökningar på aktier, som svarar för större delen av tillgångarna både i AP-fonderna och i de fonder som förvaltas av PPM. Värdeförändringar påverkar inte det finansiella sparandet. Där inräknas endast direktavkastningen i form av räntor och utdelningar.

Sparandet förutses ligga kvar på en nivå kring 2 procent av BNP under prognosperioden. AP-fondernas sparande minskar något mot slutet av prognosperioden medan det fortsätter att öka i premiepensionssystemet (se tabell 4.21).

EU:s statistikorgan Eurostat beslutade 1997 att hela det reformerade svenska pensionssystemet skulle klassificeras till den offentliga sektorn. Beslutet motiverades bl.a. med att deltagandet är obligatoriskt och att staten kontrollerar regelverket för både avgifter och förmåner. Detta beslut har nu ändrats av Eurostat till att avgiftsbestämda fonderade pensionssystem inte skall klassificeras till den offentliga sektorn i nationalräkenskaperna.

För medlemsländer som för närvarande klassificerar sådana allmänna pensionssystem i den offentliga sektorn har Eurostat medgett en övergångstid att ändra redovisningen till mars 2007. För svensk del innebär det att den offentliga sektorns finansiella sparande kommer att reduceras med ca 1 procent av BNP i national-

räkenskapernas redovisning. Regeringen återkommer med förslag till hantering av detta beslut.

Pensionsreformen innebar en omfördelning av betalningsansvaret mellan statsbudgeten och AP-fonden. Sammantaget ökade statsbudgetens kostnader till följd av reformen och i pensionsöverenskommelsen ingick därför att statsbudgeten skulle kompenseras med engångsbelopp för den sammanlagda kostnadsökningen. Beloppet beräknades till 300-350 miljarder kronor per den 1 januari 1999. För att inte äventyra pensionssystemets finansiella ställning begränsades inledningsvis det överförda beloppet till 245 miljarder kronor. Frågan om en eventuell ytterligare överföring upp till sammanlagt 350 miljarder kronor hänsköts till en kontrollstation 2004 med avsikten att det skulle ske en slutlig reglering den 1 januari 2005. I juni 2004 enades de fem partierna bakom reformen om att det då inte fanns förutsättningar för att besluta om en överföring av ytterligare medel från AP-fonden. Samtidigt konstaterades att det kvarstår en icke kompenserad kostnadsökning till statsbudgeten och att frågan om en slutreglering av denna får aktualiseras senare. Riksdagen har därefter uttalat (bet. 2004/05: FiU06, rskr. 2004/05:34) att det är viktigt att det finns en tidsplan för när den slutliga bedömningen skall genomföras och att regeringen - efter överenskommelse i Genomförandegruppen - bör återkomma till riksdagen med en tidsplan för när den slutliga kontrollen av överföringsbeloppet skall ske och när eventuella ytterligare medel skall överföras.

Genomförandegruppen har därefter haft fortsatta överläggningar om möjligheterna att fastställa en tidsplan för hanteringen av frågan. De fem partierna bakom reformen har under dessa överläggningar gjort bedömningen att det under överblickbar tid fortsatt kommer att saknas förutsättningar för att överföra medel från AP-fonden. I detta sammanhang har också frågan om hanteringen av överskott i pensionssystemet diskuterats. Mot bakgrund av dessa överläggningar anser regeringen att frågan om kriterier för ytterligare överföringar bör hanteras i samband med att frågan om hanteringen av överskott i pensionssystemet föreläggs riksdagen i proposition. Betänkandet Utdelning av överskott i inkomstpensionssystemet (SOU 2004:105) har nyligen remitterats och bereds för närvarande i Regeringskansliet. Regeringen har för avsikt att överlämna proposition till riks-

dagen i detta ärende senast under riksdagsåret 2006/07.

4.7 Den offentliga sektorns finanser

År 2004 uppgick den offentliga sektorns finansiella sparande till 26 miljarder kronor eller 1,0 procent av BNP, enligt preliminära nationalräkenskaper. Detta finansiella sparande för 2004 redovisas även i övriga delar i denna proposition. I det preliminära utfallet är vissa skatteinkomster prognoser på det slutgiltiga utfallet, eftersom taxeringen avseende 2004 års inkomster inte var genomförd när de preliminära nationalräkenskaperna publicerades i mars 2005. Senare information om det preliminära taxeringsutfallet tyder på att skatteinkomsterna är underskattade med ca 8 miljarder kronor i de preliminära nationalräkenskaperna. Med de högre skatteinkomsterna skulle det finansiella sparandet uppgå till 1,4 procent av BNP 2004.

Vid utgången av 2004 översteg de finansiella tillgångarna skulderna med 131 miljarder kronor eller 5,2 procent av BNP. Den konsoliderade bruttoskulden uppgick till 51,1 procent av BNP.

För 2005 beräknas den offentliga sektorns finansiella sparande till 37 miljarder kronor eller 1,4 procent av BNP. Det är en förbättring med 19 miljarder kronor jämfört med vad som beräknades i 2005 års ekonomiska vårproposition trots att den ekonomiska tillväxten är lägre än vad som då förutsågs. Förbättringen beror främst på lägre kommunal konsumtion, lägre räntor samt oförväntat höga inkomster från bolagsskatten.

De i denna proposition föreslagna åtgärderna för att minska arbetslösheten och skatteförslag m.m. bidrar till att sparandet reduceras till 0,7 procent av BNP 2006.

Åren 2007 och 2008 minskar utgifterna som andel av BNP och sparandet förstärks därmed successivt till 1,6 procent av BNP i slutet av prognosperioden, vid en budgeteringsmarginal på 0,6 procent av BNP (se tabell 4.22).

Bakom ökningen av den offentliga sektorns finansiella sparande 2005 ligger en kraftig förstärkning av den kommunala sektorns finanser. Underskottet i statens finanser ökar till 41 miljarder kronor 2006 för att sedan minska till 9 miljarder kronor 2008. Ålderspensions-

systemet har ett överskott på ca 2 procent av BNP under prognosperioden.

Överskottet i pensionsystemets finansiella sparande medför att den offentliga sektorns finansiella nettoställning fortsätter att förstärkas under prognosperioden. Underskottet i statens finanser innebär emellertid att statsskulden och den konsoliderade bruttoskulden ökar. Skuldökningen är dock inte större än att den konsoliderade skulden fortsätter att minska som andel av BNP.

Tabell 4.22 Den offentliga sektorns finanser

Miljarder kronor

	2004	2005	2006	2007	2008
Inkomster	1 414	1 466	1 521	1 591	1 663
<i>procent av BNP</i>	<i>55,6</i>	<i>55,9</i>	<i>54,9</i>	<i>54,7</i>	<i>54,7</i>
Skatter och avgifter	1 280	1 321	1 373	1 438	1 505
<i>procent av BNP</i>	<i>50,3</i>	<i>50,4</i>	<i>49,6</i>	<i>49,5</i>	<i>49,5</i>
Kapitalinkomster	53	60	59	60	62
Övriga inkomster	82	85	88	93	96
Utgifter	1 388	1 429	1 500	1 559	1 614
<i>procent av BNP</i>	<i>54,5</i>	<i>54,5</i>	<i>54,2</i>	<i>53,6</i>	<i>53,1</i>
Utgifter exkl. räntor	1 337	1 377	1 447	1 500	1 549
<i>procent av BNP</i>	<i>52,5</i>	<i>52,5</i>	<i>52,3</i>	<i>51,6</i>	<i>51,0</i>
Ränteutgifter	51	52	53	59	65
<i>procent av BNP</i>	<i>2,0</i>	<i>2,0</i>	<i>1,9</i>	<i>2,0</i>	<i>2,1</i>
Finansiellt sparande	26	37	21	32	49
<i>procent av BNP</i>	<i>1,0</i>	<i>1,4</i>	<i>0,7</i>	<i>1,1</i>	<i>1,6</i>
Staten	-23	-24	-41	-29	-9
ÅP-systemet	48	52	53	53	50
Kommunal sektor	2	10	8	8	8
Finansiell ställning					
Nettoskuld	-131	-161	-188	-221	-270
<i>procent av BNP</i>	<i>-5,2</i>	<i>-6,1</i>	<i>-6,8</i>	<i>-7,6</i>	<i>-8,9</i>
Konsoliderad bruttoskuld	1 300	1 330	1 361	1 383	1 393
<i>procent av BNP</i>	<i>51,1</i>	<i>50,7</i>	<i>49,2</i>	<i>47,6</i>	<i>45,8</i>

Källor: Statistiska centralbyrån och Finansdepartementet.

Utvecklingen av den offentliga sektorns finanser beror främst på konjunkturen, räntor och politiska prioriteringar. Därtill kommer effekter av förändrad demografi och förändrat beteende hos företag och hushåll, t.ex. förändringar i sjukskrivningsmönster. Förutom den statliga finanspolitiken påverkas de offentliga finanserna även av beslut som sker på kommunal nivå. I tabell 4.23 analyseras sparandets förändring uppdelat på den del som beror av reformer och

besparingar i den statliga budgeten (se tabell 4.11), förändringen av den kommunala sektorns sparande samt nettot av kapitalinkomster och ränteutgifter. Efter beaktande av dessa faktorer uppkommer en restpost som avspeglar övriga faktorerens effekt på de offentliga finanserna som t.ex. förändrat beteende och förändrad sammansättning av BNP som påverkar skatteinkomsterna.

År 2004 förstärktes det offentliga sparandet med 1,1 procent av BNP. Det förbättrade konjunkturläget bidrog med 0,4 procentenheter. Åtgärder i den statliga budgeten reducerade sparandet med 0,4 procent av BNP. Det motverkades emellertid av att den kommunala sektorn förstärkte sina finanser samt av att kraftigt sänkta ränteutgifter bidrog till en förbättring av sparandet med 0,4 procent av BNP.

Den expansiva statliga finanspolitiken 2005 motsvarar 1,3 procent av BNP. En stor del av detta består i ökade bidrag till den kommunala sektorn, som emellertid inte ökat sina utgifter i motsvarande mån utan fortsatt att stärka sina finanser. Ökade kapitalinkomster i form av aktieutdelningar bidrar också till en ökning av det offentliga sparandet. Det stora bidraget från övriga faktorer till förbättringen av sparandet beror delvis på att skatteinkomsterna och därmed överskottet för 2004 enligt nationalräkenskaperna sannolikt är underskattat.

För 2006 bidrar den väntade konjunkturförbättringen till en förstärkning av de offentliga finanserna med 0,5 procent av BNP. Den statliga finanspolitiken i form av åtgärder mot arbetslösheten, skattesänkningar m.m. uppgår till 1 procent av BNP.

Resursutnyttjandet i ekonomin ökar ytterligare under 2007 och därmed sluts BNP-gapet, vilket förstärker sparandet med 0,3 procent av BNP. De hittills beslutade åtgärderna i statsbudgeten har en i stort sett neutral effekt på det finansiella sparandet 2007 och 2008 medan ränteutgifterna ökar något. I frånvaro av tillkommande reformer så minskar de offentliga utgifterna som andel av BNP, medan inkomsterna i stort sett utvecklas i takt med BNP.

Tabell 4.23 Förändringen av den offentliga sektorns finansiella sparande

Procent av BNP

	2004	2005	2006	2007	2008
Årlig förändring av					
Finansiellt sparande	1,1	0,4	-0,7	0,4	0,5
därav					
Konjunktur	0,4	0,0	0,5	0,3	0,0
Statliga reformer och besparingar	-0,4	-1,3	-1,0	-0,2	0,1
Kommunalt sparande	0,3	0,3	-0,1	0,0	0,0
Kapitalinkomster och ränteutgifter, netto	0,4	0,2	-0,1	-0,2	-0,1
Öriga faktorer	0,4	1,1	0,0	0,5	0,6
BNP-gap, förändring i procentenheter					
	<i>0,5</i>	<i>0,0</i>	<i>0,7</i>	<i>0,4</i>	<i>0,0</i>

Källor: Statistiska centralbyrån och Finansdepartementet.

5

Skattefrågor

5 Skattefrågor

5.1 Inledning

Regeringen redovisar här ett antal åtgärder på skatteområdet med effekter för budgetåret 2006 och framåt. Flera av dessa åtgärder kommer att föreslås i särskilda propositioner under hösten 2005 och våren 2006 och redovisas därför i denna proposition som bedömningar.

Vid beskattningen av förvärvsinkomster föreslås ett fullföljande av den kompensation för allmän pensionsavgift som inleddes år 2000. Som en del av fortsatt grön skatteväxling föreslås en höjning av grundavdraget och aviseras en sänkning av arbetsgivaravgifterna och löneskatterna för enmansföretag som anställer. Vidare föreslås förändringar i beräkningen av skiktgränserna vid uttag av statlig skatt, en höjning av milavdraget för resor till och från arbetet och i tjänsten och ett reducerat förmånsvärde för vissa miljöbilar. Vissa tekniska justeringar i uttaget av socialavgifter föreslås, liksom förlängda övergångsbestämmelser vid beskattningen av nordiska sjömän. En bedömning lämnas om ett förhöjt grundavdrag i stödområde A och kring beskattningen av lånedatorer.

På området för kapital-, egendoms- och företagsskatter föreslås en förändring i begränsningsregeln för fastighetsskatt och höjningar av fastighetsskatten på vattenkraftverk. Regeringen lämnar också en bedömning kring den fortsatta reformeringen av de s.k. 3:12-reglerna. En utredning om stiftelsebeskattning aviseras liksom kommande förslag om skattereduktion för stormfälld skog och om förändringar i skatte-reglerna till följd av ändringar i det s.k. fusionsdirektivet.

På energi- och miljöskatteområdet föreslås som en del av den fortsatta gröna skatteväx-

lingen höjda fordonsskatter för lätta lastbilar och lätta bussar, höjningar av skatterna på kärnkraftsel, naturgrus och avfall och höjda elskatter. En skatt på flygresor och skatt på avfall som förbränns aviseras. Förslag lämnas om sänkt koldioxidskatt för anläggningar som omfattas av EU:s system för handel med utsläppsätter.

En fortsatt avtrappning av energiskatteavdraget för vindkraft föreslås. Bedömningar lämnas om den fortsatta reformeringen av näringslivets energibeskattnings, om en fortsatt anpassning till energiskattedirektivet, om en fortsatt lägre energiskatt på el i norra Sverige och om ändringar i reglerna för uppbörd av energiskatten på el.

För övriga punktskatter föreslås sänkt reklamskatt samt höjda skatter på cigaretter och rulltobak. Vidare aviseras en tilläggsskatt på vissa alkoholdrycker.

På mervärdesskatteområdet lämnas en bedömning med anledning av Mervärdesskatteutredningens betänkande.

Kommande förslag för att motverka skattefusk aviseras. En bedömning lämnas om vissa folkbokföringsfrågor. Förslag om och aviseringar av krediteringar på skattekonton presenteras. Vidare redovisas en bedömning kring den administrativa bördan av skattereglerna för företagen.

I ett avslutande avsnitt redovisas de finansiella effekterna av de skatteförslag som lämnas i denna proposition och dessutom av kommande förslag som lämnas i propositioner senare under hösten 2005 och under våren 2006.

Ärendet och dess beredning m.m.

Lagförslag i de olika ärendena finns i kapitel 3. Såvitt gäller beredningen har, förutom vad som

redovisas senare i detta kapitel, samtliga förslag beretts under hand med Skatteverket.

Lagrådet

Förslag lämnas om ändrad koldioxidbeskattning för bränslen som förbrukas i anläggningar som omfattas av utsläppshandel. Sålunda föreslås slopad koldioxidskatt för industrianläggningar som omfattas av handelssystemet och för högeffektiv kraftvärmeproduktion. För övriga anläggningar som omfattas av handelssystemet föreslås lägre koldioxidskattenivåer. Övriga lagförslag på punktskatteområdet avser justeringar i skatteskalor eller ändrade skattesatser. Förslag rörande inkomstskatten, fastighetsskatten respektive socialavgifterna avser endast ändrade beloppsgränser eller procentsatser i befintliga regler.

Enligt regeringens mening är samtliga förslag av sådan enkel beskaffenhet att Lagrådets hörande skulle sakna betydelse.

5.2 Skatter på förvärvsinkomster

5.2.1 Full kompensation för allmän pensionsavgift

Regeringens förslag: Skattereduktionen för den allmänna pensionsavgiften ökas från 87,5 till 100 procent. Samtidigt avskaffas avdraget för den allmänna pensionsavgiften vid beräkningen av den beskattningsbara förvärvsinkomsten. Skiktgränserna för statlig inkomstskatt justeras uppåt. Vid uttaget av statlig skatt på förvärvsinkomster inkomståret 2006 skall den nedre skiktgränsen sättas till 306 000 kronor och den övre skiktgränsen till 460 600 kronor.

Skälen för regeringens förslag: Regeringen prioriterar åtgärder som gynnar arbetsutbud, arbetsmarknadsdeltagande och utbildning. Av fördelningspolitiska skäl och för att stödja arbetslinjen har regeringen ansett det angeläget att sänka såväl marginal- som genomsnittsskatter för låg- och medelinkomsttagare. Som ett led i denna strävan inleddes inkomståret 2000 en reformering av förvärvsinkomstbeskattningen som syftar till att kompensera löntagare och andra personer med pensionsgrundande inkomst

för den allmänna pensionsavgiften. Kompensationen ges i form av en skattereduktion för avgiften. Fullt utbyggd innebär reformen att en skattereduktion ges motsvarande hela den allmänna pensionsavgift som skall betalas för inkomståret. Samtidigt skall denna avgift i fortsättningen inte dras av vid beräkning av den beskattningsbara förvärvsinkomsten. För att andelen personer som betalar statlig skatt på förvärvsinkomster inte skall öka när avdraget för avgiften avskaffas görs även en justering uppåt av skiktgränserna, dvs. de gränser för beskattningsbar inkomst där statlig skatt börjar tas ut med 20 respektive 25 procent.

I budgetpropositionen för 2005 bedömde regeringen det vara möjligt att genomföra en del av ett fjärde steg i reformen. Det medförde att skattereduktionen för den allmänna pensionsavgiften höjdes från 75 till 87,5 procent inkomståret 2005. Samtidigt begränsades avdraget för den allmänna pensionsavgiften vid beräkning av den beskattningsbara förvärvsinkomsten till 12,5 procent av avgiften. För inkomståret 2006 bedömer regeringen det möjligt att genomföra det sista steget vad gäller kompensationen för den allmänna pensionsavgiften och därmed sammanhängande neutraliserande justeringar av skiktgränserna. För inkomståret 2006 innebär det att skattereduktionen för den allmänna pensionsavgiften ökas från 87,5 till 100 procent av avgiften. Samtidigt avskaffas avdraget för avgiften.

I frånvaro av en korrigerings skulle avskaffandet av avdraget för den allmänna pensionsavgiften innebära att brytpunkten¹ för uttag av statlig skatt på förvärvsinkomster sjunker. Därmed skulle andelen personer som betalar statlig skatt på förvärvsinkomster öka. Efter den begränsade uppräknings av den nedre skiktgränsen enligt förslag i denna proposition (avsnitt 5.2.4) kommer den nedre brytpunkten att ligga på 317 700 kronor. Vid denna inkomst uppgår den allmänna pensionsavgiften till 22 200 kronor. För att andelen som betalar statlig skatt

¹ Skillnaden mellan brytpunkter och skiktgränser är att brytpunkter anger gränser uttryckta i termer av taxerad förvärvsinkomst över vilka statlig skatt tas ut med viss procentsats, medan skiktgränser anger gränser uttryckta i termer av beskattningsbar förvärvsinkomst. Mot varje skiktgräns svarar en brytpunkt som bestäms av skiktgränsen med tillägg för grundavdraget och den del av den allmänna pensionsavgiften som får dras av.

på förvärvsinkomster skall vara oförändrad krävs en justering uppåt av den nedre skiktgränsen motsvarande den del av den allmänna pensionsavgiften för vilken avdrag inte längre medges. Det motsvarar en höjning av den nedre skiktgränsen med ytterligare 2 800 kronor. Den nedre skiktgränsen skall därmed bestämmas till 306 000 kronor.

Ett isolerat avskaffande av avdraget för den allmänna pensionsavgiften skulle medföra att även antalet personer som betalar statlig förvärvsinkomstskatt med 25 procent ökar. För att så inte skall ske krävs en liknande justering uppåt av den övre skiktgränsen som av den nedre. Den övre brytpunkten uppgår enligt förslaget om begränsning av uppräknings av skiktgränser till förändringen i konsumentprisindex plus en procentenhet till 472 300 kronor inkomståret 2006. Allmän pensionsavgift tas ut på inkomster upp till 8,07 inkomstbasbelopp. År 2006 motsvarar det 359 100 kronor. Den allmänna pensionsavgiften uppgår vid denna inkomst till 25 100 kronor. Följaktligen krävs en justering uppåt av den övre skiktgränsen med 3 200 kronor (efter avrundning). Det innebär att den övre skiktgränsen skall bestämmas till 460 600 kronor.

I tabell 5.1 redovisas skiktgränser och brytpunkter, gällande och föreslagna, för inkomståret 2006. Som jämförelse anges även skiktgränser och brytpunkter för 2005.

Tabell 5.1 Skiktgränser och brytpunkter för uttag av statlig skatt på förvärvsinkomster för åren 2005 och 2006

	2005	2006 Gällande regler	2006 Förslag *)
Nedre skiktgräns	298 600	306 200	306 000
Nedre brytpunkt	313 000	320 800	317 700
Övre skiktgräns	450 500	461 900	460 600
Övre brytpunkt	465 200	476 800	472 300

*)Förslaget inkluderar både den begränsade uppräknings av skiktgränserna och justeringen till följd av förändringen av kompensationen för allmän pensionsavgift.

I tabell 5.2 presenteras effekterna på genomsnittsskatten av det sista steget av kompensationen för de allmänna pensionsavgifterna samt hur mycket hela kompensationen påverkar det genomsnittliga skatteuttaget. Effekterna redovisas för löntagare med inkomster på 150 000, 250 000 samt 350 000 kr per år.

Tabell 5.2 Kompensationen för allmänna pensionsavgifter samt för hela reformen

Årsinkomst	Sista steget		Hela reformen	
	Minskad skatt i kr per månad	Minskad skatt i procent av inkomsten	Minskad skatt i kr per månad	Minskad skatt i procent av inkomsten
150 000	-70	-0,6	-570	-4,5
250 000	-120	-0,6	-980	-4,7
350 000	-170	-0,6	-1 340	-4,6

Anm.: Beloppen i kronor är avrundade till tiotal kronor.

Tabell 5.3 visar marginalskatten år 2006 vid oförändrad kompensation, vid full kompensation respektive ingen kompensation för de allmänna pensionsavgifterna. Dessutom visas skillnaden i marginalskatt mellan olika alternativ. Uppgifter presenteras för löntagare med inkomster på 150 000, 250 000 samt 350 000 kronor.

Tabell 5.3 Marginalskatt vid olika inkomster för oförändrad, full respektive ingen kompensation för allmänna pensionsavgifter

Årsinkomst	Full kompensation			Ingen kompensation	
	Marginalskatt vid oförändrad kompensation	Marginalskatt vid full kompensation	Skillnad före och efter sista steget	Marginalskatt utan kompensation	Skillnad mellan ingen och full kompensation
150 000	35,4	34,8	-0,6	39,6	-4,8
250 000	35,5	34,9	-0,6	39,6	-4,7
350 000	51,9	51,6	-0,3	53,8	-2,2

Förslagen föranleder ändringar i 1 kap. 5 § samt 65 kap. 5 och 10 §§ inkomstskattelagen (1999:1229). Ett lagförslag i ärendet finns i avsnitt 3.5.

5.2.2 Inkomstskatteförändringar som en del av grön skatteväxling

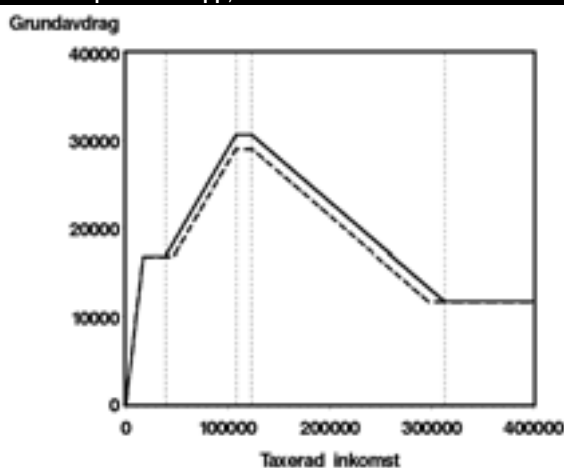
Regeringens förslag: Som en del i regeringens förslag till skatteväxling för 2006 höjs det allmänna grundavdraget med 1 500–1 600 kronor för skattskyldiga med en taxerad förvärvsinkomst mellan 46 900 kronor och 297 100 kronor. Grundavdraget höjs också i viss mån vid

inkomster i intervallen 39 400–46 800 kronor och 297 200–312 100 kronor. För inkomster under respektive över dessa gränser görs ingen förändring. Även den skattefria delen av pensioner m.m. till utomlands bosatta anpassas till höjningen av grundavdraget.

Skälen för regeringens förslag: I finansplanen för 2001 presenterades en strategi för grön skatteväxling som innebär att höjda energi- och miljöskatter balanseras med sänkta skatter på främst arbete. Regeringen föreslår, som en del i denna skatteväxling, en höjning av det allmänna grundavdraget för låg- och medelinkomsttagare från och med inkomståret 2006.

Diagram 5.1 illustrerar skillnaden mellan grundavdraget enligt de regler som här föreslås för inkomståret 2006 och gällande regler.

Diagram 5.1 Grundavdraget enligt gällande regler (streckad linje) samt enligt förslaget (heldragen linje) beräknat utifrån 2006 års prisbasbelopp, kronor.

Grundavdraget är beroende av hur stor den taxerade förvärvsinkomsten är. Enligt gällande regler uppgår grundavdraget till 42,3 procent av prisbasbeloppet vid en taxerad förvärvsinkomst upp till 1,185 prisbasbelopp. För taxerad inkomst över 7,48 prisbasbelopp uppgår grundavdraget till 29,3 procent av prisbasbeloppet. För inkomster däremellan är grundavdraget förhöjt. Den högsta nivån på grundavdraget motsvarar 0,73 prisbasbelopp. Prisbasbeloppet för 2006 är fastställt till 39 700 kronor. Det innebär att grundavdragets storlek inkomståret 2006 efter avrundning skulle uppgå till 16 800 kronor för en taxerad förvärvsinkomst upp till 47 000 kronor. För en taxerad inkomst över 296 300

kronor skulle grundavdraget uppgå till 11 700 kronor. Det högsta grundavdraget skulle uppgå till 29 000 kronor.

Regeringen föreslår att grundavdraget höjs med 1 500–1 600 kronor (variationen beror på avrundningsregler) för personer med normala inkomster. Personer i de lägsta och högsta inkomstskikten omfattas inte av förslaget. Genom att grundavdragets nuvarande konstruktion bibehålls kommer det inkomstintervall där grundavdraget är förhöjt att utvidgas. Upp- och nedtrappningen av grundavdraget sker även fortsättningsvis med 20 respektive 10 procent av den taxerade förvärvsinkomsten. Det inkomstintervall där grundavdraget är förhöjt kommer därmed att ligga mellan 0,99 och 7,88 prisbasbelopp, i stället för mellan 1,185 och 7,48 prisbasbelopp enligt nuvarande regler.

Förslaget innebär att grundavdraget höjs med 1 500–1 600 kronor för personer med en taxerad förvärvsinkomst mellan 1,185 prisbasbelopp och 7,48 prisbasbelopp (med hänsyn tagen till effekterna av avrundningsreglerna motsvarar det 46 900 kronor respektive 297 100 kronor). Som högst uppgår grundavdraget i detta intervall efter avrundning till 30 600 kronor. Grundavdraget höjs även i viss mån vid inkomster i intervallen 0,99–1,185 prisbasbelopp (39 400–46 800 kronor) och 7,48–7,88 prisbasbelopp (297 200–312 100 kronor). För inkomster under respektive över dessa gränser görs ingen förändring i gällande regler.

Denna och föregående års grundavdragshöjningar föranleder även att den skattefria delen av pensioner m.m. till utomlands bosatta enligt 5 § 4 lagen (1991:586) om särskild inkomstskatt för utomlands bosatta höjs så att det motsvarar högsta grundavdrag.

Förslaget medför ändringar i 63 kap. 3 § inkomstskattelagen (1999:1229) och 5 § 4 lagen (1991:586) om särskild inkomstskatt för utomlands bosatta. Lagförslag i ärendet finns i avsnitt 3.5 och 3.9.

I tabell 5.4 och tabell 5.5 redovisas grundavdragets storlek i olika inkomstskikt 2006 efter de här föreslagna förändringarna. Noteras bör att avrundningsreglerna medför att de formella gränserna i tabell 5.4 inte kan översättas direkt till krontalen i tabell 5.5. Prisbasbeloppet för 2006 är som nämnts fastställt till 39 700 kronor.

Tabell 5.4 Grundavdrag år 2006

Taxerad förvärvsinkomst	Grundavdrag
-0,99 BB	0,423 BB
0,99 BB-2,72 BB	0,423 BB + 0,2*(TI-0,99 BB)
2,72 BB-3,11 BB	0,77 BB
3,11 BB-7,88 BB	0,77 BB - 0,1*(TI-3,11 BB)
7,88 BB-	0,293 BB

Anm.: BB = Prisbasbelopp, TI = taxerad förvärvsinkomst

Tabell 5.5 Grundavdrag år 2006

Taxerad förvärvsinkomst	Grundavdrag
- 39 300	16 800
39 400-107 800	16 900-30 500
107 900-124 100	30 600
124 200-312 100	30 500-11 800
312 200-	11 700

5.2.3 Sänkta löneskatter för enmansföretag som anställer

Regeringens bedömning: Som en del av grön skatteväxling och i syfte att öka sysselsättningen och minska arbetslösheten bör under åren 2006 och 2007 enmansföretag som i dag driver verksamheten utan anställda bara behöva betala ålderspensionsavgiften i arbetsgivaravgifterna på lönen till en person som de anställer. Sänkningen av löneskatterna bör avse en längre period – uppemot ett år – från anställningens början. Ett arbete har inletts med att ta fram ett konkret förslag och regeringen avser att återkomma till riksdagen med ett sådant förslag.

Skälen för regeringens bedömning: Genom den gröna skatteväxlingen skall höjningar av miljörelaterade skatter balanseras av sänkta skatter på arbete. De sänkta skatterna på arbete kan innebära sänkningar av inkomstskatten på förvärvsinkomster för individerna. Förslag med den inriktningen presenteras i avsnitt 5.2.2. Men den kan också innebära sänkta löneskatter på företagsnivå. Detta kan ta sig formen av en generell sänkning av arbetsgivaravgifterna – exempel på sådana sänkningar finns från tidigare skatteväxlingssteg. Regeringen anser emellertid att det inför den nu aktuella skatteväxlingen finns anledning att särskilt inrikta sänkningen så att den tillfaller nystartade företag och så att den stimulerar sysselsättningen.

Nutek har i rapporten Den första anställningen – Hinder och möjligheter för soloföretag att anställa en första person (Nutek R 2005:01) pekat på att cirka 50 000 enmansföretag skulle vilja anställa en person men att de av olika skäl låter bli att göra det. Nutek föreslår i rapporten att arbetsgivaravgifterna sänks under de första tre månaderna om ett företag utan anställda anställer en person.

Av de undersökningar som ligger till grund för rapporten kan man utläsa att företagare som har erfarenhet av att vara arbetsgivare är mer benägna att anställa igen och att när ett företag väl har anställt en första person ökar sannolikheten för att fler personer kommer att anställas. Nutek konstaterar också att Sverige har en förhållandevis låg andel företagare med erfarenhet av att ha haft någon anställd.

Att skapa förutsättningar för nya jobb i både privat och offentlig sektor är en prioriterad uppgift för regeringen. Det finns, som Nuteks rapport visar, en hög potential till arbetstillfällen i de företag som i dag inte har några anställda. Tröskeeffekterna vid en övergång från att driva verksamheten utan en anställd till att ta ett arbetsgivaransvar och anställa en person kan emellertid verka hindrande.

Om företagets initiala kostnader för den första anställningen sänks bör tröskeeffekterna minska och benägenheten att anställa öka. Sänkta arbetsgivaravgifter och slopad allmän löneavgift för enskilda näringsidkare och enmansbolag när dessa övergår till att bli arbetsgivare och anställer en person bör således leda till ökad efterfrågan på arbetskraft och ökad sysselsättning.

Ett arbete har därför inletts med att ta fram ett förslag om att enmansföretagare bara skall behöva betala ålderspensionsavgiften i arbetsgivaravgifterna för den första person de anställer. Övriga arbetsgivaravgifter och den allmänna löneavgiften skall alltså inte behöva betalas. Enmansföretagare kan t.ex. vara enskilda näringsidkare utan anställda eller aktiebolag där endast företagaren är anställd. Ålderspensionsavgiften på 10,21 procent av underlaget måste betalas för att upprätthålla finansieringen av, och principerna för, det allmänna pensionssystemet. Sänkningen av löneskatterna skall avse en längre period – uppemot ett år – från anställningens början. Åtgärden bör gälla under 2006 och 2007.

Regeringen avser att återkomma till riksdagen med ett förslag med en sådan inriktning så snart beredningen av förslaget är avslutad.

Det aviserade förslaget innebär alltså att nedsättningen ges under 2006 och 2007. Då åtgärden utgör en del av den gröna skatteväxlingen där permanenta höjningar av de miljörelaterade skatterna skall balanseras av, likaledes permanent, sänkta skatter på arbete återkommer regeringen till hur skatterna på arbete permanent skall sänkas från 2008 och framåt.

5.2.4 Uppräkning av skiktgränser för statlig inkomstskatt på förvärvsinkomster inför inkomståret 2006

Regeringens förslag: Vid bestämmande av skiktgränser för uttag av statlig skatt på förvärvsinkomster inför inkomståret 2006 sker uppräkning med förändringen i konsumentprisindex med tillägg av 1 procentenhet.

Skälen för regeringens förslag: Den statliga skatten på beskattningsbara förvärvsinkomster styrs av de s.k. skiktgränserna och tas ut i två skikt. I det första skiktet, mellan den nedre och den övre skiktgränsen, tas statlig skatt ut med 20 procent. För beskattningsbara förvärvsinkomster över den övre skiktgränsen tas ytterligare fem procent ut i statlig skatt.

Vid 1990 års skattereform bestämdes att skiktgränsen, utöver förändringen i konsumentpriserna, årligen skulle räknas upp med ytterligare två procentenheter. Denna kompletterande uppräkning, ofta kallad reallöneskyddet, syftar till att reallöneökningar upp till viss nivå för personer med inkomster runt och över brytpunkten inte skall ge ett högre skatteuttag i reala termer. Motsvarande regler gäller för den övre skiktgränsen.

Regeringen föreslår att den fulla uppräkningsningen av skiktgränserna begränsas för inkomståret 2006. Begränsningen sker genom att skiktgränserna utöver förändringen i konsumentprisindex räknas upp med en procentenhet i stället för med två procentenheter. Begränsningen medför att skatteuttaget jämfört med nuvarande regler ökar för personer med högre inkomster vilket ger en starkare fördelningsprofil.

För inkomståret 2005 uppgår den nedre skiktgränsen till 298 600 kronor och den övre skiktgränsen till 450 500 kronor. Enligt gällande regler skulle för inkomståret 2006 den nedre skiktgränsen uppgå till 306 200 kronor och den övre skiktgränsen till 461 900 kronor. Förslaget om begränsad uppräkning av skiktgränserna innebär vid oförändrad inkomst att den nedre skiktgränsen skulle sättas till 303 200 kronor och den övre skiktgränsen till 457 400 kronor. Den justering som görs med anledning av avskaffandet av avdraget för den allmänna pensionsavgiften (se avsnitt 5.2.1) leder emellertid till att skiktgränserna skall bestämmas till något högre inkomster.

För personer med inkomster mellan den nedre och övre skiktgränsen, dvs. de som betalar 20 procent i statlig skatt, uppgår skattehöjningen till maximalt 600 kronor per år. För personer med inkomster över den övre skiktgränsen, dvs. de som betalar 25 procent i statlig skatt, blir skattehöjningen maximalt 825 kronor per år.

Vidare innebär förslaget att skiktgränserna för kommande år kommer att ligga på lägre nivåer än vad som skulle gälla vid oförändrade regler.

Förslaget föranleder ändringar i 65 kap. 5 § inkomstskattelagen (1999:1229). Ett lagförslag i ärendet finns i avsnitt 3.5.

5.2.5 Avdraget för resor till och från arbetet och i tjänsten

Regeringens förslag: Det avdragsgilla beloppet för kostnader för resor med egen bil mellan bostad och arbetsplats respektive i tjänsten höjs från 17 kronor per mil till 18 kronor per mil.

Skälen för regeringens förslag: Avdrag för skäligena utgifter för resor mellan bostaden och arbetsplatsen (arbetsresor) skall göras, om arbetsplatsen ligger på ett sådant avstånd från den skattskyldiges bostad att han behöver använda något transportmedel. Avdrag skall under vissa förutsättningar göras för kostnader för arbetsresor med egen bil. I sådant fall får för närvarande avdrag göras med 17 kronor per mil. Samma schablonmässigt beräknade belopp gäller vid avdrag för kostnader för resor med egen bil i tjänsten eller i näringsverksamheten. Beloppet avser att täcka de milbundna kostnaderna.

De höjda priserna på drivmedel ökar kostnaderna för arbetsresor och resor i tjänsten. För att anpassa avdraget för resor till och från arbetet och i tjänsten på grund av de höjda priserna, föreslås att den nuvarande nivån på avdrag för resor med egen bil höjs från 17 kronor till 18 kronor.

Förslagen föranleder ändringar i 12 kap. 5 och 27 §§ samt 16 kap. 27 § inkomstskattelagen (1999:1229). Ett lagförslag i ärendet finns i avsnitt 3.5.

5.2.6 Reducerat förmånsvärde för miljövänliga bilar

Regeringens förslag: Den tidsbegränsade nedsättningen av förmånsvärdet för miljöbilar förlängs med tre år. Nedsättningen kommer därmed att gälla till och med inkomståret 2011.

Den tidsbegränsade nedsättningen av förmånsvärdet för miljöbilar som är utrustade med teknik för drift med annan gas än gasol görs också förmånligare. Reduceringen av förmånsvärdet för dessa bilar ökas från 20 till 40 procent. Den maximala reduceringen får dock inte överstiga 16 000 kronor per år.

Skälen för regeringens förslag: De nuvarande reglerna om justering av värdet av bilförmån för s.k. miljöbilar tillämpades första gången vid 2000 års taxering. Reglerna innebär att förmånsvärdet för en bil som – helt eller delvis – är utrustad med teknik för drift med elektricitet eller med mer miljöanpassade drivmedel än bensin eller dieselolja och som därför har ett nybilspris som är högre än nybilspriset för närmast jämförbara bil utan sådan teknik, skall justeras ned till en nivå som motsvarar förmånsvärdet för den jämförbara bilen. Reglerna infördes bland annat för att underlätta introduktionen av miljöbilar på bilmaknaderna och på så sätt skapa bättre förutsättningar för att miljöprestandan hos beståndet av förmånsbilar skulle öka (prop. 1999/2000:6, bet. 1999/2000:SkU7, rskr. 1999/2000:66).

Den 1 januari 2002 infördes en tidsbegränsad möjlighet till ytterligare nedsättning av förmånsvärdet för vissa typer av miljöanpassade förmånsbilar. För elbilar och elhybridbilar kan nedsättning göras till 60 procent av förmåns-

värdet för närmast jämförbara konventionella bil. För bilar som drivs med alkohol eller annan gas än gasol kan motsvarande nedsättning göras till 80 procent av förmånsvärdet för närmast jämförbara konventionella bil. De tillfälliga reglerna gällde initialt till och med 2005 års taxering för elbilarna och 2006 års taxering för alkohol- och gasbilarna. Därefter har tidsgränserna förlängts vid två tillfällen och för närvarande gäller en gemensam tidsgräns till och med 2009 års taxering.

Regeringen anser att den tillfälliga möjligheten till ytterligare nedjustering av förmånsvärdet för aktuella biltyper bör förlängas. Regeringen föreslår därför att de tillfälliga reglerna förlängs till och med 2012 års taxering för båda biltyperna.

När det gäller gasbilarna kostar dessa i likhet med elhybridbilarna betydligt mer i inköp än konventionella bilar. Gasbilar som drivs med biogas har också bättre miljöprestanda än till exempel etanolbilar.

Även om gasbilarna i och för sig kan köras på bensin med mindre bensintankar, bedömer regeringen att dessa bilar har mer likheter med elhybridbilarna än med alkoholbilarna och att skäl därför finns för att höja nedsättningen till samma nivå som för elbilarna och elhybridbilarna. Regeringen föreslår således att reduceringen av förmånsvärdet för dessa bilar ökas från 20 till 40 procent. Den maximala reduceringen får dock inte överstiga 16 000 kronor per år.

Förslagen föranleder ändringar i 61 kap. 19 a § inkomstskattelagen (1999:1229) och i övergångsbestämmelserna till lagen (2001:1175) om ändring i inkomstskattelagen. Ett lagförslag i ärendet finns i avsnitt 3.5.

5.2.7 Förändrade nivåer för socialavgifter

Regeringens förslag: Sjukförsäkringsavgiften i arbetsgivaravgifterna sänks från 10,15 till 8,64 procent av avgiftsunderlaget. Sjukförsäkringsavgiften i egenavgifterna sänks från 11,12 till 9,61 procent av avgiftsunderlaget. Detta föranleder en höjning av den allmänna löneavgiften i både arbetsgivar- och egenavgifterna till 4,58 procent.

Skälen för regeringens förslag: Ett syfte med den förändrade avgiftsstruktur som riksdagen beslutat med anledning av budgetpropositionen

för 1998 (prop. 1997/98:1, bet. 1997/98:FiU1, rskr. 1997/98:36) var att inom ramen för ett i princip oförändrat avgiftsuttag skapa bättre samstämmighet mellan inkomster och utgifter i bl.a. sjukförsäkringssystemet. Underlaget för socialavgifterna beräknas till totalt cirka 1 073 miljarder kronor 2006.

Socialavgifterna betalas antingen som arbetsgivaravgifter eller som egenavgifter. Arbetsgivaravgifter betalas av arbetsgivare medan egenavgifter betalas av främst enskilda näringsidkare.

Sjukförsäkringsavgiften

Sjukförsäkringsavgiften är en av sex avgifter som tillsammans utgör socialavgifterna. Sjukförsäkringsavgiften uppgår för närvarande till 10,15 procent för arbetsgivare och till 11,12 procent för dem som betalar egenavgifter.

Sjukförsäkringsavgiften finansierar bl.a. utgifter för inkomstrelaterad sjukpenning, rehabiliterings-, sjuk- och aktivitetsersättning, allt enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring. Sjukförsäkringsavgiften skall även finansiera Centrala studiestödsnämndens kostnader för sådana studielån som avser en studerandes sjukperiod och som enligt studiestödslagen (1999:1395) inte ska återbetalas, vissa av de allmänna försäkringskassornas förvaltningskostnader, samt kostnader enligt lagen (1988:1465) om ersättning och ledighet för närståendevård.

Sjukförsäkringsavgiften bör tas ut med en avgiftssats som innebär att de beräknade intäkterna från avgiften motsvarar de förväntade utgifterna. För 2006 beräknas de utgifter som sjukförsäkringsavgiften skall täcka, uppgå till 93 miljarder kronor. Mot bakgrund härav föreslår regeringen att sjukförsäkringsavgiften i arbetsgivaravgifterna sänks till 8,64 procent av avgiftsunderlaget och i egenavgifterna till 9,61 procent av avgiftsunderlaget.

Det sammanlagda uttaget av socialavgifter och allmän löneavgift

Justeringen av sjukförsäkringsavgifterna skall göras inom ramen för ett i princip oförändrat avgiftsuttag. Den allmänna löneavgiften skall därmed höjas till 4,58 procent.

De föreslagna förändringarna i avgiftsnivåerna bör gälla från den 1 januari 2006 och medför ändringar i 2 kap. 26 § och 3 kap. 13 § socialavgiftslagen (2000:980) samt 3 § lagen (1994:1920) om allmän löneavgift. Lagförslag i ärendet finns i avsnitt 3.17 och 3.12.

Sammanfattning av förslagen om förändrade avgiftsnivåer

Förslagen om kommande nivåer på socialavgifter och allmän löneavgift för arbetsgivare och enskilda näringsidkare sammanfattas i tabell 5.6.

Tabell 5.6 Socialavgifter 2006 enligt regeringens förslag

Procent

Socialavgifter	Arbetsgivaravgifter	Egenavgifter
Sjukförsäkringsavgift	8,64	9,61
Föräldraförsäkringsavgift	2,20	2,20
Ålderspensionsavgift	10,21	10,21
Efterlevandepensionsavgift	1,70	1,70
Arbetsmarknadsavgift	4,45	1,91
Arbetskadeavgift	0,68	0,68
S:a socialavgifter	27,88	26,31
Allmän löneavgift	4,58	4,58
S:a socialavgifter och allmän löneavgift	32,46	30,89

5.2.8 Förhöjt grundavdrag till fysiska personer i stödområde A

Regeringens bedömning: Frågan om ett förhöjt grundavdrag till fysiska personer bosatta inom stödområde A bereds vidare.

Skälen för regeringens bedömning: Regeringen beslutade den 16 december 2004 att tillkalla en särskild utredare med uppdrag att analysera och lämna förslag till regionala stimulansåtgärder inom skatteområdet, företrädesvis på individnivå. Utredaren skulle därvid i första hand överväga om ett förhöjt grundavdrag från och med inkomståret 2005 kunde ges till fysiska personer bosatta inom stödområde A. Om ett sådant avdrag inte bedömdes kunna införas, eller inte bedömdes på bästa sätt uppfylla syftet att stimulera den regionala utvecklingen, skulle

utredaren överväga om andra regionala stimulansåtgärder kunde vidtas i detta område eller andra delar av Sverige där medborgare och företag kan ha höga utgifter till följd av långa transportavstånd och kallt klimat. De offentligfinansiella effekterna av förslagen fick inte uppgå till mer än 300 miljoner kronor per år.

Utredningen, som antog namnet Utredningen om regionala stimulansåtgärder inom skatteområdet, överlämnade den 15 augusti 2005 betänkandet Regionala stimulansåtgärder inom skatteområdet (SOU 2005:68).

Utredningen har visat att det inte finns något hinder mot att regionalt förhöjda grundavdrag införs, men att en sådan åtgärd enligt utredningens mening, inte är mest ändamålsenlig för att åstadkomma en effektiv regional stimulans. Utredningen föreslår i stället att en ytterligare utvidgning av de särskilda avdragen enligt socialavgiftslagen (2000:980) inom ramen för den stödordning som finns på socialavgiftsområdet.

Betänkandet har nyligen skickats ut på remiss. Remisstiden går ut den 1 november 2005. Regeringens bedömningen från budgetpropositionen för 2005 kvarstår att skattestimulansen i första hand skall ha formen av ett förhöjt grundavdrag i stödrområde A fr.o.m. inkomståret 2005.

5.2.9 Beskattningen av lånedatorer

Regeringens bedömning: Regeringen anser att reglerna om skattefrihet för förmån av lånedator för närvarande inte bör ändras.

Bakgrunden till regeringens bedömning: Reglerna om skattefrihet för förmån av lånedator tillämpades första gången vid 1999 års taxering. I sak innebär reglerna att en skattskyldig som för privat bruk använder en dator som tillhandahållits av arbetsgivaren inte blir beskattad för denna förmån. För skattefrihet krävs att förmånen väsentligen riktar sig till hela den stadigvarande personalen på arbetsplatsen och – sedan den 1 januari 2004 – att den skattskyldige inte byter ut förmånen mot kontant ersättning med mer än 10 000 kronor under ett kalenderår.

I budgetpropositionen för 2004 tillkännagav regeringen att en översyn skulle göras av den

nuvarande ordningen där det skulle ingå att pröva behovet av att behålla möjligheterna att kombinera förmånen av datorutrustning med individuella bruttolöneavdrag. Enligt tillkännagivandet borde även vissa närliggande frågor som aktualiserats på området ses över, bl.a. i vilken mån reglerna bidrar till att regeringens IT-politiska mål nås. Med anledning av tillkännagivandet lämnade regeringen i september 2004 ett uppdrag till Statskontoret att göra en sådan översyn.

Statskontoret överlämnade i juni i år rapporten Lånedatorsystemet, Gratis för arbetsgivare – dyrt för stat och kommun (2005:14). Statskontoret föreslår att skattefriheten för förmån av lånedator skall upphöra att gälla från och med den 1 januari 2006. Som skäl anges bl.a. att systemet som initialt bidrog till en snabbare spridning av datorer hos fast anställda och en tidigareläggning av datorinköp, numera allt mer fått karaktär av en allmän personalförmån.

Som den mest framkomliga vägen att effektivisera lånedatorsystemet väger Statskontoret alternativet att slopa skattefriheten för förmån av lånedator mot alternativet att antingen ytterligare begränsa möjligheten till bruttolöneavdrag eller att helt avskaffa denna möjlighet. Härigenom skulle nämligen i ökande grad en överföring av finansieringen av systemet ske från de anställda och det allmänna till arbetsgivarna. En utveckling i denna riktning skulle innebära en utformning i linje med de ursprungliga intentionerna med lånedatorsystemet. De fördelningpolitiska effekterna kan härigenom också begränsas eller undanröjas.

Skälen för regeringens bedömning: Statskontorets rapport visar att under den period som systemet har funnits har andelen fast anställda med tillgång till dator i hemmet ökat från 49 till 85 procent, delvis tack vare lånedatorsystemet. Detta är en mycket positiv effekt. Vidare gör regeringen, i likhet med Statskontoret, bedömningen att lånedatorsystemet har medfört att Sverige har fått mer kompetent arbetskraft och större datorvanor bland befolkningen, jämfört med många andra länder. Systemet har gett bra reklam för Sverige som ledande och framåtblickande IT-nation, vilket kan locka till sig nya investeringar och företagsetableringar. Det kan på sikt bidra till högre tillväxt.

Vad gäller det nyss nämnda förhållandet att arbetskraften i Sverige blivit mer kompetent

kommer detta mera direkt arbetsgivarna till del genom att datorisering och uppgradering av arbetsplatsen underlättas. På så sätt kan arbetsgivarna dra ned på sin datautbildning.

Mot bakgrund av det anförda gör regeringen bedömningen att reglerna om skattefrihet för lånedator för närvarande inte bör ändras.

5.2.10 Beskattningen av sjömän i det nordiska skatteavtalet

Regeringens förslag: Den skattefrihet som enligt den särskilda övergångsbestämmelsen i artikel 31.3 i det nordiska skatteavtalet gäller för i Sverige obegränsat skattskyldiga sjömän som uppbär ersättning för arbete ombord på danskt, färöiskt, finskt, isländskt eller norskt skepp i internationell trafik, förlängs till att gälla också vid 2007 års taxering.

Skälen för regeringens förslag: I budgetpropositionen för 2001 (avsnitt 9.2.5) föreslogs att den skattefrihet, som enligt den särskilda övergångsbestämmelsen i artikel 31.3 i 1996 års nordiska skatteavtal gällde t.o.m. 2001 års taxering för i Sverige obegränsat skattskyldiga sjömän som får ersättning för arbete ombord på danskt, färöiskt, finskt, isländskt eller norskt skepp i internationell trafik, skulle förlängas till att gälla också vid 2002 års taxering (SFS 2000:1165). I budgetpropositionerna för åren 2002–2005 föreslogs att skattefriheten skulle förlängas till att gälla också vid 2003–2006 års taxeringar (SFS 2001:1054, 2002:964, 2003:826 och 2004:1053).

Ovan nämnda skattefrihet gäller emellertid inte för anställda ombord på färjor i reguljär trafik mellan Sverige och Danmark. För denna grupp undertecknades den 30 september 1999 ett bilateralt avtal mellan Sverige och Danmark som finns fogat som bilaga 2 till lagen (1996:1512) om dubbelbeskattningsavtal mellan de nordiska länderna. Avtalet innebär att Sverige kan beskatta sjömän med hemvist i Sverige som arbetar på danska färjor. I prop. 2000/01:89, Beskattningen av anställda ombord på färjor mellan Sverige och Danmark, föreslogs emellertid att danska s.k. nettolöner som betalas till ombordanställda på danska färjor skulle undantas från svensk beskattning vid 2002 års taxering.

Skattefriheten begränsades till att gälla personer som någon gång under januari månad år 2001 var anställda ombord på ett danskt skepp (SFS 2001:411). Skälet för förslaget var att anställda ombord på fartyg som är registrerade i Dansk Internationellt Skibsregister (DIS) är undantagna från dansk sjömansskatt och får i stället en nettolön som är cirka 30 procent lägre än motsvarande bruttolön. I budgetpropositionerna för åren 2002–2005 föreslogs att även detta undantag från beskattning skulle förlängas till att gälla också vid 2003–2006 års taxeringar (SFS 2001:1054, 2002:964, 2003:826 och 2004:1053).

Beskattningen av sjömännen i det nordiska skatteavtalet är en fråga som lämpligen borde lösas gemensamt inom Norden. Regeringen påbörjade under hösten 2001 en översyn av lastsjöfarten och färjenäringsens villkor. Syftet var att utreda möjligheterna till en gemensam nordisk uppfattning när det gäller utformningen av de Europeiska gemenskapernas riktlinjer för statligt stöd till sjötransport. Detta uppdrag redovisades under hösten 2003. Den särskilde utredarens slutsats var att det inte förelåg några förutsättningar för att enas om en gemensam uppfattning i denna fråga med vare sig de nordiska länderna eller övriga länder runt Östersjön. En gemensam uppfattning om stödfrågorna hade kunnat leda till en lösning av den nu aktuella frågan. I den uppkomna situationen anser emellertid regeringen att det fortfarande finns anledning att förlänga den skattefrihet för ombordanställda på nordiska skepp som hittills gällt till att gälla även vid 2007 års taxering.

Förslaget har som tidigare år tagits in i övergångsbestämmelserna till lagen (1996:1512) om dubbelbeskattningsavtal mellan de nordiska länderna. Ett lagförslag i ärendet finns i avsnitt 3.14.

5.3 Kapital- och egendomsskattefrågor

5.3.1 Begränsningsregeln för fastighetsskatt

Regeringens förslag: Den andel av hushållsinkomsterna som i normalfallen högst skall gå till fastighetsskatt på den permanenta bostaden sänks från 5 till 4 procent.

Skälen för regeringens förslag: Sedan den 1 januari 2001 tillämpas den s.k. begränsningsregeln för fastighetsskatt. Avsikten med regeln är att fastighetsskatten inte skall utgöra en oproportionellt stor andel av hushållens inkomster. Begränsningsregeln är utformad som en skattereduktion och finns i lagen (2001:906) om skattereduktion för fastighetsskatt. Innebörden av bestämmelsen är att hushåll med låga eller normala inkomster inte skall behöva betala mer än motsvarande 5 procent av hushållsinkomsten i fastighetsskatt för permanentbostaden. Skattereduktionen beräknas för fastigheter med ett lägsta taxeringsvärde på 280 000 kronor på den del av taxeringsvärdet som inte överstiger 3 miljoner kronor. Regeln är konstruerad så att hushåll med inkomster upp till 600 000 kronor per år är berättigade till skattereduktion. Med inkomst avses hushållets sammanlagda beskattningsbara förvärvsinkomster, positiva kapitalinkomster samt 15 procent av förmögenheten. Förmögenheten är definierad som den beskattningsbara förmögenheten minskad med husets taxeringsvärde till den del detta inte överstiger 3 miljoner kronor. Begränsningsregeln medför att den fastighetsskatt som hushållet behöver betala inte påverkas av att taxeringsvärdet stiger utan endast av förändringar av hushållsinkomsten, under förutsättning att fastigheten är taxerad till högst 3 miljoner kronor.

Sedan år 2004 tillämpas även en begränsningsregel för förmögenhetsskatten. De hushåll som omfattas av begränsningsregeln för fastighetsskatt och som betalar förmögenhetsskatt för sin permanentbostad, är berättigade till reduktion på den del av förmögenhetsskatten som belöper på permanentbostaden. Förmögenhetsskatten reduceras med samma andel som fastighetsskatten har reducerats med.

År 2005 beräknas ca 119 000 personer få skattereduktion för fastighetsskatt. Av dessa personer beräknas ca 20 000 även få skattereduktion för förmögenhetsskatt.

Skattereduktionen för fastighetsskatt beräknas med hjälp av ett spärrbelopp och ett avräkningsunderlag. Spärrbeloppet motsvarar 5 procent av den reduktionsgrundande hushållsinkomsten. Avräkningsunderlaget är den fastighetsskatt som påförs den skattskyldige för permanentbostaden. Taket för avräkningsunderlaget är fastställt till 30 000 kronor, vilket motsvarar fastighetsskatten på ett småhus taxerat till 3 miljoner kronor. I lagtexten anges inte någon

övre gräns för den reduktionsgrundande hushållsinkomsten. Som en följd av de övriga gränserna får den reduktionsgrundande hushållsinkomsten dock ett tak på 600 000 kronor. Detta följer av att 5 procent av 600 000 kronor är 30 000 kronor vilket motsvarar taket för avräkningsunderlaget. Skattereduktionen kan uppgå till högst 27 200 kronor.

Sedan begränsningsregeln infördes har taxeringsvärdena stigit på många håll i landet. Nästa år väntas taxeringsvärdena öka med i genomsnitt omkring 23 procent. I vissa delar av landet förväntas ökningen bli närmare 50 procent. Det finns därför skäl att överväga om begränsningsregeln bör utvidgas till att omfatta fler hushåll än vad som är fallet i dag.

En utvidgning kan ske genom att taket för avräkningsunderlaget höjs eller genom att spärrbeloppet sänks eller genom en kombination av de båda åtgärderna. En höjning av avräkningsunderlaget från 30 000 kronor till exempelvis 40 000 kronor medför att taket för högsta taxeringsvärde höjs från 3 miljoner till 4 miljoner kronor. Det leder till att de som omfattas av begränsningsregeln kan få skattereduktion även för den delen av taxeringsvärdet som överstiger 3 miljoner kronor upp till 4 miljoner kronor. Det innebär vidare att den övre gränsen för den reduktionsgrundande hushållsinkomsten justeras uppåt till 800 000 kronor. En höjning av avräkningsunderlaget medför ingen förbättring för flertalet av de hushåll som i dag omfattas av begränsningsregeln. Det beror på att det är så få hushåll som har taxeringsvärden som överstiger 3 miljoner kronor.

Ett annat sätt att utvidga begränsningsregeln är att sänka spärrbeloppet. En sänkning av spärrbeloppet från 5 till exempelvis 4 procent innebär att de som omfattas av regeln får en ökad skattereduktion. Det medför vidare att de som betalar en fastighetsskatt motsvarande 4 till 5 procent av hushållsinkomsten kommer att kunna få skattereduktion. Ett sänkt spärrbelopp till 4 procent innebär också att gränsen för hushållsinkomsten automatiskt justeras uppåt från 600 000 till 750 000 kronor.

En sänkning av spärrbeloppet ger en förbättring för fler hushåll än vad en höjning av avräkningsunderlaget gör. Enligt regeringens mening bör därför spärrbeloppet sänkas till 4 procent samtidigt som nivån för högsta taxeringsvärde bibehålls vid 3 miljoner kronor. Förslaget innebär att de som redan omfattas av

begränsningsregeln får ökad skattereduktion på den del av taxeringsvärdet som inte överstiger 3 miljoner kronor. Därtill medför förslaget att begränsningsregeln utvidgas till att omfatta ytterligare två typer av hushåll. Den ena gruppen är hushåll med inkomster upp till 600 000 kronor och som betalar en fastighetsskatt som motsvarar mellan 4 och 5 procent av hushållsinkomsten. Den andra gruppen är hushåll med inkomster från 600 000 kronor upp till 750 000 kronor. De kommer att få skattereduktion om de har taxeringsvärden mellan 2,4 miljoner och 3 miljoner kronor. För hushåll som är berättigade till skattereduktion för förmögenhetsskatt innebär förslaget att reduktionen ökar i motsvarande grad som reduktionen för fastighetsskatt. Samtidigt tillkommer hushåll som inte tidigare har omfattats av begränsningsregeln för förmögenhetsskatt.

Förslaget föranleder förändringar i 11 § lagen (2001:906) om skattereduktion för fastighetsskatt. Ett lagförslag i ärendet finns i avsnitt 3.18.

5.3.2 Höjd fastighetsskatt på vattenkraftverk

Regeringens förslag: Fastighetsskatten på vattenkraftverk höjs från 0,5 procent till 1,2 procent. Därutöver höjs fastighetsskatten på vattenkraftverk tillfälligt med ytterligare 0,5 procentenheter, från 1,2 procent till 1,7 procent. Den tillfälliga höjningen skall gälla under taxeringsåren 2007–2011.

Skälen för regeringens förslag: Uttaget av fastighetsskatt regleras i lagen (1984:1052) om statlig fastighetsskatt. För elproduktionsenheter utgör fastighetsskatten 0,5 procent av taxeringsvärdet för varje beskattningsår. Elproduktionen i Sverige sker huvudsakligen i vattenkraftverk och kärnkraftverk. Vattenkraftproducerad el är billigast att producera. Den storskaliga vattenkraften i Sverige byggdes ut under perioden 1945 till 1980. Detta innebär att flertalet anläggningar är avskrivna och har låga produktionskostnader.

Regeringen föreslår att fastighetsskatten på vattenkraftverk höjs från 0,5 procent till 1,2 procent. Därutöver föreslås att fastighetsskatten på vattenkraftverk höjs tillfälligt med ytterligare 0,5 procentenheter, från 1,2 procent

till 1,7 procent. Syftet med den tillfälliga höjningen är att finansiera dels det investeringsstöd för konvertering från direktverkande elvärme i bostadshus som föreslås i avsnitt 7.1.9 (UO 21, energi, volym 11), dels det investeringsstöd för konvertering från oljeuppvärmning av bostadshus som aviseras i avsnitt 7.1.10 (UO 21, energi, volym 11). Den tillfälliga höjningen föreslås gälla under taxeringsåren 2007–2011.

Att höja fastighetsskatten för vattenkraftverken innebär att man beskattar den knapphetsränta eller lägesränta som uppkommer från ekonomiskt värdefulla naturresurser som finns i begränsad mängd. Av betydelse är också att det system för handel med utsläppsätter som infördes i början av detta år har bidragit till höjda elpriser och därmed ökat företagets vinster. Den höjda fastighetsskatten bedöms inte påverka konsumentpriserna utan i stället reduceras företagsvinsterna. Samtidigt görs bedömningen att kraftföretagens investeringsbeslut avseende effektivisering, miljö och säkerhet inte påverkas av förslaget.

Förslaget föranleder ändring i 3 § lagen (1984:1052) om statlig fastighetsskatt samt att det införs en särskild lag som skall tillämpas de år som den tillfälliga höjningen av fastighetsskatten är aktuell. Lagförslag i ärendet finns i avsnitt 3.3 och 3.7.

5.3.3 3:12-beskattningen

Regeringens bedömning: Reformerade 3:12-regler träder i kraft den 1 januari 2006.

Skälen för regeringens bedömning: I budgetpropositionen för 2004 (prop. 2003/04:1, volym 1, avsnitt 8.3.1 s. 204 och 205) aviserades att ett första steg i den reformering av de s.k. 3:12-reglerna (57 kap. inkomstskattelagen, 1999:1229) som pågår skulle tas genom att nivån på klyvningsräntan fr.o.m. beskattningsåret 2004 höjdes med två procentenheter till statslåneräntan plus sju procentenheter. Nivån på klyvningsräntan har betydelse för hur mycket av utdelningsinkomster och kapitalvinster som skall beskattas i inkomstlagen kapital respektive tjänst. Ett förslag om höjd klyvningsränta lades fram i oktober 2003 (prop. 2003/04:17) och ledde till lagstiftning under december 2003 (bet.

2003/04:SkU9, rskr. 2003/04:117, SFS 2003:1200)

I budgetpropositionen för 2005 (prop. 2004/05:1, volym 1, avsnitt 8.3.4 s. 211 och 212) gjorde regeringen bedömningen att 3:12-reglerna bör förändras så att de blir mer gynnsamma för företagen. Regeringen hänvisade till det fördjupade analysarbete om reglerna som bedrevs av en av finansministern särskilt förordnad expertgrupp. Denna expertgrupp har i januari 2005 i promemorian Reformerad ägarbeskattning – effektivitet, prevention, legitimitet redovisat resultatet av sitt arbete. Gruppen presenterade två förslag. Ett av dessa förslag – det s.k. begränsade alternativförslaget – har remissbehandlats. Inom Finansdepartementet pågår nu ett arbete för att med detta förslag som utgångspunkt reformera 3:12-reglerna. Regeringen avser att inom kort föreslå reformerade 3:12-regler som skall träda i kraft den 1 januari 2006.

5.3.4 Ny utredning om beskattning av stiftelser

Regeringens bedömning: En utredning om hur beskattningen av stiftelser som bedriver allmännyttig verksamhet bör utformas kommer att tillsättas.

Skälen för regeringens bedömning: Riksdagen har i ett tillkännagivande den 24 november 2004 uppmanat regeringen att se över reglerna om inskränkt skattskyldighet för allmännyttiga stiftelser och vissa andra juridiska personer som bedriver allmännyttig verksamhet. Regeringen har påbörjat arbetet med att ta fram direktiv med ett sådant innehåll. En utredning kommer att tillsättas.

5.4 Företagsskattefrågor

5.4.1 Genomförande av ändringar i fusionsdirektivet

Regeringens bedömning: Skattereglerna behöver ändras för att uppfylla kraven i det ändrade fusionsdirektivet.

Skälen för regeringens bedömning: Den 17 februari 2005 antog rådet direktiv 2005/19/EG om ändring i direktiv 90/434/EEG om ett gemensamt beskattningssystem för fusion, fission, överföring av tillgångar och utbyte av aktier eller andelar som berör bolag i olika medlemsstater (fusionsdirektivet). En del av ändringarna skall vara genomförda av medlemsstaterna senast den 1 januari 2006. Bland annat skall den nya associationsformen europabolag få använda sig av de fördelar som fusionsdirektivet ger. Förslag till nödvändiga lagändringar kommer att lämnas av regeringen i en proposition under hösten.

Övriga ändringar i fusionsdirektivet skall vara genomförda av medlemsstaterna senast den 1 januari 2007. Förslag med anledning av dessa ändringar kommer regeringen att lämna under nästa år.

5.4.2 Skattereduktion för stormfälld skog

Regeringens bedömning: Den som i de särskilt stormdrabbade länen äger skogsmark med stormskadad skog och som säljer virke från denna bör, under vissa förutsättningar, tillgodoräknas skattereduktion baserad på den mängd virke som forslas ut ur skogen.

Skälen för regeringens bedömning: Regeringen har i en lagrådsremiss utarbetat ett förslag till skattereduktion för virke från stormfällad skog.

Syftet med reduktionen är detsamma som för den i avsnitt 5.5.8 redovisade skattebefrielsen för diesel i arbetsfordon i stormfällad skog, dvs. att stödja och ge incitament till utforsling och omhändertagande av stormskadat virke till de skogsägare vars skog har skadats under stormen den 8–9 januari 2005. Eftersom den föreslagna skattereduktionen utgör ett statsstöd har en anmälan gjorts till kommissionen, som måste godkänna åtgärden innan den kan beslutas och träda i kraft.

Enligt förslaget skall den som i särskilt stormdrabbade län äger skogsmark med stormskadad skog och som säljer virke från denna tillgodoräknas en skattereduktion baserad på den mängd virke som forslas ut ur skogen om vissa förutsättningar och villkor är uppfyllda. Skattereduktionen föreslås uppgå till 50 kronor per kubikmeter fast mått under bark av det virke som forslats ut ur den stormskadade skogen. Reduktion föreslås ges för den mängd utforslat virke som överstiger ett års tillväxt, dock minst 200 kubikmeter fast mått under bark. Skattereduktion är avsedd att ges efter ansökan hos Skatteverket och räknas av mot kommunal och statlig inkomstskatt samt mot statlig fastighets-skatt. Om reduktionen inte kan räknas av mot dessa skatter skall den reduktionsberättigade tillgodoräknas ett belopp motsvarande reduktion.

Förslagen beräknas kunna träda i kraft den 1 januari 2006 och gälla vid 2006–2008 års taxeringar för virke som avyttrats, forslats ut ur skogen och mätts in senast vid utgången av år 2006.

5.5 Energi- och miljöbeskattning

5.5.1 Grön skatteväxling och andra miljö- och energipolitiska styrmedel

I budgetpropositionen för 2001 presenterade regeringen en strategi för grön skatteväxling. Det samlade utrymmet för grön skatteväxling under perioden 2001–2010 bedömdes till 30 miljarder kronor. Hittills har en skatteväxling om knappt 14 miljarder kronor genomförts. Tyngdpunkten för de energi- och miljöskatte-

höjningar, som hittills skett inom ramen för den gröna skatteväxlingen, har främst legat på höjda skatter på el och uppvärmningsbränslen. De åtgärder som vidtagits under 2005 har dock inneburit en ökad tonvikt på transportsektorn.

En fortsatt grön skatteväxling utgör en central del i regeringens strategi för att omvandla Sverige till ett ekologiskt hållbart samhälle. Det främsta syftet med skatteväxlingen är att öka miljöstyrningen via skattesystemet. Genom miljöskatter sätter man ett pris på miljön och det blir dyrare att släppa ut föroreningar. Härigenom får hushållen ekonomiska motiv att välja en mer miljövänlig och resurssnål livsstil medan företagen stimuleras att utveckla en mer miljövänlig teknik. En grön skatteväxling innebär inte en höjning av det totala skatteuttaget då höjningar av de miljörelaterade skatterna balanseras av sänkningar av t.ex. inkomstskatten.

För 2006 bör en skatteväxling på 3,6 miljarder kronor ske. I denna proposition föreslår regeringen en höjning av fordonsskatten för lätta lastbilar och lätta bussar, höjningar av skatterna på kärnkraftsel, naturgrus och avfall som deponeras samt höjda elskatter. Vidare avser regeringen att föreslå ett införande av beskattning av avfall som förbränns inom ramen för energiskattesystemet samt en skatt på flygresor. Den samlade budgeteffekten av dessa åtgärder för år 2006 framgår av tabell 5.7.

Tabell 5.7 Höjda energi- och miljöskatter inom ramen för grön skatteväxling 2006

Periodiserad nettoeffekt för offentlig sektor i miljoner kronor

Höjd fordonsskatt för lätta bussar och lätta lastbilar	230
Höjd kärnkraftsskatt	1 000
Höjd skatt på el för el-, gas-, värme- och vattenförsörjning, m.m.	200
Skatt på flygresor	770
Höjd skatt på naturgrus	50
Höjd skatt på avfall	90
Avfallsförbränningsskatt	860
Höjd energiskatt på el till hushåll och service	400
Summa	3 600

Sedan skatteväxlingen påbörjades har omvärldsförändringar inneburit förändrade förutsättningar för skatteväxlingen genom att flera nya ekonomiska styrmedel tillkommit på energiområdet, som t.ex. handel med utsläppsrätter och elcertifikat. Elcertifikatsystemet fyller samma funktion som en koldioxidskatt på fossila

bränslen i elproduktionen skulle ha haft om elpriset fortfarande hade bestämts nationellt och kan därför jämföras med en miljörelaterad skatt. Det nu startade EU-systemet för utsläppshandel innebär att det i Sverige används två styrmedel parallellt för att styra mot minskade utsläpp av koldioxid. Regeringen föreslår att en samordning sker av dessa båda styrmedel, vilket innebär att koldioxidskatten justeras ned för de anläggningar som omfattas av handelssystemet (se avsnitt 5.5.2).

Dessa nya ekonomiska styrmedel innebär en ökad miljöstyrning parallellt med den som sker via skattesystemet. För den fortsatta skatteväxlingen bör en avvägning göras av i vilken utsträckning miljöstyrningen skall uppnås med skattesystemet via den gröna skatteväxlingen och i vilken utsträckning miljöstyrningen skall uppnås med andra ekonomiska styrmedel.

5.5.1.1 Fordonsskatten på lätta bussar och lätta lastbilar

Regeringens förslag: Fordonsskatten på lätta bussar och lätta lastbilar höjs med 60 procent. Höjningarna träder i kraft den 1 januari 2006.

Skälen för regeringens förslag: Nivån på fordonsskatten för lätta bussar och lätta lastbilar är ännu betydligt lägre än jämförbara viktclasser för främst dieseldrivna personbilar. Vägtrafikskatteutredningen redovisade i sitt delbetänkande Vissa vägtrafikskattefrågor (SOU 2002:64) att den stora skatteskillnaden leder till en omfattande skattebetingad ombyggnad från personbil till lätt lastbil med merkostnader för myndigheter och mindre skatteintäkter som följd. Utredningen anförde vidare att det även av miljöskäl är olämpligt att skatten på lätta bussar och lätta lastbilar är lägre än skatten på personbilar och föreslog att fordonsskatten skulle likställas mellan nämnda fordonsslag.

Såsom redovisades redan i budgetpropositionen för 2005 anser regeringen att fordonsskatten på lätta bussar och lätta lastbilar på sikt bör likställas med fordonsskatten på personbilar.

Som ett första steg höjdes därför den 1 januari 2005 fordonsskatten på lätta bussar och lätta lastbilar med 40 procent. Som ett andra steg föreslås nu en ytterligare höjning med 60 procent. I frånvaro av särskilda åtgärder skulle emellertid en sådan generell höjning medföra att fordonsskatten i den lägsta viktclassen för bensindrivna lätta bussar och lätta lastbilar skulle överstiga skatten för motsvarande bensindrivna personbilar. För att undvika detta görs därför även en uppdelning av den lägsta skatteviktklassen i två klasser samtidigt som skattehöjningen begränsas i dessa två klasser. Ändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2006.

Förslaget föranleder ändringar i bilaga 1 till fordonsskattelagen (1988:327). Ett lagförslag i ärendet finns i avsnitt 3.8.

5.5.1.2 Höjd kärnkraftsskatt

Regeringens förslag: Den skatt som tas ut för den installerade termiska effekten i kärnkraftverken höjs med 85 procent till 10 200 kronor per megawatt och månad. Höjningen träder i kraft den 1 januari 2006.

Skälen för regeringens förslag: Kärnkraftsskatten är en fast skatt som betalas av kärnkraftsproducenterna och baseras på reaktorernas termiska effekt. Skatten är således oberoende av hur mycket el som produceras. Skatten tas ut för varje månad med 5 514 kronor per megawatt av den högsta tillåtna termiska effekten i kärnkraftsreaktorn. Vid en avställning av en reaktor under längre sammanhängande tid än 90 dagar betalas dock ingen skatt för de överskjutande dagarna.

Regeringen anser också att de elprishöjningar som den under året inledda utsläppshandeln orsakar har bidragit till icke obetydliga intäktsoökningar för kärnkraftsproducenterna.

Mot denna bakgrund föreslår regeringen att skatten höjs med 85 procent till 10 200 kronor per megawatt och månad. Ändringen föreslås träda i kraft den 1 januari 2006.

Förslaget föranleder ändringar i 2 § lagen (2000:466) om skatt på termisk effekt i kärnkraftsreaktorer. Ett lagförslag i ärendet finns i avsnitt 3.16.

5.5.1.3 Höjd naturgrusskatt

Regeringens förslag: Skatten på naturgrus höjs från 10 till 13 kronor per ton naturgrus. Höjningen träder i kraft den 1 januari 2006.

Skälen för regeringens förslag: Med naturgrus menas naturligt sorterade jordarter som till övervägande del består av fraktionerna sand, grus, sten och block. Syftet med lagen (1995:1667) om skatt på naturgrus, som trädde i kraft den 1 juli 1996, är att åstadkomma bättre hushållning med denna ändliga naturresurs och påskynda utvecklingen mot användning av alternativa material.

I det av riksdagen fastställda miljö kvalitetsmålet God bebyggd miljö ingår ett delmål för naturgrus användning som innebär att uttaget av naturgrus i landet år 2010 skall vara högst 12 miljoner ton per år. Ett viktigt verktyg för att nå naturgrusmålet är den modell för regional materialförsörjningsplanering som utvecklats av Sveriges geologiska undersökning, SGU, där både ballast- och grundvattentillgångar värderas. Denna modell kan vara ett stöd för kommunal planering, för företag i ballastbranschen och för länsstyrelsernas tillståndsprövning av täkter.

Leveranserna av ballast, inklusive naturgrus, ökade 2004 med drygt 9 procent enligt SGU. Även om det finns goda möjligheter att delmålet om naturgrus användning kommer att kunna nås inom utsatt tid kan det därför finnas anledning att ytterligare öka incitamentet att reducera naturgrus användningen. Skattesatsen höjdes per den 1 januari 2003 från 5 till 10 kronor per ton. Regeringen anser tiden nu mogen att förstärka den miljöstyrande effekten och föreslår därför en höjning fr.o.m. den 1 januari 2006 till 13 kronor per ton naturgrus.

Förslaget föranleder en ändring i 3 § lagen (1995:1667) om skatt på naturgrus. Ett lagförslag i ärendet finns i avsnitt 3.13.

5.5.1.4 Höjd avfallsskatt

Regeringens förslag: Skatten på avfall som deponeras höjs från 370 till 435 kronor per ton avfall. Höjningen träder i kraft den 1 januari 2006.

Skälen för regeringens förslag: Lagen (1999:673) om skatt på avfall trädde i kraft den 1 januari 2000. Inledningsvis uppgick skatten till 250 kronor per ton avfall. Skatten har höjts vid två tillfällen och uppgår, fr.o.m. den 1 januari 2003, till 370 kronor per ton avfall. Avsikten med avfallsskatten är att den skall öka de ekonomiska incitamenten att behandla avfall på ett från miljö- och naturresurssynpunkt bättre sätt. Skatten skall således begränsa mängden avfall som deponeras.

Avfallsskattens funktion m.m. har utvärderats av BRAS-utredningen som den 8 juli 2005 överlämnat slutbetänkandet En BRASKatt! – beskattning av avfall som deponeras (SOU 2005:64) till regeringen. I betänkandet konstaterar utredningen att avfallsskatten i huvudsak fungerar på avsett vis samtidigt som utredningen lämnar vissa förslag till hur skatten kan justeras i syfte att öka miljöstyrningen. Betänkandet remissbehandlas för närvarande och remisstiden går ut den 10 november 2005.

Som ett led i den gröna skatteväxlingen föreslår regeringen nu att avfallsskatten höjs från dagens 370 till 435 kronor per ton avfall fr.o.m. den 1 januari 2006. Härigenom ges enskilda, kommuner och producenter ett ökat ekonomiskt incitament att minska mängden avfall som deponeras. När remisstiden gått ut för BRAS-utredningens slutbetänkande avser regeringen att återkomma med eventuella förslag till förändringar i lagens utformning.

Förslaget föranleder en ändring i 4 § lagen (1999:673) om skatt på avfall. Ett lagförslag i ärendet finns i avsnitt 3.15.

5.5.1.5 Skatt på flygresor

Regeringens bedömning: En skatt på flygresor bör införas, utformad som en skatt på transporterade passagerare. Skattesatsen kan komma att uppgå till mellan 50 och 100 kronor per passagerare beroende på utformningen. Skatten bör kunna träda i kraft den 1 maj 2006.

Bakgrunden till regeringens bedömning: I regeringens proposition 2004/05:150 Svenska miljömål – ett gemensamt uppdrag fastslogs bl.a. att luftfarten i ökad utsträckning skall bidra till de utsläppsminskningar som behövs för att miljö kvalitetsmålen skall uppnås, att Sverige därför bör fortsatt arbeta nationellt och internationellt för en ökad miljödifferiering av luftfartens avgifter samt att olika ekonomiska styrmedel i detta sammanhang skall övervägas.

Flygfotogen används i jet- och turboprop-flygplan. Flygbensin används i mindre, kolvmotordrivna flygplan. Bägge dessa bränslen är i dag punktskatte- och mervärdesskattebefriade. Enligt tidigare gällande EG-rätt var det inte tillåtet att beskatta flygfotogen för kommersiellt bruk. Det nu gällande energiskattedirektivet tillåter däremot beskattning av flygbränsle på inrikes flygningar samt mellan medlemsstater på grundval av bilaterala avtal.

Regeringen har gett Luftfartsverket uppdrag att bland annat analysera möjligheterna att beskatta luftfartens bränsle inom ramen för energiskattedirektivet. Luftfartsverket redovisade detta i december 2004 (dnr N2004/3829/TP) Verket bedömde bl.a. att beskattning av flygbensin skulle kunna vara motiverad för att likställa flyget med andra transportslag, att beskattning för undvikande av tillämpningssvårigheter då måste gälla både privata och kommersiella ändamål samt att konsekvenserna av beskattning av flygfotogen noga bör utredas innan beslut tas om en sådan åtgärd. Också i vissa andra EU-länder har analyser genomförts som pekar på olika frågor som kräver vidare utredning.

Skälen för regeringens bedömning: Det är angeläget att alla delar av samhället bidrar till att minska skadliga utsläpp och uppfylla relevanta miljömål. Detta gäller också luftfarten. Både inom det internationella luftfartsorganet ICAO och inom EU pågår arbete med att undersöka

möjligheterna att inlemma luftfarten i ett utsläppshandelssystem. När ett sådant system kan genomföras är dock svårt att bedöma. Det är därför angeläget att undersöka vilka åtgärder som skulle kunna genomföras på nationell nivå, utöver de revideringar av de miljödifferierade avgifterna på de statliga flygplatserna som Luftfartsverket med jämna mellanrum gör.

Ett system som är väl beprövat, relativt enkelt och som redan tillämpas av flera länder är skatt på transporterade passagerare eller på antal passagerarplatser. Exempelvis Danmark och Storbritannien har varianter av sådan beskattning. Även passageraravgiften, som ingår i de svenska luftfartsavgifterna, tas ut enligt denna metod. Det är angeläget att få ett system för beskattning av flygtrafiken i kraft utan onödig fördröjning. Därför bedömer regeringen att en sådan lösning ligger närmast till hands. Beskattning bör principiellt kunna ske baserad på alla avgångar från svenska flygplatser. Det är önskvärt att en skatt utformas med möjlighet att ta regionalpolitiska hänsyn och att en skatt i övrigt skall kunna innehålla olika differieringar för att uppnå mest ändamålsenlig styreffekt. En lämplig skattenivå kan ligga i intervallet 50 till 100 kronor per passagerare beroende på utformningen. En skatt torde kunna träda i kraft den 1 maj 2006.

5.5.1.6 Höjd skatt på el för el-, gas-, värme- och vattenförsörjning, m.m.

Regeringens förslag: Energiskatten på el som förbrukas för el-, gas-, värme- eller vattenförsörjning höjs. Beskattning införs av elleverantörernas egenförbrukning av el. De förhöjda energiskattesatserna på el, som under vinterhalvåret förbrukas i större elpannor, slopas. Ändringarna träder i kraft den 1 januari 2006.

Bakgrunden till regeringens förslag: En reducerad energiskattesats gäller på el som förbrukas internt inom el-, gas-, värme- och vattenverken. Denna lägre skattesats är 22,8 öre per kWh jämfört med 25,4 öre för el inom hushålls- och servicesektorerna (i norra delarna av landet gäller dock generellt en lägre skattesats om 19,4 öre per kWh). Inom energisektorn rör det sig främst om el för värmeproduktion i värmepumpar inom

fjärrvärmesystemen samt el för drift av pumpar, fläktar och bränslehanteringsutrustning i fastbränsleanläggningar. Mindre mängder el förbrukas i samband med distribution av gas. I vattenverken används el i vattenpumpar och annan maskinell utrustning.

Undantag från energiskatteplikt gäller bl.a. för elleverantörernas egenförbrukning av el för belysning m.m. i kontorslokaler och uppvärmning av dessa. På motsvarande sätt gäller skattefrihet för el som förbrukas för framställning av skattepliktig el.

Särskilda regler gäller för beskattningen av el som förbrukas i elpannor inom fjärrvärmesektorn. Förhöjda energiskattesatser med 2,6 öre per kWh (för vissa kommuner i norra delarna av landet 2,4 öre per kWh) tillämpas under perioden den 1 november–den 31 mars för el som förbrukas i pannor som ingår i en sådan anläggning med en installerad effekt som överstiger 2 MW. Motivet till denna s.k. elpanneskatt var att minska användningen av el inom fjärrvärmesystemen (se prop. 1997/98:140 s. 15 ff.).

Skälen för regeringens förslag: Energiskattedirektivet¹ lägger numera fast en gemenskapsrättslig ram för beskattningen av el. Skattebefrielse respektive reducerade skattesatser får endast tillämpas i de fall där direktivet tillåter detta. Direktivet ger inte möjlighet att behålla vare sig den reducerade energiskattesatsen på el som förbrukas för el-, gas-, värme- eller vattenförsörjning eller skattefriheten för elleverantörernas egenförbrukning av el. Vidare är huvudregeln i energiskattedirektivet att en och samma skattesats skall gälla för all elförbrukning och det är endast möjligt att tillämpa en lägre skattesats för ett visst användningsområde om direktivet innehåller en bestämmelse som gör detta möjligt. Någon sådan möjlighet till skattedifferentiering finns inte för elpanneskatten.

Utöver de i direktivet särskilt angivna situationer, då skattenedsättning får ges, finns en möjlighet att ansöka om särskilt undantag för att av särskilda politiska hänsyn medge ytterligare skattebefrielser (se art. 19). Regeringen bedömer dock att sådana motiv inte finns att behålla någon av de nu diskuterade särreglerna för beskattning av el i olika situationer, utan anser

att dessa bör slopas som ett led i anpassningen av de svenska skattereglerna till energiskattedirektivet.

Ett slopande av såväl skattefriheten för elleverantörernas egenförbrukning som den reducerade skattesatsen vid viss elförbrukning bedöms bidra till ett mer effektivt utnyttjande av el, vilket ligger väl i linje med inriktningen på den gröna skatteväxlingen. Det finns vidare ingen anledning att skattemässigt behandla el mer förmånligt än bränsle som används i motsvarande situationer. Alltjämt är dock nätinnehavarnas elförbrukning skattefri med stöd av andra regler (se 11 kap. 2 § 5 lagen om skatt på energi avseende el som förbrukas för framställning av el). Denna skattebefrielse är i linje med tvingande gemenskapsrätt, se artikel 14.1 a i energiskattedirektivet.

Elpanneskatten bedöms endast i mindre mån ha bidragit till att minska elförbrukningen i elpannor inom fjärrvärmesektorn. De ökade skattesatserna på el samt prisförändringar på andra bränslen har således sannolikt i högre grad än elpanneskatten påverkat elförbrukningen. Elpanneskatten synes därför inte ha fått den effekt som förutsågs vid dess införande, vilket gör det svårt att motivera dess bibehållande i ett gemenskapsrättsligt perspektiv. Även ur samhällsekonomisk synvinkel är ett slopande av elpanneskatten en rationell åtgärd, då det är svårt att motivera varför just elanvändning i elpannor skulle beskattas annorlunda än annan elanvändning.

Ändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2006.

Förslaget föranleder ändringar i 11 kap. 2 och 3 §§ lagen (1994:1776) om skatt på energi. Ett lagförslag i ärendet finns i avsnitt 3.11.

5.5.1.7 Höjd energiskatt på el

Regeringens förslag: Energiskatten på el som förbrukas i hushålls- och servicesektorn höjs med 0,6 öre per kWh. Højningen träder i kraft den 1 januari 2006.

¹ EUT L 283, 27.10.2003, s. 51 (Celex 32003L0096).

Skälen för regeringens förslag: Den gröna skatteväxlingen syftar till ökad miljörelatering av skattesystemet. Energiskatten på el bidrar till ett mer effektivt utnyttjande av el. Som en del i skatteväxlingen bör energiskatten på el därför höjas med 0,6 öre per kWh. Höjningen omfattar inte el som förbrukas inom tillverkningsindustrin eller inom jordbruks-, skogsbruks- och vattenbruksnäringarna. Skattehöjningen föreslås träda i kraft den 1 januari 2006.

Förslaget innebär att skillnaden i beskattning mellan el som förbrukas inom tillverkningsindustrin och övriga delar av näringslivet ökar. Denna ökning av stödet till förmån för tillverkningsindustrin är dock inte av sådan omfattning att kommissionen av den anledningen behöver göra en förnyad statsstödsprövning av tillverkningsindustrins elskatteregler. Regeringen har dock för avsikt att begära en förlängning av nuvarande statsstödsgodkännande av dessa regler därför att godkännandet löper ut vid utgången av 2005, se vidare avsnitt 5.5.3.1.

Årets uppräknings av skattesatserna på el efter prisutvecklingen (indexering) behandlas i avsnitt 5.5.1.8. Där redovisas också de sammanlagda ändringarna i beskattningen av el som föreslås i budgetpropositionen.

Förslaget föranleder ändringar 11 kap. 3 § lagen (1994:1776) om skatt på energi. Ett lagförslag i ärendet finns i avsnitt 3.11.

5.5.1.8 Skattesatsuppräknings av energiskatten på el efter prisutvecklingen (indexering)

Regeringens förslag: Energiskattesatserna på el höjs med 0,1 öre per kWh motsvarande förändringarna i konsumentprisindex under perioden juni 2004–juni 2005. Höjningarna träder i kraft den 1 januari 2006.

Skälen för regeringens förslag: Sedan 1994 sker en årlig indexomräkning av energi- och koldioxidskatterna. Varje år, senast i november, skall regeringen beräkna det kommande kalenderårets energi- och koldioxidskattesatser med hänsyn till den allmänna prisutvecklingen. De nya skattesatser som skall gälla under 2006 baseras på förändringen i konsumentprisindex mellan juni månad 2004 och juni månad 2005. Höjningen av energiskatten på el bör anpassas till den index-

uppräknings som skall ske för kalenderåret 2006. Index har höjts med 0,54 procent.

Indexuppräknings av skattesatserna på el medför en höjning med 0,1 öre per kWh med undantag för skattesatsen 0,5 öre per kWh som gäller i industrin, jordbruket, skogsbruket och vattenbruket. Tillsammans med den föreslagna höjningen på 0,6 öre per kWh kommer den allmänna skattenivån för hushålls- och service-sektorerna efter höjningen att uppgå till 20,1 öre per kWh i vissa kommuner i norra Sverige samt till 26,1 öre per kWh för övriga delar av landet. Skattesatsen 0,5 öre per kWh ändras inte p.g.a. avrundningsreglerna.

Ändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2006.

Förslaget föranleder ändringar i 11 kap. 3 § lagen (1994:1776) om skatt på energi. Ett lagförslag i ärendet finns i avsnitt 3.11.

5.5.1.9 Beskattning av avfall som förbränns

Regeringens bedömning: Beskattning av den fossila delen av avfall som förbränns bör införas inom ramen för det befintliga energiskattesystemet. Ändringen bör kunna träda i kraft den 1 januari 2006.

Skälen för regeringens bedömning: En betydande del av det avfall som uppstår i samhället nyttiggörs som uppvärmningsbränsle och konkurrerar som sådant med andra bränslen. Fossila bränslen belastas som huvudregel med energiskatt, koldioxidskatt och svavelskatt, vilket avfallet inte gör. Därmed uppstår en snedvridning till förmån för avfallsbränslet.

BRAS-utredningens förslag i delbetänkandet En BRASkatt? – beskattning av avfall som förbränns (SOU 2005:23) att infoga den fossila delen av avfall som förbränns i det befintliga energiskattesystemet bör därför införas. Förutom att skapa likvärdiga villkor för olika fossila bränslen innebär förslaget en kraftfull styrning mot miljömässigt bättre utnyttjande av avfallet genom att premiera förbränning där både värme och el utvinns.

Regeringen avser att skyndsamt bedriva arbetet med att presentera ett förslag till lagstiftning i frågan samt att ge in en ansökan till kommissionen om godkännande av förslaget ur

statsstödssynpunkt. De nya reglerna bör kunna träda i kraft den 1 januari 2006.

5.5.2 Koldioxidskatten i den handlande sektorn

Regeringens bedömning: Den övergripande principen skall vara att styrningen mot minskade koldioxidutsläpp för de anläggningar som omfattas av utsläppshandeln skall ske genom handelssystemet. Koldioxidskatten skall därför slopas för bränslen som förbrukas i dessa anläggningar. Avvecklingen av koldioxidskatten för anläggningarna i energisektorn bör dock ske gradvis.

Regeringens förslag: Koldioxidskatten slopas helt för bränslen som förbrukas i industrianläggningar som omfattas av handelssystemet. Koldioxidskatten slopas även helt för bränslen som förbrukas i kraftvärmeanläggningar som omfattas av handelssystemet och vars elverkningsgrad minst uppgår till 38 procent och vars totalverkningsgrad minst uppgår till 89 procent. Koldioxidskatten för bränslen som förbrukas i övriga anläggningar i energisektorn inom handelssystemet sätts i ett första steg ned med belopp som motsvarar 13 öre per kg koldioxid. Ändringarna tillämpas från den 1 januari 2006.

Bakgrunden till regeringens bedömning och förslag: Ett system för handel med utsläppsrätter har den 1 januari 2005 införts inom EU (Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/87/EG av den 13 oktober 2003 om ett system för handel med utsläppsrätter för växthusgaser inom gemenskapen och om ändring av rådets direktiv 96/61/EG, EUT L 275, 25.10.2003, s. 32). Direktivet har genomförts genom lagen (2004:1199) om handel med utsläppsrätter (prop. 2004/05:18). Systemet omfattar utsläpp av koldioxid från större förbränningsanläggningar inom industrin, kraft- och värmeverk och anläggningar som producerar och bearbetar järn, stål, glas, glasfiber, cement och keramik, papper och pappersmassa samt oljeraffinaderier. För de svenska anläggningarna inom handelssystemet betalas i dag koldioxidskatt för den del av bränsleförbrukningen som avser uppvärmning eller motordrift, med undantag för kondenskraftverk och oljeraffina-

derier. Även bränslen som används i vissa industriella processer (s.k. råvaruanvändning) är undantagna från beskattning. Motsvarande gäller för bränslen som används för att framställa el.

Handel med utsläppsrätter och miljörelaterade skatter är, var för sig, kostnadseffektiva styrmedel för att uppnå utsläppsminskningar, dvs. att ett miljömål uppnås till minsta möjliga kostnad för samhället. Effektivitetsvinsterna ökar ytterligare med EU:s handelssystem eftersom det möjliggör en harmonisering av marginalkostnaderna. Därmed minskar och omfördelas koldioxidutsläppen mellan alla de företag inom EU som ingår i handelssystemet. En harmonisering av marginalkostnaderna förutsätter dock att anläggningarna i hela systemet betalar samma pris på utsläpp på marginalen. Kompletterande styrmedel, som t.ex. en koldioxidskatt för vissa aktörer inom handelssystemet, innebär att marginalkostnaderna för utsläppsreduktionerna kommer att variera inom systemet och att principen om att utsläppen minskas där det är som billigast åsidosätts.

Införandet av utsläppshandeln innebär i Sverige att två styrmedel används parallellt för att styra mot minskade utsläpp av koldioxid. En dubbel miljöstyrning uppstår, vilket är ineffektivt ur samhällsekonomisk synvinkel. En samordning av koldioxidskatt och utsläppshandel är därför önskvärd för att uppnå en effektiv miljöstyrning.

Regeringen har tidigare uttalat (se prop. 2003/04:1, volym 1, avsnitt 8.5 och prop. 2003/04:31) att vid en samordning av de ekonomiska styrmedlen på energiområdet skall biobränslenas konkurrenskraft särskilt beaktas och industrins internationella konkurrenskraft värnas genom att de samlade effekterna av utsläppshandelssystemet, energiskatter och övriga styrmedel hålls på en acceptabel nivå.

I budgetpropositionen för 2005 konstaterade regeringen att det var för tidigt att ta ställning till hur samordningen av de två styrmedlen borde utformas eftersom systemet för utsläppsrätter då ännu inte hade börjat tillämpas. Regeringen uttalade att den avsåg att följa utvecklingen av handelssystemet och att förutsättningarna för framtida investeringar i högeffektiv kraftvärmeproduktion särskilt skulle beaktas i syfte att säkerställa en tillräcklig omfattning av svensk elproduktion.

Skälen för regeringens bedömning: I och med EU:s system för handel med utsläppsrätter

har en ny typ av styrmedel införts i Sverige. Att införa utsläppshandel och samtidigt behålla koldioxidskatten leder inte till att utsläppen inom EU minskar, eftersom de totala utsläppen i ett handelssystem är fastställda. Ytterligare styrmedel som syftar till att minska utsläppen i de inhemska anläggningarna innebär att utsläppen ökar i någon annan del inom handelssystemet. Samma totala utsläppsminskning uppnås men till en totalt sett högre kostnad.

Den energiintensiva basindustrin i Sverige konkurrerar till en stor del på en internationellt konkurrensutsatt marknad. Analyser visar att handelssystemet, inklusive effekten på elpriset, innebär att de energiintensiva företagens konkurrenskraft försämras i förhållande till den hittillsvarande situationen med endast energibeskattnings. Beslut om produktionsnivåer på individuella anläggningar är oberoende av hur tilldelningen av utsläppsrätter sker. På marginalen innebär utsläppsrätter därför en kostnadsökning motsvarande marknadspriset på utsläppsrätten. Ett slopande av koldioxidskatten är centralt för denna industris framtida konkurrenskraft då det till viss del kan kompensera för den kostnadsökning som handeln med utsläppsrätter innebär.

Mot denna bakgrund anser regeringen att den övergripande principen bör vara att koldioxidskatten slopas för bränslen som förbrukas i de anläggningar som omfattas av utsläppshandeln. EU-systemet för utsläppshandel har nu börjat tillämpas och styrningen mot minskade koldioxidutsläpp inom EU skall ske genom handelssystemet. Redan nu bör koldioxidskatten helt slopas för de industriärläggningar som omfattas av utsläppshandeln samt för högeffektiva kraftvärmeanläggningar.

Även om de erfarenheter som hittills gjorts pekar på att handelssystemet utgör ett styrmedel med en stor potential, anser regeringen att det är angeläget att under ännu en tid följa systemets utveckling innan koldioxidskatten helt slopas för samtliga anläggningar. En samlad analys bör härvid göras av hur olika styrmedel på lämpligaste sätt bör samverka inom energisektorn i syfte att uppnå av riksdagens fastställda mål på energiområdet. Koldioxidskatten bör därför tills vidare behållas för andra anläggningar än de i industrin och i högeffektiv kraftvärmeproduktion inom handelssystemet. Nivån på skatten bör dock sättas lägre än de nivåer som i dag gäller för bränslen som förbrukas i de aktuella

anläggningarna. Dagens koldioxidskattenivåer motsvarar 19 öre per kg koldioxid för tillverkningsindustrin och för värmedelen vid kraftvärmeproduktion samt 91 öre per kg koldioxid för annan värmeproduktion.

Skälen för regeringens förslag: Mot bakgrund av vad som ovan anförts anser regeringen att koldioxidskatten för bränslen som förbrukas i industriärläggningar som omfattas av handelssystemet helt skall slopas. Energiskattedirektivet ger medlemsstaterna möjlighet att tillämpa skattenedsättningar för bränslen som förbrukas i anläggningar inom handelssystemet. En fullständig skattefrihet kan dock endast ges företag som uppfyller kraven på energiintensitet enligt artikel 17.1 i direktivet¹. För övriga företag kan skattenedsättning endast ges i sådan omfattning att företagen efter nedsättning ändå alltid minst betalar 50 procent av direktivets minimiskattenivåer. För att helt kunna slopa koldioxidskatten även för bränslen som förbrukas av icke energiintensiva industriföretag i anläggningar inom handelssystemet, avser regeringen därför att ansöka hos kommissionen om ett särskilt undantag. Ett sådant undantag kan beslutas genom enhälligt beslut av rådet på förslag från kommissionen enligt artikel 19 i direktivet. Vidare krävs kommissionens godkännande av förslaget ur statsstödsynpunkt (jfr p. 51.1 a och 51.2 b i gemenskapens miljöriktlinjer).²

Det är angeläget att de ekonomiska styrmedlen utformas på ett sådant sätt att framtida investeringar i högeffektiv kraftvärmeproduktion främjas, i syfte att säkerställa en tillräcklig omfattning av svensk elproduktion. Oberoende av vilket bränsle som används är kraftvärme mycket effektivt jämfört med kondenskraft när det gäller utsläpp av koldioxid. Regeringen föreslår därför att koldioxidskatten helt slopas för bränslen som förbrukas för värmedelen vid kraftvärmeproduktion i kraftvärmeanläggningar som omfattas av utsläppshandeln och har en elverkningsgrad på minst 38 procent och en totalverkningsgrad på minst 89 procent. Utöver nya högeffektiva anläggningar bedöms endast ett fåtal befintliga kraftvärmeanläggningar komma

¹ Rådets direktiv 2003/96/EG av den 27 oktober 2003 om en omstrukturering av gemenskapsramen för beskattning av energiprodukter och elektricitet, EUT L 283, 31.10.2003 s. 51.

² Gemenskapens riktlinjer för statligt stöd till skydd för miljön, EGT C 37, 3.2.2001 s. 3.

att omfattas av den totala koldioxidskattebefrielsen.

Vad gäller koldioxidskatten för övriga anläggningar i energisektorn inom handelssystemet bör den i ett första steg sättas ned med 14 procent från den generella koldioxidskattenivån, vilket motsvarar en nedsättning med 13 öre per kg koldioxid. För kraftvärmeanläggningar föreslås alltså denna skattenedsättning gälla utöver den befintliga skattenedsättningen om 79 procent och blir nu totalt 93 procent. Regeringen avser att fortsatt analysera den skattemässiga behandlingen av industrins inköp av externt producerad värme.

Även ändringarna av skattebestämmelserna för energisektorns anläggningar kräver kommissionens godkännande ur statsstödsynpunkt. Dessa skattelättnader bedöms vara förenliga med energiskattedirektivet. För kraftvärmeanläggningarnas del finns tillämpliga bestämmelser i art. 15.1 c och skattenedsättningen för övriga anläggningar är inte av sådan omfattning av de skattebelopp företagen betalar efter nedsättning understiger 50 procent av direktivets minimiskattenivåer (se art. 17.3 och 17.4).

Regeringen planerar att snarast lämna in ansökningar till kommissionen för att erhålla nödvändiga gemenskapsrättsliga godkännanden och bedömer att förslagen, sedan sådana godkännanden erhållits, kan behandlas av riksdagen med tillämpning fr.o.m. den 1 januari 2006.

Förslaget föranleder ändringar i 6 a kap. 1 § lagen (1994:1776) om skatt på energi. Ett lagförslag i ärendet finns i avsnitt 3.11.

5.5.3 Näringslivets energibesättning, m.m.

5.5.3.1 Den fortsatta reformeringen av näringslivets energibesättning

Regeringens bedömning: Det fortsatta arbetet med en reform av näringslivets energibesättning bör ingå i den större översyn av skattesystemet, som aviserades i 2005 års ekonomiska vårproposition. Oavsett resultatet av detta arbete, bör en anpassning av den särskilda begränsningsregeln för uttag av koldioxidskatt för energiintensiva företag till energiskattedirektivets regler ske till den 1 januari 2007. Ansök-

ningar om förlängning av statsstöds godkännanden av nuvarande skatteregler för tillverkningsindustrin och för kraftvärmeproduktion bör lämnas in till kommissionen.

Skälen för regeringens bedömning: Som uttalats i de två senaste årens budgetpropositioner driver regeringen ett arbete med en reformering av näringslivets energibesättning. En sådan reformering är angelägen för att öka miljöstyrningen inom näringslivet. Ett analysarbete har hittills genomförts dels inom Finansdepartementet, dels genom uppdrag till olika myndigheter. Det är dock angeläget att utgångspunkterna breddas och att det fortsatta arbetet samordnas med den större översyn av skattesystemet som aviserades i 2005 års ekonomiska vårproposition.

I väntan på resultatet av en mer genomgripande reform av näringslivets energibesättning, krävs en anpassning av den särskilda begränsningsregeln för uttag av koldioxidskatt som gäller för energiintensiva företag (0,8-procentsregeln) till de gemenskapsrättsliga reglerna. En sådan anpassning skall vara genomförd senast den 1 januari 2007 (se art. 17.1 a femte stycket i energiskattedirektivet) och de ändrade reglerna skall dessförinnan ha granskats och godkänts av kommissionen ur statsstödsynpunkt. Ett förslag till en sådan anpassning avses att läggas fram i en promemoria, som bör kunna remitteras under hösten 2005. Därefter avser regeringen att lägga fram ett förslag till riksdagen under våren 2006. Ansökan om statsstöds godkännande av de ändrade reglerna bör kunna lämnas in till kommissionen i sådan tid att riksdagen kan beakta kommissionens ställningstagande vid behandling av frågan under hösten 2006. Ett ikraftträdande av de nya reglerna kan således ske i enlighet med energiskattedirektivets övergångsregel, dvs. den 1 januari 2007.

Kommissionen har bedömt att de nuvarande svenska reglerna om nedsättning av energi- och koldioxidskatterna för tillverkningsindustrin är förenliga med gemenskapens statsstödsregler (se kommissionens beslut den 11 juni 2003, den 18 februari 2004 och den 30 juni 2004, EUT C 189, 9.8.2003, s. 6, C 95, 20.4.2004 s. 32 och C 137, 4.6.2005, s. 5). Det rör sig således om den generellt lägre skattenivån för el respektive bränslen för uppvärmning eller drift av stationära

motorer inom tillverkningsindustrin samt den nyss nämnda 0,8-procentsregeln. Kommissionens godkännanden är dock tidsbegränsade och löper ut den 31 december 2005. Regeringen avser att ansöka om förlängning av dessa godkännanden. På motsvarande sätt avser regeringen att begära förlängning av statsstöds-godkännandet av de skattelättnader som gäller för bränslen som förbrukas för värmeproduktion i kraftvärmeverk (kommissionens beslut den 11 juni 2003, EUT C 202, 27.8.2003, s. 23). Även i denna del löper gällande statsstöds-godkännande ut den 31 december 2005.

5.5.3.2 Fortsatt anpassning till energiskattedirektivet

Regeringens bedömning: Det fortsatta arbetet med att anpassa vissa regler i lagen om skatt på energi till energiskattedirektivet bör bedrivas med inriktning på att ändringarna skall träda i kraft den 1 januari 2007. Det rör sig om det skattepliktiga området och regler för kontroll vid mellanstatlig handel.

Skälen för regeringens bedömning: Rådet har i oktober 2003 beslutat om ett nytt energiskattedirektiv. Detta direktiv lägger fast en gemenskapsrättslig ram för beskattning av såväl mineraloljor som kol, naturgas och el och ersätter de tidigare direktiv, som endast reglerade beskattningen av mineraloljor. Medlemsstaterna är skyldiga att anpassa nationell lagstiftning till det nya direktivet per den 1 januari 2004, med möjligheter till längre övergångsperioder i vissa särskilt angivna fall.

Sverige har den 1 juli 2004 genomfört ändringar i lagen (1994:1776) om skatt på energi, LSE, som innebär en anpassning till bestämmelserna i energiskattedirektivet om en minimiskattesats om 0,5 euro per MWh för el som används vid yrkesmässig verksamhet (prop. 2003/04:1, volym 1, bet. 2003/04:FiU1, SFS 2003:810). Vid samma tidpunkt har skattefriheten för el i vissa industriella processer anpassats till den ram som numera sätts av energiskattedirektivet (prop. 2003/04:144, bet. 2003/04:SkU36, rskr. 203/04:271). Sverige har även, inom ramen för vad som tillåts i energiskattedirektivet, infört en möjlighet för energi-

intensiva industriföretag att befrias från energiskatten på el i utbyte mot att företagen deltar i ett program för energieffektivisering och åtar sig att genomföra åtgärder som leder till en effektivare elanvändning. Dessa regler har införts från och med den 1 januari 2005 (prop. 2003/04:170, bet. 2004/05:NU7, rskr. 2004/05:90).

Sverige har sedan lång tid beskattat i princip samtliga de energislag som nu omfattas av det gemenskapsrättsliga regelverket. De svenska skattenivåerna ligger långt över de minimiskattenivåer som på EU-nivå lagts fast för mineraloljor, kol och naturgas samt för icke yrkesmässig användning av el. Några anpassningar i dessa delar behöver därför inte göras till det nya direktivet.

Anpassning av 0,8-procentsregeln om nedsättning av koldioxidskatten för energiintensiva företag till energiskattedirektivet har behandlats i avsnitt 5.5.3.1. Därutöver återstår i fråga om anpassningen av LSE till gemenskapsrätten endast mindre justeringar av det skattepliktiga området samt av reglerna för kontroll av främst biobränslen vid mellanstatlig handel.

Förslag till ändringar i ovan nämnda frågor avses att presenteras i en promemoria, som bör kunna remitteras under hösten 2005. Regeringen avser därefter att lägga fram ett förslag till riksdagen om ändrad lagstiftning under våren 2006, med ikraftträdande den 1 januari 2007. Ingen av frågorna i propositionen bedöms leda till ändringar som gör att gemenskapsrättens regler om statsstöd aktualiseras. Någon anmälan till kommissionen för statsstödsgranskning behövs alltså inte i dessa delar.

5.5.3.3 Energiskatten på el i norra Sverige

Regeringens bedömning: Den lägre energiskattesatsen på el, som gäller i vissa kommuner i norra Sverige, bör behållas.

Skälen för regeringens bedömning: Den lägre energiskattenivån på el i norra Sverige, för närvarande 19,4 öre per kWh jämfört med 25,4 öre per kWh i södra Sverige, omfattar alla kommuner i Norrbottens, Västerbottens och Jämtlands län samt kommunerna Sollefteå, Ånge, Örnsköldsvik, Ljusdal, Malung, Mora,

Orsa, Älvdalen och Torsby. När skatte-differentieringen mellan norra och södra Sverige infördes, den 1 juli 1981, motiverades den med klimatskäl. Den högre elförbrukningen i den norra, kallare delen av landet kompenseras med en lägre skattesats. Kurvor över medel-temperaturen (isotermer) användes för att dra gränsen mellan norra och södra delen av landet. Regeringen anser att det fortfarande finns skäl att behålla denna klimatbaserade differentiering av energiskatten på el. Det administrativa merarbete som den medför för de skattskyldiga leverantörerna och skattemyndigheterna vid kontrollen får anses vara måttligt.

Energiskattedirektivet tillåter skattedifferentieringar på vissa grunder. Någon grund för en regional differentiering finns dock inte. För att ändå kunna behålla den lägre skattesatsen på el i norra Sverige är den enda möjlighet som står till buds att ansöka hos kommissionen om ett särskilt undantag. Ett sådant undantag kan beslutas genom enhälligt beslut i rådet på förslag från kommissionen enligt artikel 19 i direktivet. Sverige har begärt och fått ett tidsbegränsat undantag som dock endast gäller till utgången av 2005. Regeringen har för avsikt att begära en förlängning av detta skatteundantag. Kommissionen har tidigare vid sin statsstödsprövning av den svenska energibeskattningen behandlat frågan om den regionala differentieringen av energiskatten på el till förmån för tjänstesektorn. Kommissionen har inte haft några invändningar mot denna differentiering (se beslut den 11 juni 2003, EUT C 189, 9.8.2003, s. 6). Även detta godkännande löper ut vid utgången av 2005 och förlängning bör därför begäras tillsammans med övriga statsstöds-godkännanden på energiskatteområdet som löper ut vid samma tidpunkt.

5.5.3.4 Ändringar av reglerna för uppbörd av energiskatten på el

Regeringens bedömning: Elleverantörernas roll som skattskyldiga för energiskatten på el bör tas över av nätinnehavarna. De administrativa reglerna för hantering av nedsättning av respektive befrielse från energiskatt på el bör göras mer enhetliga.

Bakgrunden till regeringens bedömning: Energiskatten på el betalas i dag av elleverantörerna. Skattnedsättningskommittén (SNED) föreslog i sitt betänkande Svåra skatter! (SOU 2003:38) att elleverantörernas roll som skattskyldiga skulle tas över av nätinnehavarna. Betänkandet har remissbehandlats. Remissinstansernas yttranden finns tillgängliga i Finansdepartementet (dnr Fi2003/2414). De remissinstanser som yttrat sig i frågan har varit positiva till kommitténs förslag.

Skälen för regeringens bedömning: Det är angeläget att genomföra en ändring av vem som skall vara skattskyldig för energiskatten på el. Olägenheterna med att ha leverantörerna som skattskyldiga har under flera år påtalats av branschorganisationerna på elområdet och det är uppenbart, inte minst ur kontrollsynpunkt, att den avreglerade elmarknaden gjort den nuvarande ordningen otidsenlig och svår att administrera för samtliga berörda parter. Elleverantörernas roll som skattskyldiga för leveranser av el bör därför tas över av nätinnehavarna. SNED:s förslag i frågan bör, efter viss ytterligare beredning, kunna ligga till grund för omläggningen.

Det finns vidare ett behov av ett mer enhetligt administrativt system för att hantera nedsättning av respektive befrielse från energiskatt på el, som ges i vissa särskilda fall. Enligt dagens regler gäller olika regler parallellt för olika fall av skattnedsättning. Systemet med försäkran har vidare, mot bakgrund av risk för missbruk och kontrollproblem, slopats vid nedsättning av skatt på bränslen och ersatts med ett förfarande med skattebefriad förbrukare. Förutsättningarna för att införa ett motsvarande system även för elskattens del bör undersökas.

Regeringen planerar att driva det fortsatta arbetet i dessa eluppbördsfrågor med målet att nya regler skall träda i kraft den 1 januari 2007. En promemoria med förslag till lagändringar avses att remitteras under hösten 2005. Regeringen avser därefter att lägga fram ett förslag till riksdagen om ändrad lagstiftning under våren 2006. Ingen av frågorna i propositionen bedöms föranleda ändringar som gör att gemenskapsrättens regler om statsstöd aktualiseras. Någon anmälan till kommissionen för statsstödsgranskning behövs alltså inte i dessa delar.

5.5.3.5 Energiskatteavdraget för vindkraft

Regeringens förslag: Den under 2004 inledda avtrappningen av avdraget för energiskatt på el som produceras i vindkraftverk, miljöbonusen, fortsätter. För landbaserad vindkraft sänks avdraget från 9 till 6,5 öre per kWh och för havsbaserad vindkraft sänks avdraget från 16 till 15 öre per kWh. Ändringarna träder i kraft den 1 januari 2006.

Skälen för regeringens förslag: Merparten av de tidigare stödsystemen för den förnybara elproduktionen löpte ut vid utgången av 2002 eller i anslutning till införandet av elcertifikatsystemet den 1 maj 2003. Regeringen bedömde dock att elcertifikatsystemet behövde kompletteras med övergångsregler för vindkraften. En avtrappning av miljöbonusen inleddes därför från och med den 1 januari 2004 i stället för att den avskaffades. Samtidigt infördes en produktionsgräns för hur länge vindkraftproduktionen i ett kraftverk kan berättiga till skatteavdrag. Avtrappningen föreslås fortsätta nästa år i enlighet med det förslag som presenterades i budgetpropositionen för 2004. Avdraget sänks från 9 till 6,5 öre per kWh för landbaserad samt från 16 till 15 öre per kWh för havsbaserad vindkraft. Ändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2006.

Den föreslagna avtrappningen har godkänts vid kommissionens statsstödsgranskning (se kommissionens beslut den 19 januari 2005 i ärende NN 66/2003). Avtrappningen upphör vid utgången av 2009. För havsbaserad vindkraft avses avdraget bli 12 öre per kWh under 2009. Regeringen har för avsikt att hos kommissionen begära ett statsstöds godkännande för att behålla denna nivå till utgången av 2026.

Förslaget föranleder ändringar i 11 kap. 10 § lagen (1994:1776) om skatt på energi. Ett lagförslag i ärendet finns i avsnitt 3.11.

5.5.3.6 Koldioxidskatteuttaget för kalk- och cementbranschen

Regeringens bedömning: Någon förlängning är inte nödvändig av den övergångsvis gällande

begränsningsregeln för koldioxidskatteuttaget avseende kalk- och cementbranschen m.m. (1,2-procentsregeln).

Skälen för regeringens bedömning: Möjlighet till skattenedsättning för den energiintensiva tillverkningsindustrin har i olika former funnits sedan 1950-talet. Sedan den 1 januari 1993 tas ingen energiskatt ut för bränslen som förbrukas för uppvärmning inom tillverkningsindustrin. Uttaget av koldioxidskatt för industrin har varierat, men under 2004 och 2005 har det varit 21 procent av annars gällande skatt. Härutöver gäller en särskild nedsättningsregel, 0,8-procentsregeln, för den energiintensiva industrin. Trots denna regel finns det vissa företag inom kalk- och cementbranschen som, i avsaknad av ytterligare nedsättningsregler, skulle få en skattebelastning som allvarligt kunde hota den bedrivna verksamheten. I syfte att lindra skattebelastningen för denna bransch gäller därför fram till utgången av år 2005, med vissa begränsningar, att koldioxidskatten inte skall överstiga 1,2 procent av de framställda produktens försäljningsvärde.

Regeringen föreslår i denna proposition att koldioxidskatten skall slopas för bränslen som förbrukas i industrianläggningar som omfattas av EU:s system för handel med utsläppsrätter (se avsnitt 5.5.2). Denna ändring föreslås träda i kraft den 1 januari 2006. De företag som berörs av 1,2-procentsregeln bedriver verksamhet på anläggningar som omfattas av handelssystemet. Något behov av att förlänga 1,2-procentsregeln för tid efter utgången av år 2005 bedöms därför inte finnas.

5.5.4 Trängselskatt

I juni 2004 antog riksdagen regeringens förslag till lagen (2004:629) om trängselskatt (prop. 2003/04:145, bet. 2003/04:SkU35, rskr. 2003/04:265). För att påverka trafikmängden och skapa större framkomlighet under högrafikerade delar av dygnet skall det bli möjligt att ta ut en trängselskatt.

Lagen om trängselskatt är utformad så att den kan tillämpas i olika tätorter, men kommer inledningsvis endast att på försök tillämpas vid passage av vissa angivna betalstationer i Stockholms innerstad.

Försöket med trängselskatt kommer att genomföras i Stockholms kommun med start den 3 januari 2006 och avslutning den 31 juli 2006. Starttidpunkten har kraftigt försenats på grund av den rättsliga prövning som upphandlingen av det tekniska systemet för försöket har varit föremål för.

Skatteuttaget kommer att differentieras beroende på veckodag och tid på dygnet samtidigt som miljöbilar och vissa trafikantgrupper undantas. I samband med försöket sker också en satsning på utökad kollektivtrafik. Kollektivtrafiksatsningen startade den 22 augusti i år och pågår fram till och med den 31 december 2006. Den del av intäkterna som överstiger ett års avskrivningskostnader för försöket, skall återföras till Stockholms län i form av satsningar på kollektivtrafiken.

5.5.5 Miljöinriktad fordonsskatteomläggning för tunga motorfordon

Regeringens bedömning: För att förbättra åkerinäringens konkurrenssituation och öka miljöstyrningen i fordonsbeskattningen bör tunga motorfordon som uppfyller de obligatoriska avgaskrav för nya fordon som träder i kraft den 1 oktober 2006 eller kommande, högre krav få en sänkt fordonsskatt.

Bakgrunden till regeringens bedömning: Vägtrafikskatteutredningen har i sitt slutbetänkande Skatt på väg (SOU 2004:63) lämnat förslag på en miljöinriktad skatteomläggning av fordonsskatten för tunga motorfordon (totalvikt över 3,5 ton). Betänkandet har remissbehandlats. Det stora flertalet remissinstanser har varit positiva till utredningens förslag. En remissammanställning finns tillgänglig i Finansdepartementet (dnr Fi2002/2563).

Utredningens förslag: Förslaget innebär att de flesta tunga fordon (över 3,5 ton) som uppfyller de senaste obligatoriska avgaskrav som gäller för nya tunga fordon, eller framtida avgaskrav får en sänkt skatt. Differentieringen kommer således att påverka både befintliga och nytillkommande tunga fordon. Förslaget syftar dels till att förbättra åkerinäringens konkurrenssituation, dels till att öka miljöstyrningen för tunga fordon. Förslaget bedöms öka använd-

ningen av miljövänliga tunga fordon samt ge incitament till att tidigarelägga inköp av nya tunga fordon med ännu bättre miljöegenskaper.

Skälen för regeringens bedömning: Regeringen har i propositionen Svenska miljömål – ett gemensamt uppdrag (prop. 2004/05:150) instämt i utredningens bedömning att en starkare miljöstyrning av den tunga fordonsflottan är nödvändig och i samband därmed förklarat sin avsikt att arbeta för att reglerna skall kunna träda i kraft den 1 oktober 2006.

Utredningen har föreslagit att fordon som uppfyller miljöklass 2000, eller avgaskrav som senare kommer att bli obligatoriska, skall vara de som kommer i fråga för fordonsskatt i det lägsta intervallet. Eftersom nästa miljöklass (miljöklass 2005) blir obligatorisk fr.o.m. samma tidpunkt som regeringen avsett att fordonsskatteomläggningen skall träda i kraft, dvs. den 1 oktober 2006, bör endast fordon som uppfyller miljöklass 2005 eller senare komma i fråga för den lägre fordonsskatten.

Även om ändringen innebär en avvikelse i förhållande till utredningens förslag, ligger ändringen i linje med de principer utredningen föreslagit och beror endast på tidpunkten för fordonsskatteomläggningen. När nästa miljöklass (miljöklass 2008) blir obligatorisk den 1 oktober 2009 bör endast de fordon som uppfyller den miljöklassen, eller avgaskrav som senare kommer att bli obligatoriska komma i fråga för fordonsskatt i det lägsta intervallet.

Regeringen bedömer att förslaget har positiva effekter för åkerinäringens konkurrenssituation och att det bidrar till en ökad miljöstyrning. Regeringen fortsätter att arbeta för att de nya reglerna skall kunna träda i kraft den 1 oktober 2006 och avser att lägga fram ett förslag till riksdagen härom under våren 2006.

5.5.6 Miljöinriktad fordonsskatteomläggning för lätta fordon m.m.

Regeringens bedömning: Fordonsskatten för lätta fordon läggs om till att vara koldioxidbaserad. Detta kan ske i samband med att en ny förenklad och moderniserad lagstiftning för fordonsbeskattningen införs. En sådan skatteomläggning bör kunna ske under 2006.

Bakgrunden till regeringens bedömning: Vägtrafikskatteutredningen överlämnade i maj 2004 sitt slutbetänkande Skatt på väg (SOU 2004:63) till regeringen. I utredningens uppdrag ingick bl.a. att i samband med en lagteknisk översyn se över förfaranderegler i fordonsskattelagen (1988:327) samt att se över möjligheterna till en miljöstyrning i fordonsskatten för lätta fordon. Betänkandet har remissbehandlats. En remissammanställning finns tillgänglig i Finansdepartementet (dnr Fi2002/2563).

Utredningens förslag: I sitt slutbetänkande har utredningen lämnat förslag till en ny vägtrafikskattelag med den uttalade målsättningen att förenkla och modernisera det befintliga regelsystemet. I syfte att öka miljöstyrningen för lätta fordon (personbilar samt lastbilar och bussar med en totalvikt av högst 3,5 ton) har utredningen föreslagit att fordonsskatten läggs om till att vara baserad på koldioxidutsläpp i stället för på vikt och typ av drivmedel. Fordonsskatten differentieras efter respektive fordon utsläpp av koldioxid per kilometer. Dieseldrivna fordon som omfattas av den koldioxidbaserade fordonsskatten får ett tillägg på fordonsskatten, eftersom utsläppskraven är något lägre för dieseldrivna fordon än för bensindrivna fordon och skatten på dieselolja är lägre än på bensin.

Inledningsvis skall den nya fordonsskatten gälla enbart för personbilar av modellår 2006 eller senare samt för personbilar som minst uppfyller miljöklass 2005, miljöklass El eller miljöklass Hybrid. Lagtekniskt placeras den nya koldioxidbaserade fordonsskatten i den nya vägtrafikskattelagen. Lätta bussar och lätta lastbilar bedöms kunna inkluderas i den koldioxidbaserade fordonsskattemodellen fr.o.m. modellår 2009.

Skälen för regeringens bedömning: Regeringen har redan tidigare konstaterat att det behövs effektiva ekonomiska incitament för att få bilköpare att i större utsträckning välja bränslesnåla bilar. I budgetpropositionen för 2005 aviserades därför att en koldioxidbaserad fordonsskatt för lätta fordon bör införas. I propositionen Svenska miljömål – ett gemensamt uppdrag (prop. 2004/05:150) aviserade regeringen vidare att en koldioxidbaserad fordonsskatt för lätta fordon införs under 2006.

Inom såväl punktskatteområdet som området för inkomstbeskattning har lagstiftaren vinnlagt sig om att modernisera och förenkla formerna

för skatteuttaget och hithörande regler, vilket bl.a. resulterat i införandet av skattebetalningslagen (1997:483). Beträffande uttaget av vägtrafikskatter har emellertid reglerna för upp börd m.m. i huvudsak kvarstått oförändrade sedan 1989 då den nuvarande fordonsskattelagen infördes. Det är angeläget att formerna för fordonssbeskattningen moderniseras med utgångspunkt i det förslag till ny vägtrafikskattelag som Vägtrafikskatteutredningen föreslagit.

Regeringen går nu vidare med en lagrådsremiss och avser, när lagrådsremissen är färdigbehandlad, att återkomma till riksdagen med förslag till ett nytt system för uttag av fordonsskatt med ikraftträdande under 2006.

5.5.7 Skattelättnader för dieselmotorer med låga partikelutsläpp

Regeringens bedömning: En skattelättnad bör införas för vissa dieseldrivna personbilar, lätta bussar och lätta lastbilar med låga partikelutsläpp.

Bakgrunden till regeringens bedömning: Den i dag enskilt viktigaste hälsorelaterade frågan när det gäller utsläpp från bilar och arbetsmaskiner är utsläppen av partiklar från dieselmotorer. För såväl dieseldrivna tunga fordon som större dieseldrivna arbetsmaskiner finns redan i dag av EU antagna gränsvärden som gör att dessa fordon förses med partikelfilter. Motsvarande kravnivåer saknas dock för lätta dieselbilar. Gemenskapsrätten har tidigare inte medgett att medlemsstaterna infört ekonomiska incitament för fordon som uppfyllde strängare avgaskrav än de som antagits inom EU. Något sådant hinder finns dock inte längre. I januari 2005 publicerade kommissionen en rekommendation, SEC (2005) 43, där en interimistisk kravnivå på högst 5 mg partiklar per km föreslås för partikelutsläppen från lätta dieselmotorer som grund för en skattelättnad. Denna nivå torde i dagsläget endast kunna nås med effektiva partikelfilter. Tanken är att medlemsstater som vill införa ett ekonomiskt incitament för dieselmotorer med låga partikelutsläpp skall kunna utnyttja denna kravnivå. På uppdrag av regeringen har Vägverket tagit fram ett underlag för att utforma ett sådant incitament. Vägverkets rapport har remiss-

behandlats. En sammanställning av remissyttrandena finns tillgänglig i Näringsdepartementet (dnr N2005/3203/TP).

Skälen för regeringens bedömning: I avvaktan på att strängare avgaskrav antas på EU-nivå som tillförsäkrar att de lätta dieselfordonen förses med partikelfilter (eller annan anordning med motsvarande funktion) anser regeringen att det är angeläget att stimulera introduktionen av lätta dieselfordon med särskilt låga partikelutsläpp. En skattelättnad som gynnar försäljningen av sådana fordon bör därför införas. Lättnaden bör utformas i huvudsak på det sätt som Vägverket föreslagit, och som står i överensstämmelse med kommissionens rekommendation om en frivillig kravnivå. Detta innebär att en särskild miljöklass (Miljöklass 2005 PM) skapas för lätta dieselfordon vars partikelutsläpp är högst 5 mg/km och att en skattelättnad kopplas till denna miljöklass.

Skattelättnaden bör totalt uppgå till 6 000 kronor per fordon och kunna räknas av mot påförd fordonsskatt under en period om åtminstone tre år. Vägverket har föreslagit att endast fordon som tas i bruk den 1 januari 2006 eller senare skall komma ifråga för den nya miljöklassen. Regeringen avser dock att låta även äldre fordon som uppfyller kraven för den nya miljöklassen komma i fråga för den aktuella skattelättnaden.

Ett sådant system kräver dock ytterligare beredning. Arbetet bedrivs med inriktning att ett lagförslag skall kunna lämnas under hösten 2005 för att träda i kraft den 1 april 2006.

5.5.8 Diesel i arbetsfordon i stormfällad skog

Regeringens bedömning: Diesel som används i arbetsmaskiner inom yrkesmässig skogsbruksverksamhet i det stormdrabbade södra Sverige bör befrias från energi- och koldioxidskatt.

Skälen för regeringens bedömning: I en lagrådsremiss den 7 april 2005, Skattebefrielse för diesel som används i arbetsmaskiner inom skogsnäringen (dnr Fi 2005/2136), har regeringen redovisat ett förslag om en befrielse från energi- och koldioxidskatt för diesel som används i arbetsmaskiner inom yrkesmässig skogsbruks-

verksamhet. Syftet med befrielsen är detsamma som för den i avsnitt 5.4.2 redovisade skattereduktionen för stormfällad skog, att ge incitament till utforsling och omhändertagande av stormskadat virke till de skogsägare vars skog har skadats under stormen den 8–9 januari 2005.

De områden som drabbats av skador av större omfattning i skogsbeståndet med anledning av stormen är belägna i Skåne län, Blekinge län, Kronobergs län, Kalmar län, Jönköpings län, Hallands län, Västra Götalands län och Östergötlands län. Skattebefrielsen bör därför geografiskt begränsas till dessa län.

För att få del av skattebefrielsen bör krävas att Skatteverket beslutar om att påförd skatt skall återbetalas efter ansökan från den som är berättigad till befrielsen. Den diesel som kan komma i fråga för en skattebefrielse är sådan som används i traktorer, motorredskap och terrängmotorfordon. Skattebefrielsen bör således inte avse skogsnäringens timmertransporter på väg.

Liksom för skattereduktionen för stormfällad skog fordrar förslaget kommissionens godkännande från statsstödssynpunkt innan det kan beslutas och träda i kraft. Förslaget har anmälts till kommissionen den 8 juni 2005. Avsikten är att förslaget skall träda i kraft den 1 januari 2006.

5.5.9 Alternativa drivmedel i framtiden

Regeringens bedömning: Koldioxidneutrala drivmedel bör även efter 2008 ges konkurrenskraftiga skattevillkor. En särskild utredare bör tillkallas för att analysera och lämna förslag på hur alternativa drivmedel långsiktigt bör främjas.

Skälen för regeringens bedömning: I budgetpropositionen för 2002 lades huvudkomponenterna för en skattestrategi för alternativa drivmedel fast. I budgetpropositionen för 2004 modifierades den ursprungliga strategin på så sätt att koldioxidneutrala drivmedel från och med 2004 till och med 2008 befriades från både koldioxidskatt och energiskatt.

Regeringen har genom skattestrategin för alternativa drivmedel markerat att detta område är ett av de viktigaste i arbetet med att bygga ett ekologiskt hållbart samhälle. Strategin har lett till

att alternativa drivmedel har fått en mycket bred introduktion på den svenska marknaden. Regeringen arbetar också inom EU för att förbättra förutsättningarna för dessa bränslen.

Den nuvarande skattestrategin löper ut 2008. Regeringen förklarade i samband med skattestrategins tillkännagivande att koldioxidneutrala drivmedel även på längre sikt skall ha de skattevillkor som krävs för att underlätta en bred introduktion av sådana bränslen på marknaden samtidigt som överkompensation undviks. Eftersom långsiktiga och förutsebara villkor är nödvändiga för att företag på alternativbränslemarknaden skall få rimliga förutsättningar att kunna etablera och bygga upp sin verksamhet är det angeläget att redan nu ytterligare precisera detta. Regeringen vill därför göra klart att koldioxidneutrala drivmedel under ytterligare en femårsperiod från utgången av den nuvarande skattestrategin skall garanteras de konkurrenskraftiga skattevillkor som är nödvändiga.

Regeringen avser också att nu tillkalla en särskild utredare för med utgångspunkt från befintligt utredningsmaterial och i samverkan med närliggande utredningar ta fram konkreta handlingsalternativ för hur alternativa drivmedel långsiktigt bör främjas.

5.6 Övriga punktskattefrågor

5.6.1 Tilläggsskatt på vissa alkoholdrycker

Regeringens bedömning: En skatt på alkoholhaltiga blanddrycker och vissa andra alkoholdrycker, bör – efter ytterligare beredning av hur de beskattningsbara dryckerna skall definieras – införas under våren 2006. Skattebeloppen bör motsvara en höjning av den nuvarande spritskatten per liter ren alkohol med 20 procent. Skatten bör betalas till förmån för alkohol-förebyggande åtgärder.

Utredningens förslag: Alkoholinförelutredningen (dir. 2004:3, S 2004:1) har dels i augusti 2004 överlämnat sitt delbetänkande Var går gränsen? (SOU 2004:86), dels i mars 2005 överlämnat sitt slutbetänkande Gränslös utmaning – alkoholpolitik i ny tid (SOU 2005:25) till regeringen. Betänkandena har remissbehandlats.

Förteckningar över remissinstanserna samt en sammanställning av remissyttrandena över delbetänkandet finns tillgängliga i Socialdepartementet (dnr S2004/5611/FH och S2005/2423/FH).

I syfte att bland främst ungdomar minska konsumtionen av sådana drycker, som vänder sig särskilt till denna grupp, föreslår utredningen i slutbetänkandet att det skall införas en tilläggs-skatt på alkoholhaltiga blanddrycker och andra söta alkoholdrycker. Det innebär att den sammanlagda skatten på malt- och vinbaserade blanddrycker, spritbaserade sådana samt alkoholdrycker som inte är att anse som öl, cider, vin, fruktvin, aromatiserat vin, eller sprit blir densamma och att denna totalt sett blir högre än den nuvarande spritskatten.

För att nå syftet att minska konsumtionen av dessa drycker föreslår utredningen att alkoholskatten och tilläggsskatten sammantaget bör överstiga den nuvarande spritskatten med 20 procent.

Enligt art. 3 i cirkulationsdirektivet¹, måste en tilläggsskatt följa den allmänna systematiken enligt alkoholskattedirektivet.² Utredningen har föreslagit att tilläggsskatten utformas så att den totala skatten på de olika dryckerna blir lika stor.

Enligt lagen (1996:1059) om statsbudgeten skall statens inkomster och utgifter budgeteras och redovisas brutto på statsbudgeten, vilket ansetts innebära att specialdestinerade skatter i princip inte är tillåtna. Det görs dock undantag från principerna om fullständighet och brutto-redovisning. Detta kan ske genom att inkomster uppbärs och medel tas i anspråk för särskilda ändamål utanför statsbudgeten t.ex. verksamheter som bedrivs med full kostnadstäckning och genom netto-redovisning på statsbudgeten t.ex. vid avgiftsinkomster i en verksamhet som i övrigt är avgiftsfinansierad.

Eftersom tilläggsskatten endast får införas om skatten är avsedd för särskilda ändamål, dvs. specialdestinerad (jfr art. 3 i cirkulationsdirektivet) föreslår utredningen att intäkterna används för att stärka det förebyggande arbetet mot

¹ Rådets direktiv 92/12/EEG av den 25 februari 1992 om allmänna regler för punktskattepliktiga varor och om innehav, flyttning och övervakning av sådana varor (EGT nr L 076, 23.3.1992, s. 1, Celex 31992L0012).

² Rådets direktiv 92/83/EEG av den 19 oktober 1992 om harmonisering av strukturerna för punktskatter på alkohol och alkoholdrycker (EGT nr L 316, 13.10.1992, s. 21, Celex 31992L0083).

alkohol och droger bland ungdomar. Detta anser utredningen bör ske bl.a. genom stöd till sådana frivilligorganisationer som når ut till ungdomar genom annan ordinarie verksamhet, t.ex. idrottsföreningar, arrangörer av musikaliska aktiviteter, fackföreningsrörelsen och scoutrörelsen.

Skälen för regeringens bedömning: Regeringen delar utredningens uppfattning om att det bör införas en skatt på alkoholhaltiga blanddrycker och vissa andra alkoholdrycker, som vänder sig till främst ungdomar, i syfte att minska konsumtionen av sådana drycker.

Regeringen bedömer, liksom utredningen, att alkoholskatten och den ytterligare skatten sammantaget bör överstiga den nuvarande sprit-skatten per liter ren alkohol med 20 procent. Utgångspunkten bör vara att den totala skattnivån skall vara densamma för de olika kategorierna av alkoholhaltiga drycker, beräknat per liter ren alkohol.

Regeringen delar slutligen utredningens bedömning om att intäkterna från skatten bör specialdestineras genom att skatten skall betalas till förmån för alkoholförebyggande åtgärder.

Regeringen bedömer dock att bl.a. frågan om hur de beskattningsbara dryckerna skall definieras bör belysas och utredas ytterligare. Regeringen avser mot bakgrund härav att återkomma med ett lagförslag om att det skall införas en tilläggsskatt på alkoholhaltiga blanddrycker och vissa andra alkoholdrycker som bör kunna träda i kraft under våren 2006.

5.6.2 Tobaksbeskattningen

Regeringens förslag: Minimipunktskatten på cigaretter höjs från 90 till 100 procent. Skatten på röktoke höjs från 630 till 770 kronor per kg. Ändringarna träder i kraft den 1 januari 2006.

Skälen för regeringens förslag: Skatten på cigaretter tas för närvarande ut med 20 öre per styck och 39,2 procent av detaljhandelspriset. Skatt skall dock lägst tas ut med 90 procent av den sammanlagda skatten på cigaretter i den mest efterfrågade priskategorin (minimipunktskatt). Med detaljhandelspris avses varje cigarettprodukts högsta tillåtna detaljhandelspris, inklusive tobaksskatt och annan statlig skatt eller avgift. Detaljhandelspriset fastställs av tillver-

karen eller hans representant eller, i fråga om cigaretter som importeras från tredje land, av importören.

Enligt gällande EG-regler har medlemsstaterna möjlighet att ta ut en minimipunktskatt på cigaretter som säljs till ett lägre pris än detaljhandelspriset på cigaretter i den mest efterfrågade priskategorin, förutsatt att denna punktskatt inte överskrider den punktskatt som tas ut på cigaretter i den mest efterfrågade priskategorin. Detta innebär att som mest får det skattebelopp som har fastställts för cigaretter i den mest efterfrågade priskategorin tas ut för cigaretter som har ett lägre detaljhandelspris än dessa. Bestämmelsen skall ge medlemsstaterna en bättre möjlighet att lösa problem med pris-krig eller en dramatiskt ökad tillgång på billiga cigaretter på marknaden.

Sedan den 1 mars 2003 tas en minimipunktskatt ut för lågpriscigaretter i Sverige. Regeringen fastställer senast den 30 november det innevarande året den mest efterfrågade priskategorin av cigaretter och den minimipunktskatt som skall tas ut det nästkommande kalenderåret. Den mest efterfrågade priskategorin av cigaretter har för 2005 fastställts till 38,50 kronor per förpackning med 20 cigaretter och minimipunktskatten till 86 öre per cigarett. Priset på denna kategori cigaretter har därefter höjts och är i dag 40 kronor. När regeringen föreslog ett införande av en sådan minimipunktskatt bedömde regeringen att det då inte var lämpligt att fastställa minimipunktskatten till 100 procent med hänsyn till att en sådan höjning av punktskatten på lågpriscigaretter skulle kunna öka risken för smuggling av cigaretter (prop. 2002/03:1, bet. 2002/03:FiU1, rskr. 2002/03:24). Vid en förnyad samlad bedömning finner regeringen dock skäl för att minimipunktskatten bör höjas till 100 procent av den punktskatt som tas ut på cigaretter i den mest efterfrågade priskategorin. Ändringen föreslås träda i kraft den 1 januari 2006.

För att höjningen av minimipunktskatten skall få fullt genomslag redan från den 1 januari 2006 föreslår regeringen att minimipunktskatten för år 2006, med undantag från de regler som normalt gäller för fastställande av denna, skall fastställas till 98 öre per cigarett.

Skatten på röktoke (rulltoke och piptoke) är för närvarande 630 kronor per kg medan skatten på cigaretter i den fastställda mest efterfrågade priskategorin i dag, omräknad till

kronor per kg, uppgår till 1 272 kronor per kg. Den relativt låga skatten på röktnobak är inte motiverad av folkhälsoskäl. Regeringen föreslår därför att skatten på röktnobak höjs något till 770 kronor per kg från och med den 1 januari 2006.

Den svenska tobaksmarknaden har under de senaste åren väsentligt förändrats genom bl.a. införandet av lågpriscigarettor och olika förpackningsstorlekar för cigarettor. Regeringen har därför för avsikt att framöver göra en översyn av beskattningsreglerna särskilt vad gäller cigarettor.

Förslaget föranleder ändringar i 2 och 8 §§ lagen (1994:1563) om tobaksskatt. Ett lagförslag i ärendet finns i avsnitt 3.10.

5.6.3 Sänkt reklamskatt

Regeringens förslag: Reklamskatten på annonser i allmän nyhetstidning sänks från 4 till 3 procent av beskattningsvärdet och reklamskatten i övrigt sänks från 11 till 8 procent av beskattningsvärdet från och med den 1 januari 2006. Beloppet av den skattepliktiga omsättning som berättigar till återbetalning av reklamskatt för dagspress respektive populär- eller fackpress höjs från 12 respektive 6 miljoner kronor för helt år till 50 respektive 10 miljoner kronor för helt år från samma tidpunkt.

Skälen för regeringens förslag: 1996 års reklamskatteutredning föreslog i sitt betänkande Avskaffa reklamskatten! (SOU 1997:53), ett avskaffande av lagen (1972:266) om skatt på annonser och reklam.

Regeringen uttalade i prop. 1997/98:150 att man anser att reklamskatten bör avskaffas. Man konstaterade dock att det vid detta tillfälle saknades förutsättningar att finansiera ett totalt avskaffande av reklamskatten. Eftersom regeringen ansåg att det förelåg särskilt allvarliga problem när det gällde beskattningen av reklamtrycksaker föreslogs ett avskaffande av reklamskatten i denna del. Reklamskatten på reklamtrycksaker avskaffades den 1 januari 1999.

Riksdagen tillkännagav den 10 april 2002 för regeringen som sin mening vad skatteutskottet (bet. 2001/01:SkU20, rskr. 2001/02:201) anfört om att reklamskatten bör avvecklas och att

frågan, med beaktande av de budgetpolitiska målen, bör prioriteras vid kommande budgetberedning.

Frågan prioriterades i budgetberedningen 2002, 2003 och 2004 men regeringen fann då, med beaktande av de budgetpolitiska målen, att förutsättningar för finansiering av reklamskattens avskaffande, alternativt stegvisa avskaffande, för närvarande inte förelåg. Frågan har prioriterats även i årets budgetberedning och regeringen har funnit att förutsättningar nu föreligger för finansiering av ett första steg i avskaffandet av den resterande reklamskatten. Regeringen föreslår därför att reklamskatten på annonser i allmän nyhetstidning sänks från 4 till 3 procent av beskattningsvärdet och att reklamskatten i övrigt sänks från 11 till 8 procent av beskattningsvärdet. Regeringen föreslår vidare att beloppet av den skattepliktiga omsättning som enligt gällande bestämmelser berättigar till återbetalning av reklamskatt för dagspress respektive populär- eller fackpress höjs från 12 respektive 6 miljoner kronor för helt år till 50 respektive 10 miljoner kronor för helt år. Förslaget medför att antalet skattepliktiga tidningar klart minskar. Ändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2006.

Förslaget föranleder ändringar i 12 och 24 §§ lagen (1972:266) om skatt på annonser och reklam. Ett lagförslag i ärendet finns i avsnitt 3.6.

5.7 Mervärdesskattefrågor

Mervärdesskatteutredningen (Fi 1999:03) har i betänkandet Mervärdesskatt i ett EG-rättsligt perspektiv, SOU 2002:74, lämnat EG-rättsligt betingade förslag avseende grundläggande begrepp inom mervärdesskatteområdet. Betänkandet har varit föremål för beredning inom Finansdepartementet. I prop. 2004/05:1, volym 1 s. 223, aviserades att resultatet av beredningen skulle redovisas i en departementspromemoria. Med hänsyn till vad som framkommit vid beredningen gör emellertid regeringen bedömningen att förslagen i stället bör ingå i den större översyn av hela skattesystemet som nämnts i kapitel 1. Avseende vissa redovisningsfrågor kommer en fortsatt beredning att ske separat.

5.8 Skattefusk

Skattefusk medför försämrad välfärd och snedvrider konkurrensen på marknaden. Svartarbete kan leda till sociala problem och utanförskap. Regeringen har därför under en följd av år vidtagit en rad åtgärder för att förbättra skattekontrollen. Regeringen höjer nu ambitionerna på området ytterligare och föreslår att Skatteverket tillfälligt tillförs resurser för att förbättra skattekontrollen och i ökad utsträckning åtgärda felaktigheter och fusk (se avsnitt 1.7). Arbetet skall inriktas på särskilda insatser för att öka kontrollen inom bland annat byggbranschen och för att motverka gränsöverskridande skattefusk. Genomförda och pågående effektiviseringar inom Skatteverkets verksamhet medför att resurser frigörs som kan användas för kontroll. Samtidigt har ett omfattande arbete initierats för att genomlys eventuella brister i lagstiftningen på området. Detta arbete har nu kommit så långt att regeringen under hösten 2005 och under 2006 avser att återkomma till riksdagen med förslag som syftar till att förbättra möjligheterna till en effektiv skattekontroll.

- *Ombudsdeklaration.* Regeringen avser att under hösten 2005 lägga fram ett förslag som innebär att skattedeklarationer skall kunna lämnas genom ombud. Detta förväntas kraftigt minska företagens administrativa börda på skatteområdet och samtidigt frigöra resurser hos Skatteverket.
- *F-skatt.* F-skattesystemets funktion har stor betydelse för att motverka skattefusk. Kontrollen av de som fått F-skatt och ej redovisar några intäkter kan bli bättre. Skatteverket har därför föreslagit att ett system med tidsbegränsad F-skatt införs. Regeringen ser nu över alternativa förslag till att förbättra kontrollen av F-skatten där tidsbegränsad F-skatt är ett av de förslag som övervägs närmare.
- *Svartarbete inom byggbranschen.* För att stoppa fusk och svartarbete inom bygg- och anläggningsbranschen remissbehandlades ett förslag till byggentreprenadavdrag och omvänd skattskyldighet för mervärdes-skatt. Förslaget om byggentreprenadavdrag har mött allvarlig kritik av remissinstanserna. Kritiken rör effektiviteten av förslaget och den ökade administrativa

börda det medför. Regeringen avser att under 2006 lämna ett förslag om omvänd mervärdeskattskyldighet. Beredningen av ytterligare åtgärder mot fusk inom byggbranschen fortsätter.

- *Typgodkända kassaregister.* 2004 års skattekontrollutredning har lämnat ett betänkande med förslag om krav på typgodkända kassaregister inom kontant-handeln och åtgärder för att effektivisera skattebrottsenheternas verksamhet. Som exempel kan nämnas förbättrat informationsutbyte mellan Skatteverkets fiskala verksamhet och skattebrottsenheterna. Betänkandet har remissbehandlats under sommaren och regeringen avser att presentera förslag under 2006.
- *Ökad skattekontroll i vissa branscher.* En arbetsgrupp inom Finansdepartementet har lämnat förslag om förbättrade kontrollmöjligheter avseende restaurang-, frisör- och taxibranschen, vilket bl.a. innefattar en skyldighet att föra personligger och en möjlighet för Skatteverkets personal att vid kontrollbesök efterfråga identiteten hos de verksamma i företaget. Förslaget har remissbehandlats under sommaren. Regeringen avser att presentera förslag med anledning av promemorian under 2006.
- *Internprissättning.* Regeringen avser att under 2006 lämna ett förslag om skyldighet att dokumentera och lämna kontrolluppgifter om internprissättningstransaktioner. Förslaget syftar till att försvåra skatteundandragande inom internationella koncerner.

5.9 Folkbokföring

Folkbokföring sker i dag på fastighet och i den territoriella församling inom Svenska kyrkan där en person folkbokföringsmässigt skall anses bosatt. Den 1 januari 2000 blev församlingsindelningen en intern kyrklig angelägenhet och antalet församlingar har därefter minskat. Regeringen har hittills bedömt att folkbokföring även i fortsättningen bör ske i den församling inom Svenska kyrkan där personen anses bosatt. Regeringen har dock för avsikt att följa utvecklingen av församlingsindelningen och dess betydelse för folkbokföringen.

5.10 Kreditering av skattekonto

5.10.1 Investeringsstöd för konvertering från direktverkande elvärme i bostadshus

Regeringen föreslår i denna proposition att ett investeringsstöd för konvertering från direktverkande elvärme i bostadshus införs. Motiven för förslaget redovisas i avsnitt 7.1.9 (UO21, energi, vol. 11). Stödet ges till ägare av småhus, flerbostadshus samt bostadsanknutna lokaler och tillgodoförs ägaren genom kreditering på sådant skattekonto som har upprättats för denne enligt 3 kap. 5 § skattebetalningslagen (1997:483). Ett lagförslag i ärendet finns i avsnitt 3.4.

5.10.2 Investeringsstöd för konvertering från oljeuppvärmning i bostadshus

Efter samma modell som föreslås gälla för investeringsstödet för konvertering från direktverkande elvärme i bostadshus aviserar regeringen i avsnitt 7.1.10 (UO21 energi vol. 11,) ett likartat stöd vid konvertering från oljeuppvärmning i bostadshus. Även detta stöd skall tillgodoföras ägaren genom kreditering av dennes skattekonto. För åtgärden avsätts en årlig ram om 100 miljoner kronor för åren 2006–2010. Inom denna ram skall rymmas ett stöd på 10 miljoner kronor för solvärme.

5.10.3 Forskning och utveckling i företagssektorn stimuleras

Framsteg inom forskning och utveckling är av stor betydelse för tillväxt och sysselsättning. Detta gäller i än högre grad för en liten och öppen ekonomi som den svenska. Vid en internationell jämförelse lägger svenska företag ner en stor del av sina kostnader på forskning och utveckling. Detta gäller dock främst stora företag. Eftersom det är angeläget att även mindre och medelstora företag ökar sina satsningar inom forskning och utveckling finns det skäl att stimulera sådana satsningar i dessa företag. Den internationella trenden är också att allt fler europeiska länder prövar olika system för att stimulera forskning och utveckling i företagen i

takt med att konkurrensen på de internationella marknaderna hårdnar.

Mot bakgrund av den stora betydelse som forskning och utveckling har för det svenska näringslivets konkurrenskraft bör det enligt regeringens mening införas ett särskilt stöd för att stimulera forskning och utveckling i företagssektorn. Stödet bör utgå efter ansökan som prövas och beslutas av en myndighet med särskild kompetens att göra bedömningar inom området forskning, utveckling och produktutveckling, och tillgodoföras stödmottagaren genom en kreditering på dennes skattekonto. Det innebär att det är Verket för innovationssystem, Vinnova, alternativt Verket för näringslivsutveckling, Nutek, som kommer i fråga för att pröva och besluta om stödet.

För stödet avsätts från och med 2007 och framåt en årlig kostnadsram om 200 miljoner kronor. Den närmare utformningen av stödet kräver en fortsatt beredning men regeringen avser att utforma ett förslag om stöd för stimulans av forskning och utveckling i företagssektorn med inriktning att det skall kunna börja tillämpas under 2007.

5.11 Skatter och administrativ börda för företagen

Regeringens bedömning: Den administrativa börda som företagen har för att hantera regelverken inom skatteområdet bör senast den 30 juni 2010 ha minskat med 20 procent i förhållande till 2004 års nivå. En slutlig avstämning av målet görs då samtliga områden för regel-förenkling gått igenom och ett mål formuleras för de totala kostnaderna för samtliga regelverk.

Bakgrunden till regeringens bedömning:

Regeringen har i skrivelsen 2004/05:48 Regeringens handlingsprogram för minskad administration för företagen m.m. (s. 8 f.) anført att ett effektivt, seriöst och resultatriktat arbete för att minska företagens kostnader för administration till följd av regelverken tjänar på att det sätts upp tydliga, mätbara mål för hur mycket dessa kostnader bör minskas. Sådana mål kan i förhållande till vart och ett av de regelbeslutande organen, regering och riksdag inräk

nade, fungera som en viktig drivkraft i arbetet. I skrivelsen klargörs därför också att regeringen anser att kvantitativa mål bör formuleras och att det bör ske på ett sätt som gör att de kan fungera som beting för departement och myndigheter i ett än mera resultatnriktat arbete med att förbättra regelverken för företagen. Målen kommer därmed också att utgöra viktiga pådrivande verktyg i det arbetet.

Det framgår vidare av skrivelsen att de kostnader som företagen den 1 juli 2004 haft för att hantera regelverken inom ett antal i skrivelsen nämnda områden kommer att mätas och att mål kommer att sättas upp, område för område, vartefter dessa har gått igenom. Efter det att samtliga kostnadskrävande regelverk är genomgångna och specifika och tydliga mål har satts upp för hur mycket företagens kostnader för att administrativt hantera dessa regelverk kan minska, kommer också ett mål att kunna formuleras som tydligt anger en ambitionsnivå i fråga om de totala kostnaderna för dessa regelverk. En utgångspunkt är att målet sätts med en mycket hög ambitionsnivå ur ett internationellt perspektiv.

De mål som det nu har redogjorts för skall, enligt skrivelsen, ha nåtts i mitten av 2010.

Näringsutskottet har i betänkandet (2004/05:NU10) Regelförenkling framhållit bland annat, att regelförenklaringsarbetet är av största vikt för att Sverige skall kunna utvecklas som företagarnation och förklarar sig sammantaget anse att regeringen bedriver ett ambitiöst arbete när det gäller regelförenkling för företagen. Riksdagen har den 16 mars 2005 bifallit utskottets förslag till riksdagsbeslut (rskr. 2004/05:174).

Skälen för regeringens bedömning: Nutek har i februari 2005 slutredovisat mätningar av företagens administrativa kostnader på skatteområdet¹ Ett mål för detta område bör därför formuleras i enlighet med det som har anförts i regeringens skrivelse 2004/05:48. Målet bör vara ambitiöst men samtidigt realistiskt vad gäller möjligheten att från ett givet utgångsläge åstad-

komma den målsatta minskningen av bördan och där hänsyn tas till övriga angelägna mål för skattepolitiken, exempelvis önskemål om effektiv skattekontroll.

Regeringen har i 2005 års ekonomiska vårproposition aviserat en översyn av hela skattesystemet (prop. 2004/05:100 Finansplanen avsnitt 1.12). Arbetet med den översynen kommer att påbörjas 2006. Eftersom översynen kan komma att leda till mer eller mindre genomgripande förändringar i regelverken inom skatteområdet, är det svårt att bedöma av vad som nu kan anses utgöra ett lämpligt mål för detta område. Det är dessutom så att arbetet med en eventuellt större författningsreform kan komma att pågå en stor del av tiden fram till den 30 juni 2010. Samtidigt är det naturligt att det mål som nu sätts för att minska företagens administrativa kostnader får tillmätas en stor vikt i ett sådant reformarbete.

Frågan är då vilken nivå som skall gälla för det kvantitativa målet. Som redan konstaterats måste ett val bygga på en sammanvägning mellan vad som å ena sidan är realistiskt i förhållande till utgångsläget och andra angelägna mål för skattepolitiken och å andra sidan önskemålet att målet utgör en tillräcklig drivkraft för arbetet.

Utgångsläget beskrivs av de mätningar som slutfördes i februari 2005. Mätningarna har följt den metod som utvecklats i Nederländerna, ett land som sedan ett antal år fullföljer ett ambitiöst program på området. Metoden innebär i korthet att de skattskyldigas tidskostnader, prissatta på visst sätt, för att tillämpa olika lagregler fastställs. Till skillnad från andra metoder, som bygger på enkäter till företagen där dessa själva uppger kostnaderna, bygger metoden på en expertmedverkan där man fastställer tidskostnader i normalfallet. Uppgifterna om de prissatta tidskostnaderna räknas sedan upp till aggregerad nivå för hela näringslivet.

I Tabell 5.8 redovisas de aggregerade resultaten för de olika lagkomplex som undersökts.

¹ Nuteks rapporter Näringslivets administrativa bördor – Inkomstskattelagen och angränsande lagstiftning (R 2005:05), Näringslivets administrativa bördor – Skattebetalningslagen och angränsande lagstiftning (R 2005:06) och Näringslivets administrativa bördor – Fyra punktskatter (R 2005:07).

Tabell 5.8 Uppmätt administrativ börda för olika skatteområden*Miljoner kronor*

Skatteområde	Administrativ börda
Mervärdesskattelagen	2 795
Inkomstskattelagen	1 986
Skattebetalningslagen m.m.	506
4 punktskatter	33
Summa	5 320

Den uppmätta administrativa bördan är alltså betydande. Ett perspektiv på dess relativa storlek ges exempelvis av att Skatteverkets anslag för beskattningsverksamheten uppgick till 4,7 miljarder kronor år 2004, dvs. den uppmätta administrativa bördan ligger något högre än det offentliga utgifterna för att hantera skattesystemet.

Ett ytterligare perspektiv på bördans relativa storlek ges om man relaterar den till de totala intäkterna för de skatter och avgifter där företagen är skattesubjekt. För år 2004 uppgick dessa intäkter till 750 miljarder kronor och den uppmätta bördan uppgår alltså till 0,7 procent av dessa intäkter.

Av Tabell 5.9 framgår att en betydande del av bördan, drygt hälften, är att hänföra till mervärdesskatten. För detta område kan också konstateras att drygt 1 500 miljarder kronor av den totala bördan på mervärdesskatteområdet beror på implementering av EU-direktiv. Denna är inte omedelbart tillgänglig för nationell lagstiftning.

Som tidigare konstaterats fullföljs i Nederländerna ett ambitiöst program för att reducera den administrativa bördan. I utgångsläget (år 2002) uppgick den totala bördan – inte bara på skatteområdet – till 16,4 miljarder euro (3,6 procent av BNP). Målet är att nedbringa denna börda med 25 procent till år 2007 eller med 4,1 miljarder euro. Av aktuella uppgifter framgår att t o m 2004 hade bördan minskat med 0,9 miljarder euro.

Av större intresse är att på skatteområdet uppgick i Nederländerna bördan till 3,6 miljarder euro (eller till 0,79 procent av BNP) och att målsättningen är att nedbringa denna med drygt 780 miljarder euro eller med 22 procent. För Sveriges del uppgår alltså den uppmätta bördan 2004 till 5,3 miljarder kronor vilket utgör 0,21 procent av BNP detta år. Detta indikerar – även om internationella jämförelser är besvärliga

att göra bl.a. därför att den ekonomiska strukturen mellan ekonomierna skiljer sig åt – att Sverige i utgångsläget i förhållande till Nederländerna har en lägre administrativ börda på skatteområdet – 0,21 procent av BNP i förhållande till 0,79 procent av BNP. Möjligheterna att åstadkomma en viss procentuell reduktion i den administrativa bördan skiljer sig därför rimligen åt mellan länderna, ett förhållande som bör beaktas vid formuleringen av det svenska målet.

Vid en samlad bedömning av dessa omständigheter anser regeringen att ett mål om 20 procent i dag framstår som väl avvägt. Ett sådant mål kommer under nu överblickbar tid att vara kraftfullt pådrivande i arbetet med att minska företagets administrativa kostnader. Samtidigt tar det hänsyn till att den kommande översynen av skattesystemet sker utifrån ett flertal skilda utgångspunkter och med ett mycket brett anslag.

Förekomsten av ett mål på 20 procent utgör en drivkraft för regeringen att i kommande skattelagstiftning beakta effekterna på den administrativa bördan. Regeringen avser att löpande beakta målet. I detta sammanhang kan nämnas att förslag om s.k. ombudsdeklarationer i vissa fall skulle kunna slopas, skall lämnas under hösten 2005 och systemet avses införas under våren 2006. Dagens krav på egen underskrift har bedömts medföra en avsevärd kvantitativ börda för företagen.

Efter det att samtliga kostnadskrävande regelverk är genomgångna och specifika och tydliga mål har satts upp för hur mycket företagets kostnader för att administrativt hantera dessa regelverk kan minska, kommer också ett mål att kunna formuleras som tydligt anger en ambitionsnivå i fråga om de totala kostnaderna för dessa regelverk. Därvid kan en justering av målen för enskilda områden bli aktuellt när helheten kan överblickas.

5.12 Offentligfinansiella effekter

I detta avsnitt redovisas de offentligfinansiella effekterna av de förslag till förändrade skatteregler som lämnas eller aviseras i denna proposition.

Budgeteffekter för åren 2006–2008 redovisas i tabell 5.9. Fyra olika effekter redovisas. Först anges bruttoeffekterna som beskriver den statistiskt beräknade förändringen i intäkterna från den skatt som regeländringen avser (räknat på helår) utan beaktande av eventuella indirekta effekter.

Vid en bedömning av de kortsiktiga ekonomiska effekterna av olika åtgärder är den periodiserade nettoeffekten för den konsoliderade offentliga sektorn mest relevant. I den periodiserade redovisningen förläggs förändringar i skatte- och avgiftsintäkter till det inkomstår skatten eller avgiften avser. Vidare beaktas i nettoeffekten även olika slag av indirekta effekter på skatteintäkterna i stort och på offentliga utgifter. Den periodiserade nettoeffekten redovisas för åren 2006–2008.

Därefter redovisas den varaktiga nettobudgeteffekten för varje åtgärd. Den ger ett mått på den långsiktiga kostnaden för offentlig sektor av de olika åtgärderna. Avvikelser mellan den varaktiga effekten och de periodiserade årseffekterna beror bl.a. på fördröjd övervältring av vissa skatter på andra skattebaser. Vid temporära åtgärder utgörs den varaktiga effekten av räntan på nuvärdet av framtida saldoförändringar.

Dessutom redovisas, på den nedersta raden, den sammanlagda kalenderårseffekten på statsbudgeten för åren 2006–2008 av förslagen. Denna redovisning sker i kassamässiga termer, vilket innebär att olika slag av uppborädsförskjutningar i skatte- och avgiftsuttaget beaktas. Sådana förskjutningar förekommer i olika stor utsträckning och med olika tidsprofil för olika skatter. Denna kassamässiga redovisning är främst av betydelse vid beräkningen av statens lånebehov.

Den inkomstberäkning för 2006 som redovisas i kapitel 6 baseras både på de förslag till förändrade skatteregler som presenterats i denna proposition och på bedömningar av den ekonomiska utvecklingen. I kapitel 6 redovisas inkomsterna i nominella termer. De offentlig-finansiella effekterna av de olika förslagen som redovisas i detta kapitel har däremot beräknats utifrån 2006 års priser och volymer.

Förslag i budgetpropositionen

Förslaget om ytterligare kompensation för den allmänna pensionsavgiften beräknas medföra en

varaktig budgetförsvagning på 6,63 miljarder kronor. Detta belopp utgör nettot av den negativa effekten på statsbudgeten av skattereduktionen, som beräknas uppgå till 9,69 miljarder kronor, och en positiv effekt på kommunernas skatteintäkter av minskad avdragsrätt som beräknas uppgå till 3,06 miljarder kronor.

Som en del av skattesänkningarna inom den gröna skatteväxlingen höjs grundavdraget för personer som endast betalar kommunal inkomstskatt. Totalt leder höjningen av grundavdraget till en budgetförsvagning på sammanlagt 2,5 miljarder kronor netto för inkomståret 2006.

Som en följd av grundavdragshöjningen uppkommer en mindre nettoförsvagning på 0,06 miljarder kronor eftersom inkomstbeskattning av utomlands bosatta, de s.k. SINK-reglerna, är kopplade till grundavdraget.

En höjning av avdraget för arbetsresor från 17 kronor till 18 kronor per mil beräknas ge en budgetförsvagning på 0,26 miljarder kronor 2006.

Den begränsade uppräknningen av skiktgränserna för inkomståret 2006 beräknas medföra en varaktig budgetförstärkning på 0,81 miljarder kronor.

Justeringen av begränsningsregeln för fastighetsskatt, genom att taket för hur mycket fastighetsskatt som skall betalas sänks från 5 till 4 procent, beräknas innebära en varaktig budgetförsvagning om 0,30 miljarder kronor. Den föreslagna permanenta höjda fastighetsskatten för vattenkraftverk, från 0,5 procent till 1,2 procent, medför en periodiserad nettoeffekt på 0,60 miljarder kronor år 2006, medan den tillfälliga höjningen för beskattningsåren 2006–2010 innebär en budgetförstärkning på cirka 0,43 miljarder kronor. För 2006 uppgår den totala nettoeffekten till 1,03 miljarder kronor. Den redovisade bruttoeffekten på 1,43 miljarder kronor utgör effekten av skatthöjningar före den indirekta effekten av att bolagsskattebetalningarna sjunker. Med en bolagsskattesats på 28 procent sjunker bolagsskattebetalningen med 0,40 miljarder kronor dvs, nettoeffekten blir 1,03 miljarder kronor.

De föreslagna skatthöjningarna inom ramen för grön skatteväxling 2006 har en total omslutning på 3,6 miljarder kronor i periodiserade nettotermer (förslag i denna proposition omfattar 1,97 miljarder, medan förslag på resterande del redovisas nedan under Förslag i andra

propositioner). Höjningen av fordonsskatten för lätta lastbilar och lätta bussar beräknas ge en budgetförstärkning på 0,23 miljarder kronor. Höjd skatt på avfall som deponeras och höjd skatt på naturgrus beräknas ge inkomstförstärkningar på 0,09 respektive 0,05 miljarder kronor. Den ökade kärnkraftsskatten ger 1,00 miljarder kronor. Den höjda skatten på el för el-, gas-, värme- och vattenförsörjning samt höjda energiskatter på el för hushåll och servicesektorn medför förstärkningar om 0,20 respektive 0,40 miljarder kronor.

Vidare föreslås ett slopande av koldioxidskatten för industrin och de högeffektiva kraftvärmeverken som omfattas av utsläppshandelssystemet samt en nedsättning av koldioxidskatten motsvarande 13 öre per kg koldioxid för övriga anläggningar inom energisektorn. Sammantaget ger detta en budgetförsvagning på 0,86 miljarder kronor 2006.

Tobaksskattehöjningarna, dels genom en höjd minimiskatt för lågpriscigaretter, dels genom höjd skatt på röktnobak, beräknas ge en varaktig budgetförstärkning på 0,32 miljarder kronor.

Reklamskatten för dagspress, populär- och fackpress och övriga sänks med sammanlagt 0,32 miljarder kronor varaktigt.

Den fortsatta avtrappningen av avdraget för energiskatt på el som producerats i vindkraftverk beräknas ge en budgetförstärkning på 0,02 miljarder kronor 2006.

Följande förslag bedöms medföra försumbara budgeteffekter:

- Förlängningen av övergångsbestämmelsen om beskattning av sjömän i det nordiska skatteavtalet.
- Förslaget om att öka reduceringen av förmånsvärdet för miljövänliga bilar.

De föreslagna förändringarna i nivåerna på vissa socialavgifter ger sammantagna inga offentliga finansiella effekter.

Förslag i andra propositioner

Som en del i den gröna skatteväxlingen sänks arbetsgivaravgifterna tillfälligt under 2006–07 för den först anställda motsvarande 1,1 miljarder kronor i nettoförsvagning år 2006.

Inom ramen för grön skatteväxling införs två nya skattebaser, dels beskattning av avfall som förbränns vilket ger en budgetförstärkning på 0,86 miljarder kronor netto 2006, dels en skatt på flygresor vilket ger en nettoförstärkning 2006 på 0,77 miljarder kronor.

Den sänkta skatten för dieseldrivna bilar med lägre partikelutsläpp ger en budgetförsvagning med 0,11 miljarder kronor 2006.

Den miljöinriktade fordonskatteomläggningen för lätta fordon bedöms initialt medföra en budgetförstärkning, men varaktigt innebära en budgetförsvagning på 0,05 miljarder kronor.

Den höjda skatten på vissa alkoholdrycker medför en budgetförstärkning på 0,20 miljarder kronor.

Sammantagna effekter av skatteåtgärderna

Sammantaget medför de nu föreslagna och aviserade åtgärderna en nettoförsvagning av budgeten för offentlig sektor 2006 på 6,10 miljarder kronor i periodiserade termer. För statsbudgeten innebär de här redovisade åtgärderna en försvagning på 2,87 miljarder kronor i kassamässiga termer 2006.

**Tabell 5.9 Budgeteffekter av åtgärder på skatteområdet m.m.
Bruttoeffekter, periodiserade nettoeffekter för offentlig sektor år 2006–2008, varaktiga effekter för offentlig sektor samt kassamässiga effekter för statsbudgeten**

Miljarder kronor

	I kraft	Brutto- effekt ¹	Offentlig sektor periodiserad nettoeffekt			varaktig
			2006	2007	2008	
I. Förslag i budgetpropositionen						
<i>Förvärvsinkomstskatt</i>						
Kompensation för allmän pensionsavgift	1/1 2006	-6,63	-6,63	-6,63	-6,63	-6,63
varav skattereduktion		-9,69	-9,69	-9,69	-9,69	-9,69
ökad kommunal skatt		3,06	3,06	3,06	3,06	3,06
Höjt grundavdrag	1/1 2006	-2,50	-2,50	-2,50	-2,50	-2,50
Följändring av höjt grundavdrag för utomlands bosatta (SINK)	1/1 2006	-0,06	-0,06	-0,06	-0,06	-0,06
Höjt milavdrag resa till/från arbete	1/1 2006	-0,26	-0,26	-0,26	-0,26	-0,26
Begränsad uppräknings skiktgränser	1/1 2006	0,81	0,81	0,81	0,81	0,81
<i>Kapital- och egendomsskatter</i>						
Justerad begränsningsregel fastighetsskatt ²	1/1 2006	-0,23	-0,23	-0,25	-0,30	-0,30
Höjd fastighetsskatt vattenkraftverk	1/1 2006	1,43	1,03	1,03	1,04	0,68
<i>Punktskatter</i>						
Höjd tobaksskatt, totalt	1/1 2006	0,30	0,32	0,32	0,32	0,32
varav minimiskatt		0,20	0,21	0,21	0,21	0,21
skatt på rökta tobak		0,10	0,11	0,11	0,11	0,11
Nedsatt reklamskatt, totalt	1/1 2006	-0,30	-0,32	-0,32	-0,32	-0,32
varav dagspress		-0,13	-0,13	-0,13	-0,13	-0,13
populär- och fackpress		-0,03	-0,04	-0,04	-0,04	-0,04
övriga		-0,14	-0,15	-0,15	-0,15	-0,15
Slopad och nedsatt koldioxidsskatt i handlande sektor	1/1 2006	-1,05	-0,86	-0,86	-0,86	-0,77
Höjd skatt på naturgrus	1/1 2006	0,06	0,05	0,05	0,05	0,05
Höjd fordonsskatt, lätta lastbilar och lätta bussar	1/1 2006	0,32	0,23	0,23	0,23	0,23
Höjd kärnkraftsskatt	1/1 2006	1,39	1,00	1,00	1,00	1,00
Höjd skatt på avfall som deponeras	1/1 2006	0,10	0,09	0,10	0,09	0,09
Höjd energiskatt på el i hushålls- och servicesektorerna	1/1 2006	0,43	0,40	0,37	0,37	0,36
Höjd skatt på el för el-, gas-, värme- och vattenförsörjning	1/1 2006	0,24	0,20	0,20	0,20	0,18
Avtrappad miljöbonus vindkraftverk	1/1 2006	0,02	0,02	0,02	0,02	0,02
<i>Delsumma</i>		-5,93	-6,71	-6,75	-6,80	-7,10
II. Förslag i andra propositioner						
Tillfälligt sänkt arbetsgivaravgift för den först anställda 2006-07	³	-1,10	-1,10	-0,90		0,00
Skatt på avfall som förbränns	1/1 2006	0,82	0,86	0,78	0,78	0,59
Skatt på flygresor	1/5 2006	1,44	0,77	1,06	1,07	1,04
Miljöinriktad fordonsskatteomläggning för lätta fordon	1/1 2006	0,07	0,05	0,06	0,05	-0,05
Sänkt skatt för dieseldrivna bilar med lägre partikelutsläpp	1/4 2006	-0,11	-0,07	-0,10	-0,11	-0,01
Skatt på vissa alkoholdrycker	1/6 2006	0,23	0,10	0,20	0,20	0,20
<i>Delsumma</i>		1,35	0,61	1,10	1,99	1,77
Summa total		-4,58	-6,10	-5,65	-4,81	-5,33
Kassamässiga effekter för statsbudgeten			-2,87	-2,62	-1,84	

¹ Med bruttoeffekt avses endast den direkta årseffekten av den skatt som regeländringen avser.

² En konsekvens av regeländringen är att även begränsningsregeln för förmögenhetsskatt utvidgas. Ca 0,02 Mdkr av 0,23 Mdkr kan hänföras till förmögenhetsskatten.

³ Ikraftträdande osäkert.

6

Inkomster

6 Inkomster

6.1 Sammanfattning

Jämfört med perioden 1998–2000 var tillväxten i ekonomin betydligt lägre 2001–2003. Antalet arbetade timmar minskade och den privata konsumtionen visade en svag ökningstakt. Även hushållens kapitalvinster minskade samtidigt som kapitalförlusterna ökade. För att motverka konjunkturedgången genomfördes skattesänkningar och utgiftsreformer såväl 2001 som 2002. Under perioden 2001–2003 ökade skatteintäkterna med i genomsnitt 1,4 procent per år. Intäkternas utveckling beror dels på de underliggande skattebasernas förändring, dels på regeländringar. Den underliggande ökningen, dvs. exklusive effekter av regeländringar, uppgick till 2,0 procent per år.

År 2004 blev tillväxten i ekonomin betydligt högre framför allt genom en ökad industriproduktion och en stark exportutveckling. Arbetsmarknaden utvecklades emellertid svagt och utbetalda löner bedöms ha ökat med endast 2,5 procent. En hög produktivitet medförde att lönesumman, den största skattebasen, minskade som andel av BNP. Skatteintäkterna beräknas ha ökat med 5,1 procent medan den underliggande ökningen beräknas ha uppgått till 3,7 procent. Skillnaden mellan den faktiska och underliggande utvecklingen förklaras till stor del av beslutet att räntebelägga bolagens periodiseringsfonder fr.o.m. 2005, vilket har fått till följd att vissa bolag återfört hela eller delar av sin fondavsättning till beskattning. Återföringen beräknas ha ökat bolagens inkomstskatt med ca 14 miljarder kronor, vilket motsvarar 0,6 procent av BNP. Den tillfälliga intäktsökningen höjer skattekvoten i motsvarande grad.

Tabell 6.1 Totala skatteintäkter, offentliga sektorns inkomster och statsbudgetens inkomster

Miljarder kronor och procent (kursivt)

	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Totala skatteintäkter	1 233	1 296	1 329	1 382	1 447	1 515
varav						
Skatt på arbete	800	823	839	873	918	961
Skatt på kapital	108	135	139	142	149	157
Konsumtionsskatter	328	338	353	369	383	400
Övriga skatter	-3	0	-2	-3	-3	-3
varav						
Off. sektorns skatter	1 224	1 288	1 321	1 373	1 438	1 505
EU-skatter	9	8	8	8	9	10
Skattekvot	50,6	50,9	50,7	49,9	49,8	49,8
<i>Exkl. transfereringar</i>	<i>46,3</i>	<i>46,6</i>	<i>46,5</i>	<i>45,9</i>	<i>45,9</i>	<i>45,9</i>
Offentliga sektorns inkomster	1 357	1 423	1 466	1 521	1 591	1 663
Skatter	1 224	1 288	1 321	1 373	1 438	1 505
Staten	661	704	718	743	777	813
Kommunsektorn	403	419	433	452	474	497
ÅP-systemet	160	165	171	178	187	195
Övriga inkomster	133	135	145	147	152	158
Finansiellt sparande	-0,1	1,0	1,4	0,7	1,1	1,6
Statsbudgetens inkomster	662	694	718	747	786	815
Skatter	614	643	661	679	719	751
Övriga inkomster	48	52	57	68	67	64
Totala skatteintäkter, årlig förändring						
Faktisk	55	63	33	53	66	67
Underliggande	34	45	37	53	62	64
<i>Faktisk</i>	<i>4,7</i>	<i>5,1</i>	<i>2,6</i>	<i>4,0</i>	<i>4,8</i>	<i>4,7</i>
<i>Underliggande</i>	<i>2,9</i>	<i>3,7</i>	<i>2,9</i>	<i>4,0</i>	<i>4,5</i>	<i>4,4</i>
Statsbudgeten, årlig förändring						
Skatter	-51	29	18	17	41	32
Övriga inkomster	-18	4	5	11	-1	-2
<i>Skatter</i>	<i>-7,7</i>	<i>4,7</i>	<i>2,8</i>	<i>2,6</i>	<i>6,0</i>	<i>4,4</i>
<i>Övriga inkomster</i>	<i>-26,9</i>	<i>8,1</i>	<i>10,1</i>	<i>19,7</i>	<i>-2,1</i>	<i>-3,7</i>
Kommunalt skatteunderlag						
<i>Faktisk</i>	<i>4,2</i>	<i>3,0</i>	<i>3,2</i>	<i>4,5</i>	<i>4,9</i>	<i>4,8</i>
<i>Underliggande</i>	<i>2,4</i>	<i>2,9</i>	<i>3,5</i>	<i>4,5</i>	<i>4,9</i>	<i>4,8</i>

Anm.: Beloppen är avrundade och summerar därför inte alltid. Statsbudgetens inkomster är för samtliga år redovisade enligt de nya principerna (se avsnitt 6.2).

År 2005 bedöms tillväxten tillfälligt bli lägre. Antal arbetade timmar antas öka något och hushållens konsumtionsutgifter antas öka med 2 procent. Bolagens halvårsrapporter visar vinstökningar i storleksordningen 10–15 procent. Effekten av återförda periodiseringsfonder beräknas bli 7 miljarder kronor, dvs. betydligt lägre än 2004. Osäkerheten i prognosen över företagens inkomstskatter är större än normalt och beror på svårigheter att bedöma hur företagen väljer att hantera sina periodiseringsfonder. Sammantaget beräknas de totala skatteintäkterna öka med 2,6 procent 2005. Den lägre ökningen förklaras dels av den minskade effekten av periodiseringsfonder, dels av genomförda skattesänkningar.

Under perioden 2006–2008 väntas tillväxten i ekonomin bli högre. Antalet arbetade timmar beräknas öka samtliga år samtidigt som hushållens konsumtionsutgifter ökar snabbare än under 2005. Under perioden ökar skatteintäkterna med i genomsnitt 4,5 procent per år medan de underliggande intäkterna ökar med i genomsnitt 4,3 procent per år. I beräkningen av den underliggande utvecklingen har hänsyn inte tagits den varaktiga effekten av räntebeläggningen av periodiseringsfonder, som den redovisas i tabell 6.5, utan de kortsiktiga effekterna på företagets inkomstskatt. Skatt på arbete beräknas öka med i genomsnitt 4,6 procent per år medan skatt på kapital respektive konsumtion beräknas öka med 4,2 respektive 4,3 procent per år. Skattekvoten, dvs. skatteintäkterna som andel av BNP, är tämligen konstant under perioden och uppgår till 49,8 procent 2008.

Regeringen lämnar i denna proposition ett antal skatteförslag för 2006 (se kapitel 5). Bland annat föreslås att sista delen av den kompensations för allmän pensionsavgift som påbörjades 2000 genomförs. Förslaget minskar hushållens inkomstskatter med nära 7 miljarder kronor. Dessutom föreslås en fortsatt skatteväxling om 3,6 miljarder kronor.

I tabell 6.2 redovisas den offentliga sektorns skatter enligt nationalräkenskapernas redovisningsprinciper. Hushållens direkta skatter beräknas 2006–2008 öka med i genomsnitt 4,1 procent per år med en svagare ökning 2006 till följd av föreslagna skattesänkningar. Företagens direkta skatter beräknas öka med i genomsnitt 4,1 procent. Indirekta skatter ökar med i genomsnitt 5,8 procent per år och socialförsäkringsavgifter med 3,2 procent per år.

Den starkare utvecklingen av indirekta skatter förklaras av att sjukförsäkringsavgiften föreslås sänkas med 1,51 procentenheter 2006 medan motsvarande höjning sker av den allmänna löneavgiften, som är en indirekt skatt. I den offentliga sektorns inkomster ingår även övriga inkomster, vilka redovisas i tabell 6.1.

Tabell 6.2 Offentliga sektorns skatter enligt nationalräkenskaperna

Miljarder kronor

	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Direkta skatter	459	501	508	521	548	574
Hushåll	404	422	430	441	464	485
Företag	56	79	79	80	84	89
Indirekta skatter	418	432	446	486	506	529
Moms	220	230	240	252	264	277
Löneberoende skatter	73	74	75	95	100	104
Övriga skatter	125	127	132	139	143	148
Soc. försäkringsavgifter	347	355	367	366	384	403
Arbetsgivaravgifter	270	277	286	283	297	312
Allmän pensionsavgift	70	72	74	77	80	83
Egenavgifter	6	7	7	7	7	7
Off. sektorns skatter	1 224	1 288	1 321	1 373	1 438	1 505
Staten	678	722	738	764	800	837
Kommunsektorn	403	419	433	452	474	497
ÅP-systemet	143	147	150	157	164	171
Utfall enligt SCB						
Off. sektorns skatter	1 229	1 280				
Skillnad		5	-8			

Anm.: Definitivt utfall för 2004 föreligger i augusti 2006 och för 2005 i augusti 2007. SCB kommer i september i år att revidera det preliminära utfallet för 2004.

Som framgår av tabell 6.1 beräknas statsbudgetens skatteinkomster öka med 90 miljarder kronor under perioden 2006–2008, vilket innebär en genomsnittlig ökning med 4,6 procent per år. Övriga inkomster på statsbudgeten beräknas 2006 till 68 miljarder kronor, vilket är en ökning med 11 miljarder kronor jämfört med 2005. Förändringen är beräknad enligt den nya redovisningsstrukturen, där ca 6 miljarder kronor, som tidigare redovisats under övriga inkomster, från och med 2006 redovisas under inkomsttypen *Skatter m.m.* De inkomstitlar som omfattas av flytten redovisas i avsnitt 6.2.5.

Kommunernas skatteintäkter beräknas öka med i genomsnitt 4,7 procent per år 2006–2008. Den underliggande utvecklingen, exklusive regeländringar och kommunala utdebiteringsförändringar, uppgår även den till 4,7 procent. Kommunernas skatteintäkter redovisas i avsnitt 6.4.1.

6.2 Statsbudgetens inkomstsida – en ny struktur

I 2005 års ekonomiska vårproposition aviserade regeringen att den avsåg att föreslå en ny struktur och ändrade redovisningsprinciper för statsbudgetens inkomster. Följande skäl anfördes för förändringen.

Den nuvarande indelningen på enskilda titlar visar varken intäkterna eller de kassamässiga inkomsterna. Ur analysynpunkt är en intäktsredovisning (periodiserad redovisning) att föredra eftersom en sådan redovisning har en direkt koppling till skattebasens utveckling och de för året gällande skattereglerna. Eftersom det nuvarande budgetsaldot är detsamma som lånebehovet behövs även en kassamässig redovisning, men denna är tillräcklig för de sammanlagda skatteinkomsterna (totalnivån).

Förslaget till ändrade redovisningsprinciper berör endast redovisningen av skatteinkomster medan redovisningen av budgetens övriga inkomster är oförändrad. För att få överensstämmelse med nationalräkenskapernas avgränsning av skatter föreslås också att ett antal inkomstitlar flyttas från inkomsttypen *2000 Inkomster av statens verksamhet* till *1000 Skatter m.m.* (se avsnitt 6.2.5).

I finansutskottets betänkande (bet. 2004/05:FiU20) efterfrågar utskottet en redogörelse av konsekvenserna av den ändrade redovisningen, både avseende de analytiska fördelarna och de eventuella komplikationer som förändringen kan ge upphov till. Utskottet pekar även på vikten av att löpande under året kunna följa de olika inkomstslagen. Mot bakgrund av vad utskottet uttalat vill regeringen anför följande.

6.2.1 Problem med nuvarande redovisning

Före 1998 var redovisningen kassamässig på de flesta inkomstitlarna. I samband med skattekontots införande det året ändrades redovisningen till att avse debiterade i stället för betalda belopp. Skillnaden mellan debiterade skatter och betalningar redovisas på en separat inkomstitel *1630 Betalningsdifferenser*. För skatter som omförs från andra inkomstitlar skedde ingen förändring. Samma princip gäller även efter 1998, dvs. att det är de belopp som

fastställs vid den årliga inkomsttaxeringen som redovisas. Dessa skatter redovisas således på inkomstiteln med två års eftersläpning. Den nuvarande ordningen har huvudsakligen tre nackdelar som behandlas i det följande.

1. Nuvarande redovisningsprinciper innebär att vissa inkomstitlar visar negativa belopp. Som exempel kan nämnas inkomstiteln *1111 Fysiska personers inkomstskatt* som har visat negativa belopp sedan 2002. Detta kan felaktigt uppfattas som att det antingen är fel i redovisningen eller att den statliga inkomstskatten är negativ. Den verkliga orsaken är att skattereduktionen för allmän pensionsavgift redovisas tillsammans med statlig inkomstskatt.

Nuvarande redovisningsprinciper medger inte heller någon särredovisning av de skatter som netto redovisas under titlarna fysiska och juridiska personers inkomstskatter. Detta innebär att statlig skatt på förvärvsinkomster, statlig skatt på kapitalinkomster, skattereduktioner m.fl. skatter redovisas sammantaget. Det är mer eller mindre omöjligt att utifrån nuvarande uppställning i statsbudgeten härleda utvecklingen av skatter i den nuvarande redovisningen till ändringar i regelsystemen och utvecklingen av makroekonomin.

2. Nuvarande redovisningsprinciper ger inte riksdagen någon information om de periodiserade skatterna. Såväl utformningen som utvärderingen av finanspolitikens inriktning baseras på periodiserade skatter, dvs. skatter som hänförs till rätt inkomstår. För att ge ett bättre underlag för ekonomiska analyser redovisas därför sedan ett flertal år tillbaka även de periodiserade skatterna till riksdagen i den ekonomiska vårpropositionen, budgetpropositionen och i årsredovisningen för staten.

I tabell 6.3 visas skillnaden mellan de periodiserade intäkterna enligt förslagen redovisning och de inkomster, som enligt nuvarande principer, redovisas på fysiska och juridiska personers inkomstitlar. Nettot på inkomstiteln *Fysiska personers inkomstskatt* skall enligt den nuvarande redovisningsprincipen utgöras av summa statlig inkomstskatt på förvärvs- och kapitalinkomster, skattereduktioner, ofördelbara skatter samt omprövningar. Nettot på titeln *Juridiska personers inkomstskatt* utgörs av summan av statlig inkomstskatt, avkastnings-skatt, skattereduktioner, ofördelbara skatter samt omprövningar. Som framgår av tabell 6.3 ger nuvarande redovisningsprinciper en miss-

visande bild av hur de olika skatterna i periodiserade termer utvecklas över tiden. Exempelvis var de redovisade inkomsterna 2001 sammantaget för fysiska och juridiska personer 48 miljarder kronor högre än de periodiserade intäkterna för samma år. Intäktsmässigt var det 2000 som var starkt medan 2001 var betydligt svagare.

3. Nuvarande redovisningsprinciper innebär att det på vissa inkomstitlar, som tidigare nämnts, redovisas intäkter som avser inkomståret två år tidigare. Skatter som omförs enligt denna princip är fastighetsskatt, förmögenhetsskatt och egenavgifter.

Sammantaget finns det således, enligt regeringens mening, goda skäl till en ändrad struktur och ändrade redovisningsprinciper för statsbudgetens inkomstsida.

Tabell 6.3 Fysiska och juridiska personer inkomstskatter enligt nuvarande och föreslagen redovisning

Miljarder kronor

	Utfall					Prognos
	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Fysiska personer						
Föreslagen redovisning	52,0	51,3	13,0	-19,3	-17,5	-15,7
Nuvarande redovisning	61,7	50,3	33,2	-17,2	-38,1	-26,9
Skillnad	-9,7	1,0	-20,2	-2,2	20,6	11,1
Juridiska personer						
Föreslagen redovisning	68,4	89,2	66,5	57,0	62,1	84,1
Nuvarande redovisning	68,7	71,7	94,1	76,5	61,7	67,2
Skillnad	-0,3	17,5	-27,6	-19,5	0,4	16,9

6.2.2 Nya redovisningsprinciper

Regeringens förslag: Skatter skall redovisas mot inkomstitel det år till vilket intäkten hänförs. Vid inkomstberäkningen skall emellertid en justering ske för bl.a. uppbörds- och betalningsförskjutningar så att redovisningen av summan av skatterna alltså blir kassamässig.

Skälen för regeringens förslag: Enligt bestämmelserna i 10 § första stycket lagen (1996:1059) om statsbudgeten skall avräkning mot inkomstitlar för skatt göras det budgetår då betalning erhålls, dvs. kassamässigt. Som regeringen har anfört i föregående avsnitt innebär emellertid den nuvarande redovisningsprincipen betydande nackdelar. Om skatter i stället redovisas

intäktsmässigt skulle redovisningen ge riksdagen bättre information om utvecklingen av de olika skatteslagen. Detta är viktigt för att riksdagen skall kunna följa upp effekterna av de skatteregler som den har beslutat om. En intäktsmässig redovisning medför också att det blir lättare att se sambandet mellan å ena sidan utvecklingen av skatteintäkterna och å andra sidan den makroekonomiska utvecklingen (t.ex. timlön, sysselsättning) och ändrade skatteregler. Redovisningen bör också ge riksdagen information om hur uppbörds- och betalningsförskjutningar påverkar de kassamässiga inkomsterna och därmed statens lånebehov. I praktiken har redan steg tagits mot intäktsmässig redovisning av skatter mot inkomstitlar då skattekonton infördes 1998.

Enligt 10 § fjärde stycket lagen om statsbudgeten finns en möjlighet för riksdagen att besluta att redovisning mot en inkomstitel skall göras på annan grund. För de inkomstitlar som avser skatter och som redovisas under inkomsttypen 1000 *Skatter m.m.* bör, av skäl som anförts ovan, riksdagen besluta att redovisning mot inkomstitel skall ske det år till vilken inkomsten hänförs.

På nivån inkomsttyp, i praktiken summan av skatter, bör redovisningen även i fortsättningen ske på kassamässig grund. Skälen för detta är att budgetsaldot, dvs. inkomster minus utgifter, definitionsmässigt är lika med lånebehovet. I inkomstberäkningen bör därför en justering för uppbördsförskjutningar och betalningsdifferenser ske så att de samlade inkomsterna på inkomsttyp 1000 *Skatter m.m.* förs upp med de kassamässiga inkomsterna för det avsedda budgetåret. I sistnämnda avseende blir det således inte någon förändring.

Den beräkning av statsbudgetens inkomster för 2006 och som sammanställts i bilaga 1 avsnitt 2 utgår från de nya redovisningsprinciper som föreslås i detta avsnitt. I bilaga 1 avsnitt 3 finns en beräkning av statsbudgetens inkomster för 2006 enligt tidigare tillämpade principer.

I övrigt kommer följande principer att vara styrande för den nya utformningen:

1. I statsbudgeten kommer skatteintäkterna redovisas såväl för hela den offentliga sektorn som för de olika delsektorerna. Denna redovisning blir således identisk med den redovisning som tillämpas i nationalräkenskaperna vid beräkningen av finansiellt sparande. Skillnaden består i att den redovisning som föreslås visar

intäkterna per skatteslag medan den redovisning som tillämpas i nationalräkenskaperna visar intäkterna från den löpande redovisningen (preliminärskatte och slutregleringar). Det innebär att den statliga inkomstskatten på förvärvsinkomster och kapitalinkomster inte går att särskilja i nationalräkenskapernas redovisning. Nationalräkenskapernas redovisning påminner således i det avseendet om den nuvarande redovisningen på statsbudgeten.

2. Tidpunkten för utfallsredovisningen av det kassamässiga utfallet och statens lånebehov skall vara oförändrad. Utfallet för statsbudgetens totala inkomster, dvs. både skatter och övriga inkomster, skall redovisas vid samma tidpunkt som i dag.

3. Skatterna måste löpande kunna följas upp. Den löpande bokföringen av skatter kommer att ske mot nuvarande inkomstitlar inom inkomsttyp 1000, som namnändras till 9000 *Avräknade skatter m.m.* Den löpande bokföringen kommer även framledes att ligga till grund både för den månatliga uppföljningen och för utfallsredovisningen av de skatter som inte fastställs vid den årliga inkomsttaxeringen. För de beloppsmässigt viktigaste skatterna, skatt på arbete, är det dock inte den löpande bokföringen som främst ligger till grund för uppföljningen, utan utvecklingen av skattebaserna såsom de redovisas i de månatliga skattedeklarationerna. Även saldoförändringen på de skattskyldigas skattekonton är viktig information, framför allt när det gäller hushållens skatt på kapitalvinster och företagets inkomstskatt.

6.2.3 Konsekvenser av förslaget

Den nya redovisningen är mer detaljerad, vilket innebär att de olika skatterna särredovisas. Den eventuella nackdel som kvarstår, även med den nya redovisningsprincipen, är att det definitiva utfallet för de periodiserade skatterna, inte är klart förrän 1,5 år efter budgetårets utgång. De månatligt fastställda skatterna, arbetsgivaravgifter, mervärdesskatt och övriga punktskatter, påverkas inte i lika hög grad, eftersom den ändrade redovisningen i stort sett endast avser uppborädsförskjutningar om en månad. För de årligt fastställda skatterna är förändringarna större eftersom utfallet inte finns tillgängligt förrän den årliga inkomsttaxeringen är avslutad. Även efter avslutad taxering sker vissa mindre

korrigeringar som i nationalräkenskaperna hänförs till inkomståret.

Regeringen anser att tidpunkten för den definitiva detaljerade utfallsredovisningen bör samordnas med nationalräkenskaperna, vilket innebär att omprövningar av skatter som sker t.o.m. maj andra året efter inkomståret hänförs till inkomståret. Visserligen är dessa omprövningar till beloppet ganska små, men det innebär att ett definitivt utfall av de periodiserade skatterna inte kan redovisas förrän i budgetpropositionen andra året efter inkomståret. Det preliminära taxeringsutfallet i augusti året efter inkomståret ger normalt sett en god indikation över skatteutfallet, vilket kan beaktas i budgetpropositionen i september året efter inkomståret.

För utfallsredovisningen av de kassamässiga skatterna sker ingen förändring, vilket innebär att det kassamässiga utfallet kan redovisas i årsredovisningen för staten och i den ekonomiska vårpropositionen året efter inkomståret, dvs. vid samma tidpunkt som i dag. Statsbudgetens utfall avseende de totala inkomsterna är således definitivt vid samma tidpunkt som i dag. Däremot är den detaljerade redovisningen av de olika inkomstitlarna fortfarande en prognos för de flesta skatterna. Ett reviderat utfall skall därför redovisas till riksdagen i årsredovisningen för staten ett år senare medan det definitiva utfallet redovisas i årsredovisningen för staten två år senare. Detta innebär att det definitiva periodiserade utfallet för samtliga inkomstitlar avseende 2006 redovisas till riksdagen i september 2008. De ändringar som görs ett respektive två år efter inkomståret avser fördelningen mellan inkomstitlar inom inkomsttyp 1000 och påverkar därmed varken budgetsaldot, summan av skatteinkomster eller resultat- och balansräkningen för det aktuella året.

6.2.4 Närmare beskrivning av förslaget

Den nya strukturen för redovisningen av inkomsterna innehåller två delar. Den första delen redovisar skatteintäkter, dvs. periodiserade skatter. Redovisningen är uppdelad på *Skatt på arbete*, *Skatt på kapital*, *Skatt på konsumtion och insatsvaror* samt *Restförda och övriga skatter*. Summan av dessa skatter utgör de totala skatteintäkterna, som satta i relation till BNP är lika

med skattekvoten. Från de totala skatteintäkterna görs avdrag för de skatter som tillhör Europeiska Unionen (EU). Det kvarstående beloppet är den offentliga sektorns skatteintäkter som utgör större delen av intäkterna vid beräkning av finansiellt sparande. Den offentliga sektorns skatteintäkter särredovisas därefter på kommunsektorn, ålderspensionssystemet och staten.

Den andra delen av redovisningen visar de justeringsposter som behövs för att få skatterna kassamässigt redovisade. Justeringsposterna redovisas under följande inkomsthuvudgrupper: *Tillkommande skatter*, *Avräkningar* och *Periodiseringar*.

Under gruppen 1700 *Tillkommande skatter* redovisas EU-skatter, kommunala utjämningsavgifter och särskild sjukförsäkringsavgift. I EU-skatter ingår förutom inkomsthuvudgruppen 1500 *Skatt på import* även den mervärdeskattebaserade avgiften till EU. I nationalräkenskaperna definieras tullmedel som skatter som tillhör EU, men eftersom staten är ansvarig för uppbörden redovisas de på budgetens inkomstsida. Utbetalningen till EU sker från budgetens utgiftssida via EU-avgiften. Kommunala utjämningsavgifter är definitionsmässigt inte skatter utan inomkommunala avgifter. Inbetalningar bokförs på inkomstsidan medan utbetalningar sker från utgiftssidan. Den särskilda sjukförsäkringsavgiften, dvs. den avgift som arbetsgivare betalar för anställda med sjukfrånvaro längre än två veckor, är enligt nationalräkenskaperna inte en skatt utan en avgift och skall därför inte redovisas bland skatterna.

Under gruppen 1800 *Avräkningar* redovisas statliga myndigheters kompensation för mervärdesskatt, kompensation till kommuner och landsting för mervärdesskatt, krediteringar på skattekontot avseende olika typer av stöd som enligt nationalräkenskaperna är att likställa med utgifter samt vissa intäkter som enligt nationalräkenskapernas definition är skatter men som inte redovisas över statsbudgeten utan förs till olika fonder. Bland dessa kan nämnas avgifter som förs till Insättningsgarantinämnden, Batterifonden, Bilskrutningsfonden Kärnavfallsfonden samt avgifter för kväveoxid.

Under gruppen 1900 *Periodiseringar* redovisas uppbördsförskjutningar, betalningsförskjutningar samt anstånd. Uppbördsförskjutningen utgörs av skillnaden mellan den periodiserade intäkten avseende inkomståret och de avräknade

intäkter som redovisas i den löpande redovisningen, 9000 *Avräknade skatter m.m.* I regel är denna post negativ och minskar således statsbudgetens skatteinkomster.

Betalningsförskjutningar utgörs av skillnaden mellan debiterade skatter och in- respektive utbetalningar för samtliga skattekonton. Betalningsförskjutningarna är uppdelade på sektorer. För kommunsektorn utgörs betalningsdifferensen av skillnaden mellan skatteintäkterna avseende inkomståret och de utbetalningar som sker under budgetåret till kommuner och landsting. Om betalningen till kommunsektorn är större än den för året beräknade skatten är betalningsförskjutningen negativ, vilket påverkar statsbudgetens inkomster negativt. Samma princip för redovisning av betalningsförskjutningar gäller för övriga sektorer: kyrkosamfund, ålderspensionssystemet och privat sektor, dvs. hushåll och företag.

Anstånd utgörs av de skatter för vilka skattemyndigheten har beviljat anstånd med betalning.

6.2.5 Ändrad redovisning av inkomstitlar

Den föreslagna strukturen för redovisning av statsbudgetens inkomster enligt ny nomenklatur finns för budgetåret 2006 i sin helhet redovisad i bilaga 1 avsnitt 2. Nomenklaturen på inkomsttypnivå är oförändrad men under 1000 *Skatter m.m.* redovisas både periodiserade skatter per skatteslag och de kassamässiga skatteinkomsterna totalt. För att få överensstämmelse med nationalräkenskaperna flyttas följande inkomstitlar från inkomsttypen 2000 *Inkomster av statens verksamhet* till 1000 *Skatter m.m.*

- 2153 *Inlevererat överskott från AB Svenska Spel*
- 2519 *Koncessionsavgift på televisionens område*
- 2521 *Avgifter till Granskningsnämnden*
- 2536 *Lotteravgifter*
- 2543 *Avgifter för Kemikalieinspektionen*
- 2546 *Lokalradioavgifter*
- 2554 *Avgifter för telekommunikation*
- 2715 *Skattetillegg*
- 2716 *Föreningsavgifter*

Utöver dessa ändringar skall Systembolagets inlevererade överskott, som f.n. redovisas på inkomstiteln 2411 *Inkomster av statens aktier*, redovisas under inkomsttypen 1000 *Skatter m.m.*

För att möjliggöra en jämförelse presenteras i bilaga 1 avsnitt 3 inkomstberäkningen även enligt hittills gällande regler. Den löpande redovisningen kommer i princip att redovisas enligt denna struktur, men inkomsttypen kommer att namnändras till 9000 *Avräknade skatter m.m.*

6.3 Förutsättningar för prognosen

I prognosen beaktas såväl reviderade makroekonomiska förutsättningar som de regeländringar regeringen föreslår i denna proposition.

6.3.1 Makroekonomiska förutsättningar

Prognosen över skatteintäkterna baseras på de makroekonomiska förutsättningar som redovisas i bilaga 2, Svensk ekonomi. I tabell 6.4 återges de antaganden som har störst inverkan på skatterna samt förändringar i förhållande till prognosen i 2005 års ekonomiska vårproposition.

Utvecklingen av timlönen justeras ned något för 2005 och 2006. Åren 2007 och 2008 uppgår timlöneantagandet till 4,3 procent per år, mätt enligt nationalräkenskapernas definition.¹ Utvecklingen av prisbasbeloppen och skiktgränserna bestäms av konsumentprisindex (KPI) juni-juni året innan. Inflationen bedöms bli 1,4 procent i juni 2006. Inflationen har därmed reviderats ned med 0,1 procentenheter sedan vårpropositionen.

Åren 2007 och 2008 har KPI reviderats upp och KPI juni-juni förväntas öka med 2,5 respektive 2,7 procent. Revideringarna medför att prisbasbeloppet och skiktgränserna justerats något. I tabellen redovisas skiktgränserna 2006–2008 med hänsyn tagen till den föreslagna egenavgiftskompensationen inkomståret 2006.

Tabell 6.4 Antaganden och förändringar jämfört med 2005 års ekonomiska vårproposition

Procentuell förändring om annat ej anges

	2004	2005	2006	2007	2008
Arbetade timmar i lönesumman	-0,4	0,4	1,6	0,7	0,2
Diff. VP2005	0,0	-0,2	0,4	0,3	
Timlön	3,3	3,3	3,4	4,3 ¹	4,3 ¹
Diff. VP2005	0,0	-0,2	-0,1	0,8	
Utbetald lönesumma, skatteunderlag	2,5	3,5	5,1	5,1	4,5
Diff. VP2005	-0,2	-0,4	0,3	1,1	
Hushållens konsumtionsutgifter ²	3,1	2,9	4,7	4,8	4,9
Diff. VP2005	0,0	-0,1	0,3	0,1	
Kommunal medelutdebitering ³	31,51	31,60	31,60	31,60	31,60
Diff. VP2005	0,0	0,0	0,0	0,0	
Statslåneränta ³	4,3	3,3	3,8	4,2	4,3
Diff. VP2005	0,0	-0,5	-0,3	-0,1	
KPI juni-juni	0,4	0,6	1,4	2,5	2,7
Diff. VP2005	0,0	-0,2	-0,1	0,5	
Inkomstbasbelopp ⁴	42 300	43 300	44 500	45 900	48 000
Diff. VP2005	0	0	-100	-100	
Prisbasbelopp ⁴	39 300	39 400	39 700	40 200	41 200
Diff. VP2005	0	0	0	-100	
Skiktgräns ⁴	291 800	298 600	306 000	316 400	330 700
Diff. VP2005	0	0	-700	-1 000	
Övre skiktgräns ⁴	441 300	450 500	460 600	476 300	497 800
Diff. VP2005	0	0	-2 200	-2 600	

¹Enligt konjunkturlönestatistiken, vars definition skiljer sig från Nationalräkenskaperna, antas timlönen öka med 4,0 procent per år 2007 och 2008.

²Löpande priser, procentuell förändring.

³Procent.

⁴Kronor.

6.3.2 Sammanfattning av ändrade skatteregler 1999–2008

Utvecklingen för de olika skatteslagen beror dels på de underliggande skattebasernas förändring, dels på beslutade eller föreslagna regeländringar. För en sammanställning av bruttoeffekterna av de storleksmässigt viktigaste regeländringarna under 1999–2008, se tabell 6.5.

Beloppen visar den årligt tillkommande intäktsförändringen till följd av ändrade skatteregler. Det är viktigt att understryka att de redovisade beloppen avser beräknade periodiserade bruttoeffekter, dvs. storleken på den initiala skatteändringen. Nettoeffekter beaktar även indirekta effekter på offentliga utgifter och andra skattebaser, bland annat via förändringar i löner, priser och bolagsvinster. Effekterna på de kassamässiga inkomsterna är i regel lägre under införandeåret eftersom t.ex. uppbördsförskjut-

¹ Enligt Konjunkturlönestatistiken, vars beräkningsmetoder skiljer sig något från nationalräkenskapernas, antas timlönen öka med 4,0 procent per år 2007 och 2008.

ningar och jämkningar påverkar inbetalningen av skatten.

Den i tabellen redovisade effekten av räntebeläggningen av periodiseringsfonderna fr.o.m. den 1 januari 2005 avser införandeårets effekt enligt den bedömning som redovisades i propositionen "Räntebeläggning av periodiseringsfonderna" (prop. 2004/05:38). Den varaktiga effekten beräknades till 2,1 miljarder kronor.

6.3.3 Osäkerheter i prognoserna

Skatteprognosernas osäkerhet kan hänföras till två faktorer; dels bedömningen av den underliggande skattebasens storlek, dels bedömningen av dess utvecklingstakt. Till följd av avdrag, gränsvärden, etc. skiljer sig skattebaser ofta från det i ekonomisk mening relevanta underlaget. Förmögenhetsskattepliktiga tillgångar tas exempelvis upp till olika andelar av marknadsvärdet. Skatternas utvecklingstakt skall bl.a. bedömas i förhållande till den ekonomiska utvecklingen. Således kommer tillförlitligheten i skatteprognosen att påverkas både av noggrannheten i utgångsläget och av möjligheten att bedöma skatternas samvariation med makroekonomin.

På kort sikt ligger osäkerheten i prognosen främst i bedömningen av företagsskatter och hushållens skatt på kapitalvinster. På längre sikt är det främst prognosen avseende skatt på arbete som svarar för osäkerheten, vilket förklaras av dess stora andel av de totala skatterna. När det gäller prognosen för skatt på arbete är det utvecklingen av antalet arbetade timmar och timlönen som orsakar osäkerheten. En ökning av lönesumman med 1 procent ökar skatteunderlaget med ca 11 miljarder kronor och skatterna på arbete (inkomstskatt och arbetsgivaravgifter) med 7–8 miljarder kronor. För konsumtionsbaserade skatter gäller som tumregel att om hushållens konsumtion förändras med 1 procent leder det till förändrade momsintäkter med drygt 1,5 miljarder kronor. Därutöver påverkas skatteintäkterna av konsumtionens sammansättning eftersom uttaget av mervärdesskatt skiljer sig åt mellan olika varugrupper. Om lika stor konsumtionsförändring enbart avser varor som inte är undantagna från den generella skattesatsen leder det i stället till förändrade momsintäkter med 2,6 miljarder kronor.

Tabell 6.5 Regeländringar, bruttoeffekter i förhållande till föregående år

Miljarder kronor

	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Skatt på arbete	-8,7	-11,4	-15,6	-21,9	19,6	2,1	-10,0	-8,5	0,6	0,9
<i>Kommunal skatt</i>	-0,7	5,9	4,8	3,3	15,3	4,6	-1,1	0,3	0,0	0,0
Förändrad medelutdebitering	-1,7	1,0	1,8	-0,1	8,5	4,6	1,2			
Fast belopp 200 kr	1,3						-1,4			
Begränsat avdrag för allmän pensionsavgift		5,0	5,2	5,2			3,0	3,1		
Höjt grundavdrag			-2,0	-1,8	-7,3		-3,7	-2,5		
Pensionsomläggning 2003					14,1					
Övrigt	-0,3	-0,1	-0,2				-0,2	-0,3		
<i>Statlig skatt</i>	-5,7	-0,8	-2,4	-1,3	0,0	0,7	0,7	0,8	0,0	0,0
Sänkt skatt från 25 till 20 % på inkomster upp till övre skiktgräns	-4,2									
Fast belopp 200 kr	-1,3									
Skiktgränsjusteringar		-0,8	-1,9	-1,1		0,7	0,7	0,8		
Höjt grundavdrag			-0,4	-0,2						
Övrigt	-0,2		-0,1				-0,1			
<i>Allmän pensionsavgift</i>	0,9	0,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Höjt tak från 7,5 till 8,06 prisbasbelopp. Höjd från 6,95 till 7,00 %	0,9	0,5								
<i>Skattereduktioner</i>	-3,2	-15,8	-16,9	-22,4	4,3	-2,0	-9,9	-8,5	0,4	0,0
Skattereduktion för låg- och medelinkomsttagare (1 320 kr)	-3,2		-0,3	-1,6	4,3					
Skattereduktion för allmän pensionsavgift		-15,8	-16,6	-17,3			-9,4	-9,7		
Skattereduktion för fackföreningsavgift, ROT (2004)				-3,5		-0,6				
Övrigt						-1,4	-0,5	1,2	0,4	
<i>Socialavgifter</i>	0,0	-1,2	-1,1	-1,5	0,0	-1,2	0,4	-1,1	0,2	0,9
Sänkta socialavgifter från 33,06 till 32,92 till 32,82 och till 32,70 %		-1,2	-0,9			-1,2				
Nedsättning socialavgifter			-0,2	-1,5			0,4	-1,1	0,2	0,9
Skatt på kapital	-4,5	1,4	-7,1	-1,8	-0,4	-1,4	-2,5	1,4	-0,1	0,0
<i>Inkomstskatt företag</i>	-2,5	2,0	-3,1	0,0	0,0	-0,8	1,2	0,2	-0,1	0,0
Per. fond från 5 till 6 år (1999), avsättning 20 till 25 % (2001)	-2,5		-2,5							
Återföring från per. fond (2000, 2001), räntebeläggning (2005-)		2,5	1,5				1,5			
Återföring från skatteutjämningsreserv upphör			-2,1							
Skattereduktion ROT, skattereduktion FoU						-0,8			-0,2	
Återköp aktier, sänkt skatt investmentbolag, ändrade 3:12-regler		-0,5				0,0				
Stormen skattereduktion							-0,3	0,2	0,1	
<i>Fastighetsskatt</i>	-2,0	-0,6	-3,3	0,0	-0,4	-0,3	0,0	1,2	0,0	0,0
Sänkt skattesats för hyreshus, bostadsdel 1989/90 från 1,2 till 0,6 %		-0,2	0,2							
Återinförd omräkning för hyreshus, bostadsdel och småhus			6,5							
Hyreshus, bostadsdel, skattesats från 1,5 till 1,3 till 1,2 till 0,5 %	-0,8	-0,4	-4,0							
Småhus, sänkt skattesats från 1,5 till 1,0 %			-5,8							
Begränsningsregel fastighetsskatt, nytt taxeringsförfarande			-0,2		-0,4	-0,3		-0,2		
Skattesats, vattenkraft, från 2,21 till 0,5, till 1,7 %	-1,2							1,4		
<i>Övriga skatter på kapital</i>	0,0	0,0	-0,7	-1,8	0,0	-0,3	-3,7	0,0	0,0	0,0
Höjd kapitalvinstskatt för privatbostäder från 15 till 20 %			1,5							
Höjda fribelopp för förmögenhetsskatt			-2,2	-1,8			-1,1			
Slopad arvsskatt mellan makar, slopad arvs- och gåvoskatt (2005)						-0,3	-2,6			
Skatt på konsumtion och insatsvaror	0,0	2,8	2,1	-0,1	2,1	2,4	3,1	3,6	0,3	0,0
<i>Skatt på energi</i>	0,0	1,7	3,2	1,8	1,7	2,5	1,9	1,1	0,2	0,0
Förändrade energiskatter		1,7	2,1	0,9	1,8	1,2	2,7	0,7	0,1	
Förändrad koldioxidskatt			1,1	0,9	0,9	1,0	-0,8	-1,1	0,1	
Övriga energiskatteförändringar					-1,0	0,3		1,4		
<i>Övriga skatter på konsumtion och insatsvaror</i>	0,0	1,1	-1,1	-1,9	0,4	-0,1	1,2	2,5	0,1	0,0
Sänkt skatt på vissa byggtjänster					-0,1	-0,1	-0,6	-0,3		
Sänkt mervärdesskattesats för personbefordran från 12 till 6 %			-1,0							
Sänkt mervärdesskattesats på böcker och tidskrifter från 25 till 6 %				-1,3						
Skatt på vägtrafik, m.m.			-0,1	-0,1			1,8	0,7	-0,5	
Tobaksskatt					0,1			0,3		
Skatt på vin, vissa alkoholhaltiga drycker fr.o.m. 1/6 2006				-0,6				0,1	0,1	
Nedsatt reklamskatt								-0,3		
Avfallsskatt, naturgrusskatt samt flygbiljettskatt fr.o.m. 1/5 2006		1,1	0,1	0,4				1,9	0,5	
Summa	-13,2	-7,2	-20,6	-23,8	21,3	3,1	-9,4	-3,5	0,8	0,9
Summa exkl. pensionsomläggningen	-13,2	-7,2	-20,6	-23,8	7,2	3,1	-9,4	-3,5	0,8	0,9

6.4 Offentliga sektorns skatteintäkter och statsbudgetens inkomster

Regeringens förslag: Den beräkning av statsbudgetens inkomster för 2006 som sammanställts i bilaga 1 avsnitt 2 godkänns.

Skälen för regeringens förslag: Enligt bestämmelser i 9 kap. 3 § regeringsformen skall riksdagen som ett led i budgetregleringen bestämma till vilka belopp statsinkomsterna skall beräknas. Statsbudgetens inkomster består av skatter, inkomster i statens verksamhet, inkomster av försäld egendom, återbetalning av lån, kalkylmässiga inkomster och bidrag från EU. Den beräkning av statsbudgetens olika inkomster som presenteras i detta avsnitt är baserad på de makroekonomiska förutsättningar som gäller för budgetförslaget och de skatteregler m.m. som avses gälla under 2006 samt de nya principer som redovisats i det föregående. Regeringens beräkning av statsbudgetens inkomster för 2006 finns sammanställd i bilaga 1 avsnitt 2.

Tabell 6.11 visar i komprimerad form skatteintäkter och statsbudgetens inkomster enligt den nya strukturen. Skatteintäkterna har en direkt koppling till det aktuella årets skatteregler och makroekonomiska förutsättningar som t.ex. timlön, sysselsättning och inflation, medan skatteinkomsterna visar det totala skatteflödet för budgetåret.

6.4.1 Skatt på arbete

Miljarder kronor och procentuell förändring

	Utfall	Prognos				
	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Aktuell prognos	800,5	822,6	839,4	873,3	917,9	961,0
Utvecklingstakt	4,7	2,8	2,0	4,0	5,1	4,7
Direkta skatter	6,9	3,2	1,5	3,6	5,2	4,7
Indirekta skatter	1,9	2,2	2,8	4,6	5,0	4,7

Skatt på arbete utgör drygt 63 procent av de totala skatteintäkterna 2005 och andelen beräknas vara tämligen konstant under prognosperioden. Under 2006–2008 beräknas intäkterna öka med i genomsnitt 4,6 procent per år eller i genomsnitt 40 miljarder kronor per år.

Underlag för skatt på arbete

Löner och andra ersättningar för arbete är skattebas både för direkta och indirekta skatter medan transfereringsinkomster som sjuk-, arbetslöshets- och föräldraersättning samt pensioner endast är underlag för direkt beskattning. För utvecklingen av de totala skatteintäkterna är lönerna mest avgörande. Lönernas andel av hushållens förvärvsinkomster var som högst 2001 när den uppgick till ca 70 procent. Därefter har andelen minskat främst till följd av att antalet arbetade timmar har minskat.

I diagram 6.1 visas den årliga utvecklingen av utbetalda löner i den offentliga respektive privata sektorn. Utvecklingstakten i den privata sektorn uppgick till mellan 6 och 8 procent per år under perioden 1997–2001, för att 2002–2004 minska till mellan 1 och 3 procent. År 1999 steg utvecklingstakten för löneutbetalningarna i den offentliga sektorn för att därefter vara tämligen konstant på en högre nivå. En exakt tolkning är svår att göra eftersom verksamheter har flyttas mellan den privata och den offentliga sektorn.

Diagram 6.1 Löner i privat och offentlig sektor

Procentuell förändring

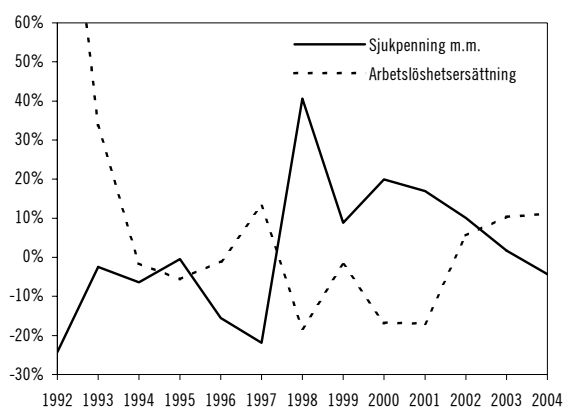
Den privata sektorns löneandel var som högst 2001 då den uppgick till drygt 71 procent. I det preliminära utfallet för 2004 är andelen oförändrad jämfört med 2003 och uppgår till 70 procent. Lönesummans fördelning mellan olika sektorer har inte någon betydelse för de totala skatteintäkterna men påverkar däremot den offentliga sektorns sparande.

Utvecklingen av skatteintäkterna beror även på hur transfereringarna utvecklas. De totala skattepliktiga transfereringarna beräknas 2005 uppgå till 451 miljarder kronor, varav 346 miljarder kronor är pensioner och sjuk- och aktivitetsersättningar. Utbetalda pensioner ökar med mellan 10 och 15 miljarder kronor per år.

År 2003 ökade utbetalda pensioner med 36 miljarder kronor. Av ökningen förklaras 20–25 miljarder kronor av att det särskilda grundavdraget slopades samtidigt som garanti-pensionen infördes och sjuk- och aktivitets-ersättningen anpassades till det nya systemet. Ersättningar för arbetslöshet och sjukdom beräknas 2005 uppgå till 105 miljarder kronor. Dessa ersättnings utvecklingstakt varierar betydligt mer mellan åren jämfört med pensioner. Diagram 6.2 visar utvecklingen av sjukpenning och arbetslöshetsersättning. Utvecklingen av sjukpenning återspeglar även effekter av de regeländringar som har genomförts under perioden.

Diagram 6.2 Sjukpenning och arbetslöshetsersättning

Procentuell förändring

Direkta skatter

Direkt skatt på arbete utgör cirka 36 procent av den offentliga sektorns skatteintäkter. Under perioden 2006–2008 beräknas de direkta skatterna öka med drygt 66 miljarder kronor, vilket i genomsnitt motsvarar 4,5 procent per år. Tabell 6.6 visar skattebasen för direkta skatter.

Andelarna är relativt stabila under 2004 och 2005. Under 2006–2008 sker ett nivålyft av lönerns andel av totala inkomster till följd av ett förbättrat arbetsmarknadsläge samt de arbetsmarknadspolitiska åtgärder som föreslås och aviseras för 2006 i denna proposition. De arbetsmarknadspolitiska åtgärderna fasas ut under 2008 vilket får till följd att andelen löner då sjunker något.

Tabell 6.6 Skattepliktiga inkomster

Miljarder kronor och procent

	Utfall	Prognos				
	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Totala inkomster	1 454	1 493	1 538	1 601	1 673	1 749
Diff. VÅP 2005	0	-3	-8	-6	4	
Andel av totala inkomster						
Löner	66,5	66,3	66,6	67,2	67,5	67,5
Pensioner	22,1	22,4	22,5	22,2	22,2	22,3
Övriga transfereringar	7,3	7,2	6,8	6,5	6,3	6,2
Näringsverksamhet	2,4	2,4	2,4	2,4	2,4	2,4
Övrigt	1,7	1,7	1,7	1,7	1,7	1,6

Anm.: Beloppen är avrundade och summerar därför inte alltid.

Kommunal inkomstskatt

År 2005 beräknas den kommunala inkomstskatten öka till 433 miljarder kronor. Under perioden 2006–2008 beräknas den kommunala skatten öka med i genomsnitt 4,7 procent per år. I tabell 6.7 redovisas utvecklingen av kommunernas skatteunderlag 2003–2008.

Tabell 6.7 Kommunernas skatteunderlag

Procentuell förändring

	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Aktuell beräkning	4,2	3,0	3,2	4,5	4,9	4,8
VP2005	4,2	3,0	3,6	4,4	4,0	
BP2005	4,4	3,5	3,8	4,2	4,0	
Aktuell beräkning, ackumulerad	4,2	7,3	10,8	15,8	21,5	27,2
VP2005	4,2	7,4	11,3	16,1	20,8	
BP2005	4,4	8,0	12,2	16,8	21,5	

Skatteintäkterna är även beroende av den kommunala utdebiteringen, vilken 2005 i genomsnitt uppgår till 31,60 procent. För 2006–2008 antas medelutdebiteringen vara oförändrad.

Tabell 6.8 visar den underliggande utvecklingen av kommunskatterna, dvs. efter korrigering för regeländringar och ändringar i kommunal utdebitering.

Tabell 6.8 Kommunal skatt, faktisk och underliggande utveckling

Miljarder kronor och procentuell förändring

	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Faktisk utveckling	24,6	16,3	13,4	19,7	22,0	22,6
Regeländringar	-7,3	0,0	-2,3	0,3	0,0	0,0
Pensionsreformen	14,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Utdebitering	8,5	4,6	1,2	0,0	0,0	0,0
Underliggande utv.	9,3	11,7	14,5	19,4	22,0	22,6
Faktisk utv., %	6,5	4,0	3,2	4,5	4,9	4,8
Underliggande, %	2,4	2,9	3,5	4,5	4,9	4,8

Anm.: Beloppen är avrundade och summerar därför inte alltid.

Den årliga faktiska förändringen varierar mellan 13 och 25 miljarder kronor. Såväl utdebiteringshöjningarna 2003 och 2004 som pensionsomläggningen 2003 ökade kommunernas skatteintäkter. De relativt svaga underliggande utvecklingen 2003 och 2004 kan i stort hänföras till den svaga arbetsmarknaden. Egenavgiftskompensationen, som regeringen föreslår i denna proposition, ökar de kommunala skatterna med drygt 3 miljarder kronor under 2006. Den höjda milersättningen beräknas minska de kommunala skatteintäkterna under 2006 med knappt 0,3 miljarder kronor.

De senaste årens ändrade skatteregler har haft stor inverkan på de kommunala skatteintäkterna. Det skall dock påpekas att regeländringarna inklusive pensionsomläggningen inte har påverkat kommunernas finanser, då intäktsförändringen reglerats via det generella statsbidraget på statsbudgetens utgiftssida.

Statlig inkomstskatt

Den statliga inkomstskatten beror på inkomstfördelningen men även på utvecklingen av lönesumman och förändringen av skiktgränserna. År 2005 förväntas den statliga inkomstskatten öka med närmare 3 miljarder kronor. Under perioden 2006–2008 beräknas intäkterna öka med i genomsnitt 8 procent per år. Skiktgränserna räknas vanligen upp med KPI-utvecklingen plus 2 procent, men för åren 2004, 2005 och 2006 räknas de upp med KPI-utvecklingen plus 1 procent. Det innebär att skiktgränserna inte har höjts lika mycket som tidigare, vilket i sin tur betyder att fler personer betalar statlig inkomstskatt för inkomståren 2004–2006.

Tabell 6.9 Statlig inkomstskatt

Miljarder kronor

	Utfall	Prognos				
	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Grundnivå 20 %	29,5	30,5	32,9	36,7	39,7	41,4
Tilläggsnivå 5 %	3,1	3,2	3,5	3,9	4,2	4,4
Summa statlig skatt	32,7	33,7	36,4	40,6	43,9	45,8

Anm.: Beloppen är avrundade och summerar därför inte alltid. Fördelningen mellan grund- och tilläggsnivå är beräknad.

Skattereduktioner

Skattereduktionerna utgörs till största delen av skattereduktion för allmän pensionsavgift, vilket framgår av tabell 6.10. Ökningen av de totala skattereduktionerna 2006 förklaras till största delen av förslaget av att höja skattereduktionen

för den allmänna pensionsavgiften från 87,5 till 100 procent.

Tabell 6.10 Skattereduktioner

Miljarder kronor

	Utfall	Prognos				
	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Allm. pensionsavgift	52,5	54,4	65,2	76,7	79,9	83,5
Sjöinkomst	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Fackföreningsavgift	3,6	3,7	3,8	4,0	4,2	4,4
Fastighetsskatt	0,3	0,3	0,3	0,6	0,8	1,1
Förmögenhetsskatt	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
200-kronan		1,4				
Glesbygdsstöd			0,3	0,3	0,3	0,3
Stormskadad skog			1,6	0,4		
Miljöätgärder		0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Bredband	0,0	0,0	0,0	0,0		
ROT-avdrag		1,2	0,8			
Summa reduktioner	56,6	61,1	72,3	82,2	85,4	89,5

Anm.: Beloppen är avrundade och summerar därför inte alltid. Skattereduktionen för bredband uppgår till 0,01–0,02 miljarder kronor.

Indirekta skatter

Indirekt skatt på arbete uppgår till 28 procent av de totala skatterna. Av de indirekta skatterna utgör arbetsgivaravgifter 92 procent, egenavgifter ca 3 procent, särskild löneskatt ca 8 procent medan nedsatta avgifter uppgår till ca -2 procent. Premieskatt på grupplivförsäkringar utgör mindre än 0,5 procent.

Arbetsgivaravgifter

Inkomståret 2005 beräknas arbetsgivaravgifterna till 338 miljarder kronor. Arbetsgivaravgifterna följer i huvudsak utvecklingen av lönesumman. Under perioden 2006–2008 beräknas avgifterna i genomsnitt öka med 4,9 procent per år. Från och med 2005 betalar arbetsgivare sjuklön de två första veckorna mot tidigare tre veckor. Samtidigt har ett betalningsansvar införts om 15 procent av den totala sjukpenningen som betalas från och med tredje sjukveckan. För att kompensera för detta åtagande har arbetsgivaravgiften sänkts med 0,24 procentenheter till 32,70 procent 2005. Den del av sjukpenningen som arbetsgivare skall betala, särskild sjukförsäkringsavgift, beräknas 2005 till 1,8 miljarder kronor och redovisas på inkomsttitel 1731 på den föreslagna statsbudgeten. Som redovisas i kapitel 5 föreslår regeringen en sänkning av sjukförsäkringsavgiften och en höjning av den allmänna löneavgiften. Det totala uttaget är emellertid oförändrat varför ändringen inte påverkar de totala intäkterna.

Särskild löneskatt

Den beloppsmässigt största delen av särskild löneskatt är hänförlig till pensionskostnader. Under 1998–2003 var den genomsnittliga ökningstakten drygt 14 procent per år. Den höga ökningen förklaras av successivt införda nya tjänstepensionsavtal och av att särskild löneskatt betalats både på utbetalda pensioner och på avsättningar till framtida pensionsutbetalningar. Ökningstakten har nu avtagit och den årliga förändringen uppgår till 3 procent per år.

6.4.2 Skatt på kapital

Miljarder kronor och procentuell förändring

	Utfall	Prognos				
	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Aktuell prognos	107,5	134,9	138,7	142,2	149,0	157,1
Utvecklingstakt	5,7	25,4	2,9	2,5	4,8	5,4
<i>Ink.skatt hushåll</i>	7,6	53,8	36,3	-3,4	-9,2	-7,4
<i>Ink.skatt företag</i>	11,4	44,0	-0,3	3,6	4,0	5,3
<i>Övriga skatter</i>	0,6	4,1	0,5	2,5	9,3	8,3

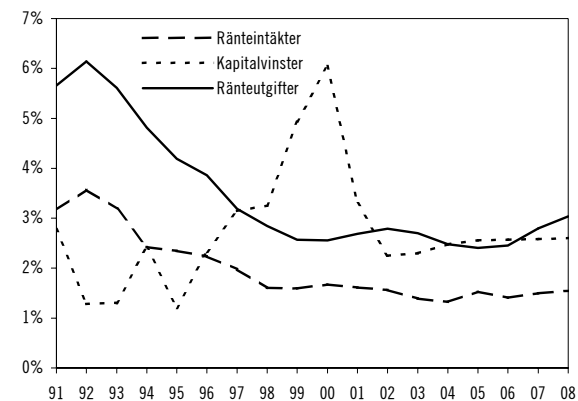
Skatt på kapital utgör 10 procent av de totala skatteintäkterna, varav ca hälften utgörs av företagens inkomstskatter. Skatt på kapital beräknas öka till 139 miljarder kronor 2005 och med i genomsnitt drygt 6 miljarder kronor per år under perioden 2006–2008.

Skatt på kapital, hushåll

Hushållens skatt på kapital utgörs av nettot av skatt på inkomstrentor, utdelningar och kapitalvinster m.m. samt skattereduktion för utgiftsrentor m.m.

Diagram 6.3 Intäkts- och utgiftsrentor samt kapitalvinster som andel av BNP

Procent av BNP

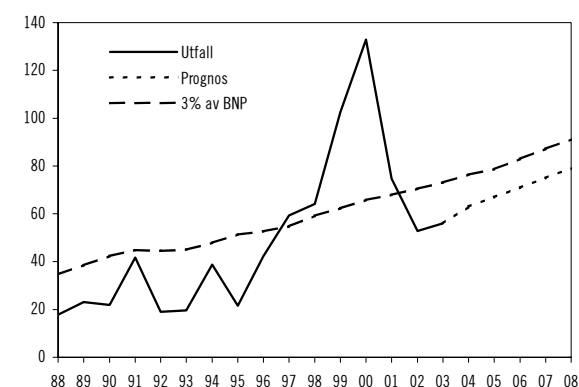

Jämfört med början av 1990-talet har räntenedgången medfört att hushållens intäkt- och skuldräntor i princip har halverats som andel av BNP. Även som andel av hushållens inkomster, löner och transfereringar, har ränteutgifterna halverats från 10 till 5 procent. Intäktsräntorna och utdelningarna som andel av hushållens inkomster har under samma period mer än halverats från över 5 till 2 procent. Diagram 6.3 visar utvecklingen 1991–2008 där uppgifter från och med 2004 är prognoser.

Skatt på kapitalvinster utgör en stor del av hushållens kapitalskatt. Prognosen för kapitalvinster 2006–2008 baseras på en anpassning till en långsiktig nivå om knappt 3 procent av BNP, vilket under 2008 medför en uppgång till närmare 2,6 procent av BNP. Kapitalvinsternas utveckling 1988–2008 visas i diagram 6.4.

Diagram 6.4 Kapitalvinster

Miljarder kronor

Tabell 6.11 Offentliga sektorns skatteintäkter och statsbudgetens inkomster

Miljarder kronor

Inkomstår	Utfall	Utfall	Utfall	Prognos				
	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Skatt på arbete	756,6	764,8	800,5	822,6	839,4	873,3	917,9	961,0
<i>Direkta skatter</i>	<i>423,4</i>	<i>420,4</i>	<i>449,5</i>	<i>463,9</i>	<i>470,8</i>	<i>487,6</i>	<i>512,8</i>	<i>536,8</i>
Kommunal skatt	359,4	378,5	403,1	419,4	432,7	452,4	474,4	496,9
Statlig skatt	34,6	33,1	32,7	33,7	36,4	40,6	43,9	45,8
Allmän pensionsavgift	65,7	68,1	70,3	71,9	73,9	76,7	79,9	83,5
Skattereduktioner m.m.	-36,4	-59,4	-56,6	-61,1	-72,3	-82,2	-85,4	-89,5
Artistskatt	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
<i>Indirekta skatter</i>	<i>333,2</i>	<i>344,4</i>	<i>351,0</i>	<i>358,7</i>	<i>368,6</i>	<i>385,7</i>	<i>405,1</i>	<i>424,2</i>
Arbetsgivaravgifter	304,6	314,8	321,9	328,9	337,9	355,0	372,9	389,8
Egenavgifter	8,5	8,9	9,0	9,1	9,4	9,9	10,4	11,0
Särskild löneskatt	25,3	27,6	27,2	27,5	28,1	29,0	30,0	31,0
Nedsättningar	-6,3	-8,1	-8,4	-8,1	-8,1	-9,4	-9,5	-8,9
Tjänstegruppliv	1,1	1,1	1,3	1,3	1,2	1,2	1,3	1,3
Skatt på kapital	119,3	101,7	107,5	134,9	138,7	142,2	149,0	157,1
Skatt på kapital, hushåll	14,2	6,3	6,8	10,5	14,2	13,8	12,5	11,6
Skatt på bolagsvinster	52,1	43,9	48,9	70,5	70,3	72,8	75,7	79,7
Avkastningsskatt	14,9	13,4	12,7	12,1	12,8	11,1	13,5	15,8
Fastighetsskatt	21,2	23,5	24,0	24,5	25,2	28,1	29,9	31,8
Stämpelskatt	5,4	5,8	6,0	7,1	7,5	8,0	8,6	8,9
Förmögenhetsskatt	6,5	3,9	4,9	5,4	4,8	5,7	6,0	6,3
Övriga skatter	2,5	1,9	1,9	2,3	2,8	2,7	2,9	3,0
Arvs- och gåvoskatt	2,6	3,0	2,5	2,6	1,2	0,0	0,0	0,0
Skatt på konsumtion och insatsvaror	300,7	314,9	327,9	338,3	352,7	368,8	383,3	399,8
Mervärdesskatt	207,0	217,1	226,6	235,9	244,8	257,3	269,5	283,1
Tobaksskatt	8,1	8,4	8,3	8,2	8,0	8,4	8,3	8,2
Skatt på etylalkohol	4,9	5,1	4,7	4,1	4,0	3,8	3,7	3,7
Skatt på vin m.m.	3,7	3,5	3,6	3,5	3,7	3,8	3,8	3,9
Skatt på öl	2,4	2,6	2,6	2,5	2,6	2,6	2,6	2,7
Energiskatt	36,4	37,1	36,4	35,1	38,3	38,4	39,3	40,5
Koldioxidskatt	17,0	19,9	23,8	26,4	26,1	25,7	26,5	27,4
Övriga skatter på energi och miljö	3,6	3,6	3,7	3,5	3,4	6,7	7,2	7,2
Skatt på vägtrafik	7,7	8,2	8,3	8,8	11,3	11,4	11,2	11,5
Skatt på import	3,6	3,4	3,5	3,9	4,4	4,7	5,1	5,5
Övriga skatter	6,3	6,0	6,3	6,4	6,2	6,1	6,1	6,1
Restförda och övriga skatter	-1,7	-3,3	-2,8	0,2	-1,7	-2,6	-2,8	-3,0
Restförda skatter	-5,2	-7,3	-5,9	-5,9	-6,4	-6,6	-6,9	-7,2
Övriga skatter	3,5	3,9	3,1	6,1	4,7	4,1	4,1	4,2
Totala skatteintäkter	1 175,0	1 178,1	1 233,0	1 296,0	1 329,1	1 381,7	1 447,4	1 514,9
EU-skatter	10,8	8,6	9,0	7,8	7,9	8,4	9,0	9,6
Offentliga sektorns skatteintäkter	1 164,1	1 169,5	1 224,0	1 288,2	1 321,3	1 373,3	1 438,4	1 505,2
Kommunala inkomstskatter	359,4	378,5	403,1	419,4	432,7	452,4	474,4	496,9
Avgifter till ålderspensionssystemet	152,3	158,2	160,4	164,8	170,7	178,4	186,6	194,9
Statens skatteintäkter	652,4	632,8	660,5	704,0	717,9	742,5	777,5	813,4

Tabell 6.11 forts.

Miljarder kronor

Inkomstår	Utfall	Utfall	Utfall	Prognos				
	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Statens skatteintäkter	652,4	632,8	660,5	704,0	717,9	742,5	777,5	813,4
Tillkommande inkomster	31,7	32,3	35,2	34,6	11,2	12,7	13,3	14,1
EU-skatter	10,8	8,6	9,0	7,8	7,9	8,4	9,0	9,6
Kommunala utjämningsavgifter	20,9	23,7	26,2	26,7	1,5	1,8	1,8	1,8
Särskild sjukförsäkringsavgift	0,0	0,0	0,0	0,0	1,8	2,5	2,5	2,7
Avräkningar	-23,4	-26,0	-59,7	-64,0	-65,0	-75,8	-70,2	-68,1
Skatter som ej redovisas på budgeten	-1,5	-2,0	-1,9	-1,9	-1,9	-1,9	-1,9	-1,9
Avräknad moms statliga myndigheter	-19,3	-20,0	-20,5	-20,7	-20,0	-20,8	-21,3	-21,9
Kompensation moms kommuner	0,0	0,0	-28,0	-32,5	-33,2	-34,6	-35,9	-37,4
Stöd via kreditering på skattekonto	-1,4	-4,0	-7,0	-7,7	-15,8	-18,5	-11,1	-7,0
Kompetenssparande	-1,2	0,0	-2,3	-1,2	6,0	0,0	0,0	0,0
Periodiseringar	29,6	26,1	-22,0	-31,8	-3,0	-0,9	-1,5	-8,6
Uppbördsförskjutningar	44,2	27,3	-8,8	-22,5	-2,5	-8,0	-6,0	-7,0
Betalningsförskjutningar	-14,4	-0,9	-13,0	-9,3	-0,2	7,3	4,7	-1,4
varav kommunsektorn	-1,3	-4,9	-14,5	-9,0	1,3	5,2	4,6	0,0
varav ålderspensionssystemet	0,9	0,6	0,2	-0,1	-0,7	1,9	0,7	0,7
varav privat sektor	-14,3	3,4	1,7	0,4	-0,2	0,8	-0,1	-2,1
varav kyrkosektorn	0,4	-0,1	-0,4	-0,6	-0,4	-0,6	-0,6	0,0
Anstånd	-0,2	-0,3	-0,2	0,0	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2
1000 Skatter m.m.	690,4	665,2	614,0	642,8	661,1	678,5	719,0	750,8
Övriga inkomster	64,3	65,3	47,7	51,6	56,8	68,0	66,6	64,2
2000 Inkomster av statens verksamhet	44,6	43,3	23,7	29,3	27,5	31,0	29,4	28,4
3000 Inkomster av försåld egendom	0,2	0,1	0,0	0,1	6,5	15,0	15,0	15,0
4000 Återbetalning av lån	2,6	2,7	2,5	2,4	2,3	2,1	2,0	1,9
5000 Kalkylmässiga inkomster	8,4	9,9	9,5	8,3	8,7	7,1	8,2	8,1
6000 Bidrag från EU	8,5	9,3	12,0	11,6	11,8	12,8	12,1	10,7
Summa inkomster	754,7	730,5	661,7	694,4	717,9	746,6	785,7	815,0

Skatt på bolagsvinster

År 2003 blev utfallet för företagens inkomstskatt 49 miljarder kronor, vilket var en uppgång med 11 procent från en mycket låg nivå 2002. Prognosen på bolagens inkomstskatt för 2004 är drygt 70 miljarder kronor, vilket är en uppgång med 44 procent eller 22 miljarder kronor, varav drygt 14 miljarder kronor förklaras av tidigare lagda återföringar av periodiseringsfonder. Resterande del av uppgången återspeglar den förbättring av resultaten som redovisats i boksluten för 2004. För innevarande år beräknas intäkterna, bli oförändrade medan de under kommande år bedöms öka med i genomsnitt 4 procent.

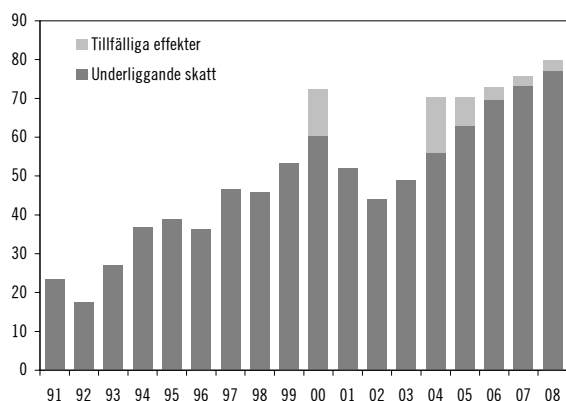
Orsaken till den kraftiga prognosjusteringen för 2004 i förhållande till bedömningen i budgetpropositionen för 2005 är en ändrad syn på effekten av räntebeläggningen av periodiseringsfonderna. Historiskt har företagen valt att återföra avsatta medel i linje med den tillåtna avsättningstiden, som för närvarande är 6 år, eller tidigare än 6 år i samband med negativt resultat.

Räntebeläggningen har medfört att vissa bolag valt att återföra hela eller delar av sina periodiseringsfonder till beskattning. Framför allt gäller detta bolag med tillgång på krediter till låg kostnad, t.ex. banker. I 2005 års ekonomiska vårproposition bedömdes räntebeläggningen av periodiseringsfonderna medföra ökade intäkter 2004 om knappt 11 miljarder kronor till följd av återföring av avsatta medel till beskattning. Det preliminära taxeringsutfallet avseende 2004 indikerar dock att skatteeffekten av återförda medel uppgår till över 14 miljarder kronor.

I prognosen för företagens inkomstskatter för 2005 har antagits en fortsatt upplösning med en skatteeffekt om ca 6 miljarder kronor. För åren därefter antas inga ytterligare återföringar ske, men däremot antas att vissa större bolag fortsättningsvis inte kommer att nyttja periodiseringsfonderna för resultatutjämning. Detta medför att intäkterna under 2006–2008 bedöms bli 1–2 miljarder kronor högre jämfört med tidigare bedömning.

Diagram 6.5 Inkomstskatt företag

Miljarder kronor

Anm.: Den tillfälliga effekten 2000 uppkom till följd av återbetalade premier från försäkringsgivaren Alecta (f.d. SPP). Effekterna 2004 och framåt beror av räntebeläggnings av juridiska personers periodiseringsfonder.

Det faktum att vissa bolag har valt att lösa upp sina periodiseringsfonder påverkar emellertid inte den offentliga sektorns varaktiga finansiella sparande. Minskade ränteintäkter balanseras fullt ut av den uteblivna kostnaden för skattekrediten. Den bedömning av de varaktiga finansiella effekterna som gjordes i propositionen ”Räntebeläggning av periodiseringsfonderna” (prop. 2004/05:38) gäller således fortfarande.

I diagram 6.5 framgår den beräknade effekten av räntebeläggnings som den ljusgrå delen av staplarna under 2004–2008. För 2005 bedöms effekten på skatten uppgå till ca 6 miljarder kronor, varav 1 miljard kronor är i form av skatt på den schablonintäkt som följer av räntebeläggnings. Åren 2006–2008 antas återförda medel minska som en direkt konsekvens av tidigare lagda återföringar. Då kostnaden för alternativa krediter beräknas stiga mer än kostnaden för periodiseringsfonders användning antas att en del företag återigen sätter av medel. Sammantaget, dvs. inklusive effekten av räntebeläggnings, beräknas effekten på inkomstskatten uppgå till mellan 2 och 3 miljarder kronor.

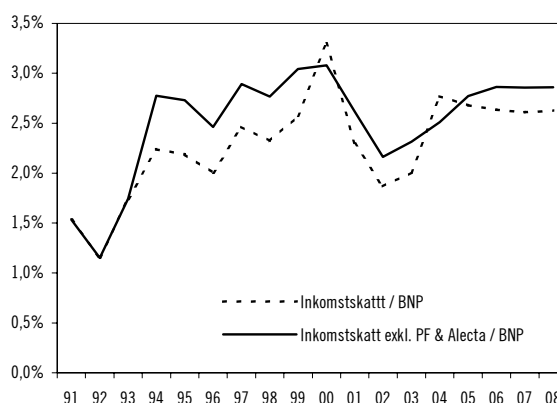
År 2005 beräknas bolagsskatten vara i princip oförändrad jämfört med 2004, vilket förklaras av periodiseringsfondseffektens storlek 2004. Ökningstakten, fränsett periodiseringsfondssystemets inverkan, beräknas till 12 procent, eller 7 miljarder kronor. Under perioden 2006–2008 prognoseras en ökningstakt på i genomsnitt 7 procent exklusive effekten av det ändrade antagandet av periodiseringsfonder. Mätt som andel av BNP ökar bolagens inkomstskatt från 2,0 procent 2003 till i genomsnitt 2,6 procent

under 2005–2008. Genomsnittlig andel under 1994–2001 var 2,4 procent av BNP.

Diagram 6.6 visar utvecklingen av bolagens inkomstskatt som andel av BNP 1991–2008. I diagrammet visas även andelen efter justering för avsättningar till och återföringar från periodiseringsfondssystemet samt för återbetalningen av premier av försäkringsgivaren Alecta. Ingen justering har emellertid gjorts för förändrade förlustavdrag till följd av periodiseringsfondssystemet. Den samlade bilden är att inkomstskatten som andel av BNP har börjat återhämta sig.

Diagram 6.6 Företagens inkomstskatt som andel av BNP

Miljarder kronor

Anm.: PF betecknar periodiseringsfondssystemet, Alecta (f.d. SPP) avser återbetalning av försäkringspremier.

Avkastningsskatt

Avkastningsskatten bedöms öka något 2005 men minska med 1,6 miljarder kronor 2006 till följd av den låga nivån på statslåneräntan. Under 2006 väntas de långa räntorna stiga, vilket innebär att avkastningsskatten åter ökar 2007 och 2008.

Fastighetsskatt

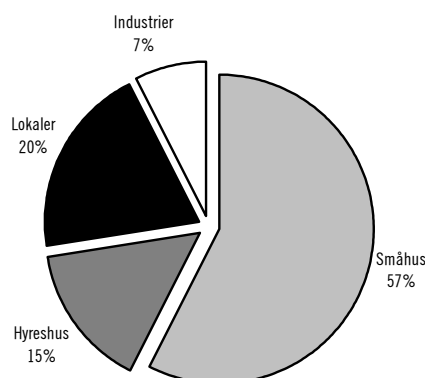
Prognosen för fastighetsskatt utgår från antaganden om hur taxeringsvärden och bestånden för de olika fastighetsslagen utvecklas. Från och med 2004 tillämpas en dämpningsregel, som innebär att ett högre taxeringsvärde höjer skatteunderlaget och därmed skatteintäkterna under en treårsperiod med en tredjedel av ökningen per år. I prognosen ingår den i denna proposition föreslagna höjningen av fastighetsskatten på vattenkraftverk, som fr.o.m. 2006 beräknas öka intäkterna med 1,4 miljarder kronor.

Intäkterna från fastighetsskatten beräknas 2005 till 25 miljarder kronor, vilket är 2,7 procent högre än föregående år. Under perioden

2006–2008 beräknas intäkterna öka med 2 till 3 miljarder kronor per år, vilket dels förklaras av högre taxeringsvärden för småhus och hyreshus, dels av den föreslagna höjningen av fastighetsskatten på vattenkraftverk.

I diagram 6.7 visas den beräknade fördelningen av fastighetsskatten 2005 uppdelad efter fastighetsslag. År 2008 beräknas andelen fastighetsskatt från småhus uppgå till 61 procent.

Diagram 6.7 Fastighetsskatt uppdelad efter fastighetsslag

Förmögenhetsskatt

År 2005 prognoseras skatteintäkterna till 4,8 miljarder kronor, vilket är en minskning med 0,6 miljarder kronor jämfört med 2004. Nedgången beror i huvudsak på att fribeloppet för sambeskattade har höjts från 2 till 3 miljoner kronor. År 2006 är det i huvudsak fastighetstaxeringen för småhus som beräknas öka förmögenhetsskatten. Intäkterna beräknas öka med 18 procent eller närmare 1 miljard kronor. Uppgången 2007 och 2008 antas bli i genomsnitt drygt 5 procent per år.

Diagram 6.8 Förmögenhetsskatt

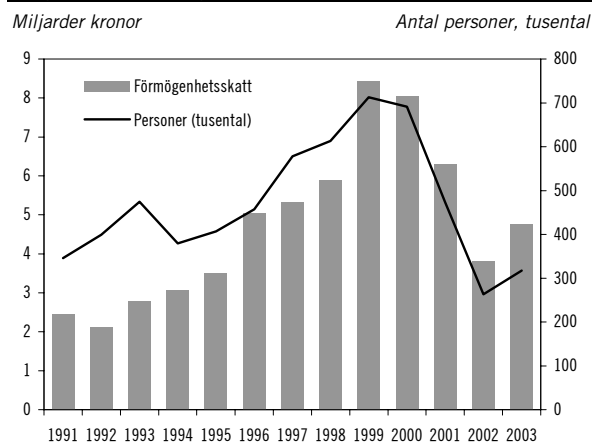

Diagram 6.8 visar förmögenhetsskatten åren 1991–2003. Av diagrammet framgår även hur många personer som betalade förmögenhetsskatt.

Stämpelskatt

Stämpelskatt utgår vid köp av fast egendom och tomträtter samt beviljande av in-teckningar. Intäkterna är till stor del beroende av omsättningen och prisutvecklingen på fastighetsmarknaden. År 2005 beräknas intäkterna att uppgå till 7,5 miljarder kronor. Under perioden 2006–2008 beräknas intäkterna att öka med mellan 4 och 7 procent per år.

Arvs- och gåvoskatt

Den 17 december 2004 avskaffades arvs- och gåvobeskattningen. Intäkterna uppgick 2004 till 2,6 miljarder kronor och beräknas till 1,2 miljarder kronor 2005. Arvs- och gåvoskatten fastställs i regel med lång eftersläpning, vilket innebär att skatt även kommer att debiteras under 2005.

6.4.3 Skatt på konsumtion och insatsvaror

Miljarder kronor och procentuell förändring

	Utfall	Prognos					
	2003	2004	2005	2006	2007	2008	
Aktuell prognos	327,9	338,3	352,7	368,8	383,3	399,8	
Utvecklingstakt	4,1	3,2	4,2	4,6	3,9	4,3	
<i>Mervärdesskatt</i>	<i>4,4</i>	<i>4,1</i>	<i>3,8</i>	<i>5,1</i>	<i>4,7</i>	<i>5,1</i>	
<i>Punktskatter</i>	<i>3,5</i>	<i>1,1</i>	<i>5,4</i>	<i>3,4</i>	<i>2,1</i>	<i>2,5</i>	

Skatt på konsumtion och insatsvaror utgörs av mervärdesskatt och punktskatter. Av de totala skatteintäkterna utgör mervärdesskatt 18 procent och punktskatter 8 procent. Tillsammans utgör skatt på konsumtion och insatsvaror 26 procent av de totala skatteintäkterna.

Mervärdesskatt

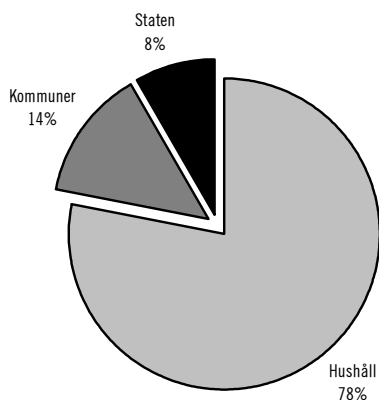
Intäkterna från mervärdesskatt uppgick till 236 miljarder kronor 2004, vilket är en ökning med 4,1 procent jämfört med föregående år. Under 2005 förväntas intäktsökningen dämpas något, till 3,8 procent, dels beroende på en relativt svag utveckling av hushållens konsumtionsutgifter, dels beroende på effekten av den investeringsstimulans som medges vid byggande av mindre hyres- och studentbostäder och som

lämnas i form av en kreditering på skattekontot. För 2006–2008 antas en starkare utveckling av intäkterna i huvudsak beroende på en starkare tillväxt av hushållens konsumtionsutgifter. I diagram 6.9 åskådliggörs mervärdesskatten 2004 uppdelad på de sektorer som bär skatten.

I diagrammet ingår även mervärdesskatt på investeringar och förbrukning i de företag som har undantag från skatteplikt, och som implicit belastar de tre sektorerna. Staten och kommunerna bedriver även skattepliktig verksamhet och denna beläggs, liksom privat näringsverksamhet, med utgående mervärdesskatt vilken i slutänden träffar hushållens konsumtion.

Diagram 6.9 Mervärdesskatt uppdelad på sektorer 2004

Andel av totala mervärdesskatteintäkter

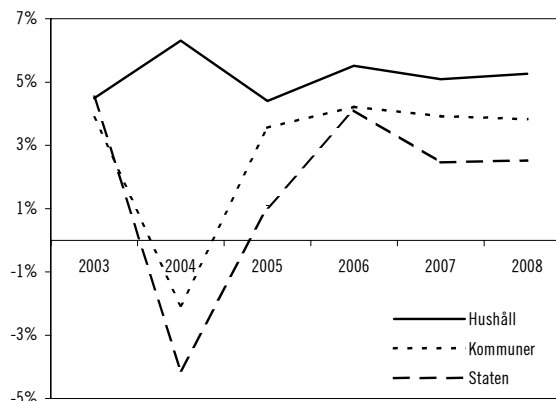
Fördelningen mellan statens och kommunernas mervärdesskatt i icke skattepliktig verksamhet respektive mervärdesskatt på hushållens konsumtionsutgifter har tidigare varit förhållandevis stabil över tiden. Utvecklingen för de olika sektorerna skiljde sig dock mycket 2004. Även för prognosåren antas utvecklingen för mervärdesskatt från de olika sektorerna gå isär något, vilket illustreras i diagram 6.10.

Punktskatter

Punktskatter är s.k. särskilda konsumtions-skatter. En avsikt med punktskatter är att de ska kompensera de externa kostnader för samhället som uppstår i samband med förbrukning av vissa varor och tjänster. De används således för att påverka konsumtionen i en för samhället önskvärd riktning, även om de i många fall har en mer fiskal betydelse. De totala intäkterna från punktskatter uppgick 2004 till 102 miljarder kronor.

Diagram 6.10 Utveckling av intäkter från mervärdesskatt uppdelad efter sektorer

Årlig procentuell förändring

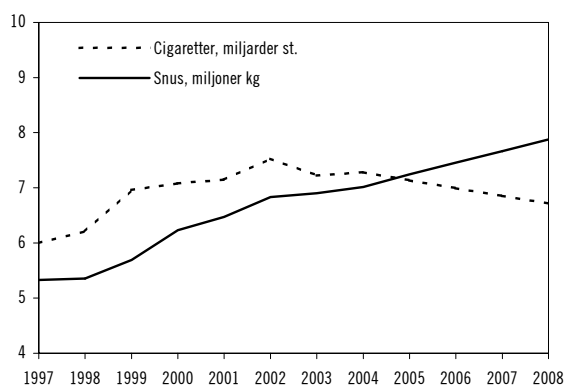
Tobaksskatt

Intäkterna från tobaksskatt uppgick till 8,2 miljarder kronor 2004. År 2005 och framöver förväntas intäkterna minska med 0,1 miljarder kronor årligen till följd av EU-harmoniserade införselregler samt restriktioner för rökning på restauranger. År 2006 ökar dock intäkterna med ca 0,3 miljarder kronor till följd av den i denna proposition föreslagna höjningen av minimiskatten på cigaretter samt röktobaksskatten.

Diagram 6.11 visar hur den registrerade konsumtionen av olika tobakslag utvecklas under 1997–2008. Konsumtionen av cigaretter, vilken utgör 80 procent av underlaget för intäkterna, förväntas under 2006–2008 minska medan konsumtion av snus förväntas öka.

Diagram 6.11 Konsumtion av olika tobakslag

Miljarder st., miljoner kg

Alkoholskatt

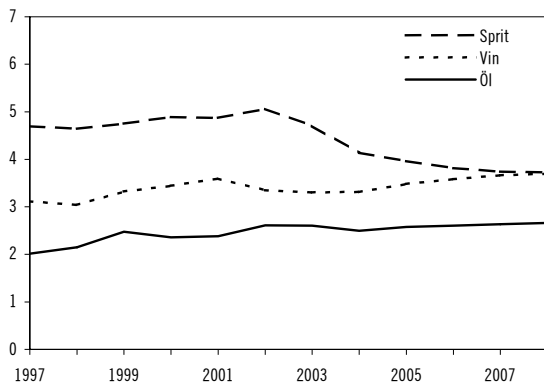
Alkoholskatteintäkterna uppgick 2004 till 10,1 miljarder kronor. Under 2005 förväntas intäkterna öka något till följd av minskad privatinförsel och ökad försäljning för System-

bolaget. Under perioden 2006–2008 är alkohol-skatteintäkterna i stort sett oförändrade.

I diagram 6.12 redovisas skatteintäkternas fördelning per produktslag 1997–2008. Under prognosperioden förväntas intäkterna från skatt på vin och öl öka medan intäkterna från skatt på sprit antas minska.

Diagram 6.12 Alkoholskatt per produktslag

Miljarder kronor

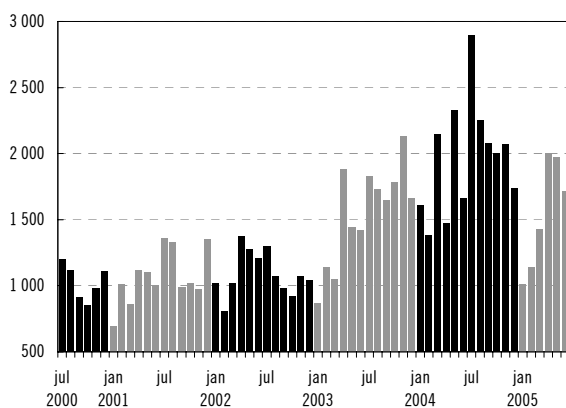

Intäkterna från skatt på sprit har minskat kraftigt sedan det svenska undantaget för införselkvoter upphörde den 1 januari 2004. Då fick Sverige samma införselkvoter som vid resor mellan andra EU-länder. Införseln har även påverkats av att både Danmark och Finland har sänkt skatten på sprit med 46 respektive 44 procent under 2003 och 2004. Intäkterna från skatt på sprit antas fortsätta att minska, dock i svagare takt till följd av den minskade resandeförseln.

Diagram 6.13 visar privatinförseln av sprit från och med juli 2000 till och med juni 2005. De införda kvantiteterna avser motsvarande 38,5-procentig sprit. I april 2003 inträffade ett nivå-

Diagram 6.13 Privatinförsel av sprit

Tusen liter, 38,5 procentig sprit

Källa: SoRAD, Stockholms Universitet.

skift med högre införsel jämfört med genomsnittet för de tre föregående åren. Totalt uppgick införseln till 24 miljoner liter 2004, vilket är en ökning med 27 procent jämfört med 2003. Under det första halvåret 2005 har införseln dock minskat med 13 procent jämfört med samma period 2004.

Skatt på energi

Intäkterna från energiskatt uppgick till 35 miljarder kronor 2004. År 2005 beräknas intäkterna öka med 3,2 miljarder kronor. I huvudsak beror detta på de fr.o.m. 2005 beslutade höjningarna av energiskatten på bensin och diesel, med 15 respektive 30 öre per liter, samt höjningen av elskatten med 1,2 öre per kWh. Samtliga energi- och koldioxidskattesatser har från årsskiftet dessutom höjts med motsvarande förändringen i konsumentprisindex. Under perioden 2006–2008 påverkas intäkterna av de i denna proposition föreslagna höjningarna av elskatten motsvarande 0,7 miljarder kronor (se kapitel 5). Tabell 6.12 redovisar intäkterna från energiskatt och koldioxidskatt uppdelad på de viktigaste underlagen.

Tabell 6.12 Skatt på energi

Miljarder kronor

	Utfall 2003	Utfall 2004	Prognos 2005	2006	2007	2008
Energiskatt	36,4	35,1	38,3	38,4	39,3	40,5
varav						
Elektrisk kraft	15,7	17,2	19,0	18,5	18,6	19,1
Bensin	15,9	14,2	14,8	15,2	15,9	16,4
Olja, m.m.	4,9	3,7	4,5	4,7	4,8	5,0
Koldioxidskatt	23,8	26,4	26,1	25,7	26,5	27,4
varav						
Bensin	9,6	11,2	11,0	10,5	11,0	11,4
Olja, m.m.	14,2	15,2	15,0	15,2	15,5	16,0

Anm.: Beloppen är avrundade och summerar därför inte alltid.

Utfallet för intäkter från koldioxidskatt 2004 blev 26,4 miljarder kronor och beräknas minska något både 2005 och 2006 för att sedan öka med en knapp miljard kronor årligen 2007 och 2008. Den låga utvecklingen 2006 beror i huvudsak på avvecklingen av koldioxidskatten för anläggningar som omfattas av handeln med utsläppsrätter. År 2006 slopas koldioxidskatten för bränslen som förbrukas i industrianläggningar samt vissa kraftvärmeanläggningar. För övriga anläggningar sätts den i ett första steg ned med 13 öre per kg koldioxid. Sammantaget minskar avvecklingen intäkterna från koldioxidskatten med 0,8 miljarder kronor 2006.

Tabell 6.13 Underliggande utveckling av energi- och koldioxidskatt

Miljarder kronor

	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Energiskatt	-0,7	-1,3	3,2	0,1	0,9	1,2
Regeländringar	1,8	1,2	2,7	0,7	0,1	0,0
KPI	1,0	0,7	0,6	0,2	0,5	0,9
Korrigerad utveckling	-3,5	-3,2	-0,1	-0,8	0,3	0,3
Koldioxidskatt	3,9	2,6	-0,3	-0,4	0,8	0,9
Regeländringar	0,9	1,0	-0,8	-1,1	0,1	0,0
KPI	0,5	0,4	0,1	0,2	0,4	0,6
Korrigerad utveckling	2,5	1,2	0,4	0,5	0,3	0,3

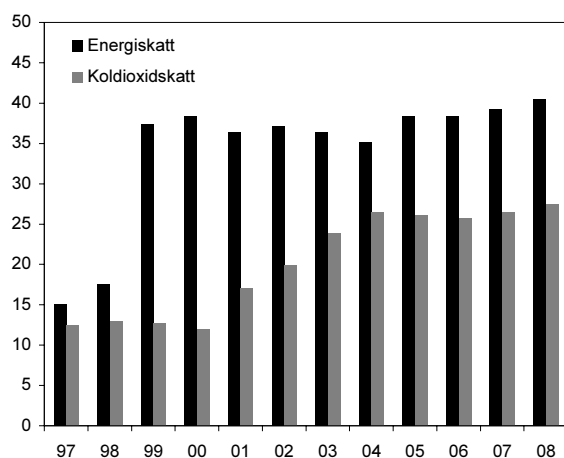
Anm.: Beloppen är avrundade och summerar därför inte alltid.

I tabell 6.13 visas den underliggande utvecklingen, dvs. utvecklingen korrigerad för skatteändringar, för energi- och koldioxidskatt 2003–2008. Utvecklingen är för åren 2003–2006 negativ för energiskatt och positiv för koldioxidskatt beroende på en förändrad sammansättning av den totala energianvändningen. I prognosen för 2007–2008 antas oförändrad sammansättning.

Intäkternas fördelning på respektive inkomstslag redovisas i diagram 6.14. Av diagrammet framgår att koldioxidskatten sedan 1999 ökat som andel av energiskatten och koldioxidskatten sammantaget. Förskjutningen förklaras av genomförda skatteväxlingar 2001–2004. Denna trend bryts dock beroende på energiskattehöjningarna 2005, samt 2006 beroende på de i denna proposition föreslagna höjningarna av elskatten och att avvecklingen av koldioxidskatten för sektorn som handlar med utsläppsrätter inleddes.

Diagram 6.14 Skatt på energi

Miljarder kronor

Övriga skatter på energi och miljö

Övriga skatter på energi och miljö omfattar ett flertal skatter, bl.a. skatt på termisk effekt i kärnkraftsreaktorer och skatt på avfall. I prognosen har de skattehöjningar som föreslås och aviseras i denna proposition beaktats.

År 2005 beräknas intäkterna uppgå till 3,4 miljarder kronor. Under perioden 2006–2008 beräknas intäkterna till ca 7 miljarder kronor för respektive år. Ökningen förklaras huvudsakligen av de föreslagna och aviserade skattehöjningarna.

Skatt på vägtrafik

År 2004 uppgick skatterna på vägtrafik till 8,8 miljarder kronor, av vilka 8,1 miljarder kronor var fordonsskatt. Ca 60 procent av fordonsskatten betalas av hushållen.

Som en del av den gröna skatteväxlingen höjdes den 1 januari 2005 fordonsskatten med 23 procent för bensindrivna personbilar, 2 procent för dieseldrivna personbilar samt 40 procent för lätta bussar och lätta lastbilar. I och med att fordonsskatten betalas i förskott skedde en extra debitering av fordonsskatt i januari 2005 avseende dessa skattehöjningar. Ovanstående regelförändringar samt extradebiteringen förklarar den relativt stora ökningen av intäkterna till 11,3 miljarder kronor 2005.

I denna proposition föreslås det att fordonsskatten för lätta bussar och lätta lastbilar höjs med ytterligare 60 procent i syfte att nå en mer likställd beskattning jämfört med beskattningen av personbilar. För dieseldrivna bilar med lågt partikelutsläpp föreslås lägre skattesats fr.o.m. den 1 april 2006. Tillsammans ökar dessa förslag skatteintäkterna med 0,2 miljarder kronor 2006 och framöver. Utöver detta sker en volymuppräknings av fordonsparken, vilken ökar intäkterna med ca 0,3 miljarder kronor årligen. Under *Skatt på vägtrafik* redovisas även skatteintäkter från försöket med trängselskatt i Stockholms innerstad under perioden den 3 januari till den 1 augusti 2006. Intäkterna beräknas uppgå till 0,5 miljarder kronor. Sammantaget är nivån på intäkterna i stort sett oförändrad 2006–2008, vilket innebär knappt 1 miljard kronor högre jämfört med intäkterna 2005 exklusive extradebiteringen.

Skatt på import

Under skatt på import redovisas bl.a. tullmedel, jordbrukstullar och sockeravgifter. År 2004 var utfallet för skatteintäkterna 3,9 miljarder kronor.

År 2005 antas intäkterna öka med 14 procent och under perioden 2006–2008 förväntas de öka med i genomsnitt 7 procent per år beroende på en relativt stark utveckling av varuimporten.

Övriga skatter

Under övriga skatter redovisas bl.a. inlevererat överskott från AB Svenska Spel, skatt på annonser och reklam samt lotteriskatt. År 2005 förväntas intäkterna uppgå till 6,2 miljarder kronor. Den svaga utvecklingen 2006 beror på den i denna proposition föreslagna sänkningen av reklamskattesatsen, vilken minskar intäkterna med 0,3 miljarder kronor.

6.4.4 Restförda och övriga skatter

Restförda skatter beräknas 2005 till -6,4 miljarder kronor och övriga skatter beräknas till 4,7 miljarder kronor. För perioden 2006–2008 ökar de restförda skatterna något medan övriga skatter minskar. Övriga skatter utgörs av avgifter till Insättningsgarantifonden, bilskrotningsfonden m.fl. samt av omprövningar, skattetillägg samt några beloppsmässigt mindre skatter som påförs hushåll och företag.

6.4.5 Tillkommande inkomster

De tillkommande inkomsterna beräknas 2005 uppgå till drygt 11 miljarder kronor och består av EU-skatter, kommunala utjämningsavgifter för LSS och den särskilda sjukförsäkringsavgiften. Under perioden 2006–2008 beräknas inkomsterna öka med 0,5 miljarder kronor per år. EU-skatterna, som utgörs av tullmedel och den momsbaseade EU-avgiften, utgör den största delen av inkomsterna, ca 70 procent. Nedgången mellan 2004 och 2005 förklaras av att den kommunala inkomstutjämnningen från och med 2005 redovisas på budgetens utgiftsida.

6.4.6 Avräkningar

Under avräkningar redovisas intäkter som förs till fonder, kompensation och avlyft för statlig och kommunal mervärdesskatt samt stöd i form av kreditering på skattekonto som enligt nationalräkenskaperna är att likställa med utgif-

ter. Utöver dessa stöd finns ytterligare krediteringar men som enligt nationalräkenskapernas definition är att likställa med skattereduktioner. Till de senare räknas sjöfartsstödet (nedsättning av arbetsgivaravgifter) och skattelättnad för vissa byggtjänster (redovisas som en del av mervärdesskatten). Dessa två stöd redovisas således som en del av de periodiserade skatterna. De beloppsmässigt största avräkningarna är kompensation för mervärdesskatt. Kompensationen till kommunerna ökar mellan 2005 och 2008 med 4 miljarder kronor medan de statliga avlyften ökar med ca 2 miljarder kronor. Krediteringarna är som störst 2006 då de uppgår till 18 miljarder kronor, se tabell 6.14.

Tabell 6.14 Stöd som ges via krediteringar på skattekonto

Miljarder kronor

Budgetår	Prognos					
	Utfall 2003	Utfall 2004	2005	2006	2007	2008
Krediteringar skatte-						
konto	-7,0	-7,7	-15,8	-18,5	-11,1	-7,0
Anställningsstöd	-1,4	-2,1	-3,2	-3,8	-3,0	-3,0
Inv. källsorteringslok.			-0,3	-0,1		
Bredbandsinstallation	-0,2	-0,4	-0,9	-0,3		
Rep. och ombyggnad offentliga lokaler			-1,3	-0,7		
Sysselsättningsstöd till kommuner	-5,1	-4,4	-9,0	-7,0		
Långtidssjukskrivna				0,0	0,0	
Stöd till skyddat arbete hos offentlig arbetsgivare	-0,3	-0,8	-0,8	-0,8	-0,8	-0,8
Utbildning av personal i vård och omsorg			-0,5	-0,3	-0,3	
I denna proposition föreslagna stöd						
Plusjobb				-3,8	-5,1	-2,6
Utbildningsvikariat				-1,2	-1,2	
Konverteringsstöd direktverkande el				-0,3	-0,3	-0,3
Konverteringsstöd oljeuppvärmning				-0,1	-0,1	-0,1
Stöd för FoU					-0,2	0,2

Anm.: Beloppen är avrundade och summerar därför inte alltid.

Inom ramen för regeringens sysselsättningspaket föreslås i denna proposition en ny typ av anställningsstöd, benämnt Plusjobb. Arbetsgivare i offentligt finansierad verksamhet som anställer en långtidsarbetslös på Plusjobb får en lönesubvention som krediteras arbetsgivarens skattekonto. Regeringen föreslår vidare att en ny typ av arbetsmarknadspolitisk insats införs i form av utbildningsvikariat. Förslaget innebär att arbetsgivare inom offentligt finansierad vård och omsorg som anställer en vikarie i stället för en anställd som genomgår utbildning med lön, erbjuds en subvention för löne- och utbildningskostnader. Stödet för anställning av långtids-

arbetslösa föreslås bli permanent. I denna proposition föreslås dessutom ett särskilt investeringsstöd för konvertering från direktverkande el i bostadshus. Samtidigt aviseras ett stöd för konvertering från oljeuppvärmning samt ett stöd för att stimulera forskning och utveckling i små och medelstora företag.

6.4.7 Periodiseringar

År 2004 beräknas periodiseringar ha minskat statsbudgetens inkomster med 32 miljarder kronor. Förskjutningar i uppbörden minskade statsbudgetens inkomster med 22 miljarder kronor och betalningsförskjutningar minskade dem med 9 miljarder kronor. För åren 2005–2007 beräknas nettot av uppbörds- och betalningsförskjutningar minska statsbudgetens inkomster med 1–3 miljarder kronor. År 2006 påverkar periodiseringarna inkomsterna negativt med 1 miljarder kronor.

Tabell 6.15 Uppbördsförskjutningar

Miljarder kronor

	Utfall		Prognos				
	2003	2004	2005	2006	2007	2008	
Skatter med årlig taxering							
Hushåll	-4,9	-2,7	-1,2	-4,8	-4,7	-3,8	
Företag	-2,2	-17,3	1,1	-1,4	0,4	-1,4	
Skatter med månatlig uppbörd							
Arbetsgivaravgifter	-0,8	-0,8	-1,6	-1,4	-1,6	-1,6	
Mervärdesskatt	-1,1	-1,9	-0,6	-0,7	-0,7	-0,8	
Övriga skatter	0,0	0,2	-0,2	0,4	0,8	0,6	
Totalt	-8,8	-22,5	-2,5	-8,0	-6,0	-7,0	

Anm.: Beloppen är avrundade och summerar därför inte alltid.

Den stora förskjutningen i uppbörden 2004 förklaras till 17 miljarder kronor av företagsskatter, framför allt skatteeffekten av tidigare lagda återföringar av periodiseringsfonder. Uppbördsförskjutningarna är störst för de skatter som fastställs vid den årliga inkomsttaxeringen, vilket beror på att hushållens skatt på kapitalvinster och förmögenhetsskatt inte preliminärbeskattas.

Medan uppbördsförskjutningar visar förskjutningar av debiterade belopp visar betalningsförskjutningar hur förskjutningar i betalningar påverkar statsbudgetens inkomster. Den enskilt största förskjutningen utgörs av utbetalningar av kommunal inkomstskatt till kommuner och landsting.

Tabell 6.16 Betalningsförskjutningar

Miljarder kronor

	Utfall		Prognos				
	2003	2004	2005	2006	2007	2008	
Hushåll och företag	1,7	0,4	-0,2	0,8	-0,1	-2,1	
Kommunsektorn	-14,5	-9,0	1,3	5,2	4,6	0,0	
ÅP-systemet	0,2	-0,1	-0,7	1,9	0,7	0,7	
Kyrkosamfund	-0,4	-0,6	-0,4	-0,6	-0,6	0,0	
Totalt	-13,0	-9,3	-0,2	7,3	4,7	-1,4	

Anm.: Beloppen är avrundade och summerar därför inte alltid.

Under 2004 var utbetalningarna 9 miljarder kronor större än kommunernas periodiserade intäkter. Skillnaden förklaras av dels att förskotten avseende 2004 blev 5,2 miljarder kronor för höga, dels en positiv slutreglering avseende 2002 om 3,8 miljarder kronor.

6.4.8 Övriga inkomster

Tabell 6.17 Övriga inkomster

Miljarder kronor och procentuell förändring

	Utfall		Prognos			
	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Inkomster av statens verksamhet	23,7	29,3	27,5	31,0	29,4	28,4
Inkomster av försäld egendom	0,0	0,1	6,5	15,0	15,0	15,0
Återbetalning av lån	2,5	2,4	2,3	2,1	2,0	1,9
Kalkylmässiga inkomster	9,5	8,3	8,7	7,1	8,2	8,1
Bidrag från EU m.m.	12,0	11,6	11,8	12,8	12,1	10,7
Summa inkomster	47,7	51,6	56,8	68,0	66,6	64,2
<i>Utvecklingstakt</i>	<i>-26,9</i>	<i>8,1</i>	<i>10,1</i>	<i>19,7</i>	<i>-2,1</i>	<i>-3,7</i>

Anm.: Beloppen är avrundade och summerar därför inte alltid. Övriga inkomster är för samtliga år redovisade enligt de nya principerna (se avsnitt 6.2).

Statsbudgetens övriga inkomster uppgick till 52 miljarder kronor 2004. År 2005 beräknas övriga inkomster uppgå till 57 miljarder kronor. För perioden 2006–2008 beräknas inkomsterna uppgå till mellan 64 och 68 miljarder kronor. I den nya strukturen för statsbudgetens inkomster redovisas "överskott från AB Svenska Spel" samt ett antal till beloppet mindre inkomstitlar som skatter istället för som övriga inkomster. Det totala beloppet för de titlar som flyttats uppgår till ca 6 miljarder kronor.

2000 Inkomster av statens verksamhet

Under *Inkomster av statens verksamhet* redovisas bl.a. aktieutdelningar, affärsverkens inlevererade överskott, Riksbankens inlevererade överskott samt ränteinkomster. Under denna inkomsttyp

beräknas ca 40 procent komma från inkomster av statens aktier. Ränteinkomsterna står för mellan 15–20 procent under perioden 2005–2008.

3000 Inkomster av försåld egendom

Under *Inkomster av försåld egendom* redovisas försäljning av olika typer av statlig egendom. Försäljning av aktier i statligt ägda bolag utgör vanligtvis den största delen.

I prognosen för 2005 ingår inkomsterna för statliga bolags återköp av aktier. Under perioden 2006–2008 beräknas försäljningsinkomsterna uppgå till 15 miljarder kronor per år. Försäljningsbeloppen och tidpunkterna är behäftade med stor osäkerhet.

4000 Återbetalning av lån

Under *Återbetalning av lån* redovisas bl.a. *Återbetalning av studiemedel* (avser lån upptagna före 1989) och *Återbetalning av övriga lån*. År 2005 beräknas inkomsterna uppgå till 2,3 miljarder kronor, varav återbetalningar av studiemedel utgör den största delen, 2,2 miljarder kronor.

Under perioden 2005–2008 beräknas inkomsterna från studiemedelsavgifter minska något på grund av att antalet återbetalare minskar. Studiemedelsavgiften är den årliga återbetalningspliktiga delen (amorteringen) av studiemedel tagna före 1989. I takt med att antalet låntagare som återbetalat hela skulden på lån tagna före 1989 ökar, minskar dessa inkomster.

5000 Kalkylmässiga inkomster

Under *Kalkylmässiga inkomster* redovisas vissa avskrivningar och amorteringar samt statliga pensionsavgifter, vilka utgör merparten av inkomsterna.

År 2004 uppgick de kalkylmässiga inkomsterna till 8,3 miljarder kronor. För innevarande år beräknas inkomsterna uppgå till 8,7 miljarder kronor och för perioden 2006–2008 till mellan 7,1–8,2 miljarder kronor per år.

6000 Bidrag m.m. från EU

Under *Bidrag m.m. från EU* redovisas bidrag från olika EG-fonder. De största enskilda bidragen för 2005 avser arealbidrag, bidrag från EG:s regionalfond samt bidrag från EG:s socialfond. Åren 2006 och 2007 väntas inkomsterna uppgå till 13 respektive 12 miljarder kronor. För 2008 sjunker prognosen och inkomsterna beräknas uppgå till knappt 11 miljarder kronor.

För 2005 har prognosen för *Övriga interventioner* och *Exportbidrag* stigit jämfört med beräkningen i 2005 års ekonomiska vårproposition. Ökningen beror på att omfattande offentliga uppköp av spannmål och socker har genomförts på grund av låga världsmarknadspriser.

Anledningen till att inkomsterna väntas sjunka under slutet av prognosperioden beror framför allt på att bidrag från EG:s regionalfond och socialfond minskar, detta till följd av att nuvarande programperiod avslutas under 2006.

Det förväntade bidraget från EG:s solidaritetsfond på 760 miljoner kronor med anledning av stormen Gudrun kommer att redovisas på statsbudgeten. Det slutgiltiga beslutet avseende bidraget beräknas EU fatta i oktober 2005. Det förväntade bidraget har inte beaktats i inkomstberäkningen.

6.5 Uppföljning

6.5.1 Jämförelse med prognosen i 2005 års ekonomiska vårproposition

Både statens och de totala skatteintäkterna har justerats upp samtliga år. Skillnaden mellan förändringen av statens skatteintäkter och statsbudgetens skatteinkomster förklaras, vid sidan av periodiseringar, även av bl.a. ökade arbetsmarknadspolitiska åtgärder som finansieras genom krediteringar på skattekonto. Nedsättningarna finns redovisade i tabell 6.14. Statsbudgetens övriga inkomster har justerats ned med 14 miljarder 2005, medan övriga år har justerats ned med 1 miljard kronor. Nedjusteringen 2005 förklaras huvudsakligen av att försäljning av statlig egendom nu beräknas bli 8,5 miljarder kronor lägre samt att övriga

inkomster av statens verksamhet belastas med 5,6 miljarder kronor. Beloppet ska reglera underskottet på konton för kommunoms avseende tiden före 2003 jämte räntekostnader.

Utvecklingen av de makroekonomiska förutsättningar som har störst inverkan på skatterna samt skillnaderna jämfört med vårpropositionen finns redovisade i tabell 6.4.

Skatt på arbete

Intäkterna från skatt på arbete har reviderats ned samtliga år. För 2005 förklaras nedjusteringen av att lönesumman nu beräknas bli 3,5 procent, vilket är 0,4 procentenheter lägre än i vårpropositionen. Den relativt stora revideringen av skattereduktioner m.m. 2006 och 2007 beror i huvudsak på det i denna proposition föreslagna sista steget i egenavgiftskompensationen, vilket ökar reduktionerna med 10 miljarder kronor och inkomstskatten med 3 miljarder kronor. Den föreslagna höjningen av grundavdraget minskar intäkterna med drygt 2,5 miljarder kronor. Effekten av regeländringarna 2006 och 2007 motverkas i viss mån av att utvecklingen för lönesumman justerats upp dessa år (se tabell 6.4).

Skatt på kapital

Skatt på kapital beräknas bli 7–9 miljarder kronor högre jämfört med prognosen till vårpropositionen. Uppjusteringen förklaras till största delen av att det preliminära taxeringsutfallet avseende inkomståret 2004 tyder på ett högre utfall. Företagens skatter har justerats upp med nära 5 miljarder kronor, varav 4 miljarder kronor förklaras av skatter på återförda medel från periodiseringsfonder. I vårpropositionen antogs att räntebeläggningen av periodiseringsfonder fr.o.m. 2005 skulle medföra ökade skatteintäkter om nära 11 miljarder kronor 2004.

Hushållens skatt på kapitalinkomster beräknas öka med omkring 3 miljarder kronor per år. Framför allt beror detta på en under-skattning av skatt på hushållens ränteinkomster 2004, vilket även påverkar 2005 och framöver.

Skatt på konsumtion och insatsvaror

Intäkterna har reviderats upp samtliga år. Större delen av prognosjusteringen avser mervärdesskatten, vilken reviderats upp 2005 beroende på starkare utfall än förväntat första halvåret, samt 2006–2008 beroende på upprevidering av hushållens konsumtionsutgifter. År 2005 har energiskatten justerats upp medan koldioxidskatten justerats ned. Orsaken till detta är en förändrad

sammansättning av energianvändningen med större andel el och mindre andel fossila bränslen. För fossila bränslen utgår både energi- och koldioxidskatt medan el endast beskattas med energiskatt. Nedrevideringen för energi- och koldioxidskatt 2006–2008 beror i huvudsak på en lägre antagen utveckling av energiförbrukningen. Koldioxidskatten påverkas även av den i denna proposition föreslagna avvecklingen fr.o.m. 2006 för den sektor som handlar med utsläppsrätter. Den föreslagna skattehöjningen på termisk effekt i kärnkraftsreaktorer samt den aviserade skatten på flygbiljetter utgör merparten av upprevideringen 2006–2008 för övriga skatter.

6.5.2 Uppföljning av statsbudgetens inkomster 2005

Jämfört med statsbudgeten för 2005 är de totala skatteintäkterna oförändrade medan statens skatteintäkter har justerats upp med nära 5 miljarder kronor. Enskilda skatter har justerats med stora belopp, vilka emellertid tar ut varandra. Skatt på arbete har justerats ned med 15 miljarder kronor. Till största delen förklaras nedjusteringen av att lönesumman 2005 nu beräknas öka med 3,5 procent jämfört med 4,4 procent.

Skatt på kapital har justerats upp med drygt 15 miljarder kronor, varav 13 miljarder kronor förklaras av företagsskatter. Av detta belopp förklaras ca 7 miljarder kronor av skatt på återförda medel från periodiseringsfonder. Vid beräkningen till budgetpropositionen var detaljerna i propositionen inte kända, vilket innebar att endast den aviserade budgetförstärkningen om 2 miljarder kronor beaktades. Den återstående delen förklaras av att bolagens vinstutveckling 2005 förväntas bli betydligt bättre.

Skatt på konsumtion och insatsvaror beräknas bli 3,3 miljarder kronor högre än i statsbudgeten för 2005. Uppjusteringen förklaras i huvudsak av att inlevererat överskott från AB Svenska Spel, vilket tidigare redovisades under inkomst av statens verksamhet, numera redovisas som skatt.

Statsbudgetens inkomster beräknas bli 5,6 miljarder kronor högre. Skatteinkomsterna har justerats upp med 15,2 miljarder kronor medan övriga inkomster, till största delen försäljning av statlig egendom, har justerats ned med 9,6 miljarder kronor.

Tabell 6.18 Aktuell prognos jämfört med 2005 års ekonomiska vårproposition samt aktuell prognos för 2005 jämfört med statsbudget (SB)

Miljarder kronor

Inkomstår	Jämförelse med 2005 års ekonomiska vårproposition					Aktuell prognos 2005	Avvikelse SB 2005
	Utfall 2003	Prognos					
	2003	2004	2005	2006	2007		
Skatt på arbete	0,0	-1,3	-5,4	-12,8	-4,2	839,4	-15,1
<i>Direkta skatter</i>	0,0	-0,9	-3,0	-10,2	-5,8	470,8	-7,9
Kommunal skatt	0,0	-0,1	-1,8	-1,1	2,5	432,7	-4,1
Statlig skatt	0,0	0,3	-0,1	1,1	2,5	36,4	-1,1
Allmän pensionsavgift	0,0	-0,2	-0,5	-0,4	0,0	73,9	-1,1
Skattereduktioner m.m.	0,0	-0,9	-0,6	-9,7	-10,7	-72,3	-1,5
Artistskatt	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0
<i>Indirekta skatter</i>	0,0	-0,4	-2,5	-2,6	1,6	368,6	-7,2
Arbetsgivaravgifter	0,0	0,0	-1,5	-0,5	3,4	337,9	-4,7
Egenavgifter	0,0	0,0	-0,1	0,0	0,1	9,4	-0,7
Särskild löneskatt	0,0	-0,4	-0,5	-0,5	-0,4	28,1	-1,7
Nedsättningar	0,0	0,0	-0,2	-1,3	-1,2	-8,1	0,3
Tjänstegruppliv	0,0	0,0	-0,3	-0,3	-0,3	1,2	-0,4
Skatt på kapital	0,0	8,2	9,0	9,2	7,7	138,7	15,5
Skatt på kapital, hushåll	0,0	2,7	3,2	3,4	2,6	14,2	0,7
Skatt på bolagsvinster	0,0	4,6	4,4	4,7	3,1	70,3	12,6
Avkastningsskatt	0,0	0,0	0,0	-0,9	-0,2	12,8	0,1
Fastighetskatt	0,0	0,2	0,2	1,7	1,9	25,2	-0,5
Stämpelskatt	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	7,5	0,1
Förmögenhetsskatt	0,0	-0,1	0,2	0,2	0,3	4,8	0,6
Övriga skatter	0,0	0,9	0,7	0,0	0,0	2,8	1,4
Arvs- och gåvoskatt	0,0	0,0	0,3	0,0	0,0	1,2	0,4
Skatt på konsumtion och insatsvaror	0,0	0,9	2,0	4,8	5,7	352,7	3,2
Mervärdesskatt	0,0	0,9	1,9	3,8	4,3	244,8	0,1
Tobaksskatt	0,0	0,0	-0,2	0,1	0,0	8,0	-0,4
Skatt på etylalkohol	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	4,0	-0,2
Skatt på vin m.m.	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	3,7	-0,3
Skatt på öl	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	2,6	-0,2
Energiskatt	0,0	0,0	0,5	-0,2	-0,3	38,3	0,3
Koldioxidskatt	0,0	0,0	-1,0	-1,9	-1,8	26,1	-1,1
Övriga skatter på energi och miljö	0,0	0,0	-0,1	3,3	3,8	3,4	0,1
Skatt på vägtrafik	0,0	0,0	0,7	-0,2	-0,2	11,3	0,8
Skatt på import	0,0	0,0	0,2	0,3	0,4	4,4	0,3
Övriga skatter	0,0	0,0	-0,3	-0,5	-0,6	6,2	3,9
Restförda skatter och övriga skatter	-2,2	0,0	0,6	0,0	0,0	-1,7	-3,0
Restförda skatter	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-6,4	0,0
Övriga skatter	-2,2	0,0	0,6	0,0	0,0	4,7	-3,0
Totala skatteintäkter	-2,2	7,8	6,2	1,2	9,1	1 329,1	0,6
EU-skatter	0,1	0,6	0,3	0,2	0,5	7,9	0,0
Offentliga sektorns skatter	-2,3	7,2	5,9	0,9	8,7	1 321,3	0,7
Kommunalskatt	0,0	-0,1	-1,8	-1,1	2,5	432,7	-4,1
Avgifter till ålderspensionssystemet	0,0	-0,2	-1,0	-0,7	0,8	170,7	0,2
Statens skatteintäkter	-2,3	7,6	8,7	2,7	5,4	717,9	4,6
Statsbudgetens skatteinkomster	0,0	0,0	11,5	-8,1	7,4	655,4	15,2
Statsbudgetens övriga inkomster	0,0	0,0	-13,9	-1,0	-0,6	62,5	-9,6
Statsbudgetens inkomster	0,0	0,0	-2,4	-9,2	6,8	717,9	5,6

6.6 Skattekvoten

Skattekvoten visar förhållandet mellan det totala skatteuttaget och BNP. Internationella jämförelser av skattekvoter är svåra att göra, eftersom olika länders skattelagstiftningar behandlar inkomster och avdrag på skilda sätt. Ett land som t.ex. ger stöd till barnfamiljer via en transferering får en högre skattekvot, jämfört med ett land som i stället ger stödet via ett inkomst-avdrag eller en skattereduktion. Transfereringar till hushåll behandlas skattemässigt mycket olika bland OECD-länderna. I vissa länder är huvuddelen av transfereringarna skattepliktiga, medan det motsatta förhållandet gäller i andra länder. Sverige tillhör den grupp av länder inom OECD som har en hög andel skattepliktiga transfereringar. Ett alternativ vid internationella jämförelser är därför att exkludera skatter på offentliga transfereringar vid beräkning av skattekvoten.

Även om det går att beakta några av olikheterna i skatte- och transfereringssystemen blir jämförelser mellan olika länder haltande eftersom skattekvoten inte tar hänsyn till hur de olika ländernas trygghetssystem finansieras. Exempelvis har vissa länder relativt stora inslag av obligatoriska avtalsförsäkringar (som för den enskilde individen har en skattelikheter karaktär) medan andra länder finansierar samma försäkringstyper med skatter. Jämförelser av skattekvoter bör så långt som möjligt även beakta dessa olikheter i syfte att ge en rättvisande ekonomisk innebörd.

Jämförelser av den okorrigerade skattekvoten över tiden ger en viss indikation på hur skatteinivån i olika länder har utvecklats. I tabell 6.19 redovisas skattekvoten för 2002 samt förändringen av skattekvoten mellan 1990 och 2002 för ett antal OECD-länder. Länderna är indelade i olika grupper beroende på vilken inverkan de skattepliktiga transfereringarna har på skattekvoten. I den första gruppen förklarar skatt på transfereringar högst 1 procentenhet av skattekvoten, i nästa grupp förklarar den mellan 1 och 2 procentenheter etc. Av tabellen framgår bl.a. att skattekvoten under perioden har ökat i fler länder än den har minskat i. Även den genomsnittliga (oviktade) skattekvoten för alla OECD-länder samt för EU-15 har ökat under perioden.

Tabell 6.19 Skattekvoten 2002, förändring av skattekvoten 1990–2002 samt skattepliktiga transfereringars inverkan på skattekvoten för ett urval OECD-länder

Procent av BNP

Ländergruppering efter transfereringars inverkan på skattekvoten i procentenheter	Redovisad skattekvot	varav skatt på transfereringar	Förändring skattekvot 1990–2002
0,0–1,0 procentenheter			
Australien	31,5	0,2	2,2
Japan	25,8	0,2	-4,4
Irland	28,4	0,3	-5,1
Storbritannien	35,8	0,4	-0,7
Förenta staterna	26,4	0,6	-0,9
Island	38,1	0,7	6,6
Kanada	33,9	0,7	-2,0
1,0–2,0 procentenheter			
Spanien	35,6	1,4	2,4
Tyskland	36,0	1,4	0,3
Frankrike	44,0	1,6	1,0
Nya Zeeland	34,9	1,7	-2,8
2,0–3,0 procentenheter			
Italien	42,6	2,1	3,7
Norge	43,5	2,1	2,0
Belgien	46,4	2,2	3,2
Nederländerna	39,2	2,3	-3,7
3,0–4,0 procentenheter			
Österrike	44,0	3,0	3,6
Finland	45,9	3,1	1,6
4,0–5,0 procentenheter			
Sverige	50,2	4,2	-3,0
Danmark	48,9	4,8	1,8
Uppgift saknas			
Grekland	35,9		6,6
Luxemburg	41,8		1,0
Portugal	33,9		4,7
Schweiz	30,3		4,3
Turkiet	31,1		11,1
OECD totalt	36,3		1,5
EU-15	40,6		1,2

Anm.: Transfereringarnas inverkan på skattekvoten avser inkomståret 2001.
Källa: OECD.

I tabell 6.20 redovisas skattekvoten i Sverige för perioden 2003–2008. Under prognosåren är skattekvoten stabil och beräknas 2008 uppgå till 49,9 procent.

År 2004 steg skattekvoten med 0,3 procentenheter. Ränobeläggningsperioderna 2005 resulterade i att vissa företag beslöt att återföra hela eller delar av sina periodiseringsfonder till beskattning. Det beräknas ha ökat skatteintäkterna med 14 miljarder kronor 2004. Om dessa återföringar inte hade skett hade skattekvoten minskat 2004 med 0,3 procentenheter, framför allt beroende på den svaga arbetsmarknaden.

År 2005 minskar skattekvoten främst till följd av beslutade och aviserade skattesänkningar,

men även som en effekt av lägre återföringar av periodiseringsfonder.

Tabell 6.20 Skattekvot

Procent av BNP

	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Skattekvot	50,6	50,9	50,7	49,9	49,8	49,8
varav						
Staten	27,1	27,7	27,4	26,8	26,8	26,8
Kommunsektorn	16,5	16,5	16,5	16,3	16,3	16,3
ÅP-systemet	6,6	6,5	6,5	6,4	6,4	6,4
EU	0,4	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6
varav						
Arbete	32,8	32,3	32,0	31,6	31,6	31,6
Kapital	4,4	5,3	5,3	5,1	5,1	5,2
Konsumtion m.m.	13,4	13,3	13,5	13,3	13,2	13,2
Restfört m.m.	-0,1	0,0	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1
Exkl. skatt på transfereringar	46,3	46,6	46,5	45,9	45,9	45,9

Anm.: Beloppen är avrundade och summerar därför inte alltid.

Skattekvoten avseende arbete var som högst under 2003 med 32,8 procent av BNP. Åren där-

efter minskar kvoten för att vid slutet av prognosperioden vara 31,6 procent. Även skattekvoten på arbete påverkas av regeländringar. Skattekvoten på konsumtion och insatsförbrukning är som högst 2005, men minskar även den mot slutet av prognosperioden. Den stora ökningen av skattekvoten, avseende kapital 2004, till 5,3 procent beror till stor del på effekten av återförda periodiseringsfonder. Skattekvoten beräknas vara oförändrad 2005 för att senare år minska till en något lägre nivå.

I tabell 6.20 redovisas även skattekvoten exklusive skatt på offentliga transfereringar. En övergång från brutto- till netto-redovisning, dvs. där pensioner, sjuk- och föräldrapenning samt ersättningar vid arbetslöshet är skattefria, skulle inte påverka de offentliga finanserna, men skattekvoten skulle sjunka till omkring 46 procent.

7

Utgifter, lån och bemyndiganden

7 Utgifter, lån och bemyndiganden

7.1 Inledning

I detta kapitel redovisas och analyseras statsbudgeten och de takbegränsade utgifternas utveckling över tiden. Jämförelser görs även mot de utgiftsberäkningar som redovisades i statsbudgeten för 2005 samt med 2005 års ekonomiska vårproposition. I avsnitt 7.2 redogörs översiktligt för de makroekonomiska förutsättningarna för utgiftsberäkningarna. I avsnitt 7.3 redovisas utgiftsprognosen för 2005 och skillnaderna mellan den aktuella prognosen och utgiftsramarna i statsbudgeten för 2005.

I avsnitt 7.4 redovisas föreslagna utgiftsramar för 2006 samt beräknade utgiftsramar för 2007 och 2008 och en jämförelse med beräkningarna i 2005 års ekonomiska vårproposition. Vidare redovisas regeringens förslag till nya utgiftsreformer. Därefter redovisas andra utgiftsförändringar, till följd av bland annat ändrade volymer inom regelstyrda transfereringssystem eller ändrade makroekonomiska förutsättningar.

I kapitlet redovisas också regeringens förslag till låneramar, krediter och bemyndiganden för 2006.

7.2 Makroekonomiska förutsättningar

De statliga finanserna påverkas i hög grad av hur ekonomin utvecklas i Sverige och i omvärlden.

De statliga utgifterna påverkas främst av förändringar i arbetslöshet, löner och priser. En tiondels procentenhet högre öppen arbetslöshet ökar utgifterna för arbetslöshetsförsäkringen med drygt en halv miljard kronor. En ökning av pris- och lönenivån med 1 procentenhet medför

att utgifterna under utgiftstaket ökar med drygt 5 miljarder kronor. Den fulla utgiftseffekten av förändrade priser och löner slår igenom med två års fördröjning.

Även bruttonationalinkomsten (BNI) har en direkt effekt på statsbudgetens utgifter via dess effekt på EU-avgiften och biståndet. Om BNI ökar med 1 procentenhet beräknas utgifterna till följd av detta öka med cirka 300 miljoner kronor. Den indirekta effekten av en högre BNI är dock att utgifterna reduceras eftersom exempelvis utgifterna för arbetslöshetsersättning minskar vid ökad aktivitet i ekonomin.

I tabell 7.1 redovisas de centrala makroekonomiska förutsättningarna för budgetberäkningarna. De makroekonomiska prognoserna finns återgivna i sin helhet i bilaga 2, Svensk ekonomi.

Nationalräkenskapernas utfall visar att BNP-tillväxten 2004 uppgick till 3,6 procent. Innevarande år förväntas tillväxten bli 2,4 procent, vilket är 0,8 procentenheter lägre än vad som prognostiserades i 2005 års ekonomiska vårproposition. Viktiga orsaker till denna nedrevidering är den kraftiga inbromsningen av exporten under inledningen av innevarande år, förhållandevis små lagerinvesteringar och en svag utveckling av den kommunala konsumtionen. Prognoserna avseende BNP-tillväxten för 2006 och 2007 har däremot reviderats upp jämfört med de prognoser som gjordes i 2005 års ekonomiska vårproposition. Detta kan bland annat förklaras av att konsumtionen förväntas bli starkare i både i hushållssektorn och i den offentliga sektorn.

Tabell 7.1 Makroekonomiska förutsättningar

Prognoser från 2005 års ekonomiska vårproposition anges inom parentes

	2004	2005	2006	2007	2008
BNP ¹	3,6 (3,5)	2,4 (3,2)	3,1 (2,7)	2,8 (2,4)	2,3
BNP mdkr ²	2 546 (2 543)	2 622 (2 664)	2 768 (2 796)	2 906 (2 927)	3 039
BNI enligt ENS95 mdkr ²	2 575 (2 572)	2 661 (2 697)	2 809 (2 830)	2 948 (2 962)	3 082
Inflation enligt KPI ^{3,4}	0,4 (0,4)	0,3 (0,5)	1,5 (1,5)	2,6 (2,0)	2,7
Prisbasbelopp tkr	39,3 (39,3)	39,4 (39,4)	39,7 (39,7)	40,2 (40,3)	41,2
Inkomstindex ⁵	115,6 (115,6)	118,4 (118,4)	121,6 (121,8)	125,5 (125,9)	131,2
Öppen arbetslöshet ⁶	5,9 (5,5)	5,9 (5,0)	4,8 (4,4)	4,4 (4,2)	4,4
Arbetsmarknads- politiska program ⁶	2,4 (2,4)	2,7 (2,7)	3,6 (2,7)	3,3 (2,4)	2,7
Timplön ^{4,7}	3,3 (3,2)	3,3 (3,5)	3,4 (3,5)	4,3 (3,5)	4,3
Ränta stats- obligation 5 år ³	3,8 (3,8)	2,9 (3,4)	3,4 (3,9)	3,9 (4,1)	4,2
Ränta statsskuld- växel 6 månader ³	2,2 (2,2)	1,9 (2,2)	2,4 (2,7)	3,4 (3,2)	4,0

¹ Årlig procentuell volymförändring.

² Löpande priser.

³ Årsgenomsnitt.

⁴ Årlig procentuell förändring.

⁵ Inkomstindexet visar den genomsnittliga reala förändringen av pensionsgrundande inkomster och inkomster över intjänandetaket för de tre senaste åren multiplicerat med förändringen i KPI för det senaste året. Inkomstindex 1999=100.

⁶ Procent av arbetskraften. Nuvarande prognos enligt den nya AKU-definitionen.

⁷ Enligt Konjunkturlönestatistiken, vars definition skiljer sig från Nationalräkenskaperna, antas timplönen öka med 4,0 procent 2007 och 2008.

Källor: Medlingsinstitutet, Statistiska centralbyrån och Finansdepartementet.

För åren 2007 och 2008 görs ingen konjunkturprognos, utan kalkylerna bygger på att ekonomin antas uppnå fullt resursutnyttjande 2007.

Revideringarna av inflationsprognosen för 2005 och 2006 är små. Att det beräknade värdet för konsumentprisindex (KPI) 2007 och 2008 har reviderats upp beror främst på att de medelfristiga kalkylerna nu har anpassats till att penningpolitiken i praktiken utformas med ledning av det underliggande inflationsmålet UND1X snarare än KPI. I slutet av 2007 bedöms UND1X-inflationen vara 2 procent medan KPI-inflationen bedöms vara betydligt högre på grund av stigande räntor.

Den öppna arbetslösheten beräknas i år uppgå till 5,9 procent av arbetskraften, vilket är 0,9 procentenheter högre än prognosen i 2005 års ekonomiska vårproposition. Omkring hälften av denna ökning förklaras dock av den statistikomläggning som Statistiska centralbyrån

(SCB) har genomfört. Upprevideringen av den öppna arbetslösheten till följd av statistikomläggningen leder dock inte till högre statliga utgifter. Den underliggande ökningen för innevarande år är cirka 0,5 procentenheter jämfört med föregående prognos. Rensat för statistikomläggningen är prognosen för den öppna arbetslösheten för 2006 i stort sett oförändrad och för 2007 något nedreviderad jämfört med prognosen i den ekonomiska vårpropositionen. För ytterligare information om statistikomläggningen, se bilaga 2, Svensk ekonomi. År 2006 väntas den öppna arbetslösheten sjunka till 4,8 procent, och prognosen för 2007 innebär en ytterligare nedgång till 4,4 procent. Den fallande arbetslösheten under de kommande åren är en följd av stigande sysselsättning samt av de arbetsmarknadspolitiska åtgärder som regeringen föreslår i denna proposition. Sålunda har antalet platser i olika arbetsmarknadspolitiska program reviderats upp från och med nästa år i förhållande till tidigare aviserat. Endast en del av de tillkommande programvolymerna finansieras från budgetens utgiftssida.

Timplöneprognosen har reviderats ner något för 2005 och 2006, främst beroende på den att arbetsmarknaden har utvecklats svagare än väntat under det första halvåret 2005. För 2007 har timplöneantagandet höjts med 0,8 procentenheter jämfört med föregående prognos, och timplönen, mätt enligt nationalräkenskapernas definition, beräknas öka med 4,3 procent. Enligt konjunkturlönestatistiken, vars beräkningsmetoder skiljer sig något från nationalräkenskapernas, antas timplönen öka med 4,0 procent 2007. Orsaken till det höjda antagandet avseende timplönen är Konjunkturinstitutets bedömning av den långsiktiga timplöneutvecklingen.

Både den långa och korta räntan förväntas stiga från och med 2006. Den långa räntan har reviderats ner för samtliga år i jämförelse med prognosen i 2005 års ekonomiska vårproposition. Även den korta räntan förväntas bli lägre jämfört med föregående prognos för 2005 och 2006. Nedrevideringen av prognosen beror främst på det dämpade inflationstrycket. Även det svaga BNP-utfallet för första kvartalet 2005 och den dämpade utvecklingen på arbetsmarknaden är bidragande orsaker till att prognosen reviderats ner. De lägre räntorna innebär att utgifterna för statsskuld räntor beräknas bli lägre än i vad som förväntades i 2005 års ekonomiska vårproposition.

För en mer utförlig beskrivning av de makroekonomiska förutsättningarna, se bilaga 2, Svensk ekonomi.

7.3 Uppföljning av statsbudgetens utgifter 2005

I avsnitt 7.3.1 redovisas prognosen för de takbegränsade utgifterna. Prognosen för statsbudgetens inkomster och saldo 2005 redovisas i avsnitt 6.5.2 respektive avsnitt 4.4.3.

Tabell 7.2 Statsbudgetens utgifter 2005

Miljarder kronor

	Statsbudget ¹	Prognos	Differens prognos – statsbudget
Utgifter exkl. statsskuldsräntor ²	699,2	696,4	-2,9
Statsskuldsräntor	38,8	35,1	-3,7
Summa utgifter	738,0	731,5	-6,5

Anm.: Beloppen är avrundade och överensstämmer därför ej alltid med summan.

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2004.

² Inklusive posten Minskning av anslagsbehållningar.

I budgetpropositionen för 2005 beräknades statsbudgetens utgifter till 738,0 miljarder kronor. I den aktuella prognosen beräknas utgifterna till 731,5 miljarder kronor. Den del av förändringen som hänförs till utgifter exklusive statsskuld räntor förklaras i avsnitt 7.3.1.

För 2005 uppgår utgiftsramen för utgiftsområde 26 Statsskuld räntor m.m. till 38,8 miljarder kronor, varav anslaget 92:1 *Räntor på statsskulden* svarar för 38,6 miljarder kronor. Utgifterna för utgiftsområdet beräknas nu, till följd av lägre ränteantaganden, bli 35,1 miljarder kronor, vilket är 3,7 miljarder kronor lägre än vad som anvisades i statsbudgeten för 2005. Det finns en betydande osäkerhet i prognosen eftersom räntebetalningarna, även på kort sikt, påverkas av ränte- och valutarörelser.

7.3.1 Takbegränsade utgifter 2005

Utgiftstaket för staten omfattar utgiftsområdena 1–25 samt 27. Däremot ingår inte utgiftsområde 26 Statsskuld räntor m.m. Till de takbegränsade utgifterna räknas även utgifterna för ålderspensionssystemet vid sidan av statsbudgeten. Under utgiftstaket ingår även posten Minskning av anslagsbehållningar. Skillnaden mellan utgifts-

taket för staten och de takbegränsade utgifterna utgörs av budgeteringsmarginalen. Riksdagen har fastställt utgiftstaket för 2005 till 870 miljarder kronor.

Utgiftstaket för staten är ett centralt budgetpolitiskt åtagande för riksdagen och regeringen. Om det finns risk för att utgiftstaket kommer att överskridas skall regeringen, enligt 42 § lagen (1996:1059) om statsbudgeten, vidta sådana åtgärder som den har befogenheter till eller föreslå riksdagen nödvändiga åtgärder.

Regeringen följer noggrant utgiftsutvecklingen genom månatlig uppföljning och regelbundna prognoser för att i tid kunna vidta åtgärder om utgiftstaket bedöms vara hotat.

De takbegränsade utgifterna beräknades i budgetpropositionen för 2005 till 869,8 miljarder kronor. Budgeteringsmarginalen uppgick då till 0,2 miljarder kronor. I den aktuella beräkningen bedöms de takbegränsade utgifterna uppgå till 868,4 miljarder kronor. Det innebär att budgeteringsmarginalen har förbättrats och nu beräknas till 1,6 miljarder kronor.

I prognoserna har hänsyn tagits till föreslagna beslut (se kapitel 8 Tilläggsbudget), prognostiserade volymförändringar i rättighetsstyrda system (se avsnitt 7.4.3) samt makroekonomiska förändringar m.m. (se avsnitt 7.2).

Tabell 7.3 Takbegränsade utgifter 2005

Miljarder kronor

	Statsbudget ¹	Prognos	Differens prognos – statsbudget
Utgifter exkl. statsskuld räntor ²	699,2	696,4	-2,9
Ålderspensionssystemet vid sidan av statsbudgeten	170,6	172,1	1,5
Takbegränsade utgifter	869,8	868,4	-1,4
Budgeteringsmarginal	0,2	1,6	1,4
Utgiftstak för staten	870,0	870,0	

Anm.: Beloppen är avrundade och överensstämmer därför ej alltid med summan.

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2004.

² Inklusive posten Minskning av anslagsbehållningar.

Jämfört med 2004 ökar de takbegränsade utgifterna med cirka 13 miljarder kronor 2005. Om hänsyn tas till tekniska förändringar som motiverat justeringar av utgiftstaket (se avsnitt 4.2.1), ökar de underliggande utgifterna med 39 miljarder kronor mellan 2004 och 2005, vilket motsvarar en real ökning med 3,9 procent. I relation till bruttonationalprodukten (BNP) beräknas de takbegränsade utgifterna uppgå till cirka 33 procent 2005.

I tabell 7.5 redovisas anvisade medel på statsbudgeten, anvisade medel på tilläggsbudget i 2005 års ekonomiska vårproposition, förslag till tilläggsbudget i denna proposition, de prognostiserade utgifterna för respektive utgiftsområde samt för ålderspensionssystemet vid sidan av statsbudgeten. För vissa utgiftsområden avviker utgiftsprognoserna väsentligt från anvisade medel på den av riksdagen ursprungligt fastställda statsbudgeten. Nedan beskrivs de viktigaste skillnaderna mellan den aktuella prognosen och anvisade medel i den av riksdagen i december 2004 beslutade statsbudgeten för 2005 (se även diagram 7.1).

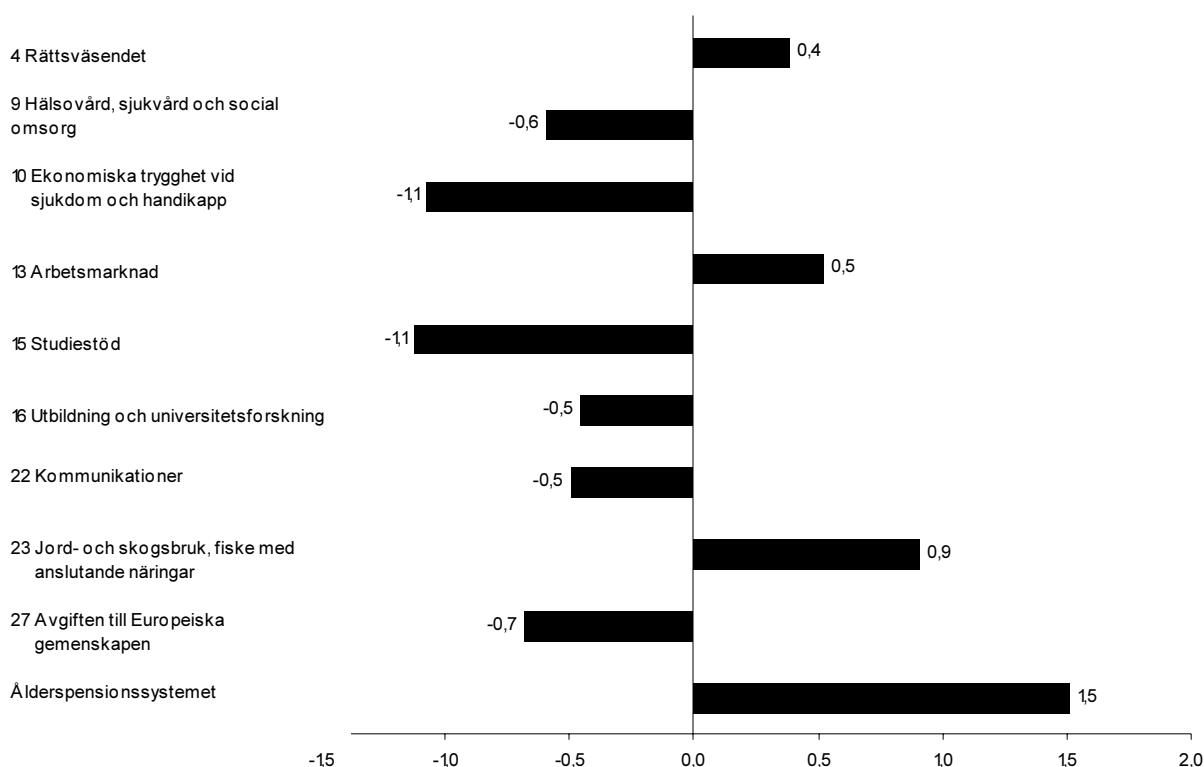
I budgetpropositionen för 2005 aviserade regeringen åtgärder för 2005 för att hantera risken för ett överskridande av utgiftstaket. Dessa innebär en generell begränsning av tillgängliga medel på anslag för förvaltnings- och

investeringsändamål. Som huvudregel får varken sparade medel från tidigare år eller anslagskredit utnyttjas av myndigheterna 2005 utan särskilt beslut från regeringen. Regeringen har vidare, för flertalet anslag, beslutat att ställa 0,6 procent av 2005 års anslagsmedel till regeringens disposition. Sammantaget beräknas dessa åtgärder minska statens utgifter med cirka 8,5 miljarder kronor 2005. Åtgärderna har konsekvenser för utgiftsprognoserna eftersom de innebär att anslagsförbrukningen för flertalet förvaltnings- och investeringsanslag inte kan överstiga anslagna medel för 2005.

Regeringen har för avsikt att tidigarelägga vissa utgifter från 2006 till 2005. Detta har påverkat prognoserna för främst utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning.

Diagram 7.1 Utgiftsprognos för 2005 jämfört med statsbudgeten för 2005¹

Miljarder kronor

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2004.

Utgiftsområde 4 Rättsväsendet

Utgifterna för anslaget 4:6 *Kriminalvården* bedöms bli högre än anvisade medel i statsbudgeten. Regeringen föreslår därför att anslaget ökas med 400 miljoner kronor på tilläggsbudget i denna proposition för att kriminalvården skall kunna möta volymökningarna.

Utgifterna för offentliga försvarare och målsägandebiträden har också ökat, och de medel som anvisats är otillräckliga. Regeringen föreslår därför på tilläggsbudget att anslaget 4:12 *Rätts hjälpskostnader m.m.* ökas med 55 miljoner kronor.

Utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg

Utgifterna för anslaget 13:1 *Tandvårdsförmåner m.m.* beräknas bli cirka 500 miljoner kronor lägre än anvisade medel i statsbudgeten. Detta förklaras huvudsakligen av ett mindre antal ansökningar om högkostnadsskydd för protetik för personer över 65 år i kombination med att en mindre andel av ärendena antas leda till utgifter än vad som tidigare beräknats. Dessutom beräknas utgifterna för bastandvård bli lägre än tidigare beräknat.

Utgifterna för anslaget 16:8 *Kostnader för statlig assistansersättning* förväntas bli lägre än anvisade medel i statsbudgeten. Förklaringen till detta är att antalet beviljade timmar antas utnyttjas i en mindre omfattning än vad som beräknades i budgetpropositionen för 2005. Antalet beviljade timmar beräknas dock öka i förhållande till 2004.

Utgiftsområde 10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och handikapp

Prognosen för anslaget 19:1 *Sjukpenning och rehabilitering m.m.* är cirka 1,5 miljarder kronor lägre än anvisade medel i statsbudgeten. Till största del förklaras detta av att antalet rehabiliteringspenningdagar förväntas bli lägre än tidigare beräknat (se även tabell 7.11).

Utgifterna för anslaget 19:2 *Aktivitets- och sjukersättningar m.m.* beräknas bli cirka 0,5 miljarder kronor högre än anvisade medel i statsbudgeten, vilket beror på att antalet personer med aktivitets- och sjukersättning väntas bli fler än vad som då beräknades. Det genomsnittliga antalet personer med aktivitets- och sjukersättning beräknas till 553 000, vilket är 3 000 fler än i beräkningen i budgetpropositionen för 2005 (se vidare tabell 7.11).

Utgiftsområde 13 Arbetsmarknad

Utgifterna för anslaget 22:2 *Bidrag till arbetslöshetsersättning och aktivitetsstöd* beräknas bli drygt 1 miljard kronor högre än anvisade medel i statsbudgeten i och med att den öppna arbetslösheten reviderats upp jämfört med bedömningen i budgetpropositionen för 2005.

Prognosen för anslaget 22:3 *Köp av arbetsmarknadsutbildning och övriga kostnader* är högre än anvisade medel i den ursprungliga statsbudgeten på grund av att riksdagen på tilläggsbudget i anslutning till den ekonomiska vårpropositionen anvisat ytterligare 150 miljoner kronor till arbetsmarknadsutbildning.

Utgifterna för anslaget 22:4 *Särskilda insatser för arbetshandikappade* beräknas bli lägre än anvisade medel i statsbudgeten, vilket förklaras av att färre arbetshandikappade personer förväntas er hålla lönebidrag. Minskningen av utgifterna dämpas något av att styckkostnaderna blir högre än vad som tidigare beräknats till följd av höjningen av taket för lönebidrag den 1 juli 2005.

Prognosen för anslaget 22:11 *Bidrag till lönegarantiersättning* beräknas bli drygt 450 miljoner kronor lägre än anvisade medel i statsbudgeten. Detta förklaras huvudsakligen av att antalet anställda i företag i konkurs har minskat. Antalet anställda i företag i konkurs uppgick till 8 000 under första halvåret 2005 och har därmed minskat med 35 procent jämfört med samma period 2004.

Utgifterna för anslaget 22:6 *Europeiska socialfonden m.m. för perioden 2000–2006* beräknas bli högre än anvisade medel i statsbudgeten. Med anledning av fördröjningar i startskedet av strukturfondsprogrammen har det uppkommit ett betydande anslagssparande som till en del beräknas förbrukas under 2005.

Utgiftsområde 15 Studiestöd

Prognosen för anslaget 25:2 *Studiemedel m.m.* är ca 1 miljard kronor lägre än anvisade medel i statsbudgeten, framför allt på grund av färre studiemedelstagare med det så kallade högre bidraget.

Utgifterna för anslaget 25:4 *Rekryteringsbidrag* förväntas bli lägre än anvisade medel i statsbudgeten. Detta beror främst på en av regeringen beslutad utgiftsbegränsning, men även på att möjligheten till den vidgade användningen av rekryteringsbidraget i satsningen på så kallade kombinationsutbildningar inte har utnyttjats fullt ut.

Prognosen för anslaget 25:3 *Studiemedelsräntor m.m.* är däremot högre än anvisade medel i statsbudgeten på grund av uppreviderade räntebidrag. Den fastställda räntan för 2005 är 0,26 procentenheter högre än vad som beräknades i budgetpropositionen för 2005.

Utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning

Utgifterna för anslaget 25:11 *Bidrag till personalförstärkningar i skola och fritidshem* beräknas bli lägre än anvisade medel i statsbudgeten. Detta förklaras av en förändring som innebär att utbetalningen av bidraget för bidragsåret 2005/2006 sker i tre delar (september 2005, januari 2006 och maj 2006). Tidigare har bidraget betalats ut i två delar (oktober och februari). En motsvarande förändring genomförs även för utbetalningarna från anslaget 25:10 *Bidrag till personalförstärkningar i förskola*, vilket medför lägre utgifter 2005 än anvisade medel i statsbudgeten.

Utgifterna för anslaget 25:80 *Centrala studiestödsnämnden m.m.* beräknas bli lägre än anvisade medel, vilket beror på att ersättningen till lärosäten för särskilda utbildningsplatser med anledning av satsningen på så kallade kombinationsutbildningar inte har utnyttjats i den utsträckning som medlen beräknades för.

Regeringen avser inte, till skillnad från 2005 års ekonomiska vårproposition, att senarelägga utgifter under anslaget 25:17 *Statligt stöd för utbildning av vuxna* från 2005 till 2006, vilket påverkat prognosen för detta anslag och utgiftsområdet som helhet.

Utgiftsområde 22 Kommunikationer

Utgifterna för anslaget 36:2 *Väghållning och statsbidrag* beräknas bli lägre än anvisade medel i statsbudgeten på grund av att Vägverket utnyttjade en anslagskredit 2004 och att någon anslagskredit inte beviljats för detta anslag 2005. Inte heller anslaget 36:4 *Banverket: Banhållning och sektorsutgifter* har beviljats någon anslagskredit 2005 vilket beräknas innebära lägre utgifter än anslagna medel till följd av att verksamhetsvolymen anpassas så att budgeten inrymmer en osäkerhetsmarginal.

Utgiftsområde 23 Jord- och skogsbruk, fiske med anslutande näringar

Utgifterna för anslaget 41:2 *Insatser för skogsbruket* beräknas bli nära 150 miljoner kronor högre än anvisade medel i statsbudgeten. Detta

förklaras av att anslaget ökades med motsvarande belopp på tilläggsbudget i 2005 års ekonomiska vårproposition till följd av insatser med anledning av stormen i Sydsverige (Gudrun) i januari 2005.

Utgifterna för anslaget 43:5 *Arealersättning och djurbidrag m.m.* beräknas bli cirka 470 miljoner kronor högre än anvisade medel i statsbudgeten. Detta beror huvudsakligen på det nytillkomna mjölkbidraget och på övergångsåtgärder i samband med förändringar i den gemensamma jordbrukspolitiken som resulterade i ett högre utnyttjande av djurbidragen.

Utgiftsområde 27 Avgiften till Europeiska gemenskapen

Utgifterna för anslaget 93:1 *Avgiften till Europeiska gemenskapen* beräknas bli nära 700 miljoner kronor lägre än anvisade medel i statsbudgeten, vilket främst förklaras av Europeiska Kommissionens förslag till reglering av överskottet från budgetåret 2004.

Ålderspensionssystemet vid sidan av statsbudgeten

Utgifterna för ålderspensionssystemet vid sidan av statsbudgeten förväntas bli cirka 1,5 miljarder kronor högre än beräknat i budgetpropositionen för 2005 till följd av att det fastställda inkomstindexet för 2005 blev högre än vad som då beräknades.

Förändring av anslagsbehållningar

I statsbudgeten för 2005 var den beräknade förbrukningen av anslagsbehållningar inte fördelad per utgiftsområde, utan redovisades under posten Minskning av anslagsbehållningar. De totala utgifterna redovisades i statsbudgeten som summan av utgiftsramarna och beräkningsposten Minskning av anslagsbehållningar. Denna beräkningspost uppgick i statsbudgeten för 2005 till noll kronor, vilket innebär att nettot av anslagssparande, utnyttjande av anslagskredit och förbrukning av ingående anslagsbehållningar beräknades bli noll. I den aktuella prognosen för innevarande budgetår ingår emellertid förbrukningen av anslagsbehållningar under respektive anslag och utgiftsområde. Förändringen av anslagsbehållningarna under 2005 kan nu därför beräknas som skillnaden mellan prognos och anvisade medel, med hänsyn tagen till förslag till tilläggsbudget, indragningar av anslagsmedel och medgivna överskridanden.

Statsbudgetens utfall 2004 visar att anslagsbehållningarna på ramanslag uppgick till 25,7

miljarder kronor vid årsskiftet 2004/2005. Under 2005 kommer anslagssparandet att öka jämfört med 2004 i den mån utgifterna är lägre än anvisade medel på statsbudgeten 2005, eller minska till följd av beslut om indragningar.

Anvisade medel föreslås på tilläggsbudget i denna proposition öka med 1,6 miljarder kronor. Skillnaden mellan totalt anvisade medel på ramanslag (inklusive förslag till tilläggsbudget) och prognostiserade utgifter för ramanslag beräknas nu till 4,7 miljarder kronor (exklusive statskuldräntor). De beslutade indragningarna av anslagsmedel uppgår till 8,0 miljarder kronor. Därmed beräknas anslagsbehållningarna minska till 22,3 miljarder kronor vid årets slut.

Tabell 7.4 Beräknad förändring av anslagsbehållningar 2005

Miljarder kronor

Ramanslag ¹ (samtliga belopp exklusive statskuldräntor)	
Ingående ramöverföringsbelopp ²	25,6
+ Anvisat på ursprunglig statsbudget	691,8
+ Anvisat på tilläggsbudget i VP2005	0,3
+ Förslag till tilläggsbudget i BP2006	1,6
+ Medgivna överskridanden	0,0
– Indragningar ³	8,0
– Prognos	689,0
= Beräknat utgående ramöverföringsbelopp	22,3
Beräknad förändring av anslagsbehållningar	–3,3

Anm.: Beloppen är avrundade och överensstämmer därför ej alltid med summan.
¹ Obetecknade anslag är inte medräknade då sådana ej kan ha anslagssparande.
² Enligt Årsredovisning för staten 2004 (skr. 2004/05:101).
³ Av indragningar avser drygt 7 miljarder kronor rättighetsstyrda transfereringsanslag samt anslaget 93:1 *Avgiften till Europeiska gemenskapen*.

Tabell 7.5 Utgifter 2005

Miljarder kronor

Utgiftsområde		Urspr. stats- budget	Tilläggs- budget i VP2005	Förslag till tilläggs- budget i BP2006	Totalt- anvisat ¹	Prognos	Differens prognos- urspr. stats- budget	Differens prognos- totalt anvisat
1	Rikets styrelse	7,8	-0,1		7,8	7,8	0,0	0,0
2	Samhällsekonomi och finansförvaltning	11,4	0,0	-0,1	11,3	11,3	-0,2	0,0
3	Skatt, tull och exekution	8,8		0,0	8,8	8,7	-0,1	-0,1
4	Rättsväsendet	27,3	0,2	0,5	28,0	27,7	0,4	-0,3
5	Internationell samverkan	1,2	0,2	0,0	1,4	1,5	0,2	0,1
6	Försvar samt beredskap mot sårbarhet	44,1	-0,1	0,0	44,1	43,6	-0,5	-0,4
7	Internationellt bistånd	22,4	-0,2	0,0	22,2	22,4	0,0	0,2
8	Invandrare och flyktingar	6,9	0,1	0,2	7,2	7,1	0,1	-0,1
9	Hälsovård, sjukvård och social omsorg	39,8	0,1	0,0	39,9	39,2	-0,6	-0,7
10	Ekonomisk trygghet vid sjukdom och handikapp	129,7	0,0	0,1	129,8	128,6	-1,1	-1,2
11	Ekonomisk trygghet vid ålderdom	46,4			46,4	46,2	-0,3	-0,3
12	Ekonomisk trygghet för familjer och barn	56,4		0,8	57,2	56,5	0,2	-0,6
13	Arbetsmarknad	69,3	0,2	-0,3	69,2	69,8	0,5	0,7
14	Arbetsliv	1,2	0,0	0,0	1,2	1,2	0,0	0,0
15	Studiestöd	21,0	-0,2	0,1	20,8	19,9	-1,1	-1,0
16	Utbildning och universitetsforskning	43,9	0,0	0,1	44,0	43,4	-0,5	-0,6
17	Kultur, medier, trossamfund och fritid	9,0	0,0	0,1	9,1	9,0	0,0	-0,1
18	Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande	9,1	0,0		9,2	9,0	-0,1	-0,2
19	Regional utveckling	3,5	0,2		3,7	3,5	0,0	-0,2
20	Allmän miljö- och naturvård	4,0	0,0		4,0	4,4	0,4	0,4
21	Energi	1,4	0,0		1,4	1,6	0,2	0,2
22	Kommunikationer	31,7	-0,2	0,2	31,7	31,2	-0,5	-0,5
23	Jord- och skogsbruk, fiske med anslutande näringar	14,7	0,2		14,8	15,6	0,9	0,7
24	Näringsliv	3,9	0,0	0,0	3,9	3,9	0,0	0,0
25	Allmänna bidrag till kommuner	57,5	0,0		57,4	57,3	-0,1	-0,1
26	Statsskuldräntor m.m.	38,8			38,8	35,1	-3,7	-3,7
27	Avgiften till Europeiska gemenskapen	26,8			26,8	26,1	-0,7	-0,7
	Minskning av anslagsbehållningar	0,0				0,0	0,0	0,0
Summa utgiftsområden		738,0	0,3	1,6	739,9	731,5	-6,5	-8,4
Summa utgiftsområden exkl. statsskuldräntor		699,2			701,1	696,4	-2,9	-4,7
Ålderspensionssystemet vid sidan av statsbudgeten		170,6				172,1	1,5	
Takbegränsade utgifter		869,8				868,4	-1,4	
Budgeteringsmarginal		0,2				1,6	1,4	
Utgiftstak för staten		870,0				870,0	0	

Anm.: Beloppen är avrundade och överensstämmer därför ej alltid med summan.

¹ Anvisat på statsbudgeten enligt riksdagens beslut i december 2004 och beslut med anledning av tilläggsbudget i 2005 års ekonomiska vårproposition samt förslag till tilläggsbudget i denna proposition.

7.4 Utgifterna fram till och med 2008 och förändringar jämfört med 2005 års ekonomiska vårproposition

7.4.1 Utgifter per utgiftsområde

Regeringens förslag: Preliminär fördelning av utgifter per utgiftsområde för 2007 och 2008 enligt tabell 7.6 godkänns som riktlinje för regeringens budgetarbete.

Utgiftsramen för ett utgiftsområde anger summan av årets anvisade anslagsmedel för detta utgiftsområde. I tabell 7.6 redovisas för varje utgiftsområde utfallet för anslagsförbrukningen 2004, förslag till utgiftsram per utgiftsområde för 2005 (inklusive förslag till tilläggsbudget i denna proposition), utgiftsprognos för 2005, förslag till utgiftsramar för 2006 samt en preliminär fördelning av utgiftsramarna för 2007 och 2008. I prognosen för utgifterna per utgiftsområde för 2005, i förslaget till utgiftsramar för 2006 samt beräkningen av utgiftsramarna för 2007 och 2008 har hänsyn tagits till redan tidigare beslutade och nu föreslagna eller aviserade utgiftsreformer och besparingar (se avsnitt 7.4.2 och kapitel 8). De beräknade utgiftsramarna för 2007 och 2008 baserar sig, med några undantag, på samma regelsystem och budgetpolitik som de föreslagna utgiftsramarna för 2006. Vidare har makroekonomiska förutsättningar, volymantaganden inom vissa transfereringssystem samt den pris- och löneomräkning som ligger till grund för beräkningarna uppdaterats jämfört med de beräkningar som presenterades i 2005 års ekonomiska vårproposition (se avsnitt 7.4.3).

Förbrukning av anslagsbehållningar för förvaltnings- och investeringsanslag redovisas inte för åren 2006–2008 på respektive utgiftsområde utan under beräkningsposten Minskning av anslagsbehållningar.

Tabell 7.6 Utgifter per utgiftsområde 2004–2008

Miljoner kronor

Utgiftsområde	2004 Utfall	2005 Förslag ¹	2005 Prognos	2006 Förslag	2007 Beräknat	2008 Beräknat
1 Rikets styrelse	7 539	7 772	7 804	8 244	8 099	8 236
2 Samhällsekonomi och finansförvaltning	9 221	11 256	11 251	11 809	11 790	11 142
3 Skatt, tull och exekution	8 569	8 806	8 706	9 222	9 348	9 251
4 Rättsväsendet	26 318	27 962	27 680	29 023	30 744	31 231
5 Internationell samverkan	1 267	1 380	1 450	1 359	1 363	1 368
6 Försvar samt beredskap mot sårbarhet	42 846	44 055	43 650	43 433	42 701	43 792
7 Internationellt bistånd	19 907	22 218	22 386	26 059	27 421	28 682
8 Invandrare och flyktingar	7 466	7 210	7 082	6 981	6 521	6 250
9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg	36 809	39 934	39 227	41 615	44 009	45 122
10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och handikapp	122 916	129 812	128 620	129 591	133 867	138 615
11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom	51 229	46 413	46 159	45 299	44 353	43 866
12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn	53 925	57 157	56 507	61 460	64 136	66 347
13 Arbetsmarknad	67 481	69 160	69 837	70 230	67 746	63 699
14 Arbetsliv	1 091	1 194	1 151	1 224	1 191	1 212
15 Studiestöd	20 833	20 848	19 875	22 130	22 536	23 233
16 Utbildning och universitetsforskning	43 981	44 013	43 413	47 113	47 253	46 707
17 Kultur, medier, trossamfund och fritid	8 739	9 070	8 959	9 582	9 857	9 781
18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande	8 723	9 176	9 003	9 549	9 085	9 125
19 Regional utveckling	3 301	3 697	3 504	3 333	2 566	2 227
20 Allmän miljö- och naturvård	3 330	3 985	4 367	4 556	4 697	4 816
21 Energi	2 069	1 397	1 643	1 722	1 617	1 442
22 Kommunikationer	29 144	31 653	31 173	31 535	34 544	35 501
23 Jord- och skogsbruk, fiske med anslutande näringar	12 219	14 819	15 562	16 398	16 139	16 143
24 Näringsliv	3 690	3 887	3 894	4 199	4 008	4 398
25 Allmänna bidrag till kommuner	69 834	57 436	57 335	60 161	69 724	76 724
26 Statsskuldräntor m.m.	52 718	38 770	35 113	43 170	43 470	51 370
27 Avgiften till Europeiska gemenskapen	25 563	26 802	26 123	28 066	29 660	31 321
Minskning av anslagsbehållningar				1 264	2 703	1 173
Summa utgiftsområden²	740 728	739 879	731 475	768 328	791 148	812 774
Summa utgiftsområden exkl. statsskuldräntor³	688 010	701 109	696 362	725 199	747 703	761 457
Ålderspensionssystemet vid sidan av statsbudgeten	167 554	170 552	172 059	179 584	189 352	202 633
Takbegränsade utgifter	855 564	871 661	868 421	904 783	937 055	964 090
Budgeteringsmarginal	2 436		1 579	2 217	11 945	17 910
Utgiftstak för staten	858 000	870 000	870 000	907 000	949 000	982 0004

¹ Inklusive förslag till tilläggsbudget i 2005 års ekonomiska vårproposition samt i denna proposition.² Inklusive posten Minskning av anslagsbehållningar.³ Summa utgiftsområden exklusive Statsskuldräntor m.m. och minskningen av anslagsbehållningar för statsskuldräntor.⁴ Regeringens bedömning av utgiftstak för 2008.

I tabell 7.7 redovisas förändringen av utgiftsramar för 2006 och 2007 i förhållande till beräkningen i 2005 års ekonomiska vårproposition. Det finns flera orsaker till att utgifterna för enskilda utgiftsområden har förändrats för åren 2006 och 2007 jämfört med beräkningen i budgetpropositionen för 2005.

Utgifterna per utgiftsområde har ändrats till följd av förslag till nya reformer, förändrade makroekonomiska förutsättningar och förändrade volymer inom vissa regelstyrda transfereringssystem. För 2006 redovisas i tabell 7.7 förändringen av utgiftsramarna till följd av nya förslag till reformer (se även tabell 7.10), reviderade makroekonomiska förutsättningar och övriga faktorer.

Tabell 7.7 Förändring av utgiftsramar 2006 och 2007 jämfört med 2005 års ekonomiska vårproposition

Miljoner kronor

Utgiftsområde	Total förändring 2006	Varav			Total förändring 2007
		Beslut 2006	Makro 2006	Övrigt 2006	
1 Rikets styrelse	31	0		31	22
2 Samhällsekonomi och finansförvaltning	965	899	0	67	601
3 Skatt, tull och exekution	259	250		9	251
4 Rättsväsendet	472	476		-4	416
5 Internationell samverkan	123	105		18	104
6 Försvar samt beredskap mot sårbarhet	13	0		13	57
7 Internationellt bistånd	-280	0	-214	-66	-145
8 Invandrare och flyktingar	102	205	-2	-100	-58
9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg	436	302	-36	169	554
10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och handikapp	-3 779	1 691	-152	-5 318	-3 549
11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom	-162	120	-65	-217	-304
12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn	-719	0	-70	-649	-601
13 Arbetsmarknad ²	4 006	758	3 357	-109	3 309
14 Arbetsliv	21	17		4	18
15 Studiestöd	376	551	-130	-44	95
16 Utbildning och universitetsforskning ¹	3 400	1 728		1 672	3 246
17 Kultur, medier, trossamfund och fritid	473	412		61	483
18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande	105	143	-49	11	53
19 Regional utveckling	147	154		-7	110
20 Allmän miljö- och naturvård	243	320		-77	510
21 Energi	275	274		1	279
22 Kommunikationer	215	115		100	225
23 Jord- och skogsbruk, fiske med anslutande näringar	312	257		55	252
24 Näringsliv	455	328		127	479
25 Allmänna bidrag till kommuner ¹	-2 606	139		-2 745	-1 511
26 Statsskuldsräntor m.m.	-1 999			-1 999	-4 199
27 Avgiften till Europeiska gemenskapen	-154		674	-828	357
Minskning av anslagsbehållningar	-5 450			-5 450	-825
Summa utgiftsområden	-2 721	9 242	3 312	-15 275	228
Ålderspensionssystemet vid sidan av statsbudgeten	1		-310	311	31
Takbegränsade utgifter	-721	9 242	3 002	-12 965	4 458

¹ 1,8 miljarder kronor för kommunal vuxenutbildning överförs från utgiftsområde 25 till utgiftsområde 16.² I tabell 7.10, som redovisar regeringens föreslagna nya reformer, har ett antal föreslagna nya arbetsmarknadspolitiska åtgärder inom U013 Arbetsmarknad klassificerats som reformer. Konjunkturberoende arbetsmarknadspolitiska program kan emellertid betraktas som s.k. halvautomatiska stabilisatorer på budgetens utgiftsida. I tabell 7.7 och tabell 7.8 ingår i stället de nya föreslagna arbetsmarknadspolitiska åtgärderna som en del av de redovisade makroekonomiska effekterna. Detta sätt att redovisa konjunkturberoende arbetsmarknadspolitiska program överensstämmer med redovisningen i tidigare vår- och budgetpropositioner

I tabell 7.8 redovisas den totala utgiftseffekten i förhållande till beräkningen i 2005 års ekonomiska vårproposition till följd av nya förslag till reformer, utgiftsminskningar, reviderad pris- och löneomräkning, reviderade makroekonomiska förutsättningar, volymförändringar och övriga faktorer för åren 2006 och 2007. Av tabellen framgår det att den totala förändringen av de takbegränsade utgifterna, trots de utgiftsreformer på 9 respektive 12 miljarder kronor som genomförs de två åren, är relativt liten i förhållande till beräkningen i 2005 års ekonomiska vårproposition. Detta beror bland annat på lägre utgifter till följd av lägre beräknade sjuktal samt lägre beräknad förbrukning av anslagsbehållningar.

Förändringar till följd av nya förslag till utgiftsförändringar jämfört med 2005 års ekonomiska vårproposition redovisas i avsnitt 7.4.2, medan förändringar till följd av övriga nämnda faktorer redovisas i avsnitt 7.4.3.

Tabell 7.8 Förändring av takbegränsade utgifter jämfört med 2005 års ekonomiska vårproposition

Miljarder kronor

	2006	2007
Takbegränsade utgifter i 2005 års ekonomiska vårproposition	905,5	932,6
Nya utgiftsreformer	9,3	12,1
Nya utgiftsminskningar	-0,1	0,0
Reviderad pris- och löneomräkning	0,0	0,2
Övriga makroekonomiska förändringar	3,0	1,5
Volymförändringar	-4,6	-6,1
Övrigt	-2,9	-2,4
Förändrad prognos för anslagsbehållningar	-5,4	-0,8
Total utgiftsförändring	-0,7	4,5
Takbegränsade utgifter i budgetpropositionen för 2006	904,8	937,1

7.4.2 Nya föreslagna och aviserade reformer och besparingar för perioden 2006–2008

Arbetsmarknadsläget är fortfarande svagt trots ett gynnsamt konjunkturläge. I likhet med tidigare konjunkturförlopp finns det en eftersläpning på arbetsmarknaden, vilket leder till höga utgifter för arbetsmarknadsområdet. Även inom ohälsområdet kvarstår alltjämt höga utgifter, även om en viss förbättring har skett.

De åtgärder som regeringen presenterar i denna proposition innebär att resurser tas i anspråk på ett antal områden på budgetens utgiftssida. Flertalet av dessa åtgärder, i form av arbetsmarknadspolitiska program och utbildningar, syftar framför allt till att minska arbetslösheten. Därutöver föreslår regeringen ett antal åtgärder inom olika utgiftsområden som avser stimulera efterfrågan på varor och tjänster i ekonomin. Sammantaget kommer de för 2006 nu föreslagna, och för 2007 och 2008 nu aviserade, reformerna och besparingarna på budgetens utgiftssida att öka de takbegränsade utgifterna med 12,8 miljarder kronor 2006, 15,0 miljarder kronor 2007 och 16,2 miljarder kronor 2008. Därutöver tillkommer förslag till nya skatteutgifter på budgetens inkomstsida. Sammantaget uppgår dessa till 5,5 miljarder kronor 2006, 7,0 miljarder kronor 2007 och 3,2 miljarder kronor 2008.

Förändringar av takbegränsade utgifter för 2006 jämfört med 2005 års ekonomiska vårproposition som beror på pris- och löneomräkning, ändrade makroekonomiska antaganden eller förändringar av volymer i transfereringssystemen återfinns i tabell 7.8 respektive 7.11. Dessutom redovisas i tabell 7.7 den totala förändringen av utgiftsramarna för 2006 i förhållande till beräknade medel i 2005 års ekonomiska vårproposition.

I detta avsnitt redovisas nya föreslagna eller aviserade reformer och besparingar med en anslagspåverkan på minst 10 miljoner kronor per år, se tabell 7.10. Avsnittet begränsas till en redogörelse för aktiva anslagspåverkande åtgärder, och omfattar således ej de effekter som uppstår till följd av makroekonomiska förändringar¹, ändrade volymer i transfereringssystemen eller pris- och löneomräkning av anslag.

Under respektive utgiftsområde redovisas inledningsvis denna propositions reform- och besparingsförslag för 2006. Den anslagspåverkan som uppstår till följd av de reformer och besparingar som regeringen aviserat i tidigare propositioner beaktas inte i denna redovisning. Regeringen aviserar därutöver anslagspåverkande reformer och besparingar för 2007 och 2008. De

¹ Förslag om förändrade volymer i konjunkturberoende arbetsmarknadspolitiska program ingår i detta avsnitts redovisning av föreslagna och aviserade reformer.

föreslagna anslagsförändringarna för 2006, och den beräknade anslagseffekten för 2007 och 2008, för respektive reform eller besparing redovisas som en förändring i förhållande till tidigare aviserad budgetpolitik. Med tidigare aviserad budgetpolitik avses samtliga reformer och besparingar som inkluderats i de inkomst- och utgiftsberäkningar som redovisades för riksdagen i 2005 års ekonomiska vårproposition.

I ett avslutande stycke redovisas, för respektive utgiftsområde, den förändring av utgiftsramen för 2006 som följer av aktiva reformer och besparingar. Motsvarande redovisning görs även för de preliminära utgiftsramarna för 2007 och 2008. Dessa förslag redovisas som en jämförelse med föregående års utgiftsram. Då den för 2006 föreslagna utgiftsramen jämförs med innevarande års ram för utgiftsområdet har hänsyn tagits till den tilläggsbudget som föreslås i denna proposition. Förändringen av utgiftsramarna och de preliminära utgiftsramarna omfattar inte bara de i denna proposition föreslagna och aviserade reformerna och besparingarna utan även budgeteffekten av samtliga tidigare aviserade åtgärder. En fullständig redovisning av den förändring av utgiftsramar som kan härledas till reformer och besparingar återfinns i tabell 4.11.

Förutom förslag till och beräkningar av anslagsförändringar, utgiftsramar och preliminära utgiftsramar redovisas även förslag till nya skatteutgifter i form av krediteringar på skattekonton. Under utgiftsområde 13 Arbetsmarknad föreslår regeringen att delar av det i denna proposition föreslagna sysselsättningspaketet utformas som skattekontokrediteringar. Under utgiftsområde 21 Energi föreslår regeringen bidrag för konvertering av uppvärmning i bostadshus. Även dessa bidrag betalas ut genom en skattekontokreditering. De budgetära effekterna av dessa förslag finns redovisade i kapitel 6, tabell 6.15.

Finansutskottet har framfört (SoU:16, 2004/05) att avsteg från bruttoredovisningsprincipen bör göras restriktivt, och att utskottet anser att det vore önskvärt att regeringen framgent motiverar sådana undantag på ett tydligare sätt än vad som var fallet i budgetpropositionen för 2005. Med anledning av detta vill regeringen framhålla att förslaget om ett bidrag för konvertering av uppvärmningssystem i bostadshus har sitt ursprung i den tidigare redovisade aviseringen i 2005 års ekonomiska

vårproposition, som uttryckligen tog sikte på att undersöka möjligheterna att förbättra de skattemässiga villkoren för en övergång mellan olika uppvärmningssystem. I den fortsatta beredningen visade det sig emellertid vara mindre lämpligt att införa särskilda skatteregler varför den nu föreslagna lösningen i stället valts.

Regeringen anser att det finns behov av att kunna bedriva en aktiv sysselsättningsstimulerande finanspolitik. Det är för närvarande inte aktuellt att införa en sysselsättningsmarginal under utgiftstaket för staten. I denna proposition föreslår regeringen i stället att tidsbegränsade arbetslöshetsbekämpande åtgärder införs på budgetens inkomstsida (plusjobb och utbildningsvikariat).

För närmare information om förändringar för ett visst utgiftsområde hänvisas till respektive utgiftsområdesbilaga.

Utgiftsområde 1 Rikets styrelse

Utgiftsområdet omfattar politikområdet Demokrati samt delar av politikområdena Mediepolitik och Samepolitik. Utgiftsområdet omfattar även vissa anslag som inte ingår i något politikområde.

För utgiftsområdet föreslås i denna proposition inte några utgiftsreformer eller besparingar. Till följd av de reformer som aviserats i tidigare propositioner föreslår regeringen att ramen för utgiftsområdet för 2006 ökas med cirka 300 miljoner kronor i förhållande till innevarande års utgiftsram. Detta förklaras främst av en föreslagen ökning av anslaget 46:1 *Allmänna val och demokrati*, men också av en föreslagen ökning av anslaget 90:2 *Riksdagens ledamöter och partier m.m.* Jämfört med ramen för 2006 föreslås den preliminära utgiftsramen för 2007 minska med cirka 260 miljoner kronor. Regeringen föreslår inte någon förändring av den preliminära utgiftsramen mellan 2007 och 2008.

Utgiftsområde 2 Samhällsekonomi och finansförvaltning

Utgiftsområdet omfattar politikområdena Effektiv statsförvaltning och Finansiella system och tillsyn samt anslagen för trängselskatteförsök och Riksrevisionen.

I det av regeringen föreslagna sysselsättningspaketet ingår en åtgärd som skall säkerställa kompetensöverföringen vid de statliga myndigheterna, och därmed underlätta kommande generationsväxling. Reformen är tvåårig, och beräknas motsvara 1 000 arbetstillfällen. För detta ändamål föreslår regeringen att anslaget 1:12 *Statliga kompetensöverföringsjobb* tillförs 360 miljoner kronor 2006. Kompetensöverföringen beräknas även påverka 2007 års anslag som, i förhållande till tidigare beräknade anslagsmedel, därmed också ökar med 360 miljoner kronor.

Craven på den tillsyn och regelgivning som Finansinspektionen bedriver har ökat. Regeringen föreslår därför att anslaget 2:1 *Finansinspektionen* tillförs 14,5 miljoner kronor 2006. Den förstärkta tillsynen beräknas även medföra att anslaget för såväl 2007 som för 2008 ökar med 12 miljoner kronor i förhållande till tidigare beräknade anslagsmedel.

I samband med att viss verksamhet som ingår i regeringens stabsstöd renodlas uppstår omställningskostnader för berörda myndigheter. Regeringen föreslår därför att anslaget 1:3 *Statskontoret* tillförs 10 miljoner kronor 2006.

Försöket med trängselskatt i Stockholm förväntas ge upphov till högre utgifter än vad som tidigare beräknats. Detta förklaras av den långvariga rättsprocessen, samt av vissa tekniska anpassningar av systemet. Rättsprocessen har även inneburit att vissa utgifter nu beräknas infalla 2006 i stället för i år, vilket tillsammans med en högre prognos för övriga avtalsbundna utgifter, och en omfördelning av dessa utgifter mellan åren, medför att utgifterna förväntas bli högre 2006 än tidigare beräknat. Regeringen föreslår därför att anslaget 90:2 *Försök med trängselskatt i Stockholm* tillförs 509 miljoner kronor 2006. Även för 2007 beräknas anslaget öka med 170 miljoner kronor i förhållande till tidigare beräkningar.

Till följd av de reformer och besparingar som regeringen i denna proposition föreslår för 2006, inklusive vad som för 2006 aviserats i tidigare propositioner, föreslår regeringen att ramen för utgiftsområdet ökar med 150 miljoner kronor i förhållande till innevarande års utgiftsram. Därutöver föreslås den preliminära utgiftsramen för 2007, till följd av aktiva reformer och besparingar, minska med 440 miljoner kronor i förhållande till 2006 års ram. I samband med att dels sysselsättningspaketen, dels utgifterna för trängselskatten upphör 2008 föreslås den

preliminära utgiftsramen minska med 1 290 miljoner kronor i förhållande till den för 2007 föreslagna preliminära utgiftsramen.

Utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution

Utgiftsområdet omfattar politikområdet Skatt, tull och exekution.

I syfte att förbättra skattekontrollen, och i ökad utsträckning åtgärda felaktigheter och fusk, föreslår regeringen att anslaget 3:1 *Skatteverket* tillförs 225 miljoner kronor 2006. Denna åtgärd beräknas även medföra en lika stor ökning av anslaget 2007 i förhållande till tidigare beräknade anslagsmedel.

Regeringen anser att det är nödvändigt med en förstärkt gränskontroll för att bekämpa den illegala införseln av narkotika, alkohol och tobak, samt för att i övrigt förstärka brottsbekämpningen. Således föreslår regeringen att anslaget 3:3 *Tullverket* tillförs 25 miljoner kronor 2006. Den förstärkta gränskontrollen beräknas även medföra en motsvarande ökning av Tullverkets anslag 2007.

De föreslagna åtgärderna inom utgiftsområdet utgör en del av regeringens åtgärds paket för att minska arbetslösheten bland akademiker.

Till följd av de reformer och besparingar som regeringen i denna proposition föreslår för 2006, inklusive vad som för 2006 aviserats i tidigare propositioner, föreslår regeringen att ramen för utgiftsområdet ökar med drygt 280 miljoner kronor i förhållande till 2005 års utgiftsram. Genom att det föreslagna sysselsättningspaketet upphör 2008 föreslås den preliminära utgiftsramen för 2008 minska med 250 miljoner kronor i förhållande till 2007 års ram.

Utgiftsområde 4 Rättsväsendet

Utgiftsområdet omfattar politikområdet Rättsväsendet.

Regeringen anser att det finns behov av en tillfällig ökning av antalet notarieplatser inom domstolarna. Till följd av denna tvååriga åtgärd föreslår regeringen att anslaget 4:5 *Domstolsväsendet m.m.* tillförs 35 miljoner kronor 2006. Åtgärden beräknas även medföra att anslaget ökar med samma belopp 2007.

Regeringen anser att Kriminalvården inte kan möta framtida volymökningar med de resurser som nu disponeras. Därför föreslår regeringen att anslaget 4:6 *Kriminalvården* tillförs 400 miljoner kronor 2006. Förslaget innebär även att anslaget för 2007 och 2008 ökar med 400 miljoner kronor jämfört med tidigare beräknad anslagsnivå. De varaktiga tillskotten gör det möjligt för kriminalvården att fullfölja den planerade platsutbyggnaden, samt att i övrigt utveckla verksamheten i fråga om säkerhet, behandling och sysselsättning.

Lagen (1992:1528) om offentlig upphandling har ändrats, vilket bland annat ger leverantörer möjlighet att ansöka om överprövning av tilldelningsbeslut. Därigenom har domstolsväsendet under senare år erhållit ytterligare uppgifter. Regeringen föreslår därför att anslaget 4:5 *Domstolsväsendet m.m.* tillförs 20 miljoner kronor 2006.

Inför det kommande riksdagsvalet föreslår regeringen att anslaget 4:2 *Säkerhetspolisen* tillförs 21 miljoner kronor 2006 i syfte att förstärka personskyddet.

Med beaktande av de i denna proposition föreslagna reformerna och besparingarna, inklusive vad som aviserats i tidigare propositioner föreslås ramen för utgiftsområdet öka med cirka 600 miljoner kronor 2006 i förhållande till ramen innevarande år. Den preliminära utgiftsramen för 2007 föreslås, till följd av aktiva reformer och besparingar, öka med cirka 1 200 miljoner kronor jämfört med den för 2006 föreslagna ramen för utgiftsområdet.

Utgiftsområde 5 Internationell samverkan

Utgiftsområdet omfattar politikområdet Utrikes- och säkerhetspolitik.

Inom utgiftsområdet föreslår regeringen att anslaget 5:1 *Bidrag till vissa internationella organisationer* tillförs 100 miljoner kronor 2006. Anslaget beräknas även öka med 100 miljoner kronor 2007 och 2008 i jämförelse med tidigare beräknade anslagsmedel. Motivet till den föreslagna anslagsökningen är att utgifterna för Förenta nationernas fredsbevarande insatser har ökat.

Med beaktande av de reformer och besparingar som föreslås och aviserats föreslås ramen för

utgiftsområdet i stort sett vara oförändrad samtliga år mellan 2006 och 2008 i förhållande till ramen innevarande år.

Utgiftsområde 6 Försvar samt beredskap mot sårbarhet

Utgiftsområdet omfattar politikområdena Totalförsvar samt Skydd och beredskap mot olyckor och svåra påfrestningar.

För utgiftsområdet föreslås inga större utgiftsreformer eller besparingar i förhållande till vad som tidigare aviserats.

Med beaktande av de reformer och besparingar som aviserats i tidigare propositioner föreslås dock ramen för utgiftsområdet minska med cirka 780 miljoner kronor 2006 i förhållande till innevarande års ram. Därefter föreslås den preliminära utgiftsramen till följd av reformer och besparingar minska med ytterligare cirka 1 480 miljoner kronor 2007. Minskningen förklaras huvudsakligen av försvarsbeslutet.

Utgiftsområde 7 Internationellt bistånd

Utgiftsområdet omfattar politikområdet Internationellt utvecklingssamarbete.

För utgiftsområdet föreslås inga utgiftsreformer eller besparingar i förhållande till vad som tidigare aviserats.

Den anslagseffekt som uppstår till följd av tidigare propositioners aviserade reformer och besparingar leder till att regeringen föreslår en ökning av ramen för utgiftsområdet med 3 300 miljoner kronor 2006 jämfört med innevarande års ram. Den ökade utgiftsramen förklaras av att biståndsramen som andel av bruttonationalinkomsten (BNI) höjs till 1 procent. Till följd av reformer och besparingar föreslås den preliminära utgiftsramen för 2007 öka med cirka 160 miljoner kronor, och den preliminära ramen för 2008 öka med cirka 160 miljoner kronor, i förhållande till utgiftsramen föregående år.

Utgiftsområde 8 Invandrare och flyktingar

Utgiftsområdet omfattar politikområdena Integrationspolitik, Storstadspolitik, Migrationspolitik och Minoritetspolitik.

Regeringen avser att föreslå en ny lag om asylsökandes sjukvård som ersätter den nuvarande överenskommelsen mellan staten och Sveriges Kommuner och Landsting. I samband med ett införande av en sådan lag kommer ersättningen till landstingen att justeras. Regeringen föreslår därför att anslaget 12:2 *Ersättningar och bostadskostnader* tillförs 75 miljoner kronor 2006. Den föreslagna reformen medför även att anslaget, jämfört med tidigare beräknade anslagsmedel, beräknas öka i samma utsträckning 2007 och 2008.

Kommunerna gör viktiga insatser inom mottagandet av asylsökande. Regeringen anser att de kommunala insatser som staten ersätter även skall omfatta förebyggande stödinsatser för barnfamiljer. Regeringen föreslår därför att anslaget 12:2 *Ersättningar och bostadskostnader* tillförs 50 miljoner kronor 2006. De förebyggande stödinsatserna innebär även att anslaget beräknas öka med 50 miljoner kronor 2007 och 2008 i förhållande till tidigare beräknade anslagsmedel.

Mot bakgrund av vad som har framkommit angående kommuners svårigheter att tillhandahålla undervisning till asylsökande barn som tidigare har varit registrerade i Migrationsverkets mottagandesystem, så kallade gömda barn, föreslår regeringen att anslaget 48:1 *Kommunalekonomisk utjämning* under utgiftsområde 25 Allmänna bidrag till kommuner, tillförs 50 miljoner kronor 2006. År 2007 och 2008 beräknas anslagsmedel under utgiftsområde 8 Invandrare och flyktingar öka med 50 miljoner kronor till följd av dessa åtgärder.

För att öka kvaliteten i mottagandet av asylsökande föreslår regeringen att anslaget 12:1 *Migrationsverket* ökas med 43 miljoner kronor under 2006. För 2007 beräknas detta anslag öka med 52 miljoner kronor. För 2008 beräknas anslaget öka med 60 miljoner kronor.

Regeringen anser att det finns behov av åtgärder för förbättrad integration, och skärpta insatser mot diskriminering. Med hänvisning till dessa åtgärder och insatser föreslår regeringen att anslag inom utgiftsområdet tillförs 31,5 miljoner kronor 2006. I förhållande till tidigare beräknade

anslagsmedel beräknas åtgärderna medföra att anslagen för 2007 ökar med 26,5 miljoner kronor.

Till följd av de reformer och besparingar som regeringen i denna proposition föreslår för 2006, inklusive vad som för 2006 aviserats i tidigare propositioner, föreslås ramen för utgiftsområdet öka med 620 miljoner kronor i förhållande till innevarande års utgiftsram. Ökningen beror till största delen på införandet av en ny instans- och processordning i utlännings- och medborgarskapsärenden. Därutöver föreslås den preliminära utgiftsramen för 2007, till följd av aktiva reformer och besparingar, öka med 116 miljoner kronor i förhållande till 2006 års ram. För 2008 föreslår regeringen att den preliminära ramen för utgiftsområdet, i förhållande till den för 2007 föreslagna preliminära utgiftsramen, minskar med 100 miljoner kronor.

Utgiftsområde 9 Häsovård, sjukvård och social omsorg

Utgiftsområdet omfattar politikområdena Hälso- och sjukvårdspolitik, Folkhälsopolitik, Barnpolitik, Handikappolitik, Äldrepolitik, Socialtjänstpolitik och delar av Forskningspolitik.

I syfte att fortsätta insatserna för att förebygga alkoholskador och narkotikamissbruk föreslår regeringen att anslaget 14:8 *Alkohol- och narkotikapolitiska åtgärder* tillförs 185 miljoner kronor 2006. Det förebyggande arbetet mot alkohol- och narkotikarelaterade skador medför även att regeringen beräknar att anslaget ökar med 185 miljoner kronor 2007 i förhållande till tidigare beräknade anslagsmedel.

Regeringen föreslår att anslag 17:1 *Stimulansbidrag och åtgärder inom äldrepolitiken* tillförs 100 miljoner kronor 2006 för fortsatt utveckling av stödformer till anhöriga. Ett utvecklat anhörigstöd beräknas även medföra att anslaget ökar med samma belopp 2007 och 2008.

Med hänvisning till riksdagens beslut med anledning av propositionen Forskning för ett bättre liv (prop. 2004/05:80, bet. 2004/05:UbU15, rskr. 2004/05:289) föreslår regeringen att anslaget 26:2 *Forskningsrådet för arbetsliv och socialvetenskap: Forskning* tillförs 3 miljoner kronor 2006. Forskningspropositionens åtgärder beräknas även medföra en ökning av

detta anslag med 19 miljoner kronor 2007 och med 40 miljoner kronor 2008.

I syfte att bygga upp ett influensaövervakningssystem, och i syfte att stärka den nationella beredskapsplaneringen vid infektionsutbrott föreslår regeringen att anslaget 14:7 *Folkhälsopolitiska åtgärder* tillförs 10 miljoner kronor 2006. Behovet av beredskap vid infektionsutbrott beräknas även medföra att anslaget ökas med 10 miljoner kronor 2007 och samma belopp 2008 i förhållande till tidigare beräknade anslagsmedel.

Till följd av de reformer och besparingar som regeringen i denna proposition föreslår för 2006, inklusive vad som för 2006 aviserats i tidigare propositioner, föreslås ramen för utgiftsområdet minska med 420 miljoner kronor 2006 i förhållande till 2005 års ram. Minskningen beror bland annat på att insatserna för alkohol- och narkotikapolitiska åtgärder samt till psykiatridras ner i förhållande till innevarande år. För 2007 föreslås den preliminära ramen för utgiftsområdet, till följd av aktiva reformer och besparingar, minska med 65 miljoner kronor jämfört med den för 2006 föreslagna utgiftsramen. År 2008 föreslås den preliminära utgiftsramen minska med 177 miljoner kronor.

Utgiftsområde 10

Ekonomisk trygghet vid sjukdom och handikapp

Utgiftsområdet omfattar politikområdet Ersättning vid arbetsförmåga.

Inom ramen för sysselsättningspaketet ingår bland annat en satsning på arbetslösa akademiker. Regeringen föreslår därför att Försäkringskassans anslag tillförs 150 miljoner kronor 2006. Denna tvååriga åtgärd medför även att anslaget beräknas öka med 150 miljoner kronor 2007. Syftet med anslagsökningen är att stärka myndighetens kontrollarbete mot fusk inom trygghetssystemen.

Den särskilda satsning som pågått sedan 2003, och som har till syfte att bryta ohälsoutvecklingen, bör fortsätta under 2006. Regeringen föreslår därför att Försäkringskassans anslag tillförs 450 miljoner kronor 2006. Ohälsosatsningen medför även att anslaget, jämfört med tidigare beräknade anslagsmedel, beräknas öka med 350 miljoner kronor 2007.

Därutöver föreslår regeringen att Försäkringskassans anslag tillförs 195 miljoner kronor 2006. Denna ökning skall kompensera för de kostnader som uppstått i samband med följdreformerna till det reformerade pensionssystemet.

I samband med de allmänna försäkringskassornas förstatligande uppstod merkostnader då staten övertog vissa fastigheter. Med hänvisning till kostnadsökningarna föreslår regeringen att Försäkringskassans anslag ökas med 96 miljoner kronor 2006. Merkostnaderna bör även kompenseras 2007, varmed anslaget beräknas öka med samma belopp även detta år.

Sjukvårdens engagemang är nödvändigt för att uppsatta mål att minska sjukfrånvaron skall uppnås. Regeringen har därför för avsikt att stärka landstingens medverkan i detta arbete. Regeringen beräknar att anslaget 19:7 *Bidrag för arbetet med sjukskrivningar inom hälso- och sjukvård* ökar med 1 000 miljoner kronor per år 2007 och 2008.

Regeringen föreslår vidare att taket i sjukförsäkringen höjs från 7,5 till 10 prisbasbelopp den 1 juli 2006. Regeringen föreslår därför att anslaget 19:1 *Sjukpenning och rehabilitering m.m.* tillförs 800 miljoner kronor 2006. Höjningen av taket i sjukförsäkringen beräknas därefter leda till att anslaget, i förhållande till tidigare beräknade anslagsmedel, ökar med 1 800 miljoner kronor 2007 och med 1 900 miljoner kronor 2008.

Till följd av de reformer och besparingar som regeringen i denna proposition föreslår för 2006, inklusive vad som för 2006 aviserats i tidigare propositioner, föreslår regeringen att ramen för utgiftsområdet ökar med 1 560 miljoner kronor i förhållande till innevarande års utgiftsram. Ökningen förklaras dels av den föreslagna höjningen av taket i sjukförsäkringen och dels av tillskottet till Försäkringskassan. Därutöver föreslås den preliminära utgiftsramen för 2007, till följd av aktiva reformer och besparingar, öka med 1 670 miljoner kronor i förhållande till 2006 års ram. Den preliminära utgiftsramen föreslås därefter minska med 500 miljoner kronor 2008.

Utgiftsområde 11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom

Utgiftsområdet omfattar politikområdet Ekonomisk äldrepolitik.

För att förbättra för de sämst ställda pensionärerna har regeringen de senaste åren höjt bostadstilläggen till pensionärer i flera omgångar. Regeringen föreslår nu ytterligare en höjning av detta bostadstillägg från och med 2006. Av denna anledning föreslår regeringen att anslaget 20:3 *Bostadstillägg till pensionärer* tillförs 125 miljoner kronor 2006. Det förhöjda bostadstillägget medför även att anslaget beräknas öka med 125 miljoner kronor för 2007 och 2008 i förhållande till tidigare beräknade anslagsmedel.

De i denna proposition föreslagna reformerna och besparingarna, inklusive vad som aviserats i tidigare propositioner, leder till att regeringen föreslår att utgiftsramen för 2006 ökas med cirka 170 miljoner kronor i förhållande till innevarande års ram.

Utgiftsområde 12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn

Utgiftsområdet omfattar politikområdet Ekonomisk familjepolitik.

Regeringen föreslår i denna proposition inte några åtgärder som medför ökade anslag under utgiftsområdet. Till följd av de reformer som aviserats i tidigare propositioner föreslår dock regeringen att utgiftsramen för 2006 ökar med 3 330 miljoner kronor i förhållande till ramen 2005. Ökningen förklaras till största del av den tidigare aviserade höjningen av barnbidraget och flerbarnstillägget. Denna höjning föreslås träda i kraft redan den 1 oktober 2005, vilket leder till att utgiftsramsökningen mellan 2005 och 2006 föreslås bli något lägre än vad som tidigare redovisats. Utgiftsramsökningen 2006 förklaras även av höjningen av ersättningsnivån för de så kallade lägstanivådagarna, inkomsttaket i föräldraförsäkringen och underhållsstödet. Den preliminära ramen för utgiftsområdet föreslås, med anledning av reformer och besparingar, öka med 820 miljoner kronor 2007 och med 460 miljoner kronor 2008 i förhållande till föregående års utgiftsram.

Utgiftsområde 13 Arbetsmarknad

Utgiftsområdet omfattar politikområdet Arbetsmarknad.

Regeringen föreslår ett tvåårigt sysselsättningspaket med start den 1 januari 2006. Paketet beräknas ge omkring 55 000 personer möjlighet till arbete, praktik eller utbildning. Huvuddelen av satsningen sker inom ramen för arbetsmarknadspolitiken.

Regeringen föreslår inom ramen för sysselsättningspaketet att en ny typ av anställningsstöd, benämnt Plusjobb, införs den 1 januari 2006 för kvalitetshöjande arbetsuppgifter inom offentligt finansierad verksamhet. Den som anställer en långtidsarbetslös på Plusjobb får en lönesubvention för lön inklusive lönebikostnader upp till ett tak på 1 000 kronor per dag. Om överenskommelse om anpassning och utveckling görs ges ett bidrag för merkostnader på 100 kronor per dag till arbetsgivaren. För deltagare från aktivitetsgarantin ges dessutom alltid ett bidrag på 150 kronor per dag till arbetsgivaren. Satsningen beräknas leda till 20 000 nya arbetstillfällen.

Regeringen föreslår att en ny typ av arbetsmarknadspolitisk insats i form av utbildningsvikariat införs. Förslaget innebär att arbetsgivare inom offentligt finansierad vård och omsorg erbjuder anställningsstöd för lönekostnader med högst 800 kronor per dag under sex månader för en vikarie som anställs i stället för en anställd som genomgår utbildning med lön. Arbetsgivaren kan dessutom erhålla stöd för halva utbildningskostnaden, dock högst 1 000 kronor per vecka. Insatsen bedöms ge möjlighet till vikariat åt 10 000 arbetslösa per år under 2006 och 2007.

För att underlätta arbetslösas inträde på arbetsmarknaden avser regeringen att utöka volymen i de arbetsmarknadspolitiska programmen med aktivitetsstöd, främst arbetspraktiken, med 13 000 platser 2006, 10 000 platser 2007 och med 4 500 platser 2008.

För att underlätta för arbetslösa i åldern 20–24 år som saknar en fullständig gymnasieutbildning att få ett arbete avser regeringen att inrätta 3 000 lärlingsplatser under 2006 och 2007 inom ramen för arbetsmarknadsutbildningen. Förslaget innebär att en arbetsplatsförlagd yrkesutbildning kombineras med studier i kärnämnen och yrkesanpassade ämnen.

Regeringen avser att ge Arbetsmarknadsstyrelsen (AMS) i uppdrag att upprätta ett samarbete mellan Arbetsförmedlingen och bemanningsföretag i syfte att underlätta för arbetslösa akademiker att få ett arbete. Samarbetet beräknas ge 4 000 praktikplatser per år 2006 och 2007, främst inom små och medelstora företag.

Regeringen avser vidare att ge AMS i uppdrag att inrätta en särskild arbetsmarknadsutbildning om 500 platser med inriktning på behandlingsarbete i kriminalvården och på behandlingshem.

Inom ramen för sysselsättningspaketet föreslår regeringen en satsning på arbetslösa akademiker, bland annat genom riktade myndighetsatsningar för tillsyn och kontroll. Förslaget innebär att Arbetsmarknadsverket (AMV) tillförs resurser för att anställa 300 personer för att stärka kontrollfunktionen. Dessutom bedömer regeringen att AMV behöver ytterligare resurser för att kunna rekrytera 200 personer för att administrera åtgärderna i sysselsättningspaketet.

För att arbetslösa invandrare skall kunna erbjudas intensifierat stöd inför och i samband med en anställning avser regeringen att även under 2006 fortsätta försöksverksamheten med arbetsplatsintroduktion för vissa invandrare.

Vidare avser regeringen att utöka satsningen för att skapa möjligheter till feriearbeten för gymnasieungdomar.

Den 1 juli 2005 höjdes taket för lönebidrag i ett första steg från 13 500 till 15 200 kronor per månad. Det andra steget avser regeringen att ta den 1 januari 2007, med en ytterligare höjning av taket till 16 700 kronor per månad. Dessutom införs två nya former av anställningar för arbetshandikappade, utvecklingsanställningar och trygghetsanställningar, vilka också omfattas av samma tak för ersättning som lönebidrag.

Därutöver har regeringen beslutat att per den 1 september 2005 höja den valutakurs som används vid beräkningarna av de finansiella ramarna för strukturfondsprogrammen.

De nu föreslagna eller aviserade reformerna inom utgiftsområdet redovisas i tabell 7.9. Reformernas påverkan på den öppna arbetslösheten redovisas inte i tabell 7.9, utan återfinns som en del av de makroekonomiska effekterna i tabell 7.7.

Tabell 7.9 Reformerna inom utgiftsområde 13 Arbetsmarknad 2006–2008

Miljoner kronor

	2006	2007	2008
22:1 Arbetsmarknadsverkets förvaltningskostnader	200	200	
22:2 ap.1 Aktivitetsstöd ¹	2 119	1 653	568
<i>varav beräknat för</i>			
<i>Arbetspraktik m.m.</i>	1 755	1 361	568
<i>Lärlingsplatser</i>	293	293	
<i>Arbetsmarknadsutbildning, kriminalvård</i>	71		
22:3 Köp av arbetsmarknadsutbildning och övriga kostnader ¹	1 425	1 307	252
<i>varav beräknat för</i>			
<i>Plusjobb, merkostnadsersättning</i>	378	504	252
<i>Lärlingsplatser</i>	288	288	
<i>Akademikerpraktik bemanningsföretag</i>	515	515	
<i>Arbetsmarknadsutbildning, kriminalvård</i>	71		
<i>Arbetsplatsintroduktion invandrare</i>	148		
<i>Feriearbeten</i>	25		
Skatteutgifter (statsbudgetens inkomstsida)	5 082	6 360	2 556
<i>varav beräknat för</i>			
<i>Plusjobb, anställningsstöd</i>	3 834	5 112	2 556
<i>Utbildningsvikariat, anställningsstöd</i>	1 008	1 008	
<i>Utbildningsvikariat, utbildningskostnad</i>	240	240	
Summa sysselsättningspaket	8 826	9 521	3 376
22:4 Lönebidrag och Samhall m.m. (höjt tak)	486	1 057	1 101
22:6 Europeiska socialfonden m.m. för perioden 2000–2006	72	72	
Summa reformer	9 384	10 650	4 477

¹ Redovisas i andra delar av denna proposition som effekter av makroekonomiska förändringar.

Utgiftsområde 14 Arbetsliv

Utgiftsområdet omfattar politikområdena Arbetslivspolitik och Jämställdhetspolitik.

Som ett led i arbetet med att minska ohälsan föreslår regeringen en tillfällig satsning på företagshälsovårdsutbildning. Regeringen föreslår därför att anslaget 23:2 *Arbetslivsinstitutet* tillförs 10 miljoner kronor 2006. Stödet till företagshälsovårdsutbildning beräknas även leda till att anslaget ökar med samma belopp 2007 och 2008 jämfört med tidigare beräknade anslagsmedel.

Utgiftsområde 15 Studiestöd

Utgiftsområdet omfattar delar av politikområdet Utbildningspolitik.

Som en följd av de tidsbegränsade åtgärder mot arbetslösheten som redovisas under utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning, föreslås även tillfälligt ökade anslag under utgiftsområde 15 Studiestöd. Satsningarna på utbildningsplatser inom kvalificerad yrkesutbildning, kompletterande lärarutbildning och högre praktisk förvaltningsutbildning medför att regeringen föreslår att 25:2 *Studiemedel m.m.* tillförs 46 miljoner kronor 2006. De utökade utbildningsplatserna beräknas även medföra att detta anslag ökar med 37 miljoner kronor 2007 i förhållande till tidigare beräknade anslagsmedel.

Ökningen av antalet högskoleplatser, som redovisas under utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning, medför även att regeringen föreslår att anslaget 25:2 *Studiemedel m.m.* tillförs 494 miljoner kronor 2006, samt att anslaget 25:3 *Studiemedelsröntor m.m.* tillförs 11 miljoner kronor 2006. Ökningen av antalet högskoleplatser beräknas leda till att dessa anslag sammantaget ökar med 586 miljoner kronor 2007 och 2008.

Till följd av de reformer och besparingar som regeringen i denna proposition föreslår för 2006, inklusive vad som för 2006 aviserats i tidigare propositioner, föreslår regeringen att ramen för utgiftsområdet ökar med 885 miljoner kronor i förhållande till innevarande års utgiftsram. För 2007 föreslår regeringen att den preliminära utgiftsramen ökar med 222 miljoner kronor jämfört med den för 2006 föreslagna preliminära ramen för utgiftsområdet.

Utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning

Utgiftsområdet omfattar politikområdena Utbildningspolitik och Forskningspolitik.

Inom utgiftsområdet avser regeringen att genomföra en kvalitetssatsning inom grund- och gymnasieskolan under 2006. Regeringen föreslår därför att anslag 25:3 *Utveckling av skolväsende, förskoleverksamhet och skolbarnsomsorg* tillförs 77 miljoner kronor 2006.

Regeringen föreslår vidare tillfälligt ökade resurser för kvalificerad yrkesutbildning motsvarande 1 000 platser med start våren 2006. Således föreslår regeringen att anslaget 25:18 *Bidrag till kvalificerad yrkesutbildning* tillförs 63 miljoner kronor 2006. Ökningen av kvalificerade yrkesutbildningsplatser beräknas även medföra att anslaget ökar med 63 miljoner kronor 2007 jämfört med tidigare beräknade anslagsmedel.

För att minska arbetslösheten anser regeringen att det finns behov av en tillfällig åtgärd för att möjliggöra lärarbehörighet bland akademiker med tillräcklig högskoleutbildning i matematik, naturvetenskap eller teknik. Åtgärden innebär att 300 studenter erbjuds en kompletterande lärarutbildning som omfattar 60 poäng, och som motsvarar det allmänna utbildningsområdet inom den ordinarie lärarutbildningen. Till följd av detta föreslår regeringen att anslaget 25:74 *Särskilda utgifter inom universitet och högskolor m.m.* tillförs 27 miljoner kronor 2006. År 2007 beräknas detta anslag öka med 14 miljoner kronor för samma ändamål.

I 2005 års ekonomiska vårproposition gjorde regeringen bedömningen att det krävs rimliga ekonomiska förutsättningar för att de lärosäten som under flera år har haft en stor tillströmning av studenter skall kunna behålla antalet högskoleplatser. Regeringen avser, i enlighet med detta, öka antalet högskoleplatser med cirka 3 500 från och med hösten 2005.

Därutöver avser regeringen fortsätta utbyggnaden av den högre utbildningen genom att öka antalet högskoleplatser med 12 500 från 2006, och med ytterligare cirka 1 500 från 2007. Regeringen föreslår därför att universitetens och högskolornas grundutbildningsanslag sammanlagt tillförs 1156 miljoner kronor 2006. För 2007 och 2008 beräknas anslagsmedlen öka med sammanlagt 1300 miljoner kronor vardera år jämfört med tidigare beräknade anslagsmedel.

Regeringen avser även att vidta kvalitetsförstärkningar inom den högre utbildningen. Av denna anledning föreslås anslagsmedlen under utgiftsområdet öka med 133 miljoner kronor 2006. Åtgärden innebär även att universitetens och högskolornas grundutbildningsanslag beräknas öka med 268 miljoner kronor årligen 2007 och 2008.

Till följd av att premiepensionskostnaderna ökar för vissa universitetslärare med kombinationstjänster vid medicinska fakulteter föreslår regeringen att anslaget 25:74 *Särskilda utgifter*

inom universitet och högskolor m.m. tillförs cirka 260 miljoner kronor 2006. Denna åtgärd medför även att anslaget beräknas öka med 60 miljoner kronor 2007, och med samma belopp 2008.

Slutligen föreslår regeringen att anslaget 26:11 *Särskilda utgifter för forskningsändamål* minskar med 177 miljoner kronor 2006 för att finansiera en ökning av utgiftsområdena 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg, 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid, 20 Allmän miljö- och naturvård, 23 Jord- och skogsbruk, fiske med anslutande näringar och 24 Näringsliv, i enlighet med riksdagens beslut med anledning av propositionen *Forskning för ett bättre liv* (2004/05:80, bet. 2004/05:UbU 15, rskr. 2004/05:289). Riksdagens beslut beräknas även medföra att anslaget minskar med 190 miljoner kronor 2007 och med 413 miljoner kronor 2008.

Till följd av de reformer och besparingar som regeringen i denna proposition föreslår för 2006, inklusive vad som för 2006 aviserats i tidigare propositioner, föreslår regeringen att ramen för utgiftsområdet ökar med 3 300 miljoner kronor i förhållande till innevarande års utgiftsram. Regeringen föreslår även att den preliminära ramen för utgiftsområdet, till följd av reformer och besparingar, ökas med 315 miljoner kronor 2007, och att den preliminära utgiftsramen för 2008 ökas med 546 miljoner kronor i förhållande till föregående år.

Utgiftsområde 17

Kultur, medier, trossamfund och fritid

Utgiftsområdet omfattar politikområdena Kulturpolitik, Ungdomspolitik och Folkrorelsepolitik samt delar av politikområdena Mediepolitik, Finansiella system och tillsyn, Utbildningspolitik och Forskningspolitik.

Ett nytt filmavtal har träffats för perioden 2006–2010. För att öka det statliga bidraget till filmavtalet, och därmed stärka svensk film, föreslår regeringen att anslaget 28:36 *Filmstöd* tillförs 55 miljoner kronor 2006. Denna åtgärd beräknas även medföra att anslaget ökar med 65 miljoner kronor 2007 och med 75 miljoner kronor 2008 i förhållande till tidigare beräknade anslagsmedel.

Tjänstepensionskostnaderna inom teater-, dans- och musikområdet har ökat till följd av ökade premier. Med hänsyn till de särskilda

förutsättningar som råder inom området föreslår regeringen att anslaget 28:2 *Bidrag till allmän kulturverksamhet, utveckling samt internationellt kulturutbyte och samarbete* tillförs 55 miljoner kronor 2006. Ökade kostnader för pensionspremier leder även till att detta anslag beräknas öka med 55 miljoner kronor 2007 och med samma belopp 2008.

Som en del i regeringens åtgärds paket för att minska arbetslösheten föreslår regeringen att anslaget 28:10 *Sysselsättningsåtgärder inom kulturområdet* tillförs 275 miljoner kronor 2006. Åtgärden leder även till att anslaget beräknas öka med samma belopp 2007.

Vidare föreslår regeringen att anslaget 30:3 *Bidrag för kvinnors organisering* tillförs 26 miljoner kronor 2006. Samtidigt beräknas anslaget för 2007 och 2008 öka med 27 miljoner kronor respektive 28 miljoner kronor i förhållande till tidigare beräknade anslagsmedel.

Anslagsmedel under utgiftsområdet föreslås öka med 15 miljoner kronor 2006 till följd av riksdagens beslut med anledning av proposition *Forskning för ett bättre liv* (prop. 2004/05:80, bet. 2004/05:UbU15, rskr. 2004/05:289). Åtgärderna i forskningspropositionen beräknas även leda till en ökning av anslagsmedel under utgiftsområdet med 15 miljoner kronor 2007.

Till följd av de reformer och besparingar som regeringen i denna proposition föreslår för 2006, inklusive vad som för 2006 aviserats i tidigare propositioner, föreslår regeringen att ramen för utgiftsområdet ökar med 393 miljoner kronor i förhållande till innevarande års utgiftsram. Därutöver föreslås den preliminära utgiftsramen, till följd av aviserade reformer och besparingar, öka med 125 miljoner kronor 2007 jämfört med 2006 års ram. Under 2008 föreslås den preliminära ramen minska med 270 miljoner kronor jämfört med ramen 2007.

Utgiftsområde 18

Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande

Utgiftsområdet omfattar politikområdena Ekonomisk familjepolitik, Bostadspolitik, Regional samhällsorganisation och miljöpolitik.

I regeringens sysselsättningspaket ingår åtgärder för att förbättra arbetsmarknaden för arbetslösa akademiker. Inom utgiftsområdet

föreslås en tvåårig åtgärd som dels omfattar en traineeutbildning, dels en förstärkning av länsstyrelsernas ärendehandläggning och tillsynsverksamhet. För dessa ändamål föreslår regeringen att Länsstyrelserna tillförs 131 miljoner kronor 2006. Den tvååriga åtgärden beräknas även medföra en ökning av anslagsmedel under utgiftsområdet med 131 miljoner kronor 2007.

Med anledning av de extraordinära kostnader som följer av stormen i Sydsverige föreslår regeringen att 11,5 miljoner kronor tillförs länsstyrelserna för år 2006.

Till följd av de i denna proposition föreslagna reformerna och besparingarna, inklusive vad som aviserats i tidigare propositioner, föreslår regeringen en ökning av utgiftsramen 2006 med 277 miljoner kronor jämfört med innevarande år. År 2007 föreslås den preliminära utgiftsramen, jämfört med den för 2006 föreslagna utgiftsramen, minska med 613 miljoner kronor, främst till följd av att det tillfälliga investeringsbidraget till hyresrätter upphör. År 2008 föreslås den preliminära ramen för utgiftsområdet minska med 133 miljoner kronor då de tillfälliga sysselsättningspaketen upphör.

Utgiftsområde 19 Regional utveckling

Utgiftsområdet omfattar politikområdet Regional utvecklingspolitik.

För att finansiera åtgärder till följd av stormen i Sydsverige aviserades i 2005 års ekonomiska vårproposition en minskning av utgiftsområdet med 100 miljoner kronor 2006. Nu gör regeringen dock bedömningen att denna sänkning inte längre är aktuell.

Regeringen föreslår att anslaget 33:1 *Allmänna regionalpolitiska åtgärder* tillförs 15 miljoner kronor 2006 för en ökad satsning på regionala resurscentra för kvinnor.

Vidare föreslår regeringen att anslaget 33:3 *Transportbidrag* tillförs 50 miljoner kronor 2006. Detta finansieras genom att anslaget 33:1 *Allmänna regionalpolitiska åtgärder* sänks med samma belopp.

Regeringen föreslår att anslag 33:5 *Europeiska regionala utvecklingsfonden perioden 2000–2006* tillförs ytterligare 39 miljoner kronor 2006 med anledning av regeringsbeslutet att per den 1

september 2005 höja den valutakurs som används vid beräkningarna av de finansiella ramarna för strukturfondsprogrammen. Valutakursen i förordningen (1999:710) om valutakurs vid stöd från EG:s strukturfonder höjdes med 10 öre till 8 kronor och 60 öre per euro, vilket beräknas öka återflödet från EU avseende regionalfonden med 97 miljoner kronor perioden 2006–2008.

Till följd av de reformer och besparingar som regeringen i denna proposition föreslår för 2006, inklusive vad som för 2006 aviserats i tidigare propositioner, föreslår regeringen att ramen för utgiftsområdet ökar med 54 miljoner kronor i förhållande till innevarande års utgiftsram.

Utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård

Utgiftsområdet omfattar politikområdet Miljöpolitik och del av politikområdet Forskningspolitik.

Regeringen har under våren 2005 till riksdagen i propositionen "Svenska miljömål – ett gemensamt uppdrag" (prop. 2004/05:150) bland annat redovisat sin syn på miljömålsarbetet, och föreslagit ett 16:e miljö kvalitetsmål: "Ett rikt växt- och djurliv". I enlighet med propositionen beräknas anslagsmedel under utgiftsområdet öka med 150 miljoner kronor 2007 och med 200 miljoner kronor 2008 i förhållande till tidigare beräknade anslagsmedel.

Biologisk mångfald på olika nivåer minskar snabbt, och en kraftsamling behövs för att hejda förlusten. För att åstadkomma ett mer effektivt arbete med bevarande och hållbart nyttjande av biologisk mångfald föreslår regeringen att anslaget 34:3 *Åtgärder för biologisk mångfald* tillförs 120 miljoner kronor 2006. Anslaget beräknas även öka med 100 miljoner kronor 2007 och med samma belopp 2008.

Därutöver anser regeringen att klimatinvesteringsprogrammen utgör ett viktigt instrument för att bidra till en långsiktig strukturell omställning mot hållbar utveckling. Av denna anledning föreslår regeringen att anslaget 34:13 *Stöd till klimatinvesteringar* tillförs 200 miljoner kronor 2006. Detta anslag beräknas även öka med 320 miljoner kronor 2007 i förhållande till tidigare beräknade anslagsmedel. År 2008 beräknas anslaget öka med samma belopp.

Regeringen föreslår att anslaget 26:2 *Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande: Forskning* tillförs 14 miljoner kronor 2006. Denna ökning följer av riksdagens beslut med anledning av proposition Forskning för ett bättre liv (prop. 2004/05:80, bet. 2004/05:UbU15, rskr. 2004/05:289). De i propositionen föreslagna åtgärderna beräknas även medföra en ökning av anslaget med 30 miljoner kronor 2007 och med 46 miljoner kronor 2008 i förhållande till tidigare beräknade anslagsmedel.

Till följd av såväl de reformer och besparingar, inklusive vad som aviserats i tidigare propositioner, föreslår regeringen att utgiftsramen för 2006 ökar med 644 miljoner kronor jämfört med innevarande år. Därefter föreslår regeringen att de preliminära utgiftsramarna för 2007 och 2008 ökar med 113 miljoner respektive 67 miljoner kronor 2007 och 2008 jämfört med föregående år.

Utgiftsområde 21 Energi

Utgiftsområdet omfattar politikområdet Energi-politik.

För att bidra till omställningen till ett långsiktigt uthålligt energisystem vill regeringen stimulera utvecklingen av förnybara energikällor. För att säkerställa forskning, utveckling och demonstration inom detta område föreslår regeringen att anslaget 35:5 *Energiforskning* tillförs 270 miljoner kronor 2006. Denna åtgärd syftar bland annat till att genomföra särskilda insatser på området förgasning av biomassa. Ambitionshöjningen medför även att anslaget beräknas öka med 270 miljoner kronor 2007 och med 370 miljoner kronor 2008 jämfört med tidigare beräknade anslagsmedel.

Regeringen har också för avsikt att förlänga pilotstödet för etablering av vindkraft. Således beräknas anslaget 35:4 *Stöd för marknadsintroduktion av vindkraft* öka med 70 miljoner kronor 2008.

Regeringen föreslår i denna proposition även nya skatteutgifter för konverteringsstöd från direktverkande elvärme i bostadshus. Vidare aviserar ett motsvarande konverteringsstöd från oljeuppvärmning. Dessa stöd föreslås gälla från

2006 och beräknas uppgå till 400 miljoner kronor per år under perioden 2006–2010.

Till följd av de reformer och besparingar som regeringen i denna proposition föreslår för 2006, inklusive vad som för 2006 aviserats i tidigare propositioner, föreslår regeringen att ramen för utgiftsområdet ökar med 325 miljoner kronor i förhållande till innevarande års utgiftsram. Därutöver föreslås den preliminära utgiftsramen för 2007, till följd av aktiva reformer och besparingar, minska med 80 miljoner kronor i förhållande till 2006 års ram. År 2008 föreslås den preliminära ramen för utgiftsområdet minska med 200 miljoner kronor i förhållande till 2007 års ram.

Utgiftsområde 22 Kommunikationer

Utgiftsområdet omfattar politikområdena Transportpolitik samt IT, elektronisk kommunikation och post.

För att möjliggöra en justering av tidsprofilen vad gäller investeringar i nationella stamvägar beräknar regeringen att anslaget 36:2 *Väghållning och statsbidrag* ökar med 150 miljoner kronor 2007 och med 482 miljoner kronor 2008 jämfört med tidigare beräknade anslagsmedel. Den av riksdagen fastställda planeringsramen för 2004–2015 påverkas ej av regeringens förslag.

Vidare finansierades det stödpaket som lades fram med anledning av stormen i Sydsverige i 2005 års ekonomiska vårproposition delvis genom en nerdragning av Vägverkets och Banverkets anslag. Regeringen föreslår nu att de båda myndigheterna kompenseras med sammanlagt 115 miljoner kronor 2006.

Till följd av de reformer och besparingar som regeringen i denna proposition föreslår för 2006, inklusive vad som för 2006 aviserats i tidigare propositioner, föreslår regeringen att ramen för utgiftsområdet minskar med 125 miljoner kronor i förhållande till innevarande års utgiftsram. Därutöver föreslås den preliminära utgiftsramen för 2007, till följd av aktiva reformer och besparingar, öka med 2 590 miljoner kronor i förhållande till 2006 års ram. År 2008 föreslås den preliminära ramen för utgiftsområdet öka med 330 miljoner kronor i förhållande till 2007 års ram.

Med beaktande av samtliga reformer och besparingar som föreslås och aviserats i denna proposition, inklusive vad som aviserats i tidigare propositioner, föreslås den preliminära ramen för utgiftsområdet öka med cirka 2 600 miljoner kronor 2007 i förhållande till 2006 års ram.

Utgiftsområde 23 **Jord- och skogsbruk, fiske med anslutande näringar**

Utgiftsområdet omfattar politikområdena Skogs- politik, Djurpolitik, Livsmedelspolitik, Lands- bygdspolitik samt delar av Samepolitik, Forsk- ningspolitik och Utbildningspolitik.

Under 2006 föreslår regeringen att ytterligare 100 miljoner kronor av skatten på handelsgödsel och bekämpningsmedel återförs. Anslaget 44:1 *Åtgärder för landsbygdens miljö och struktur* föreslås därför öka med 100 miljoner kronor 2006 i förhållande till tidigare beräknade anslagsmedel. Återförda medel skall användas för verksamhet som främjar en hållbar utveckling av svenskt jordbruk och stärker dess konkurrens- kraft.

Till följd av riksdagens beslut med anledning av proposition Forskning för ett bättre liv (prop. 2004/05:80, bet. 2004/05:UbU15, rskr. 2004/05:289) föreslår regeringen vidare att anslagsmedel under utgiftsområdet ökas med 19 miljoner kronor 2006. Forskningspropositionens åtgärder beräknas även medföra en ökning av anslagsmedel under utgiftsområdet med 48 miljoner kronor 2007 och med 109 miljoner kronor 2008 i förhållande till tidigare beräknade anslagsmedel.

Regeringen avser även att införa ett stöd för att främja återplantering av skog på de områden som drabbades av stormen i Sydsverige i januari 2005. Regeringen föreslår följaktligen att anslaget 41:2 *Insatser för skogsbruket* tillförs 150 miljoner kronor 2006. Återplanteringsstödet beräknas även medföra en ökning av anslaget med 150 miljoner kronor per år 2007 och 2008.

Med beaktande av de reformer och besparingar som regeringen föreslår i denna proposition, inklusive vad som aviserats i tidigare propositioner, föreslår regeringen att utgifts- ramen ökas med cirka 1 767 miljoner kronor 2006 i förhållande till ramen för innevarande år. Höjningen förklaras huvudsakligen av att miljö-

och landsbygdsprogrammet tillförs medel samt att mjölkbidraget tillkommit. Den preliminära utgiftsramen för 2007 föreslås minska med 18 miljoner kronor, och öka med 100 miljoner kronor 2008, i förhållande till föregående års utgiftsram.

Utgiftsområde 24 **Näringsliv**

Utgiftsområdet omfattar politikområdena Näringspolitik, Utrikeshandel, handels- och investeringsfrämjande, Konsumentpolitik samt delar av politikområdet Forskningspolitik.

Regeringen föreslår att ett nytt anslag, 38:23 *Utvecklingsprogram för ökad konkurrenskraft*, på 200 miljoner kronor inrättas under utgifts- området. Syftet med denna åtgärd är att utveckla Sveriges toppositioner och stärka Sveriges konkurrenskraft. Anslaget beräknas uppgå till 200 miljoner kronor 2007 och 2008.

Till följd av riksdagens beslut med anledning av proposition Forskning för ett bättre liv (prop. 2004/05:80, bet. 2004/05:UbU15, rskr. 2004/05:289) föreslår regeringen att anslaget 26:2 *Verket för innovationssystem: Forskning och utveckling* tillförs 131 miljoner kronor 2006. Forskningspropositionens förslag beräknas även leda till att anslaget ökar med 251 miljoner kronor 2007 och med 555 miljoner kronor 2008 i förhållande till tidigare beräknade anslagsmedel.

I syfte att stödja och utveckla Industriella utvecklingscentras (IUC) verksamhet föreslår regeringen att anslaget 38:2 *Näringslivsutveckling m.m.* tillförs 20 miljoner kronor 2006. Anslaget beräknas även öka med samma belopp 2007 och 2008.

Regeringen föreslår även att 100 miljoner kronor tillförs anslaget 26:2 *Verket för inno- vationssystem: Forskning och utveckling* under 2006 för en riktad satsning på små och medelstora företags forskning och utveckling.

Till följd av de reformer och besparingar som regeringen i denna proposition föreslår för 2006, inklusive vad som för 2006 aviserats i tidigare propositioner, föreslår regeringen att ramen för utgiftsområdet ökar med 268 miljoner kronor i förhållande till innevarande års utgiftsram. Därutöver föreslås den preliminära utgiftsramen för 2007, till följd av aktiva reformer och besparingar, minska med 256 miljoner kronor i

förhållande till 2006 års ram. År 2008 föreslås den preliminära ramen för utgiftsområdet öka med 319 miljoner kronor.

Utgiftsområde 25 Allmänna bidrag till kommuner

Utgiftsområdet omfattar politikområdet Allmänna bidrag till kommuner.

Inom utgiftsområdet föreslår regeringen att anslaget 48:1 *Kommunalekonomisk utjämning* minskas med 3 060 miljoner kronor 2006. Minskningen följer av de föreslagna förändringarna avseende avdragsrätten för den allmänna pensionsavgiften 2005 som leder till att de kommunala skatteintäkterna ökar. Regeringen beräknar att anslaget minskar med samma belopp även 2007 och 2008 i förhållande till tidigare beräknade anslagsmedel.

Regeringen föreslår även att grundavdraget höjs. För att neutralisera effekten på det kommunala skatteunderlaget höjs samtidigt statsbidraget. Av denna anledning föreslår regeringen att anslaget 48:1 *Kommunalekonomisk utjämning* tillförs 2 500 miljoner kronor 2006. Anslaget beräknas även öka med samma belopp 2007 och 2008.

I 2005 års ekonomiska vårproposition aviserade regeringen att anslaget 48:2 *Bidrag till särskilda insatser i vissa kommuner och landsting* skulle minskas med 100 miljoner kronor 2006 för att finansiera utgifter till följd av stormen i Sydsverige i januari 2005. Någon sådan minskning av anslaget kommer inte att föreslås.

För att skapa långsiktiga planeringsförutsättningar för kommuner och landsting, samt för att servicenivån och kvaliteten i kommunsektorn skall kunna upprätthållas utan att resultatet försämras, beräknas anslaget 48:1 *Kommunalekonomisk utjämning* öka med 1 000 miljoner kronor 2007 och med 6 000 miljoner kronor 2008.

Till följd av de reformer och besparingar som regeringen i denna proposition föreslår för 2006, inklusive vad som för 2006 aviserats i tidigare propositioner, föreslår regeringen att ramen för utgiftsområdet ökar med 2 625 miljoner kronor i förhållande till innevarande års utgiftsram. Därutöver föreslås den preliminära utgiftsramen för 2007, till följd av aktiva reformer och besparingar, öka med 7 725 miljoner kronor i

förhållande till 2006 års ram. För 2008 föreslås den preliminära utgiftsramen öka med 5 000 miljoner kronor.

Utgiftsområde 26 Statsskuldräntor

Utgiftsområdet omfattar utgifter för räntor på statsskulden, oförutsedda utgifter samt Riksgäldskontorets provisionskostnader i samband med upplåning och skuldförvaltning. Utgiftsområdet ingår inte under utgiftstaket för staten.

För utgiftsområdet föreslås inga utgiftsreformer eller besparingar i förhållande till vad som tidigare aviserats.

Utgiftsområde 27 Avgiften till Europeiska gemenskapen

Utgiftsområdet omfattar politikområdet Avgiften till Europeiska gemenskapen.

Beräkningarna för 2007 och 2008 är osäkra i och med att ett beslut om ett finansiellt perspektiv (långtidsbudget) för åren 2007–2013 ännu inte har tagits. Förhandlingen om ett nytt finansiellt perspektiv fortgår under hösten under Förenade Kungarikets ordförandeskap.

Ålderspensionssystemet vid sidan av statsbudgeten

Området omfattar ålderspension i form av tilläggspension, inkomstpension, premiepension samt administrationskostnader.

För området föreslås inga utgiftsreformer eller besparingar i förhållande till vad som tidigare aviserats.

Åtgärder för att undvika överskridanden av utgiftstaket 2006

För att hantera risken för ett överskridande av utgiftstaket i år har regeringen vidtagit ett antal åtgärder som syftar till att minska den totala nettoförbrukningen av anslagsbehållningarna i statliga myndigheter. Sammantaget beräknas dessa åtgärder minska statens utgifter med cirka 8,5 miljarder kronor 2005.

De åtgärder som vidtagits innebär att ett stort anslagssparande byggs upp. Om detta anslagssparande i sin helhet skulle förbrukas under 2006 skulle det medföra en risk för ett överskridande av utgiftstaket. För att kunna prioritera angelägna reformer och hantera risken för ett överskridande av utgiftstaket kommer regeringen därför att genomföra följande åtgärder:

- Strikt prövning av anslagssparande som överstiger 3 procent av anslaget i enlighet med den så kallade 3%-regeln.
- Indrag av den del (0,6 procent) av anslagen för förvaltnings- och investeringsändamål som ställts till regeringens disposition 2005.
- Utgiftsbegränsningar 2006 på försvarets materielanslag, på bistånd, på rekryteringsbidraget för vuxenstuderande, på statligt stöd till vuxenutbildning samt på landsbygdens strukturprogram.

För biståndet föreslås dock utgiftsbegränsningen ge ett utgiftsutrymme som är förenligt med målet om att 1 procent av BNI skall användas till bistånd. Utgiftsbegränsningarna har beaktats i utgiftsprognoserna.

De nu föreslagna utgiftsbegränsningarna innebär att de berörda verksamheternas anslagssparande ökar från och med 2006 varvid de takbegränsade utgifterna beräknas bli högre under framför allt 2007. Denna effekt har beaktats i beräkningen av posten Minskning av anslagsbehållningar för 2007 (se tabell 7.6).

Tabell 7.10 Nu föreslagna och aviserade utgiftsförändringar

Förändring av offentliga finanser och effekter på takbegränsade utgifter i förhållande till 2005 års ekonomiska vårproposition.

Miljoner kronor	2006	2007	2008	Permanent effekter
Reformer				
UO 2 Statliga kompetensöverföringsjobb	360	360		0
UO 2 Finansinspektionen	15	12	12	12
UO 2 Statskontoret	10			0
UO 2 Försök med trängselskatt i Stockholm	509	170		0
UO 3 Skatteverket	225	225		0
UO 3 Tullverket	25	25		0
UO 4 Domstolsväsendet m.m.	55	35		0
UO 4 Kriminalvården	400	400	400	400
UO 4 Säkerhetspolisen	21			0
UO 5 Internationella organisationer	100	100	100	100
UO 8 Integration	32	27	7	3
UO 8 Asylsökandes sjukvård	75	75	75	75
UO 8 Tidigare asylsökandes skolgång	0	50	50	50
UO 8 Kommuners sociala insatser flyktingbarn	50	50	50	50
UO 8 Ökad kvalitet mottagningsverksamheten	43	52	60	50
UO 9 Alkohol och narkotika	185	185		0
UO 9 Anhörigstöd	100	100	100	100
UO 9 Beredskap vid infektionsutbrott	10	10	10	0
UO 10 Försäkringskassans administration	891	596		0
UO 10 Hälso- och sjukvårdens arbete med sjukskrivningar		1 000	1 000	0
UO 10 Höjt tak sjukpenning (1/7 2006)	800	1 800	1 900	1 900
UO 11 Bostadstillägg till pensionärer	120	120	120	120
UO 13 Plusjobb, merkostnadsersättning	378	504	252	0
UO 13 Arbetspraktik m.m.	1 755	1 361	568	0
UO 13 Feriearbeten	25			0
UO 13 Arbetsplatsintroduktion invandrare	148			0
UO 13 Lärlingsplatser	581	581		0
UO 13 Arbetsmarknadsutbildning, kriminalvård	142			0
UO 13 Akademikerpraktik bemanningsföretag	515	515		0
UO 13 AMV	200	200		0
UO 13 Valutakursjustering socialfonden	72	72		0
UO 13 Höjt tak lönebidrag m.m.	486	1 057	1 101	1 101
UO 14 Företagshälsovårdsutbildning	10	10	10	0
UO 15 Studiestöd maa. kvalificerad yrkesutbildning	32	32		0
UO 15 Studiestöd maa. praktisk-pedagogisk utbildning	10	5		0
UO 15 Studiestöd maa. högskoleplatser	505	586	586	586
UO 16 Kvalitetssatsning, skolan	77			0
UO 16 Kvalificerad yrkesutbildning	63	63		0
UO 16 Praktisk-pedagogisk utbildning (PPU)	27	14		0
UO 16 Högskoleplatser	1 156	1 300	1 300	1 300
UO 16 Kvalitetshöjning, högskolan	133	268	268	268
UO 16 Pensionsavgifter, kombinationsläkare	261	60	60	60

Fortsättning på tabell 7.10 Nu föreslagna och aviserade utgiftsförändringar

Förändring av offentliga finanser och effekter på takbegränsade utgifter i förhållande till 2005 års ekonomiska vårproposition.

Miljoner kronor	2006	2007	2008	Permanent effekter
UO 17 Museisamlingar m.m.	275	275		0
UO 17 Film	55	65	75	75
UO 17 Kulturpensioner	55	55	55	55
UO 17 Bidrag för kvinnors organisering	25,5	27	28	28
UO 18 Länsstyrelser - traineeutbildning och ökad tillsyn	131	131		0
UO 18 Ersättning stormen	12			0
UO 19 Återläggning stormenfinansiering	100			0
UO 19 Transportbidrag	50			0
UO 19 Valutakursjustering regionalfonden	39	39	19	0
UO 19 Regionala resurscentra för kvinnor	15			0
UO 20 Miljömålsproposition		150	200	0
UO 20 Biologisk mångfald	120	100	100	0
UO 20 KLIMP	200	320	320	0
UO 21 Energiforskning	270	270	370	0
UO 21 Vindkraft			70	0
UO 22 Återläggning stormenfinansiering	115			0
UO 22 Vägar		150	482	0
UO 23 Återplantering	150	150	150	0
UO 23 Handelsgödsel	100			0
UO 24 Branschsamtal (2006-2010)	200	200	200	0
UO 24 NUTEK	20	20	20	0
UO 24 FOU i små och medelstora företag	100			0
UO 25 Kommunalekonomisk utjämning		1 000	6 000	6 000
UO 25 Kommunalekonomisk utjämning, barns skolgång	50			0
UO 25 Återläggning stormenfinansiering	100			0
Mindre utgiftsreformer	80	59	51	46
<i>Summa reformer på utgiftsområden</i>	<i>12 867</i>	<i>15 029</i>	<i>16 168</i>	<i>12 379</i>
Utgiftsminskningar	-77	-17	-18	-18
Summa ökning av takbegränsade utgifter	12 786	15 013	16 151	12 361
<i>Skatteutgifter</i>				
Plusjobb	3 834	5 112	2 556	0
Utbildningsvikariat	1 248	1 248	0	0
Konverteringstöd direktverkande el	300	300	300	0
Konverteringstöd oljeuppvärmning	100	100	100	0
FOU i små och medelstora företag	0	200	200	200
<i>Summa skatteutgifter</i>	<i>5 482</i>	<i>6 960</i>	<i>3 156</i>	<i>200</i>
Nettoförsvagnig av den offentliga sektorns finanser	18 268	21 973	19 307	12 561

¹ Dessa reformer redovisas i tabell 7.8 under övriga makroekonomiska förändringar.

7.4.3 Övriga utgiftsförändringar jämfört med 2005 års ekonomiska vårproposition

I avsnitt 7.4.2 redovisas effekten av nya förslag till utgiftsförändringar i form av utgiftsreformer och förslag till finansiering. I detta avsnitt redovisas förändringen av utgiftsramarna 2006 och 2007 till följd av andra faktorer (se också tabell 7.7).

Pris- och löneomräkning av anslag för förvaltnings- och investeringsändamål

I den inledande fasen av budgetprocessen hantearas anslag för förvaltnings- och investeringsändamål i fasta priser. Dessa anslag räknas om till löpande priser genom att pris- och löneindex knyts till anslagen.

I 2005 års ekonomiska vårproposition gjordes en slutlig pris- och löneomräkning för 2006 och en preliminär pris- och löneomräkning för 2007. I förevarande proposition revideras den preliminära pris- och löneomräkningen för 2007 och en preliminär omräkning görs av anslagen för 2008. Omräkningen baseras bland annat på antaganden om löneutvecklingen i den konkurrensutsatta sektorn. Vid beräkningen görs ett avdrag för produktivitetsutvecklingen motsvarande ett årligt genomsnitt av produktivitetsutvecklingen inom den privata tjänstesektorn under de senaste tio åren, se vidare avsnitt 7.9.

Den reviderade preliminära pris- och löneomräkningen leder till att anslagen ökar med ca 200 miljoner kronor 2007 jämfört med beräkningen i vårpropositionen.

Övriga makroekonomiska förändringar

I jämförelse med 2005 års ekonomiska vårproposition har anslag som styrs av den makroekonomiska utvecklingen justerats med hänsyn tagen till nya antaganden. Justeringen berör huvudsakligen ett trettiotal anslag för transfereringsändamål.

Antalet personer i konjunkturberoende arbetsmarknadspolitiska åtgärder som finansieras på budgetens utgiftssida ökar med 0,5 procentenheter av arbetskraften 2006 och 2007 i förhållande till beräkningen i 2005 års ekonomiska vårproposition. Utgiftsökningen på grund av detta beräknas till ca 3 miljarder kronor både 2006 och 2007. Dessa utgifter, som här redovisas som en makroekonomisk förändring,

ingår även i de i tabell 7.10 redovisade utgiftsreformerna.

Antalet personer som är öppet arbetslösa minskar 2007 med 0,2 procentenheter jämfört med antagandet i 2005 års ekonomiska vårproposition med hänsyn tagen till Statistiska centralbyråns nya definition vid arbetskraftsundersökningen (AKU). Det leder till en utgiftsminskning med ca 1 miljard kronor.

Sammantaget leder de makroekonomiska förändringarna till att utgifterna inom utgiftsområde 13 Arbetsmarknad ökar med 3 miljarder kronor 2006 och 2 miljarder kronor 2007 jämfört med beräkningen i 2005 års ekonomiska vårproposition.

Utgiftsområde 27 Avgiften till Europeiska gemenskapen ökar 2006 med 0,7 miljarder kronor i förhållande till beräkningen i 2005 års ekonomiska vårproposition till följd av ett högre antagande om eurokursen.

Ett lägre inkomstindex medför 0,3 respektive 0,4 miljarder kronor lägre utgifter för ålderspensionssystemet vid sidan av statsbudgeten under 2006 och 2007.

Sammantaget innebär revideringarna av makroprognosen att de takbegränsade utgifterna ökar med 3,0 miljarder kronor 2006 och med 1,5 miljarder kronor 2007 (se Övriga makroekonomiska förändringar i tabell 7.8).

Volym

Utgifterna för 2006 och 2007 har också förändrats jämfört med beräkningen i 2005 års ekonomiska vårproposition till följd av nya prognoser för volymer inom vissa regelstyrda transfereringssystem.

Inom utgiftsområde 10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och handikapp beräknas utgifterna bli väsentligt lägre 2006 och 2007 till följd av att antalet sjukpenningdagar och rehabiliteringspenningdagar antas bli lägre än vad som beräknades i 2005 års ekonomiska vårproposition. Detta beror på flera faktorer, däribland att åtgärderna mot ohälsan börjar ge resultat. Det faktum att de kortare sjukskrivningsfallens minskningstakt tilltog under juni och juli och att det sammantagna antalet personer i öppen arbetslöshet och i arbetsmarknadsåtgärder har reviderats upp i förhållande till 2005 års ekonomiska vårproposition bidrar också till att sjuktalet har reviderats ner. De reviderade prognoserna för

antalet sjukpenningdagar och rehabiliteringspenningdagar beräknas leda till att utgifterna netto minskar med nära 4 miljarder kronor 2006 och med ca 5 miljarder kronor 2007 jämfört med beräkningen i 2005 års ekonomiska vårproposition.

Att prognostisera antalet sjukpenningdagar på längre sikt än två år är svårt. Detta gäller i synnerhet, då effekten av ett flertal åtgärder för att minska ohälsan ännu inte fått fullt genomslag. I ett historiskt perspektiv samvarierar sjuktal mycket starkt med arbetslöshetstal i Sverige. Den aktuella prognosen för sjuktalen innebär att den pågående minskningen av sjuktalen bromsar in under 2007. Inbromsningen av sjuktalen 2007 beror på att regeringen i sin prognos för sjuktalen beräkningsmässigt har valt att beakta det historiska samband som observerats mellan sjuktal och arbetslöshetstal. Prognosen i denna proposition innebär att arbetslösheten minskar kontinuerligt 2006–2008. Regeringen bedömer dock att målet om en halvering av antalet sjukskrivningsdagar mellan 2002 och 2008 är inom räckhåll. Nuvarande prognos innebär att antalet sjukpenningdagar 2006 understiger 2002 års nivå med ca 36 procent, vilket utgör ett gott utgångsläge för att nå målet till 2008.

Antalet personer med aktivitets- och sjukersättning (f.d. förtidspension) antas sammantaget bli något färre 2006–2007 än vad som antogs i 2005 års ekonomiska vårproposition, vilket innebär att utgifterna revideras ned med ca 0,2 miljarder kronor 2006 och med ca 0,4 miljarder kronor 2007.

Antalet personer med garantipension (inom utgiftsområde 11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom) väntas bli färre 2006 och 2007, medan antalet personer med inkomstpension väntas bli fler än i prognosen i vårpropositionen. Sammantaget innebär volymförändringarna inom ålderspensionssystemet och garantipensionssystemet att utgifterna revideras upp med ca 0,2 miljarder kronor 2006 och med ca 0,5 miljarder kronor 2007.

Inom utgiftsområde 12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn har antalet föräldrapenningdagar reviderats ner 2006 och 2007 jämfört med beräkningen i 2005 års ekonomiska vårproposition. Detta beror bland annat på att prognosen för antalet födda barn har reviderats ner, vilket också medför att utgifterna för anslaget 21:1 *Allmänna barnbidrag* minskar.

Dessa volymförändringar innebär sammantaget att utgifterna inom utgiftsområdet minskar med ca 0,6 miljarder kronor 2006 och med ca 0,8 miljarder kronor 2007 jämfört med beräkningarna i 2005 års ekonomiska vårproposition.

Sammantaget innebär revideringarna av posten Volymförändringar (se tabell 7.8) att de takbegränsade utgifterna minskar med 4,6 miljarder kronor 2006 och med 6,1 miljarder kronor 2007 i förhållande till beräkningen i 2005 års ekonomiska vårproposition.

I tabell 7.11 redovisas utfall (även könsfördelat) och prognoser för volymer inom olika transfereringssystem. Redovisningen begränsas till anslag där förändrade volymer medför betydande utgiftsförändringar.

Tabell 7.11 Volymer 2004–2008

Förändring jämfört med 2005 års ekonomiska vårproposition anges inom parentes.

Utgifts- område	Utfall 2004	Köns- fördelning utfall 2004	Prognos				
			2005	2006	2007	2008	
8	Antal registrerade asylsökande	40 500	36,0% kv 64,0% m	34 800 (100)	30 500 (2 100)	29 600 (2 900)	28 800
9	Antal personer med assistansersättning	12 300	47,0% kv 53,0% m	13 100 (0)	13 700 (0)	14 300 (100)	14 900
10	Antal sjukpenningdagar (netto), miljoner	78,3	61,7% kv 38,3% m	67,4 (-4,0)	60,9 (-5,9)	59,2 (-7,6)	60,9
10	Antal rehabiliteringspenningdagar (netto), miljoner	5,0	67,2% kv 32,8% m	4,3 (-1,4)	4,3 (-2,0)	4,3 (-2,6)	4,3
10	Antal personer med sjukersättning	514 600	58,9% kv 41,1% m	538 600 (500)	553 600 (-200)	559 300 (-1 900)	559 600
10	Antal personer med aktivitetsersättning	9 100	52,4% kv 47,6% m	14 100 (-800)	16 100 (-2 200)	18 000 (-1 900)	20 000
11	Antal personer med garantipension	875 000	78,9% kv 21,1% m	849 100 (-10 800)	832 800 (-8 500)	817 300 (-8 400)	807 700
ÅP	Antal personer med tilläggspension	1 455 600	52,2% kv 47,8% m	1 487 500 (400)	1 525 100 (1 800)	1 570 500 (3 400)	1 622 600
ÅP	Antal personer med inkomstpension	156 900	49,7% kv 51,1% m	254 300 (7 700)	355 000 (10 700)	461 000 (12 100)	573 000
ÅP	Antal personer med premiepension	110 600	50,5% kv 49,5% m	196 700 (-8 600)	293 200 (-27 900)	400 000 (-40 700)	520 300
10 och 11	Antal pensionärer samt personer med aktivitets- och sjukersättning som erhåller bostadstillägg	430 500	74,3% kv 25,7% m	429 000 (1 600)	427 000 (1 300)	422 800 (4 400)	414 300
12	Antal barnbidrag	1 714 900		1 701 000 (-2 000)	1 685 000 (-6 000)	1 668 000 (-10 000)	1 652 000
12	Antal uttagna föräldrapenningdagar, miljoner	42,3	81,3% kv 18,7% m	43,6 (-0,6)	44,5 (-1,2)	45,4 (-1,5)	46,3
12	Antal uttagna tillfälliga föräldrapenningdagar, miljoner	5,1	54,6% kv 45,6% m	5,4 (0,1)	5,4 (0,1)	5,4 (0)	5,5
15	Antal personer med studiehjälp	425 600	51,0% kv 49,0% m	441 000 (-800)	460 000 (-1 000)	477 400 (-1 000)	486 900
15	Antal personer med studiemedel	434 300	56,0% kv 44,0% m	431 800 (0)	452 000 (20 200)	451 800 (20 000)	450 800
15	Antal personer med rekryteringsbidrag	26 900	72,0% kv 28,0% m	29 300 (3 300)	28 300 (-2 300)	31 300 (600)	31 900

Anm.: Antaganden om arbetslöshetstal och deltagare i arbetsmarknadspolitiska program ingår i de makroekonomiska förutsättningarna, som redovisas i avsnitt 7.2.

Anm.: Volymuppgifter om antal personer avser årsgenomsnitt.

Tekniska förändringar och övrigt

Revideringar av utgifterna kan också föranledas av nya prognosmetoder, justeringar till följd av ny information, korrigeringar av tidigare gjorda fel samt regeländringar utom regeringens omedelbara kontroll, t.ex. genom ändringar i EU:s regelverk. Revideringar kan också göras till följd av budgettekniska förändringar.

Förslaget om höjt grundavdrag gör att skatteintäkterna för kommuner och landsting beräknas minska med 2,5 miljarder kronor. Den föreslagna höjningen av skattereduktionen för den allmänna pensionsavgiften gör däremot att skatteintäkterna för kommuner och landsting beräknas öka med 3,1 miljarder kronor. Dessa förändringar leder till att utgiftsramen 2006 för utgiftsområde 25 Allmänna bidrag till kommuner minskas med 0,5 miljarder kronor som följd av en teknisk justering.

Utgiftsområde 10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och handikapp minskas 2006 med 0,7 miljarder kronor p.g.a. slutregleringen av den statliga ålderspensionsavgiften för 2003.

Utgiftsområde 27 Avgiften till Europeiska gemenskapen justeras ned 2006 i förhållande till beräkningen i 2005 års ekonomiska vårproposition till följd av nya antaganden för nivån på avgiften.

Sammantaget innebär denna typ av revideringarna (se Övriga förändringar, tabell 7.8) att de takbegränsade utgifterna minskar med 2,9 respektive 2,4 miljarder kronor 2006 och 2007 i förhållande till beräkningen i 2005 års ekonomiska vårproposition.

Minskning av anslagsbehållningar

Statliga myndigheter har vissa möjligheter att omfördela sina utgifter över tiden. Medel på ramanslag som inte utnyttjas under ett budgetår kan inom vissa gränser sparas till efterföljande år. Det innebär att en myndighet utöver anvisade anslagsmedel även kan använda tidigare sparade anslagsmedel. Myndigheter har också möjligheter att inom vissa gränser låna av efterföljande års anslag. Förskjutningar av detta slag redovisas som en för alla ramanslag gemensam beräkningspost benämnd Minskning av anslagsbehållningar. Denna post ingår i de takbegränsade utgifterna. För kommande budgetår erhålls en prognos för de takbegränsade utgifterna genom att den beräknade förändringen av anslagsbehållningarna läggs till utgiftsramarna och ålderspensionssystemets

utgifter. Myndigheternas förbrukning av anslagsbehållningar och utnyttjande av anslagskrediter utgör en betydande osäkerhet i beräkningen av de takbegränsade utgifterna.

I förhållande till prognosen i den ekonomiska vårpropositionen beräknas förbrukningen av anslagsbehållningarna bli lägre 2006 och 2007, bl.a. till följd av den ovan aviserade strikta prövningen av anslagsbehållningar i enlighet med den så kallade 3-procentregeln¹ och indrag av den del (0,6 procent) av anslag för förvaltnings- och investeringsändamål som ställts till regeringens disposition 2005.

7.5 Finansiering av anläggningstillgångar och rörelsekapital

Enligt lagen (1996:1059) om statsbudgeten fastställer riksdagen årligen en total låneram i Riksgäldskontoret för investeringar i anläggningar som används i statens verksamhet (20 §). Vidare fastställer riksdagen årligen en total kreditram i Riksgäldskontoret för att täcka behovet av rörelsekapital (21 §).

7.5.1 Låneramar för 2006

Regeringens förslag: Regeringen får för 2006 besluta om lån i Riksgäldskontoret för investeringar i anläggningstillgångar som används i statens verksamhet intill ett belopp av 28 000 000 000 kronor.

I tabell 7.11 redovisas för varje utgiftsområde beräknade sammanlagda låneramar för investeringar i anläggningstillgångar som används i statens verksamhet för 2006. Den totala låneramen avser summan av lån för detta ändamål som regeringen via myndigheterna (exkl. Sjunde AP-fonden) högst får ha i Riksgäldskontoret under 2006.

¹ Enligt 11a § anslagsförordningen (1996:1189) skall regeringen varje år pröva det anslagssparande som överstiger 3 procent på ramanslag. Myndigheten kan ej disponera anslagssparande överstigande 3 procent utan regeringens medgivande.

Beloppen för respektive utgiftsområde är preliminära eftersom regeringen först i samband med regleringsbrev för 2006 fattar beslut om låneramen för respektive myndighet. Summan per utgiftsområde innefattar också tidigare tagna lån.

Tabell 7.12 Låneram för 2006

Miljoner kronor

Utgiftsområde	Ram 2005 i regleringsbrev	Skuld 30/6 2005	Preliminär Låneram 2006
1 Rikets styrelse ¹	680	492	681
2 Samhällsekonomi och finansförvaltning ²	769	523	746
3 Skatt, tull och exekution	1 165	878	1 175
4 Rättsväsendet	3 873	3 040	4 377
5 Internationell samverkan	26	8	26
6 Försvar samt beredskap mot sårbarhet	4 441	3 331	5 189
7 Internationellt bistånd	119	93	148
8 Invandrare och flyktingar	97	63	129
9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg	298	201	295
10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och handikapp	2 555	1 990	2 530
13 Arbetsmarknad	594	337	594
14 Arbetsliv	102	61	105
16 Utbildning och universitetsforskning	6 299	4 614	6 324
17 Kultur, medier, trossamfund och fritid	547	390	547
18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande	462	289	448
19 Regional utveckling	0	0	1
20 Allmän miljö- och naturvård	113	75	123
21 Energi	40	30	40
22 Kommunikationer	2 806	2 227	3 146
23 Jord- och skogsbruk, fiske med anslutande näringar	627	396	886
24 Näringsliv	253	125	262
Ej fördelat			228
Summa	26 363	19 328	28 000

Anm.: Låneramen för Sjunde AP-fonden behandlas separat (avsnitt 7.5.3) och ingår därför inte i tabellen.

¹ Exklusive Riksdagsförvaltningen och Riksdagens ombudsmän, justitiombudsmännen.

² Exklusive Riksrevisionen.

Regeringen beräknar att det behövs en sammanlagd låneram på 28,0 miljarder kronor för 2006. För att kunna möta oförutsedda behov kommer

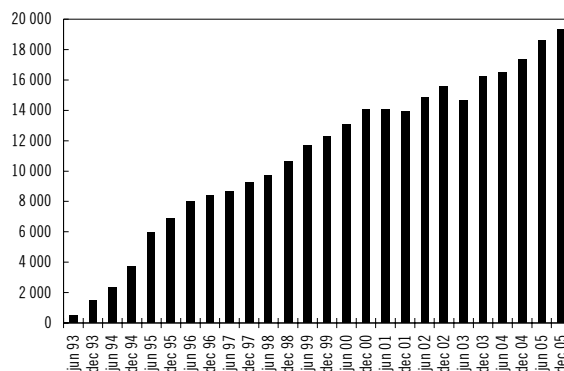
preliminärt 228 miljarder kronor inte att fördelas till myndigheterna.

Jämfört med den låneram som riksdagen beslutat för 2005 innebär förslaget till låneram för 2006 en ökning med 1,5 miljarder kronor eller 6 procent. Den genomsnittliga ökningstakten av låneramen under perioden 2000–2005 har uppgått till cirka 7 procent per år.

Myndigheternas totala skuld avseende investeringar i anläggningstillgångar uppgick till 19,3 miljarder kronor vid halvårsskiftet 2005, vilket är cirka 2,8 miljarder kronor mer än vid samma tidpunkt ett år tidigare.

Diagram 7.2 Myndigheternas investeringslån juni 1993–juni 2005

Miljoner kronor

Källa: Riksgäldskontoret

Diagram 7.2 visar lånevolyms utveckling sedan systemet infördes 1993. År 2000 var lånevolymsvolymen 12,3 miljarder kronor. I år är lånevolymsvolymen 19,3 miljarder kronor.

Tabell 7.13 Investeringslån och låneramar 2000–2005

Miljoner kronor

	Lån 30 juni	Låneram	Utnyttjandegrad 30 juni
2000	12 270	18 700	66 %
2001	12 662	20 300	62 %
2002	14 807	22 500	66 %
2003	14 618	23 500	62 %
2004	16 494	25 000	66 %
2005	19 238	26 500	73 %

Källa: Riksgäldskontoret och Finansdepartementet.

Som framgår av tabell 7.12 har utnyttjandegraden av den totala låneramen per den 30 juni respektive år under åren 2000–2004 uppgått till mellan 62 och 66 procent. 2005 har utnyttjandegraden ökat till 73 procent. Det bör också observeras att upplåningen i regel ökar

under det andra halvåret, varför utnyttjandegraden som redovisas ovan i regel är lägre än utnyttjandegraden vid utgången av respektive år.

7.5.2 Räntekontokrediter för 2006

Regeringens förslag: Regeringen får för 2006 besluta om krediter för myndigheternas räntekonton i Riksgäldskontoret intill ett belopp av 19 200 000 000 kronor.

Myndigheterna placerar överskottslikviditet och finansierar sitt behov av rörelsekapital i Riksgäldskontoret. Respektive myndighet har för dessa ändamål ett räntekonto med kredit. Storleken på räntekontokrediterna varierar, men ligger normalt i intervallet 5–10 procent av summan av respektive myndighets anslag, bidrag och avgiftsinkomster. Beräknade kreditramar för 2006 redovisas per utgiftsområde i tabell 7.14 tillsammans med totalt saldo och bruttoskuld på räntekontona per den 30 juni 2005. Vid beräkningen av bruttoskulden ingår endast de myndigheter som hade ett negativt saldo på räntekontot och som därmed utnyttjat sin kredit.

Regeringen föreslår att summan av kreditramarna för myndigheternas räntekonton (exkl. Sjunde AP-fonden) får uppgå till högst 19,2 miljarder kronor för 2006, vilket innebär att den totala ramen ökar med 0,5 miljarder kronor jämfört med 2005. För att kunna möta oförutsedda behov kommer preliminärt 219 miljoner kronor inte att fördelas till myndigheterna.

Av första kolumnen i tabell 7.14 framgår att myndigheterna vid halvårsskiftet i år hade betydande inlåning på sina räntekonton. En anledning till att inlåningen är större än utlåningen är det anslagssparande som myndigheterna har byggt upp. Det kan också bero på att det för den avgiftsfinansierade verksamheten uppstår en likviditet som placeras på räntekontot. Endast 28 av de 240 myndigheter som har räntekonton med kredit i Riksgäldskontoret utnyttjade sin kredit per den 30 juni 2005.

Tabell 7.14 Räntekontokreditram för 2006

Miljoner kronor

Utgiftsområde	Saldo 30/6 2005 ¹	Brutto- skuld 30/6 2005	Preliminär kreditram 2006
1 Rikets styrelse ²	-663	3	576
2 Samhällsekonomi och finansförvaltning ³	-1 406	622	2 384
3 Skatt, tull och exekution	-496	0	811
4 Rättsväsendet	-236	485	2 774
5 Internationell samverkan	-2	0	2
6 Försvar samt beredskap mot sårbarhet	-7 938	59	3 024
7 Internationellt bistånd	-117	0	23
8 Invandrare och flyktingar	-7	4	77
9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg	-308	71	317
10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och handikapp	-437	0	729
13 Arbetsmarknad	-265	0	381
14 Arbetsliv	-113	1	85
16 Utbildning och universitetsforskning	-8 310	14	2 845
17 Kultur, medier, trossamfund och fritid	-203	19	219
18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande	-1 013	0	350
19 Regional utveckling	-1	0	3
20 Allmän miljö- och naturvård	-213	0	38
21 Energi	-12	0	19
22 Kommunikationer	-5 213	4	3 290
23 Jord- och skogsbruk, fiske med anslutande näringar	-500	47	680
24 Näringsliv	-108	220	354
Ej fördelat			219
Summa	-27 561	1 549	19 200

Anm.: Räntekontokrediterna för Sjunde AP-fonden behandlas separat (avsnitt 7.5.3) och ingår därför inte i tabellen.

¹ Ett negativt belopp för saldo den 30 juni 2005 innebär en behållning i Riksgäldskontoret.

² Exklusive Riksdagsförvaltningen och Riksdagens ombudsmän, justitieombudsmännen.

³ Exklusive Riksrevisionen.

7.5.3 Sjunde AP-fonden

Regeringens förslag: För Sjunde AP-fondens verksamhet får regeringen för 2006 dels besluta om lån i Riksgäldskontoret för investeringar i anläggningstillgångar som används i verksamheten intill ett belopp av 5 000 000 kronor, dels besluta om kredit på räntekonto i Riksgäldskontoret intill ett belopp av 200 000 000 kronor.

Sjunde AP-fonden har bildats för att förvalta premiepensionsmedel inom det reformerade ålderspensionssystemet. En del av pensionsavgiften ger rätt till premiepension och förvaltas i värdepappersfonder efter individuella val. För de personer som avstår från att välja någon annan fond skall medlen placeras i Premiesparfonden som förvaltas av Sjunde AP-fonden. Därutöver förvaltar Sjunde AP-fonden ytterligare en fond, Premievalsfonden, som kan väljas på samma sätt som andra fonder inom premiepensionssystemet. Sjunde AP-fonden har inga uppgifter utöver förvaltningen av dessa fonder. För detta ändamål har organisation och verksamhet byggts upp från grunden.

Kostnaderna för Sjunde AP-fondens verksamhet skall täckas med de förvaltningsavgifter som tas ur fonderna. Detta gäller även kostnaderna för att bygga upp verksamheten. Starka skäl talar för att kostnaderna under uppbyggnadsskedet sprids över en längre period för att inte oproportionerligt belasta några enstaka årgångar av premiepensionssparare. För detta ändamål disponerar Sjunde AP-fonden krediter i Riksgäldskontoret (RGK). För 2005 disponerar Sjunde AP-fonden dels ett räntekonto med kredit på högst 200 miljoner kronor, dels en låneram på högst 10 miljoner kronor för finansiering av investeringar i anläggningstillgångar som används i verksamheten. Vid ingången av 2005 var kontokredit utnyttjad med ca 126 miljoner kronor medan Sjunde AP-fondens lån för finansiering av anläggningstillgångar vid samma tillfälle uppgick till ca 1 miljoner kronor.

Vid årsskiftet 2004/05 uppgick Premiesparfondens och Premievalsfondens marknadsvärderade tillgångar till 40,1 respektive 1,2 miljarder kronor. När Premiepensionsmyndigheten (PPM) fördelade ytterligare premie-

pensionsmedel på fonder i januari 2005 tillfördes Premiesparfonden ca 7,7 miljarder kronor och Premievalsfonden ca 0,2 miljarder kronor. Den förra är således ojämförligt större och spelar därför en avgörande roll för Sjunde AP-fondens finansiering. Förvaltningsavgiften, som uppgår till 0,5 procent av förvaltad kapital per år, reduceras genom det rabattsystem som tillämpas av PPM. Rabatten kommer premiepensions-spararna till del genom att PPM köper nya fondandelar för rabattbeloppet. För Premiesparfondens del innebär detta att nettoavgiften efter rabatt för närvarande begränsas till 0,15 procent per år.

För 2005 kan Sjunde AP-fondens totala kostnader uppskattas till ca 94,7 miljoner kronor medan Sjunde AP-fondens avgiftsintäkter netto kan beräknas till ca 74,2 miljoner kronor. Det budgeterade underskottet 2005 kan därmed uppskattas till 20,5 miljoner kronor. Det balanserade underskottet i Sjunde AP-fondens verksamhet beräknas till drygt 175 miljoner kronor vid utgången av 2005 och ca 193 miljoner kronor vid utgången av 2006. Kreditbehovet är dock lägre än underskottet, främst därför att rabatten till PPM betalas kvartalsvis i efterskott. Mot den bakgrunden bedömer regeringen att en oförändrad ram på 200 miljoner kronor för kredit på räntekonto är tillräcklig under 2006. En ram på 5 miljoner kronor avseende lån för finansiering av anläggningstillgångar under 2006 bedöms vara tillräcklig.

Beräkningar utifrån en rad antaganden innefattande bl.a. in- och utflöden i Premiesparfonden och Premievalsfonden, förväntad avkastning och kostnadsutveckling, visar att Sjunde AP-fonden kommer att redovisa successivt förbättrade årsresultat. Med de förutsättningar som gällde vid årsskiftet 2004/05 beräknades dock årsresultaten förbli negativa fram till och med 2008. Genom årliga överskott därefter beräknas det balanserade underskottet bli allt lägre för att elimineras efter ytterligare ca sju år.

7.5.4 Övrig utlåning från Riksgäldskontoret

Av 23 § lagen (1996:1059) om statsbudgeten följer att riksdagen för en viss myndighet eller för viss anskaffning kan besluta att lånefinansiering skall ske på annat sätt än genom ovan beskrivna låne- och kreditramar.

Totalt uppgick denna utlåning i Riksgäldskontoret till 194,9 miljarder kronor den 30 juni 2005. Centrala studiestödsnämndens kredit för studielån är störst och den uppgick till 133,7 miljarder kronor. I tabell 7.15 presenteras en översikt av övriga kreditramar i och utanför Riksgäldskontoret.

Förslagen till beslut om nya eller ändrade ramar för övrig utlåning från Riksgäldskontoret återfinns inom respektive utgiftsområde.

Tabell 7.15 Övriga kreditramar 2006

Miljoner kronor

Myndighet/verksamhet	Skuld 30/6 2005	Preliminär Kreditram 2006
A-train	1 000	0
Banverket	11 979	16 300
Botniabanan	6 355	12 500
Centrala studiestödsnämnden	133 684	148 000
Exportkreditnämnden	-6 424	obegränsad
Fortifikationsverket	5 628	6 925
Försvarets materielverk	14 421	28 500
Insättningsgarantinämnden	0	obegränsad
Jordbruksverket	1 491	7 100
Kammarkollegiet	-6	105
Luftfartsverket	5 577	7 700
Premiepensionsmyndigheten	27	3 000
Radiotjänst i Kiruna	1 113	1 310
RGK:s garantiverksamhet, ordinarie garantireserv	-1 896	obegränsad
RGK:s garantiverksamhet garantier, till vissa statliga bolag	-545	22 000
RGK:s garantiverksamhet, garantier till internationella finansieringsinstitut	197	obegränsad
Sjöfartsverket	-588	350
Skatteverket	5 484	obegränsad
Socialstyrelsen	128	200
Statens bostadskreditnämnd, nya garantier	0	obegränsad
Statens bostadskreditnämnd, äldre garantier	-1 237	obegränsad
Statens bostadskreditnämnd, garantier för avlösen av kommunal borgen	-245	1 000
Statens fastighetsverk	8 462	10 000
Statens järnvägar	-1 896	12 000 ¹
SJ AB	0	2 000
Jernhusen AB	1 000	1 000
Swedcarrier AB	10	300
Statens pensionsverk	-180	25
Svensk-Danska broförbindelsen AB	3 856	0
Svenska kraftnät	19	1 500
Volvo Aero AB	80	
Vägverket ²	3 700	19 000
Summa	191 193	

Anm.: Affärsverk har även möjlighet att låna utanför Riksgäldskontoret. Utöver de kreditramar som redovisas i tabellen finns också låneramar och räntkontokrediter för riksdagens myndigheter som föreslås av Riksdagsstyrelsen och styrelsen för Riksrevisionen. Dessa förslag återfinns inom utgiftsområde 1 respektive 2.

¹ Avser lån i och utanför Riksgäldskontoret inklusive leasing- och leaseholdåtaganden.

² Avser Vägverkets totala upplåning.

7.6 Statliga garantier

Staten har utestående ekonomiska förpliktelse i form av garantier, t.ex. kapitaltäckningsgarantier, kreditgarantier, borgensåtaganden, grundförförbindelser och pensionsgarantier. En samlad redovisning av den statliga garantiverksamheten ges i Årsredovisning för staten 2004 (skr. 2004/05:101). I detta avsnitt presenteras en översikt avseende de anslag som under 2006 kan komma att belastas till följd av garantiverksamheten.

Sedan den 1 januari 1998 ställs krav på kostnadstäckning i hanteringen av statliga garantier. Detta innebär att risken i varje garantiengagemang eller grupp av engagemang skall beräknas. Utifrån detta bestäms en avgift för garantin som debiteras garantitagaren. Riksdagen kan emellertid besluta att en lägre eller ingen avgift alls skall debiteras för ett visst åtagande. Till den del full kostnadstäckning inte erhålls från garantitagaren är det fråga om en statlig subvention som skall belasta ett anslag. Avgiftsinkomster och i förekommande fall anslagsmedel motsvarande subventionen förs till ett konto, en garantireserv, i Riksgäldskontoret. Till reserven förs också eventuella återvinningar från tidigare infriade garantier. Reservens finansierar garantiverksamhetens administration och skadeutfall. Garantiverksamheten skall vara långsiktigt självbärande.

I tabell 7.16 presenteras en översikt över de anslag vars ändamål 2006 föreslås omfatta garantiverksamhet. Regeringens förslag presenteras under respektive utgiftsområde.

Tabell 7.16 Anslag vars ändamål 2006 omfattar garantiverksamhet

UO	Anslag	Garantiåtagande
2	2:5 Avsättning för garantiverksamhet	A/O dom Shvetsii Vissa internationella finansieringsinstitut
7	8:1 Biståndsverksamhet	Garantier under Lomé IV Bis och Cotonou-avtalet
7	8:1 Biståndsverksamhet	U-kreditgarantier
7	8:5 Avsättning för förlustrisker vad avser garantier för finansiellt stöd och exportkreditgarantier	NIB/MIL, exportkreditgarantier till Baltikum, Ryssland m.fl.
16	25:27 Stockholms universitet: Forskning och forskarutbildning 25:35 Kungl. Tekniska högskolan: Forskning och forskarutbildning	Fysikhuset Stockholm KB
18	31:4 Statens bostadskreditnämnd: garantiverksamhet	Bostadskreditgarantier
22	36:2 Våghållning och statsbidrag 36:4 Banverket: Banhållning och sektorsuppgifter	Öresundsbrokonsortiet
22	36:4 Banhållning och sektorsuppgifter	Arlandabanan Projekt AB

Regeringen gav i mars 2004 Riksgäldskontoret i uppdrag att samordna arbetet med att få till stånd en gemensam redovisning av kostnader och risker inom garantiområdet. Samtliga garantimyndigheter deltog i arbetet som avrapporterades i mars 2005 (*Gemensam kostnads- och riskredovisning för statens garantimyndigheter*, Dnr Fi 2005/1595/FIA). Förslagen bereds i Regeringskansliet.

7.7 Beställningsbemyndiganden

Enligt 12 § lagen (1996:1059) om statsbudgeten får regeringen, för det ändamål och med högst det belopp som riksdagen bestämmer, beställa varor eller tjänster samt besluta om bidrag, ersättning, lån eller liknande som medför utgifter under senare budgetår än det statsbudgeten avser.

Regeringen begär bemyndiganden i anslagsavsnitten för de anslag som berörs. Där redovisas tabeller med information om bland annat nya och infriade förpliktelser under 2004–2006.

I tabell 7.17 görs en sammanfattning per utgiftsområde av begärda bemyndiganden för 2006. I kolumnen Ingående förpliktelser redovisas de åtaganden mot ett särskilt bemyndigande som staten beräknas ha i form av beställningar av varor och tjänster, beslut om bidrag m.m. vid ingången av 2006. I nästa kolumn anges de nya förpliktelser av denna typ som staten förväntas ikläda sig under 2006. Kolumnen Infriade förpliktelser visar förpliktelser som förväntas innebära utgifter under 2006 och som regeringen ingått tidigare år. Kolumnen Utestående förpliktelser utgör summan av ingående och nya förpliktelser minus infriade förpliktelser. I den sista kolumnen, Begärda bemyndiganden, redovisas omfattningen av de bemyndiganden som regeringen begär i denna proposition. Bemyndigandena innebär att riksdagen medger att regeringen får ikläda staten förpliktelser, som innebär utgifter efter 2006, för vilka regeringen ännu inte har anvisats anslag. Förpliktelserna innebär i många fall utgifter både 2007 och åren därefter.

Av tabellen framgår att regeringen i denna proposition begär bemyndiganden om totalt 236,9 miljarder kronor. Jämfört med de beställningsbemyndiganden som riksdagen fastställt för 2005 innebär förslagen till bemyndiganden för 2006 en ökning med 12,4 miljarder kronor, eller 5,5 procent. Merparten av ökningen kan hänföras till utgiftsområde 22 Kommunikationer.

Utöver nedanstående beställningsbemyndiganden, som är kopplade till anslag, begär regeringen även ett bemyndigande för Botniabanen på 25 miljarder kronor.

För anslaget 7:6 *Gemensam radiokommunikation för skydd och säkerhet* (utgiftsområde 6 Försvar samt beredskap mot sårbarhet) begärs inget bemyndigande för 2006 eftersom nya förpliktelser inte kommer att ingås. Vid utgången av 2006 kommer det dock fortfarande att finnas utestående förpliktelser som beräknas uppgå till cirka 2 miljarder kronor.

För anslaget 90:2 *Försök med trängselskatt i Stockholms kommun* begärs i denna proposition i tillägsbudget ett bemyndigande för 2005 på 2 210 000 000 kronor. För 2006 begärs inget bemyndigande eftersom nya förpliktelser inte kommer att ingås. Vid utgången av 2006 kommer det fortfarande finnas utestående förpliktelser som beräknas uppgå till cirka 900 miljoner kronor. Dessa förpliktelser täcks helt av beräknat anslag 2007.

I syfte att förbättra tillämpningen och redovisningen av beställningsbemyndiganden genomför Regeringskansliet, i samarbete med Ekonomistyrningsverket, en översyn av bemyndigandesystemet.

Tabell 7.17 Sammanfattande redovisning av beställningsbemyndiganden avseende 2006

Miljoner kronor

Utgiftsområde	Ingående förpliktelser 2006	Nya förpliktelser 2006	Infriade förpliktelser 2006	Utestående förpliktelser 2006	Begärda bemyndiganden 2006
5 Internationell samverkan	120	132	130	122	134
6 Försvar samt beredskap mot sårbarhet	59 627	16 474	16 315	59 785	61 176
7 Internationellt bistånd	38 288	16 481	13 632	41 138	41 734
8 Invandrare och flyktingar	0	9	0	9	9
9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg	594	436	400	631	778
10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och handikapp	12	3 011	11	12	3 012
13 Arbetsmarknad	9 046	6 126	6 717	8 455	12 007
14 Arbetsliv	147	93	134	106	112
15 Studiestöd	4	4	4	4	5
16 Utbildning och universitetsforskning	7 351	4 444	3 827	7 969	8 695
17 Kultur, medier, trossamfund och fritid	108	101	94	115	128
18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande	32	100	98	34	168
19 Regional utveckling	4 094	1 656	2 489	3 261	4 600
20 Allmän miljö- och naturvård	1 289	1 648	792	2 145	2 235
21 Energi	1 305	1 328	719	1 914	1 914
22 Kommunikationer	75 890	32 358	22 259	85 988	86 530
23 Jord- och skogsbruk, fiske med anslutande näringsgrupper	12 920	10 596	12 920	10 597	10 598
24 Näringsliv	2 836	1 590	1 629	2 797	3 100
Summa:	202 019	96 588	82 170	228 083	236 935

Anm: Beloppen är avrundade och överensstämmer därför inte alltid med summan.

7.8 Bemyndigande för ramanslag

Regeringens förslag: Regeringen bemyndigas att under 2006 besluta att ett ramanslag som inte avser förvaltningsändamål får överskridas om

1. ett riksdagsbeslut om anslag på tilläggsbudget inte hinner inväntas, och
2. överskridandet ryms inom det fastställda utgiftstaket för staten.

Enligt 6 § andra stycket lagen (1996:1059) om statsbudgeten får regeringen med riksdagens bemyndigande besluta att ett ramanslag får överskridas, om detta är nödvändigt för att i en verksamhet täcka särskilda utgifter som inte var kända då anslaget anvisades eller för att ett av riksdagen beslutat ändamål med anslaget skall kunna uppfyllas.

För de flesta ramanslag kan oundvikliga utgiftsökningar i förhållande till anvisade medel rymmas inom den högsta tillåtna anslagskrediten på 10 procent som föreskrivs i 6 § första stycket i lagen om statsbudgeten. I fråga om ramanslag för förvaltningsändamål är det nästan aldrig aktuellt att överskrida anslaget mer än vad som ryms inom den högsta tillåtna anslagskrediten. Något särskilt bemyndigande som ger regeringen befogenhet att besluta om överskridande av ramanslag som anvisats för förvaltningsändamål behöver därför inte inhämtas. Vid behov kommer ytterligare medel att begäras på tilläggsbudget.

När det däremot gäller ramanslag som anvisats för regelstyrd verksamhet, icke påverkbara EU-relaterade utgifter, infriande av garantier samt oförutsedda utgifter kan så stora förändringar inträffa att utgifterna inte ryms inom den högsta tillåtna anslagskrediten.

Regeringen avser i sådana fall att i första hand återkomma till riksdagen med förslag om anslag på tilläggsbudget. Förändringarna kan dock inträffa snabbt och betalningarna kan behöva göras utan dröjsmål. Om anslag på tilläggsbudget inte hinner inväntas bör regeringen bemyndigas att besluta om överskridande när de förutsättningar som anges i 6 § andra stycket budgetlagen är uppfyllda, dvs. om det är nödvändigt för att i en verksamhet täcka särskilda utgifter som inte var kända då anslaget anvisades eller för att ett av riksdagen beslutat ändamål med anslaget skall kunna uppfyllas. Överskridandet får inte vara större än att det ryms inom det fastställda utgiftstaket för staten. Bemyndigandet begärs för ett budgetår i sänder. Regeringens avsikt är att även fortsättningsvis på tilläggsbudget föreslå förändringar av berörda anslag som ersätter de medgivna överskridandena. I Årsredovisning för staten 2004 (skr. 2004/05:101 s. 144) lämnades en redovisning av vilka anslag som regeringen medgivit överskridanden för under 2004.

Innevarande år har regeringen medgivit ett överskridande av anslaget 5:4 *Ekonomiskt bistånd till enskilda utomlands samt diverse kostnader för rättsväsendet* (utgiftsområde 5 Internationell samverkan) med 150 miljoner kronor. Anslaget har på tilläggsbudget tillförts medel motsvarande det medgivna överskridandet.

Ett eventuellt utnyttjande av bemyndigandet senare i år kommer att redovisas i Årsredovisning för staten 2005.

I anslutning till utgiftsområde 26 Statsskuldräntor m.m. återkommer regeringen med förslag om bemyndiganden rörande överskridanden av vissa anslag.

7.9 Pris- och löneomräkning

Riksdagen har som sin mening gett regeringen tillkänna vad kulturutskottet anfört (bet. 2004/05:KrU1, rskr. 2004/05:47) om pris- och löneomräkning av vissa anslag inom utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid. I tillkännagivandet framförs synpunkter angående effekterna av det nuvarande pris- och löneomräkningssystemet och den metod som används för att fastställa myndigheters kompensation för lokalkostnader. Det anförs också att det inte direkt går att utläsa hur pris-

och löneomräkningen är gjord. Mot den bakgrunden anser regeringen att det här är motiverat att lämna en beskrivning av hur pris- och löneomräkningen av myndighetsanslagen går till.

Principerna för pris- och löneomräkningen

När pris- och löneomräkningen fick sin nuvarande form angavs följande syften med systemet (prop. 1992/1993:100):

- Det första syftet är att myndigheternas verksamhet skall prövas som en helhet och att anslagsnivån är ett uttryck för beslutad och förväntad ambitionsnivå i verksamheten.
- Det andra syftet med nya principer för statsmakternas budgetering är att den allmänna prisutvecklingen inom den konkurrensutsatta sektorn skall utgöra utgångspunkt vid fastställandet av kompensationen för kostnadsutvecklingen.
- Det tredje syftet är att klart skilja statsmakternas ansvar inom ramen för den statliga budgetprocessen från frågor som det ankommer på staten som arbetsgivare att förhandla om i likhet med andra parter på arbetsmarknaden.

För att möjliggöra en långtgående delegation till myndigheterna och för att undvika intrång eller inblandning i lönerörelsen behövde regeringen ett system för pris- och löneomräkning där myndigheterna inte skulle kunna påverka sin kompensation genom sitt beteende. Grunden för systemet har sedan dess varit att det är anslagen för myndigheternas verksamhet som skall pris- och löneomräknas. De kostnader som skall räknas om är löner, hyror och övriga förvaltningskostnader. Vid omräkningen används separata index för prisutvecklingen inom de tre nämnda utgiftsgrupperna. Transfereringar inom myndighetsanslag räknas inte om inom ramen för pris- och löneomräkningssystemet.

Dessutom har en grundtanke varit att systemet skall bidra till att skapa förutsättningar för en produktivitet utveckling som motsvarar den som uppnås i den privata sektorn. Därför reduceras löneindex med ett produktivitetsavdrag som motsvarar produktivitet utvecklingen i den privata tjänstsektorn.

Systemet med pris- och löneomräkning är ett generellt system med en automatisk beräkning.

Systemet tar således inte hänsyn till den faktiska utgiftsutvecklingen under det enskilda anslaget.

Index för lönedelen

För omräkningen av lönedelen beräknar Statistiska centralbyrån (SCB) varje år ett arbetskostnadsindex (AKI) avseende utvecklingen för tjänstemän inom tillverkningsindustrin. Om inte Arbetsgivarverket meddelar att särskilda avsättningar gjorts i avtalen för vissa verksamhetsområden och/eller yrkeskategorier får normalt alla anslag samma omräkningsindex. Omräkningsindexet minskas därefter med det nyss nämnda produktivitetsavdraget. Produktivitetsavdraget motsvarar genomsnittet av de senaste tio årens produktivitetsutveckling inom den privata tjänstesektorn enligt SCB:s nationalräkenskaper. För omräkningen av löner till 2006 är det index som använts för samtliga anslag 2,83 procent.

Index för hyresdelen

Lokalhyror som inte omförhandlas under det kommande budgetåret räknas i pris- och löneomräkningen om med ett index som motsvarar 70 procent av konsumentprisindexförändringen två år före det aktuella budgetåret. För omräkningen av hyror till 2006 är det index som använts för hyresavtal som inte skall omförhandlas 0,53 procent.

Omräkningen för hyresavtal som skall omförhandlas bygger på prisutvecklingen under perioden från det att avtalet tecknades till det att avtalet skall omförhandlas. Detta index är individuellt för varje berört anslag.

Omräkning av övriga förvaltningskostnader

För omräkningen av övriga förvaltningskostnader används samma index för alla anslag som pris- och löneomräknas. Detta index fastställs genom en sammanvägning av flera index från SCB avseende utgifter som förekommer vid myndighetsutövning. För omräkningen av övriga förvaltningskostnader till 2006 är det index som använts 1,00 procent.

Det är den nu beskrivna metoden för pris- och löneomräkningen samt de indexförändringar som angetts ovan som har använts vid pris- och löneomräkningen av berörda anslag inom utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid.

Tabell 7.18 Pris- och löneomräkning för 2006

Miljoner kronor

Utgiftsområde	Ursprunglig statsbudget 2005 ¹	Pris- och löneomräkning till 2006
1 Rikets styrelse	7 013	107
2 Samhällsekonomi och finansförvaltning	1 462	29
3 Skatt, tull och exekution	8 804	188
4 Rättsväsendet	26 258	518
5 Internationell samverkan	1 115	4
6 Försvar samt beredskap mot sårbarhet	65 821	458
7 Internationellt bistånd	638	13
8 Invandrare och flyktingar	907	19
9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg	2 287	40
10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och handikapp	7 159	155
13 Arbetsmarknad	5 032	100
14 Arbetsliv	1 115	20
15 Studiestöd	64	0
16 Utbildning och universitetsforskning	36 739	771
17 Kultur, medier, trossamfund och fritid	7 928	135
18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande	2 736	59
19 Regional utveckling	26	1
20 Allmän miljö- och naturvård	1 401	24
21 Energi	945	9
22 Kommunikationer	29 686	68
23 Jord- och skogsbruk, fiske med anslutande näringar	2 787	55
24 Näringsliv	3 148	37
Summa	213 072	2 810

¹ Ursprunglig statsbudget 2005 är den bas som används vid beräkningen av pris- och löneomräkningen för 2006. Den ursprungliga statsbudget per utgiftsområde som redovisas i denna tabell innehåller enbart de anslag inom respektive utgiftsområde som pris- och löneomräknas.

I tabellen 7.18 visas resultatet av pris- och löneomräkningen för 2006 per utgiftsområde. Pris- och löneomräkningen för varje anslag framgår av den härledningstabell som finns i respektive anslagsavsnitt. Om pris- och löneomräkningen ger anmärkningsvärda resultat kommenteras detta.

Vad riksdagen i övrigt gett regeringen till känna angående pris- och löneomräkningen på utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid avser regeringen återkomma till i andra lämpliga sammanhang.

8

Tilläggsbudget

8 Tilläggsbudget

8.1 Förslag till tilläggsbudget för 2005

Enligt 9 kap. 5 § regeringsformen kan riksdagen för löpande budgetår på tilläggsbudget göra en ny beräkning av statsinkomster samt ändra anslag och anvisa nya anslag. De förändringar av gällande statsbudget som nu kan överblickas och andra frågor som regeringen anser bör tas upp, redovisas i det följande.

Anslagsförändringarna i detta förslag till tilläggsbudget innebär att anvisade medel ökar med 1 604 miljoner kronor netto. De föreslagna ökningarna av anslagen uppgår till 2 169 miljoner kronor och de föreslagna minskningarna uppgår till 565 miljoner kronor.

Efter de föreslagna åtgärderna uppgår budgeteringsmarginalen 2005 till 1,6 miljarder kronor.

8.2 Tilläggsbudget per utgiftsområde

8.2.1 Utgiftsområde 2 Samhällsekonomi och finansförvaltning

1:12 Statliga kompetensöverföringsjobb (nytt anslag)

Något anslag för detta ändamål finns inte uppfört i statsbudgeten för innevarande år.

Regeringens förslag: Ett nytt ramanslag 1:12 *Statliga kompetensöverföringsjobb* på 10 000 000 kronor anvisas.

Skälen för regeringens förslag: I syfte att säkerställa kompetensöverföring vid statliga myndigheter för att på så sätt underlätta en kommande generationsväxling, anser regeringen att en tillfällig satsning på kompetensöverföringsjobb bör göras. Satsningen skall möjliggöra en tidigare rekrytering än vad som annars hade varit möjligt. Bidraget syftar dels till att tidigarelägga nyanställningar på grund av framtida pensionsavgångar, dels till att underlätta för personer, som söker arbete där högskoleutbildning eller liknande efterfrågas, att få inträde på arbetsmarknaden.

Bidrag lämnas efter ansökan och i mån av tillgång på medel. Schablonbidraget uppgår till 30 000 kronor per månad och anställd och är beräknat inklusive arbetsgivaravgifter. Satsningen beräknas ge ca 1 000 arbetstillfällen.

Stödet är tillfälligt och avses gälla t.o.m. utgången av 2007 (se även utgiftsområde 2 Samhällsekonomi och finansförvaltning, avsnitt 10.12). Därefter finansierar myndigheterna kostnaden inom sina befintliga ramar.

Regeringen förbereder de beslut som krävs för att myndigheterna redan under innevarande år skall kunna påbörja sina rekryteringsprocesser och därmed ansöka om bidrag. Kammarkollegiet avses få i uppdrag att administrera bidragen till kompetensöverföringsjobben. Detta anslag får användas även för de administrativa merkostnader som kan uppkomma vid Kammarkollegiet till följd av dessa uppgifter.

90:2 Försök med trängselskatt i Stockholm

I statsbudgeten för innevarande år finns för detta ändamål uppfört ett ramanslag på 1 690 000 000

kronor. Vidare har regeringen ett bemyndigande att ingå avtal som medför vissa ekonomiska förpliktelser.

Regeringens förslag: Anslaget 90:2 *Försök med trängselskatt i Stockholm* minskas med 157 163 000 kronor.

Regeringen bemyndigas att under 2005 för ramanslaget 90:2 *Försök med trängselskatt i Stockholm* ingå avtal om ersättning för kostnader för försöket med trängselskatt m.m. som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför utgifter på högst 2 210 000 000 kronor under 2006 och 2007.

Skälen för regeringens förslag: För att finansiera ökningen av det under utgiftsområde 22 Kommunikationer uppförda anslaget 36:2 *Väghållning och statsbidrag* minskas anslaget 90:2 *Försök med trängselskatt i Stockholm* med 157 163 000 kronor.

Regeringen får ingå avtal med Stockholms kommun och Stockholms läns landsting eller AB Storstockholms Lokaltrafik om ersättning från staten för eventuella kostnader som dessa har för försöket med trängselskatt liksom för den extra kollektivtrafiksatsningen under försöket samt för en eventuell avveckling av verksamheten m.m. Avtalen får avse tiden fram till och med utgången av mars 2007.

Till följd av högre kostnader samt förskjutningar av utgifter från 2005 till 2006 bedömer regeringen nu att det krävs åtaganden uppgående till 2 210 000 000 kronor. Regeringen bör därför bemyndigas att under 2005 för ramanslaget 90:2 *Försök med trängselskatt i Stockholm* ingå ekonomiska förpliktelser som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför utgifter på högst 2 210 000 000 kronor under 2006 och 2007.

8.2.2 Utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution

3:2 Kronofogdemyndigheterna

I statsbudgeten för innevarande år finns för detta ändamål uppfört ett ramanslag på 1 520 943 000 kronor.

Regeringens förslag: Anslaget 3:2 *Kronofogdemyndigheterna* ökas med 40 000 000 kronor. Anslaget 3:1 *Skatteverket* minskas med 38 369 000 kronor.

Skälen för regeringens förslag: Delar av kronofogdemyndigheternas verksamhet skall omlokaliseras till Östersund och Visby. Bland annat skall kronofogdemyndigheterna omlokalisera verksamhet avseende summarisk process, rättelser, skuldsanering, kundcentrum för in- drivning och summarisk process, IT och utbildning. De kostnader som omlokaliseringen medför för kronofogdemyndigheterna bedöms inte rymmas inom anvisade anslag. Regeringen anser därför att anslaget 3:2 *Kronofogdemyndigheterna* bör ökas med 40 000 000 kronor. Finansieringen bör ske genom att anslaget 3:1 *Skatteverket* minskas med motsvarande belopp.

Skatteverket lämnar uppbördshjälp enligt lagen (1998:1593) om trossamfund. Verket bör kompenseras för kostnaderna för att administrera uttag av avgifter till registrerade trossamfund. Kostnaderna för uppbördshjälpen kan beräknas till 21 kronor per person. Regeringen har beslutat om uppbördshjälp för åtta trossamfund utöver Svenska kyrkan, varav ett först från och med inkomståret 2006. Enligt uppgift uppgår 2005 antalet personer i trossamfund där Skatteverket svarar för uppbörden till 77 689 stycken. Anslaget 3:1 *Skatteverket* bör därför ökas med 1 631 000 kronor. Finansiering bör ske genom att det under utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid uppförda anslaget 28:39 *Stöd till trossamfund* minskas med motsvarande belopp.

Sammantaget skall alltså anslaget 3:1 *Skatteverket* minskas med 38 369 000 kronor.

8.2.3 Utgiftsområde 4 Rättsväsendet

4:5 Domstolsväsendet m.m.

I statsbudgeten för innevarande år finns för detta ändamål uppfört ett ramanslag på 4 221 980 000 kronor.

Regeringens förslag: Anslaget 4:5 *Domstolsväsendet m.m.* ökas med 10 000 000 kronor.

Skälen för regeringens förslag: En ändring i lagen (1992:1528) om offentlig upphandling ger bl.a. leverantörer möjlighet att ansöka om överprövning av ett tilldelningsbeslut. Som en följd härav har domstolsväsendet under senare år belastats med ett ökat antal mål. Regeringen anser att domstolarna behöver tillföras resurser för detta. Anslaget 4:5 *Domstolsväsendet m.m.* bör därför ökas med 10 000 000 kronor.

4:6 Kriminalvården

I statsbudgeten för innevarande år finns för detta ändamål uppfört ett ramanslag på 4 990 693 000 kronor.

Regeringens förslag: Anslaget 4:6 *Kriminalvården* ökas med 400 000 000 kronor.

Skälen för regeringens förslag: Beläggningen vid anstalter och häkten har ökat kraftigt de senaste åren. Kriminalvården kan inte möta volymökningarna med de resurser som nu disponeras, utan behöver tillföras ökade resurser. Anslaget 4:6 *Kriminalvården* bör därför ökas med 400 000 000 kronor.

4:11 Ersättning för skador på grund av brott

I statsbudgeten för innevarande år finns för detta ändamål uppfört ett ramanslag på 83 978 000 kronor.

Regeringens förslag: Anslaget 4:11 *Ersättning för skador på grund av brott* ökas med 15 000 000 kronor.

Skälen för regeringens förslag: Utgifterna för skador på grund av brott bestäms av antalet beviljade ansökningar om brottsskadeersättning och storleken på dessa. De ersättningar som kommer att betalas ut bedöms inte rymmas inom anvisat anslag. Anslaget 4:11 *Ersättning för skador på grund av brott* bör därför ökas med 15 000 000 kronor.

4:12 Rättshjälpkostnader m.m.

I statsbudgeten för innevarande år finns för detta ändamål uppfört ett ramanslag på 1 026 532 000 kronor.

Regeringens förslag: Anslaget 4:12 *Rättshjälpkostnader m.m.* ökas med 55 000 000 kronor.

Skälen för regeringens förslag: Utgifterna för offentliga försvarare och målsägandebiträden har ökat. De medel som anvisats är otillräckliga. Anslaget 4:12 *Rättshjälpkostnader m.m.* bör därför ökas med 55 000 000 kronor.

4:13 Kostnader för vissa skaderegleringar m.m.

I statsbudgeten för innevarande år finns för detta ändamål uppfört ett ramanslag på 21 291 000 kronor.

Regeringens förslag: Anslaget 4:13 *Kostnader för vissa skaderegleringar m.m.* ökas med 10 000 000 kronor.

Skälen för regeringens förslag: Utgifterna för statens skaderegleringsverksamhet har ökat. Anslaget används för bl.a. ersättning vid frihetsinskränkningar, frihetsberövanden och andra tvångsåtgärder eller skadestånd på grund av fel eller försummelse vid myndighetsutövning. De medel som anvisats är otillräckliga. Anslaget 4:13 *Kostnader för vissa skaderegleringar m.m.* bör därför ökas med 10 000 000 kronor.

8.2.4 Utgiftsområde 5 Internationell samverkan

5:3 Nordiskt samarbete

I statsbudgeten för innevarande år finns för detta ändamål uppfört ett ramanslag på 21 122 000 kronor.

Regeringens förslag: Anslaget 5:3 *Nordiskt samarbete* ökas med 2 800 000 kronor. Anslaget 5:1

Bidrag till vissa internationella organisationer minskas med 12 800 000 kronor.

Skälen för regeringens förslag: Genom ett bidrag om 2 800 000 kronor kan ett isländsk-svenskt ordboksprojekt genomföras vid Göteborgs universitet. För att möjliggöra detta bör anslaget 5:3 *Nordiskt samarbete* ökas med detta belopp.

Finansiering sker genom att anslaget 5:1 *Bidrag till vissa internationella organisationer* minskas med 2 800 000. Detta anslag minskas därutöver med 10 000 000 kronor för att finansiera en ökning av det under utgiftsområdet 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid uppförda anslaget 28:2 *Bidrag till allmän kulturverksamhet, utveckling samt internationellt kulturutbyte och samarbete*.

Sammantaget bör alltså anslaget 5:1 *Bidrag till vissa internationella organisationer* minskas med 12 800 000 kronor.

8.2.5 Utgiftsområde 6 Försvar samt beredskap mot sårbarhet

6:2 Materiel, anläggningar samt forskning och teknikutveckling

I statsbudgeten för innevarande år finns för detta ändamål uppfört ett ramanslag på 17 391 059 000 kronor.

Regeringens förslag: Anslaget 6:2 *Materiel, anläggningar samt forskning och teknikutveckling* ökas med 7 500 000 kronor.

Skälen för regeringens förslag: Anslaget 6:2 *Materiel, anläggningar samt forskning och teknikutveckling* minskades 2004 med 15 000 000 kronor för att bidra till att finansiera en ökning av det under utgiftsområde 24 Näringsliv uppförda anslaget 38:2 *Näringslivsutveckling m.m.* i samband med statliga lån och garantier till svensk flygindustri. Eftersom hela beloppet inte har utnyttjats under 2004 anser regeringen att kvarstående medel nu skall återföras till anslaget 6:2 *Materiel, anläggningar samt forskning och teknikutveckling* som därför bör ökas med 7 500 000 kronor. Finansiering bör ske genom

att det under utgiftsområde 24 Näringsliv uppförda anslaget 38:2 *Näringslivsutveckling m.m.* minskas.

8.2.6 Utgiftsområde 7 Internationellt bistånd

8:1 Biståndsverksamhet

I statsbudgeten för innevarande år finns för detta ändamål uppfört ett ramanslag på 21 532 194 000 kronor.

Regeringens förslag: Anslaget 8:1 *Biståndsverksamhet* ökas med 15 551 000 kronor. Finansieringen sker genom att anslaget 8:4 *Folke Bernadotteakademien* minskas med 5 551 000 kronor och anslaget 8:7 *Institutet för utvärdering av internationellt utvecklingssamarbete* minskas med 10 000 000 kronor.

Skälen för regeringens förslag: Verksamheten vid Folke Bernadotteakademien har haft en något mindre omfattning än beräknat. Regeringen gör bedömningen att Folke Bernadotteakademien inte kommer att förbruka alla anvisade medel under 2005. Anslaget 8:4 *Folke Bernadotteakademien* bör därför minskas med 5 551 000 kronor.

Den nya myndigheten för utvärdering av utvecklingssamarbete kommer inte att påbörja sin verksamhet förrän den 1 januari 2006. Anvisade medel för innevarande år kommer därmed inte att användas. Regeringen anser att anslaget 8:7 *Institutet för utvärdering av internationellt utvecklingssamarbete* bör minskas med 10 000 000 kronor.

Dessa minskningar gör det möjligt att öka anslaget 8:1 *Biståndsverksamhet* med 15 551 000 kronor.

8.2.7 Utgiftsområde 8 Invandrare och flyktingar

12:2 Mottagande av asylsökande

I statsbudgeten för innevarande år finns för detta ändamål uppfört ett ramanslag på 3 311 162 000 kronor.

Regeringens förslag: Anslaget 12:2 *Mottagande av asylsökande* ökas med 172 000 000 kronor.

Skälen för regeringens förslag: Antalet personer registrerade i Migrationsverkets mottagandesystem är fortfarande högt. En orsak till detta är bl.a. att andelen personer med lagakraftvunna avvisnings- eller utvisningsbeslut är registrerade i mottagandesystemet under allt längre tid. Ersättningar till kommuner och landsting bedöms därmed bli högre än tidigare beräknat. Detta medför ökade utgifter. Anslaget 12:2 *Mottagande av asylsökande* behöver därför ökas med 172 000 000 kronor.

12:5 Offentligt biträde i utlänningsärenden

I statsbudgeten för innevarande år finns för detta ändamål uppfört ett ramanslag på 187 027 000 kronor.

Regeringens förslag: Anslaget 12:5 *Offentligt biträde i utlänningsärenden* ökas med 16 000 000 kronor.

Skälen för regeringens förslag: Utgifterna för offentligt biträde i utlänningsärenden har ökat till följd av att beslutskapaciteten vid Utlänningsnämnden har ökat. Anslaget 12:5 *Offentligt biträde i utlänningsärenden* behöver därför ökas med 16 000 000 kronor.

8.2.8 Utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg

13:8 Sjukvård i internationella förhållanden

I statsbudgeten för innevarande år finns för detta ändamål uppfört ett ramanslag på 325 235 000 kronor.

Regeringens förslag: Anslaget 13:8 *Sjukvård i internationella förhållanden* ökas med 25 000 000 kronor

Skälen för regeringens förslag: Utgifterna för sjukvård i internationella förhållanden bestäms bland annat av hur många svenska försäkrade som mottar vård inom EU/EES-området antingen med stöd av EG-fördragets artiklar 49 och 50 eller med stöd av Rådets förordning EEG 1408/71 om tillämpningen av systemen för social trygghet när anställda, egenföretagare eller deras familjemedlemmar flyttar inom gemenskapen. Utgifterna påverkas också av hur många svenska försäkrade som mottar vård i övriga länder med stöd av ingångna konventioner och hälso- och sjukvårdsavtal. Dessutom utbetalas ersättning till andra stater för hälso- och sjukvård för svenska pensionärer bosatta i andra EU-länder. Ersättningsarna som behöver betalas ut bedöms inte rymmas inom anvisade anslagsmedel. Regeringen anser därför att anslaget 13:8 *Sjukvård i internationella förhållanden* bör ökas med 25 000 000 kronor.

16:4 Bidrag till viss verksamhet för personer med funktionshinder

I statsbudgeten för innevarande år finns för detta ändamål uppfört ett obetecknat anslag på 82 394 000 kronor.

Regeringens förslag: Anslaget 16:4 *Bidrag till viss verksamhet för personer med funktionshinder* ökas med 3 500 000 kronor.

Skälen för regeringens förslag: Ågrenska centret bedriver verksamhet för barn och ungdomar med funktionshinder och sällsynta diagnoser. Verksamheten svarar mot behov hos barn som har svårt att få sina behov tillgodosedda på annat sätt. Eftersom verksamheten inte längre får medel från Allmänna Arvsfonden anser regeringen att det finns ett behov av extra stöd under en övergångsperiod.

Regeringen anser vidare att det är angeläget att kompensera Synskadades Riksförbund för kostnader förenade med anskaffning av ledarhundar 2004 då bidraget till ledarhundsverksamheten minskades tillfälligt.

Regeringen anser dessutom att det är nödvändigt att öka bidraget till Stiftelsen Rikstolkjänst för att möjliggöra för förtroendevalda i vissa

handikapporganisationer att verka i olika demokratiska sammanhang.

Mot denna bakgrund anser regeringen att anslaget 16:4 *Bidrag till viss verksamhet för personer med funktionshinder* bör ökas med 3 500 000 kronor.

Finansiering sker genom att det under utgiftsområde 10 Ekonomiska trygghet vid sjukdom och handikapp uppförda anslaget 19:6 *Försäkringskassan* minskas.

16:7 Bilstöd till handikappade

I statsbudgeten för innevarande år finns för detta ändamål uppfört ett ramanslag på 321 000 000 kronor.

Regeringens förslag: Anslaget 16:7 *Bilstöd till handikappade* ökas med 20 000 000 kronor.

Skälen för regeringens förslag: Bilstödet för handikappade är ett viktigt medel för att uppnå regeringens mål med handikappolitiken. För att förkorta väntetiderna för bidraget anser regeringen att anslaget 16:7 *Bilstöd för handikappade* bör ökas med 20 000 000 kronor.

8.2.9 Utgiftsområde 10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och handikapp

19:6 Försäkringskassan

I statsbudgeten för innevarande år finns för detta ändamål uppfört ett ramanslag på 7 188 250 000 kronor.

Regeringens förslag: Anslaget 19:6 *Försäkringskassan* ökas med 92 500 000 kronor.

Skälen för regeringens förslag: I samband med förstatligandet av de allmänna försäkringskassorna och bildandet av den nya myndigheten Försäkringskassan övergick ägandet av vissa fastigheter från försäkringskassorna till staten. I samband härmed anpassades hyrorna till marknadsnivån. Försäkringskassan bör enligt regeringens mening kompenseras för hyres-

höjningarna. Hyresbetalningarna ökar utgifterna med 96 000 000 kronor. Anslaget 19:6 *Försäkringskassan* bör därför ökas med detta belopp. Anslaget bör även minskas med 3 500 000 kronor för att finansiera ökningen av det under utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg uppförda anslaget 16:4 *Bidrag till viss verksamhet för personer med funktionshinder*.

Sammantaget bör därför anslaget 19:6 *Försäkringskassan* ökas med 92 500 000 kronor.

8.2.10 Utgiftsområde 12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn

Förslag till lag om ändring i lagen (1947:529) om allmänna barnbidrag

Förslag till lag om ändring i lagen (1986:378) om förlängt barnbidrag

21:1 Allmänna barnbidrag

I statsbudgeten för innevarande år finns för detta ändamål uppfört ett ramanslag på 20 842 000 000 kronor.

Regeringens förslag: Det allmänna barnbidraget och det förlängda barnbidraget skall höjas med 100 kronor per månad och barn. Ett nytt flerbarnstillägg skall införas för det andra barnet med 100 kronor per månad. Flerbarnstillägget skall dessutom höjas med 100 kronor per månad fr.o.m. det tredje barnet.

De nya bidragsnivåerna skall tillämpas på bidrag som lämnas för tid efter utgången av september månad 2005. Lagförslagen skall träda i kraft den 5 december 2005 och retroaktiv utbetalning skall ske samma månad.

Anslaget 21:1 *Allmänna barnbidrag* ökas med 800 000 000 kronor.

Ärendets beredning: Förslaget om en höjning av bidragsnivåerna har beretts under hand med Försäkringskassan.

Skälen för regeringens förslag: Barnbidraget bidrar till att uppfylla målet att skillnaderna i de ekonomiska villkoren mellan familjer med och utan barn skall minska inom ramen för den generella välfärden. Regeringen har i budgetpropositionen för 2005 aviserat insatser för att

förbättra barnfamiljernas ekonomi. Regeringen föreslår därför nu att allmänna barnbidrag och förlängt barnbidrag höjs med 100 kronor till 1 050 kronor per barn och månad. Vidare införs ett nytt flerbarnstillägg med 100 kronor per månad för det andra barnet samtidigt som flerbarnstillägget höjs med 100 kronor per månad fr.o.m. det tredje barnet. Detta innebär att flerbarnstillägg lämnas enligt följande.

- 1 200 kronor per år för det andra barnet (100 kronor per månad)
- 4 248 kronor per år för det tredje barnet (354 kronor per månad)
- 10 320 kronor per år för det fjärde barnet (860 kronor per månad)
- 12 600 kronor per år för det femte barnet och varje ytterligare barn (1 050 kronor per månad).

De höjda bidragsnivåerna samt det nya flerbarnstillägget för det andra barnet bör omfatta bidrag och tillägg för tiden fr.o.m. den 1 oktober 2005.

Lagförslag i ärendet finns i avsnitten 3.1 och 3.2.

Förslaget avseende de höjda bidragsnivåerna för oktober – december 2005 beräknas medföra en utgiftsökning för 2005 med 800 000 000 kronor. Anslaget 21:1 *Allmänna barnbidrag* bör därför ökas med detta belopp.

8.2.11 Utgiftsområde 13 Arbetsmarknad

22:3 Köp av arbetsmarknadsutbildning och övriga kostnader

I statsbudgeten för innevarande år finns för detta ändamål uppfört ett ramanslag på 4 690 191 000 kronor.

Regeringens förslag: Anslaget 22:3 *Köp av arbetsmarknadsutbildning och övriga kostnader* minskas med 3 585 000 kronor.

Skälen för regeringens förslag: För att finansiera ökningen av det under utgiftsområde 15 Studiestöd uppförda anslaget 25:2 *Studiemedel m.m.* och det under utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid uppförda anslaget 25:1 *Bidrag till folkbildningen* minskas anslaget 22:3 *Köp av arbetsmarknadsutbildning och övriga kostnader* med 3 585 000 kronor.

22:11 Bidrag till lönegarantiersättning

I statsbudgeten för innevarande år finns för detta ändamål uppfört ett ramanslag på 1 396 653 000 kronor.

Regeringens förslag: Anslaget 22:11 *Bidrag till lönegarantiersättning* minskas med 300 000 000 kronor.

Skälen för regeringens förslag: Antalet anställda i företag i konkurs har minskat under första halvåret 2005 vilket leder till lägre utgifter för den statliga lönegarantiersättningen. Regeringen anser därför att anslaget 22:11 *Bidrag till lönegarantiersättning* bör minskas med 300 000 000 kronor.

8.2.12 Utgiftsområde 15 Studiestöd

25:2 Studiemedel m.m.

I statsbudgeten för innevarande år finns för detta ändamål uppfört ett ramanslag på 10 203 168 000 kronor.

Regeringens förslag: Anslaget 25:2 *Studiemedel m.m.* ökas med 51 960 000 kronor.

Skälen för regeringens förslag: En särskild utbildningssatsning görs för arbetslösa i Gävleborgs län. Som en följd härav har antalet studerande vid studiestödsberättigande utbildningar ökat. Anslaget 25:2 *Studiemedel m.m.* behöver därför ökas med 2 157 000 kronor.

Vidare tillförs högskolesektorn under 2005 nya högskoleplatser för att säkerställa kvaliteten och garantera en fortsatt hög nivå av antalet studerande vid högskolan. Utgifterna för studiemedel kommer därmed att öka med 49 803 000 kronor.

Sammantaget bör alltså anslaget 25:2 *Studiemedel m.m.* ökas med 51 960 000 kronor.

Finansiering sker delvis genom att det under utgiftsområde 13 Arbetsmarknad uppförda anslaget 22:3 *Köp av arbetsmarknadsutbildning och övriga kostnader* minskas med 2 157 000 kronor.

25:6 Bidrag till vissa studiesociala ändamål (bemyndigande)

I statsbudgeten för innevarande år finns för detta ändamål uppfört ett ramanslag på 28 073 000 kronor. Vidare har regeringen ett bemyndigande att ingå ekonomiska förpliktelser på högst 4 000 000 kronor.

Regeringens förslag: Regeringen bemyndigas att under 2005 för ramanslaget 25:6 *Bidrag till vissa studiesociala ändamål* beställa produktion av studielitteratur som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför utgifter på högst 5 000 000 kronor efter 2005.

Skälen för regeringens förslag: Från anslaget finansieras produktion av studielitteratur för högskolestuderande som är synskadade, rörelsehindrade eller dyslektiker. Efterfrågan har visat sig vara större än beräknat, vilket medför att Talboks- och punktskriftsbiblioteket behöver beställa produktion av läromedel som medför åtaganden som överstiger nuvarande bemyndiganderam. Regeringen anser därför att bemyndigandet avseende anslaget 25:6 *Bidrag till vissa studiesociala ändamål* behöver ökas så att ekonomiska förpliktelser kan ingås som medför utgifter på högst 5 000 000 kronor efter 2005.

8.2.13 Utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning

25:24 Lunds universitet: Grundutbildning

25:26 Göteborgs universitet: Grundutbildning

25:28 Stockholms universitet: Grundutbildning

25:32 Linköpings universitet: Grundutbildning

25:34 Karolinska institutet: Grundutbildning

25:42 Växjö universitet: Grundutbildning

25:44 Örebro universitet: Grundutbildning

25:50 Malmö högskola: Grundutbildning

25:52 Högskolan i Kalmar: Grundutbildning

25:58 Högskolan i Borås: Grundutbildning

25:64 Högskolan i Skövde: Grundutbildning

25:70 Lärarhögskolan i Stockholm: Grundutbildning

25:74 Enskilda utbildningsanordnare på högskoleområdet m.m.

I statsbudgeten för innevarande år finns för dessa ändamål uppförda ramanslag på sammanlagt 10 359 264 000 kronor.

Regeringens förslag: Anslagen 25:24 *Lunds universitet: Grundutbildning*, 25:26 *Göteborgs universitet: Grundutbildning*, 25:28 *Stockholms universitet: Grundutbildning*, 25:32 *Linköpings universitet: Grundutbildning*, 25:34 *Karolinska institutet: Grundutbildning*, 25:42 *Växjö universitet: Grundutbildning*, 25:44 *Örebro universitet: Grundutbildning*, 25:50 *Malmö högskola: Grundutbildning*, 25:52 *Högskolan i Kalmar: Grundutbildning*, 25:58 *Högskolan i Borås: Grundutbildning*, 25:64 *Högskolan i Skövde: Grundutbildning*, 25:70 *Lärarhögskolan i Stockholm: Grundutbildning* och 25:74 *Enskilda utbildningsanordnare på högskoleområdet m.m.* ökas med de belopp som anges i tabell 8.1.

Skälen för regeringens förslag: För att kunna säkerställa kvaliteten och garantera en fortsatt hög nivå på antalet studerande fordras rimliga ekonomiska förutsättningar för de lärosäten som under flera år har haft en stor tillströmning av studenter. Utbildningsvolymerna vid Lunds universitet, Göteborgs universitet, Stockholms universitet, Linköpings universitet, Karolinska institutet, Växjö universitet, Örebro universitet, Malmö högskola, Högskolan i Kalmar, Högskolan i Borås, Högskolan i Skövde, Lärarhögskolan i Stockholm och Stiftelsen Högskolan i Jönköping föreslås därför öka genom att lärosätena ges utökade anslag.

Regeringen anser därför att ovannämnda anslag bör ökas med totalt 125 125 000 kronor.

Tabell 8.1 Ökning av anslag för grundutbildning

Kronor

25:24 Lunds universitet: Grundutbildning	11 200 000
25:26 Göteborgs universitet: Grundutbildning	21 606 000
25:28 Stockholms universitet: Grundutbildning	14 350 000
25:32 Linköpings universitet: Grundutbildning	16 100 000
25:34 Karolinska institutet: Grundutbildning	7 437 000
25:42 Växjö universitet: Grundutbildning	7 707 000
25:44 Örebro universitet: Grundutbildning	7 350 000
25:50 Malmö högskola: Grundutbildning	11 900 000
25:52 Högskolan i Kalmar: Grundutbildning	10 500 000
25:58 Högskolan i Borås: Grundutbildning	6 650 000
25:64 Högskolan i Skövde: Grundutbildning	1 050 000
25:70 Lärarhögskolan i Stockholm: Grundutbildning	3 675 000
25:74 Enskilda utbildningsanordnare på högskoleområdet m.m.	5 600 000
Summa	125 125 000

25:78 Högskoleverket (bemyndigande)

I statsbudgeten för innevarande år finns för detta ändamål uppfört ett ramanslag på 187 915 000 kronor. Något bemyndigande att ingå ekonomiska förpliktelser har inte lämnats.

Regeringens förslag: Regeringen bemyndigas att under 2005 för ramanslaget 25:78 *Högskoleverket* besluta om ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför utgifter på högst 8 000 000 kronor under 2006.

Skälen för regeringens förslag: Högskoleverket har genom Rådet för högre utbildning beviljat utgifter för senare år utan att ha något bemyndigade. Regeringen anser att detta är otillfredsstillande. I den uppkomna situationen bör detta ekonomiska åtagande hanteras på ett korrekt sätt i förhållande till riksdagen. Regeringen bör därför i efterhand bemyndigas att under 2005 för ramanslaget 25:78 *Högskoleverket* ingå ekonomiska förpliktelser som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför utgifter på högst 8 000 000 kronor under 2006.

25:82 Internationella programkontoret för utbildningsområdet

I statsbudgeten för innevarande år finns för detta ändamål uppfört ett ramanslag på 43 514 000 kronor.

Regeringens förslag: Anslaget 25:82 *Internationella programkontoret för utbildningsområdet* ökas med 2 600 000 kronor. Finansiering sker genom att anslaget 25:85 *Utvecklingsarbete inom Utbildningsdepartementets område m.m.* minskas med 2 600 000 kronor.

Skälen för regeringens förslag: Internationella programkontoret för utbildningsområdet administrerar EU:s utbildningsprogram i Sverige. Kostnaderna för denna administration täcks med anslaget och med EU-bidrag. I samband med slutregleringen av ett antal EU-projekt från tidigare år har myndighetens kostnader överskridit de EU-bidrag som betalats till myndigheten. Anslaget 25:82 *Internationella programkontoret för utbildningsområdet* behöver därför ökas med 2 600 000 kronor. Finansieringen bör ske genom att anslaget 25:85 *Utvecklingsarbete inom Utbildningsdepartementets område m.m.* minskas med motsvarande belopp.

8.2.14 Utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid

25:1 Bidrag till folkbildningen

I statsbudgeten för innevarande år finns för detta ändamål uppfört ett obetecknat anslag på 2 635 231 000 kronor.

Regeringens förslag: Anslaget 25:1 *Bidrag till folkbildningen* ökas med 1 428 000 kronor.

Skälen för regeringens förslag: En särskild utbildningsatsning görs för arbetslösa i Gävleborgs län. Som en följd härav har antalet folkhögskolestuderande ökat under 2005. Folkhögskoleplatser finansieras delvis genom statsbidrag till folkbildningen. Anslaget 25:1 *Bidrag till folkbildningen* behöver därför ökas med 1 428 000 kronor.

Finansiering sker genom att det under utgiftsområde 13 Arbetsmarknad uppförda anslaget 22:3 *Köp av arbetsmarknadsutbildning och övriga kostnader* minskas.

28:2 Bidrag till allmän kulturverksamhet, utveckling samt internationellt kulturutbyte och samarbete

I statsbudgeten för innevarande år finns för detta ändamål uppfört ett ramanslag på 197 991 000 kronor

Regeringens förslag: Anslaget 28:2 *Bidrag till allmän kulturverksamhet, utveckling samt internationellt kulturutbyte och samarbete* ökas med 110 000 000 kronor.

Skälen för regeringens förslag: Vissa statsunderstödda teater-, dans- och musikinstitutioner är anslutna till det statliga tjänstepensionssystemet och skall betala premier till staten. De preliminära premier som inbetalats 2004 och 2005 motsvarar inte värdet av de tjänsteförmåner som de anställda tjänat in. Med hänsyn till områdets speciella karaktär och till att dessa institutioner inte ansetts kunna bära mellanskillnaden bör ytterligare medel anvisas för

tjänstepensionskostnader. Anslaget 28:2 *Bidrag till allmän kulturverksamhet, utveckling samt internationellt kulturutbyte och samarbete* behöver därför ökas med 100 000 000 kronor. Tillsammans med den nivåökning för området som finns i budgetförslaget för 2006 (utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid) skall detta utgöra en slutgiltig lösning av problemen med dessa institutioners premier till den statliga tjänstepensioneringen.

Regeringen anser vidare att det svensk-danska kultursamarbetet bör fördjupas genom en förstärkning av den Svensk-Danska kultur-fonden med 10 000 000 kronor.

Mot denna bakgrund bör anslaget 28:2 *Bidrag till allmän kulturverksamhet, utveckling samt internationellt kulturutbyte och samarbete* sammanlagt ökas med 110 000 000 kronor. Finansiering bör delvis ske genom att det under utgiftsområde 5 Internationell samverkan uppförda anslaget 5:1 *Bidrag till vissa internationella organisationer* minskas med 10 000 000 kronor.

28:39 Stöd till trossamfund

I statsbudgeten för innevarande år finns för detta ändamål uppfört ett ramanslag på 50 750 000 kronor.

Regeringens förslag: Anslaget 28:39 *Stöd till trossamfund* minskas med 1 631 000 kronor.

Skälen för regeringens förslag: Anslaget 28:39 *Stöd till trossamfund* bör minskas med 1 631 000 kronor för att finansiera ökade utgifter på det under utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution uppförda anslaget 3:1 *Skatteverket*.

8.2.15 Utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård

34:9 Statens strålskyddsinstitut (bemyndigande)

I statsbudgeten för innevarande år finns för detta ändamål uppfört ett ramanslag på 106 333 000 kronor. Vidare har regeringen ett bemyndigande att ingå ekonomiska förpliktelser som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför utgifter på

högst 5 000 000 kronor 2006 och 5 000 000 kronor 2007.

Regeringens förslag: Regeringen bemyndigas att under 2005 för ramanslaget 34:9 *Statens strålskyddsinstitut* ingå ekonomiska förpliktelser i samband med strålskyddsforskning som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför utgifter på högst 20 000 000 kronor under perioden 2006 – 2009.

Skälen för regeringens förslag: För att underlätta genomförande av olika forskningsprojekt på strålskyddsområdet behöver större och mer långsiktiga åtaganden kunna göras. Regeringen bör därför bemyndigas att under 2005 för ramanslaget 34:9 *Statens strålskyddsinstitut* ingå ekonomiska förpliktelser som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför utgifter på högst 20 000 000 kronor under perioden 2006 – 2009.

8.2.16 Utgiftsområde 22 Kommunikationer

36:2 Väghållning och statsbidrag

I statsbudgeten för innevarande år finns för detta ändamål uppfört ett ramanslag på 16 541 522 000 kronor.

Regeringens förslag: Anslaget 36:2 *Väghållning och statsbidrag* ökas med 174 177 000 kronor.

Skälen för regeringens förslag: De kostnader som uppstår med anledning av försöket med trängselskatter skall fr.o.m. 2005 belasta det under utgiftsområde 2 Samhällsekonomi och finansförvaltning uppförda anslaget 90:2 *Försök med trängselskatt i Stockholm*. Vägverket har under 2004 haft kostnader för försöket med trängselskatter efter det att verket övertog upphandlingen av systemet från Stockholms kommun. För att kompensera Vägverket för dessa kostnader bör anslaget 36:2 *Väghållning och statsbidrag* ökas med 157 163 000 kronor.

Finansiering sker genom att anslaget 90:2 *Försök med trängselskatt i Stockholm* minskas med motsvarande belopp.

Konkurrensverket har bedrivit ett större konkurrensmål, det s.k. bensinmålet. Genom Marknadsdomstolens dom den 22 februari 2005 ålades vissa drivmedelsbolag att betala sammanlagt 112 miljoner kronor i konkurrensskadeavgift. Samtidigt tillerkändes bolagen ersättning av allmänna medel för rättegångskostnader med sammanlagt 17 014 066 kronor. Denna utgift har betalats med medel som budgeteras under anslaget 36:2 *Väghållning och statsbidrag*. För att finansiera utgiften bör anslaget ökas med 17 014 000 kronor. I detta sammanhang kan nämnas att för 2006 föreslås i denna budgetproposition att ett nytt anslag förs upp under utgiftsområde 24 Näringsliv för kostnader som uppkommer med anledning av mål och ärenden enligt konkurrenslagen (1993:20).

Finansiering sker genom att de under utgiftsområde 24 Näringsliv uppförda anslagen 38:2 *Näringslivsutveckling m.m.*, 38:17 *Konkurrensforskning* och 39:3 *Exportfrämjande verksamhet* minskas med sammanlagt 17 014 000 kronor.

Sammantaget skall alltså anslaget 36:2 *Väghållning och statsbidrag* ökas med 174 177 000 kronor.

36:4 Banverket: Banhållning och sektorsuppgifter (bemyndigande)

I statsbudgeten för innevarande år finns för detta ändamål uppfört ett ramanslag på 10 977 512 000 kronor. Vidare har regeringen ett bemyndigande att ingå ekonomiska förpliktelser som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför utgifter på högst 22 000 000 000 kronor efter 2005.

Regeringens förslag: Regeringen bemyndigas att under 2005 för ramanslaget 36:4 *Banverket: Banhållning och sektorsuppgifter* ingå ekonomiska förpliktelser som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför utgifter på högst 25 000 000 000 kronor efter 2005.

Skälen för regeringens förslag: Den verksamhet som Banverket bedriver innebär att långsiktiga avtal behöver ingås som medför ekonomiska förpliktelser för flera år framåt i tiden. Avtalen gäller såväl investeringar som drift och underhåll. Banverket lämnar också bidrag till olika ändamål och även i den verksamheten krävs ibland längre framförhållning.

För dessa ändamål har regeringen fått ett bemyndigande att under 2005 ingå ekonomiska förpliktelser som medför utgifter på högst 22 000 000 000 kronor efter 2005. Besluten om järnvägsinvesteringar för planperioden 2004-2015 innebär att järnvägsinvesteringarna skall öka i förhållande till nuvarande nivåer. För att dessa högre investeringsvolymerna skall kunna genomföras på ett effektivt sätt behöver även bemyndigandet ökas. Regeringen bör därför bemyndigas att under 2005 för ramanslaget 36:4 *Banverket: Banhållning och sektorsutgifter* ingå ekonomiska förpliktelser som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför utgifter på högst 25 000 000 000 kronor efter 2005.

Ändrade ekonomiska mål för Sjöfartsverket

Regeringens förslag: Kravet på Sjöfartsverkets räntabilitet på eget kapital 2005 sänks till 2 procent. Vidare slopas utdelningskravet under 2005 avseende verksamhetsåret 2004.

Skälen för regeringens förslag: Kravet på Sjöfartsverkets räntabilitet på eget kapital uppgår till 3,5 procent över en konjunkturcykel. Vidare skall en tredjedel av vinsten (räknat efter skattemotsvarighet) delas ut.

Den storm som drog fram över södra Sverige i januari 2005 orsakade omfattande stormfällningar av skog som måste borttransporteras. Regeringen har beslutat att stormfällda skogsprodukter skall undantas från den godsavgift som normalt ingår i den farledsavgift som Sjöfartsverket tar ut. Detta medför att verkets inkomster minskar. Regeringen anser därför att räntabilitets- och utdelningskraven för Sjöfartsverket bör sänkas. Målet för avkastningen under 2005 föreslås vara en räntabilitet på eget kapital på 2 procent. Vidare förslår regeringen att utdelningskravet under 2005 avseende verksamhetsåret 2004 slopas.

8.2.17 Utgiftsområde 23 Jord- och skogsbruk, fiske med anslutande näringar

43:5 Arealersättning och djurbidrag m.m (bemyndigande)

I statsbudgeten för innevarande år finns för detta ändamål uppfört ett ramanslag på 5 557 400 000 kronor. Vidare har regeringen ett bemyndigande att ingå förpliktelser som medför utgifter på högst 6 086 200 000 kronor under 2006 och 13 800 000 under 2007.

Regeringens förslag: Regeringen bemyndigas att under 2005 för ramanslaget 43:5 *Arealersättning och djurbidrag m.m.* besluta om stöd som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför utgifter på högst 6 228 500 000 kronor under 2006.

Skälen för regeringens förslag: Till följd av en höjd växelkurs behöver bemyndigandet att ingå ekonomiska förpliktelser avseende arealersättning och djurbidrag m.m. ökas. Regeringen bör därför bemyndigas att under 2005 för detta ändamål ingå ekonomiska förpliktelser som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför utgifter på högst 6 228 500 000 kronor under 2006.

43:6 Intervention och exportbidrag för jordbruksprodukter (bemyndigande)

I statsbudgeten för innevarande år finns för detta ändamål uppfört ett ramanslag på 1 416 000 000 kronor. Vidare har regeringen ett bemyndigande att ingå förpliktelser som medför utgifter på högst 2 000 000 kronor under 2006.

Regeringens förslag: Regeringen bemyndigas att under 2005 för ramanslaget 43:6 *Intervention och exportbidrag för jordbruksprodukter* besluta om stöd som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför utgifter på högst 350 000 000 kronor under 2006 och högst 10 000 000 kronor under 2007.

Skälen för regeringens förslag: Till följd av ändrade regler för exportbidrag behöver bemyndigandet avseende intervention och exportbidrag för jordbruksprodukter ökas. Regeringen bör därför bemyndigas att under 2005 för detta ändamål ingå ekonomiska förpliktelser som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför utgifter på högst 350 000 000 kronor under 2006 och högst 10 000 000 kronor under 2007.

44:1 Åtgärder för landsbygdens miljö och struktur (bemyndigande)

I statsbudgeten för innevarande år finns för detta ändamål uppfört ett ramanslag på 2 223 000 000 kronor. Vidare har regeringen ett bemyndigande att ingå ekonomiska förpliktelser som medför utgifter på högst 808 052 000 kronor 2006, högst 182 090 000 kronor 2007, högst 62 708 000 kronor 2008, högst 35 650 000 kronor 2009 och högst 61 500 000 kronor därefter.

Regeringens förslag: Regeringen bemyndigas att under 2005 för ramanslaget 44:1 *Åtgärder för landsbygdens miljö och struktur* besluta om stöd som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför utgifter på högst 1 919 000 000 kronor under 2006, högst 346 500 000 kronor under 2007, högst 254 500 000 kronor under 2008, högst 250 000 000 under 2009 och högst 130 000 000 därefter.

Skälen för regeringens förslag: Till följd av förskjutningar av utbetalningar av landsbygdsstöd bör bemyndigandet avseende åtgärder för landsbygdens miljö och struktur höjas. Dessutom bör bemyndigandets fördelning över tiden ändras till följd av förändrade bedömningar av betalningstidpunkterna. Regeringen bör därför bemyndigas att under 2005 för detta ändamål ingå ekonomiska förpliktelser som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför utgifter på högst 1 919 000 000 kronor under 2006, högst 346 500 000 kronor under 2007, högst 254 500 000 kronor under 2008, högst 250 000 000 under 2009 och högst 130 000 000 därefter.

44:2 Från EG-budgeten finansierade åtgärder för landsbygdens miljö och struktur (bemyndigande)

I statsbudgeten för innevarande år finns för detta ändamål uppfört ett ramanslag på 1 575 558 000 kronor. Vidare har regeringen ett bemyndigande att ingå ekonomiska förpliktelser som medför utgifter på högst 883 626 000 kronor 2006, högst 225 757 000 kronor 2007, högst 75 290 000 kronor 2008, högst 40 474 000 kronor 2009 och högst 61 853 000 kronor därefter.

Regeringens förslag: Regeringen bemyndigas att under 2005 för ramanslaget 44:2 *Från EG-budgeten finansierade åtgärder för landsbygdens miljö och struktur* besluta om stöd som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför utgifter på högst 1 684 793 000 kronor under 2006, högst 478 496 000 kronor under 2007, högst 313 711 000 kronor under 2008, högst 260 000 000 kronor under 2009 och högst 150 000 000 kronor därefter.

Skälen för regeringens förslag: Till följd av förskjutningar av utbetalningar av landsbygdsstöd bör bemyndigandet avseende från EG-budgeten finansierade åtgärder för landsbygdens miljö och struktur höjas. Dessutom bör bemyndigandets fördelning över tiden ändras till följd av förändrade bedömningar av betalningstidpunkterna. Regeringen bör därför bemyndigas att under 2005 för detta ändamål ingå ekonomiska förpliktelser som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför utgifter på högst 1 684 793 000 kronor 2006, högst 478 496 000 kronor 2007, högst 313 711 000 kronor 2008, högst 260 000 000 kronor 2009 och högst 150 000 000 kronor därefter.

8.2.18 Utgiftsområde 24 Näringsliv

38:10 Upprätthållande av nationell metrologi m.m.

I statsbudgeten för innevarande år finns för detta ändamål uppfört ett ramanslag på 27 586 000 kronor.

Regeringens förslag: Anslaget 38:10 *Upprätthållande av nationell metrologi m.m.* ökas med 700 000 kronor.

Anslaget 38:19 *Kostnader för omstrukturering och genomlysning av statligt ägda företag m.m.* minskas med 1 700 000 kronor.

Skälen för regeringens förslag: Statens strålskyddsinstitut (SSI) behöver ersätta en uttjänt och nu havererad strålkälla vid riksmätplatsen. SSI har även fått ökade lokalkostnader då ett nytt laboratorium med strålsäkra väggar uppförts. Denna verksamhet finansieras från anslaget 38:10 *Upprätthållande av nationell metrologi m.m.* Detta anslag behöver därför ökas med 700 000 kronor.

Anslaget 38:19 *Kostnader för omstrukturering och genomlysning av statligt ägda företag m.m.* minskas med 1 700 000 kronor för att finansiera denna ökning och ökningen av anslaget 39:1 *Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll: Myndighetsverksamhet.*

38:14 Rymdverksamhet

I statsbudgeten för innevarande år finns för detta ändamål uppfört ett ramanslag på 791 871 000 kronor.

Regeringens förslag: Anslaget 38:14 *Rymdverksamhet* ökas med 7 500 000 kronor.

Anslaget 38:2 *Näringslivsutveckling m.m.* minskas med 27 514 000 kronor.

Skälen för regeringens förslag: Anslaget 38:14 *Rymdverksamhet* minskades 2004 med 15 000 000 för att bidra till att finansiera ökningen av anslaget 38:2 *Näringslivsutveckling m.m.* i samband med statliga lån och garantier till svensk flygindustri. Eftersom hela beloppet inte har utnyttjats under 2004 anser regeringen att 7 500 000 kronor nu skall återföras till anslaget 38:14 *Rymdverksamhet.*

En minskning med 15 000 000 kronor gjordes även av det under utgiftsområde 6 Försvar samt beredskap mot sårbarhet uppförda anslaget 6:2 *Materiel, anläggningar samt forskning och teknikutveckling.* Även till detta anslag skall 7 500 000

kronor återföras. Av detta skäl skall därför anslaget 38:2 *Näringslivsutveckling m.m.* minskas med 15 000 000 kronor.

Anslaget skall även minskas med 12 514 000 kronor för att bidra till finansieringen av ökningen av det under utgiftsområde 22 Kommunikationer uppförda anslaget 36:2 *Väghållning och statsbidrag.* Sammantaget skall därför anslaget *Näringslivsutveckling m.m.* minskas med 27 514 000 kronor.

38:17 Konkurrensforskning

I statsbudgeten för innevarande år finns för detta ändamål uppfört ett ramanslag på 6 646 000 kronor.

Regeringens förslag: Anslaget 38:17 *Konkurrensforskning* minskas med 1 500 000 kronor

Skälen för regeringens förslag: För att bidra till finansieringen av ökningen av det under utgiftsområde 22 Kommunikationer uppförda anslaget 36:2 *Väghållning och statsbidrag* minskas anslaget 38:17 *Konkurrensforskning* med 1 500 000 kronor.

39:1 Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll: Myndighetsverksamhet

I statsbudgeten för innevarande år finns för detta ändamål uppfört ett ramanslag på 20 070 000 kronor.

Regeringens förslag: Anslaget 39:1 *Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll: Myndighetsverksamhet* ökas med 1 000 000 kronor.

Skälen för regeringens förslag: Föreskrifter och tillsyn behöver ses över till följd av ett antaget EG-direktiv om mätinstrument (2004/22/EG). Genomförandet av direktivet sker genom ändringar i myndighetsföreskrifter som skall vara klara den 30 april 2006. Direktivet träder i kraft den 30 oktober 2006 efter en informationsperiod på sex månader. Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll (SWEDAC) kostnader för

arbetet med föreskrifter, informationsinsatser, medverkan vid utarbetande av mandaterad standard och annat internationellt arbete m.m. kräver ytterligare resurser. Anslaget 39:1 *Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll: Myndighetsverksamhet* bör därför ökas med 1 000 000 kronor.

Finansieringen sker genom att anslaget 38:19 *Kostnader för omstrukturering och genomlysning av statligt ägda företag m.m.* minskas.

39:3 Exportfrämjande verksamhet

I statsbudgeten för innevarande år finns för detta ändamål uppfört ett ramanslag på 319 956 000 kronor.

Regeringens förslag: Anslaget 39:3 *Exportfrämjande verksamhet* minskas med 3 000 000 kronor.

Skälen för regeringens förslag: För att finansiera ökningen av det under utgiftsområde 22 Kommunikationer uppförda anslaget 36:2 *Väghållning och statsbidrag* minskas anslaget 39:3 *Exportfrämjande verksamhet* med 3 000 000 kronor.

8.2.19 Utgiftsområde 25 Allmänna bidrag till kommuner

Nedskrivning av fordran rörande kommunkontosystemet

Regeringens förslag: Den i statens redovisning upptagna fordran som motsvarar det underskott i kommunkontosystemet, som avser ersättningar för tiden före 2003 och som tidigare inte reglerats, skrivs ned vid utgången av 2005. Även fordringar avseende ränta skrivs ned.

Skälen för regeringens förslag: Kommunkontosystemet regleras i lagen (1995:1518) om mervärdesskattekonton för kommuner och landsting. Det är ett kompensationsystem för kommuners, landstings och kommunalförbunds ingående mervärdesskatt i icke skattepliktig verksamhet m.m. I samband med att systemet

infördes 1996 inrättades hos Riksgäldskontoret två räntebärande konton, ett för kommunernas räkning och ett för landstingens räkning.

Under 1996–2002 betalade kommuner och landsting avgift (tillskott) till systemet för att täcka uttagen. Den 1 januari 2003 avskaffades avgiften (prop. 2001/02:112, bet. 2001/02:FiU17, rskr. 2001/02:296). I stället sker uttagen från systemet över statsbudgeten. En ny inkomsttitel, 1512 Kompensation för mervärdesskatt till kommuner och landsting, infördes på statsbudgeten, på vilken ersättningen redovisas. De räntebärande kontona finns samtidigt kvar. Med anledning av dessa förändringar gav regeringen i december 2002 Riksgäldskontoret i uppdrag att inrätta två nya räntebärande konton (ett för kommuner och ett för landsting) för utbetalning av ersättningar avseende tiden fr.o.m. 2003.

I samband med att avgiften avskaffades minskades nivån på det generella statsbidraget till kommuner och landsting med ett belopp som beräknades motsvara de ersättningar som kostnadsmissigt kan hänföras till 2002. I budgetpropositionen för 2003 gjordes en preliminär reglering. Baserat på de faktiska beloppen för omslutningen gjordes i budgetpropositionen för 2004 en slutlig reglering. I samband med regleringen beaktades även de negativa saldona på kontona per den sista februari 2003 om totalt 5 044 miljoner kronor avseende ersättningar för tiden före 2003.

De negativa saldona har ännu inte justerats till följd av regleringen och har därefter ökat. Den 30 juni 2005 uppgick de negativa saldona till 5 535 miljoner kronor, vilket innebär att underskottet har ökat med 491 miljoner kronor. Det beror dels på att kommuner och landsting kan ansöka om ersättning senast andra året efter utgången av det kalenderår som ersättningen avser, dels på att ränta beräknas på saldot. De ersättningar som utbetalats efter februari 2003 och som avser tiden före 2003 uppgår till 164 miljoner kronor, vilket är betydligt mer än vad som förväntades i samband med den slutliga regleringen. Till följd av räntekostnaderna har underskottet ökat med ytterligare 327 miljoner kronor. Eftersom räntekostnaderna beräknas kvartalsvis kommer underskottet att ytterligare öka något fram till slutet av 2005. Totalbeloppet beräknas till 491 miljoner kronor jämte räntekostnad för perioden juli - december 2005.

En reglering avseende ersättningar som kostnadsmissigt är att hänföra till tiden före 2003 borde i princip göras. Mot bakgrund av att en slutlig reglering gjordes i samband med budgetpropositionen för 2004 bedömer dock regeringen att en ytterligare reglering inte bör göras. I stället föreslås att den i statens redovisning upptagna fordran som motsvarar underskottet i kommunkontosystemet som är att hänföra till tiden före 2003 och som tidigare inte har reglerats skrivs ned vid utgången av 2005. Samtidigt bör den fordran som avser ränta på de räntebärande konton som användes för perioden 1996-2002 skrivas ned.

I detta sammanhang kan nämnas att i propositionen Kommunalekonomiska frågor (prop. 2005/06:7) föreslår regeringen att de konton hos Riksgäldskontoret, från vilka ersättning utbetalas till kommuner, landsting och kommunalförbund för ingående mervärdesskatt som inte får dras av enligt mervärdesskattelagen (1994:200) m.m., avskaffas från och med 2006. Ersättningarna avses i stället avräknas direkt mot inkomsttitel på statsbudgeten. Därmed förenklas redovisningen och berörda myndigheters arbete.

9

Revision, kontroll och ekonomisk styrning

9 Revision, kontroll och ekonomisk styrning

9.1 Inledning

I samband med inrättandet av myndigheten Riksrevisionen under riksdagen den 1 juli 2003 har det i 47 § lagen (1996:1059) om statsbudgeten (budgetlagen) införts ett krav på regeringen att årligen för riksdagen redovisa vilka åtgärder regeringen vidtagit med anledning av Riksrevisionens iakttagelser. Enligt finansutskottet bör redovisningen vara både samlad och fyllig (bet. 2002/03:FiU20 s. 117).

Regeringens redovisning lämnas respektive år i dels budgetpropositionen, dels skrivelsen Årsredovisning för staten. Redovisningen i budgetpropositionen sker såväl i volym 1 som under respektive utgiftsområde.

I volym 1 ges en samlad bild av de iakttagelser som revisionen redovisat sedan föregående års budgetproposition samt frågor med nära koppling till revision och kontroll. Redogörelsen inriktas på iakttagelser och åtgärder av större vikt som t.ex. rör budget-, effektivitets- eller kontrollaspekter. Även iakttagelser och åtgärder som berör flera politikområden eller som har stark koppling till regeringens styrning omfattas av denna redovisning. Redogörelsen kan på sikt även komma att beröra de åtgärder som aviserats i föregående års budgetproposition.

Eventuella iakttagelser avseende årsredovisningen för staten kommenteras. Dessutom lämnas en samlad förteckning över, och korta sammanfattningar av, samtliga granskningsrapporter som lämnats sedan föregående års budgetproposition. Att motsvarande samlade förteckning inte ges avseende revisionsberättelser med invändning från den

årliga revisionen beror på att en sådan finns intagen i årsredovisningen för staten.

Under respektive utgiftsområde redovisas och kommenteras under rubriken Revisionens iakttagelser i respektive politikområdesavsnitt de rapporter från Riksrevisionens effektivitetsrevision och de revisionsberättelser med invändning från den årliga revisionen som berör respektive politikområde.

Revisionens samtliga iakttagelser kan i normalfallet inte förväntas vara åtgärdade då redovisningen lämnas i budgetpropositionen. Avgörande är bl.a. när revisionens rapporter lämnas, men också den tid det tar för att överväga och vidta relevanta åtgärder. I regeringens redovisning till riksdagen av vilka åtgärder som vidtagits finns därför även behov av att återkomma till tidigare års iakttagelser från revisionen. Redogörelsen under rubriken Revisionens iakttagelser kan på sikt således inte bara komma att omfatta under året avlämnade granskningsrapporter och revisionsberättelser utan också sådana från tidigare år.

Regeringen har i Årsredovisning för staten 2004 (skr. 2004/05:101) redovisat de iakttagelser som den årliga revisionen vid Riksrevisionen lämnat (revisionsberättelser med invändning). Regeringens redovisning av åtgärder i de enskilda fallen redovisas per politikområde.

9.2 Årlig revision

Riksrevisionen har inom ramen för den årliga revisionen granskat ca 290 revisionsobjekt.

Därutöver har Riksrevisionen förordnat revisorer i ett 60-tal bolag och stiftelser.

9.2.1 Revisionsberättelser med invändning

Riksrevisionen har inom ramen för den årliga revisionen avlämnat revisionsberättelser för 286 myndigheter och andra organisationer avseende årsredovisningen för räkenskapsåret 2004.

I 12 fall har revisionsberättelsen lämnats med invändning, vilket innebär att revisionen har konstaterat ett eller flera väsentliga fel i årsredovisning eller förvaltning. En förteckning över vilka myndigheter som fått revisionsberättelse med invändning, och vilken orsaken till respektive invändning varit, framgår av Årsredovisning för staten 2004.

För räkenskapsåret 2003 lämnades 19 revisionsberättelser med invändning. En viss minskning i antalet revisionsberättelser med invändning kan således konstateras mellan 2003 och 2004. Regeringens bedömning avseende de åtgärder som föranleds av revisionsberättelser med invändning redovisas under respektive politikområde.

I avsnitt 9.5 lämnas en kortfattad redogörelse för regeringens fortsatta arbete med att stärka den statliga internrevisionen.

9.2.2 Granskning av årsredovisningen för staten

Riksrevisionen har lämnat revisionsberättelse utan invändning för Årsredovisning för staten 2004 (dnr 32-2004-1267).

9.3 Effektivitetsrevision

I följande avsnitt lämnas korta sammanfattningar av samtliga granskningsrapporter som lämnats sedan föregående års budgetproposition.

RiR 2004:21 Försäkringskassans köp av tjänster för rehabilitering

Riksrevisionen har granskat försäkringskassornas förutsättningar att effektivt hantera köp av rehabiliteringstjänster samt hanteringens effekter på ansvarsfördelningen mellan

försäkringskassan och arbetsgivare. Riksrevisionens sammanfattande bedömning är att försäkringskassorna inte har förutsättningar för att hantera sådana tjänster på ett effektivt sätt och att hanteringen har negativ inverkan på ansvarsfördelningen mellan försäkringskassan och arbetsgivare. Det saknas t.ex. tydliga mål och regler för hanteringen av köp av sådana tjänster, vilket leder till att praxis varierar mellan försäkringskassorna.

RiR 2004:22 Arlandabanan – Insyn i ett samfinansierat järnvägsprojekt

En del av järnvägen till Arlanda flygplats har byggts och finansierats som ett samfinansieringsprojekt mellan staten och näringslivet. Riksrevisionen har granskat styrningen och uppföljningen av statens intressen i projektet. Av granskningsrapporten framkommer att såväl styrningen och uppföljningen av samfinansieringsprojektet som redovisningen av projektets utveckling till regeringen och riksdagen varit otillräcklig. Vidare konstateras bl.a. att A-Banans uppdrag delvis är otydligt, att A-Banan inte har någon rapporteringsskyldighet till staten och att den av regeringen utlovade redovisningen till riksdagen av statens åtaganden ännu inte lämnats.

RiR 2004:23 Regelförenklningar för företag

Riksrevisionen har granskat regeringens arbete med regelförenklningar för företag. I granskningsrapporten konstateras bl.a. att för lite kraft läggs på att förenkla befintliga regler. Vidare anförs att det råder bristande kunskap om var regelbördan egentligen uppstår, i lagar eller förordningar eller i myndighetsföreskrifter. Det saknas även en samlad redovisning av om det årliga flödet av lagändringar sammantaget ökar eller minskar regelbördan för företag.

RiR 2004:24 Snabbare asylprövning

Riksrevisionen har granskat regeringens och Migrationsverkets åtgärder för att minska de långa handläggningstiderna och säkerställa kvaliteten vid prövning av asylärenden. I granskningsrapporten konstateras bl.a. att systemet för asylprövning uppvisar brister i flexibilitet och effektivitet samt bristande kvalitetssäkring.

*RiR 2004:25 Sjukpenninganslaget – utgifts-
utveckling under kontroll?*

Riksrevisionen har granskat regeringens beslutsunderlag till riksdagen inför beslut om sjukpenninganslaget (utgiftsområde 10, 19:1). I granskningsrapporten anför bl.a. att regeringen inte försett riksdagen med ett fullgott beslutsunderlag för beslut om sjukpenninganslaget under åren fr.o.m. 1990-talets senare del fram till i dag.

*RiR 2004:26 Utgift eller inkomstavdrag?
Regeringens hantering av det tillfälliga
sysselsättningsstödet*

Riksrevisionen har granskat regeringens hantering av det tillfälliga sysselsättningsstödet till kommuner och landsting. I granskningsrapporten anför bl.a. att regeringens beredning av det tillfälliga sysselsättningsstödet inte varit tillfredsställande, främst när det gäller prognoserna av kostnaderna för det tillfälliga sysselsättningsstödet och remissförfarandet. Vidare påtalas att det finns brister i regeringens information till riksdagen. Dessutom anser Riksrevisionen att sysselsättningsstödet inte utformades enligt bruttoredovisningsprincipen i enlighet med bestämmelserna i lagen om statsbudgeten och inte finansierades genom prioriteringar inom utgiftstakets ram.

RiR 2004:27 Stödet till polisens brottsutredningar

Riksrevisionen har granskat det stöd som lämnas till polisens brottsutredningar av de tekniska rotlarna inom polismyndigheterna, Statens kriminaltekniska laboratorium och Rättsmedicinalverket. I granskningsrapporten anför bl.a. att det inte finns någon sammanhållen syn på och övergripande strategi för den samlade kriminaltekniska och rättsmedicinska verksamheten. Vidare saknas en utvecklad uppföljning.

*RiR 2004:28 Regeringens förvaltning och styrning
av sex statliga bolag*

Riksrevisionen har granskat regeringens förvaltning och styrning av statliga bolag. I granskningsrapporten framkommer bl.a. att bolagsstämman i ringa grad används av ägarförvaltningen som forum för att styra bolagen. Vidare anser Riksrevisionen att förekomsten av styrning som inte dokumenterats avsevärt försvårar möjligheten att följa ägarförvaltningens beslut och agerande. Den interna kontrollen av

ägarförvaltningens styrning av statliga bolag har klara brister.

RiR 2004:29 Kontrollen av strukturfonderna

Riksrevisionen har granskat förvaltnings- och kontrollsystemen för två av EU:s strukturfondsprogram, Växtkraft Mål 3 och Mål 2 Öarna. I granskningsrapporten konstateras att kontrollverksamheten fungerar i förhållande till de regelverk som finns. Däremot är den i dag inte utformad så att det är möjligt att fånga effektiviteten i förhållande till programmens konkreta mål. Vidare bedömer Riksrevisionen att de valda organisatoriska lösningarna är komplexa, vilket skapar risk för såväl ineffektiva kontroller som dålig kostnadseffektivitet.

RiR 2004:30 Barnkonventionen i praktiken

Riksrevisionen har granskat om regeringen och myndigheterna har följt den strategi som riksdagen antagit för att förverkliga Förenta nationernas konvention om barns rättigheter i Sverige. I granskningsrapporten konstateras att regeringen, myndigheterna och kommunerna hittills inte helt följt kraven och infriat målen i den av riksdagen antagna nationella strategin för arbetet med barnkonventionen i Sverige. Vidare finns det enligt Riksrevisionen vissa brister i regeringens information till riksdagen.

*RiR 2005:1 Miljömålsrapporteringen – för mycket
och för lite*

Riksrevisionen har granskat om rapporteringen från uppföljningen mot de femton nationella miljö kvalitetsmålen motsvarar de riktlinjer som följer av riksdagens beslut 2001 med anledning av regeringens proposition Svenska miljömål - delmål och åtgärdsstrategier (prop. 2000/01:130). Av granskningsrapporten framkommer att rapporteringen i vissa väsentliga avseenden inte motsvarar de riktlinjer som låg till grund för riksdagens beslut. Rapporteringen är enligt Riksrevisionen svår att överblicka och har brister som gör den svårtolkad. Viktiga delar av den rapportering som efterfrågats saknas.

RiR 2005:2 Tillväxt genom samverkan?

Riksrevisionen har granskat högskolans samverkan med det omgivande samhället utifrån ett tillväxtperspektiv. I granskningsrapporten konstaterar Riksrevisionen att vare sig regeringen eller lärosätena har lyckats skapa flera av de förutsättningar som krävs för att åstadkomma en tillväxtfrämjande samverkan mellan

högskolan och det omgivande samhället. Vidare anförts att regeringens redovisning till riksdagen inte har varit tydlig och konkret.

RiR 2005:3 Arbetslöshetsförsäkringen – kontroll och effektivitet

Riksrevisionen har granskat arbetsförmedlingens och arbetslöshetskassornas hantering av arbetslöshetsförsäkringen och samspelet dem emellan. I granskningsrapporten anförts bl.a. att brister i arbetsförmedlingens kontrollfunktion har medfört att volymen meddelanden är betydligt mindre än vad som skulle varit fallet om regelverket strikt hade följts. Enligt Riksrevisionen avser det såväl för få ifrågasättanden i förhållande till de regelbrott som begås som brister och variationer i utrednings- och inrapporteringsrutiner.

RiR 2005:4 Miljögifter från avfallsförbränningen – hur fungerar tillsynen

Riksrevisionen har granskat tillsynen över avfallsförbränning och deponering med avseende på miljögifter i förbränningsresterna. Av granskningsrapporten framgår bl.a. att det finns allvarliga brister i den operativa tillsynen över samtliga studerade förbränningsanläggningar och flera av de studerade deponierna när det gäller risken för att miljögifter skall läcka ut från förbränningsrester. Vidare konstaterar Riksrevisionen att Naturvårdsverket inte har utvärderat hur miljötillsynen fungerar. Därtill påtalas att preciserade krav i förordningar och föreskrifter saknas på vissa områden då det gäller miljöbalken.

RiR 2005:5 Från invandrapolitik till invandrapolitik

Riksrevisionen har granskat regeringens genomförande av integrationspolitiken. Av granskningsrapporten framgår bl.a. att regeringen inte har tillgång till ett tillförlitligt underlag till stöd för att förändra den generella politiken. Vidare anför Riksrevisionen att särskilda krav riktade till myndigheter inte utgår från de integrationspolitiska målen. Därtill kommer att en svag regelstyrning försvårar integrationspolitikens genomförande.

RiR 2005:6 Regionala stöd – styrs de mot ökad tillväxt?

Riksrevisionen har granskat på vilket sätt regeringen och ansvariga myndigheter har förändrat inriktningen av de regionala stöden i

syfte att öka tillväxten. Av granskningsrapporten framkommer att varken mål- och resultatstyrningen eller de förordningar som reglerar stöden fullt ut har anpassats till den nya tillväxtinriktningen. Målen är inte tillräckligt konkreta för att kunna följas upp. Det finns också brister i regeringens årliga återrapportering till riksdagen om effekterna av stöden.

RiR 2005:7 Ökad tillgänglighet i sjukhusvården? – Regeringens styrning och uppföljning

Riksrevisionen har granskat regeringens satsning på ökad tillgänglighet i sjukhusvården. Syftet med granskningen har varit att undersöka om regeringens styrning och uppföljning följt riksdagens beslut och lett till att målen för satsningen uppnåtts. I granskningsrapporten konstateras att regeringen inte har styrt resurstilldelningen. Vidare påtalas att regeringen inte har säkrat informationsförsörjningen. Regeringen har inte heller gjort någon noggrann uppföljning av satsningen.

RiR 2005:8 Representation och förmåner i statliga bolag och stiftelser

Riksrevisionen har granskat hur ett urval av statliga bolag och stiftelser har hanterat ledande befattningshavares representation och förmåner. Granskningen visar bl.a. att de granskade bolagen/stiftelserna i stor utsträckning har en policy för sin representation, om än olika tydliga och av olika detaljeringsgrad. Vidare framkommer att förmåner till ledande befattningshavare regleras i individuella avtal i stället för i policies. Förmåner vid sidan av lön, pension och avgångsvederlag var beslutade i behörig ordning. Däremot saknade drygt hälften av bolagen/stiftelserna en policy för att motverka mutor och bestickning.

RiR 2005:9 Statens bidrag för att anställa mer personal i skolor och fritidshem

Riksrevisionen har granskat statsbidraget för att anställa mer personal i skola och fritidshem. I granskningsrapporten konstateras bl.a. att det inte finns något direkt samband mellan grunden för utbetalning och bidragets syfte. Enligt Riksrevisionen är det heller inte möjligt att verifiera om bidraget medfört bättre resultat i skolan. Vidare konstaterar Riksrevisionen att bidraget i enstaka fall betalats ut på felaktiga grunder och i många fall på osäkra grunder. Bidraget kan dessutom enligt Riksrevisionen i

vissa fall komma i konflikt med statens krav på att kommunerna skall ha en ekonomi i balans.

RiR 2005:10 Samordnade inköp

Riksrevisionen har granskat den statliga inköpssamordningen. Av granskningsrapporten framgår att det inte går att få svar på om staten sluter ramavtal på produktområden som är väsentliga för myndigheterna. Det är enligt Riksrevisionen inte heller möjligt att få svar på vilka besparingar verksamheten leder till för staten. Dessutom konstateras att Statskontorets uppföljning har stora brister och att kontorets redovisning till regeringen inte är rättvisande.

RiR 2005:11 Bolagisering av Statens järnvägar

Riksrevisionen har granskat bolagiseringen av Statens järnvägar. I granskningsrapporten konstaterar Riksrevisionen att den formlösa styrningen av järnvägsbolagen, frånvaron av dokumentation, otydliga uppdrag till centrala aktörer samt Näringsdepartementets bolagsförvaltares dubbla roller som ägarföreträdare och styrelseledamot innebär att rutiner som vanligen används av ledningen för en organisation för att säkerställa att verksamheten bedrivs ändamålsenligt och effektivt inte finns på plats. Vidare uppfattas den interna kontrollen mellan ägarförvaltningen och järnvägsföretag ha varit mycket svag. Därtill kommer att insyn och kontroll av hur ägarförvaltningen faktiskt agerat reducerats varför möjligheterna till ansvarsutkrävande är begränsade.

RiR 2005:12 Uppsikt och tillsyn i samhällsplaneringen – intention och praktik

Riksrevisionen har granskat Boverkets och länsstyrelsernas arbete med uppsikt respektive tillsyn av den fysiska planeringen. Av granskningsrapporten framgår att centrala inslag i plan- och bygglagen (PBL), som innefattar bestämmelser om hur mark och vatten skall användas och den bebyggda miljön utformas, inte har utvecklats på det sätt som förutsattes när lagen infördes. En svårighet som påtalas rör länsstyrelsernas förmåga att väga samman de statliga intressena i planeringen. Vidare påtalar Riksrevisionen brister i länsstyrelsernas tillsynsverksamhet. Översiktsplanen har inte heller blivit det centrala planeringsinstrument för kommunerna som lagstiftaren förutsatt. Regeringens information till riksdagen har därtill varit ensidig.

RiR 2005:14 Förtidspension utan återvändo

Riksrevisionen har granskat regeringens och Riksförsäkringsverkets styrning inom förtidspensionsområdet (sjuk- och aktivitetsersättning). Regeringens mål har inte stimulerat till återgång i arbete, utan i första hand varit inriktade mot att minska antalet ersatta sjukpenningdagar. Det av regeringen formulerade målet avseende förtidspensioner tar fasta på inflödet till förtidspension. Inga mål har formulerats vad gäller utflödet från förtidspension eller förtidspensionärens återgång till arbete. Vidare har regelstyrningen haft ett begränsat genomslag inom området, exempelvis när det gäller införda regler om vilande förtidspension respektive efterkontroller. Dessutom konstaterar Riksrevisionen att någon systematisk tillsyn inom området inte har genomförts sedan 2001, vilket framstår som otillräckligt.

Lärares arbetstider vid universitet och högskolor – planering och uppföljning (dnr 31-2004-1361)

Riksrevisionen har granskat hur lärares arbetstider vid universitet och högskolor planeras och följs upp. Av granskningsrapporten framgår att det finns brister i den schablonberäkningsmodell som i många fall tillämpas för beräkning av lärarnas undervisningstid, men också brister i hur ledningarna vid högskolorna styr och följer upp lärarnas arbetstider. Vidare konstateras att högskolornas operativa styrning av lärarnas arbetstider i huvudsak endast görs utifrån de lokala arbetstidsavtalen, vilka är allmänt och ibland oklart formulerade. De brister som konstaterats innebär sammantaget enligt Riksrevisionen att det finns risk för att lärarresurserna inte används på ett effektivt sätt, vilket kan medföra onödigt stora kostnader.

9.4 Riksrevisionens årliga rapport

Regeringens bedömning

Regeringen kommenterar revisionens iakttagelser under respektive politikområdesavsnitt. På ett mer tematiskt plan, och mot bakgrund av Riksrevisionens årliga rapport 2005 (RiR 2005:13), vill regeringen därutöver framföra följande.

Regeringens redovisning till riksdagen

Tillämpningen av lagen (1996:1059) om statsbudgeten har enligt Riksrevisionen inneburit avvikelser från de övergripande principerna om transparens, kostnadskontroll och budgetdisciplin. Vidare anför Riksrevisionen att det finns ett antal förhållanden som medverkar till att negativt påverka informationskvaliteten och därmed användbarheten av årsredovisningen för staten som beslutsunderlag för riksdagen.

Riksrevisionen riktar kritik mot regeringen när det gäller utformningen av det tillfälliga sysselsättningsstöd som lämnas till kommuner och landsting enligt förordningen (2002:366) om tillfälligt sysselsättningsstöd till kommuner och landsting. Riksrevisionen menar att stödet utgör en avvikelse från principen om brutto-redovisning på statsbudgeten. Huvudregeln är att inkomster och utgifter skall budgeteras och redovisas brutto på statsbudgeten. Detta framgår av 17 § första stycket lagen (1996:1059) om statsbudgeten. I 17 § andra stycket anges fall när nettobudgetering får förekomma.

Med anledning av denna kritik vill regeringen anföra att stöd till företag och kommuner redovisas i huvudsak på statsbudgetens utgiftssida. Det förekommer emellertid även stöd på statsbudgetens inkomstsida, s.k. skatteutgifter. Det tillfälliga sysselsättningsstödet har utformats som en skattenedsättning och tillgodoförs kommuner och landsting genom en kreditering på kommunens eller landstingets skattekonto. Detta sker genom en tillämpning av lagen (2002:179) om kreditering på skattekonto av tillfälligt sysselsättningsstöd till kommuner och landsting. Förfarandet kan visserligen anses avvika från huvudregeln om bruttoredovisning i 17 § första stycket lagen om statsbudgeten. Stödet lämnas dock med stöd av annan lag. Utformningen av stödet har således skett genom beslut av riksdagen (bet 2001/02:FiU26, rskr. 2001/02:198).

Det finns anledning att närmare överväga hur bl.a. intäkter som myndigheterna förfogar över från avgifter skall bli föremål för budgetprövning. Mot bakgrund av bl.a. Riksrevisionens iakttagelser (RiR 2004:17) har Finansdepartementet för avsikt att initiera ett utredningsarbete inom avgiftsområdet under

hösten 2005, vilket bl.a. avser att omfatta den av revisionen aktualiserade frågeställningen.

När det gäller informationens kvalitet i Årsredovisningen för staten pågår ett ständigt förbättringsarbete. Ett exempel är redovisningen av statliga garantier, där regeringen givit Riksgäldskontoret i uppdrag att utreda hur det är möjligt att ta fram en sammanställning över statens samlade risktagande. En närmare beskrivning av det pågående arbetet inom garantiområdes ges i kapitel 7 (avsnitt 7.6). Ett annat exempel på den fortlöpande utvecklingen av statsbudgeten, och därmed i förlängningen årsredovisningen, är att ändra utformningen av redovisningen av statsbudgetens inkomster. I kapitel 6 (avsnitt 6.4) lämnas förslag till ny redovisning.

Riksrevisionen anför därutöver att regeringens information till riksdagen om vilka effekter och resultat som uppnåtts inom olika områden har varit bristfällig.

Det är angeläget att riksdagen får del av resultatredovisning som speglar de effekter och resultat som uppnåtts inom olika verksamhetsområden. En fortsatt dialog mellan regeringen och riksdagen i dessa frågor är därför av stort värde. Arbetet med att utveckla den ekonomiska styrningen i staten i syfte att bl.a. göra det möjligt att lämna en ändamålsenlig resultatredovisning till riksdagen måste dock ses i ett långsiktigt perspektiv. Det återstår ett icke obetydligt utvecklingsarbete med att precisera mål och resultatmått/-indikatorer innan det är möjligt att fullt ut redovisa information om effekter och resultat inom skilda områden.

Regeringens styrning av myndigheter och bolag

Riksrevisionen anför att en viktig iakttagelse i flera av de genomförda granskningarna är att de mål som regeringen formulerar är alltför otydliga och svåra att följa upp. De ger begränsad vägledning till myndigheterna om vilka aktiviteter som är prioriterade. Flera beslut fattas också sent under året, vilket skapar en ryckighet i myndigheternas förutsättningar. Vidare försvårar otydliga åiterrapporteringskrav för regeringen, och i förlängningen även för riksdagen, att bedöma verksamhetens resultat.

Regeringens arbete med att successivt stärka styrningen och uppföljningen av förvaltningen fortskrider. En väsentlig komponent i detta

sammanhang är styrningen av förvaltningsmyndigheterna och därmed den styrning som kommer till uttryck genom de årliga regleringsbrev. Tydliga mål och återrapporteringskrav är därvid avgörande. Vidare är det ofrånkomligt att i de fall förutsättningarna för myndighetens verksamhet ändras i ett sent skede under ett budgetår så får det vissa oönskade konsekvenser. Det bör emellertid noteras att det är regeringens skyldighet att då det finns risk för att ett beslutat tak för statens utgifter eller använda utgiftsramar kommer att överskridas vidta sådana åtgärder som den har befogenhet till för att undvika detta.

När det gäller regeringens styrning av de statliga bolagen har Riksrevisionen pekat på ett antal brister. Under utgiftsområde 24 kommenterar regeringen revisionens iakttagelser i den delen.

Myndigheternas genomförande av sina uppdrag

Den årliga revisionen har visat att myndigheternas ekonomiska redovisning, med några få undantag, ger en i allt väsentligt rättvisande bild. Under året har dock Riksrevisionen för några myndigheter noterat åtgärder som tycks syfta till att kringgå regeringens beslut att dra in anslagssparandet. När det gäller myndigheternas bemyndiganden att ingå åtaganden om framtida utgifter finns problem av olika karaktär på relativt många myndigheter. I några fall har myndigheter fått invändning i revisionsberättelsen på grund av överträdande av sitt bemyndigande.

Det är tillfredsställande att myndigheternas redovisning i princip genomgående ger en i allt väsentligt rättvisande bild. Antalet revisionsberättelser med invändning har som framgår av tidigare avsnitt minskat i jämförelse med föregående år, vilket är positivt. Samtidigt är det angeläget att i vissa specifika fall vidta olika åtgärder inom ramen för myndighetsstyrningen i syfte att minimera en bristande regelefterlevnad, t.ex. genom att skapa än bättre förutsättningar för en stark internkontroll. Regeringen ser därtill allvarligt på de brister som Riksrevisionen påtalar när det gäller myndigheternas hantering av bemyndiganden. I ett inledande skede har därför regeringen valt att i dialog med i första hand företrädare för Ekonomistyrningsverket se över föreliggande reglering inom området.

Riksrevisionen har mot bakgrund av sina iakttagelser i granskningar som rör bl.a. arbetslöshetsförsäkringen och asylprövningen uppmärksammat problemen med att myndigheter och organisationer inte behandlar människor på ett likvärdigt sätt. Även när det gäller regelefterlevnad och förmåga att leverera gjorda åtaganden har Riksrevisionen konstaterat brister inom enskilda myndigheter.

Det är enligt regeringen avgörande för förvaltningens funktion och trovärdighet att statliga förvaltningsmyndigheters handläggning sker likvärdigt och rättssäkert. Det är därmed av stor betydelse att den statliga verksamheten bedrivs i sådana former som gör det möjligt att utforma en ändamålsenlig styrning och uppföljning. Därvid kan socialförsäkringsområdet och det nyligen genomförda förstatligandet av försäkringskassorna ses som ett exempel på en organisationsförändring som också skapar goda förutsättningar för likvärdighet och rättssäkerhet.

Tillsynsverksamheten är ett viktigt instrument för att garantera bland annat likabehandling och regelefterlevnad. Riksrevisionen har dock i flera granskningar visat att tillsynen inte lever upp till vad som stadgats av den centrala tillsynsmyndigheten. Kritik riktas mot att omfattningen i vissa fall är för liten och att planeringen brister, men också att prioriteringen inte görs effektivt.

Hösten 2004 överlämnade Tillsynsutredningen sitt slutbetänkande Tillsyn – Förslag om en tydligare och effektivare offentlig tillsyn (SOU 2004:100). Betänkandet har remissbehandlats (dnr Fi2004/4803) och bereds i Regeringskansliet.

9.5 Den statliga internrevisionen

I budgetpropositionen för 2005 konstaterade regeringen att det finns ett behov av att stärka den statliga internrevisionen (prop. 2004/05:1). Vidare anförde regeringen att Ekonomistyrningsverket är mest lämpat att svara för samordningen av den statliga internrevisionen.

Mot denna bakgrund kommer Ekonomistyrningsverket under hösten 2005 ges i uppdrag att närmare precisera hur samordningsfunktionens uppdrag skall fullgöras. Vidare kommer en ny internrevisionsförordning att träda i kraft senast vid årsskiftet 2006/2007.

9.6 Utvecklingen av den ekonomiska styrningen i staten

I skrivelsen Årsredovisning för staten 2004 anförde regeringen att arbetet med att för vissa utvalda politikområden precisera målen och att redovisa indikatorer som beskriver i vilken grad målen uppfylls påbörjas i och med budgetpropositionen för 2006 (skr. 2004/05:101, kapitel 13). Vidare anförde regeringen att ambitionen är att i budgetpropositionen för samtliga politikområden redovisa vilka resurser verksamheten förbrukat respektive hur verksamheten i sin helhet finansieras. Av skrivelsen framgår dessutom att regeringen har för avsikt att överväga hur indelningen i politikområden så långt möjligt skall kunna följa indelningen i utgiftsområden och utskott.

Finansutskottet anförde i det av riksdagen godkända betänkandet med anledning av Årsredovisning för staten 2004 att det förutsatte att regeringens arbete med hur indelningen i politikområden skall kunna följa indelningen i utgiftsområden och utskott ges hög prioritet och att en tidsplan för detta arbete presenteras i budgetpropositionen för 2006 (bet. 2004/05:FiU28, rskr. 2004/05:141). Vidare förutsatte finansutskottet att arbetet med att för vissa politikområden dels precisera målen, dels redovisa indikatorer för dessa intensifieras och ges hög prioritet. Utskottet anförde därtill att det är nödvändigt att kopplingen mellan resultatredovisningen i politikområdestermerna och förslagen till resurstilldelning via anslag till

myndigheter och verksamheter förstärks och blir tydligare än i dag.

Regeringens bedömning

Den nuvarande indelningen av statlig verksamhet i politikområden tar sin utgångspunkt i den modell riksdagen använder sig av då den beslutar om statsbudgeten, den s.k. rambeslutsmodellen. Indelningen skall också ses som ett sätt att tillmötesgå riksdagens önskemål om en underindelning av utgiftsområden. Den nuvarande modellen och dess tillämpning har fungerat som en utgångspunkt för hur regeringens resultatredovisning struktureras och presenteras i budgetpropositionen.

Mot bakgrund av hittills vunna erfarenheter finns det anledning att noga överväga hur intentionerna i lagen om statsbudgeten om regeringens resultatredovisning och riksdagens behov av återrapportering på bästa sätt kan tillgodoses. Regeringen har för avsikt att i särskild ordning och i nära dialog med företrädare för såväl riksdagen som förvaltningen i övrigt överväga den fortsatta inriktningen av arbetet med att ta fram en ändamålsenlig form för redovisning av resultatinformation. Regeringen har för avsikt att under 2006 återkomma till riksdagen med en redogörelse för den närmare inriktningen av förestående utvecklingsinsatser inom området.

Bilaga 1

Specifikation av statsbudgetens utgifter och inkomster 2006

Bilaga 1

Specifikation av statsbudgetens utgifter och inkomster 2006

Innehållsförteckning

1	Specifikation av statsbudgetens utgifter 2006	5
2	Specifikation av statsbudgetens inkomster 2006 enligt nya principer	22
3	Information om statsbudgetens inkomster 2006 enligt hittills tillämpade principer	33

1 Specifikation av statsbudgetens utgifter 2006

År 2006		1000-tal kronor
1	Rikets styrelse	8 244 204
27	Mediepolitik	661 630
1	Presstödsnämnden och Taltidningsnämnden, ramanslag	6 403
2	Presstöd, ramanslag	507 119
3	Stöd till radio- och kassettidningar, ramanslag	126 386
4	Radio- och TV-verket, ramanslag	11 876
5	Granskningsnämnden för radio och TV, ramanslag	9 846
45	Samepolitik	21 017
1	Sametinget, ramanslag	21 017
46	Demokrati	347 975
1	Allmänna val och demokrati, ramanslag	281 090
2	Justitiekanslern, ramanslag	20 519
3	Datainspektionen, ramanslag	31 620
4	Svensk författningssamling, ramanslag	845
5	Valmyndigheten, ramanslag	13 901
90	Anslag som inte ingår i något politikområde	7 213 582
1	Kungliga hov- och slottsstaten, ramanslag	97 540
2	Riksdagens ledamöter och partier m.m., ramanslag	770 508
3	Riksdagens förvaltningskostnader, ramanslag	584 324
4	Riksdagens ombudsmän, justitieombudsmännen (JO), ramanslag	62 725
5	Regeringskansliet m.m., ramanslag	5 500 236
6	Stöd till politiska partier, ramanslag	170 200
7	Expertgruppen för EU-frågor, ramanslag	28 049

År 2006		1000-tal kronor
2	Samhällsekonomi och finansförvaltning	11 808 870
01	Effektiv statsförvaltning	9 696 165
1	Konjunkturinstitutet, ramanslag	48 082
2	Ekonomistyrningsverket, ramanslag	94 645
3	Statskontoret, ramanslag	61 713
4	Täckning av merkostnader för lokaler, ramanslag	422
5	Statistiska centralbyrån, ramanslag	444 330
6	Kammarkollegiet, ramanslag	31 239
7	Nämnden för offentlig upphandling, ramanslag	8 171
8	Nya förvaltningspolitiska myndigheten, ramanslag	47 137
9	Ekonomiska rådet, ramanslag	2 483
10	Arbetsgivarpolitiska frågor, ramanslag	7 443
11	Statliga tjänstepensioner m.m., ramanslag	8 588 000
12	Statliga kompetensöverföringsjobb, ramanslag	360 000
13	Statens kvalitets- och kompetensråd: avvecklingskostnader, ramanslag	2 500
02	Finansiella system och tillsyn	473 858
1	Finansinspektionen, ramanslag	187 756
2	Insättningsgarantinämnden, ramanslag	7 590
3	Riksgäldskontoret: Förvaltningskostnader, ramanslag	267 805
4	Bokföringsnämnden, ramanslag	8 291
5	Avsättning för garantiverksamhet, ramanslag	1 400
6	Finansmarknadsrådet, ramanslag	1 016
90	Anslag som inte ingår i något politikområde	1 638 847
1	Riksrevisionen, ramanslag	279 987
2	Försök med trängselskatt i Stockholm, ramanslag	1 358 860
3	Skatt, tull och exekution	9 222 029
03	Skatt, tull och exekution	9 222 029
1	Skatteverket, ramanslag	6 241 386
2	Kronofogdemyndigheterna, ramanslag	1 553 068
3	Tullverket, ramanslag	1 427 575
4	Rättsväsendet	29 022 913
04	Rättsväsendet	29 022 913
1	Polisorganisationen, ramanslag	15 674 018
2	Säkerhetspolisen, ramanslag	698 631
3	Åklagarmyndigheten, ramanslag	862 424
4	Ekobrottsmyndigheten, ramanslag	350 429
5	Domstolsväsendet m.m., ramanslag	4 074 140
6	Kriminalvården, ramanslag	5 729 965
7	Brottsförebyggande rådet, ramanslag	60 116

År 2006		1000-tal kronor
8	Rättsmedicinalverket, ramanslag	227 312
9	Gentekniknämnden, ramanslag	3 843
10	Brottsoffermyndigheten, ramanslag	27 449
11	Ersättning för skador på grund av brott, ramanslag	83 474
12	Rättshjälpkostnader m.m., ramanslag	1 199 214
13	Kostnader för vissa skaderegleringar m.m., ramanslag	21 163
14	Avgifter till vissa internationella sammanslutningar, ramanslag	3 578
15	Bidrag till brottsförebyggande arbete, ramanslag	7 157
5	Internationell samverkan	1 358 949
05	Utrikes- och säkerhetspolitik	1 358 949
1	Bidrag till vissa internationella organisationer, ramanslag	994 454
2	Freds- och säkerhetsfrämjande verksamhet, ramanslag	131 647
3	Nordiskt samarbete, ramanslag	13 995
4	Ekonomiskt bistånd till enskilda utomlands samt diverse kostnader för rättsväsendet, ramanslag	3 976
5	Inspektionen för strategiska produkter, ramanslag	24 689
6	Forskning, utredningar och andra insatser rörande säkerhetspolitik och nedrustning, ramanslag	34 356
7	Bidrag till Stockholms internationella fredsforskningsinstitut (SIPRI), ramanslag	26 834
8	Bidrag till Utrikespolitiska institutet (UI), ramanslag	12 226
9	Svenska institutet, ramanslag	85 204
10	Information om Sverige i utlandet, ramanslag	9 700
11	Samarbete inom Östersjöregionen, ramanslag	21 868
6	Försvar samt beredskap mot sårbarhet	43 433 124
06	Totalförsvar	40 012 946
1	Förbandsverksamhet, beredskap och fredsfrämjande truppinsatser m.m., ramanslag	21 458 378
2	Materiel, anläggningar samt forskning och teknikutveckling, ramanslag	17 276 760
3	Krisberedskapsmyndigheten, ramanslag	146 692
4	Styrelsen för psykologiskt försvar, ramanslag	25 736
5	Totalförsvarets pliktverk, ramanslag	251 549
6	Försvarshögskolan, ramanslag	32 856
7	Försvarets radioanstalt, ramanslag	456 409
8	Totalförsvarets forskningsinstitut, ramanslag	192 859
9	Stöd till frivilliga försvarsorganisationer inom totalförsvaret, ramanslag	75 211
10	Nämnder m.m., ramanslag	6 496
11	Internationella materielsamarbeten, industrifrågor och exportstöd m.m., ramanslag	90 000

År 2006		1000-tal kronor
07	Skydd och beredskap mot olyckor och svåra påfrestningar	3 420 178
1	Kustbevakningen, ramanslag	692 159
2	Förebyggande åtgärder mot jordskred och andra naturolyckor, ramanslag	24 850
3	Ersättning för räddningstjänst m.m., ramanslag	19 880
4	Samhällets skydd mot olyckor, ramanslag	685 652
5	Krisberedskap, ramanslag	1 778 637
6	Gemensam radiokommunikation för skydd och säkerhet, ramanslag	219 000
7	Internationellt bistånd	26 058 663
08	Internationellt utvecklingssamarbete	26 058 663
1	Biståndsverksamhet, ramanslag	25 340 737
2	Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete (Sida), ramanslag	622 088
3	Nordiska Afrikainstitutet, ramanslag	14 232
4	Folke Bernadotteakademin, ramanslag	25 612
5	Avsättning för förlustrisker vad avser garantier för finansiellt stöd och exportkreditgarantier, ramanslag	994
6	Riksrevisionen: Internationella uppdrag, ramanslag	40 000
7	Institutet för utvärdering av internationellt utvecklingssamarbete, ramanslag	15 000
8	Invandrare och flyktingar	6 981 155
10	Integrationspolitik	1 765 095
1	Integrationsverket, ramanslag	91 024
2	Integrationsåtgärder, ramanslag	108 120
3	Kommunersättningar vid flyktingmottagande, ramanslag	1 526 193
4	Hemutrustningslån, ramanslag	8 519
5	Ombudsmannen mot etnisk diskriminering, ramanslag	31 239
12	Migrationspolitik	5 205 623
1	Migrationsverket, ramanslag	1 727 615
2	Ersättningar och bostadskostnader, ramanslag	2 112 000
3	Migrationspolitiska åtgärder, ramanslag	291 833
4	Domstolsprövning i utlänningsärenden, ramanslag	517 500
5	Kostnader vid domstolsprövning i utlänningsärenden, ramanslag	149 000
6	Offentligt biträde i utlänningsärenden, ramanslag	106 255
7	Utresor för avvisade och utvisade, ramanslag	204 202
8	Från EU-budgeten finansierade insatser för asylsökande och flyktingar, ramanslag	30 218
9	Utlänningsnämnden, ramanslag	67 000
47	Minoritetspolitik	10 437
1	Åtgärder för nationella minoriteter, ramanslag	10 437

År 2006

1000-tal kronor

9	Hälsovård, sjukvård och social omsorg	41 614 573
13	Hälso- och sjukvårdspolitik	25 017 819
1	Tandvårdsförmåner m.m., ramanslag	3 026 000
2	Bidrag för läkemedelsförmånerna, ramanslag	20 550 000
3	Bidrag till hälso- och sjukvård, ramanslag	259 003
4	Statens beredning för medicinsk utvärdering, ramanslag	40 354
5	Hälso- och sjukvårdens ansvarsnämnd, ramanslag	28 845
6	Socialstyrelsen, ramanslag	523 562
7	Läkemedelsförmånsnämnden, ramanslag	58 196
8	Sjukvård i internationella förhållanden, ramanslag	333 059
9	Bidrag till psykiatri och social psykiatri, ramanslag	198 800
14	Folkhälsa	898 175
1	Insatser mot hiv/aids och andra smittsamma sjukdomar, ramanslag	153 737
2	Bidrag till WHO, ramanslag	34 165
3	Bidrag till Nordiska högskolan för folkhälsovetenskap, ramanslag	18 125
4	Statens folkhälsoinstitut, ramanslag	130 895
5	Smittskyddsinstitutet, ramanslag	183 568
6	Institutet för psykosocial medicin, ramanslag	15 335
7	Folkhälsopolitiska åtgärder, ramanslag	112 985
8	Alkohol- och narkotikapolitiska åtgärder, ramanslag	249 155
9	Alkohol- och läkemedelssortimentsnämnden, ramanslag	210
15	Barnpolitik	37 815
1	Barnombudsmannen, ramanslag	16 962
2	Myndigheten för internationella adoptionsfrågor, ramanslag	11 392
3	Insatser för att förverkliga FN:s konvention om barnets rättigheter i Sverige, ramanslag	9 461
16	Handikappolitik	14 036 914
1	Personligt ombud, ramanslag	89 460
2	Vissa statsbidrag inom handikappområdet, ramanslag	273 350
3	Statsbidrag till särskilt utbildningsstöd, ramanslag	175 625
4	Bidrag till viss verksamhet för personer med funktionshinder, ramanslag	77 900
5	Bidrag till handikapporganisationer, ramanslag	163 660
6	Bidrag till utrustning för elektronisk kommunikation, ramanslag	23 078
7	Bilstöd till handikappade, ramanslag	256 000
8	Kostnader för statlig assistansersättning, ramanslag	12 947 000
9	Myndigheten för handikappolitisk samordning, ramanslag	18 949
10	Handikappombudsmannen, ramanslag	11 892

År 2006		1000-tal kronor
17	Äldrepolitik	155 137
1	Stimulansbidrag och åtgärder inom äldrepolitiken, ramanslag	155 137
18	Socialtjänstpolitik	1 149 821
1	Bidrag till utveckling av socialt arbete m.m., ramanslag	365 076
2	Statens institutionsstyrelse, ramanslag	774 805
3	Utvecklingsmedel till åtgärder för hemlösa, ramanslag	9 940
26	Forskningspolitik	318 892
1	Forskningsrådet för arbetsliv och socialvetenskap: Förvaltning, ramanslag	23 496
2	Forskningsrådet för arbetsliv och socialvetenskap: Forskning, ramanslag	295 396
10	Ekonomisk trygghet vid sjukdom och handikapp	129 590 962
19	Ersättning vid arbetsförmåga	129 590 962
1	Sjukpenning och rehabilitering m.m., ramanslag	38 286 056
2	Aktivitets- och sjukersättningar m.m., ramanslag	75 989 830
3	Handikappersättningar, ramanslag	1 177 000
4	Arbetsskadeersättningar m.m., ramanslag	6 439 916
5	Ersättning för kroppsskador, ramanslag	61 487
6	Försäkringskassan, ramanslag	7 635 673
7	Bidrag för arbetet med sjukskrivningar inom hälso- och sjukvård, ramanslag	1 000
11	Ekonomisk trygghet vid ålderdom	45 299 000
20	Ekonomisk äldrepolitik	45 299 000
1	Garantipension till ålderspension, ramanslag	21 564 000
2	Efterlevandepensioner till vuxna, ramanslag	15 902 000
3	Bostadstillägg till pensionärer, ramanslag	7 366 000
4	Äldreförsörjningsstöd, ramanslag	467 000
12	Ekonomisk trygghet för familjer och barn	61 460 291
21	Ekonomisk familjepolitik	61 460 291
1	Allmänna barnbidrag, ramanslag	23 805 000
2	Föräldraförsäkring, ramanslag	27 170 292
3	Underhållsstöd, ramanslag	2 273 000
4	Bidrag till kostnader för internationella adoptioner, ramanslag	35 784
5	Barnpension och efterlevandestöd för barn, ramanslag	1 044 000
6	Vårdbidrag för funktionshindrade barn, ramanslag	2 680 215
7	Pensionsrätt för barnår, ramanslag	4 452 000

År 2006		1000-tal kronor
13	Arbetsmarknad	70 229 969
22	Arbetsmarknadspolitik	70 229 969
1	Arbetsmarknadsverkets förvaltningskostnader, ramanslag	5 079 852
2	Bidrag till arbetslöshetsersättning och aktivitetsstöd, ramanslag	45 020 600
3	Köp av arbetsmarknadsutbildning och övriga kostnader, ramanslag	5 332 129
4	Lönebidrag och Samhall m.m., ramanslag	11 631 057
5	Rådet för Europeiska socialfonden i Sverige, ramanslag	100 487
6	Europeiska socialfonden m.m. för perioden 2000–2006, ramanslag	1 959 560
7	Institutet för arbetsmarknadspolitisk utvärdering, ramanslag	21 926
8	Bidrag till administration av grundbeloppet, ramanslag	45 768
9	Bidrag till Stiftelsen Utbildning Nordkalotten, ramanslag	7 703
10	Bidrag till lönegarantiersättning, ramanslag	978 399
11	Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen, ramanslag	52 488
14	Arbetsliv	1 224 138
23	Arbetslivspolitik	1 186 132
1	Arbetsmiljöverket, ramanslag	656 387
2	Arbetslivsinstitutet, ramanslag	378 133
3	Särskilda utbildningsinsatser m.m., ramanslag	44 382
4	Arbetsdomstolen, ramanslag	24 865
5	Statens nämnd för arbetstagares uppfinningar, ramanslag	75
6	Internationella arbetsorganisationen (ILO), ramanslag	23 022
7	Ombudsmannen mot diskriminering på grund av sexuell läggning (HomO), ramanslag	9 218
8	Medlingsinstitutet, ramanslag	50 050
24	Jämställdhetspolitik	38 006
1	Jämställdhetsombudsmannen, ramanslag	28 346
2	Särskilda jämställdhetsåtgärder, ramanslag	7 660
3	Delegationen för stöd till jämställdhetsintegrering, ramanslag	2 000
15	Studiestöd	22 130 455
25	Utbildningspolitik	22 130 455
1	Studiehjälp m.m., ramanslag	3 464 558
2	Studiemedel m.m., ramanslag	11 791 896
3	Studiemedelsröntor m.m., ramanslag	5 079 593
4	Rekryteringsbidrag, ramanslag	1 641 809
5	Bidrag till kostnader vid viss gymnasieutbildning och vid viss föräldrautbildning i teckenspråk, ramanslag	61 150
6	Bidrag till vissa studiesociala ändamål, ramanslag	28 073
7	Bidrag till vissa organisationer m.m., ramanslag	63 376

År 2006

1000-tal kronor

16	Utbildning och universitetsforskning	47 113 274
25	Utbildningspolitik	43 559 130
1	Statens skolverk, ramanslag	302 191
2	Myndigheten för skolutveckling, ramanslag	95 711
3	Utveckling av skolväsende, förskoleverksamhet och skolbarnsomsorg, ramanslag	379 876
4	Specialpedagogiska institutet, ramanslag	367 920
5	Specialskolemyndigheten, ramanslag	254 429
6	Särskilda insatser på skolområdet, ramanslag	295 388
7	Sameskolstyrelsen, ramanslag	33 246
8	Maxtaxa i förskoleverksamhet, skolbarnsomsorg m.m., ramanslag	3 660 000
9	Bidrag till personalförstärkningar i förskola, ramanslag	2 000 000
10	Bidrag till personalförstärkningar i skola och fritidshem, ramanslag	1 000 000
11	Bidrag till viss verksamhet motsvarande grundskola och gymnasieskola, ramanslag	139 461
12	Bidrag till svensk undervisning i utlandet, ramanslag	95 533
13	Nationellt centrum för flexibelt lärande, ramanslag	100 151
14	Bidrag till viss verksamhet inom vuxenutbildning, ramanslag	161 902
15	Bidrag till vissa organisationer för uppsökande verksamhet, ramanslag	49 700
16	Statligt stöd för utbildning av vuxna, ramanslag	1 781 258
17	Myndigheten för kvalificerad yrkesutbildning, ramanslag	22 218
18	Bidrag till kvalificerad yrkesutbildning, ramanslag	929 362
19	Valideringsdelegationen, ramanslag	18 390
20	Utveckling av påbyggnadsutbildningar, ramanslag	298 128
21	Uppsala universitet: Grundutbildning, ramanslag	1 200 693
22	Uppsala universitet: Forskning och forskarutbildning, ramanslag	1 208 652
23	Lunds universitet: Grundutbildning, ramanslag	1 601 215
24	Lunds universitet: Forskning och forskarutbildning, ramanslag	1 227 032
25	Göteborgs universitet: Grundutbildning, ramanslag	1 568 728
26	Göteborgs universitet: Forskning och forskarutbildning, ramanslag	997 049
27	Stockholms universitet: Grundutbildning, ramanslag	1 028 803
28	Stockholms universitet: Forskning och forskarutbildning, ramanslag	1 020 834
29	Umeå universitet: Grundutbildning, ramanslag	1 085 988
30	Umeå universitet: Forskning och forskarutbildning, ramanslag	701 427
31	Linköpings universitet: Grundutbildning, ramanslag	1 186 040
32	Linköpings universitet: Forskning och forskarutbildning, ramanslag	488 961
33	Karolinska institutet: Grundutbildning, ramanslag	586 293
34	Karolinska institutet: Forskning och forskarutbildning, ramanslag	783 715
35	Kungl. Tekniska högskolan: Grundutbildning, ramanslag	941 851

År 2006		1000-tal kronor
36	Kungl. Tekniska högskolan: Forskning och forskarutbildning, ramanslag	673 224
37	Luleå tekniska universitet: Grundutbildning, ramanslag	619 077
38	Luleå tekniska universitet: Forskning och forskarutbildning, ramanslag	259 073
39	Karlstads universitet: Grundutbildning, ramanslag	520 068
40	Karlstads universitet: Forskning och forskarutbildning, ramanslag	154 726
41	Växjö universitet: Grundutbildning, ramanslag	440 149
42	Växjö universitet: Forskning och forskarutbildning, ramanslag	145 676
43	Örebro universitet: Grundutbildning, ramanslag	588 130
44	Örebro universitet: Forskning och forskarutbildning, ramanslag	162 268
45	Mittuniversitetet: Grundutbildning, ramanslag	521 053
46	Mittuniversitetet: Forskning och forskarutbildning, ramanslag	165 524
47	Blekinge tekniska högskola: Grundutbildning, ramanslag	208 779
48	Blekinge tekniska högskola: Forskning och forskarutbildning, ramanslag	67 194
49	Malmö högskola: Grundutbildning, ramanslag	771 377
50	Malmö högskola: Forskning och forskarutbildning, ramanslag	78 396
51	Högskolan i Kalmar: Grundutbildning, ramanslag	439 641
52	Högskolan i Kalmar: Forskning och forskarutbildning, ramanslag	68 147
53	Mälardalens högskola: Grundutbildning, ramanslag	560 197
54	Mälardalens högskola: Forskning och forskarutbildning, ramanslag	49 015
55	Danshögskolan: Grundutbildning, ramanslag	47 243
56	Dramatiska institutet: Grundutbildning, ramanslag	78 092
57	Gymnastik- och idrottshögskolan: Grundutbildning, ramanslag	45 716
58	Högskolan i Borås: Grundutbildning, ramanslag	377 685
59	Högskolan Dalarna: Grundutbildning, ramanslag	357 695
60	Högskolan på Gotland: Grundutbildning, ramanslag	114 972
61	Högskolan i Gävle: Grundutbildning, ramanslag	376 458
62	Högskolan i Halmstad: Grundutbildning, ramanslag	297 080
63	Högskolan Kristianstad: Grundutbildning, ramanslag	316 664
64	Högskolan i Skövde: Grundutbildning, ramanslag	290 212
65	Högskolan Väst: Grundutbildning, ramanslag	284 957
66	Konstfack: Grundutbildning, ramanslag	121 887
67	Kungl. Konsthögskolan: Grundutbildning, ramanslag	55 749
68	Kungl. Musikhögskolan i Stockholm: Grundutbildning, ramanslag	127 387
69	Lärarhögskolan i Stockholm: Grundutbildning, ramanslag	428 762
70	Operahögskolan i Stockholm: Grundutbildning, ramanslag	17 182
71	Södertörns högskola: Grundutbildning, ramanslag	311 404
72	Teaterhögskolan i Stockholm: Grundutbildning, ramanslag	27 665
73	Enskilda utbildningsanordnare på högskoleområdet m.m., ramanslag	2 133 517
74	Särskilda utgifter inom universitet och högskolor m.m., ramanslag	559 010

År 2006		1000-tal kronor
75	Forskning och konstnärligt utvecklingsarbete vid vissa högskolor, ramanslag	371 249
76	Ersättningar för klinisk utbildning och forskning, ramanslag	1 986 092
77	Högskoleverket, ramanslag	147 817
78	Verket för högskoleservice, ramanslag	14 786
79	Centrala studiestödsnämnden m.m., ramanslag	393 045
80	Överklagandenämnden för studiestöd, ramanslag	12 205
81	Internationella programkontoret för utbildningsområdet, ramanslag	43 867
82	Myndigheten för Sveriges nätuniversitet, ramanslag	73 291
83	Kostnader för Sveriges medlemskap i Unesco m.m., ramanslag	31 947
84	Utvecklingsarbete m.m. inom områdena utbildning och forskning, ramanslag	11 635
26	Forskningspolitik	3 554 144
1	Vetenskapsrådet: Forskning och forskningsinformation, ramanslag	2 763 498
2	Vetenskapsrådet: Förvaltning, ramanslag	106 698
3	Rymdforskning, ramanslag	161 899
4	Institutet för rymdfysik, ramanslag	45 043
5	Kungl. biblioteket, ramanslag	242 646
6	Polarforskningssekretariatet, ramanslag	25 526
7	Främjande och analys av forsknings- och utvecklingssamarbetet inom EU, ramanslag	15 421
8	Sunet, ramanslag	39 805
9	Centrala etikprövningsnämnden, ramanslag	4 204
10	Regionala etikprövningsnämnder, ramanslag	41 088
11	Särskilda utgifter för forskningsändamål, ramanslag	108 316
17	Kultur, medier, trossamfund och fritid	9 582 406
02	Finansiella system och tillsyn	42 839
1	Lotteriinspektionen, ramanslag	42 839
25	Utbildningspolitik	2 782 621
1	Bidrag till folkbildningen, ramanslag	2 688 646
2	Bidrag till vissa handikappåtgärder inom folkbildningen, ramanslag	79 446
3	Bidrag till kontakttolkutbildning, ramanslag	14 529
26	Forskningspolitik	56 236
1	Statens ljud- och bildarkiv, ramanslag	56 236

År 2006		1000-tal kronor
27	Mediepolitik	33 214
1	Statens biografbyrå, ramanslag	9 872
2	Utbyte av TV-sändningar mellan Sverige och Finland, ramanslag	20 515
3	Bidrag till dokumentation om den mediepolitiska utvecklingen och till europeiskt mediasamarbete, ramanslag	816
4	Forskning och dokumentation om medieutvecklingen, ramanslag	2 011
28	Kulturpolitik	5 991 888
1	Statens kulturråd, ramanslag	47 328
2	Bidrag till allmän kulturverksamhet, utveckling samt internationellt kulturutbyte och samarbete, ramanslag	235 030
3	Nationella uppdrag, ramanslag	2 952
4	Försöksverksamhet med ändrad regional fördelning av kulturpolitiska medel, ramanslag	151 057
5	Bidrag till Operan, Dramaten, Riksteatern, Dansens Hus och Svenska rikskonserter, ramanslag	874 656
6	Bidrag till regional musikverksamhet samt regionala och lokala teater-, dans- och musikinstitutioner, ramanslag	755 596
7	Bidrag till vissa teater-, dans- och musikändamål, ramanslag	159 441
8	Bidrag till biblioteksverksamhet, ramanslag	46 811
9	Bidrag till litteratur och kulturtidskrifter, ramanslag	124 329
10	Sysselsättningsåtgärder inom kulturområdet, ramanslag	275 000
11	Talboks- och punktskriftsbiblioteket, ramanslag	68 982
12	Bidrag till Stiftelsen för lättläst nyhetsinformation och litteratur, ramanslag	15 428
13	Bidrag till Svenska språknämnden och Sverigefinska språknämnden, ramanslag	2 795
14	Statens konstråd, ramanslag	7 375
15	Konstnärlig gestaltning av den gemensamma miljön, ramanslag	40 026
16	Nämnden för hemslöjdsfrågor, ramanslag	1 916
17	Främjande av hemslöjden, ramanslag	20 751
18	Bidrag till bild- och formområdet, ramanslag	27 673
19	Konstnärsnämnden, ramanslag	14 238
20	Ersättningar och bidrag till konstnärer, ramanslag	295 911
21	Riksarkivet och landsarkiven, ramanslag	313 521
22	Bidrag till regional arkivverksamhet, ramanslag	6 049
23	Språk- och folkminnesinstitutet, ramanslag	35 835
24	Svenskt biografiskt lexikon, ramanslag	4 348
25	Riksantikvarieämbetet, ramanslag	195 416
26	Bidrag till kulturmiljövård, ramanslag	260 618
27	Kyrkoantikvarisk ersättning, ramanslag	235 000
28	Centrala museer: Myndigheter, ramanslag	870 768
29	Centrala museer: Stiftelser, ramanslag	220 818
30	Bidrag till regionala museer, ramanslag	152 225
31	Bidrag till vissa museer, ramanslag	54 663
32	Stöd till icke-statliga kulturlokaler, ramanslag	9 898
33	Riksutställningar, ramanslag	46 027
34	Forum för levande historia, ramanslag	40 061

År 2006		1000-tal kronor
35	Statliga utställningsgarantier och inköp av vissa kulturföremål, ramanslag	80
36	Filmstöd, ramanslag	289 324
37	Forsknings- och utvecklingsinsatser inom kulturområdet, ramanslag	36 014
38	Samarbetsnämnden för statsbidrag till trossamfund, ramanslag	3 696
39	Stöd till trossamfund, ramanslag	50 232
29	Ungdomspolitik	147 410
1	Ungdomsstyrelsen, ramanslag	19 055
2	Bidrag till nationell och internationell ungdomsverksamhet, ramanslag	128 355
30	Folkrörelsepolitik	528 198
1	Stöd till idrotten, ramanslag	445 551
2	Bidrag till allmänna samlingslokaler, ramanslag	28 826
3	Bidrag för kvinnors organisering, ramanslag	28 911
4	Stöd till friluftorganisationer, ramanslag	24 910
18	Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande	9 548 841
21	Ekonomisk familjepolitik	3 730 000
1	Bostadsbidrag, ramanslag	3 730 000
31	Bostadspolitik	3 379 887
1	Boverket, ramanslag	173 299
2	Räntebidrag m.m., ramanslag	1 756 276
3	Statens bostadskreditnämnd: Förvaltningskostnader, ramanslag	20 473
4	Statens bostadskreditnämnd: Garantiverksamhet, ramanslag	198 800
5	Bidrag till Fonden för fukt- och mögelskador, ramanslag	36 592
6	Bidrag till åtgärder mot radon i bostäder, ramanslag	32 802
7	Statens geotekniska institut, ramanslag	30 322
8	Lantmäteriverket, ramanslag	348 052
9	Statens va-nämnd, ramanslag	7 945
10	Byggkostnadsforum m.m., ramanslag	24 850
11	Investeringsbidrag för anordnande av hyresbostäder, ramanslag	596 400
12	Omstrukturering av kommunala bostadsföretag, ramanslag	151 585
13	Ungdomsbostadssamordnare, ramanslag	2 491
32	Regional samhällsorganisation	2 438 954
1	Länsstyrelserna m.m., ramanslag	2 402 477
2	Kommunala samverkansorgan m.m., ramanslag	36 477

År 2006		1000-tal kronor
19	Regional utveckling	3 332 913
33	Regional utvecklingspolitik	3 332 913
1	Allmänna regionalpolitiska åtgärder, ramanslag	1 460 837
2	Landsbygdsån, ramanslag	9 910
3	Transportbidrag, ramanslag	403 864
4	Glesbygdsverket, ramanslag	26 302
5	Europeiska regionala utvecklingsfonden perioden 2000–2006, ramanslag	1 132 000
6	Insatser med anledning av försvarsomställningen, ramanslag	300 000
20	Allmän miljö- och naturvård	4 556 166
26	Forskningspolitik	364 694
1	Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande: Förvaltningskostnader, ramanslag	42 856
2	Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande: Forskning, ramanslag	321 838
34	Miljöpolitik	4 191 472
1	Naturvårdsverket, ramanslag	334 313
2	Miljöövervakning m.m., ramanslag	221 656
3	Åtgärder för biologisk mångfald, ramanslag	1 923 297
4	Sanering och återställning av förorenade områden, ramanslag	524 787
5	Miljöforskning, ramanslag	85 568
6	Kemikalieinspektionen, ramanslag	124 799
7	Internationellt miljösamarbete, ramanslag	72 993
8	Stockholms internationella miljöinstitut, ramanslag	11 928
9	Statens strålskyddsinstitut, ramanslag	107 976
10	Statens kärnkraftinspektion: Förvaltningskostnader, ramanslag	98 400
11	Statens kärnkraftinspektion: Kärnsäkerhetsforskning, ramanslag	73 019
12	Bidrag till Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut m.m., ramanslag	262 736
13	Stöd till klimatinvesteringar, ramanslag	350 000
21	Energi	1 721 950
35	Energipolitik	1 721 950
1	Statens energimyndighet: Förvaltningskostnader, ramanslag	193 780
2	Insatser för effektivare energianvändning, ramanslag	168 000
3	Teknikupphandling och marknadsintroduktion, ramanslag	65 000
4	Stöd för marknadsintroduktion av vindkraft, ramanslag	89 400
5	Energiforskning, ramanslag	815 100
6	Energipolitiskt motiverade internationella klimatinsatser, ramanslag	18 100
7	Statlig prisgaranti elcertifikat, ramanslag	59 520
8	Ersättning för vissa kostnader vid avveckling av Barsebäcksverket, ramanslag	313 050

År 2006		1000-tal kronor
22	Kommunikationer	31 534 968
36	Transportpolitik	30 823 219
1	Vägverket: Administration, ramanslag	988 719
2	Väghållning och statsbidrag, ramanslag	16 483 086
3	Banverket: Administration, ramanslag	784 873
4	Banverket: Banhållning och sektorsuppgifter, ramanslag	11 043 740
5	Från EG-budgeten finansierade stöd till Transeuropeiska nätverk, ramanslag	248 500
6	Ersättning för fritidsbåtsändamål m.m., ramanslag	70 574
7	Ersättning till viss kanaltrafik m.m., ramanslag	62 284
8	Sjöfartsregistret, ramanslag	5 880
9	Rederinämnden: Administration, ramanslag	1 431
10	Driftbidrag till icke statliga flygplatser, ramanslag	80 613
11	Rikstrafiken: Administration, ramanslag	19 927
12	Rikstrafiken: Trafikupphandling, ramanslag	893 000
13	Viss internationell verksamhet, ramanslag	2 485
14	Statens väg- och transportforskningsinstitut, ramanslag	34 730
15	Statens institut för kommunikationsanalys, ramanslag	54 050
16	Järnvägsstyrelsen, ramanslag	49 327
37	IT, elektronisk kommunikation och post	711 749
1	Post- och telestyrelsen: Förvaltningskostnader för vissa myndighetsuppgifter, ramanslag	16 390
2	Ersättning för särskilda tjänster till funktionshindrade, ramanslag	129 749
3	Ersättning till Posten AB (publ) för grundläggande kassaservice, ramanslag	400 000
4	Ersättning till SOS Alarm Sverige AB för alarmeringstjänst enligt avtal, ramanslag	144 000
5	Informationsteknik: Telekommunikation m.m., ramanslag	21 610
23	Jord- och skogsbruk, fiske med anslutande näringar	16 398 229
25	Utbildningspolitik	1 382 014
1	Sveriges lantbruksuniversitet, ramanslag	1 382 014
26	Forskningspolitik	252 914
1	Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande: Forskning och samfinansierad forskning, ramanslag	251 737
2	Bidrag till Skogs- och lantbruksakademien, ramanslag	1 177

År 2006		1000-tal kronor
41	Skogspolitik	1 017 219
1	Skogsstyrelsen, ramanslag	322 985
2	Insatser för skogsbruket, ramanslag	686 873
3	Internationellt skogssamarbete, ramanslag	1 397
4	Från EG-budgeten finansierade medel för skogsskadeövervakning, ramanslag	5 964
42	Djurpolitik	516 353
1	Statens veterinärmedicinska anstalt, ramanslag	101 223
2	Bidrag till distriktsveterinärorganisationen, ramanslag	96 810
3	Djurhälsovård, ramanslag	14 708
4	Bekämpande av smittsamma husdjursjukdomar, ramanslag	124 349
5	Ersättningar för viltskador m.m., ramanslag	86 975
6	Djurskyddsmyndigheten, ramanslag	92 288
43	Livsmedelspolitik	8 379 908
1	Statens jordbruksverk, ramanslag	319 010
2	Bekämpande av växtsjukdomar, ramanslag	2 563
3	Gårdstöd och djurbidrag m.m., ramanslag	6 069 910
4	Intervention och exportbidrag för jordbruksprodukter, ramanslag	1 407 504
5	Räntekostnader för förskotterade arealersättningar m.m., ramanslag	78 939
6	Fiskeriverket, ramanslag	111 411
7	Strukturstöd till fisket m.m., ramanslag	28 220
8	Från EG-budgeten finansierade strukturstöd till fisket m.m., ramanslag	83 414
9	Fiskevård, ramanslag	26 832
10	Livsmedelsverket, ramanslag	158 855
11	Livsmedelsekonomiska institutet, ramanslag	10 136
12	Livsmedelsstatistik, ramanslag	23 982
13	Jordbruks- och livsmedelsstatistik finansierad från EG-budgeten, ramanslag	7 356
14	Åtgärder inom livsmedelsområdet, ramanslag	14 910
15	Bidrag till vissa internationella organisationer m.m., ramanslag	36 866
44	Landsbygdspolitik	4 803 103
1	Åtgärder för landsbygdens miljö och struktur, ramanslag	2 815 662
2	Från EG-budgeten finansierade åtgärder för landsbygdens miljö och struktur, ramanslag	1 876 894
3	Miljöförbättrande åtgärder i jordbruket, ramanslag	11 830
4	Stöd till jordbrukets rationalisering m.m., ramanslag	2 982
5	Stöd till innehavare av fjällägenheter m.m., ramanslag	1 529
6	Återföring av skatt på handelsgödsel och bekämpningsmedel m.m., ramanslag	64 386
7	Åtgärder för att främja ekologisk produktion, ramanslag	29 820
45	Samepolitik	46 718
1	Främjande av rennäringen m.m., ramanslag	46 718

År 2006		1000-tal kronor
24	Näringsliv	4 199 220
26	Forskningspolitik	1 493 485
1	Verket för innovationssystem: Förvaltningskostnader, ramanslag	117 730
2	Verket för innovationssystem: Forskning och utveckling, ramanslag	1 375 755
38	Näringspolitik	2 022 574
1	Verket för Näringslivsutveckling: Förvaltningskostnader, ramanslag	216 222
2	Näringslivsutveckling m.m., ramanslag	273 909
3	Institutet för tillväxtpolitiska studier: Förvaltningskostnader, ramanslag	76 284
4	Turistfrämjande, ramanslag	100 992
5	Sveriges geologiska undersökning: Geologisk undersökningsverksamhet m.m., ramanslag	168 103
6	Sveriges geologiska undersökning: Geovetenskaplig forskning, ramanslag	5 284
7	Sveriges geologiska undersökning: Miljösäkring av oljelagringsanläggningar m.m., ramanslag	16 868
8	Patentbesvärsträtten, ramanslag	15 332
9	Bolagsverket: Finansiering av likvidatorer, ramanslag	7 952
10	Upprätthållande av nationell metrologi m.m., ramanslag	28 120
11	Elsäkerhetsverket, ramanslag	42 204
12	Bidrag till FoU inom experimentell teknik m.m., ramanslag	42 320
13	Rymdstyrelsen: Förvaltningskostnader, ramanslag	22 884
14	Rymdverksamhet, ramanslag	659 292
15	Bidrag till Ingenjörsvetenskapsakademien, ramanslag	5 327
16	Konkurrensverket, ramanslag	84 969
17	Konkurrensforskning, ramanslag	6 672
18	Medel till AB Göta kanalbolag för upprustning och drift av kanalen, ramanslag	14 910
19	Kostnader för omstrukturering och genomlysning av statligt ägda företag m.m., ramanslag	23 150
20	Kapitalinsatser i statliga bolag, ramanslag	1 000
21	Avgifter till vissa internationella organisationer, ramanslag	5 780
22	Finansiering av rättegångskostnader, ramanslag	5 000
23	Utvecklingsprogram för ökad konkurrenskraft, ramanslag	200 000
39	Utrikeshandel, export- och investeringsfrämjande	506 696
1	Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll: Myndighetsverksamhet, ramanslag	21 405
2	Kommerskollegium, ramanslag	67 299
3	Exportfrämjande verksamhet, ramanslag	304 036
4	Investeringsfrämjande, ramanslag	69 190
5	Avgifter till internationella handelsorganisationer, ramanslag	15 417
6	Bidrag till standardiseringen, ramanslag	29 349

År 2006		1000-tal kronor
40	Konsumentpolitik	176 465
1	Marknadsdomstolen, ramanslag	9 210
2	Konsumentverket, ramanslag	109 034
3	Allmänna reklamationsnämnden, ramanslag	24 198
4	Fastighetsmäklarnämnden, ramanslag	12 129
5	Åtgärder på konsumentområdet, ramanslag	17 520
6	Bidrag till miljömärkning av produkter, ramanslag	4 374
25	Allmänna bidrag till kommuner	60 160 910
48	Allmänna bidrag till kommuner	60 160 910
1	Kommunalekonomisk utjämning, ramanslag	58 128 600
2	Bidrag till särskilda insatser i vissa kommuner och landsting, ramanslag	261 410
3	Statligt utjämningsbidrag för LSS-kostnader, ramanslag	1 767 150
4	Bidrag till organisationer inom det kommunalekonomiska området, ramanslag	3 750
26	Statsskuldräntor m.m.	43 170 000
92	Statsskuldräntor m.m.	43 170 000
1	Räntor på statsskulden, ramanslag	43 000 000
2	Oförutsedda utgifter, ramanslag	10 000
3	Riksgäldskontorets provisionskostnader i samband med upplåning och skuldförvaltning, ramanslag	160 000
27	Avgiften till Europeiska gemenskapen	28 066 000
93	Avgiften till Europeiska gemenskapen	28 066 000
1	Avgiften till Europeiska gemenskapen, ramanslag	28 066 000
SUMMA ANSLAG		767 064 172

2 Specifikation av statsbudgetens inkomster 2006 enligt nya principer

År 2006		1000-tal kronor
Skatt på arbete		873 305 154
1100	Direkta skatter på arbete	487 587 359
1110	<i>Inkomstskatter</i>	493 003 542
1111	Statlig inkomstskatt	40 612 193
1115	Kommunal inkomstskatt	452 391 349
1120	<i>Allmän pensionsavgift</i>	76 700 492
1121	Allmän pensionsavgift	76 700 492
1130	<i>Artistskatt</i>	59 016
1131	Artistskatt	59 016
1140	<i>Skattereduktioner</i>	-82 175 691
1141	Allmän pensionsavgift	-76 700 492
1142	Fackföreningsavgift	-2 201 261
1143	Arbetslöshetskassa	-1 813 441
1144	Fastighetsskatt	-556 472
1145	Förmögenhetsskatt	-61 405
1146	Miljöavgifter	-50 000
1147	Reparation och ombyggnad	0
1148	Glesbygd	-300 000
1149	Bredband	-15 000
1151	Sjöinkomst	-77 620
1152	Stormskador	-400 000
1200	Indirekta skatter på arbete	385 717 795
1210	<i>Arbetsgivaravgifter</i>	355 025 533
1211	Sjukförsäkringsavgift	94 478 374
1212	Föräldraförsäkringsavgift	24 100 346
1213	Arbetssskadeavgift	7 435 798
1214	Ålderspensionsavgift	111 678 499
	varav AP-fonderna	77 504 163
	varav premiepensionssystemet	21 157 746
	varav staten	13 016 590

År 2006

1000-tal kronor

1215	Efterlevandepensionsavgift	18 589 495
1216	Arbetsmarknadsavgift	42 583 133
1217	Allmän löneavgift	50 082 286
1218	Ofördelade avgifter	0
1219	Nedsatta avgifter	6 077 604
<hr/>		
1240	<i>Egenavgifter</i>	9 886 985
1241	Sjukförsäkringsavgift	2 848 468
1242	Föräldraförsäkringsavgift	725 499
1243	Arbets-skadeavgift	224 150
1244	Ålderspensionsavgift, netto	3 388 750
	varav AP-fonderna	2 358 570
	varav premiepensionssystemet	643 863
	varav staten	386 318
1245	Efterlevandepensionsavgift	559 858
1246	Arbetsmarknadsavgift	629 809
1247	Allmän löneavgift	1 510 450
1248	Ofördelade avgifter	0
<hr/>		
1270	<i>Särskild löneskatt</i>	29 007 633
1271	Pensionskostnader, företag	22 002 380
1272	Pensionskostnader, staten	2 372 224
1273	Förvärvsinkomster	3 179 003
1274	Egenföretagare	1 454 027
1275	Övrigt	0
<hr/>		
1280	<i>Nedsättningar</i>	-9 414 508
1281	Sjöfartsstöd	-2 000 000
1282	Arbetsgivaravgifter	-6 077 604
1283	Egenavgifter, generell nedsättning	-1 257 513
1284	Egenavgifter, regional nedsättning	-79 391
<hr/>		
1290	<i>Tjänstegruppliv</i>	1 212 151
1291	Tjänstegruppliv	1 212 151
<hr/>		
1300	Skatt på kapital	142 180 656
<hr/>		
1310	<i>Skatt på kapital, hushåll</i>	13 759 069
1311	Skatt på kapital	30 435 571
1312	Skattereduktion kapital	-16 770 471
1313	Expansionsmedelsskatt	93 969
1314	Skattereduktion riskkapital	0
<hr/>		
1320	<i>Skatt på företagsvinster</i>	72 799 001
1321	Skatt på företagsvinster	72 814 001
1322	Skattereduktioner	-15 000
<hr/>		

År 2006

1000-tal kronor

1330	<i>Kupongskatt</i>	2 719 220
1331	Kupongskatt	2 719 220
1340	<i>Avkastningsskatt</i>	11 134 997
1341	Avkastningsskatt hushåll	144 377
1342	Avkastningsskatt företag	10 810 555
1343	Individuellt pensionssparande	180 066
1350	<i>Fastighetsskatt</i>	28 084 354
1351	Fastighetsskatt hushåll	15 784 953
1352	Fastighetsskatt företag	12 299 400
1360	<i>Stämpelskatt</i>	7 996 656
1361	Stämpelskatt	7 996 656
1370	<i>Förmögenhetsskatt</i>	5 669 359
1371	Förmögenhetsskatt hushåll	5 536 083
1372	Förmögenhetsskatt företag	133 276
1380	<i>Arvs- och gåvoskatt</i>	18 000
1381	Arvsskatt	12 000
1382	Gåvoskatt	6 000
1400	Skatt på konsumtion och insatsvaror	364 106 648
1410	<i>Mervärdesskatt</i>	257 294 485
1411	Mervärdesskatt	258 294 485
1412	Skattelättnad för vissa byggtjänster	-1 000 000
1420	<i>Skatt på alkohol och tobak</i>	18 556 999
1421	Skatt på tobak	8 378 164
1422	Skatt på etylalkohol	3 816 162
1423	Skatt på vin	3 574 698
1424	Skatt på mellanklassprodukter	181 016
1425	Skatt på öl	2 605 217
1426	Privatinförsel av alkohol och tobak	1 742
1430-1450	Skatt på energi och miljö	70 766 755
1430	<i>Energiskatt</i>	38 392 107
1431	Skatt på elektrisk kraft	18 507 773
1432	Energiskatt bensin	15 193 443
1433	Energiskatt oljeprodukter	4 583 901
1434	Energiskatt övrigt	106 990

År 2006

1000-tal kronor

1440	<i>Koldioxidskatt</i>	25 702 612
1441	Koldioxidskatt bensin	10 548 613
1442	Koldioxidskatt oljeprodukter	14 041 257
1443	Koldioxidskatt övrigt	1 112 742
1450	<i>Övriga skatter på energi och miljö</i>	6 672 036
1451	Svavelskatt	92 205
1452	Skatt på råttallolja	23 178
1453	Särskild skatt mot försurning	53 891
1454	Skatt på bekämpningsmedel och gödsel	364 143
1455	Skatt på termisk effekt i kärnkraftsreaktorer	3 163 990
1456	Avfallsskatt	1 648 683
1457	Avgifter till Kemikalieinspektionen	64 500
1458	Övriga skatter	1 261 446
1470	<i>Skatt på vägtrafik</i>	11 412 622
1471	Fordonsskatt	10 058 030
1472	Vägavgifter	823 759
1473	Trängselskatt	530 833
1480	<i>Övriga skatter</i>	6 075 787
1481	Systembolaget AB:s överskott	90 000
1482	Inlevererat överskott från AB Svenska Spel	3 400 000
1483	Skatt på spel	29 886
1484	Lotteriskatt	1 278 391
1485	Lotteriavgifter	31 900
1486	Skatt på annonser och reklam	606 910
1487	Koncessionsavgifter på televisionens område	406 000
1488	Lokalradioavgifter	126 000
1489	Avgifter till Granskningsnämnden	6 700
1491	Avgifter för telekommunikation	100 000
1492	Försäljningsskatt på motorfordon	0
1500	Skatt på import	4 686 784
1511	Tullmedel	4 342 971
1512	Jordbrukstullar och sockeravgifter	343 813
1600	Restförda och övriga skatter	-2 577 955
1610	<i>Restförda skatter</i>	-6 644 192
1611	Restförda skatter, hushåll	-2 104 880
1612	Restförda skatter, företag	-4 539 312

År 2006

1000-tal kronor

1620	Övriga skatter, hushåll	608 792
1621	Omprövningar aktuellt taxeringsår	-100 000
1622	Omprövningar äldre taxeringsår	-700 000
1623	Anstånd	-200 000
1624	Övriga skatter	1 192 188
1625	Skattetillägg	318 894
1626	Förseningsavgifter	97 711
1630	Övriga skatter företag	1 589 645
1631	Omprövningar aktuellt taxeringsår	700 000
1632	Omprövningar äldre taxeringsår	400 000
1633	Anstånd	-1 000 000
1634	Övriga skatter	276 250
1635	Skattetillägg	1 031 106
1636	Förseningsavgifter	182 289
1640	Intäkter som förs till fonder	1 867 800
1641	Insättningsgarantiavgifter	385 000
1642	Avgifter till Kärnavfallsfonden	500 000
1643	Bilskrotningsavgifter	276 000
1644	Batteriavgifter	85 800
1645	Kväveoxidavgifter	621 000
Totala skatteintäkter		1 381 701 286
1650	Avgår EU-skatter	-8 428 772
1651	EU-skatter	-8 428 772
Offentliga sektorns skatteintäkter		1 373 272 514
1660	Avgår skatter till andra sektorer	-630 756 183
1661	Kommunala inkomstskatter	-452 391 349
1662	Avgifter till AP-fonder	-156 563 226
1663	Avgifter till premiepensionssystemet	-21 801 608
Statens skatteintäkter		742 516 331
1700	Tillkommande inkomster	12 675 335
1710	EU-skatter	8 428 772
1711	Momsbaserad EU-avgift	3 741 988
1712	Tullmedel	4 342 971
1713	Jordbrukstullar och sockeravgifter	343 813

År 2006

1000-tal kronor

1720	<i>Kommunala utjämningsavgifter</i>	1 767 150
1721	Utjämningsavgift för LSS-kostnader	1 767 150
1730	<i>Särskild sjukförsäkringsavgift</i>	2 479 413
1731	Särskild sjukförsäkringsavgift	2 479 413
1800	Avräkningar	-75 762 714
1810	<i>Intäkter som förs till fonder</i>	-1 867 800
1811	Intäkter som förs till fonder	-1 867 800
1820	<i>Kompensation för mervärdesskatt</i>	-55 370 247
1821	Avräknad mervärdesskatt, statliga myndigheter	-20 795 497
1822	Kompensation för mervärdesskatt, kommuner	-34 574 750
1830	<i>Stöd som ges via krediteringar på skattekonto</i>	-18 524 667
1831	Anställningsstöd	-7 643 000
1832	Stöd till utbildningsvikariat	-1 248 000
1833	Stöd till investeringar i källsorteringslokaler	-133 000
1834	Stöd till bredbandsinstallation	-325 000
1835	Stöd till reparation och ombyggnad offentliga lokaler	-666 667
1836	Sysselsättningsstöd till kommuner och landsting	-7 000 000
1837	Stöd till anställning av långtidssjukskrivna	-24 000
1838	Stöd till skyddat arbete hos offentlig arbetsgivare	-785 000
1839	Stöd till utbildning av personal i vård och äldreomsorg	-300 000
1841	Stöd för konvertering från direktverkande el	-300 000
1842	Stöd för konvertering från oljeuppvärmning	-100 000
1900	Periodiseringar	-889 259
1910	<i>Uppbördsförskjutningar</i>	-7 996 586
1911	Uppbördsförskjutningar	-7 996 586
1920	<i>Betalningsförskjutningar</i>	7 312 544
1921	Kommuner och landsting	5 177 894
1922	Ålderspensionssystemet	1 945 225
1923	Företag och hushåll	781 380
1924	Kyrkosamfund	-591 955
1930	<i>Anstånd</i>	-205 217
1931	Anstånd	-205 217
1000	Skatter m.m.	678 539 693

År 2006

1000-tal kronor

2100	Rörelseöverskott:	5 502 500
2110	<i>Affärsverkens inlevererade överskott:</i>	446 700
2114	Luftfartsverkets inlevererade överskott	67 000
2116	Affärsverket Svenska Kraftnäts inlevererade utdelning och inleverans av motsvarighet till statlig skatt	367 000
2118	Sjöfartsverkets inlevererade överskott	12 700
2120	<i>Övriga myndigheters inlevererade överskott:</i>	55 800
2124	Inlevererat överskott av Riksgäldskontorets garantiverksamhet	5 800
2126	Inlevererat överskott av statsstödd exportkredit	50 000
2130	<i>Riksbankens inlevererade överskott:</i>	5 000 000
2131	Riksbankens inlevererade överskott	5 000 000
2200	Överskott av statens fastighetsförvaltning:	254 000
2210	<i>Överskott av fastighetsförvaltning:</i>	254 000
2215	Inlevererat överskott av statens fastighetsförvaltning	254 000
2300	Ränteinkomster:	5 896 700
2320	<i>Räntor på näringslån:</i>	6 000
2314	Ränteinkomster på lån till fiskerinäringen	2 000
2316	Ränteinkomster på vattenkraftslån	0
2322	Räntor på övriga näringslån, Kammarkollegiet	2 000
2323	Räntor på övriga näringslån	0
2324	Ränteinkomster på lokaliseringlån	2 000
2340	<i>Räntor på studielån:</i>	4 337 000
2341	Ränteinkomster på statens lån för universitets-studier och garantilån för studerande	0
2342	Ränteinkomster på allmänna studielån	50 000
2343	Ränteinkomster på studielån upptagna efter 1988	4 287 000
2390	<i>Övriga ränteinkomster:</i>	1 553 700
2391	Ränteinkomster på markförvärv för jordbrukets rationalisering	200
2392	Räntor på intressemedel	500
2394	Övriga ränteinkomster	40 000
2397	Räntor på skattekonto m.m., netto	1 513 000

År 2006

1000-tal kronor

2400	Inkomster av statens aktier	12 290 398
2410	<i>Inkomster av statens aktier:</i>	12 290 398
2411	Inkomster av statens aktier	12 290 398
2500	Offentligrättsliga avgifter:	5 825 649
2511	Expeditions- och ansökningsavgifter	450 000
2522	Avgifter för granskning av filmer och videogram	9 400
2525	Finansieringsavgift från arbetslöshetskassor	3 172 000
2526	Utjämningsavgift från arbetslöshetskassor	77 800
2527	Avgifter för statskontroll av krigsmaterieltillverkning	25 400
2528	Avgifter vid bergsstaten	10 000
2529	Avgifter vid patent- och registreringsväsendet	71 907
2531	Avgifter för registrering i förenings- m.fl. register	1 200
2532	Avgifter vid kronofogdemyndigheterna	875 000
2534	Avgifter för körkort och motorfordon	22 000
2535	Avgifter för statliga garantier	0
2537	Miljöskyddsavgifter	110 000
2539	Täktavgift	15 000
2541	Avgifter vid Tullverket	11 000
2542	Patientavgifter vid tandläkarutbildningen	6 000
2544	Avgifter vid Folkhälsoinstitutet	4 000
2548	Avgifter för Finansinspektionens verksamhet	175 000
2551	Avgifter från kärnkraftverken	247 702
2552	Övriga offentligrättsliga avgifter	350 000
2553	Registreringsavgift till Fastighetsmäklarnämnden	10 240
2557	Avgifter vid statens internbank i Riksgäldskontoret	9 000
2558	Avgifter för årlig revision	135 000
2559	Avgifter för etikprövning av forskning	20 000
2561	Efterbevaknings- och tillsynsavgifter	18 000
2600	Försäljningsinkomster:	170 000
2624	Inkomster av uppbörd av felparkeringsavgifter	50 000
2625	Utförsäljning av beredskapslager	0
2627	Offentlig lagring, försäljningsintäkter	120 000
2700	Böter m.m.:	599 500
2711	Restavgifter och dröjsmålsavgifter	71 000
2712	Bötesmedel	507 000
2713	Vattenföreningensavgift m.m.	1 500
2714	Sanktionsavgifter m.m.	20 000
2800	Övriga inkomster av statens verksamhet:	415 000
2811	Övriga inkomster av statens verksamhet	415 000
2000	Inkomster av statens verksamhet:	30 953 747

År 2006	1000-tal kronor
3100 Inkomster av försålda byggnader och maskiner:	0
3120 <i>Statliga myndigheters inkomster av försålda byggnader och maskiner:</i>	0
3125 Fortifikationsverkets försäljning av fastigheter	0
3200 Övriga inkomster av markförsäljning:	0
3211 Övriga inkomster av markförsäljning	0
3300 Övriga inkomster av försåld egendom:	15 000 000
3311 Inkomster av statens gruvegendom	0
3312 Övriga inkomster av försåld egendom	15 000 000
3000 Inkomster av försåld egendom:	15 000 000
4100 Återbetalning av näringslån:	48 894
4120 <i>Återbetalning av jordbrukslån:</i>	9 000
4123 Återbetalning av lån till fiskerinäringen	9 000
4130 <i>Återbetalning av övriga näringslån:</i>	39 894
4131 Återbetalning av vattenkraftslån	0
4132 Återbetalning av lån avseende såddfinansiering	0
4135 Återbetalning av skogsväglån	0
4136 Återbetalning av övriga näringslån, Kammarkollegiet	3 894
4137 Återbetalning av övriga näringslån, Statens jordbruksverk	0
4138 Återbetalning av tidigare infriade statliga garantier	0
4139 Återbetalning av lokaliseringlån	36 000
4300 Återbetalning av studielån:	2 046 500
4311 Återbetalning av statens lån för universitetsstudier	0
4312 Återbetalning av allmänna studielån	500
4313 Återbetalning av studiemedel	2 046 000
4500 Återbetalning av övriga lån:	43 500
4516 Återbetalning av utgivna startlån och bidrag	0
4517 Återbetalning från Portugalfonden	0
4525 Återbetalning av lån för svenska FN-styrkor	10 000
4526 Återbetalning av övriga lån	33 500
4000 Återbetalning av lån:	2 138 894

År 2006

1000-tal kronor

5100	Avskrivningar och amorteringar:	534 400
<i>5110</i>	<i>Affärsverkens avskrivningar och amorteringar:</i>	<i>0</i>
<i>5120</i>	<i>Avskrivningar på fastigheter:</i>	<i>530 000</i>
5121	Amortering på statskapital	530 000
<i>5130</i>	<i>Uppdragsmyndigheters komplementkostnader:</i>	<i>4 400</i>
5131	Uppdragsmyndigheters m.fl. komplementkostnader	4 400
5200	Statliga pensionsavgifter:	6 540 000
5211	Statliga pensionsavgifter	6 540 000
5000	Kalkylmässiga inkomster:	7 074 400
6100	Bidrag från EG:s jordbruksfond:	9 665 440
<i>6110</i>	<i>Bidrag från EG:s jordbruksfonds garantisektion:</i>	<i>9 475 440</i>
6111	Gårdstöd	5 001 531
6112	Kompletterande åtgärder perioden 1995–1999	1 000
6113	Övriga interventioner	293 654
6114	Exportbidrag	682 392
6115	Djurbidrag	1 214 924
6116	Offentlig lagring	150 000
6117	Miljö-, struktur- och regionala åtgärder perioden 2000–2006	2 125 939
6119	Övriga bidrag från EG:s jordbruksfonds garantisektion	6 000
<i>6120</i>	<i>Bidrag från EG:s jordbruksfonds utvecklingssektion:</i>	<i>190 000</i>
6121	EG-finansierade struktur- och regionalstöd till jordbrukssektorn m.m. perioden 1995–1999	0
6122	EG-finansierade struktur- och regionalstöd till jordbrukssektorn m.m. perioden 2000–2006	190 000
6200	Bidrag från EG:s fiskefond:	63 855
6211	Bidrag från EG:s fiskefond perioden 1995–1999	0
6212	Bidrag från EG:s fiskefond perioden 2000–2006	63 855
6300	Bidrag från EG:s regionalfond:	1 255 167
6311	Bidrag från EG:s regionalfond perioden 1995–1999	0
6312	Bidrag från EG:s regionalfond perioden 2000–2006	1 255 167
6400	Bidrag från EG:s socialfond:	1 553 632
6411	Bidrag från EG:s socialfond perioden 1995–1999	0
6412	Bidrag från EG:s socialfond perioden 2000–2006	1 553 632

År 2006	1000-tal kronor
6500 Bidrag till transeuropeiska nätverk:	295 000
6511 Bidrag till transeuropeiska nätverk	295 000
6900 Övriga bidrag från EG:	12 000
6911 Övriga bidrag från EG	12 000
6000 Bidrag m.m. från EU:	12 845 094
9000 Löpande redovisade skatter m.m.	0
Summa inkomster	746 551 828

3 Information om statsbudgetens inkomster 2006 enligt hittills tillämpade principer

År 2006			1000-tal kronor
1000	Skatter m.m.:		678 539 693
1100	Skatt på inkomst:		67 777 568
1110	<i>Fysiska personers inkomstskatt:</i>		-24 499 454
1111	Fysiska personers inkomstskatt		-24 499 454
	varav Inkomster	545 996 540	
	varav Utgifter	570 495 994	
1120	<i>Juridiska personers inkomstskatt:</i>		88 072 155
1121	Juridiska personers inkomstskatt		86 842 172
	varav Inkomster	120 162 502	
	varav Utgifter	33 320 330	
1123	Beskattning av tjänstegruppliv		1 229 983
1130	<i>Ofördelbara inkomstskatter:</i>		169 843
1131	Ofördelbara inkomstskatter		169 843
1140	<i>Övriga inkomstskatter:</i>		4 035 024
1141	Kupongskatt		2 749 000
1144	Lotteriskatt		1 286 024

År 2006

1000-tal kronor

1200	Socialavgifter och löneskatter:		284 636 642
	varav Inkomster	461 056 251	
	varav Utgifter	176 419 609	
1212	Efterlevandepensionsavgift		19 029 440
1221	Sjukförsäkringsavgift		97 791 750
1222	Föräldraförsäkringsavgift		24 670 401
1251	Ålderspensionsavgift, netto		13 324 415
	varav Inkomster	114 590 366	
	varav Utgifter	101 265 951	
1253	Arbetsskadeavgift		7 611 812
1254	Arbetsmarknadsavgift		42 509 939
1262	Allmän pensionsavgift, netto		0
	varav Inkomster	75 153 658	
	varav Utgifter	75 153 658	
1281	Allmän löneavgift		49 426 191
1291	Särskild löneskatt		27 793 281
1295	Särskild sjukförsäkringsavgift		2 479 413
1299	Avräkning av socialavgifter		0
1300	Skatt på egendom:		37 923 157
1310	<i>Skatt på fast egendom:</i>		24 536 547
1312	Fastighetsskatt		24 536 547
1320	<i>Förmögenhetsskatt:</i>		5 371 954
1321	Fysiska personers förmögenhetsskatt		5 241 041
1322	Juridiska personers förmögenhetsskatt		130 913
1330	<i>Arvsskatt och gåvoskatt:</i>		18 000
1331	Arvsskatt		12 000
1332	Gåvoskatt		6 000
1340	<i>Övrig skatt på egendom:</i>		7 996 656
1341	Stämpelskatt		7 996 656
1400	Skatt på varor och tjänster:		346 972 622
1410	<i>Allmänna försäljningsskatter:</i>		236 430 828
1411	Mervärdesskatt, netto		236 430 828
1420			
1430	<i>Skatt på specifika varor:</i>		88 507 893
1423	Försäljningsskatt på motorfordon		0
1424	Tobaksskatt		8 347 650
1425	Alkoholskatt		10 181 673

År 2006

1000-tal kronor

1425:01	Skatt på etylalkohol	3 835 005
1425:02	Skatt på vin och andra jästa drycker	3 563 882
1425:03	Skatt på mellanklassprodukter	180 065
1425:04	Skatt på öl	2 602 721
1428	Energiskatt	64 962 371
1431	Särskild skatt på elektrisk kraft från kärnkraftsverk	3 045 657
1433	Avgifter till Kemikalieinspektionen	64 500
1435	Särskild skatt mot försurning	53 864
1436	Skatt på avfall	1 488 035
1437	Skatt på bekämpnings- och gödselmedel	364 143
<hr/>		
1440	Överskott vid försäljning av varor med statsmonopol	90 000
1442	Systembolagets inlevererade överskott	90 000
<hr/>		
1450	Skatt på tjänster:	4 730 513
1452	Skatt på annonser och reklam	630 138
1453	Avgifter för telekommunikation	100 000
1454	Skatt på spel	29 775
1455	Lotteriavgifter	31 900
1456	Inlevererat överskott från AB Svenska Spel	3 400 000
1457	Koncessionsavgift på televisionens område	406 000
1458	Lokalradioavgifter	126 000
1459	Avgifter till Granskningsnämnden	6 700
<hr/>		
1460	Skatt på vägtrafik:	11 412 622
1461	Fordonsskatt	10 058 030
1462	Vägavgifter	823 759
1463	Trängselskatt	530 833
<hr/>		
1470	Skatt på import m.m.:	4 664 688
1471	Tullmedel	4 320 882
1472	Övriga skatter m.m. på import	1 742
1473	Särskilda jordbrukstullar och sockeravgifter	342 064
<hr/>		
1480	Övriga skatter på varor och tjänster:	1 136 078
1481	Övriga skatter på varor och tjänster	1 136 078
<hr/>		
1500	Utjämningsavgift och kompensation för mervärdesskatt:	-32 807 600
1512	Kompensation för mervärdesskatt till kommuner och landsting	-34 574 750
1513	Utjämningsavgift för LSS-kostnader	1 767 150
<hr/>		

År 2006

1000-tal kronor

1600	Betalningsdifferenser, skattekonto:	-6 068 029
1610	<i>Betalningsdifferenser på grund av anstånd, netto:</i>	-205 217
1611	Betalningsdifferenser på grund av anstånd, netto	-205 217
1620	<i>Betalningsdifferenser på grund av restföring:</i>	-6 644 192
1621	Uppbördsförluster, netto, fysiska personers inkomstskatt	-2 104 880
1622	Uppbördsförluster, netto, juridiska personers inkomstskatt	-675 714
1623	Uppbördsförluster, netto, arbetsgivaravgifter	-1 075 030
1624	Uppbördsförluster, netto, mervärdesskatt	-1 657 726
1625	Uppbördsförluster, netto, räntor m.m.	-1 130 842
1630	<i>Betalningsdifferenser, övriga:</i>	781 380
1631	Betalningsdifferenser, övriga	781 380
1690	<i>Betalningsdifferenser, ofördelade: Månatliga betalningsdifferenser</i>	0
1691	Betalningsdifferenser, skattemyndigheterna, netto	0
1692	Indrivna medel, kronofogdemyndigheterna, netto	0
1700	Stöd om ges via krediteringar på skattekonto	-21 524 667
1711	Anställningsstöd	-7 643 000
1712	Stöd till investeringar i källsorteringslokaler	-133 000
1713	Stöd till bredbandsinstallation	-325 000
1714	Stöd till sjöfart	-2 000 000
1715	Stöd till reparation och ombyggnad offentliga lokaler	-666 667
1716	Sysselsättningsstöd till kommuner och landsting	-7 000 000
1717	Stöd till skattelättnad för vissa byggtjänster	-1 000 000
1718	Stöd till anställning av långtidssjukskrivna	-24 000
1719	Stöd till skyddat arbete hos offentlig arbetsgivare	-785 000
1721	Stöd till utbildning av personal i vård och äldreomsorg	-300 000
1722	Stöd till utbildningsvikariat	-1 248 000
1723	Stöd för konvertering från direktverkande el	-300 000
1724	Stöd för konvertering från oljeuppvärmning	-100 000
1800	Skattetillägg och förseningsavgifter	1 630 000
1810	<i>Skattetillägg</i>	1 350 000
1811	Skattetillägg	1 350 000
1820	<i>Förseningsavgifter</i>	280 000
1821	Förseningsavgifter	280 000

År 2006

1000-tal kronor

2000	Inkomster av statens verksamhet:	30 953 747
2100	Rörelseöverskott:	5 502 500
2110	<i>Affärsverkens inlevererade överskott:</i>	446 700
2114	Luftfartsverkets inlevererade överskott	67 000
2116	Affärsverket svenska kraftnäts inlevererade utdelning och inleverans av motsvarighet till statlig skatt	367 000
2118	Sjöfartsverkets inlevererade överskott	12 700
2120	<i>Övriga myndigheters inlevererade överskott:</i>	55 800
2124	Inlevererat överskott av Riksgäldskontorets garantiverksamhet	5 800
2126	Inlevererat överskott av statsstödd exportkredit	50 000
2130	<i>Riksbankens inlevererade överskott:</i>	5 000 000
2131	Riksbankens inlevererade överskott	5 000 000
2200	Överskott av statens fastighetsförvaltning:	254 000
2210	<i>Överskott av fastighetsförvaltning:</i>	254 000
2215	Inlevererat överskott från Statens fastighetsverk	254 000
2300	Ränteinkomster:	5 896 700
2310		
2320	<i>Räntor på näringslån:</i>	6 000
2314	Ränteinkomster på lån till fiskerinäringen	2 000
2316	Ränteinkomster på vattenkraftslån	0
2321	Ränteinkomster på skogsväglån	0
2322	Räntor på övriga näringslån, Kammarkollegiet	2 000
2323	Räntor på övriga näringslån, Statens jordbruksverk	0
2324	Ränteinkomster på lokaliseringsslån	2 000
2340	<i>Räntor på studielån:</i>	4 337 000
2341	Ränteinkomster på statens lån för universitets-studier och garantilån för studerande	0
2342	Ränteinkomster på allmänna studielån	50 000
2343	Ränteinkomster på studielån upptagna efter 1988	4 287 000

År 2006

1000-tal kronor

2390	<i>Övriga ränteinkomster:</i>	1 553 700
2391	Ränteinkomster på markförvärv för jordbrukets rationalisering	200
2392	Räntor på intressemedel	500
2394	Övriga ränteinkomster	40 000
2397	Räntor på skattekonto m.m., netto	1 513 000
2400	Aktieutdelning:	12 290 398
2410	<i>Inkomster av statens aktier:</i>	12 290 398
2411	Inkomster av statens aktier	12 290 398
2500	Offentligrättsliga avgifter:	5 825 649
2511	Expeditions- och ansökningsavgifter	450 000
2522	Avgifter för granskning av filmer och videogram	9 400
2525	Finansieringsavgift från arbetslöshetskassor	3 172 000
2526	Utjämningsavgift från arbetslöshetskassor	77 800
2527	Avgifter för statskontroll av krigsmaterieltillverkning	25 400
2528	Avgifter vid bergsstaten	10 000
2529	Avgifter vid patent- och registreringsväsendet	71 907
2531	Avgifter för registrering i förenings- m.fl. register	1 200
2532	Avgifter vid kronofogdemyndigheterna	875 000
2534	Avgifter för körkort och motorfordon	22 000
2535	Avgifter för statliga garantier	0
2537	Miljöskyddsavgift	110 000
2539	Täktavgift	15 000
2541	Avgifter vid Tullverket	11 000
2542	Patientavgifter vid tandläkarutbildningen	6 000
2544	Avgifter för Alkoholinspektionens verksamhet	4 000
2548	Avgifter för Finansinspektionens verksamhet	175 000
2551	Avgifter från kärnkraftverken	247 702
2552	Övriga offentligrättsliga avgifter	350 000
2553	Registreringsavgift till Fastighetsmäklarnämnden	10 240
2557	Avgifter vid statens internbank i Riksgäldskontoret	9 000
2558	Avgifter för årlig revision	135 000
2559	Avgifter för etikprövning av forskning	20 000
2561	Efterbevaknings- och tillsynsavgifter	18 000
2600	Försäljningsinkomster:	170 000
2624	Inkomster av uppbörd av felparkeringsavgifter	50 000
2625	Utförsäljning av beredskapslager	0
2627	Offentlig lagring, försäljningsintäkter	120 000

År 2006		1000-tal kronor
2700	Böter m.m.:	599 500
2711	Restavgifter och dröjsmålsavgifter	71 000
2712	Bötesmedel	507 000
2713	Vattenföroreningsavgift m.m.	1 500
2714	Sanktionsavgifter m.m.	20 000
2800	Övriga inkomster av statens verksamhet:	415 000
2811	Övriga inkomster av statens verksamhet	415 000
3000	Inkomster av försåld egendom:	15 000 000
3100	Inkomster av försålda byggnader och maskiner:	0
3120	<i>Statliga myndigheters inkomster av försålda byggnader och maskiner:</i>	0
3125	Fortifikationsverkets försäljning av fastigheter	0
3200	Övriga inkomster av markförsäljning:	0
3211	Övriga inkomster av markförsäljning	0
3300	Övriga inkomster av försåld egendom:	15 000 000
3311	Inkomster av statens gruvegendom	0
3312	Övriga inkomster av försåld egendom	15 000 000
4000	Återbetalning av lån:	2 138 894
4100	Återbetalning av näringslån:	48 894
4120	<i>Återbetalning av jordbrukslån:</i>	9 000
4123	Återbetalning av lån till fiskerinäringen	9 000
4130	<i>Återbetalning av övriga näringslån:</i>	39 894
4131	Återbetalning av vattenkraftslån	0
4132	Återbetalning av lån avseende såddfinansiering	0
4135	Återbetalning av skogsväglån	0
4136	Återbetalning av övriga näringslån, Kammarkollegiet	3 894
4137	Återbetalning av övriga näringslån, Statens jordbruksverk	0
4138	Återbetalning av tidigare infriade statliga garantier	0
4139	Återbetalning av lokaliseringlån	36 000
4300	Återbetalning av studielån:	2 046 500
4311	Återbetalning av statens lån för universitetsstudier	0
4312	Återbetalning av allmänna studielån	500
4313	Återbetalning av studiemedel	2 046 000

År 2006		1000-tal kronor
4500	Återbetalning av övriga lån:	43 500
4516	Återbetalning av utgivna startlån och bidrag	0
4517	Återbetalning från Portugalfonden	0
4525	Återbetalning av lån för svenska FN-styrkor	10 000
4526	Återbetalning av övriga lån	33 500
5000	Kalkylmässiga inkomster:	7 074 400
5100	Avskrivningar och amorteringar:	534 400
<i>5110</i>	<i>Affärsverkens avskrivningar och amorteringar:</i>	<i>0</i>
<i>5120</i>	<i>Avskrivningar på fastigheter:</i>	<i>530 000</i>
5121	Amortering på statskapital	530 000
<i>5130</i>	<i>Uppdragsmyndigheters komplementkostnader:</i>	<i>4 400</i>
5131	Uppdragsmyndigheters m.fl. komplementkostnader	4 400
5200	Statliga pensionsavgifter:	6 540 000
5211	Statliga pensionsavgifter	6 540 000
6000	Bidrag m.m. från EU:	12 845 094
6100	Bidrag från EG:s jordbruksfond:	9 665 440
<i>6110</i>	<i>Bidrag från EG:s jordbruksfonds garantisektion:</i>	<i>9 475 440</i>
6111	Arealbidrag	5 001 531
6112	Kompletterande åtgärder perioden 1995–1999	1 000
6113	Övriga interventioner	293 654
6114	Exportbidrag	682 392
6115	Djurbidrag	1 214 924
6116	Offentlig lagring	150 000
6117	Miljö-, struktur- och regionala åtgärder perioden 2000–2006	2 125 939
6119	Övriga bidrag från EG:s jordbruksfonds garantisektion	6 000
<i>6120</i>	<i>Bidrag från EG:s jordbruksfonds utvecklingssektion:</i>	<i>190 000</i>
6121	EG-finansierade struktur- och regionalstöd till jordbrukssektorn m.m. perioden 1995–1999	0
6122	EG-finansierade struktur- och regionalstöd till jordbrukssektorn m.m. perioden 2000–2006	190 000
6200	Bidrag från EG:s fiskefond:	63 855
6211	Bidrag från EG:s fiskefond perioden 1995–1999	0
6212	Bidrag från EG:s fiskefond perioden 2000–2006	63 855

År 2006	1000-tal kronor
6300 Bidrag från EG:s regionalfond:	1 255 167
6311 Bidrag från EG:s regionalfond perioden 1995–1999	0
6312 Bidrag från EG:s regionalfond perioden 2000–2006	1 255 167
6400 Bidrag från EG:s socialfond:	1 553 632
6411 Bidrag från EG:s socialfond perioden 1995–1999	0
6412 Bidrag från EG:s socialfond perioden 2000–2006	1 553 632
6500 Bidrag till transeuropeiska nätverk:	295 000
6511 Bidrag till transeuropeiska nätverk	295 000
6900 Övriga bidrag från EG:	12 000
6911 Övriga bidrag från EG	12 000
SUMMA INKOMSTER:	746 551 828